كتاب ترجمه تاريخ مدينه منوره لمجد الخافى افندى

١٧

عدد اوراقه

٢٤٥

سید سمهودینک مدینهٔ منوره تاریخی
اولوب عربیسینک اسمی خلاصة الوفا
و فارسیسنک اسمی اخبار جستم
اولمغین محمد عاشق نخشبی
ترکیه ترجمه ایدوب
خلاصة الاخبار
ایله تسمیه
ایلدوکم

تواريخ مدينهٔ منوره من تأليف افخر
الفضلا محمد العاشق الحنفي
رحمة الله تعالى رحمةً
واسعةً

تم

الم يرضك الرحمن في سورة الضحى
فحاشاك ان ترضى وفينا معذب

الملك لله دخل في حفظ عبده من كتب العبد الراجي شفاعة
الحاجي بشير آغاء دار السعادة سيد الكونين حاجي بشير ناظر
الشريفة لسنة ثمان الحرمين الشريفين
وخمسين ومائة والف سنة ١١٤٣

هذه النسخة الجليلة من وقف حضرت مولانا صاحب الخيرات الحسان صاحب ذيل الجود والاحسان
منور مصابيح المقاصد بانوار العناية مفتح معاقد المراصد بمفتاح الكفاية
جامع محاسن العلم والعمل حائز مجامع البر الاكمل الا وهو اغا دار السعادة
الحاج بشير وفقه للخير المزيد والبر الكثير من هو على كل شيء قدير ح العبد الفقير الى العلي
محمد امين المفتش باوقاف الحرمين المحترمين

عفي عنه

٤٦٥

بسم الله الرحمن الرحيم

هذا كتاب مدينهٔ منوره تواريخى

الحمد لله مطيب طيبة دار السلام بطيب حبيبه محمد عليه الصلوة
والسلام وعلى اله واصحابه البررة الكرام ما طاف طايف بيته
وزار تربته اهل الاسلام اما بعد اشبو فقير وحقير محمد العاشق
الحنفى عامله الله تعالى بلطفه الخفى فارسى دل ايله ترجمه اولنان مدينهٔ
منوره تاريخنه نظر ايلدكده كمال فصاحت وبلاغت اوزره بولنديغى
لكن فارسيه مقيد اولميان رومى فرزندلر اندن منتفع اولمادقلرى اجلدن
تركيه ترجمه اراده اولنمشيدى وچون سنه عشر بعد الالف ده بعض احبا
بو معناده ابرام والحاح ايتديلر مقصود مزبوره شروع اولندى
امدى مخفى اولميه كه صاحب تاريخ سيد سمهودى رحمة الله عليه علم وفضل
ايله مشهور حسب ونسبى ظهور بابنده بو مرتبه ده ايديكه بنان بياندن
قاصر ايدى وفارسى دلى اوزره ترجمه ايدن سلاطين عجم جنكيز خان نسلندن
فاضل وكامل سعيد وشهيد رود دوه ايسان سلطان نام كه آق سلطان ديمكله
ايله معروف عزيز كسنه ايدى امدى اول اكى اولوناى بوكى

محرر ايله طولو وآخرى جنت ازهار ايله مملو بو فقره نا توان الركرفتي بيضا
اما اسلاف ظاهرمندن روح برفتوحلرى بركاتيله جواهر وازهار
طاقتن بو قدر روشن صحيفه صيجاق صددنده در تاريخ عزيزى خلاصة
وفارسى اخبار حسن ايله مسما ايكن تركى اكيمندن مسماى اوقوى خلاصة
الاخبار ايله تسميه اولندى سكز باب اوزره اقتصار اولنمشدر فصح
اوكى باب مدينهٔ منوره نك فضيلتى بياننده در وبعض فوايد
بلدهٔ شريفه يه متعلقدر وبو باب اوچ فصل اوزره مشتملدر
فصل اول مدينهٔ منوره نك اسملرى بياننده دركه حروف
ترتيبى اوزره فصل ثانى فضيلت مدينهٔ منوره بياننده در
فصل ثالث اهالى مدينهٔ منوره حقنده ومدينهٔ منوره مقيده
واقع اولان ادعيهٔ ماثوره ونقل وكاد ومحل تشهيدن وآلتون وبقاع
امين اولمق بياننده در فصل رابع مدينهٔ منوره نك طرافى
وميوه سى بياننده در فصل خامس مدينهٔ منوره ده اولمغه اولنك
بابنده ترغيب ايلمك بياننده در فصل سادس مدينهٔ منوره نك
تحريمنده وانكا متعلق اولان احكامك بياننده در فصل سابع
حرم مدينهٔ منوره بياننده در فصل ثامن مدينهٔ منوره نك
فضايلنى بياننده در فصل تاسع بلد شريفده اتيد آسنده

اوفا

سنده وانتها

واننده واقع اولان احواللری بیاننده در فصل عاشر حجاز آتشینك
ظهورنده كه مدینهٔ منورده ظاهر اولمشدر انی بیان ایدر والله اعلم
ایکنجی باب زیارت فضیلتی ومسجد نبوی فضیلتنده
وانكا متعلق اولان امورده بیاننده در اشبو باب اوچ فصل اوزره
مشتملدر فصل اول مدینهٔ منورهٔ زیارت ایلمهنك فضیلتی واول
جانبه زیارت ایلمهك نیتی ایله سفر ایلمهنك بیاننده در فصل ثانی
حق سبحانه وتعالینك درگاهنده وسید الابرار حبیب المختار صلی الله علیه
وعلی آله الاطهار واصحابه الاخیار حضرتلرینی وسیله ایلمهنك وحضور
آدابی بیاننده در فصل ثالث مسجد نبوی فضیلتنده وروضهٔ
مطهره ومنبر مشرفه بیاننده در اوچنجی باب مدینهٔ منورهده
ساكن اولانلر بیاننده در واشبو باب اوچ فصل اوزره در
فصل اول نوح علیه الصلوة والسلام طوفانندن صكره مدینه‌ده
ساكن اولانلر كه [illegible] وانصار [illegible] ونسیلری
ویهود اوزره غلبه‌لری كیفیتنده وانلری تبع ایله اتلره واقع اولان
قضایا بیاننده در فصل ثانی اوس وخزرج قومی حضرت رسالت
پناه صلی الله علیه وسلمه متابعت ومبایعت ایله مشرف اولدقلری وعقبهٔ
اولی وثانیه‌ده وعقبتین قضاسنده ومدینهٔ منوره‌یه هجرت وقیاده

مطلب اوس وخزرج اجمالی ساسنده در

نزولنی بیاننده در فصل ثالث حضرت رسالت پناه
صلی الله علیه وسلم مدینهٔ منوره‌یه قدوم شریفلری وابو ایوب
انصاری رضی الله عنه منزلنده ساكن اولدقلری بیاننده در والله اعلم
دردنجی باب مسجد نبوی عمارتی وانكا متعلق اولان
امور وازواج طاهراتك حجره‌لری بناسی احواللری بیاننده در اشبو باب
اون بش فصل اوزره در اولكی فصل حضرت پیغمبر صلی الله علیه
وسلم عمارتی وزمان شریفلرنده اولان مساحتی بیاننده در ایکنجی فصل
حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلمك قبله تحویل اولنمزدن اول وصكره اولان
مقام شریفلری بیاننده در اوچنجی فصل جذع ومنبر وانكا متعلق
اولان امور ومسجد شریفك درلری بیاننده در دردنجی فصل
حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلمك حجرهٔ پر نورلری وحضرت
سیدة النساء فاطمة الزهراء رضی الله عنها حجرهٔ شریفه‌لری بیاننده در
بشنجی فصل مسجد شریفه اولان قپولر سدی وحضرت ابی بكر الصدیق
رضی الله عنه قپوسنی استثنا ایلمه‌سی بیاننده در التنجی فصل
امیر المؤمنین عمر رضی الله مسجد شریفه ایلدوكی زیادلر بیاننده در والله اعلم
یدنجی فصل امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه ایلدوكی زیاده
بیاننده در سكزنجی فصل حضرت ولید بن عبد الملكك ایلدوكی

زیاده وقصر فاتی و جنازه نمازینی قلعه‌ده منع ایلمدکی بیاننده‌در
طقوزنجی فصل عباسی خلیفه‌سی مهدی ایلدوکی زیاده بیاننده‌در
اوننجی فصل قبور شریفه حاوی اولان حجره شریفه‌یه متعلق بعض
آثار و اخبار و دخی قبور شریفه صفتنده و حجره شریفه اوزرینه
دائر اولان حائز بیاننده‌در اون برنجی فصل حضرت رسول
اکرم صلی الله علیه وسلمک مبارک راس شریفلری نیدوکی و مبارک
یوزلری نه جهتده اولدوغی و دخی مقام جبرائیل و حجره شریفه‌یی
رخام ایله تأزیر و اول مقام شریفی تخلیق ایلمدکی و معالیق و غیره‌لری
بیاننده‌در اون ایکنجی فصل تجدید عمارت حجره شریفه و حجره
سقفی قبه لطیف الله تبدیل اولندوغی و حجره شریفه‌نک عمارتی خصوصنده که
آنک اوزرینه قرار بولمشدر انلری بیاننده‌در اون اوچنجی فصل
حجره شریفه‌نک اطرافنی خندق ایدوب و قورشون ایله طولدردوغی
و آکا متعلق اولان امور بیاننده‌در اون دردنجی فصل
حریق اول و حریق ثانی و انلره متعلق اولان امور بیاننده‌در
اون بشنجی فصل مسجد شریفده نه اولدوغی و اوقلری و دکلی
و قم دوکمک و قنادیل و تخلیق و اجماره بیاننده‌در اون التنجی فصل
مسجد شریفک قپولری بیاننده‌در اون یدنجی فصل

حریق اول و حریق ثانی

مسجد شریفک حدودی سنده اولان بلاطه و مدینه منوره‌نک قلعه‌سی
و بازارلری بیاننده‌در بشنجی باب مساجد نبوی و مقابر مدینه
و احد طاغی و شهداسنک فضیلتنی بیاننده‌در اشبو باب التی
فصل اوزره‌در فصل اول مصلای عید بیاننده‌در فصل ثانی
مسجد قبا و مسجد ضرار بیاننده‌در فصل ثالث حضرت پیغمبر
صلی الله علیه وسلم مساجد شریفلری بیاننده‌در که آنلرده نماز قیلوب
ایله مشرف ایلمشلردر الآن اماکن مبارکه‌لری معلوم‌در والله اعلم
فصل رابع حضرت پیغمبرک صلی الله علیه وسلم سایر مشاهد
شریفلری سائره‌در جهتلری معلوم‌در اما خصوص مکانلری
معلوم دکلدر فصل خامس مدینه منوره‌نک مقابری و انده
اولان اعزه کرام بیاننده‌در فصل سادس احد طاغی و شهدا
سائره‌در التنجی باب ده مدینه منوره‌نک مبارک
قیولری و عیون و غیرلرینی و صدقاتکه حضرت رسالت پناه صلی الله
علیه وسلمه منسوبدر انلرک بیاننده‌در بو باب ایکی فصل اوزره‌در
فصل اول قیولر بیاننده‌در حروف تهجی ترتیب اوزره
فصل ثانی صدقات نبویه و دخی حضرت رسولک مبارک دستلریله
غرس ایتدکلری اشجارک بیاننده‌در یدنجی باب

[illegible]

[illegible]

رسول اکرم صلی الله علیه وسلمه منسوب اولان مسجدلردرکه سفرلرده وغزالرده
نماز قلمشلردر انلرک بیاننده در اشبو باب اوچ فصل اوزرینه در
فصل اول مکهٔ مکرمه یولنده اولان مساجد بیاننده در
یعنی حضرت رسول صلی الله علیه وسلم سلوک ایلدکلری یولده در
فصل ثانی حجاج یولنده اولان مساجد بیاننده درکه بین الحرمین
مشهوردر فصل ثالث غزوات مبارکلرده اولان مسجدلر بیاننده در
سکزنجی باب وادیلر و حمالر و اطام و بعضی اعمال و جبال که
مدینهٔ منوره اطرافنده واقع اولمشدر انلرک بیاننده در اشبو باب
ایکی فصل اوزره در فصل اول وادیلر بیاننده در فصل ثانی
مواضع مکنهٔ متبرکه لره متعلق اولان الفاظ ضبطنده و بعضی آطام
و اعمال و جبال و آشبو ضمننده اولان مواضع ذکرنده اجمالا بیان اولنور
والله الموفق باب اول مدینهٔ منوره نک

الباب الاول

اسماء متبرکه لری و بعض فوایدکه بلدهٔ طاهره یه متعلقدر انلرک
بیاننده در اشبو باب ایکی فصل اوزره مشتملدر اولکی فصل
مدینهٔ منوره نک اسماء شریفه لرینی حروف تهجی ترتیبی اوزره بیان ایدرکه
طقسان بش اسم شریفلریدر اولکی اسم اثرب فتح همزه ایله
لفظندن لغتدر مدینهٔ منوره ده بر موضعدر اول مکانه اولان

اسمیدر بعده مذکور اسماله نفس بلدهٔ شریفه یه تسمیه اولندی و یا خود
اول مکانه ساکن اولدقلری نواحینک اسمی اوله روایت صحیحه ایله
مرویدرکه حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم مدینهٔ منوره یی یثرب ایله
تسمیه ایلمکدن منع بیورمشلردر و بعض روایتده بیورمشلردرکه
کم مدینه یه یثرب دیرسه دیدکدنصکره اوچ کره استغفار ایلیه لکن بعض
احادیث صحیحه ده مدینهٔ منوره یه یثرب اطلاقی حضرت پیغمبر صلی الله
علیه وسلمدن واقع اولمشدر اصحح وجه جمع بین الاحادیث بودرکه
اطلاق نهیدن اول واقع اولمش اوله وجه نهی تثریب کلمه سی
اولغدر فساد معناسی اوزره ایکنجی اسم شریفی ارض الله در قال الله تعالی الم تکن
ارض الله واسعة فتهاجروا فیها یعنی مفسرین دیمشلرکه ارض الله دن مراد مدینهٔ
منوره در یعنی مدینهٔ منوره واسع دکلمی ایدیکه انکا هجرت ایده سز یعنی دنیایی
ترک ایدوب مدینهٔ منوره ده صفتده سز الله اعلم ارض الهجرة بو دخی حدیث
شریفده وارد اولمشدر الکالة البلدان و دخی الکالة القری حدیث شریفده
وارد اولمشدرکه امر اولندم بر قریه یه که قریه لری یر یعنی اهل مدینه جمیع مواضع و اماکن
اهلی اوزره غالب اولوب سبیله انلری کاینه بو حدیث شریفدن استدلال
اولنورکه مدینهٔ منوره نک سایر ولایتلر اوزره افضلیتنه زیرا سایر
قرای بلد و غیره مفضلندر کنایتدر یعنی سایر اماکن و مواضعک فضیلتلری

مدینهٔ منورهنڭ فضیلتی بیاننده مضمحل اولور، والله اعلم • الایمان •
قال الله تبارك وتعالی والذین تبوؤ الدار والایمان حق سبحانه وتعالی انصارا
واخیار حقنده بیورر که اول کیمسنه‌لر که دار وایمانی متمکن قلدیلر ایماناڭ
وجه تسمیه‌سی ایماناڭ مظهر وحصنی اولدوغیدر • الباره • تشدید راء ایله
البرّه حذف الف ایله وجه تسمیه‌سی کثرت بر وخیردر که اکثر عبارتکه
اهلنه وجمیع عالمه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینڭ برکاتیله
البحره • باء موحده فتحه‌سیله وسکون حاء مهمله ایله البحیره تصغیر صیغه‌سیله
البحیه جیره وزنیله • البلاط • بلاطڭ چوق اولدوغندن بناء
ویکون بلاط ایله مستّی موضعهٔ شمول اولدوغندن بناء • البلد •
قال الله تعالی لا اقسم بهذا البلد بعض تفاسیرده مراد مدینهٔ منوره‌در
دیو بیورمشلردر نته کیم بعضیسی بو آیتدن مراد مکهٔ مکرمه‌در دیمشلر
وبلد لغتده قریه‌نڭ بیوکنه دیرلر بیت الرسول صلی الله علیه وسلم قال الله
تعالی کما اخرجك ربك من بیتك ای من المدینه بو ایله دیمشلر • تندر •
جعفر وزنیله ایکی مهمله ایله بعد النون تندردر اکنجی دال مهمله ریدن راء ایله
• الجبابره وجبار خدام وزنیله الجبار نورانذر ویدر
جزیرة العرب والجبیبه سرورکاینات علیه ازکی التحیات سودکی
اجلدن • الحرم • حدیث شریفده وارد اولمشدر که مدینه حرمدر

حرم الرسو

حرم الرسول علیه السلام حدیث شریفده کلمشدر که ابراهیم علیه السلام
حرمی مکه‌در وبنم حرمم مدینه‌در دیو بیورمشلردر • حسنه • قال الله
لنبوئنهم فی الدنیا حسنة حق سبحانه وتعالی هجرت ایدنلر حقنده
بیورر که البته انلری کوکچه منزله انزل ایدرم وانلره برویررم
مراد مدینهٔ منوره‌در دیمشلر • الخیره • تشدید ایله الخیره تخفیفله
الدار وهی ایماندن سبقت ایدی • دار الابرار • ودار الاخیار •
وجه تسمیه ظاهردر • دار الایمان • حدیث شریفده کلمشدر که المدینه
قبة الاسلام ودار الایمان • دار السنه • ودار السلامة • ودار الفتح •
ودار الهجرة • اشبو اسملر ایله تسمیه‌سنڭ وجهی ظاهردر وبعض حدیثده دخی
وارد اولمشدر • الدرع الحصینه • رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری
رؤیاده بیورمشلردر کندومی محکم درع ایچنده کوردم ومدینهٔ
منوره ایله تعبیر ایلدم • ذات الحجر • طاشلرڭ چوق اولدوغندن بناء
ذات الحرار • وذات النخل • والسلقه فتح وکسر وسکون لام مجتمله‌دیر
• الشافیه • حدیث شریفده‌در که تراب مدینه عافیتدر ودخی منکر که
مدینه کناهلری نفی ایدر امدی داء ذنوبه شفادر • طابه وطیبه •
هیئه وزنیله وطیبه صیبه وزنیله • وطایب کاتب وزنیله
بودرت اسملر لفظا ومعنی بردر اما صیغه وبناء مختلفدر

حديث شريفده وارد اولمشدر كه وجه تسميه‌سی اول مكان شريفك طهارتی
وطيبی در حضرت رسول اكرم صلی الله عليه وسلم حضرتلرينك طيب
طيبلری حلول سببيله . طبابه . طاء مهمله كسريله ارض مستطيله‌يه عبارتدر
ويا خود ظاء معجمه فتحيله ظبيه‌دن متمم معناسنه اوله حضرت سرور
كاينات عليه ازكی التحيات مدينه منوره‌يه وصول شريفلرندن حمايه
مبتلا اولدقلری سببيله تسميه قلنمش اوله الله اعلم . العاصمه .
مهاجرين آفاتدن حفظ ايلدوكی اجلدن ويا خود دره كبی حافظ وجايی
دجال وطاعوندن امين اولدوغيچون تسميه اولنمش اوله . العذراء . بتول كبی
منقولدر . الغراء . ما قبلی وزنی اوزره در . العروض . صبور كبی
الغراء اغره تأنيثی صاحب غره معناسنه نورانيتی سببيله تسميه
اولنمشدر . الغلبه . تحريك ايله سائر قرايه غلبه اولمغين اسلام اولمغين جاهليتده
دخی غالبه‌در زيرا يوم بعاثده طايفه اوس وخزرجك طايفه
يهود اوزره جاهليتده غالب اولديلر . الفاضحه . فا وضاد معجمه وحاء
مهمله ايله مبتدعلری فضيحت ايلمدوكی سببيله تسميه اولنديغی
القاصمه . قاف وصاد مهمله ايله مدينه منوره اهلنه بر رذيل قصد ايدن
هلاك ايلدوكی اجلدن تسميه اولندی . قبة الاسلام . حديث شريفده مقتضاسنجه
القرية حديث شريفده كلمشدر كه حق سبحانه وتعالی اشبو قريه شريفده

بارك اتمشدر بو قريه الانصار وقريه الرسل حديث شريفده بو معنا
اشارت واردر . قلب الايمان . بر موجب حديث شريف المؤمن حديث
شريفده وارد اولمشدر كه مدينه منوره طرفنه مؤمندر رجعه
آخرده مدينه بو لحم ايله نور ايمان مكنوندر . وجه تسميه حقيقيه تصديقه
متصف اولمغه قابليتی اولدوغيچون ويا خود مجازا اهل مدينه
طاعون ودجال شرندن امين اولدقلری ايچوندر . المباركه .
ومبوء الحلال والحرام ظاهردر وحديث شريفده وارد اولمشدر كه
بيتين الحرام در موجب حديث شريف . المجبوره . جيم ايله حديث
شريفده وارد اولمشدر . المحببه . ضم ميم وكسر حاء مهمله وتشديد
موحده ايله كتب مقدمه‌دن منقولدر . المحببه . موحده زياده‌سيله
المحبوبه كتب متقدمه‌دن منقولدر بو اسماء ثلاثه‌نك وجه تسميه‌لری
حبيبه كه سرور كاينات عليه ازكی التحيات حضرتنك محبتلری سببيله
المجبوره جبردن سرور معناسنه ياخود جبردن نعمت معناسنه اوله
المحرمه والمحروسه والمحفوفه . خبرده وارد اولمشدر كه بو ايكی مثللی
يقين دركه مدينه ومكه برحالت ايله كه ملكلر ايله محفوف اوله
يعنی ملكلر انلری تغطيه كبی احاطه ايلمش اوله‌لر . المحفوظه والمختاره
ومدخل صدق . رب ادخلنی مدخل صدق واخرجنی مخرج صدق

آيۀ كريمه سي تفسيرنده بيورلمشلردركه مدخل صدق مدينه در
ومخرج صدق مكه در. المدينة مدينه لغتده مناندن كلمشدر
عبارتدركه قريه دن بيوك و ايليو مصردن كوچك اوله يا خود مصره
رادف يعني برابر اوله اما معرفه در منوّره مدينۀ شريفه و موطن منيفه
ايكي كلمه بر معنايه يعني مرادف دركه منكر جميع بلده مساويدر
منكره منسوب مدني و معرّفه منسوب مدنيدر. مدينة الرسول
صلى الله عليه وسلم بروجه حديث شريف سرور كائنات عليه ازكى
التحيات ذات بابركاتلري ايله اضافت ايلدكلرندندر. المرحومة
تورايتدن منقولدر وجه تسميه سي حق تعالى نك انواع رحمتي اول محل
شريفه نازل اولمغله پيغمبر صلى الله عليه وسلمك وجود شريفلري
سببيله. المرزوقة مجد الاقصى صاحب مطالعدن منقولدر.
المسكينة. تورايتدن منقولدر مسكنت اسنادي يا حقيقة
آنده قابليت خلق اولمغله معناسنه ويا خود مجازا مدينه اهلنده
اعتبار ايله. المسلمة وجه اسناد اسلام حقيقة ويا خود مجازا
ايمان اسنادي كبي نته كيم يوقاروده سبقت ايتمشدر مضجع رسول الله
صلى الله عليه وسلمدر حديث شريفي مقتضاسنجه. المطيبة والمقدسة
والمقر. عبريجه المكتان بعض آثارده كلمشدر باتغليب قيلندي

اولمغين ويا خود مهاجرين وانصار رضي الله عنهم اولدقلري اعتباريله والقاتيا
يعني ايكي درلو ملكينه مكانت ورفعت شاني سببيله مهاجر رسول الله
عليه وسلم نته كيم حديث شريفده كلمشدر. الموفية فائده تشديد ايله
وتخفيفي ايله اسنادي وفا مجازا در اهل مدينه اعتباريله. الناجية
جيم ايله طاعوندن ودجالدن نجات بولمغه تسميه اولنمشدر. نيكي كائنة
بتليه فضل ونجابت معناسنه مأخوذدر. البحر والهذراء
تورايتدن منقولدر هذرا ذال معجمه ايله اولدوغي تقديرجه يوهم ذرده
يعني شدت وحرارتدن عبارتدر. واكر دال مهمله ايله اولسه
ارض هادر معناسنه يعني نبات وخيراتي مبالغه اولنغيريدر
معناسي وجه تسميه سي اثريله بيان اولنمشدر. بيكه رندن مأخوذ
اولقدر طيب معروفدر ويا خود نيلاس تفح معناسنه ويا خود
رزق معناسنه بيدرجبدر كه بي راء مهمله ايله دال ثانيه
بر بيلديدن حرو حديث شريف.

ايكنجي فصل

مدينۀ منوّره نك فضيلتي و دخي سائر بلاددن زياده افضليتي
بيان ايدر. معلوم اوله كه بعض علمادن اجماع ايله نقل اولنمشدر كه
سرور كائنات عليه ازكى التحيات حضرتلرينك بدن شريفلري
ضم اولنديغي مكان جميع امكنه دن افضلدر حتى كعبۀ مكرمه دن

عرش دخی افضلدر امام نووی رحمه الله بیورر که جمهور علمای
سوای عرش اوزره تفضیل ایدرلر مکر حضرت رسالت پناه صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینک مرقد مطهرلری که سوالردن افضلدر
ودخی اتفاق اولنمشدر که مکه مکرمه ایله مدینه منوره سائر
بلاد اوزره افضلدر اما اختلاف مکه ایله مدینه ده در
حضرت عمر رضی الله عنه واصحاب رضوان الله تعالی علیهم اجمعیندن وغیر
اهالی مدینه منوره نک اکثری بونلردر اوزرینه ذاهب اولمشلردر
که مدینه منوره مکه مکرمه دن افضل اوله امام مالک
رحمه الله حضرتلرینک دخی مذهبی بودر وامام احمد حنبلدن دخی روایت
واردر که مدینه منوره مکه مکرمه دن افضل اوله اما اشبو اختلاف
نفس کعبه دن ماعداده در اما کعبه مکرمه مدینه منوره نک
سائر یرلرندن افضلدر اتفاقا ومدینه منوره سائر یرلردن
افضلدر اتفاقا ومدینه منوره نک افضلیتنه بر دلیل دخی بودر که
ابن جوزی روایت ایدر که حق سبحانه وتعالی محمدی صلی الله علیه وسلم
خلق ایلمک قصد ایلدکده حضرت جبرائیل علیه الصلوة والسلامه
امر ایلدیکه سرور کائنات علیه ازکی التحیات والسلامک عنصر نفیسنی
احضار ایلیه پس حضرت جبرائیل قبضه طپراق

کتوردی که اول قبر انورلریدر بنده روضه جنت صو ایله اولدقدن خمیر
ایلدی اندن صکره جمیع سموات وارضینده اول خمیری کزدیردی ملائکه
سیر ایتدردی پس جمله ملائکه حضرت محمدی صلی الله علیه وسلمی بیلدیلر
حضرت آدم علیه الصلوة والسلامی دخی بیلمزدن اول ودخی حدیث
شریفده وارد اولمشدر که بر بنده دفن اولنماز مکر خلق اولندیغی
یرده وبهذا ابن سیرین رضی الله عنه بیورر دیکه اکر یمین ایلسم که حق
سبحانه وتعالی حضرتلری سرور کائنات علیه ازکی التحیات حضرتلرینی
حضرت ابا بکر الصدیق وحضرت عمر رضی الله عنهما ایله اوچنی بر طپراقدن
خلق ایتمشدر یمینمده یلان اولمازدم ودخی امیر المؤمنین علی رضی الله
عنهدن مرویدر که حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی دفن
ایده جک مکانده اصحاب اختلاف ایلدکلری حینده حضرت علی
رضی الله عنه بیوردیکه حق سبحانه وتعالی قتنده بریوزنده حضرت رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک نفس نفیسلری قبض اولندیغی یردن
افضل بقعه یوقدر اصل طینت اطهر سرور کائنات علیه ازکی
التحیات یرد نکو بکندن درکه اول کعبه در • ودخی مرویدر که شول
زمانده حق سبحانه وتعالی یره وکوکلره خطاب ایدوب بیوردیکه
ائتیا طوعا او کرها • یرلردن اجابت کعبه مکرمه یری ایدی وکوکلردن

مدفن یرنده بمعنی الآدم

اجابت ایدن کعبه یرینه برابر اولان ایدی . اعنی اجابت ایدن اولدیغنه
عالی مآب صلی الله علیه وسلمک عنصر شریفلری و مادۀ منیفلری
ایدی اندن صکره کعبه‌دن سائر یره فرش اولندی و دخی پیغمبر صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینک مدفن شریفلری حقنده روایت اولندیکه
حضرت نوح علیه السلامک طوفاننده موجلر کعبۀ مکرمه‌دن
بر قطعه طپراغی قطع ایدوب طیبۀ طیبه طپراغنه الحاق ایلدیکه
اول طپراق پیغامبر صلی الله علیه وسلمک طپراغ شریفلری ایدی . امدی
معلوم اولدیکه کعبۀ معظمه و مدینۀ منوره‌نک شرفلری سرور کائنات
علیه الصلاة والسلامک شرفلری سببی ایلهدر ایله ولسه اکر ابتدا امر
ایجاده نظر اولنسه کعبه و مدینه مساوی کوریلور اما انتها
جوار سببی ایله جسم شریف منضم مونثی اولان مقام شریف اشرف و
افضل ایدوکنده اشتباه یوقدر . و دخی روایت اولندیکه
سرور کائنات صلی الله علیه وسلم دعاسنده بیوردیکه الهی نته کیم
بنی بن سودکم یردن چقاردک کیرو بن سودکم یرده اسکان ایله
پس مدینۀ منوره‌ده قرار ویلدی امدی بوندن ظاهر اولدیکه حق سبحانه
و تعالی قتنده مدینۀ منوره سائر شهرلردن سوکلو اوله ظاهردرکه
بو معنی حضرت رسالت پناه قتنده معلوم و بیغی حضرت قتنده دخی

مدینه

مدینه سائر یرلردن احب و سوکلودر و شدن یوقدرکه عند الله
و عند رسوله احب اولان افضلدر سائر یرلردن و لهذا حضرت رسول علیه السلام
مدینۀ منوره‌ده کیمی اتمکه فرض اولشیدی و اصحاب رضوان الله تعالی علیهم
اجمعین اقامت اوزره ترغیب و تأکید ایله امر اولندی و آنده اولمق
اختیار اولندی مدینۀ منوره‌نک تفضیلنده واقع اولان
بعضی سببی بر وجه اختصار بیان اولنوب ذکر اولندی . اما مکه
مکرمه مدینۀ منوره‌دن تفضیل ایدنلرک دلیللری بر حدیث
شریفدرکه ان مکة خیر بلاد الله . و بر روایتده دخی احب ارض الله
الی الله و دخی تضاعف ثواب ایله استدلال ایلمشلردر و لو امام
اعظم و امام شافعی مذهبلری بودر . اما صاحب تاریخ که سید
سمهودیدر رحمة الله علیه ایکی سنه دخی جواب ویرمشدرکه حدیث
شریفی مدینۀ منوره‌نک فضیلتی ثابت اولمزدن اول حمل ایدر زیرا
حضرت پیغامبر صلی الله علیه وسلم مکه‌ده ایکن شدن یوقدرکه
مکۀ مکرمه سائر اماکن و مواضعدن افضل ایدی اما حضرت پیغامبر صلی
الله علیه وسلم مدینۀ منوره‌ده توطن ایتدکدن صکره مدینه سائر اماکندن
افضل اولدیغی اشبو جوابک صواب ایدوکنه شبهه یوقدر و بو جوابک
صواب ایدوکنده شبهه یوقدر و بو جوابی تأیید ایدر شویله‌که طرفندن

بو حدیثی روایت ایلدیکه هجرته عزیمت ایتدکلری زمانده تشریف
و تضاعف ثوابه جواب بودرکه تضاعف ثواب افضلیته دلالت ایلمز
شویله که عرفاته متوجه اولانلرکنه حقنده افضل بودرکه
بش وقت غازی متاده قلمیوب نده برله که مکه ده قلسه
تضاعف ثواب واردر. اما معناده بوقدر و دخی سنت نمازلری
اوده قلمق افضلدر بونده برله که اوده قلمده تضاعف ثواب
یوقدر و لهذا حضرت عمر رضی الله عنه مکه مکرمه ده تضاعف
ثوابه قائلدر اما مدینه منوره نک افضلیتنه قائل دکلدر
بلکه مدینه منوره نک افضلیتنه ذاهب اولمشلردر. امدی
معلوم اولدیکه ثوابک تضاعفی اولمق افضلیت اقتضا ایلمز و غایت
ما یلزم اولان بودرکه گاه اولورکه مفضول فاضلدن راجح اولور
اهل علم قتنده مقرر اولان بودر. امام مالک رضی الله عنه حضرتلرینه
سؤال اولندیکه حرمین شریفینک قنغیسنده مجاورت سنک
قاتکده سوکلودر. مدینه منوره ده سوکلودر دیو جواب ویردی دخی کیرو
حضرت مالک رضی الله بویوردیکه نیجه سوکلو اولمسون که مدینه منوره ده
بر یر یوقدرکه سرور انبیا علیه السلام اول یولدن سلوک ایلمش اوله
و دخی جبرائیل علیه السلام مدینه منوره یه هر ساعتده نزول ایدردی

الله

طبرانیدن روایت اولنمشدرکه حضرت رسول صلی الله علیه و سلم
المدینة خیر من مکة دیو روایتده دخی المدینة افضل من مکة زادها
شرفا. اوچنجی خصوص پیغمبر علیه الصلوة والسلام حضرتلرینک
مدینه منوره یه و اهل مدینه حقنده ایتدکلری دعالردر و نقل اولنان
و طاعوندن و دجالدن امین اولمق بیاننده در. صحیحینده
وارد اولمشدرکه بیورمشلردر. اللهم حبب الینا المدینة کحبنا
مکة او اشد یعنی مدینه منوره یی بزه محبوب قیل. نته کم مکه یی
یا فوق مکه مکرمه دن زیاده بر وجهله دعالری سرور کائنات علیه
التحیات حضرتلرینک واقع اولمشدر بوکه شدیده بوقدر که اول طلبده
اجابت واصل اولمشدر. امدی تکرار طلبلری دیاو لحونلری و دخی خبرده
وارد اولمشدرکه امدی حضرت رسول صلی الله علیه و سلم هر قچن سفردن
رجوع ایتسلر که مدینه منوره یه توجه ایدوب بیورلردی. اللهم اجعل لنا
بها قرارا وارزقنا رزقا حسنا. یعنی یا رب بزه مدینه منوره ده
قرار میسر ایله و بزی کوکچه رزقیله رزقلندر. و دخی صحیحینده
بیوررلر. اللهم اجعل بالمدینة ضعفی ما جعلت بمکة من البرکة. یعنی یا رب
مدینه منوره یه اکی مکه مکرمه یه ویردوکک برکتن قدر برکت ویر
و دخی صحیحینده بیوررکه. اللهم بارک لهم فی مکیالهم وبارک لهم فی صاعهم

وارد اولمشدر

وبارك لهم في مدهم يعني يا رب اهل مدينه نك مكيالارنده و دخی صاعلرنده
ودخی مدلرنده بركت وير • صاحب تاريخ رحمه الله عليه ايدر مدينهٔ
منوره ده كفايت ايدر آنجه اولقدرکه غيريرده كفايت ايلمز بو معنانك
مكررا مشاهده سی واردر وفی صحيح مسلم ده واردرکه • اللهم بارك لنا في
مدينتنا اللهم بارك لنا في صاعنا اللهم بارك لنا في مدنا
اللهم بارك لنا في مدينتنا اللهم اجعل مع البركة بركتين • اولا بو
مدينه ده بركت طلب اولندی • ثانيا كمال التفات ايدوب هر بركت ايله
ايكی بركت دخی زياده طلب اولندی • ودخی روايت اولنديكه اللهم
بارك لنا في مدينتنا وبارك لنا في طاعتنا وبارك لنا في مدنا
اللهم ان ابراهيم عبدك وخليلك ونبيك واني عبدك و
نبيك وانه دعاك لمكة وانا ادعوك للمدينة بمثل ما دعا
لمكة ومثله معه • اولا بركت طلب ايلدی امور بو مدينه ده و ثانيا
زياده اهتمام ايلديكی بودرکه الهی ابراهيم عليه السلام سنك بندك
وخليلك يعني دوستك و پيغامبرك ايدی • وبن دخی بندك و پيغامبرم
اول مكهٔ مكرمه حقنده دعا ايلدی • وبن دخی مدينه حقنده دعا ايدرم
وسندن کرم ایدرم ایکی آنده دلدوکی • ودخی روايت اولنمشدرکه
فتحی سره كاينا عليه نكی الخيبات حضرتلرينه بو ثمر فاندی ميوه كلسه مباركدر

المدينة اولدبغی بورلردی • اللهم بارك لنا في ثمرنا وبارك لنا في مدينتنا
يعني الهی ميوه مزده و مدينه مزده خير و بركت وير ابو هريره رضي الله
عنه دن مرويدرکه ان النبي صلى الله عليه وسلم خرج الى ناحية من المدينة
وخرجت معه فاستقبل القبلة ورفع يديه حتى اني لارى بياض ما تحت
منكبيه ثم قال • اللهم ان ابراهيم نبيك وخليلك دعاك لاهل مكة
وانا نبيك ورسولك ادعوك لاهل المدينة • اللهم بارك لهم
في مدهم وصاعهم وقليلهم وكثيرهم ضعفي ما باركت لاهل
مكة من ههنا الى ههنا حتى اشار الى نواحي الارض كلها اللهم
من ارادهم بسوء فاذبه كما يذوب الملح في الماء • بو حديث شريفك معناسی
اوتكيده بيان اولندوغی كبيدر الحق بونده زياده اولان بودرکه هركيم اهل
مدينه يه بر امزلق دلسه الهی آنی آرح نتدکم طوز صوده اریر • اما بو
دعا که حماندن مدينهٔ منوره دن نقلی انلرده مذکوردر جمله دن بريدر
اللهم حبب الينا المدينة كحبنا مكة او اشد • وصححها لنا وبارك لنا
في مدها وصاعها وانقل حماها واجعلها في الجحفة • ودخی
پيغمبر صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك مدينهٔ منوره يه قدوم شريفلری
حديث شريفنده مذکوردرکه • اصحاب کرام اکثری رضي الله عنهم حما ايله مبتلا
اولديلر • حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلم منبر اوزره چيقوب اوتوروب

مباركه الكربى رفع ایلیوب بیوردیکی انجی وبائی یعنی حماء برذن نقل اندی
بعده صباح اولدقده بیوردیلرکه بوکیجه حمامی برقاره قاری صورتنده
حضوره کتوردیلر اول کتورنلر کیمسنه یقاسندن توتمشلردی که اشبو حمادر
اندی حقتعالی رأی شریفکوزندر بن دیدمکه انی خم الجحفه براق خم
بر موضعدی اسمیدر روایت اولندیکه اول کونده مکه یوللرنده حضرت
پیغمبر صلی الله علیه وسلمه بر کیمسه کلدی وحضرت علیه الصلوة والسلام
اونکله نه صورتدیلرکه کلورکن یولده کیمسنه کوردیکی اوکیمسه دیدیکه
کمسه کورمدم الجحفه برچیلاق قره قاری کوردم حضرت رسول علیه السلام
اکا بیوردیکه حمای کورمشسز بوندنصکره اصلا عودت ایلمز کرکدر ودخی
حدیث آخرده کلمشدرکه حضرت رسول اکرم بیورمشلردر کان الوباء في شيء
من المدينة فهو في مشعط مرقق کبی بقیع جانبنده بر بوجه در که دیرلر
وبو حدیث شریف حماندن بعضی سنده یقاسنه مشعردر انتدکم شهدی
دخی مشاهده اولنور امدی نقل اولنان فوتی وشوتی در وباخود حمله
کیدوب بعضیسی کیروب رجوع ایلمشلر اوله تکفیر سیئات ایچون بوکا موقید
شوکه روایت ایلمشلر امام احمد حنبلی وغیرهم عظملر ودخی روایاتده
صحیح ایله ثابت اولمشدر که حما حضرت پیغمبر علیه السلامدن اذن طلب
ایلیوب حضور شریفلرینه کلدکی وقت حضرت رسول اکرم بیوردیکه سن کیمسن

حمادیدکه

حمادیدکه ام ملدم پس اول اولیدیکه قباده کیدم اندن صکره اهل قبا
بر مرتبه محنت وشدت چکدیلرکه حق سبحانه وتعالیدن غیری کیمسنه
بلمز پس اهل قبا کلوب حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلمه شکایت ایلدیلر
حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم اهل قبایه بیوردیکه اکر دیلرسکز
حق سبحانه وتعالیدن دلیه یم تا شبو بلایی سزلردن رفع ایلسون ویا دخی
دلرسکز طورسون کناهلریکوزه کفارت اولسون دیو بیوردیلر اندن صکره
اهل قبا دیدیلرکه کناهلریمزه کفارت اولسون انچون بقاسن اختیار ایدرز
اما طاعون ودجال لعینه زامیی اولماق بابنده وارد اولان احادیث
شریفه دن صحیحینده مروی اولان بودرکه ملائکه مدینۀ منوره نک
یولترین حراست ایدرلرکه مدینۀ منوره یه طاعون ودجال کرمیه ودخی
روایت اولنمشدرکه دجال لعین احد طاغنک آردنده نزول ایدر
مدینۀ منوره یه کرمک قصد ایدر اما ملائکه آنک شومنی یوزینی مشرق
جانبنه دوندرسلر کرکدر باذن الله تعالی ودخی روایت اولندیکه
دجال لعین مدینۀ منوره قربنده نزول ایلدکده ومدینه منوره ده
کافرلر ومنافقلر هر کیم اولورسه مذکور لعینه قارشو کیدر
ودخی دیمشلردرکه اول کونده مدینۀ منوره کندیدن خبیثلرینی نفی ایده
وبو بابده بوندن غیری نیجه ونیجه احادیث شریفه وارد اولمشدر شهادتنه

بناءً

بو مقدار ایله اقتصار اولندی در بیان قصه

مدینهٔ منوره نك طپراغی ودانی میوه لری بیاننده بر خبر وارد اولمشدر که غبار مدینه جذامدن شفادر • ودخی روایت اولنور که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم تبوك غزاسندن دوندوکنده مکرمه مدینهٔ منوره ده اولدقلری کبی لشکر اسلامی قارشولدیلر تره جیچکی اسوب غبار حرکت ایلدی اصحاب کرامدن بعضیلری بورنلرینی اورتوب صقنمشلر حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که شول ذات پاکه قسم ایدرم که بنم نفسم آنك قدرتی الندهدر مدینه نك طپراغی هر مرضه دوادر حتی ایدر ظنم بودر که جذاملرز ومرصده نری بیله بو شرط ده ودخی خبر آخرده کلمشدر که مدینه نك طپراغی جذامدن شفادر • صاحب تاریخ رحمه الله علیه ایدر بز مشاهده ایلدك که بر جذام کسنه مدینهٔ منوره نك مبارك طپراغی ایله شفا بولوب اولمرضدن قورتلدی ودخی مرویدر که بنو الحارث نام قبیله سرور انبیا نك حضورشریفلرینه کلدکلرنده حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیکه یا بنو الحارث سزه نه اولدی انلر ایتدیلر یا رسول الله حمادن بو حاله کتوردی • پس حضرت رسول صلی الله علیه وسلم بیوردیکه سز صعیبده قلدم سز انلر ایتدیلر که صعیبه نه ایدیکم بیوردیکه طپراغنلر آکه صویه دراغوب بر یکو ناجنك نفع ایلمسی وقوعی ترکر

تجربه

بسم الله تربة ارضنا بریقة بعضنا شفاء لمریضنا باذن ربنا پس پیغمبر حضرتلری صلی الله علیه وسلمك بو امرنه امتثال ایدوب اول ایلالردن وبکالردن خلاص اولدیلر تفسرا وفی مکه ده عباره ندر که آراجق آغز صویله بیله اولنه نجه افسون ایدنلر ایدرلر وصعیب وادی بطحا اندر عبارتدر که ماجشونیه التنده در ماجشونیه بربا بخه نك اسیدر که حالا مدشونیه دیکله معروفدر • واندن بر غار واردر که انده شفا طلب ایجون طپراق آلوب اطراف عالمه ارسال اولنور • صاحب تاریخ ایدر ذکر اولنان موضعی صکره کلنلر اول علمادن ایشیدیکی وکوردیکی آنزبور معتبر ومقرر اولمشدر علی الخصوص بیجه کمسنه او محلدن استشفا ایدوب صحت بولمشدر • وبنم دخی بر خستم حمایله مبتلا ایکن او طپراقدن الوب صویه اچوردم همان ساعت صحت بولدی بعض علما ایدر کو طپراغی صولجنه قویوب اول صو ایله غسل ایده لر تاکم حدیث شریفدکی مفهومیله عمل اندك مقصودی اولان محرمانتی جمع ایدوب انلر ایله عمل اتمش اولالر ودخی صحیحین ده مرویدر که هر قچن بر کمسنه مریض اولسه ویاخود اولکسنه یه بر جراحت ایرشسه ایدی حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم مبارك بر مقدار تمیزی شبابه سی برابر قویوب دخی دیرایدی تربة ارضنا بریقة بعضنا یشفی سقیمنا باذن ربنا

بعض روایتده مرویدر که اول دعا اوقیاندن صکره معین یره وضع ایلیه

یعنی دوشیه و دخی حدیث اخرده مرویدر که برکون ندیاغنده جراحتی

سرور انبیا علیه السلامک حضور شریفلرینه کتوردیلر حضرت پیغامبر صلی الله

علیه وسلم بر حصیردن بر پارچه سنی یاقدیلر و مبارک سبابه لرینی آغز

صویی ایله یلایوب وضع ایدوب بیوردیلر بسم الله تربة ارضنا

بریقة بعضنا لیشفی سقیمنا باذن ربنا بعده مبارک برمقلرین اول

جراحتک اوزرینه وضع ایلدیلر و اما اول محلک فیض و اسرارکه میوه

و اثمارینه حقنده وارد اولان احادیث شریفه لردن بریسی بودر که صحیح

مسلمده روایت اولنور که هر کیم صباح وقتنده مدینهٔ منوره نک

لابتینی مابیننده بیدی دانه خرما یرسه اول کون آکا هیچ ضرر ایلمیه

امام احمد حنبل روایت ایلدیکه هر کیم مدینهٔ منوره نک لابتین بیننده

یدی عجوه خرماسی آچ قرنینه یسه اول کون کیجه یه دک نسنه ضرر ایتمیه

روایت ایدرلر که کمان ایدرم که بیورمشلر ایدی اکر کیجه ده یسه صباحه دک

برشی ضرر ایتمیه • و دخی صحیحینده روایت اولنمشدر هر کیمکه قرنی آچ

یدی عجوه خرما یرسه اول کون اوکا سحر و زهر ضرر ایلمیه و دخی صحیح مسلمده

مرویدر که عجوه عالیه ده شفا واردر یاخود قرن آجلغینه تریاقدر و دخی

امام احمد حنبل روایتنده رجال صحیح ایله مرویدر عجوه ده کوز آغریسی دواسی

واردر یاخود قرن آجلغینه شفا ویرر • و عجوه جنت میوه لرندندر حضرت

عایشه رضی الله عنهادن مرویدر که بیورمشلردر صاحب دواخ و دوار

اولانلره رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیورمشلر ایدی که آچ قرننه یدی

عجوه خرماسی یرلر دوام دوارده بیدکلری دائم آغریان باشی آغریسیدر

درلر فاما کتب طبیده مشهور اولمشدر که دوار باش دونمسنه دیرلر

و دخی حضرت انس رضی الله عنهدن مرویدر حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم

عجوه خرماسنی زیاده محبت ایدرلر ایدی بیورمشلر امام احمد حنبل روایت ایلمشدر که

خرما کوزدن لحسی یعنی لکه برنی دن مضرتی ازاله ایدر و آنده هیچ ضرر یوقدر

ابن اثیر عجوه تفسیرنده دیمشکه عجوه خرمانک بر نوعیدر صیحانیدن بیوکدر

رنکی سیاهه مائلدر • بزار ابن اثیر دیدیکی اوزره زیاده ایدیکه عجوه

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مدینهٔ منوره ده مبارک اللری ایله

دیکدکلری بیشلر دندر و صیحانی ایله تسمیه اولندوغنه حدیث شریف

روایت اتمشدر جابر رضی الله عنهدن دیدیکه بعض بقاع مدینهٔ منوره ده

بر نوع میوه ده کانیناتن عید ازکی النخیات ایله بیلمجه ایدیم و حضرت علی

رضی الله عنه الی اولحضرتک مبارک اللرینه دیروب مغاسیر ایدرلر

اتفاقا بر خرما اغاجنه مرور ایلدیلر اول خرما اغاجی صیحه ایلیوب دیدیکه

اشبو محمد سرور انبیادر و علی سید اولیادر که ایکی طاهر بنده م باباریکه

اندن صکره بر عزیز خرما اغاجنده فی رؤیا ایلدکی اولدانی چفیره دیدکه
بو محمد رسول الله در ⦁ و بو علی سیف الله در ⦁ امدی حضرت رسالت پناه
صلی الله علیه وسلم امیر المؤمنین علی رضی الله جانبنه نظر ایلیوب بیوردیکه
بو خرما صیحانی اسمیله تسمیه ایله پس اول خرما اوکوندن بری اشبو اسم
ایله تسمیه اولندی ⦁ صاحب تاریخ دیرکه بو خرمانک بو اسمیله تسمیه
اولندوغندن سببی بودر ویاخود مراد اولر بعندن اسمی ایله تسمیه اولنه
و مدینهٔ منوره ده بر یر در که اسمی صیحانی ایله معروفدر ⦁ و فقیر صاحب
تاریخ دیشکه خرمانک انواعنی تتبع تفحص ایلدم یوز او توز جنسه
زیاده نوعنی بولدم والله اعلم ⦁ **بشنجی فصل** مدینهٔ منوره ده
اقامت ایلمکه ایجون قنده مقیم واندن اوتحلفه رغبت ایندرمکده و دخی اهلی
اماکن شریفه نک اهلی وجیرانلری کیدرمکده یا بنده و اندن بدعت
احداث ایلینلر حقنده وعید اولان و مدینهٔ منوره یه یاخود اهل
مدینه یه برامنلق قصد ایدنه اولان جزالر بیاننده در ⦁ مخفی اولمیه
بو فاروده بحث فصللر ذکراتبو فصلک تاخیر اولمغه سبب بودر که امور مذکوره
لر سببیله بو فصلده مقصود اولان ترغیب و ترهیب نظر ایدنلره حاصل
اوله ⦁ صحیح مسلمده مرویدر که ناسه اوزره بر زمان کله که هر کس
قومینی واقرباسنی اوچرلق بر یره دعوت ایلیه لر آنما بلمزلر که مدینهٔ منوره

انلره بکزر کدر شول ذاتلر که مقیم اولنه بقیه نفس انلرک قدرینی الندره
مدینهٔ منوره دن هیچ کیمسه رجوع ایدوب اخر یره کتمز الا حق سبحانه
وتعالی اندن یکدکنه بر یر ویرر ⦁ و دخی صحیحین ده کلمشدر که ایمان
مدینهٔ منوره یه کلور صیغینور نته که یلان دلوکنه کیروب صیغینور
و دخی روایت اولندیکه هر کیم مدینه نک شدتنه و مشقتنه صبر ایدر
بن آکا شهید ویاخود شفیع قیامت اولورم ⦁ و دخی روایت اولندیکه
اهل مدینه دن برکمسنه کثرت عیال ضیق احوال سببیله مدینه دن
اخری یره کتمکه ایچون ابو سعید الخدری رضی الله عنه حضرتلرینه مشورت
ایلمکه کلدی ابو سعید الخدری رضی الله عنه اول کمسنه یه بیوردیکه
و ای سنده حاشا که بن سکا بو موضع شریفدن کتمکی روا کورم زیرا بن
اکا حدیث شریفی اوقدیم ⦁ و دخی روایت اولندیکه بر شخص
آخر فتنه زماننده ابن عمر رضی الله عنهما یه کلوب ایتدیکه ای یا عبد الرحمن
بن استرم که طشره چقم که زمان اوزریه فتنه دار اولمشدر ابن عمر رضی الله
عنهما اول کمسنه یه بیوردیلر که بر یره ارکمه اعذر واکا حضرت رسول
صلی الله علیه وسلمدن حدیث شریفلر اوقدیم ⦁ صاحب تاریخ
ایدر که حدیث شریفده یا شهید یا شفیع اولورم دیو بیوردقلری
یا لفظی بوندن شکدن ایچون دکلدر بلکه تقسیم ایچوندر یعنی مطیع اولنلره حقنده

شهادت ویرردم و عاصیلر حقنده شفاعت ایدرم ودخی بویرکه
شهادت و شفاعت خاصه کرکدر غیری. وبعض روایتده یا یرینه واو
کلمش شهید و شفیع کبی. صاحب تاریخ ایده احادیث شریفه ده
مدینه منوره ده ساکن اولانلره وفاتی ایا الله اولوغه اشارت واردر
زیرا شفاعت مؤمنلره مخصوص در بو قدر ما عدا مدینه منوره ده ساکن اولنلره نجوه
شهادت و شفاعت حقنده احادیث شریفه چوقدر جمله‌سندن بو احادیث
شریفه ایله اقتصار اولندی. ودخی روایت اولندیکه حضرت صلی الله علیه وسلم
بیورمشدرکه یر التندن اول چقان بنم بعده ابوبکر بعده عمر رضی الله عنهما
اندنصکره اهل بقیع کلورلر انلر دخی حشر اولنورلر بعده اهل مکه‌یه منتظر اولورم
ودخی حدیث آخرده روایت اولندیکه بیورمشدر اول شفاعتم اهل مدینه‌یه
اوله بعده اهل مکه‌یه اوله بعده طائفه‌یه یعنی اهل حجازه اوله امام
حنبل روایت صحیحه ایله روایت ایدرکه عمرک رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم مکه مکرمه‌یه داخل اولسه بیورر ایدیکه الهی بنم اجلم مکه ده قلمه
ودخی امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه دن روایتدرکه بیوردی الهی بکا شهادت
میسر ایله و موتیمی حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم یاننده ایله اشبو دعاء حضرت
عمر رضی الله عنه اکثر اوقاتنده ایدر ایدی ودخی روایت اولنمشدرکه حضرتنده مدینه
منوره ده ملکی اولانی صدقیه و مدینه منوره ده ملکی اولمیانلری ازعاج ایدرلر ایدی کندو

ایچون

ایچون مدینه ده ملازمت ایدینه‌لر زیرا بو زمانکه کرکدر هر کیم که مدینه
منوره ده ملکی اولمز خارج و مختار کبی اولور. ودخی روایت اولندیکه
هر کلانده مدینه ده کندو ایچون ملکی پیدا ایدیکه اکرچه خرما اغاجی
دخی اولور ایدی. ودخی زهری رحمة الله علیه مرفوعا روایت ایلمشدرکه
حضرت رسول صلی الله علیه وسلم بیوردیکه مکه ده ایدنمه کوزلدر
هجرتده ملازمت ایدنلره زیرا بو نسبی ماللیه دریده اولنمزکه اما مدینه
منوره خبائثلری نفی ایدر یعنی بابنده واقع اولان حدیثلردن بری
بودرکه صحیح بخاریده وارد اولمشدرکه مدینه کوچکدرکه جمله کناهلری
نفی ایدر یعنی انده ساکن اولنلرک جمیع کناهلرین پاک ایدر کوموشی
قونجی کورکی پاک ایدر کبی. وبعض روایتده کلمشدرکه مدینه بد اولان
آدمی نفی ایدر یعنی چقارر ودخی بو سوز رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرندن قول شریفلری مؤیددر بر اعرابی حقنده که اعرابی حضرت
رسالت پناهه دیدکه بیعتمی اقاله ایله حضرت یعنی اندن ابا ایلدی
پس اعرابی مدینه‌دن مغبون کتدی حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیکه
مدینه منوره آتش کوره‌سی کبیدرکه وسخی ازاله ایدر وخالصنی ابقا ایدر
صاحب تاریخ ایده مدینه منوره بد امز ادملری ازاله ایلمز نعمه حضرت
صلی الله علیه وسلم زمان شریفلرینه مخصوص دکلدر وبو سوزی امام احمد حنبل

روایتی تأیید ایدر که اشغه ده کلجکدر • ودخی عمر بن عبد العزیز رضی الله
عنه مدینهٔ منوره دن چقارکن دیدلر که قورقرم شول کمسنه لردن اولاکه
مدینهٔ منوره انلری کندودن نفی ایلمشدر • اما حق سبحانه وتعالی نتیجه
اهل خباثتی کاملا ابعاد ایلمدیکه انلرکافرلردر ظاهرده اما کافر
اولمیان عاصی مجرم مؤمنلرک ابعادی قابلدر که مؤتلرندن صکره ملائکه
انلری آخره نقل ایدرلر واول مکان شریفدن برمکانه تبدیل ایدرلر
بدن کثیفلرینه مناسبدر نته کیم بعض علما بوکا اشارت ایلمشلردر
وحقیر دخی بعض اولیادن نقل طریقی ایله روایت اولنمشدر
بو تقدیرجه مدینهٔ منوره خباثتلری وذنوبلری نفی ایدر اهلنی
نفی ایلمدکی ایله ویاخود مراد ابعاد اهل خبثی کاملا اوله که
انلر شفاعته لایق دکللردر ویاخود مدینهٔ منوره ده ثواب
مضاعف اولدیغی زماندہ ساکن اولنلرک کناهلری محو اولور
نته کیم ان الحسنات یذهبن السیئات • ایت کریمه سی اقتضا
ایدر که ویاخود مراد قلوب خباثتلرده مخفی وضمر اولان خبا
ثتلری وفسادلری اظهار ایتکدر نته کیم شاهددر و بو معنایی
شول حدیث شریف تأیید ایدر که حضرت پیغمبر علیه السلام دن روایت
اولنور که احد غزاسنده منافقلر رجوع ایله کلدکلرنده حضرت علیه السلام

سوردیکه مدینه آتش کوره سی کبیدر کمشی وسخنی آیرر مدینهٔ منوره
دخی مؤمنی منافقدن ایلجه آیرر یعنی منافقلرک نفاقنی اظهار ایدر
زیرا اول حینده غزادن بوز چویروب رجوع ایدوب کلدکلرندن
نفاقلری اظهار اولنمشیدی • صاحب تاریخ بوندن صکره دیرکه
بکا ظاهر اولان بودرکه مدینه خباثتی نفی ایلمدکی بودر بو معنایه
متحملدر نه انکه بعضی سنه متحمل اوله و بعضیسنه اولمیه • اما مدینهٔ
منوره ده بدعت احداث ایدنلر حقنده وعید ایجاب ایدر احادیث
شریفه لردن بریسی بودرکه صحیحین دن مرویدر که هر کیم مدینهٔ
منوره ده بدعت احداث ایلسه ویاخود بدعت احداث ایلینه مطیع
ومعین اولسه حق سبحانه وتعالی وملائکه وجمیع مخلوقات اکا لعنت ایدرلر
واول کمسنه نک فرایضی ونوافلی جدا قبول اولمیه • بو حدیث شریفده
اشارت واردر که مدینهٔ منوره ده اولان کناهلر سطلقا کناه
کبیره در • ودخی صحیح مسلمده روایت اولنور که هر کیم اهل مدینه یه
یرامزلق قصد ایلسه حق سبحانه وتعالی انی اریدر نته کیم قورشون
اریدر • ینه مسلمدن روایت اولنور که هیچ اهل مدینه یه کمسنه
یرامزلق قصد ایلمز الا حق تعالی انی اریدر نته کیم آتش قورشونی
وصو طوزی اریدر • ودخی حدیث اخرده کلمشدر که پیغمبر صلی الله

علیه و سلم بر کون مدینهٔ منوره مشرف اولوب مبارک اللرینی قالدیروب
بیوردیکه الهی هر کیمکه و یاخود بلادمه بر امر لودن آنی تیز هلاک
ایله اما مدینهٔ منوره اهلنی قورقودنلر حقنده واقع اولان
احادیث شریفه لردن بری بودرکه طبرانی اوسط ادلو کتابنده صحیح
ایله روایت ایلمشدرکه حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و سلم
بیورمشدرکه الهی هر کیمکه اهل مدینه یه ظلم ایلیه و یاخود انلری
قورقودسه انی قورقوت حق سبحانه و تعالینک و ملائکه نک و جمیع
مخلوقاتک لعنتی انک اوزرینه اولسون و انک فرایضی و نوافلی
قبول اولنمیه و یاخود اولمزدی بیورمشلردر. و دخی نسائی
روایت ایلدی هر کیمکه اهل مدینه یی قورقوده انلره ظالم اولدیغی
حالده الله تعالینک لعنتی انک اوزرینه اولسون. و محمد بن حمزه
دخی روایت اولنور که مدینه محل مهاجرتدر و بنم یتاغومدر
و اندن بعث اولنورم امتیمه لازم اولان بودرکه قونشولرمه
رعایت و حرمت ایدهلر مادامکه انلر کبایردن اجتناب اوزره
اولالر و هر کیمکه انلره رعایت ایدهبن انلرک شهیدی یاخود شفیعی
اولورم قیامت کوننده. و هر کیمکه انلره احترام ایلمیه او دخی
کندو طینت خبالدن ایچره و یاخود حق سبحانه و تعالی اکا طینت خبالدن

ایچوره

ایچوره طینت خبال دیدکلری اهل جهنمک عصاره لرندن حاصل اولان
جرک آبدر یعنی اهل جهنمک صدیدندن حاصل اولان ایرینی و صاری
صولردندر نسئل الله العافیة منها. و دخی روایت اولنمشدرکه
خلفای عباسیه دن مهدی مدینهٔ منوره یه کلدکده امام مالک رضی الله
عنه و انلردن غیری مدینهٔ منوره اشرافندن نیجه کمسنه بر میل مقداری
قارشو چیقوب مهدی امام مالکی کوردکده اندن جانبنه روانه
اولوب کمال خضوع ایله امام مالک ایله ملاقات ایلدیلر امام مالک
اکا دیدکه یا امیر المؤمنین شمدی مدینهٔ منوره یه داخل اولورسن
و اهل مدینه یه سن اول ایدرسن صاغندن و صولندن انلره سلام و یر زیرا
انلر اولاد مهاجرین و انصار رضی الله عنهم در یر یوزنده انلردن زیاده قوم
موقره و شهرلرندن زیاده شهر یوقدر مهدی دیدیکه یا امام بوکه
دیدککز ندن ایمدی امام مالک سویلدیکه یر یوزنده بر پیغمبرک
قبری معلوم دکلدر محمد رسول الله صلی الله علیه و سلم حضرتلرینک
قبر منورلری و مرقد مطهرلرندن غیری و هر طایفه که سرور جهاندر
علیه ازکی التحیات قتنده اولسه یوقدر انلرک فضیلتی و
شرفلری سایر خلق اوزرینه زیاده در مهدی دخی امام مالک حضرتلرینک
سوزینی قبول قیلوب بیوردیکه ایکی امام مالکک سوزندن اشاره

واردر که تفضیل مجاورت سببیله اوله . مشهوردر که حضرت رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم بیورمشلردر . حضرت جبرائیل علیه السلام
قونشیلر حقنده شول قدر ابرام ایلدیکه بر درجه وارث اولمق
مرتبه سنه یقین اولمشیدی . امدی عاقل اولان اخوان بو معناده
تامل ایدیجک جزم ایدر که مدینهٔ منوره ده ساکن اولمق مکهٔ مکرمه ده
ساکن اولمقدن ایحدر اگرچه مکهٔ مکرمه ده تضاعف ثواب وجوه ایله
اکثردر لکن بوقدر شرفیتی واردر . اما مدینهٔ منوره ده جوار حبیب قریب
طبیب جهتی اعتباریله بجد وبجد رجحانی کوریلور . الحمد لله علی ما
انعم علینا بمجاورة حبیبه النبی . فصـــــل مدینهٔ
منوره حرمی تعیینده وانکا متعلق اولان احکام بیانندهدر صحیحینده
وارد اولمشدر که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم بیورمشدر که
حضرت ابراهیم علیه السلام مکهٔ مکرمه نی تحریم ایتدی ودخی مکه اهلی ایچون
دعا ایتدی وبن دخی مدینهٔ منوره یی تحریم ایلدم نتکم ابراهیم مکه یی تحریم
ایلدیکی . وبو معناده احادیث صحیحه چوقدر لکن مدینهٔ منوره
حرمینک حدود تعیینده بعض الفاظ مختلفه وارد اولمشدر
بعضیسنده مابین لابتین دیمشلر وبعضیسنده مابین جبلین یعنی
عیر طاغی ایله که مدینهٔ منوره نک قبله سی جانبنده در . ثور طاغی که

احد طاغندن آرده نده بر کوچجک طاغدر ایکیسینک آراسی حرمدر
وبعض روایتده مابین مأزمیها یعنی ایکی طاغ آراسی وبعض
روایتده احد طاغیله عیر طاغی آراسی وبعض روایتده حرتین
ایله مدینه حماسی آراسی وبعض روایتده لابتین ایله مدینهٔ منوره
آراسی دیدکلری اوچ کوچجک طاغدر مدینهٔ منوره نک غربی
بیسنده واقع اولان حره نه ندر یعنی قره طاشلقدر آرده
واقع اولمشدر . امام نووی رحمه الله شویله تعیین بیورر که لابتین
یعنی حرتین یعنی مدینهٔ منوره نک شرقیسی وغربیسی جانبنده
قره طاشلقلر که انلره لابتین دیرلر مدینه نک انلر شرقاً وغرباً
حرمینک حدیدر . وجبلین که قبله جانبنده عیر طاغی وشام
جانبنده احد طاغی مدینهٔ منوره نک حرم محترمنک حدیدر
ومراد لابتین دن لابتین ولابتین آراسنده نه ایسه ودخی تحریم
احادیثلرندن احکام کثیره مفهوم اولمشدر که حضرت رسول علیه السلام
بیورمشدر که مدینه نک تازه اوتی قطع اولنماز وبونلردن
ودخی صیدی اوچورلماز یعنی ذکر اولنان حدودک ایچنده
تازه اوتلق کسلمز صیدی اولنماز ولقطه سی رفع مکر آنی تعریف
ایچون آلنه رفع ایده . ودخی لایق دکلدر که هیچ کمسنه یه مدینه ده قتال

ایچون سلاح گتورمك • ودخی لا یقطع كلمه‌سی كه مدینه حرمنده قطع
شجر ایلیه مگر شول آغاجكه دوه‌یه علف ویرمكچون قطع ایده
وحدیث آخرده گلمشدر كه رسول اكرم صلی الله علیه وسلمك حماسی
حدلری بودر كه حضرت صلی الله علیه وسلمك حمای شریفلری مدینه‌ء
منوره‌نك هر ناحیه‌سندن بر بریددر كه آغاجی خبط اولنماز
ودخی قطع اولنماز مگر شول آغاجكم انی ایله دوه سورمك ایچون خبط
آغاجی عصا ایله اورمه‌دن عبارتدر كه تا كیم یپراقلری دوكوله
مخفی اولمسون كه حد حماده مذكور اولان بریددن مراد حرم مدینه‌دن
طشره‌در زیرا مدینه منوره‌نك كرعینه قائل اولانلر غایه‌سی حد
حرم ایله غایه‌سی بر بریده تعرض ایلمشلردر لكن بعض احادیث ضعیفه‌ده وارد
اولمشدر كه • بر بریده دیدكلری مكان حرمه داخلدر • عیر عین مهمله‌نك
فتحی ایله یاء تحتانیه‌نك سكونی ایله مدینه منوره طاغلرندن مشهور
بر طاغدر قبله جانبنده ذو الحلیفه قربنده یعنی عیر قیوسی یاننده
غایر دخی تسمیه ایدرلر و ثور دخی بر طاغدر اوزون بر افر طاغ و اكا
اكا دخی عیر دیرلر نهایت او گیمه عیر واردر و ایكنجی‌سنه عیر صادر دیرلر
و ثوردن مراد مثلثه‌نك فتحی ایله بر كوچك طاغدر احد طاغینك
آردنده‌در اگرچه ثورك تعیینینده چوق اختلاف اولمشدر •

اما اصح

اما اصح معتمد اولان بودر كه ذكر اولندی بو تقدیرجه احد طاغی حرم
مدینه‌ء منوره‌ده اولور و برید لفظی درت فرسخ یردن عبارتدر كه
هر فرسخ اوچ میلدن عبارتدر و هر میل اوچ بیك بشیوز ارشوندر كه
مساحه ارشونیله كه كرباس ارشونندن بر پرمق زیاده‌در و هر ارشون
یكرمی درت پرمقدر و هر پرمق التی دانه آرپه‌دن عبارتدر كه بربرینه
ضم اولنمش اوله • یدنجی فصل مدینه‌ء
منوره حرمنده احكامی بیاننده‌در معلوم اولسون كه امام اعظم
رضی الله عنه حضرتلرندن غیری ائمه ثلاثه‌نك اتفاقلری بونك اوزره
در كه مدینه‌ء منوره‌نك حرمی مكه‌ء مكرمه حرمی گبیدر احادیث
سابقه دلیله یعنی احادیث سابقه ایله استدلال ایدرلر اما امام
اعظم رضی الله عنه دیر كه رسول اكرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن
واقع اولان لفظ كه مدینه‌ء منوره‌یی حرام ایتدیم دیو بیوردقلری تحریم
معناسنه دگلدر بلكه احترام معناسنه‌در یعنی معزز و مكرم
ایلدم دیمكدر زیرا تحریم معناسنه اولیدی حضرت صلی الله علیه وسلم
بلبل صید ایدركنه منع ایلردی بو خود نقل اولنمادی بلكه صغیره
اوغلانجقلر اللرنده گوردوكی وقتده بیوردیكه • یا عمیر ما فعل
النغیر • ودخی عائشه رضی الله عنهادن مرویدر كه دیشدر كه

محمدکی وحوشلری واردیکه انلری صید ایدرلر ایدی. ودخی ثابت
اولندرکه سلب سلیب جانی بوخود معقول معنی دکلدر زیرا مکه
مکرمه اتفاقی تحریم اولنمشدر بوندن برلکه سلب سلیب جانی اندن
دخی مشروع دکلدر وائمه حنفیه دن طحاوی رحمة الله علیه ایدرکه
احتمال واردرکه صید مدینه دن نهی اولنه ودخی تجرنی قطع اکدن
نهی ایتمش اولالر مجرد دار الهجره اولدیغیچون زیرا اطرافی اشجار ایله
واعشاب ایله مزین اولنجاق طبایع زیاده میل ایدرلر امدی اکر
کلی دخی واردر وهجرت منقطع اولنجاق اول معنا زائل اولمغین
نهی دخی زایل اولدی هجرت مکه فتحندن صکره منقطع اولدی اما ائمه
ثلاثه رضوان الله علیهم اجمعین حضرتلرینک رای شریفلری اولدر که
مدینه منوره نک حرم محترم احکامی حرمت قطع اشجار وصید
طوتور ووحوشنده اما بر کمسنه بو جنایت واقع اولدقده جزاده
اختلاف ایتمشلردر امام احمد حنبل رحمة الله علیه دن ایکی روایت
رویتدر وجوب جزاده وامام شافعی رحمة الله علیه دن دخی ایکی قول
منقولدر قول جدیدنده عدم جزادر وقول قدیمی وجوب جزادر وامام
مالک رحمة الله علیه دن عدم جزا منقولدر اما مذکوردن اصحابنده
اولان ابن المنذر وابن نافع رحمهما الله وجوب جزایه ذاهب اولمشلردر ایکی

امام

امام احمد حنبل رحمة الله دن ایکی روایت واردر وجوب جزاده وامام
شافعی رحمة الله علیه دن دخی ایکی قول منقولدر قول جدیدی عدم
جزادر وقول قدیمی وجوب جزادر وامام مالک رحمة الله علیه دن
عدم جزا منقولدر اما مذکوردن اصحابندن اولان ابن المنذر
وابن نافع رحمهما وجوب جزایه ذاهب اولمشلردر امدی امام مالکدن
دخی ایکی قول اولمقدر والله اعلم اما جزا واجب اولدوغی تقدیرجه
حرم مکه ده لازم اولان جزا کبیدر سلب اخذ ایله بونی اصحیدر دیمشلر
وبو تقدیرجه بینه اختلاف ایتمشلردر سلب کفارک قتلی اغدیکی کبیدر
اخذ فرس وسلاح دخی ایدر ویا خود الحق اسباب الالو وبعد الاخذ
اصح بودر که سلب سالبک حقیدر حق اولمه نتدکم سعد رضی الله عنه
حدیثنده معلوم اولور ویا خود اول مدینه فقراسی حقی اولمه نتدکم بعض
علما ذاهب اولمشلر. اما جانیننک ستر عورتنه مقدار نسنه سی
الی قویه واکر جانیننک ثیابی مغصوب اولورسه خلاف سلب جایز اولمان
تلقینی رحمه الله دیرکه مقتضای نظر بودرکه عبد اولان مسلوب اولمیه
واسباعارینه ایله یاخود اجاره ایله اولان دخی سلب اولنمیه مخفی اولمیه که
سعد رضی الله عنه حدیثی بو بابده اصلدر مزبور تلقینی نک عبد حقنده اولان
سوزنی تقلیفه وصاحب تاتارخانی رحمه الله علیه ایدر که فعل مذکوردن

تفصیل ایلمدکی کبی عبد مناف دوزر ایله عزیزی ماذون و سعد رضی الله عنه
نعلینی بوکی حمل ایلمدکی کبی • ودخی شویله اولنور که کندو دیزینی
رجله کبی انلری اخذی جائزدر • مطرزی رحمه الله علیه دیمشدرکه مکه مکرمه
حرمی ایله مدینه منوره حرمنی فرق ایلمشدر بوندن ایله که مدینه
منوره حرمنده لازم اولماسنه دیکه علف دواب ورجله اغاجنی کسمکی
النمق جائزدر • اما مکه مکرمه حرمنده جائز دکلدر صاحب تاتارخانیه
فیه نظر دیو یازمشدر • و بو بابده جمله احادیث شریفه دندر بری بودرکه
سعد ابن ابی وقاص رضی الله عنه بر کون آتنه بنوب عقیقده اولان قصرینه کیدر ایکن
بر اوغلانی کوردیکه اغاج کسر و یا خود اغاجدن یبراغنی الیق ایچون دوکر
سعد رضی الله عنه اول اوغلانک اسبابینی آلوب کبرو مدینه یه دوندکده
اوغلانک افندیلری کلوب سعد ایله قیل وقال ایلدیلر که تا که اوغلانک
سلبنی الا ر سعد و یرمیوب دیدیکه معاذ الله ویررم یرسنه نجه که
پیغمبر صلی الله علیه وسلم حضرتلری انی بکا تنفیل ایلمشدر یعنی غنیمت
ویرمشدر • ودخی روایت اولنور که سعد رضی الله عنه بو جاریه نک
کوردیکه حماده اتلق کسر پس سعد رضی الله عنه اول جاریه نک ویردیکی
شملنی وبلطه سنی الدی بعده جاریه نک سیدلری بو قضیه یی
امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه دیدیلر حضرت عمر بو دیدی اول جاریه نک اسبابنی

کبرو ویر

کبرو ویرم سعد ابن ابی وقاص رضی الله عنه دیدیکه والله ویرمزین
شول غنیمتی که بکا انی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری ویرمشدر
وکبرو سعد بن ابی وقاص دیدیکه پیغمبر علیه السلام حضرتلرندن اشتدمکه
بیورمشلردر که قطع حما ایلدیکنی کوردکن آنی اوردک و سلبنی دخی الک
اندن صکره اول اغاجی زراعت التی قیلوب یا نوکیله زراعت ایدردی
چاق آخره انتقال ایدنجه • وحدیث اخرده کلمشدرکه سعد
رضی الله بر کمسنه کوردیکه مدینه منوره نک حرمنده صید ایدر
اندن دخی سلبنی الدی بعده افندیلری کلوب سعد ایله قیل وقال ایلدیلر
سعد انلره دیدیکه سزه نه اولدیکه بو حرمی پیغمبر صلی الله علیه
وسلم بکا ویرمشدر اما اسنده سکوز بها سنه سندره ویررم دی
معلوم اولسونکه احادیث کثیره مذکوره بو اوچ حدیث اوزره اقتصار
اولندیکه فایده یه مشتملدر • وبعض احکام جزئیه که بو بابده مذکوردر
نقل تراب کبی • ولقطه وغیری انلری اقتصار موجب ترک اولدی
بوندن بر له که حرم مکیه یه بنسبت انلرک دخی حکملری معلوم اولور ارشاد
سکزنجی فصل مدینه منوره نک خصایصی بیاننده
معلوم اولسونکه مدینه منوره نک خصوصیاتی یوزدن زیاده در اما
بعضیسنده مکه مکرمه نک اشتراکی واردر اولکی کیمسه که اغاج

ودخی موضع شریفده مقاتله ایچون سلاح کتورمك نبی ونقل تراب
واکا بکزر خصوصیات کبی • ودخی کافرلر اولندوغی تقدیرجه
انی اخراج ایلمك کبی اما مدینهٔ منوره یه مخصوص اولان احکامدن
بری بودر که سرور کاینات علیه ازکی التحیات حضرتلرینك
دعالری برکاتیله • ودخی جانی نك مسلوب الحقلغیدر اول
حرم محترمدن جزا اولمدوغی مذهبلرمزده زیاده مبالغه اولور
ودخی ترابنی نقل ایلمك اما دوا ایچون جایزدر • ودخی
سرور انبیا علیه السلام انده مدفون اولدوغیدر • ودخی افضل
امت ابی بکر صدیق رضی الله عنه دفن اولنمقدر • ودخی خیر قرونك
اکثری انده مدفونلردر • ودخی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینك خلقت شریفلری اول مبارك تربتدن اولمقدر • ودخی
انده مبعوث اولمقدر • ودخی شهدا ایله محفوف اولمقدر • ودخی
نته کیم امام مالك بیوردی • ودخی افاضل شهدا انکدی نفس
مطهره لرینی انده بذل ایلمکلکدر • ودخی حق سبحانه وتعالی اول یری
شریفی سرور انبیا ایچون اختیار ایتدوکیدر • ودخی الله تعالی البلدة
طیبهٔ حبیبی صلی الله علیه وسلم نصرتی ایچون اختیاریدر • ودخی اول موضع
شریفی قرآن ایله فتح ایلیوب سائر اماکنی قتال ایله فتح ایلمکدر • ودخی

سائر

سائر اماکنك فتحی اول محل شریفدن اولوب مظهر دین اولدوغی
ودخی وجوب هجرت فتحدن اقدم اولدوغیدر • ودخی حضرت
رسول اکرم صلی الله علیه وسلمك نصرتلری ایچون اول مکان منیفده
ساکن اولمق واجب اولمقدر • وروایت اولنورکه مکه فتحندن مقدم
هجرت ایدنلری پیغمبر صلی الله علیه وسلم مکه ده اقامت ایلمکدن
منع ایدردی مکه فتحندن صکره بعد اداء الحج رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم مکه ده اقامت ایتمکدن منع ایدردی مکه فتحندن
صکره بعد اداء الحج اوچ کوندن زیاده اقامته رخصت ویردی
ودخی مدینهٔ منوره ده ساکن اولمق وانده ملازمت اولمق ودخی اونجه
دورمق بابنده زیاده ترغیب واهتمام ایتمکدر • ودخی منوره ده
اولنك ایچون دعا ایلمك مستحبدر • ودخی پیغمبر صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینك اول مکان شریفه اولمقله رغبت ایدردی • ودخی
حضرت رسول اکرم مدینهٔ منوره حقنده زیاده برکت طلب ایلمك
لکدر • ودخی حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلمك دعالریدر که حق سبحانه
وتعالی مدینهٔ منوره ده انلره اقامت میسر ایلدی ووبانك رفعی
دیلدکلریدر • ودخی حضرت صلی الله علیه وسلم مدینهٔ منوره نك
یقین کلدوکی زمانده زیاده محبتلرندن دابه لرینی تحریك ایدردی

ایلیوب

وبرادۀ شریفلری مبارکی اوپمزلر ایدی دیو شکایت ایتدیلر • ودخی مدینۀ
منوره طیبه ایله وکذا بکسر الطاء طیبه لفظلری ایله تسمیه ایلدیکلری ایچون •
ودخی رایحه سی خوش کلدیکی اوچوندر زیرا اهل حال اولنلر حس ایدرلر
ودخی اندن اولاکلدیکی قوقولرنه پرلار رایحه سی حسنی [?]
بومرتبه دردر که عنبری در معشر عاشق بولغدر زیرا که ذوق ایله طویوبلر
ودخی اندن عیشی خوشلکی ایچون • ودخی اسماسندن چوقلغیدر
ودخی بوراتده بعض اسماسی مکتوب اولمقلقدر زیرا که سبقت ایلدی
ودخی الله تعالی کندو به اضافت ایلدوکی ایچون • اشبو آیت کریمه مقتضاسنجه
که • الم تکن ارض الله واسعة • دیو بیورمشدر • ودخی پیغمبر
صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه اضافت ایلدوکی ایچوندر اشبو آیة کریمه
مقتضاسنجه بیت عنوانیله که اخرجك ربك من بیتك بالحق • بیورمشدر
ودخی حق تعالی مدینه ایله قسم ایلدوکی ایچون اشبو آیه کریمه مقتضاسنجه
لا اقسم بهذا البلد • بیورمشدر • بعض تفاسیرده ذکر اولنمشدر
ودخی انی تقدیم ایلمکدر بوندن ترکه واقعه اولوب مخرج صدقدن
مقدم موی ایدی کریمه مقتضاسنجه که • رب ادخلنی مدخل صدق
واخرجنی مخرج صدق بیورمشدر • ودخی پیغمبر علیه السلام
حضرتلرینك اول موضع شریف حقنده کثرت دعالری در که مبروك ومکانی [?]

وبازاری

وبازاری ومدینه اهلی حقنده برکت زیاده رجا ایلمشلردر
ودخی حضرت رسول علیه السلام مدینۀ منوره حقنده
نفی خبث وذنوب ایدر دیو تصریح ایتدیلر • ودخی اول مقام
شریفه کیرنلر حقنده بیوردیلر که اندن بدلکنه [?]
برینه حق سبحانه وتعالی ابدال ایدر • ودخی هر کیم اول بلده شریفه
وپاخود سرور انبیا علیه السلامی زیارت ایدرسه انلره وجوب شفاعت
ایله مستعد اولورلر بوندن غیری امور دخی زیارت بابنده
بیان اولور • ودخی مسلمانلر ایچون اول مسجد بنا اولنان اول
محل شریفه اولمقدر • ودخی مدینۀ منوره مسجد بناده نهایتسنی
بالذات پیغمبر صلی الله علیه وسلم کندو مبارك ذات نفیس الکریم ایله
یا بودی وحضرت ابو بکر الصدیق رضی الله عنه وسایر مهاجرین
وانصار رضی الله عنهم معا رسول الله ایله انده اشتغال ایلدیلر آیت
کریمه مقتضاسنجه که حق تعالی بیورمشدر • لمسجد اسس علی التقوی
ودخی اول مسجد شریف سائر انبیانك مسجدلرندن صکره بنا اولنمشدر
ودخی اول مسجدك مساجد مخصوصه دن درت رجال ایله وزیارت
نسا ورجال ایله حق اولمسیدر • ودخی اول موضع شریفده
ثواب مضاعف اولمقلقدر • ودخی مسجد نبوینك قربی وقرب

غازی و قتلنده جماعت ایله ادا ایدر کمسنه یه آتشدن و عذابدن
و نفاقدن خلاص اولور عفدر • ودخی هر کیم طهارت ایله اوندن
چقسه و هیچ غیری حاجتی اولمیه الا اول مسجد شریفده نماز قلمق
ایچون اولسه حج ثوابی بولنمش کبیدر • ودخی ثابت اولمشدر که
مسجد قباده نماز قلمق عمره یه معادلدر دیو بوندن غیری دخی نیچه
فضایلی قباده ذکر اولنمشلردر • ودخی ثابتدر که پیغمبر صلی الله
علیه وسلمک خانه لری ایله منبر شریفلری اراسی جنت ریاضلرندن
بر روضه در و بعض علما ذاهب اولمشلردر که بو روضه نک جمیع مسجد
نبوی یه عمومی و شمولی واردر آمدی روی زمینده بر جای بو قدره
بو شرف ایله مشرف اولمش اوله • بر دخی بودر که منبر شریفی بو یری
بر ترعه در جنت ترعه لرندن و ترعه روضه در یعنی باغچه دن
عبارتدر که بو جهت یرده واقع اولمش اوله و یا خود رحبه و یا خود
قپو اوله • بر دخی بودر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلمک منبر شریفلری
حوضلری اوزرینه در • ودخی حدیث شریف ایله ثابتدر که حضرت رسول
علیه السلام بیورمشلردر احد طاغی بر طاغدر بزی سور و بز دخی آنی
سورز و احد طاغی جنتک بر ترعه سیدر • ودخی پیغمبر صلی الله
علیه وسلم وادی بطحان حقنده که جنتک بر ترعه سی اوزرینه در دیو بیوردیلر

ودخی

ودخی حضرت صلی الله علیه وسلم وادی عقیقی وصف ایتدیلر که حضرت
رسول علیه السلام بیورمشلردر وادی عقیق مبارکدر و اودخی بزی
سور بز دخی آنی سورز • ودخی حضرت رسول صلی الله علیه وسلمک
قول شریفلری بیدر که مدینه منوره نک عیشی حقنده در که عجوه جنتدندر
ودخی حضرت صلی الله علیه وسلم کندولری واقعه لرنده جنت قپولرندن
بر قپو اوزرینه قونلدی و شبهه یوقدر انبیا علیهم السلامک واقعه لری
ودخی مدینه منوره مسجد شریفنده مخصوص اولدوغی وعیده مزید ایدر
و حفظ صورت و تأکید تعلیم و تعلیم ایله • ودخی مسجد نبوینک حقوق
ضروریه سی جایز اولمدوغی وعیدلرندا ایشتدیکی هر کم بتکلر
شویله که حقنده که غایتده ضرورت اوله دوغی قصد ایله
چقه بو که مقید اولمیا کمسنه منافق عد اولنور • بو حقیر
بو معنانک سایر مساجدده دخی جاری ما لا حظ ایدرم ربوع والله اعلم
ودخی اختصاصی در بو مسجد شریفده صف مسبوق بین یکمشی ندر
عدم دخولنه ما لا یکده ازاله مخصوص اولدوغی جهتلری دخی جمیع
مساجده شامل • ودخی منبر شریف یاننده یالان یره
آند ایچن حقنده وعید شدید اولدوغی واردر • ودخی دار السلامده
سایر اعمال مضاعف اولمقدر نته کیم حجة الاسلام تصریح ایلمشدر

ودخی مدینهٔ منورهده برای اوروج طوتق یعنی رمضان شریفده اوروج طوتق
سایر یرلرده بیك آی اوروج طوتنلر قدر ثواب بولنمقدر • ودخی اهل
مدینه حقنده شفاعت رسول الله سایر خلقدن زیاده اولمقدر • ودخی
اهل مدینه نك رسول الله علیه السلام ایله دن زیاده شفاعت
واحترامه اختصاصلری بدر بو مزبورلر ماقبلی ایله برکوریلور •
ودخی وارد اولمشدر که مدینهٔ منورهده فوت اولانلر قیامت
کوننده آمنیندن بعث اولنورلر • ودخی بقیع شریفدن یتمش بیك
کمسنه بعث اولنور هر برینك یوزلری آی کبی منور اوله حسابسز
ومناقشه سز جنته کیررلر • ودخی بنی سلمه مقبرهسنده مدفون
اولنلر مذکور علم کبی واقع اولمقدر • ودخی بقیع مقبرهسنده
ملایکه موکل اولمقدر که هر قچن موتی ایله طولسه اطرافندن دوکوب
جنة المأوی یه دوکرلر • ودخی سرور انبیا صلی الله علیه وسلم
اهل مدینه ایله قبورلرندن سایر خلقدن مقدم بعث اولمقدر • ودخی
مدینهٔ منورهده شول یرلرده که حضرت پیغمبر علیه السلام دعا قلمشدر
اماکن شریفلرده دعا قبول اولدوغیدر که تفصیلی اشاغیده ذکر کلور
ودخی کلمشدر که دعا مستجابدر مخلق اسطوانهسی قربنده ومنبر شریف
قربنده ودار عقیل رضی الله عنه زاویهسنده ودخی مسجد فتحده ودخی

مسجدلر

مسجدلر ومشهدلر ومبارك مكانلری کثیردر • ودخی مدینهٔ
منوره طپراغنی عیب ایدن کسنه تعزیره مستحق اولور • نتکیم امام مالك
رضی الله عنه فتوی ویرمشدر که مدینهٔ منوره طپراغنه تخفیفا ردیّ
دیین تعزیره مستحق اولور • وامام مالك امر ایدر ایدیکه اوتوز دکنك
اورلیوب حبس اولنه • ودخی مدینهٔ منورهیه بطریقه ذکر وسبب آخر
طریقدن حقیق سنتدر • ودخی مدینهٔ منورهیه کرمدن ایچون زاد
ایلمك مستحبدر • ودخی اهالی مدینهٔ منوره نك ابعد
مواقیتدن احرام ایله تخصیص اولنملریدر • ودخی بعض سلف مدینهٔ منوره
زیارتنی مکهٔ مکرمه زیارتنه اوزره تقدیم ایلمه کی تفضیل ایلمکده
ودخی امام مالك ائمهسندن عبدی رحمة الله علیه دیمشدر که حضرت
رسالتپناه علیه السلام مرقد شریفلرینی زیارت ایتمکیچون مشی
افضلدر کعبة الله زیارتی ایچون مشی ایتمکدن • ودخی سرور کائنات
علیه ازکی التحیات حضرتلرینك مرقد مطهرلرینی زیارت ایتمکیچون نذر
ایلسه نذرینی ویرمك واجب اولور • اما حضرت پیغمبر علیه السلام غیرینی
زیارت ایچون نذر ایلسه ایکی وجهدر زیارت ایدنلره مسجد نبوی یه
کلمك کافیدر • ودخی وارد اولمشدر که مدینهٔ منوره بازارینه
اسباب کتوروب بیع ایلمك فی سبیل الله ده مجاهده ایلمك کبیدر •

ودخی کلمشدرکه مدینهٔ منوره‌ده احتکار یعنی مدخر بازلوقی کتاب الله‌ده
الحاد کبیدر یعنی غایتله دینی اولمقدن کنایه‌در • ودخی مدینهٔ
منوره‌نك نار حجاز ظهوریله اختصاصیدرکه اندن انذار
واقع اولمشدر و آندن سوکره‌سی مدینه حرمی قریبنده واقع اولمشدر
ودخی مدینهٔ منوره‌نك اختصاصیدر حدیث شریف مضمونیله که
رسول علیه السلام بویورمشدرکه • یوشك ان الناس ان یضربوا اکباد
الابل
فلا یجدوا عالما اعلم من عالم المدینة • یعنی قریبدرکه ناس ضرب
اکباد ابل ایده‌لر • و بو کمال اجتهادن کنایه‌در طلب علم ایچون سیر ایلمکه
بابنده پس بولمیه‌لر بر عالمی که مدینه عالمندن بیلکلو اوله • و مشهوری
مدینه عالمندن مراد امام مالك رضی الله عنه حضرتلریدر اکرچه بعضیمده
اولمشدر یعنی هنوز زماننده مدینهٔ منوره‌ده اولان علم سایر اما
کندن اولمز زیرا مظهر دیندر و سرور کاینات علیه ازکی التحیات
جوارنده اولوب اندن استمداد اولنور بو سعادت غیریرده
قنده میسر اولور • ودخی امام مالك رضی الله عنه عندنده مرویدرکه
اهل مدینه اجماعی معتمددر حتی واحد اوزرینه زیرا مهبط وحیده
ساکن درلر و ناسخ و منسوخی کورنلر بونلر • ودخی اهل مدینه‌نك
اختصاصلریدر مبارك رمضانده وتردن صکره او توز التی رکعت

ایله

ایله امام شافعی رحمه الله تعالی مذهبی اوزره اما امام اعظم
مذهبی اوزره قرق رکعت ایله مختص اولمشلردر زیرا هر ترویحه
عقبنجه دردر ترویحه قلمق مستحبدر • اهل مدینه‌یه خاصه‌در ترویحه
یکرمی رکعت اولمغین بش ترویحه اولور و هر ترویحه عقبنجه برترویحه
قلمغی جمله‌سی قرق اولور و بونلرك سببی اهل مکه‌یه مساوی
اولمقدر زیرا اهل مکه هر ترویحه عقبنجه بیت شریف طواف ایدوب
ایکی رکعت طواف نمازی قلورلردی و اهل مدینه طواف یرینه
نماز اختیار ایلدیلر سایر یرلرده تسبیح اوقونور • ودخی اوجسونکه غایت
عنبر ایچون هر خاصه کبی واقع اولمشدر ودخی تفضیله تصدیر
ایدوب بر خلله اشارت اولنمشدر • تا کثرت تعددو عددی ظاهر و
آسان اوله والله اعلم ⁂ طقوزنجی فصل
مدینهٔ منوره‌نك ابتداسندن و انتهاسنده واقع اولانی
امور بیاننده‌در • ام المؤمنین عایشه رضی الله عنها روایت ایلمشدرکه
حق سبحانه و تعالی مکهٔ مکرمهٔ معظمه و مفخمه شهرلری سایر مکانلردن
خلقتدن بیك یل مقدم آنی خلق ایلمشدر و آکا متصل
مدینهٔ منوره‌یی و آکا متصل قدس شریفی خلق ایلدی اندن صکره
بیك یل کچدکدن صکره سایر ولایتلری دفعهٔ واحده ییردن

خلق ایلدیکی

اما بو حدیثك اسنادی ضعیفدر امیر المؤمنین علی رضی الله عنه دن
مرویدر که بیورمشدر اشبو یرده واقع اولان یری حق سبحانه وتعالی هوای کونده
صو کیبی مسح ایلدی اندن صکره بر کف ظاهر اولدی اوکفی دوره
بلوغ ایلدی بعده بر بلو کندن کعبه مکرمه یی خلق ایلدی و بر بلوکندن
مدینه منوره یی خلق ایلدی و بر بلوکندن قدس شریفی و بر بلوکندن
کوفه یی خلق ایلدی بو حدیثی دخی تضعیف ایلمشلردر نزیر روایت ایدرکه
پیغمبر صلی الله علیه وسلمدن که بیورمشدر شول زماندکه حق سبحانه
وتعالی طور سینایه تجلی ایلدی اول طاغ التی پاره اولوب اوچ پارهسی
مکه مکرمه یه کلدی که بری حرا طاغیدر و بری ثور طاغیدر
و بری ثبیر طاغیدر و اوچ پارهسی مدینه منوره یه کلدی که
بری احد طاغی و بری عیر طاغی و بری ورقان طاغیدر و بر روایتده
عیر طاغی یرینه ینبع ده اولان رضوی طاغیدر و دخی روایت اولندیکه
حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیورمشدر ساکن اولدیغم یرده که
یاغمور یری سایر یرلردن آزدر اما اول یر ایکی چشمه آراسنده در یعنی شام
و یمن بیننده در مدینه منوره نك بش کیجه لك یرده فوق وحجی ایدنوده
و بر روایتده انلری اکسلدره و زراعتی چوغلدره و دخی مرویدر که پیغمبر صلی الله
علیه وسلم حضرتلری بیوردیلر که ای عایشه نیجه اولور حالک شول وقتده که خلق مدینه

بلوغ

رجوع ایده لر و مدینه آدمیله طوله انار دانه ایله طولدوغی کبی عایشه
رضی الله عنها دیدیکه یا رسول الله بو خلق نیرده نیجه بولورلر حضرت رسول
علیه السلام بیوردیکه الله تعالی انلری کوکدن و یر آلتندن وجناتدن طعام ایدر
طعاملندیررلر و دخی روایت اولندیکه قیامت قوپمازدن مقدم بنالر
شجره یه متصل اوله یعنی کثرت خلقدن بنالر ذوالحلیفه ده اولان شجره یه
واصل اوله و دخی صحیح مسلمده روایت اولندیکه اهل مدینه نك
مسکنلری اهابه واصل اولاجقدر و یا خود یهابه تخفیف کسر ایله
یثراهابه ذکر اولنمشلردر و دیمشلر که مدینه منوره نك
عمارتلری خراب اولمازدن اول ساکنلری اول موضعلره واصل اولمشدر
ابوذر رضی الله عنه روایت اولنور که دیمشدر پیغمبر صلی الله علیه وسلم
بیوردیکه بنالر سلع طاغنه واصل اولیجق شام شریفه حرب ایله بو بنالر
مذکور مکانه واصل اولدقلری دخی شام شریفه کلدم و حدیث آخرده
کلمشدرکه تیز بنالر سلع طاغنه واصل اوله بر زمانده دخی اولکه مسافر
بعض قطارینه رده ایدرکه دیمشلر که بر زمان بو یرلر معمور ایمشلردر
یعنی طول زمان و خراب مکان سببی ایله و حدیث آخرده کلمشدرکه اسلام
شهرلرینك آخر خراب اولان شهر مدینه منوره در یعنی جمله دن صکره خراب
اولاجقدر و ترمذی اسناد حسن ایله روایت ایدر بیت المقدسك معمور

اوالمقلغی مدینه نك خرابیدر ومدینهٔ منوره نك خرابی خروج
ملحمه قسطنطنیه فتحیدر وقسطنطنیه فتحی دجالك خروجیدر
ملحمه نك ظهوری دجالدر فتح قسطنطنیه ایله خروج دجالك زمانی
یدی ایلدر دیو ابن الجنده اولمشدر ومعطاده روایت اولندیکه مدینهٔ
منوره بر حالده اوزره ترك ایده سز که آنده یدی حالده اوعیه کثیره غاردر
وامن امانده بر جده وار که کلب ویا خود قوردلر کلوب مسجد شریفده بعض
دیکلنه بول ایده لر و بوندن غیری نیجه احادیث روایت اولنمشدر که
دلالت ایلر که مدینهٔ منوره نك احسن حالاتی ایله قیوب اندن صکره اولنه
احادیث مذکوره حقنده اختلاف واقع اولمشدر بعض علما
دیمشلردر که اشبو وقایع ظهوره کلمشدر حتی ارباب تاریخ ذکر فتن ده
بیان ایورشلردر که اول زمانده مدینه خلقی مدینهٔ منوره نی احسن احوالی ایله
قویوب کیتمشلردر که مدینهٔ منوره خالی قالوب عمارتلری خراب اولوب
قورد و حیوانات بناسنی اوشتیدیکی اما فتن دفع اولندقده صکره بینه
عودت ایدوب یابجه یابجه تعمیر منوحه اولدیلر بدر ابن فرحون
بحننده بو وجه اوزره اختیار ایلمشلردر اما امام نووی
رحمه الله مختاری بودر که احوال مذکوره لر آخر الزمانده قیامت قائم
اولاجق حینده ظاهر اولور دیکدر ● صاحب تاریخ یعنی سید سمهودی

بو بابده

بو بابده ابن شیبه دن بر حدیث روایت ایلمشدر که اهل مدینه
مدینهٔ منوره یی ترك ایدوب بنه عودت ایده لر وبعده ثانیا
ترك ایده لر غیری عودت ایتمیه لر ایدی اولکه ترکده واقع اولمشدر
ایکنجی ترکده دخی اولاجقدر وکذا ابن شیبه ابو هریره دن روایت
ایلدیکه اخر حشر اولاجق ایکی کشیدر که دیرلر که جهینه دن ودیگری
مزینه دن ایکیسی دخی معا مدینهٔ منوره یه کلوب دیرلر که بو خلق
نیجه اولدیلر تکمیلی دیر غیری کیمسه کوره میه لر اندنصکره ایکی ملك نازل
اولوب ذکر اولنان ایکی کشی یوزی اوزره سحب ایده لر و دخی روایت
اولندیکه حضرت صلی الله علیه وسلم بیورمشدر قیامت قوپمازدن
تا مسجدمه قوردلر و کلبلر غلبه ایتمیه حتی نماز قلمغه ایچری کیرمکه کیمسه
نمازه قادر اولمیوب بکر و دونه لر موضعلرده و دخی بوکه بکزر امورده
نیجه احادیث شریفه وارد اولمشدر امدی مدینهٔ منوره نك ترکی
اوکی ننه کم ابو هریره رضی الله عنه اکا تنبیه ایلمشدر که اول محل
شریفدن خلقك خروجلری یرلری حالکلی سببیله در و بوکا
مؤید در که شو که روایت اولندی ابو هریره دن رضی الله عنه که دیدی
حق سبحانه وتعالی حقیچون مدینهٔ منوره ده بر ملحمه یعنی معرکه اولیجاق
در که اکا صالقه دیرلر دیو بین کم صباحی تراش ایدیجی دریله که دینی تراش

ایدیجیدر نعوذ بالله من غضب الله • آمدی اول زمان مدینه‌دن ایراق
اولوردی هیچ اولمازسه بارید بریدقدر یعنی قادر اولدیغکز مقداری
ایراق اولوردی ادنا مرتبه‌سی برید قدر بر اوله برید ایکی فرسخ یردن
عبارتدر یاخود اون ایکی میلدن یاخود سفرده اولان ایکی منزل آراسی
تخمینا بر فرسخ اوچ میلدن عبارتدر و بر میل دورت بیك آدمدن
عبارتدر ودخی ابو هریره رضی الله عنه‌دن مرویدر که دعا ایلدی
اللهم لا تدرکنی سنة ستین ولا امارة الصبیان • یعنی رسول
اکرم صلی الله علیه وسلمدن صکره سنه ستینه یعنی ایرشدرمه واوشاق امارتنه
دخی یتیشدرمه یعنی یزید بن معویه علیه ما یستحق امارتنه کرفتار ایتمه
مزبورده اولمشدر مذکور دعاده حره وقعه‌سنه دخی اشارت
واردر که یزید علیه اللعنه جانبندن مدینهٔ منوره‌یه عسکر کلوب نیجه
نامشروع فعللر انلردن ظهوره کلمش ایدی نته کیم قصه‌سنده معلوم اولور

مطلب حره قصه‌سی بر وجه اجمال کوردکه

حره قصه‌سی بر وجه اجمال بودر که یزید بن معاویه شامدن مسلم بن عقبه نام
بدنامی سرعسکر ایدوب عظیم عسکر ایله مدینهٔ منوره‌یه کوندرمشیدی
او ظالم بدفعال مدینه‌یه کلوب اهالی مدینه ایله کلی محاربه و مقاتله
ایلیوب آخر الامر اهل مدینه‌یی صیدی و قتلنی صریح ایلدی و مدینهٔ
منوره‌ده اوچ کون قتال و نهب و سائر فساده اباحت ایلدی و آتبو محاربه

عظیمه

عظیمه مدینهٔ منوره‌نك حره‌سنده واقع اولمغین آکا بناءً واقعهٔ
حره ایله تسمیه اولندی و بعضلر بو شدیدده انصار و مهاجرینك
جمله‌سی اسعد شهدا اولوب هیچ انلردن کیمسه قالمدی و بونلردن اعدا
احیانا تابعین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین ایدیلرکه جمله‌سی یدیوز
نفر ایدیلر و بونلردن غیری عوام ناسدن اون بیك آدم خاتون
لردن و اوشاقلردن و غلام جفلردن غیری جمله‌سی و یدیوز نفر کشیلر
دخی جمله حافظ کلام الله ایدیلر • اول زمانده بو بجه بیك مسلمانی
یزید علیه اللعنه الندن شهید اولدیلر سعد ابن وقاص اولوب مراد
آخره و بیعه واصل اولمشلردر • اما ابن حزم روایت ایلدیکه اول
فتنه‌ده ظالم یزید علیه ما یستحق نك عسکری بدفعاللری پیغمبر صلی الله
علیه وسلمك مسجد شریفلرینه آتلرینی قویوب قبر منوره ایله منبر مطهرك
ما بینی که روضهٔ شریفه‌در آتلرینك نجاستی و بوللریدن خراب
اولمش ایدی اندنصکره باقی قالان اهل مدینه‌یی خواه و ناخواه یزیدك
بیعتنه دعوت ایلیوب انلره دیرلر ایدیکه یزیدك قولی اولدیغکزی قبول ایدك دیکر
سزی بیع ایلیه و دیلرسه آزاد ایلیه اهل مدینه‌دن یزید بن زمعه انلرك
سوزلرینه جواب ویروب دیدیکه بیعت ایدرم ولکن حق سبحانه و تعالینك دیکر
کتابی و رسول الله صلی الله علیه وسلمك سنتی اوزره اولورایسه کلامی دیدی

کمسنه‌ندن قتل ایله بویتنی اوردیر شهداء سعدایه ملحق ایدیلر رحمة الله علیهم
بو قصه‌نك بو غصه‌یه ابن جوزی روایتی اوزره بویله‌در که یزید بن معویه
بو قصه‌دن مقدم مدینهٔ منوره‌ده عثمان بن ابی سفیان نام کمسنه‌یی حاکم
وضابط قلمشدی مذکور عثمان بعض مصالح ایچون مدینهٔ منوره‌دن قالقوب
کمسنه شام جانبنه گوندردی بو جماعت شامده دوقوز گون طوروب مدینهٔ
منوره‌یه واصل اولدقلرنده دیدیلر که بر کمسنه یانندن گلدك که دینی
یوقدر شراب ایچر طنبور چالور کوپکلر ایله اوینار اگرچه یزید دخی
احسانلر وجائزه‌لر ویردی اوزریمزه [illegible] اما بز سزی شاهد طوتارز که
غمدن صکره بز آنك بیعتنی حل ایلدك ومنبر شریف نبوی یاننده
یزیدك بیعتنی حل ایدوب عبد الله بن حنظلة الغسیل [illegible]
بن مطیع ایله بیعت ایلدیلر ابن حنظله‌یی انصار اوزرینه امیر ایدوب
وابن مطیعی قریش اوزرینه امیر ایدوب یزید ملعونك عاملی اولان عثمانی
مدینه‌دن اخراج ایلدیلر ابن حنظله رضی الله عنه دیدی که [illegible]
چقار مدك الا آنلر قالدی که قورقدق اوزریمزه گوکدن طاش یغدرو
شیخ مجد الدین دخی غیرلر ذکر ایلدیلر که یزیدك عسکری اهل مدینه‌نك
اوغلانجقلرینی اسیر ایدوب وخاتونلرینی تصرف ایدوب واونلرده
حامله اولدیلر اولاد حره دیرلر دخی ابن جوزی دیدی که حره واقعه‌سندن صکره

بیك

بیك حرهٔ خاتون زنادن اوغلان گتوردیلر یعنی یزید ملعونك عسکری
آنلری تصرف ایلدکلری سببیله اول گونده شرف شهادتله واصل
اولان اصحابدن بری عبد الله بن حنظلة الغسیل ایدی سکز نفر
اوغللری ایله بیله ودخی عبد الله بن زید ایدی که رسول اکرم صلی الله علیه وسلمك
وضوء شریفلرین بیان ایلدکلرینی نقل ایدرلر ودخی معقل
اشجعی که مکه فتحنده قبیلهٔ اشجعده علمدار ایدی. ابن جوزی سعید
بن مسیبدن رضی الله عنه روایت ایدر که حضرت سعید دیدی که بن گوردم
مسجد شریفده حره گیجه‌لرنده گوردم وبندن غیری مسجد شریفده کمسنه یوغیدی
واهل شام فوج فوج گلوب بنی گوردکلرنده بربرلرینه دیرلر که گوردك
بو دیوانه شیخی وبن نماز وقتلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلمك
قبر مطهره‌لرندن اذان آوازین ایشیدوب بعده اقامت ایشیدوب
نماز قلارایدم. مذکور قضیه‌لردن صکره سر عسکر اولان مسلم
نام مسلم دخی زیاده افساد داعیه‌سیله مدینه‌دن چیقوب مکهٔ مشرفه‌یه
عبد الله بن زبیر رضی الله عنهما قصدینه متوجه اولوب یولده گیدرکن
هلاك اولدی. اما هلاك اولمزدن مقدم کندو توابعلرندن حصین
بن نمیر نام بدنامه وصیت ایدوب دیدی که بندن صکره یزید سنی [illegible]
نصب ایلمشدر کرکدر که تیز واروب ابن زبیر اوزرینه منجنیق نصب ایده‌سن

وعسکرندن بر کمسنه نیزه اوزرنده آتش طوتمش ایکن ناکاه هوا یوزندن
آتشلر اوچوب اورتوسنه یتشوب کعبهٔ معظمه‌نك خانه‌سی داخی یاندی
بو افعال شنیعه حالتنده شام طرفندن یزید لعینك هلاکی خبری
کلوب واصل اولدی حق سبحانه وتعالی اهل مکه و سایر خلقی شرلرندن
خلاص ایلدی و بو مذکور عبرت دخی یزید شومك زماننده واقع اولدی
اقبح قبایح امام همام اولان حضرت حسین بن حضرت علی رضی الله عنهما
نك شهید اولوب سعد ابن قاتلدر و بو دخی واقعهٔ حرهٔ مذکوره کی
ودخی کعبهٔ مکرمه‌یی منجنیق ایله رمی ایلمك ودخی استارینی یقمقدر
حره واقعه‌سیله یزید لعینك وفاتی سعادتی اراسنده
اوچ آی اولمشدر زیرا ملعون مذکورك هلاکی ربیع الاخرده سلطنتنده اولمشدر
اولمشدر و واقعهٔ حره بیك باشنده اولمش ایدی ودخی مرویدر
پیغمبر صلی الله علیه وسلم بر سفره چقوب کیدرکن حره به واصل اولدقده
انا لله وانا الیه راجعون دیو بیوردی یاننده اولان اصحاب کرام
مکدر اولوب شویله کلدیلرکه اول سفرده بر حالت مکروهه واقع
اولدی امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه دیدی یا رسول الله بو کوردیکوز
ندر حضرت رسول صلی الله علیه وسلم بیوردیکه بو سفرکوزده دکلدر
صکره اصحاب کرام دیدیلرکه بو ندر حضرت رسول اکرم بیوردیکه

بیوردی ندر حضرت پیغمبر علیه السلام بیوردیلرکه بو حره‌ده بنم اصحابمدن
امتمدن نیجه کمسنه‌لر شهید اولاجقدر اشبو قصهٔ شنیعه‌نك
اجمالی اوزره بیانی بودرکه ذکر اولندی اونتجی قصه
نار حجاز ظهورنده درکه مدینهٔ منوره اراضیسندن ظاهر اولوب حرم
شریفه یقین کلدکده سونمشدر صحیحینده روایت اولندیکه قیامت
قوپمیه تا نار حجاز ظاهر اولمیجه ودخی صحیح بخاریده دیرکه
ارض حجازدن بر آتش که شعاعندن بصری‌ده اولان دوه‌لرك کردنی
کیجه قرانلغنده کورینور بصری شام ولایتنده بر شهرك آدیدر
ودخی طبرانی عاصم بن عدی انصاریدن روایت ایدر پیغمبر صلی الله
علیه وسلمدن نزول اولان قضیه‌لردن سؤال ایلدم بیوردیلرکه حبس
ایله سیل نره‌ده در دیدم مکر بلمزین اندن صکره بنی سلیمدن بر کمسنه
اوزرینه مرور ایلدیکه اکا دیدم نه‌یردن کلورسین اول دیدیکه حبسدن
و سیلدن کلورم فی الحال نعلینی طلب ایتدی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینك جانب شریفلرینه متوجه اولدم ودیدم که یا رسول الله
حبس وسیلدن سؤال بیورمشیدیکز بنم علمم یوقدر دیو جواب
ویرمش ایدم اشبو کشینك زعمی بودرکه کند وقتنده اهلی اندن کچ
حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم سؤال ایلدی که اهالی قنده در اول کمسنه
دیدیکه

حبس و سیل دخی حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیکه اهلکی اولیجه
اخراج ایله زیرا یقیندرکه اولیجه بر آتش ظهور ایده که دوه لر
بوینلرینی بصرادن کوسترر حبس جانبنه ضحی ایله و موضع سلوغ ایله
حره بنی سلیم و مرافیه ارالسنده بر دره فتح موضعی ایله دخی
دنلمشدر و دخی دیمشلردرکه بنی سلیم حره سنده بر بحر دره وار
آتش مدینه ده قبله جانبندن مشرق طرفندن سوارقیه یولی هتنده
ظاهر اولمشدر و دخی دیدیلر یعنی دیدیکه بو نار سیلان ایلدی
احیلیندن وادیسندن و مکانی مدینه منوره نک شرقیه جانبندن
سوارقیه یولنده و اندن عبور ایتمشلر دیدیلرکه مزور وادینک صدرندن
سیلان ایلمشدر و دخی قطب قسطلانی دیدیکه بو آتش مدینه
منوره نک شرقیسنده بر مرحله متوسطه قدر یرده ظاهر اولدیکه اکا
قاع الهیلا دیرلر بنی قریظه مسکنلرینه قریب و قریظه ایله اصلیین
جانبنه مایل صاحب تاریخ دیرکه شاید بو نارک محل ظهوری اول
موضع اولاکه حدیث شریفده اکا اشارت اولنمشدر و ایا حاظر اولیجه محقق اوله
شول زمانده که موضع مذکوره سیلان ایلمشدر و امام نووی
رحمه الله علیه اول زمانده حاضر ایدی دیدیکه بو آتشک ظهوری تواتر ایله
علم حاصل اولمشدر و بو آتش ظهورنه کلمدین اینده ایکی کون غایتله زلزله لر

واقع اولوب

٦٥٤ اولده زلزله لر بیانده ایدر

واقع اولوب حضرت علیه السلامک هجرت نبویه نک التی یوز اللی درت
تاریخنده جمادی الآخره اوائلنده دوشنبه کوننده واقع اولوب لکن ضعیفجه
ایدی پنجشنبه و جمعه کونلری بعده مکرر واقع اولوب غایتده شدتلو اولدی که
و سه شنبه کوننده دخی عظیم زلزله اولوب اول آیدن اون ایکنجی کیجه
چهارشنبه کیجه سی ایدیکه ثلث اخیرده غایت ایله شدتلو زلزله که
تا صباحه دکین مستمر اولوب ناسه کلی وهم و خوف ویردی اندن مکره
دخی جمعه کوننه دک نوبه نوبه و زلزله لرنده اوازی رعد اوازی
کبی کلوردی بلکه اقوی ایدی و یر دخی موج اورردی کوریوردی
و دیوارلر دخی حرکت ایدردی کیجه سنده عدد ایکوندی اون سکز کره
حرکت ایتدی قسطلانی رحمه الله اول زمانده عجیبه ده موجود اولغین
بو بابده تالیف ایتدکلری کتابلرنده بنجه عجایب کثیره لر حکایت وقع
ایلمشلردر و دخی روایت اولنور که جمعه کوننده شوله عظیم
زلزله اولدیکه مهیب اوازی مسجد شریف نبوی سقفندن ظاهر
اولوب استماع اولنوردی و دخی قسطلانی ذکر ایتمشکه جمعه کوننده بعد
الزوال ذکر اولنان آتش ظاهر اولدی و نار بر یرده ثابت ظاهر اولوب
دخانی سببیله یر یوزی سیاه اولدی کیجه اولدقده آتشک
شعاعی ظاهر اولوب جمیع اطراف مدینه یی احاطه ایتدی و آتش عظیم شیری

شرق جانبندن کورینوردی وقرطبی حکایت ایدرکه مدینهٔ منوره‌ده
ظهور آتشی ماه جمادی الآخره‌نک اوچنجی کونی ایدی چهارشنبه کیجه‌سی
ایدی اول کیجه ظهور ایدوب عظیم زلزله اولوب بعده جمعه کوننده ضحای
کبرا سنده دخی طورمشدی اندن صکره آتش کتدکجه زیاده اولوب
وزلزله ساکن اولوب آتش عظیم شهر کبی ظاهر اولوب کورینوردی که
دغلری احاطه ایلمشدی بوریلو قلعه شهری احاطه ایلدوکی کبی
ودخی اوده آتشی سیر ایدنلر کورینوردی اشبو آتش طاغلری
اریدوب سیل کبی روان اولوردی او کیجه مائی وقزل رنکلر ظاهر
اولوردی ورعد کبی کورلدوسی واریدی وطاشلر او کیجه سیل کبی یوریوب
منتهی اولدی ودخی بر دره عظیم سد کبی نقل مستثنادی ومدینهٔ منوره‌یه قریبن
یرده طوروب سیلاندن قالدی علی الخصوص اول زمانده مدینهٔ منوره‌ده
صوق هوالر ویللر اسردی اما مشاهده اولنوردیکه آتش قیناردی
دریا قینادوغی کبی صاحب تاریخ دیرکه بعض کونلرده مدرس اشتدم دیرلرکه
بز کوردک آتش یشل کوزی مغلاری هوایه تصاعد اولوردی ایدی ودخی
استماع اولندیکه مکهٔ مکرمه‌دن وبصری طاغلرندن اول آتش کیجه ایله
کورینوردی وقسطلانی دیمشکه بو آتشده نوری وشعاعی مستولی
اولوب الحق بر پرده کز اولانلر آشکاره اولوب کونش اشراق ایلمش کبی

مدینهٔ منوره محترم ایله حرم شریفه اوزره جمیعاً منور اولمشیدی
وبو آتش سببیله کونش صاریلوب کورینوردی آتشده نوری قریبله
مایل ایدی وآتش منخسف اولمش آی کبی کورینوردی ودخی
ابوشامه‌دن نقل اولنوردیکه اشبو آتشک شعاعی مکهٔ مکرمه‌دن وینبعدن
وتیمادن وجمعه اولان یرلردن کورینور ایدی وبینه ابوشامه دیرکه بویله
اولنوردیکه مدینهٔ منوره‌ده اشبو حالتی مشاهده ایدنلردن بر کیمسنه
بکا خبر بردی واول دوستمک صدقنه زیاده اعتماد واردر دیدیکه
رجال ثقاتدن استماع ایلدم که تیما نام یرده که بصریدن اکا وارنجه
مدینهٔ منوره‌دن بصری قدر یردر مذکور دیدیکه اول آتشدن
ضیاسنده خطلر یازیلوب کتابلر یازیلوردی اول زمانده
آی وکونش منخسف ومنکسف کبی طورردی ودخی بو دیرکه
دمشقده اول کسوف آثارینی دیوارلره دوشن شعاعدن ضعفندن
مشاهده ایدوب سببنی بلمیوب خبر اولونور ایدوب بعده
مدینهٔ منوره‌دن خبر واصل اولیجق نه اولدوغی معلوم اولدی
ودخی عماد ابن کثیر نقل ایدوب قاضی القضات صدرالدین علی بن
ابی الکاحیز ودیدیکه بصریده مدرسه‌نک مدرسی اولان بابا شیخ
صفی الدین‌دن اشتدم که اعرابدن رفقا ایچلرندن آتش ظاهر اولدوغی

گیجه یله صباحنده دوه لرینك گوردکلرینی آتش شعاعیله گوردیلر
بلمشلردرکه آتش ظهوره گلمشدر و مزبور آتشك ظاهر اولدیغی
وقتده مدینه ده امتداد دینده سزی خلقه تنبیه و تخویف اولنمغله
تلخواص و عوام توبه و استغفار ایدوب نار جحیمدن استعاذه
ایلیه‌لر امدی حقیقتنده نعمتدرکه نقمت صورتنده ظاهر اولمشدر
وبعض روایت اولنورکه اول گونده امیر مدینه جمیع قوللرین آزاد
ایلیوب ترك مظالم و ابطال مکس ایلدکی و جمیع اهل مدینه ار و عورت
بیوك و کوچکی مسجد شریف نبوی‌یه صغنوب اغلیوب تضرع ایله باشلرین
آچوب توبه و استغفار ایدوب و حضرت رسول صلی الله علیه و سلمی وسیله
ایدندیلر بعده حق تعالی اول بلای عظیمی انلردن رفع ایدوب مدینه
منوره نك صول جانبنده مزبور آتش اوچ ای مقداری قالدیغی
ننه کم اهل تاریخ نقل ایلدیلرکه وبعض روایت اولندیکه امیر مدینه
جمیع قوللرین ازاد ایلیوب ترك مظالم و ابطال مکس ایلدی و جمیع اهل
مدینه ار و عورت بیوك و کوچك مسجد شریف نبوی‌یه صغنوب
اغلیوب تضرع ایله باشلرین آچوب توبه و استغفار ایدوب
حضرت رسول صلی الله علیه و سلمی وسیله ایدندیلر بعده حق سبحانه و تعالی
اول بلای عظیمی انلردن رفع ایدوب مدینه منوره نك صول جانبنده

مزبور

مزبور آتش اوچ آی مقداری قالدیغنی که اهل تاریخ نقل ایلدیلر
وبعض روایت اولندیکه امیر مدینه بر قاچ اتلو عسکر ارسال ایلدیکه
مزبور آتشدن حقیقتنه مطلع اولالر گلوب امیره خبر ویره لر اول
اتلولردن بر اتلو وارمغه قادر اولمیوب اخر الامر بر قاچ پیاده اقدام
ایدوب بر مقدار یقین وارد قده گوردیلر آتشدن شراره لر آتیلورکه
هر بر شراره بیوکلوکده طاغ کبی و تیزلکده اوق کبی شویله که شراره لر
بری اوزرینه دوشه‌رکن فی گوز اوجقلرینی مقرر بلوب بو قدر قوللر
کیرویه رجوع ایدوب حقیقت حاله مطلع اولماشلی بعده امیر
کندو عزیمت ایدوب متوجه اولدقلرنده ایکی طاش آتومی قدر
یر یقین وارد قده آتشی جبال عالیه کبی مشاهده ایدوب صاغنی
و صولنی شراره لر هر بری طاغلر کبی دوشردی امیر دخی ایاغی التنده
و دخی کسکین طاشلرده و آتشده حرارتی مزبور امیر احاطه ایلیوب
هلاك اولمغدن خوف مقرر بلمکین رجوع ایلمشلر اما مورخلردن
مطری نام کمسنه بوکا مخالف روایت روایت ایلمشدر مزبور
امیر مدینه منوره خدامندن بر ندیر نفر ایدرکه امیر اول غدای
بر اعرابی ایله آتشدن جنت کنوره کیچوب گوزنده رو بمزکور خدام دیشکه
آتشه یقین وارد و غمزده اتلریزدن انیوب آتشه یقین وارد قوگوردکه

که

آتش بیورده طاغلری وطاشلری یاقوب کلی یودرامت اصلا
حرارتی یوقدر حتی آتشه فارشو حرلوق آتدرق اوقه تأثیر ایتمزدی
کیروهرلری دیرکه اول آتش طاغی وطاشی یاقوب ایما اغاجی یاقمازدی
ودیمشلرکه ظاهرا رسول صلی الله علیه وسلم تحریم ایلدوکی اجلدن مذکور
آتش شجره وحجره تأثیر ایتمزدی زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری ایکن
امر شریفلرینه اطاعت جمیع مخلوقاته واجبدر لکن قسطلانی تصریح
ایلمشدرکه بوسوزده ردینه انلردیدیلرکه اشبو آتش هر نیه که اوغرادی
اکر اغاج واکر طاش اکر یاش واکر قورو هر نه حالتده ایسه یاقوب یوق
ایدردی واول آتشده طرف شرقیسی جبال جانبنه متوجه ایدی
وطرف شامیسی که حرم محترم جانبی ایدی که اکا متصل ایدی
وعیر طاغی که احد طاغنده جانب شرقیسنده قریبدر که حضرت
حمزه نده رضی الله عنه قبر شریفلری طرفنده واقع اولان وادیده
وبالجمله حرم محترم نبویه صلی الله علیه وسلم واصل اولمیوب توقف ایدوب
بعده اوچ ای مقداری مرور ایلدکده سیوندی ● ودخی دیدیلرکه بن
اعتقاد ایلدکم شمدی دک بکا خبر ویردیلر ودیدیلرکه نیچه بیوده طاشلرده
بعضیسی داخل حرمده وبعضیسی خارج حرمده واقع اولمشیدی آتش
انلره واصل اولمیوب خارجده اولانی اریدوب داخلده اولانه واصل

اولدوغی

اولدوغی کبی فی الحال سوینیدر ● ودخی مورخلر دیدیلرکه مزبور آتش
بر وادیده شعیله سیلان ایدردی که طولی درت فرسخ مقداری
ایدی وعرضی درت میل بر وبرکلی بر بچوق قامت ایدی بوری
زمینی اوزره سیلان ایدوب طاغی وطاشی صو کبی اریدردی دخی
اولان اوسیل اوزره حره منتهی سنده مشرق جانبنه مایل اولدی شظا
اوزرتاسنده منتهی اولوب منقطع اولور اول وادی آتشده ایرعش طاشله
سد عظیم اولوب دولدردی ● ودخی دیمشلرکه اشبو آتش طاشدن
بر اوزدجه مقدار بری شظاوادیسنده طولدروب ابعد سیل
منقطع اولمش یعنی صولر اول سدار دنده مجتمع اولوب طوکوز عرضنا
طورردی اولسنه ده واقع اولان عجایبدندر بری دخی مسجد شریف النبوی
علی ساکنها التحیه یدده احتراقیدرکه حریق اول ایدی آتش مذکورده
سیوندوکدن صکره واقع اولمشدر ● ودخی بغدادده دجله صویی زیاده
اولوب بر مرتبه که اهل بغداده اکثری صویه غرق اولوب وزیر اولان
عمز فلان اوی صو کثرتیله یقلمشدر ● ودخی تاتار وقعه‌سیدر بغدادی
الوب خلیفه وتوابعنی شهید ایدوب انواع فساد ظلم که شاننه لایق در
انلردن ظهوره کلوب واقع اولمشیدی ● ودخی بغدادده تاتار قضیه‌لرندن صکره
بغدادده آتش دوشوب جمیع معمور اولان یرلر آتش یاندی وشهر دوشن ضیق خلفانک

ساکنها

مطلب تاتار وقعه‌سیدر که بغدادی دمار قایوب ... تعلیدکی ... المسلمین

قبر اولان مقبره‌لر ایله یاغشیدی واول آتش سوندی کدن صکره بعض
مقبره‌لر دیوارنده قلم قدرت ایله بو ابیات یازلمش بولندی
إِنْ تَرَ ذِعْبَرَةً فَهَذِي نُوَاكِ • عباس دارت علیهم الدائرة
اسبح الجحیم اذا اقتتلوا • أحیاءٌ منهم واحرق الاموات والله اعلم

ایکنجی باب

رسول اکرمک مدینه زیارتلری ومسجد نبوی فضیلتی بیاننده‌در
ودخی اکا متعلق اولان امورک بیاننده‌در • اشبو باب اوچ
فصل اوزره مشتملدر • اوّلکی فصل مدینه منوره‌یی زیارت
ایلمکک فضیلتی وزیارت نیتی ایله اولان صاحبنه یولک بغلیوب سفر قلمغی
وزیارت نذر ایلمکک • وآنده اجیر اجاره ایلمکک احکامی بیاننده‌در
دارقطنی وبیهقی ابن عمردن رضی الله عنهما روایت ایلدیلر که پیغمبر صلی الله علیه
وسلم حضرتلری بیوردیلر که هر کیم بنم قبرم زیارت ایلر اکا شفاعتم
واجب اولور یعنی شفاعتم انک حقنده ثابت ولازم اولور بو حدیث
شریفده عظیم بشارت واردر که زیارت ایدنلرک فوتی
اسلام اوزره اولاجقدر • ودخی طبرانی وغیریلر ابن عمر رضی الله
عنهمادن روایت ایلمشلر که هر کیم کلوب بنی زیارت ایلسه ومنم زیارتمدن
غیری حاجتی اولمسه یوم قیامتده بکا واجب ولازم اولور که اکا شفاعت ایلیم

ودخی

ودخی دارقطنی وطبرانی وغیریلر ابن عمردن رضی الله عنهما روایت ایلمشلر
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که هر کیم که حج ایدوب بنم قبرم زیارت
ایدرسه اول کمسنه بنی حیاتمده زیارت ایلمش کبیدر • ودخی ابن
جوزی روایت ایدر که حضرت صلی الله علیه وسلم بیورمشدر هر کیم حج ایدوب
وفاتمدن صکره بنم مسجدمده بنی کلوب زیارت ایلرسه حیاتمده زیارت
ایدوب صحبتم ایله مشرف اولمش کبیدر • ودخی ابن عدی وغیریلر
ابن عمر رضی الله عنهمادن روایت ایلمشلر که حضرت رسول اکرم بیورمشدر
هر کیمکه بیت الله شریفی حج ایدوب بنی زیارت ایلمزسه تحقیق اول کمسنه
بکا جفا ایلمش اولور • وبر روایتده دخی علقمه‌دن وعلقمه عبد الله‌دن
روایت ایدر که حضرت صلی الله علیه وسلم بیورمشدر هر کیمکه حج اسلامی
ادا ایدوب قبرمی زیارت ایلر وبر کره کافر ایله غزا ایلر وبیت المقدسده
نماز قلر حق سبحانه وتعالی اول کمسنه‌یه سؤالدن وحسابدن خلاص ایلیه ودخی
انس رضی الله عنه‌دن مرویدر که حضرت صلی الله علیه وسلم بیورمشدر هر کیمکه
بنی وفاتمدن صکره زیارت ایلرسه حال حیاتمده اولکمسه بنی زیارت
ایلمش کبیدر • وهر کیم قبرمی زیارت ایلسه شفاعتم اکا واجب اولور
امتمدن بر کمسنه ندیه قدرتی وسعتی اولوب بنم زیارتمه ایتمسه آنک
هیچ عذری مقبول اولمز • ودخی امیر المؤمنین علی رضی الله عنه‌دن

رويدر كه رسول صلى الله عليه وسلم بيوردي هر كيم بنم قبرمي زيارت
ايلرسه حياتمده زيارت ايلمش كبيدر، ودخي زيارتك اهميتي تحقيق بلسون كه
بكا جفا ايلمشدر. ودخي ابو داود صحيح اسناد ايله ابو هريره رضي الله عنه دن
روايت ايلر كه رسول صلى الله عليه وسلم بيوردي كه بر احد بكا
سلام ويرمز الا حق سبحانه وتعالى بكا روحمي رد ايلر تا كه انك سلامنه
جوابين ويره‌يم بعضيلر بو حديث شريف ايله استدلال ايدرلر كه انبيا انلر
قبرلرنده حيات‌لرينه اما بعض علما ديديلر كه بو جواب على قدر الفهم در كه
رد روح ذكر اولنمشدر كانه حضرت صلى الله عليه وسلم بيورر كه ايشيدرم
سلامي تمام ايشتمكله ورد سلام ايدرم لحسن وجه ايله نه انكه هر زمان
رد روح وقبض روح اوله زيرا بر احد بوكا قائل دكلدر، وياخود
رد روح التفات ايلمكدن عبارتدر اوله يعني حضرت صلى الله عليه وسلم
بارئ تعالى مشاهده‌سي ايله استغراقدن خلق جانبنه التفات ايدوب ويرديكلرم
سلامك جوابين ويره‌يم. حضرت رسول صلى الله عليه وسلم قبر شريفلرنده اولنور كبي
زيارت ايدنلرك سلاملريني ايشيدوب جوابلرين ويرمكي باننده
نيجه احاديث شريفه واثار كثيره واقع اولمشدر كه بعضيسي صحاح اوزره در
وبعضيسي ضعيفلردندر اما طرق كثيره ايله روايت اولنمغين بعضيسي بعض آخره
مساعده ايلر جمله احاديث شريفه در ديو در كه حضرت علي كرم الله وجهه دن

رويدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم بيوردي هر كيم قبرم يقين بكا صلوات
ويرسه بن اني ايشيدرم. ودخي هر بنا بر طريقيله صلوات
اولدوغي بكا يتشور يعني آني دخي ايشيدرم. ودخي ابو هريره
رضي الله عنه دن مرويدر اولدر بودر كه هر كيم كه قبرم يانندة بكا صلوات
ويرسه حق سبحانه وتعالى بر ملك موكل ايلمشدر كه بكا اول صلواتي
يتشدرر، وحق سبحانه وتعالى اول كمسنه نك دنيوي واخروي
امورينه متكفل اولورم وبن دخي انوكجون قيامت كوننده شفيع
شهيد اولورم. ودخي احيا علوم ده كلمشدر كه حق
سبحانه وتعالى بر ملك موكل ايلمشدر. حضرت رسالت پناه
صلى الله عليه وسلم قبر شريفلري عندنده كه امتلرندن سلام ويرنلر
انكا ايصال ايدرلر يعني بر اقدم صلوات ويرن كمسنه حقنده كه
اما يقين يرده صلوات ويرنلره واسطه لازم دكلدر. ودخي حافظ
منذري روايت ايلمشدر كه پيغمبر صلى الله عليه وسلم بيوردي كه بنم علمم
وفاتمدن صكره حياتمده كي علمم كبيدر. ودخي حديث صحيح
مرفوع در كه پيغمبرلر قبرلرنده مبا تنلرنده نماز قيلورلر. ودخي
حديث شريفده بزار رجال صحيح ايله ابن مسعود رضي الله عنه دن
كه رسول صلى الله عليه وسلم بيوردي كه حق سبحانه وتعالى حضرتلرينك

ملکلری واردر که امتمک سلاملرینی بکا ایصال ایدرلر و هم
سویردی که بنم حیاتم سزه خیردر که سز بنمله مصاحبت ایدرکن
بن سزکله مصاحبت ایدرم • و وفاتم دخی سزلره خیردر که اعمالکز
بکا عرض اولنور • اکر خیر ایشلدکوزی کورسم حمد ایدرم • و اکر شر ایسه سزلر
ایچون استغفار ایدرم • اما شول که حضرت رسول صلی الله علیه
وسلمدن روایت اولنور که حق سبحانه و تعالی نبی قبرنده اوچ کوندن
زیاده قومز آنده صلی یوقدر • و دخی سعید بن مسیب رضی الله عنه
روایت اولنور که پیغمبر صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک وفاتلرندن صکره
قبر شریفلرینه تردد ایدن کمسنه لر حقنده دخی دیدی که ندا احمقلر اولور
بو کمسنه لر که صنورلر حضرت رسول اکرم کندو اونده در • هیچ اولو العزم
اولانلر قرق کوندن زیاده قبرده قالمازلر رفع اولنورلر • اکر صحیح
المسه قبرده علاقه نتی واردر که انکار اولنمازه • حالبوکه پیغمبر صلی الله
علیه وسلم قبر شریفلرنده وضع اولندوغی یقیندر خلافنه اخرو بینه
معارضه ایتمدی اولمز • بوندندر که سعید بن مسیب ایام حره ده اذان
اوقنمشدر که قبر نبویدن اذان و اقامت آوازین ایشیدر ایدی • و دخی
امیر المؤمنین عثمان بن عفان رضی الله عنه محاصره اولندوغی ایامده
دیر ایدی که مفارقت ایلمزم دار هجرتی • و مفارقت ایلمزم رسول صلی الله علیه وسلم

جواری

جوارینی • و دخی منقولدر که امام عادل عمر بن عبد العزیز رضی الله
عنه شامدن شریفه قاصد ارسال ایدردی که پیغمبر صلی الله علیه وسلمه
اندن جانبندن سلام ایده • و دخی امیر المؤمنین عمردن روایت اولنمشدر
بیت المقدس فتحندن رجوع ایلدکلرنده قبر شریف نبوی یه کلوب
حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلمه سلام ویردیلر • و دخی ابن عمر رضی الله عنهما
روایت اولنور که هرنکاه که سفردن رجوع اتسه لر قبر شریفه کلوب
دیرلر ایدی • السلام علیک یا رسول الله • السلام علیک
یا نبی الله • السلام علیک یا ابا بکر • السلام علیک یا ابتاه
دیرلر ایدی • و دخی دیمشلر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینک قبر شریفلرینی زیارت اتمکدن سنت ایدوکنه اجماع
مسلمین واقع اولمشدر • و سبکی حمدله اجماع امر نبی قولاً و فعلاً
بیان ایدوب واضح دلیللر ایله رسول الله صلی قبر شریفلرینی زیارت
ایلمک سنتدر دیو بنا ایلمشدر • بو ذکر اولنان احادیث شریفه ده
زیارت سنت اولدوغی ظاهر اولمغه کفایت ایدر • علی الخصوص که سنتده
امر واقع اولمشدر مطلق قبورک زیارت ایلمکده • پس حضرت رسول
صلی الله علیه وسلمک قبر شریفلری خود سایر قبرلرک اشرفیدر
و دخی دیمشلر که پیغمبر صلی الله علیه وسلمک قبر شریفلرینی زیارت اتمکده

سنت ایدوکنده اجتماع مسلمین واقع اولمشدر و دخی سبکی
رحمه الله علیه اجماع امرینی قولاً و فعلاً بیان ایدوب دلایل اوضح ایله
قبر شریفی زیارت ایلمک سنتدر دیو اثبات ایلمشدر نبوی کبی
احادیث شریفه لردن زیارت رسول الله سنت اولدوغی خصوصنده
طالبه غایت ایدر بوندن برله که سنتده امر واقع اولمشدر
مطلق قبرلری زیارت ایلمکده حضرت پیغمبر صلی الله علیه
قبرلری خود سید قبوردر. و دخی ثابت اولمشدرکه حضرت رسول
صلی الله علیه و سلم قبور بقیع شریفی و احد شهداسنی زیارت ایلمشلر
و دخی علما رحمهم الله اجماع ایلمشلردر که بونلر ارککلر قبورلرین زیارت
ایلمکده در. فاما خاتونلرک زیارتلری حقنده اختلاف ایلمشلردر
فاما پیغمبر صلی الله علیه و سلم حضرتلرینک قبر شریفلرین اختلافدن
استثنا ایتمشلردر نته کیم کلام قدیمده بو معنایه اشارت واردر
تعالی بو ایت کریمه ده بیورمشدر. ﴿وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ
جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا
رَحِيمًا﴾ الآیه بوکا دخی مؤیددرکه ذکر اولنان کرکدر براعرابینک
قصه سنده که بو ایت کریمه یی اوقیوب استغفار ایلمشدر و دخی علما
رحمهم الله رسول اکرم صلی الله علیه و سلمک قبر شریفلرینی زیارت اولنه قالدی بوکا

کریمه

کریمه یی اوقیوب مستجیب دیو بیورمشلردر و دخی روایت اولندیکه
ابو سعید سمعانی رحمه الله علیه امیر المؤمنین علیدن رضی الله عنه
روایت ایدرکه پیغمبر صلی الله علیه و سلمک وفاتلرندن اوچ کون کچدکدنصکره
بر اعرابی کلوب حضرت رسول علیه السلام قبر شریفلری اوزرینه کندوزینی
بره براغوب باشنه طپراقلر صاچوب دیدیکه یا رسول الله کا
نازل اولان قرآن کریمده بو ایت شریفه واردرکه ﴿ولو انهم اذ ظلموا
انفسهم جاؤک﴾ الی آخره. بن دخی کندو نفسمه ظلم ایدوب و سنک
استغفار ایلدم شمدی دلرینکه بنم ایچون استغفار ایلیه سز دیدکده
قبر شریف جانبندن بر ندا استماع اولندیکه بشارت اولسون کناهلری
عفو اولندی امدی ثابت اولدیکه رسول صلی الله علیه و سلم حضرتلرینک
قبر شریفلرینی زیارت ایلمک قربتدر. و دخی ثابت اولدیکه
زیارت ایچون سفر ایلمک دخی قربتدندر زیرا قربته وسیله
اولان قربتدر. و دخی مشایخ سلفدن و خلفدن بو معنایه اجماع
واقع اولمشدر. و حدیث شریفده کلمشدرکه ﴿لا تشد الرحال
الا الی ثلاث مساجد﴾ یعنی یول اغلنز فضیلت تحصیلی ایچون
الا اوچ مسجده که بری مسجد حرامدر و بری مسجد نبویدر و بری مسجد
اقصی در. اما اشبو مساجد ثلاثه‌دن غیریه شد رحال قیلنمق

واقع اولمشدر بعض علما امده دیمشلر و بعضیلری تجویز ایلمشلر
و بعضیلر دیمشلر که شد رحال مساجد ثلاثه دن غیری یه نذر ایله
جایزدر و بو حقیر دخی دیرم که اصل بو بابده مراد مقاصددر امدی
خیره قصد او لنحاق جایز بلکه و اجبدر و الدینی صله ایتمک گبی
و دخی روایت اولنمشدر حسن حسین رضی الله عنهما دن که بر جماعت گوردی
رسول اکرم صلی الله علیه و سلم قبر شریفلری قتنده انلره ایدوب
دیدکه رسول الله صلی الله و سلم بیوردیکه بنم قبرمی عیدگاه
قلمه گز و اولریکوزی مقبره ایلمه گز و بکا صلوات ویرگوزکه
هر قنده اولورسکوز صلوا تکوز بکا ییتشور • و دخی نقل اولنمشدرکه
حضرت امام زین العابدین رضی الله عنه بر کیمسنه کوردیکه
حضرت رسولک قبر شریفنه کلوب دعا ایدردی آنی منع ایدوب
اول حدیث شریفی اکا اوقودی و بو حدیث چوق دورلو مقلوبه
محمولدر زیرا انلر حددن تجاوز ایلرلردی بوکا مؤید در ذکر اولان کیمسنه
هر گون صباح و اخشام کلوب قبر شریفی زیارت ایدردی و مبالغه ایله
صلوات ویردی امام زین العابدین آنی زجر ایدوب بو حدیث
شریفی بابا سندن نقل ایدوب اوقوردی • و دخی امام مالکدن
رضی الله عنه نقل اولنمشدرکه حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و سلمه

صلوة

صلوة و سلام ویرمک ایچون مواجهه سنده چوق طورمقلغی مکروه گورمشدر
خصوصا سفردن کلمیان کیمسه لر حقنده • و دخی امام زین العابدین رضی الله
عنه دن روایت اولنورکه هر قچن حضرت پیغمبر علیه السلامی زیارت
ایچون کلسه ایدی روضه مطهره نک جانبنده اولان دیرکه یا پشوب
حضرته سلام ویردی و دیرایدیکه حضرت پیغمبر صلی الله علیه
و سلمک مبارک باشلری بونده در • و دخی مطری دیدیکه
سلف ایله بویرده دوروب حضرت رسوله سلام ویرلردی
حجره شریفه مسجد شریفه ادخال اولنمازدن مقدم بویله ایدی
و دخی دیمشلرکه حجره شریفه مسجد منیفه ادخال اولنمازدن اول
خلق حجره شریفه قپوسنده طوروب سلام ویررلردی • و حجره
شریفه نک قپوسنی قپامزلردی • ام المؤمنین عایشه رضی الله عنها
حیاتده ایکن و دخی حافظ منذری رضی الله عنه لا تجعلوا قبری
عیدا • حدیث شریفی معناسنده دیدیکه احتمال واردرکه
بو حدیث شریفدن مراد کثرت زیارته ترغیب اوله یعنی قبرمی عید
گبی ایلمه گزکه یلده بر کرّه زیارت ایده سز و سایر اوقاتده اهمال
ایده سز بو معنا حدیث شریفک آخر ایله تأیید ایلمشدر یعنی
لا تجعلوا بیوتکم قبورا یعنی اولریکوزی قبرلر گبی ایلمه گزکه انده نماز

قلمیه سز بلکه مسجدده جماعتله قیلاسز دیمکدر • اما بو حقیر دیرکیم
بو تأویل غایتله بعید کورینور سوق کلامه نظر ایدیجک اما
سبکی رحمه الله دیمشدر که احتمال واردر کیم مراد عید کبی ایلمکدر
بو اوله که عید کبی انکا وقت تعیین ایلمیه و یاخود عید کبی آنده
چوق طوروب اظهار زینت و اجتماع عام ایلمکدر نیکیم اولنه
بلکه زیارت ایدرسز سلام و دعا ایدوب کتمک کرکدر بو حقیر
نفی سبکی کلامنی ملایم کورر و بیز والله اعلم • فاما قبر شریفی
زیارت ایچون بر کیشی نذر ایلسه شافعیه دن روایت اولنور که نذر
لازم اولور اما پیغمبر صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک قبر
شریفلرندن غیرینی نذر ایلسه ایکی وجه واردر دیمشلر یعنی لزوم
وعدم لزوم لزوم نذرک تأبیده بیانندهدر دیرکه جنسندن
عبادت واردر که هجرت ایتدی پیغمبر صلی الله علیه وسلمک
حیوة شریفلرنده نته کیم اعتکاف نذرنده دیمشلردر که جنسندن
عبادت واردر کیم فائده وقوفدر • اما عبدری که مالکیدر
دیدی که مسجد طرفه شی نذر ایلمکک اصلی واردر که اول حج و عمره در
و مسجد نبوی یه نذر ایلمک پیغمبر صلی الله علیه وسلمک زیارتلرندن
بطریق اولی لازمدر زیرا اول مکان عظیم کعبه کریمه دن و بیت مقدسدن

افضلدر

افضلدر حاصل کلام اوچ مسجددن غیری شیء یعنی زیارت ایلمکی نذر ایلسه
لازم اولورمی که عبد دیجوده لازم اولمق اجماعیه و حرمین اخریده اختلاف فیه
اما سبکی دیر که اختلاف مسجد نبوینک زیارتنی نذر ایلمکده در یوخسه
پیغمبر صلی الله علیه وسلمک زیارتلرین نذر ایلسه بالاطلاق وفا لازم اولور
و دخی تهذیب الطالبده شیخ ابی محمد بن ابی زیددن دیدیلر که نذر ایدن
شول کشینک حقنده بر غنده در حج ایچون راقبه المشی اولسه و شرط
ایلیه که پیغمبر علیه السلامک قبر شریفلرینی دخی زیارت ایلیه مذکور
اولمقده زیارتدن عاجز اولسه اوجرتدن زیارته خروجی اولمق فکر
انجه رد ایلمک لازم اولور مجوابنده رد لازمدر دیمش والله اعلم

مطلب

ایکنجی فصل حق سبحانه و تعالی نک درکاه
عالیسنده پیغمبر صلی الله علیه وسلمی وسیله ایلمکده و دخی
زیارت ایدنلرک مسندلر او جناب عالیشانه متوجه اولمق
بابنده و سائر آداب زیارت و مجاورت بیاننده در •
مخفی اولمیه که توسل و تشفع سرور کائنات علیه ازکی التحایا ایله
سنن انبیا و سیر صلحادن علم اولنمشدر • و حدیث صحیحده کلمشدر که
آدم پیغمبر علیه الصلوة والسلام دنیایه کلدکده حضرت رسول
صلی الله علیه وسلم حرمتیچون حق تعالی دن مغفرت طلب ایلدی

حق سبحانه وتعالى بويرديكه سن محمدى ندن بلدك هنوز دنيده
خلق اولنمامشدر حضرت ادم ديديكه بكا نفخ روح اولندقده باشمى
قالدروب عرشده كوردمكه لا اله الا الله محمد رسول الله يازلمشدر
اسم شريفكى ايله مقارن اولمغين بلدمكه جميع خلقدن سوكلودر حق سبحانه
وتعالى ادمه بويرديكه صحيح سويلدك اول بنم خلقمدن سوكلومدر اكر انى
يوقدر اولسه ايدى سنى خلق اتمزدم پس انكيچون دعاكى قبول ايلدم
ودخى حديث صحيحده مرويدركه بر اعمى حضرت رسول عليه السلامك
حضور شريفلرينه كلوب ديديكه يا رسول الله بكا دعا ايله كه
حق تعالى بنم كوزلريمه عافيت ويره حضرت رسول اكرم
صلى الله عليه وسلم بويورديكه دعا ايدم بلكه اولسون فاما
اكر صبر ايدرسك سكا يكدر اعمى اول ديدى دعا ايله كه ابو اولسون
صبره طاقتم قالمامشدر بعده حضرت رسالت پناه بيورديكه
بارك ابدست الوب اشبو دعايى اوقى اللهم انى اسئلك
واتوجه اليك بنبيك محمد صلى الله عليه وسلم نبى الرحمة يا محمد
انى توجهت بك الى ربى فى حاجتى ليقضى لى اللهم
شفعه فى بو دعانك ترجمه سى بودركه الهى سندن استرم وسكا توجه
ايدرم پيغمبرك اولان محمد عليه السلام وسيله كه نبى رحمتدر اى محمد

يعني

ربمه سنى وسيله ايلدم كه تا بنم حاجتم قضا ايليه الهى محمدى
بنم شفيعم ايله وبعينه شفاعتنى بنم حقمده قبول ايله روايت صحيحه ايله
دمشلركه اول اعمانك فى الحال كوزلرى روشن اولدى ودخى
عثمان بن حنيف رضى الله عنه روايت ايلديكه بر كمسنه نك حاجتى
واريدى حضرت عثمان ابن عفان رضى الله عنه نك خلافتى
زماننده اولمغين حضرت عثمانه حاجتى ايچون كلوب كيدردى
وحضرت عثمان رضى الله عنه كثرت اشتغالدن اول كمسنه نك
حاجتنه التفات اتمزدى بعده اول كمسنه حالنى بكا عرض ايلدى
بن اكا ايتدم كه بارك ابدست الوب ايكى ركعت نماز قيل اندن صكره بو دعاى
اوقيوب حاجتكى ديله اللهم انى اسئلك واتوجه اليك بنبينا
محمد صلى الله عليه وسلم نبى الرحمة يا محمد انى اتوجه بك الى ربى
ليقضى لى حاجتى من بعد اول كمسنه واروب ذكر اولنان دعاى اوقودقدنصكره
حضرت عثمان رضى الله عنه نك قپوسنه واردقده قپوجى كلوب الن طوتدى
حضرت عثمان رضى الله عنه نك حضور شريفنه ايلتدى وحضرت
عثمان اكا كلى رعايت ايليوب كندو سجاده سى اوزرنه اوتوردوب
نيچه عذرلر ايدوب حاجتنى قضا ايلدى بعده اول كمسنه عثمان بن حنيفه
كلوب ديديكه الله تعالى سندن راضى اولا اكر سن شفاعت ايتمسك

مصلحتم بتردي عثمان ابن حنيف ديديكه والله بن
شفاعت ايلمدم وحضرت عثمان ايله ملاقات دخي اولمادم لكن
حضرت رسول صلى الله عليه وسلمي ديرمشاهده ايلدم كه بر اعمى كلوب
اكا حالني عرض ايدوب مذكور قصه اولدوغي كبي ديوب
آنجق بوني زياده ايدوب ديمشكه والله هنوز بر يوز دونمزدن
اعمى مزبور تحقيق كوزلري آچيلوب كويا كه هيچ اعمى اولمامش
بو احاديث شريفه دن ثابت اولديكه پيغمبر صلى الله عليه وسلمي
بر حاجت ايچون وسيله ايلمك سنت حسنه در وسبر صالحلري
ودخي ساير انبيا لريله اوليا لرين وصلحا لري دخي وسيله
ايلمك جايزدر ديمشلر بو معناده حضرت عمر رضي الله عنه ايكي استسقا
ايلمشدر حضرت عباس رضي الله عنه نك وسيله سبيله و آنك
سببي ايله يغمور طلب ايلمشدر نته كم حديث شريفده كلمشدر امام
ابو بكر ابن المقري حكايت ايلديكه بن ودخي طبراني وابو الشيخ
حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلمك حرم شريفنده ايدك
بزه جوع تاثير ايديب غلبه ايلمشدي زيرا اول كونده اصلا نسنه
يمامش ايدك يتسو زماني اولنجاق وبن رسول الله نك قبر شريفنه
واروب ديدم كه يا رسول الله آجوم آجوم اندن صكره دونوب ياتدم

وابو الشيخ

وابو الشيخ وطبراني اوتوروب بر نسنه يه مطالعه ايدرلر ديكاكه
بر سيد اقربا خدمتكاري ايله كلوب هر برميزه اللرنده بر زنبيل وار ايدي
كه ايچلري طولو نعمت ايدي بز قالقوب اوطورمزدن اول اكلا ايدكوب باقي
قلاني داخي يانمزده الي قويدي وبزه ديديكه اي قوم مكر سز حضرت رسول
صلى الله عليه وسلمه آجلقدن شكايت ايلدكز زيرا بن انلري واقعه ده
كوردم بكا امر ايلديكه سزلره بجك كتورم ودخي ابو العباس بن نفيس مقري
حكايت ايلديكه بر كون مدينه منوره ده آج اولدم اوج كوندنصكره
پيغمبر صلى الله عليه وسلمك قبر شريفلرينه كلوب ايتدم يا رسول الله آج اولدم
اندن صكره كلوب ياتدم بعده بر جاريه كلوب بني اياغي ايله اوردي
قالدردي بن دخي بيرمدن قالقوب مزبور جاريه بني بر اوه ايلدوب بكا
بغداي اتمكيله بر مقدار خرما و ياغ ويردي وبكا ديديكه اي
ابا العباس جدم بكا امر ايلديكه سكا بوني ويردم هر قچن آج اولسه
يانمزه كل ديديكي و بو معناده وقايع كثيره ومبالغه حكايه لر
واقع اولمشدر ابو سليمان داود شاذلي بيان وانتصار اديكي
كتابنده وقايع مذكوره مثللي ذكر ايلدي اندن صكره ديديكه
بو مقوله قضيه لرده ايصال خير ايله مامور اولنلر اهل بيتدندر
زيرا اخلاق كريمه لرينده مقتضاسي بودركه هر قچن ايلري بر نسنه طعام

استثناسی بالذات کندولری اول خدمته مباشرت ایدرلر ایدی
و دخی شفاده روایت ایدرکه ابو جعفر منصور که خلفای عباسیه‌دن
ایدی بر کون امام مالک ایله مسجد نبوی علی ساکنه افضل التحیاتده
مباحثهٔ علم ایدرلر ایکن امام مالک آکا دیدی که یا امیر المؤمنین
بانکی بو مسجدده یوکسلتمه زیرا حق تعالی بر قومی تأدیب ایتمشدر
و بیورمشدر که آوازلرینی حضرت رسول اوزرینه یوکسلتدکلری
ایلمکده و بر طایفه‌یی دخی مدح ایتمشدر که حضرت پیغمبر صلی الله علیه
وسلم یاننده خفض صوت ایلمشلردر یعنی خشوع و خضوع
ایله آداب ایله کچینورلر ایدی و بر جماعتی دخی مذمت قلمشدر که حجرهٔ
شریفه‌نک طشره‌سندن رسول صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی طلب ایلیوب
ندا ایدرلر ایدی • امدی اول سرور انبیا علیه السلامک
حرمتی و رعایتی صاغلقلرنده نیجه ایسه حالا دخی اویله اولمق کرکدر
و ابو جعفر بو تواضع ایله عرض ایدی که یا اباعبدالله قبله‌یه قارشو می
طوره‌یم یوخسه رسول حضرتنه قارشو می طوره‌یم امام مالک دیدی که
یوزکی اول سروردن دوندرمه که سنک وسیله‌ک و دخی باباک
حضرت آدم پیغمبر علیه السلامک وسیله‌سیدر الی یوم القیامه
جمله‌یه وسیله انلردر که او حضرته استقبال ایدوب حق سبحانه وتعالی

آنی شفیع و وسیله ایله زیرا حق تعالی کلام قدیمنده بیورمشدر
وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ
وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا • یعنی اکر انلر
کندولرینه ظلم ایلدکلری وقتده سکا کلسه‌لر و استغفار ایلسه‌لر
حق سبحانه وتعالیدن انلرک توبه‌لرین قبول ایدیجی و مبالغه ایله رحمت
ایدیجی بولورلر اکرچه آیت کریمه‌نک موردی خاص ایسه‌ده اما حکمی عامدر
کرکدر که ادب ایله و خضوع و خشوع ایله مواجههٔ شریفه‌ده قبر منیفه
مستقبل و قبله‌یه مستدبر دوروب حضرت رسول صلی الله علیه وسلم سلام ویروب
دعا ایلیه جمله ادعیه‌لردن بو اوله • اللهم انک قلت فی کتابک المنزل علی
نبیک المرسل • وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ
وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا • و ابتدا دعاده
دخی اوقیه • وَإِنِّي أَتَيْتُ نَبِيَّكَ مُحَمَّدًا صلی الله علیه وسلم مُسْتَغْفِرًا
فَأَسْأَلُكَ أَنْ تُوجِبَ لِيَ الْمَغْفِرَةَ كَمَا أَوْجَبْتَهَا لِمَنْ أَتَاهُ فِي حَيَاتِهِ
اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِنَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
دعاء مزبورده ترجمه‌سی ذکر اولنمقدن سبقت ایلمشدر و اندن صکره
قبر شریفی تعیین وارو بر دوره • و بر روایتده دیر دعا ایدرکن
کچه کوندز دعاسی دخی کرکدر که شبتا که طیانوب و یلحوج اصلحته کم

امام مالکدن رضي الله عنه دخي روایت اولنمشدر که بر مقدار ایراقدن
زیارت ایدوب شباککه ایلشه ویاخود یاقین کلمکه دکلمه • ودخي امام
اعظم رضي الله عنه دن مرویدر که ایوب سختیاني مدینه منوره یه
کلدي بن کوردم که قبر شریفه یقین اولوب و استقبال قبر شریف
ایدوب استدبار قبله ایدوب تکلفسز اغلایوب زیارت ایلدي
وسلام دعا ایلدي • اما بو روایته مخالف ابو اللیثدن بر روایت
اشتلمشدر که زیارت ایدن کمسنه لر کرکدر که قبله یه قارشو طوروب
سلام ویره لر • وسروجي و کرماني دخي بویلجه دمشلردر •
اما محقق تام شیخ ابن همام ابو اللیثک بو سوزیني رد ایدوب
دیمشدر که • امام اعظم رضي الله عنه حضرتلرندن سند ایله ابن عمر رضي الله عنهمادن
روایت اولنمشدر که دیدي سنت اولدر بو در که زیارت ایدن کمسنه
کلوب رسول حضرتلرینک قبر شریفینه قبله جانبندن وار و آرقه سن قبله
جانبنه ایدوب قبر شریفه متوجه اولوب دیه که • السلام علیک
ایها النبي ورحمة الله وبرکاته • ابن جماعه دخي کندو مناسکنده
کرماني سوزیني شاذ دیو نسبت ایلدي و امام رضي الله عنه مذهبي
مسلم دو نقل ایلمشدر که زیارت ایدن کمسنه حضرت رسول
صلى الله علیه وسلمک مبارک باشلري اوجندن طوروب سلام ویره

شو

شو طریقیله که قبر منورلري زیارت ایدن کمسنه نک صول یانندن
اوله • و شباککه دکن دیوارک شول مقداري ایراق طوره اندن صکره
دونه وجه شریفلري نه مقابل اوله و قبله آرده سنه قیوب سرور
کائنات علیه ازکى التحیات حضرتلرینک مواجهه شریفلرندن کلمکه سلام
ویره • نته کم امام شافعي حضرتلري رضي الله عنه مذهبیدر و غیر
علمادن دخي استماع اولنمشدر و حال الاعلا داخي اندن اولدر • ونه
ودخي دیمشلردر که ازواج طاهراتک حجره شریفه لري مسجد
شریفه ادخال اولنماندن مقدم زیارت ایدن کمسنه لر حجره شریفه
قپوسنده طوروب سلام ایدرلردي استقبال وجه شریف متعذر
اولدوغیچون اجلدن امادي مبارک باشلري جانبندن استقبال
قبر شریف ایدوب سلام اولنوردي • ودخي ذکر اولندیکه امام زین العابدین
رضي الله عنه حضرت پیغمبره سلام ویرمدکچه روضه مطهره نک
یانندن اوتمزدي بلکه ياننده دوروب سلام ایدردي • ودخي سبقت
اولنمشدر که موقف سلف بویله ایدي • ازواج طاهرات حجره لري
مسجد شریفه ادخال اولنمزدن مقدم فاما ادخال اولندقدن صکره
محل وقوف مواجهه شریفه اولدي نته کم حالا مشاهده در •
جمله دن بري بودر که زیارت سفرینه متعلق اولان بودر که تقدیم

استخاره ایدوب وتجدید توبه ووصیت وارضاء خصوم گبی
ودخی نفقه حلال اولوب یولده وسعت ایله خرج ایلیوب محتاجی ایله
مشارکت ایلیه وقرنداشلری واهل عیالی ایله وداع ایلیه وگندو
منزلنده اندن ساگندر اول مکانده ایکی رکعت نماز قیلوب وداع ایلیه
وچیقدوغی وقتده برمقدار صدقه ایلیه وبوندن غیری امورکه
آداب سفر جمله‌دن سایر کتابلرده بیان اولنمشدر ودخی کرکدرکه
صدق واخلاصله زیارته نیت ایدوب دخی شدر حال مسجد نبوی
علی مشرفه التحیه یه واول مسجد شریفده نماز قلمغه نیت ایلیه مذکور اولان
حدیث شریف مضمونه منافی دکلدرکه بیورمشدر لا تعمده حاجة
الا فی زیارتی یعنی زیارتمدن غیری برشی قصد ایلمین اولا زیرا
مذکورلر حق تعالی یه تقرب اولان اسبابدندر وسبقت ایدن حدیثده
واقع اولاندن مراد سایر مباحات گبیدرکه انده تقرب اولمیه بر نوع حاجتی
اولنمدوغی ویا خود تجارت گبی ویا خود بر غیرنه ایله ملاقات مصالح دنیوی
ایچون اوله ودخی کرکدرکه مسجد شریفده اعتکافه نیت ایدوب
تعلم علم وتعلیم وذکر واکثار صلوة تام ودخی سلام سید انام اوزره ابده
ودخی جوار سید الابرارده مجاورت اختیار ایدن علما وصلحا ومشایخه
صدقه ایلیه وختم قرآن ایلیه وبوندن غیری امورکه شرع شریفده

آثارى

مرغوبدر ایله فاما محرماتدن ومکروهاتدن اجتناب اوزره اوله
آداب ایله اوله ودخی کرکدرکه زیارت رسول الله علیه السلام
عزم ایلیه که شوقی زیاده اولا ونه قدر تقرب اولنه اول مواضع
متبرکه لره شوقی دخی زیاده اوله نتکیم شاعر دمشدر
تلوح الدیار التی قبل المحبة لم . شوق الیها وتفکار واشجان
وانه وحنین کلما ذکرت . ولوعة وشجی منه واحزان
یعنی شول اولکه محبت قلبی ایچندن شول وارد ودخی هجرتی اکلسه
حرارتی وحزنی وشوقی زیاده اولور ودخی کرکدرکه اوندن چیقدقده
بونی اوقیه . بسم الله آمنت بالله حسبی الله
توکلت علی الله لا حول ولا قوة الا بالله . اللهم الیک
خرجت وانت اخرجتنی اللهم سلمنی وسلم منی
وردنی سالما فی دینی کما اخرجتنی . اللهم انی اعوذ بک ان
اضل او اضل او ازل او ازل او اظلم او اظلم
او اجهل او یجهل علی عز جارک وجل ثناؤک وتبارک
اسمک ولا اله غیرک . ودخی کرکدرکه یولده اکثر اوقاتده
صلوات شریفه مشغول اولا ویولده گیدرکن زیارت یرلری
تتبع ایلیوب انلری زیارت ایلیه لر ودخی پیغمبر صلی الله علیه وسلم

منسوب اولان مسجدلرده نماز قيلالر ودخي امر معروف ونهي منكرده
مساهله ومداهنه ايلميه لر ودخي حقوق شرعيه ده بعض كمسنه
فوت اولسه انلره حقنده غضب ايدوب اكا رضا كوسترميه ودخي
كوكدركه حرم محترم رسول الله عليه السلام بعيز اولدقدن بعض
اثرلري كوروندكده خشوع وخضوعي زياده اوله اكر دابه
اوزره اولورسه آتني آرخوج بسوره تشوق بونلردن دابه ضعيف
ايسه ده قادر اولدوغي قدر تحريك ايليه ۰ ولله در القائل
قرب الديار يزيد شوق الواله ۰ لا سيما ان لاح قرب جماله ۰
او بتر الحاجي بان لاح النقا ۰ وبدت على بعد رؤس جباله ۰
فهناك يعيا الصبر من ذي صبوة ۰ ويبدي الذي يخفيه من احواله
يعني ديار قربي عاشقده شوقني زياده ايدر ۰ خصوصا جمالينك
قربي لايح اولسه وياخود حدي ايدن بشارت ايلسه كه نقا
لايح اولدي دخي اراقدن طاغلرين باشي ظاهر اولدي اول زمانده عاشقدن
صبر كيدر وكزلو حالنده كزلدوكي عشقني ومحبتني اظهار ايدر وحاصل معني
بودر كه ذكر اولندي والله اعلم ۰ بو زمانده صلوات شريفه يي زياده
اهتمام ايليه واكر پياده يوريسه قدرتي وار ايسه تعظيم پابرهنه
افضلدر وحرم محترم مدينه يه كلنجه صلوات كثيره ايله بوني اوقيه

اللهم

اللهم ان هذا هو الحرم الذي حرمته على لسان حبيبك
ورسولك صلى الله عليه وسلم ۰ ودعاك ان تجعل فيه
من الخير والبركة ۰ مثلي ما هو بحرم بيتك الحرام فحرمني على النار
وآمني منه عذابك يوم تبعث عبادك وارزقني ما رزقته
اولياءك واهل طاعتك ۰ ووفقني فيه لحسن الادب وفعل
الخيرات وترك المنكرات ۰ واكر يولي ذو الحليفه يه اوغرار ايسه
معرسه كلنجه دوه سين چوكروب اندن نماز قيله وذو الحليفه مسجدنده
دخي نماز قيله ودخي مدينه منوره يه كيرمدن اول نبوي غسل ايليه
ويا كيجه كسوه لركيه واكر اول زمان غسل ممكن اولمزسه دخولندن صكره
غسل ايليه ودخي عوام مدن جاهللري فعلندن احتراز كره كه
انلر محرمه تشبيه ايدوب چبلاق وباشي آچوق اولالر ودخي مدينه
منوره يه يقين اولوب قبه حضرت رسول عليه السلام كوزينه كوركده
اول موضع شريفك عظمتني تصور ايدوب شوكتله ملاحظه ايده كه
اول بقعه مباركه ده بر يير يوقدر كه رسول حضرتلرينك آنده
قدوم شريفلري واصل اولمامش اوله بو تقديرجه كمال خشوع
وخضوع ايله وغايه آداب اوزره اولالر ودخي مدينه منوره يه
كيره جك زمانده بوني اوقيه ۰ بسم الله ما شاء الله لا قوة

ولا قوة الا بالله رب ادخلني مدخل صدق واخرجني مخرج صدق

واجعل لي من لدنك سلطانا نصيرا آمنت بالله حسبي الله

ذكر اولنان دعالري اخرنده داخي اوقيه اونفر ومكاننده اتيد اچيقد قره

اوقدوغي كبي اوقيه ويو زماننده كركدر كه تمام خشوع وحضوع

اوزره اوله بو محل شريفده عظمتني وفضيلتني تصور ايله

ودخي حضرت رسول صلى الله عليه وسلمك حجره شريفه لري وتربه

منيفه لري ايدوكن ملاحظه ايدوب غفلت اوزره اولميه لر

ودخي مسجد شريفه كيرنجك باب جبرائيلدن كيرمكي سعي ايليه اما

بعض علما باب السلامدن كيرمكي قصد ايدن دمشلردر وبالجمله

خلوص نيت ايله متوجه اولوب صاغ اياغين مقدم ادخال ايدوب

بوني اوقيه ❁ اعوذ بالله العظيم وبوجهه الكريم وبنوره القديم

من الشيطان الرجيم ❁ بسم الله والحمد لله ولا حول ولا قوة

الا بالله ❁ اللهم صلى على محمد عبدك ورسولك وعلى اله وصحبه وسلم

تسليما كثيرا ❁ اللهم اغفرلي ذنوبي وافتح لي ابواب رحمتك

ووفقني وسددني واعني على ما يرضيك ومن علي بحسن الادب السلام

عليك ايها النبي ورحمة الله وبركاته السلام علينا وعلى عباد الله

الصالحين ❁ كركدر كه بو دعايي مسجد شريفه كيروب چيقدقده

اوقيه

اوقيه ودخي مسجد شريفه كيردكده اعتكاف نيتني ايله كيره نه فقد

انده قلنور ايسه اندن صكره خشوع وخضوع ايله روضه

مطهره يه وارنده اولا نقوش وزينتنه نظر ايلمكدن احتراز ايليه

واكر ميسر وممكن اولور ايسه حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلمك محراب

شريفلرنده ايكي ركعت نماز قيلوب اولكي ركعتده قل يا ايها الكافرون

وايكنجيده اخلاص سوره لرين اوقيه اولدمشلر واكر محراب نبويده

قلمق ممكن اولمازايسه روضه مطهره نك غيري برنده قيله ❁

تحية المسجد نمازيني قلدقدن صكره حمد وثنا ايدوب حق تعاليدن

توفيق ورضا وحسن خاتمه وخير دنيا واخرت استه يه لر وبو

نعمت ايله مشرف اولدوغيچون سجده شكر ايده لر واكر فرض نمازي

قلنور ايكن مسجده كيرر ايسه جماعته اويوب فرض نمازين ادا ايلسون

تحية المسجده مقيد اولمسون زيرا فرض انده برينه روندر ❁

اما اكر مواجهه شريفه جانبنه كيتمكده لازم اولدي زيارتي مقدم

ايليوب اندن صكره نماز قيله ❁ ودخي تحية المسجدي قلدقدن صكره

مواجهه شريفه جانبنه متوجه اولوب حق سبحانه وتعاليدن استعانت

رجا ايده كه آداب موقف شريف عهده سندن كلمكه ميسر اوله زيرا

بي ادب اولانلر محروم درلر رحمت ربانيدن محروملردر عصمنا الله تعالى

من حرمان رحمة ووفقنا بقيام آداب الزيارة وحرمته اندن صکره
مسمار فضيه قارشو کلوب تواضع وانکسار ومسکنت وافتقار ايله
شويله طوره که کويا حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلم حياتلرنده
زيارت ايدرسو باشين اشاغه ايدوب آنده اولان نقوش وزينته
نظر اتمکدن حذر ايليه لر ومعتدل آواز ايله ديه • السلام عليك
يا رسول رب العالمين • السلام عليك يا خير الخلائق اجمعين •
السلام عليك يا سيد المرسلين • وخاتم النبيين • السلام عليك
يا امام المتقين • السلام عليك يا قائد الغر المحجلين • السلام
عليك ايها المبعوث رحمة للعالمين • السلام عليك يا
شفيع المذنبين • السلام عليك يا حبيب الله • السلام عليك
يا خيرة الله • السلام عليك يا صفوة الله • السلام عليك
ايها الهادي الى صراط مستقيم • السلام عليك يا من وصفه الله
بقوله وانك لعلى خلق عظيم • وبقوله بالمؤمنين رؤف رحيم •
السلام عليك يا من سبح الحصى في يده وحن الجذع اليه • السلام
عليك يا من امرنا الله بطاعته والصلوة والسلام عليه •
السلام عليك وعلى سائر الانبياء والمرسلين وعلى عباد الله
الصالحين • وملائكة المقربين وعلى آلك وازواجك الطاهرات

امهات

امهات المؤمنين واصحابك اجمعين كثيرا دائما ابدا كما يحب ربنا
ويرضى • جزاك الله عنا افضل ما جزا به رسولا عن امته
وصلى عليك افضل واكمل وازكى صلوة على احد من خلقه
اشهد انك بلغت الرسالة واديت الامانة وكشفت
الغمة ونصحت الامة واقمت الحجة وجاهدت في سبيل الله
حق جهاده • وكنت كما نعتك الله في كتابه حيث قال
لقد جاءكم رسول من انفسكم عزيز عليه ما عنتم
حريص عليكم بالمؤمنين رؤف رحيم • فصلوات
الله وملائكته وجميع خلقه في سمواته وارضه عليك
يا رسول الله اللهم آته الوسيلة والفضيلة وابعثه
مقاما محمودا الذي وعدته وآته نهاية ما يسأله السائلون
• ربنا آمنا بما انزلت واتبعنا الرسول فاكتبنا مع الشاهدين •
آمنت بالله وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر وبالقدر
خيره وشره اللهم فثبتني على ذلك ولا تردنا على اعقا
بنا ولا تزغ قلوبنا بعد اذ هديتنا وهب لنا من لدنك رحمة
انك انت الوهاب اللهم صل على محمد عبدك ورسولك النبي
الامي وعلى آل محمد كما صليت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم وبارك

علی محمد النبی الامی وعلی آل محمد کما بارکت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم
فی العالمین ربنا انک حمید مجید • اگر بو ردن حفظنده عاجز
اولورسه بعضیسنی اختصار ایلیه واقلی ومختصری بودر السلام
علیک یا رسول الله صلی الله علیک وسلم دیه • اما امام مالک
رضی الله عنه دن روایت اولنان بودر السلام علیک ایها النبی ورحمة الله
وبرکاته دیه اما اکثر علما تطویل ایلمشلردر • واگر بعض کمسنه لر
امانت سلام وصیت ایلمش اولسه السلام علیک یا رسول الله
فلان بن فلان جانبندن ویاخود دیه که فلان بن فلان سکا سلام ایلر
دیه • واندن صکره بر مقدار صاغ جانبنه واروب السلام علیک
یا ابا بکر الصدیق صفی رسول الله وثانیه فی الغار ورفیقه فی الاسفار
جزاک الله عن امة رسول الله صلی الله علیه وسلم خیر الجزاء اندن صکره
کرکدر که کنه اولکی یرینه کلوب مواجهه شریفده طوره حق سبحانه وتعالی
کلام قدیمنده بیوردوغی گبی اشبو آیت شریفه اوقیه • ولو انهم
اذ ظلموا انفسهم جاؤک فاستغفروا الله واستغفر لهم
الرسول لوجدوا الله توابا رحیما • ودیه که یا رسول الله سنک
حضور شریفکه کلدم وجمله گناهلرمدن توبه واستغفار ایدوب
ومتوکی وجاهکی وجلالکی باری تعالی درگاهنده وسیله ایلدم دیو ایکی

بیتی

بیتی اوقیه • یا خیر من دفنت فی الترب اعظمه •
فطاب من طیبهن القاع والاکم •
نفسی الفداء لقبر انت ساکنه •
فیه العفاف وفیه الجود والکرم •
وبو ابیات دخی مناسب حالدر اوقیه • شعر •
انت الشفیع وآمالی معلقة •
وقد رجوتک یا ذا الفضل تشفع لی •
هذا نزیلک اضحی لا ملاذ له •
الا جنابک یا سؤلی ویا املی •
ضیف ضعیف غریب قد اناخ بکم •
ومستجیر بکم یا سادة العرب •
یا مکرمی الضیف یا عزت الزمان ویا
غوث الفقیر مرمی القصد والطلب •
هذا مقام الذی ضاقت مذاهبه
وانتم فی الرجاء من اعظم السبب • واگر زیارت ایدن کمسنه
ضعیف اولوب ایاق اوزره طورمغه قدرتی یوق ایسه اوتوروب دخی
بردن زیارت ایلسون • ودخی والدینی وقرنداشلری وسایر احبا

ودوستلرینی ایچون دعا ایلیه و دنیوی و اخروی مراداتلرین طلب ایلیه
دیمشلر و شیخین رضی الله عنهمانك زیارتلرندن صکره کیرو مواجههٔ
شریفه کلوب دعا ایلمك اصحابدن و تابعیندن منقول دکلدر اما امام
ابوحنیفه‌دن و امام شافعیدن منقول دکلدر لکن امام شافعیه تکرار
اقلمغه رعایت اولنمشدر لکن تاریخ صاحبی بو یلجه توجیه ایلمشکه
کرتابنا مواجههٔ شریفه‌یه رجوع ایلمکه فائز اولنلرك مقصودلری
بودرکه کندو مرادلرینی شیخین رضی الله عنهمانك زیارتلرندن
تاخیر ایلمکدر و یاخود مرادلری تحصیل شریفین اوله که زیرا مقامی
سکفدر دقلری یرکه حجرات ازواج طاهرات مسجد شریفه داخل
اولمزدن اقدم اولان موقف ایدی ٭ و شمدی مختار اولان موقف
حجرات شریفه‌لر مسجده داخل اولدقدن صکره اولمشدر و بو ایکی
فضیلتی بر یره جمع ایلمك مرادلری اوله دیمشدر ٭ اما
بو حقیر دیرکه اکرچه که صاحب تاریخ توجیه ایلدوکی موجهدر
اما مقرردر که امام اعظم حضرتلری تابعیندندر زیرا اصحابه‌دن
درت نفر کمسنه‌یه امام اعظم یتشمشدر و بعضیلری ایله ملاقات
دخی واقع اولمشدرکه کتب معتبره‌ده فضائللرنده بیان اولنمشدر
پس تابعیندن منقول دکلدر دیمك درست اولماز والله اعلم ٭

اندنصکره

اندنصکره منبر شریف ایله قبر منور آراسنده که روضهٔ مطهره‌در
انده کلوب نماز قیله و دعا ایلیه و دخی روضهٔ مطهره‌ده مبارك
درکلر یانندن نماز قلسون که ذکرلری مفصلا کلسه کرکدر
و دخی مسجد شریف دیوارلرینی و قبر شریف دیوارلرینی تقبیل ایلمکدن
احتراز ایلیه که مکروهدر و دخی علما اتفاق ایلمشلردر که
قبر شریفی طواف ایلمکده کراهت واردر پس هر کیم که تواضعدر دیو
زعم ایدوب دیوارلری اویه یاخود بوکا بکزر برایش اشلیه
تحقیق بلسون که شیطان لعین آنی الدایوب کندو اتباعندن
ایلمشدر زیرا برکت شرع شریفه اتباع اوزره اولمقدهدر
و دخی حضرت رسول علیه الصلاة والسلام و دیکرلره اکیلمکدن حذر ایله
که بدعتدر و بوندن اقبح دخی بری اولدرکه بعض جهلهٔ عوام ایدرلر
و دخی قبر شریفی کرکدر نمازده و کرکدر غیری زمانده آرقه‌سن ایلمکدن
حذر ایلسون ٭ و دخی قبر شریفی نمازده استقبال ایلمك مکروهدر
بو تقدیرجه مسجدده نماز قلمق کراهتدن خالی دکلدر ٭ زیرا
قبر شریف اوکنده و قارشوسنده اولور اکرچه ما بینده موانع
دخی واردر ٭ اما اولی آخر یرده قلمقدر والله اعلم و دخی حرم
شریفده خرما یوب چکردکین انده براقمیه نته کیم بعض جهله ایدرلر

ودخی حجرۀ شریفه اوکندن گچدوکی وقتده حضرت رسول علیه السلام
سلام ویرمینجه گچوب گیتمیه بوکا بناءً که ابو حازمدن روایت
اولندیکه دیدیکه بنم قوومه بر کمسنه گلوب بکا دیدیکه بن دونکیجه
پیغمبر صلی الله علیه وسلمی کوردم بکا دیدیکه یا ابا حازم سنمیسن که
بنم اوکومدن گچوب بکا سلام ویرمیوب و یوزکی بندن چویرن
وابو حازم دیدیکه اندن صکره سلامی ترک ایلمز اولدم کرک مسجد
ایچنده وکرک طشره ده که هر قچن مواجهه یه برابر اولوردم انده طوروب
حضرته سلام ویروب گچر اولدم ٭ ٭ ٭ زیارتی چوق
چوق ایتمکدن منع ایلمشلردر اما ائمۀ ثلاثه دن نیچه فقها چوق
اولورسه اولسون ثوابی زیاده اولور دیمشلردر ودخی گرکدرکه
لواء مقام شفاعت لنجا مدۀ عبادتی غنیمت بیلوب اوروج
طوتوب ونافله نمازلر قلمق گبی وجماعته حاضر اولمق واعتکاف
اوتورمق گبی مشغول اوله لر وبوندن غیری انواع قرباتدن هر نیه
قادر اولورسه تحصیل اتمکه جد وجهد ایلیه و بر گیجه مسجد
شریفده احیا ایده اگر زیاده میسر اولمزسه ودخی حرم شریفده
قرآن منیفی ختم ایلیه و دمشلردرکه مساجد ثلاثه نک زیارتنی ایلین
کمسنه مسجدده قرآن شریفی ختم ایلمدکه ودخی مسجد شریفده اوتورمیه

نظری

نظری حجرۀ شریفه یه اوله ومسجدک طشره ده اولینجه نظری قبۀ
منیفه یه اوله ٭ ودخی گرکدرکه هر کون رسول اکرم صلی الله
علیه وسلمی زیارت ایلدکدن صکره بقیع شریفه چیقوب اهل
بقیعی زیارت ایلیه خصوصا جمعه کونلرنده اوله وچون قبور
مبرکه لرندن حذاسنه گله بو دعایی دیه السلام علیکم دار قوم
المؤمنین وانا ان شاء الله بکم لاحقون یرحم الله المستقدمین
منکم والمستأخرین اللهم ارحم واغفر لاهل البقیع الغرقد
اللهم لا تحرمنا اجرهم ولا تفتنا بعدهم واغفر لنا
ولهم ٭ اندن صکره اهل قبورک زیارتی ایلیه نته کیم
تفصیلی اوزره ذکر کلدرکه علما حضرت عثمان رضی الله عنه
زیارتنه تقدیم ایده لر دیمشلردر و بعضیلر حضرت ابراهیم
ابن رسول الله صلی الله علیه وسلمی تقدیم ایده لر ودخی مشکل که
شهردن چیقدوقده گبی حضرت عباس ایله ابتدا اولنوب حضرت
صفیه بنت عبد المطلبده ختم اولنه ودخی بعضلر دیرکه
حضرت عباس رضی الله عنهدن قبه سی شهر طشره چیقلدوقده
گبی کورینور پس آنلره سلام ویرمک جفادر ایدیکی گرکدرکه
اول حضرت عباس رضی الله عنهک قبه سنه گلوب انده اولانلری زیارت

ایلیه

اندن صکره هر قبه‌یه اوغرایوب اوزره کلورسه زیارت ایلیوب
ختم صفیه‌ده ایلیه‌لر. اما بو حقیر درم که اکر نظره اول
کورنان زیارت اولنق کرکدر دیرسه امدی حضرت صفیه‌یی
اول زیارت ایلمک کرکدر زیرا نظره اول ملاقی اولان قبه
حضرت صفیه قبه‌سیدر پس مناسب کورنن بودر که اول ملاقی
اولان قبه‌یه سلام ویره‌لر بعده حضرت عثمان رضی الله عنه‌یه
وارلر سلام ویره‌لر کما ینبغی زیارت اولنه اندن صکره دونوب ترتیب اوزره
هر قبه‌ده کیم وار ایسه زیارت ایلیه‌لر ختم حضرت صفیه‌ده اوله بو تقدیرجه
کیتمکده جفا اولمز زیرا سلام ویروب کلنور و واجب التعظیم تقدیم
اولنور و تمنه خالی اولور والله اعلم اندن صکره دونوب شهدای احده
اوغرایجق حضرت اسمعیل رضی الله عنه‌نک مزار شریفلرینه وارورلر
دخی زیارت ایلیه اندن صکره مالک بن سنان و نفس زکیه رضی الله عنهم زیارت
اولنه‌لر که آنلر بقیع شریفده دکلدر لکن احد شهداسی دخی زیارت ایده‌لر
ابن همام رحمة الله علیه دیمشدر که احد طاغنی دخی زیارت ایده‌لر
زیرا حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیورمشدر که احد طاغی بزی
سور و بز دخی آنی سورز اما سید الشهدا حضرت حمزه‌یی اول زیارت
ایلیه‌لر بعده سایر شهدایی زیارت ایده‌لر اما شهدای احد پنج شنبه کونی

زیارت ایلمک اولیدر دمشقلی محمد بن واسعدن روایت اولنور که
بکا خبر ایتمشلردر که بر کشی جمعه کوننده وارمه‌سنده و کیرو پنج
شنبه کوننده اموات زیارت ایلر اولورلر کندولرینی زیارت
ایدنلری کوره بیلورلر ودخی موکدا مرویدر که قبا مسجدنه
جمعه کوننده کلمک اولیدر دیمشلر ودخی رسول اکرم صلی الله
علیه وسلمه منسوب اولان مسجدلری و قبورلری زیارت ایلمک
مستحبدر اما بعض مالکیه‌دن روایت اولنور که بو منوال اوزره
زیارت ایلمک مدینهٔ منوره‌ده اقامت ایدنلر حقنده‌در
یوخسه غربایه اولی اولان بودر که مسجد شریفی و روضهٔ منیفی غنیمت بلوب
مرقد مطهره مشاهده ایلمکدن خالی اولمیه‌لر صاحب تاریخ دیرکه
مسجد شریفده مشاهده‌یی غنیمت بلمک شول کمسنه‌لر حقنده‌در که
دایما حضور قلب اوزره اولوب آنده شایبهٔ ملال اولمیه و اکر ولیه
اولمیه‌سه بو امکنهٔ متبرکه‌دن آخر یره انتقال اولیدر. ودخی
کرکدر که مدینهٔ منوره‌ده اولدوغی اوقاتلرده کمال خشوع
و خضوع اوزره اوله مسجد شریفده آوازینی بلند ایتمکدن حذر
ایلیه. الآیه. قال الله تبارک وتعالی ان الذین یغضون
اصواتهم عند رسول الله اولئک الذین امتحن الله قلوبهم للتقوی

لهم مغفرة واجر عظيم • روايت اولنديكه بو ايت كريمه نازل اولدوغي
وقتده حضرت ابا بكر الصديق رضي الله عنه عين ايلديكه پيغمبر صلى الله
عليه وسلم حضرتلري ايله مصاحبتك واقع اولدقده رفع صوت
ايلمية • ودخي زيارتكلن كمسنه لره كركدركه مدينهٔ منوره ده
مقيم ومجاور اولانلره زياده محبت ايليه لر على الخصوص علما
وشرفا وصلحا وخدام قبيلندن اولنلره زياده محبت ايليه لر وكركدركه
جيران رسول الله اولنلرده بعض فساد وفسقلري كورمدكجه انلره منكر
اولميه محبت واكرامده تقصير اولنميه كه خطادر زيرا بو مقوله لرده بر
قوتلنك قوت قلب مقاومتي وشرف مساكنتي زائل ايلمز خصوصا اولكي
شريفده مجاورلكي اولنلر كه حقنده حضرت رسول الله عليه السلام
حق سبحانه وتعاليدن شفاعت رجا ايلمشلردر بو مسئله نظر
اولنميه وبلده دن غافل • يا ساكني اطناف طيبه كلكم ••
الى القلب من اجل الحبيب حبيب • ودخي كركدركه اهل مدينه ده
تصدق ايليه كه مستحبدر ديمشلر ودخي مذهب شرحنده
پيغمبر صلى الله عليه وسلمك اقرباسني زياده تعظيم وتكريم
ايدوب انلره ارتق احسان ايليه لر ودخي كركدركه علمايه اقربا
اقربا ديرلر نته كيم العلماء ورثة الانبياء مشعردر والله اعلم

ودخي مستحبدركه مدينهٔ منوره ده برقاچ كون مجاورت اختيار ايده
شول كمسنه كه عهدنده كلمككه قادر در شول شرط ايله كه رباطده
ساكن اوليه • واهالي مدينهٔ منوره يه وارد اولانلر نفقه ده فاتده
مضايقه ويرميه انلر ايله شريك اوليه مكر غايتله فقير محتاج
اوله بو تقديرجه دخي كفايت مقداري الوب زياده اليوب قدر
حاجت ايله اكتفا ايليه وبعض امور كه ظاهري عبادت كوريور
اما فايدهٔ دينويه در امامت واذان وتدريس وقراء اجزا
وخدمت حرم شريف كبي نسنه لره التفات ايلميه وبالجملة محضا
عبادت ايچون مجاورت اختيار ايده لر ودخي كندولر اينته كتمك
استدكلري كركدركه مسجد نبوي يه كلوب محراب نبويده وياخود اقربن
يرده ايكي ركعت نماز قلوب وداع ايليه لر وحمد وصلوات وسلام
ايدوب بو دعايي اوقيه •• اللهم انا نسئلك في سفرنا هذا
البر والتقوى ومن العمل ما تحب وترضى •• وبوندن غيري
دعالر دخي كه مسافره مستحبدر اوقيه لر اندن صكره بو دعايي اوقيه
اللهم لا تجعله اخر العهد بهذا المحل الشريف • ودخي ماسبق
حمد وثنا ايله وصلوات وسلام ايله ختم ايليه • بعده قبر شريفه كلوب
منوال سابق اوزره زيارت ايدوب بويله ديه •• يا رسول الله [illegible]

ان شاء الله تعالى ان لا يقطع آثارنا من زيارتك وان
يعيدنا سالمين وان يبارك لنا فيما وهب لنا ان يرزقنا
الشكر على ذلك اللهم لا تجعله آخر العهد بحرم رسولك
صلى الله عليه وسلم وحضرته الشريفة ويسر لي العود الى الحرمين
سبيلا سهلة وارزقني العود العافية في الدنيا والآخرة
اندن صكره اول محل شريفي مفارقت سببيله كوز ياشين دوكوب
بي تكلف آغليه ودخي كركدر كه حرم شريف طپراغندن تبركا ديو هيچ
محترم طپراغندن اشلنمش نسنه لردن آلميه ماهدتيه ايچون خرما
وياخود منبر اوغلو تصوصي كبي آلنه ديشلر وشفا طپراغندن دخي
الموجايز كوردنلر اعتما الدركه استثنا اوتنمش اولا ودخي كركدركه
مدينه منوره نك حقنده حقي زمانلر بينه اهالي مدينه منوره يه دخي
ايذا ايتمكدن انلري كندودن راضي ايليه وكندوني كناهلردن بالكليه ايراق
ايليه ودخي بو عهده وفا اوزره اولوب نقض عهددن خوف اوزره
اوله كه خوان اثيم وناقض لئيم سلكنده مندرج اولميه وبالجمله
خوف رجا اوزره اولوب دايما بو آيت كريمه يي فكر ايليه • فمن نكث
فانما ينكث على نفسه ومن اوفى بما عاهد عليه الله
فسيؤتيه اجرا عظيما •• اوچنجي فصل

مسجد شريف النبوي وروضه مطهره ومنبر مشرفه فضائلري
بياننده در علماء مشرفهم ازكى التحيه اما مسجد شريفك فضيلتي
قال الله تعالى • لمسجد اسس على التقوى من اول يوم احق
ان تقوم فيه فيه رجال يحبون ان يتطهروا والله يحب
المطهرين • يعني الله تعالى بيورديكه شول مسجد كه اساسي تقوى
اوزره در اول كوندن يعني پيغمبر صلى الله عليه وسلمك مدينه يه
منوره يه كلدكلري كوندن اولي واليقدر كه سن آنده دوره سن آنده
ار لر واردر كه تميز اولمغي سورلر وحال بوكه حق سبحانه وتعالى
تميزلري سور حق تعالى نك تميزلري سومسي ثواب ويرمكدن عبارتدر
مفسرلر شويله بيان ايلمشلر در احاديث كثيره دلالت ايدر كه مسجد مذكوردن
مراد حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلم مدينه منوره ده اولان مسجدلريدر كه
جمله احاديثدن بري بودر كه ابو سعيد خدري رضي الله عنه روايت
صحيح مسلمده روايت اولنديكه خدري ديديكه رسول صلى الله
عليه وسلمه سؤال ايلدم بو آيت كريمه ده مذكور مسجددن مراد قنغي مسجددر
رسول عليه السلام بيورديلر كه مدينه منوره ده اولان مسجد شريفدر
ودخي پيغمبر صلى الله عليه وسلمدن روايت اولنديكه ذكر اولنان آيت
كريمه نازل اولدقده قبا اهلنه بيورديلر كه حق سبحانه وتعالى

سزلره ثنا ایلمشدر اما حدیث شریفده آخرینه دك منافی کلام بو که
مراد مدینهٔ منوره مسجدی اوله زیرا اهل قبا دخی اول زمانده مدینهٔ
منوره مسجدنده اولورلردی اما آیهٔ کریمه‌ده من اول یوم بیوردوغی
دلالت ایدر که مراد مسجد قبا اوله زیرا پیغمبر صلی الله علیه وسلمك
مدینهٔ منوره‌یه کلدکلری حینده اول بنا اولنان مسجد مسجد قبادر
مکر اول یومدن بیوردوغی بو معنایه اوله که اول کوندن تأسیس
اولندوغی وقتدن تقوی اوزره تأسیس اولندی بو تقدیرجه
مسجد مدینهٔ منوره ایله مسجد قبایه بو کلام برابر زیرا ایکیسی دخی
تقوی اوزره ابتدا اولنمشدر پس تعارض و منافات دفع اولنور
و احادیث شریفه اسنادی جمع حاصل اولور صحیحینده روایت اولنمشدر که
لا تشد الرحال الا الی ثلاثة مساجد یعنی مسجدی هذا و المسجد الحرام
و المسجد الاقصی یعنی یولر بغلنمان الا بو اوچ مسجده بری بو مسجدمه
و مسجد الحرامه و مسجد اقصی‌یه و بو مضمونله مسلم رحمه الله آخر لفظله روایت
ایلمشدر و امام احمد و ابن حبان و طبرانی و بزار لفظده ازاجق
خلاف ایله روایت ایلمشلردر و دخی بر غیری روایتده کلمشدر که بو یرلرك
اعلاسی و اولکی کندلره سفر اولنور بنم مسجدم و بیت العتیقدر اما
مسجد اقصی بو روایتده ذکر اولنمادی و دخی کرو صحیحینده در که بنم مسجدمده

قلنن

قلنن نماز اوله زیرا بن پیغمبرلرك آخریی کلمشم و مسجدم دخی آخر مسجد
انبیادر پس بو حدیثه کوره بو مسجد شریفده بر نماز مسجد اقصی‌ده قلنان
نمازدن بیك رکعتدن ثوابی زیاده اولور و دخی بو معنایه تصریحدر
ارقم رضی الله عنهدن روایت اولنان حدیث شریفه که دیمشدر
بن کلدم حضرت رسول صلی الله علیه وسلمه که انلری وداع ایلیوب
مسجد اقصی‌یه توجه ایلمك قصدی ایله حضرت رسولك بیوردیکه
سکا نه اولدی بو فعله تجارتمی ایلمك استرسین بن دیدم که انده
نماز قلمق استرم حضرت بیوردیلر که بونده قلنان بر رکعت نماز انده
قلنن نمازدن بیك رکعتدن یکدر دیو بیوردیلر طبرانی نقل ایتدی که
روایت ایدیلر که بیت المقدسده بر نماز سائر یرلرده کی بیك نمازه کیدر
مسجد حرام و مسجد نبویدن غیرنده کچمش احادیث شریفه قرینه‌سیله
پس بو حدیث شریفه نظر ایدیجك معلوم اولدیکه مدینهٔ منوره‌ده
بر نماز بیك نماز ثوابندن زیاده اولور آخر مساجدده قلنن نمازدن که
حدیث شریفده واقع اولان استثنا که الا المسجد الحرامدر اوچ
بر احتمال مساواته یعنی مسجد حرام ایله مدینهٔ منوره مسجدی ثوابده برابر اولور
زیرا احتمال دخی بودرکه مسجد حرام مفضول اوله و اوچنجی احتمال بودرکه
فاضل اوله اما ابن بطال مساواتی ترجیح ایدوب دیدیکه فضل زیاده

یعنی سوزنه اعتماد اولنور دیمکدر

احتمالدر

معلوم اولمز الا دلیل ایله بس مراد مساوات اندر امام مالکك ایکنجی احتمالی
ترجیح ایدوب دیمشلر اما ابو حنیفه قتنده وجهی ظاهر دکلدر بلکه
احتمال ایدوب کندو بله شبهه واردر تامل اولنه • اما اوچنجی احتمال
مرجح حدیث شریفکه ابن زبیردن روایت اولندی موقوفا و مرفوعا
که مسجد حرامده قلنان نماز مدینه منوره ده قلنان یوز بیك رکعت
نماز ثوابندن زیاده در • و دخی ابن حزم دیمشدر که ابن زبیر رضی الله عنه دن
امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه دن روایت ایلدیکه ظاهر سندیله کرکوندن
اظهردر بوندن برله که اصحابدن بر احد مخالفت ایلمامشدر
امدی اصحابدن اجماع واقع اولدی مکه ده ثواب زیاده اولمق بابنده
طبری و بزار ابو دردا رضی الله عنه دن روایت ایلدیلر که مسجد حرامده
بر نماز آخر یرلرده یوز بیك نمازه برابردر و بنم مسجدمده بر نماز
آخر یرلرده بیك نمازه برابردر و بیت المقدسده بر نماز آخر یرلرده
بشیوز نمازه برابردر اشبو روایت موضح مبیندر مسجد الحرامده
سایر مسجدلر اوزره راجح اولدوغنی اما بو حدیث شریفدن فهم اولنور
مدینه منوره مسجدینده ثوابی مسجد اقصی دن زیاده بشیوز اولمغله
بیك اولمیه نته کم احادیث سابقه دن فهم اولنمشدر پس بو اشکالك
دفعی ایکی وجه ایله قابلدر بری بودر که عدد مفهومی مراد اولمیه پس بو حدیث

شریف

شریف زیادتی نفی ایلمز اولی و بری بودر که صحیحینده و غیریلرده
کلمشدر که مدینه منوره مسجدنده بر نماز آخر یرلرده قلنان بیك
نماز ثوابی واردر و صحیحین روایتی سایر روایتلر اوزرینه مقدمدر
بو حقیرده دخی توجیه اخیری ترجیح ایدوب اوکنجی توجیهدن صحتنده
توقف ایدرین که تدبر اولنه • اما شول حدیث شریفده دخی که
بیت المقدسده بر نماز آخر یرلرده قلنان بیك نماز قدر ثوابی واردر
دیو بیورلدوغی بودر که اول ابتدا وحی اولنمشدر ثانیا وحی
تغییر اولندی نته کم بوندن کبی معارضه لر بو نهجله دفع اولنور •
فائده احادیث شریفده واقع اولان ثواب مضاعفه
اولمقلق فرضه مخصوص میدر یوخسه نفلده دخی شمولی وارمیدر امام
اعظمدن و امام مالکدن روایت اولنور که انلر عندنده فرضه مخصوصدر
دیمشلر زیرا حدیث شریفده واقع اولان بودر که ایو کیشی نك خانه سنده
افضل اوده قلنان نمازدر الا فرض نمازلری مسجدده جماعتله
قلنمق افضلدر • اما امام شافعیدن روایت اولنور که فرضه و نفله
دخی شاملدر و هم بو حدیث شریف دلیل الجاز دیرلر زیرا
اوده قلنمق افضل اولمق ثواب زیاده اولمغله مانع دکلدر نته کم
بو فارق وده بحث شده که فاضل کاه اولور که مفضول کورم زیاده

ثوابه شمول اولمز بلکه مفضولده اولان ثواب فاضلده اولمز و بوکا دخی
نظیرلر ایراد اولنمشدر و تضعیف مذکورده مالیکیه ثوابه
راجعدر بو دکلدر که اول ثواب ایله گچمش نمازلر ساقط اوله و علماندن
دخی اجماعی بوندن اوزرهدر و دخی بو ثواب جماعتدن حاصل اولان
غیریدر و مسواک ایله قلنان نماز ثوابندن غیریدر و دخی موعود
بو حسنهنک جزاسی اوزرهدر بوجمله در ماعدا مضاعفه‌دن
مزبور حاصل اولور و دخی مزبور مضاعفه یالکز نمازیله‌ده
خاص دکلدر بلکه جمیع حسناته شمولی واردر نته کیم مکه حقنده
تصریح ایلمشلردر و دخی حضرت رسول صلی الله علیه و سلم زمان
شریفلرنده اولان مسجده مخصوص دکلدر بلکه جمیع مدینهٔ منوره‌نک
بقاعنه عامدر نته کیم حدیث دلالت ایدر که حضرت رسول بیورر
دیلرکه اگر بنم مسجدم صنعانه وارنجه چکلسه گینه بنم مسجدمدر و صنعا
دیار یمنده برشهردر بو معناده نیجه اخبار و آثار کثیره وارد اولمشدر
شیخ تقی الدین بن تیمیه دیمشلر که متقدمیندن سوزلری بوکا
دلالت ایدر و دخی امیر المؤمنین عمر و عثمان رضی الله عنهما هر بری
مسجد نبوی اوزره بر مقدار زیاده ایلیوب کیمسه بونی انکار ایلمدی
صف اولکه امام طورجاق یردر زیاده‌ده ایدی و بو اعظم اولدی

درکه زیاده داخل اعتبار اولنور منخارج والله اعلم
اما احمد و طبرانی رجال ثقات ایله انس ابن مالکدن رضی الله عنه
روایت ایلدیلر که بنم مسجدمده قرق نماز قلوب بر نماز فوت ایتمیه
آنی کیمسه عذابدن برات یازیلور و دخی اوکیمسه نفاقدن بری اولور
ابن حبان صحیحینده ابو هریره دن روایت اولنور که پیغمبر صلی الله
علیه و سلم بیوردیکه سزلر اوکیمسه‌یی کورسز که مسجده کلیجک کوزه
حسنه یازیلور و کیتدکده کناهی دوکلور یعنی کناهسز اولانه
حسنه یازیلور و کناهی اولنلرکه کناهی دوکلور کناهی اولمین
کیمسنه‌یه حسنه زیاده اولنور و دخی سهیل ابن سعد رضی الله عنه
روایت ایدرکه هرکیم بو مسجده داخل اوله خیر تعلم ایده‌رکن
و یاخود خیر تعلیم ایده‌رکن مجاهد فی سبیل الله منزله‌سنده‌در
اما شولکیمسنه که غیری مصلحت ایچون داخل اولا شول کیمسنه کیبیدر
غیری مصلحت ایچون داخل اولسه شولکیمسنه کیبی درکه کوکجده‌نک نسنه‌لری
کوروب خوشنود اولور طبیعتی آکا کوره میل ایدر اندن آکا هیچ
نفع اولمیوب حق غیر اوله بو معناده نیجه احادیث شریفه
وارد اولمشدر ۞ و دخی بیهقی درج ایدرکه پیغمبر صلی الله
علیه و سلم بیوردیکه کمان ایدرم که هر بر کوزدکی اونده مسجده کیرور

بلی یا رسول الله دیدیلر کبی و بیوردیلر که والله اگر اولر یکوزده نماز قیلکوز
مسجد شریفی ترک ایلمش اولورسز و مسجدمی ترک ایلر ایسه کوز سنتمی ترک
ایلکوز اگر اوله اولورسز حوض بو نبیکزی ترک ایتمش اولورسز و بوندن غیری احادیث
شریفه بو بابده ذکر اولنمشدر • اما روضه و منبر حقنده وارد اولان
احادیث شریفه صحیحینده عبد الله بن زیددن مرویدر که حضرت
پیغمبر صلی الله علیه وسلم حجره شریفلری ایله منبر منیفلری آراسی
جنت ریاضندن بر روضه‌در اما بخاری روایتنده کلمشدر که
منبرم حوضم اوزره‌در و دخی صحیحینده در که قبرم ایله منبرم آراسی
جنت ریاضندن بر روضه‌در دیو بیورمشدر • واشبو معناده
احادیث کثیره وارد اولمشدر بعضی سنده قبرم ایله منبرم آراسی
وبعضی سنده مسجدم ایله منبرم آراسی وبعضی سنده بیتم ایله منبرم
آراسی واقع اولمشدر بو تقدیرجه لفظ مختلف اما معنالری بردر
زیرا قبر منورلری رسول علیه السلامک مسکن منیفلرنده‌در
یعنی اولر بیتده لحدنده دفن اولنوب غیری یره الدنمامشدر •
و دخی امام احمد حنبل رجال صحیح ایله روایت ایدر که
پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیوردیکه بنم منبرم جنت ترعه‌لرندن
بر ترعه اوزره‌در و ترعه ضمه فوقانیه ایله وراء سکونیله و عین

وعین مهمله نک فتحی ایله قپودر و یاخود بر بوجه یرده باغچه‌در
و یاخود بر درجه باندر طبرانی روایت ایدر که رسول صلی الله علیه
وسلم بیوردیکه بنم منبرم ایاقلری جنتده ثابتدر •
ابو سعید خدریدن رضی الله عنه روایت اولنمشدر که
دیدی اشتدم رسول الله صلی الله علیه وسلمدن که بیوردی منبر شریف اوزره
اولدوغی حالتده که بن حالا عقر حوض اوزره طورمشم • و دخی روایت
اولنمشدر که منبر شریفک طرفیننده بری حوض عقرتی اوزرنده‌در حالا
پس هر کم منبر شریف قرینده یلان یره یمین ایلیه که مسلمانلرک حقنی آله
انکیچون کرکدر که او کمسنه منزلنی جهنمده حاضر ایده وحوضک عقری
صو اقاجق یره‌در لنز عقری مهمله ضمیله وقافک سکونی ایله ترجمه صاحبی
بویلجه دیمشدر اما قاموسده دیرکه عقر الحوض مؤخره او مقام الشاربه
منه یعنی حوضک عقری آخر یدر ویاخود حوضدن صو ایچن کمسنه‌نک
طوراجق یریدر والله اعلم • ودخی نسائی رجال ثقات ایله روایت
ایلمشدر که هرکم بو منبر یاننده یلان یره اند ایچسه بر مسلمانک
مالنی استحلال ایتدیکی ایچون حق تعالینک و جمله ملکلرک و جمیع آدمیلرک
لعنتی آنک اوزرینه اولسون الله تعالی آنک توبه سین قبول ایلمز و دخی
فرض قلدوغی نمازلرین قبول ایلمز نعوذ بالله من ذلک • الله اعلم

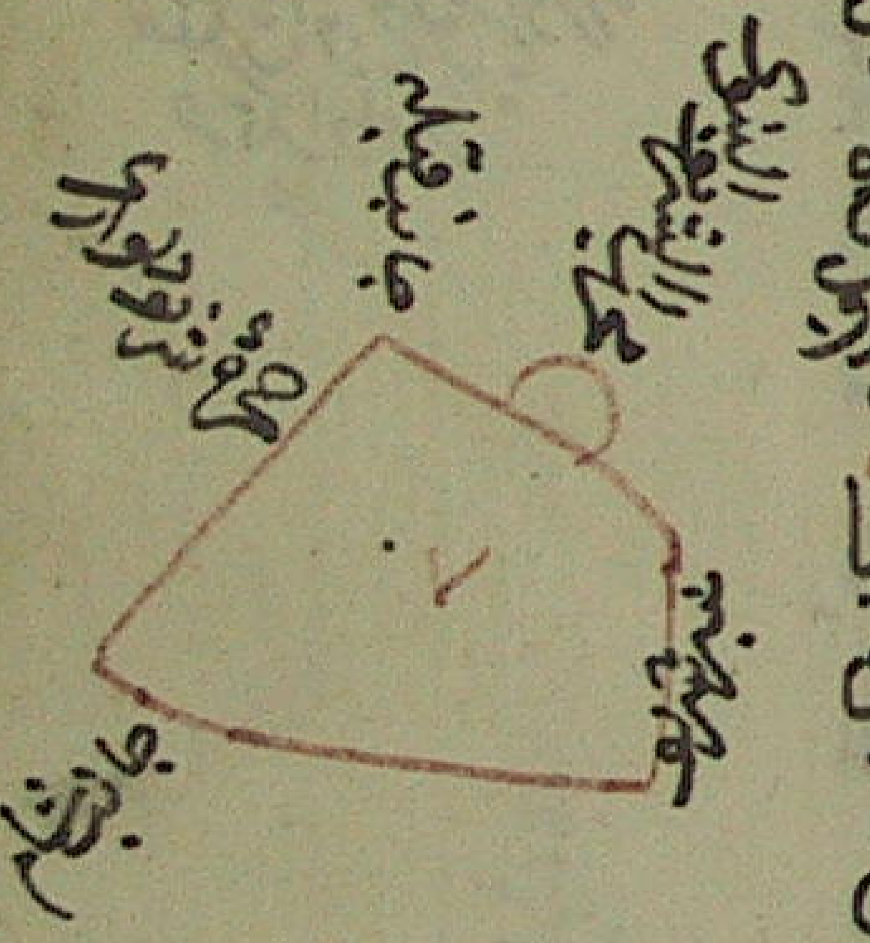
وده فی ظراینده روایت اولنمشدر که پیغمبر علیه السلام بیورمشدر که
حجرم ایله مصلام اراسی جنت ریاضندن بر روضه در و بر روایتده
اوم ایله مصلام اراسی دیو واردر و بر روایتده منبر مصلام واقع اولمشدر که
حمل مالابد در و مصلادن مراد بو قوللرده مسجد شریف النبویده نمازه قلنجق
مقامدر و بو قوللرده مسجد عیدده نماز قلنجق مقامدر النبی قوی
تأکید ایدر بعض روایتلر که روایت ایلمشلردر که اشتدلالجه
ثمنلری که سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه بو حدیث شریفی استماع
ایلدکده کندونک اکی اوینی مسجد شریف ایله مصلا اراسنده تابعه
اراییدی و دخی مؤید در که جناب نجار روایت ایلمشدر که
عایشه بنت سعد ابی وقاص رضی الله عنه سندن قزی ایله بر کون
سکده جانبنه بلجه متوجه اکن بز بورم عایشه بکا دیدی که بلی بلاط
بنا ایله اول مسکن ایله بن بو حدیثی استماع ایلدم دیر ایدی که رسول الله
صلی الله علیه و سلمدن ایشتدم که بیوردی بنم مسجدم ایله مصلام
اراسی جنت روضه لرندن بر روضه در تاریخ صاحبی ایدر که بلاط
مسجد شریفله عید شریف مصلاسنک اراسنده اولان یردر عبارتنده
نتکیم مفصلا ذکر اولنمشدر که و دیرکه حدیث شریف دلالت ایدر که
جمیع مسجد شریف روضه اوله و حدیث استدلال ایدکه بو حقیر دیرم که جائزدر که

داوله

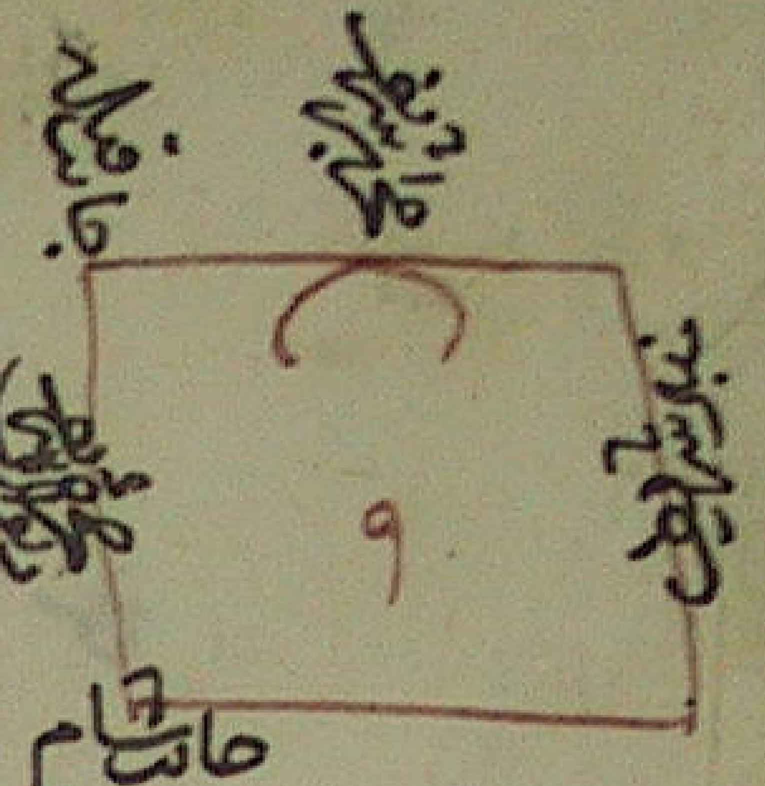
بر اوله مسجد شریف ایله مصلای شریف اراسی که بلاط اندن عبارتدر
روضه اولدوغی اعتباریله مسجد شریفک جمیع جوانبی اولی روضه اولمق
لازم کلور والله اعلم و دخی زوائد مسندده رجال صحیح ایله
عبد الله بن زید رضی الله عنه دن مرویدر که دیمشدر اشبو اولر اراسنده
یعنی رسول حضرت صلی الله علیه و سلمک مسکن شریفلری ایله مصلای
شریفی اراسی جنت روضه لرندن بر روضه در و منبر شریف بر ترعه در
جنت ترعه لرندن بیورردی و مجمع صاحب تاریخ ایدر که بو احادیث
شریفه دن حاصل مفادی منبر شریف نسبتیله بودر که منبر شریف
النبوی قیامت کوننده عینی ایله اعاده اولنوب کرکدر نتکیم جمیع
مخلوقات اعاده اولنجقدر و کندو یرنده باقی قالور و بو مسجد
شریف نبویده جنتدن بر جانبنده عقب حوضه قریب و دخی بو اخبارده
ترغیب تام و تحریص ما لا کلام واردر اول محل منیفده واقع اولان
عبادات حوض مکرمه ورود سبب اولوب صونیه انجلمه که
میسر اوله والله اعلم و دخی بعض علما دمشلردر که دنیاده اولان
منبر شریف عینی ایله قیامتده حوض اوزرنده اولجقدر
ابن نجار بو قولی اختیار اتمشدر و ابن عساکر دیمشدر که علماء اکثری
بو کا ذاهب اولمشلردر و اظهر اولان دخی بودر و بعضیسی دیمشلر که مراد

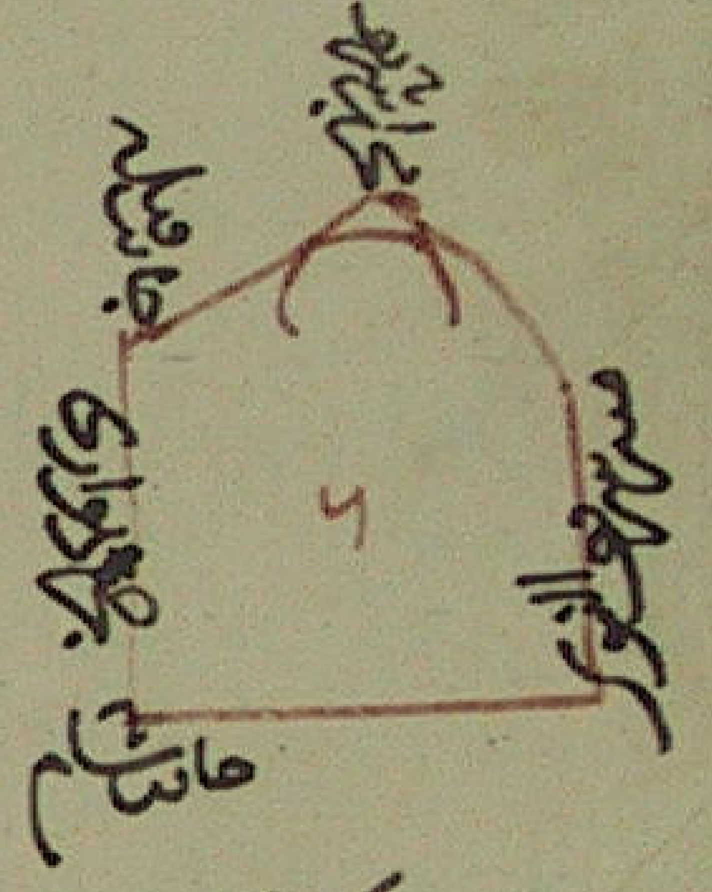
بودرکه قیامت کوننده براخر منبر شریف اوله والله اعلم • اما روضهٔ
مطهره حقنده وارد اولان بودرکه امام مالک رضی الله عنه ظاهره
حمل ایدوب دیمشدرکه جنت ریاضندن بر روضه در یعنی قیامت
کوننده جنته نقل اولنور سایر بقعه گبی فانی اولمیه بو بابده
علمادن چوغی امام مالکه موافقت ایلمشلردر اما بعض
قولنجه بودرکه روضهٔ مطهره ده عبادت ایلمک جنته موصل
و بایصال اولمغله آن شریف جنتدن روضه گبی در نزول رحمت
و حصول سعادت جهتندن که عبادته ملازمت ایلمک سببیله کلمشلر
خصوصًا خلاصهٔ موجودات صلی الله علیه وسلم حیاتنده ایکن ویوزی
تأبید ایدرکه شرع شریفده مقرر اولمشدر بو اماکن متبرکه ده
خیر و بر مثلو مضاعف اولمغه فایده بودرکه انی عبادت و طاعت ایله معمور ایلیه
اما اریاد نظر ترجیح ایدکلدر و بو تقدیرجه اماکن متبرکه یه اختصاص
فایدهسی قلمادی زیرا هر نه یرده که عبادات واقع اولورسه موجب جنتدر
باعث اوله نتکم • من قال لا اله الا الله دخل الجنة •
حدیث شریفنده مقتضاسیدر و غیری احادیث شریفهده در
که فضائل اعمالده واقع اولمشدر یالکز بریره مخصوص دکلدر
امدی شو احادیث شریفهلرکه منبرله آیالر لوای شرف اد

بیورلمشدر انلرفانده سزاوار اولانلر کلوب بکا هدی روضهٔ
مطهره الآن جنتدندر دیدکی اولحی والحق کورینور بوندن اوزره
کیم امام مالکدر و علمادن اکثرندن روایت اولندیکه حجر الاسود
گبی که جنتدن طاشلردندر بر طاشدر دیمشلردر بو تقدیرجه
شبه تام واقع اوله پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم ایله حضرت
ابراهیم علیه الصلاة والسلامدن اراده ایدرکه یا یا جنت
طاشلرندن بر طاشه مخصوص اولدوغی گبی اوغولدوغی جنت
ریاضندن بر روضه ایله مخصوص اولدی دمشلردر اما بو تقریر
دیرکه مناسبت تام وار در اما اختصاصدن اختصاص
تفاوت وار در اهل ذوق اولنه خفی دکلدر حدیث شریف
ظاهرین حمل ایتمکین استدلال اولندی و مدینهٔ منوره نک
سایر ولایتلره اوزره افضلیتنه اشبو حدیث شریفی ضم ایدرک
که بیورلمشدر • لقاب قوس احدکم فی الجنة خیر من الدنیا
وما فیها والله اعلم اما روضهٔ مطهره نک حدودی
اختلافدن اوزره در بعض اقوالده حجرهٔ شریفه دیوارینه ملاصق
و قبله جانبندن و شمال جانبندن منبر شریفه گلنجه نا قص
اولوب منبر منیفده تمام اوله مثلث شکلنه قریب نتکم کناره
تصویر اولنمشدر

وبعض اقوالده حجرۀ شریف دیوارندن منبر منیفه كلنجه چكلمش بیانی
بو تقدیرجه بعض مواضع كه حجرۀ شریفه نك جانب شمالنه برابردر
اگرچه منبر شریفه برابر دكلدر فامّا روضۀ مطهره دندر
وشول یر كه منبر شریفه قبله جانبندن برابردر اگرچه حجرۀ
شریفه یه برابر دكلدر امّا اولدخی روضۀ مطهره یه داخل اولور
نتهكم كاغده تصویر ایلدك زیرا منبر شریف قبله جانبنك
حجرۀ شریفه نك قبلی دیوارندن ایلرو جه بنا اولنمشدر • پس جملۀ روضۀ
مطهره درت كوشلی شكلی اولور بو تقدیرجه اوچ رواقه كه
اولوقه اولنگی رواق پیغمبر صلی الله علیه وسلمك نمازده طوردقلری
یردر رواقیدر • وایكنجی رواق دخی كه بوندن غیری اشغرده واقع
اولمشلردر انلر دخی حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم زمان
شریفلرنده مسجددن ایچریلرو منبردن اوچ رواقلر دخی سقفلو ایدیلر
بو قول اوزره امام طوردوغی مكان شبهه سز روضه دن اولور
امّا اول قول اولكی اعتبارنجه اوزره امام طوردوغی مكان
بعضیسی روضه دن وبعضیسی خارجندن اولور بلكه جمله سی
خارجده اولور نتهكم ملاحظه ایدنلره معلومدر اولیحتمال
ایرمزدر • زیرا حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلمك

مثلث اوچ كوشه اولوره ویكرمی اولور

مصلای شریفلری روضه دن خارجده اولمق لازم گلور بوكا ایسه
هیچ كمسنه قائل دكلدر اشبو سؤال اوزره ترجمه اولنمشدر امّا
بو حقیر دیر كه چون مصلای شریفه روضه دن ظاهرده قائلمی
قائل اولمش بوقدر امدی بیان وتصویر اولندقده بو طریقیله
تصویر اولنمق كركدر مصلای شریف خارج اولمیه امّا آرشون
عددی ایله قبر شریف ایله منبر منیفك آراسی اللی درت آرشون ویسدركی
وبعضیلر اللی اوچ آرشوندر بو فرسخ دیمشلردر امّا صاحب
تاریخ دیر كه ظاهر بودر كه حجرۀ مطهره نك دیوارنی بله اعتبار
ایلمشلر دیو خمسه اللی آرشون وسدس دیر • الله اعلم

بلغ مقابله

اون جنجی باب

رسول اكرم صلی الله علیه وسلمك قدوم شریفلرندن اول مدینۀ
منوره ده قدیمدن ساكن اولان كمسنه لرك بیاننده در كه ذكر اولنور
اشبو باب اوچ فصل اوزره مشتملدر • اولكی فصل
حضرت نوح علیه السلامك طوفانندن صكره مدینه ده كلوب
ساكن اولمشلردر • وبعده یهود ساكن اولوب وانلردن صكره
انصار واخبار سكنی لری ونسبلری وبونلرك ایكی اوزره
اولان كیفیتلری ودخی یهودك تبّع ایله وقوع میله اولان احوالری

بیانندهدر

كلبی ابن عباسدن رضی الله عنهما اسناد صحیح ایله روایت ایدر كه
حضرت نوح علیه السلام قومی ایله سفینه دن چیقد قلری وقتده
بابل طرفنده بر یرده نزول ایلدیلر وانلر اول زمانده
سكسان نفس ایدیلر سوق ثمانین ایله تسمیه اولنوب نیلدی
بعده اول یرده نیجه زمان سكی اولدیلر اندنصكره قوم وقبیله لری
چوغالدقده نمرود بونلره پادشاه اولدی بونلر كافرلر ایدی
دللرینه اختلاف دوشوب یتمش ایكی فرقه اولدیلر وهر بر
فرقه لری بر یره لوده ایله شویله شو اولدیلر ذكر اولنان طایفه دن
لود بن سام اوغللرندن عملیق وطسم وعوص بن سام ارم سنی اسلم
اوغللرندن عاد وعبیل اوجاثر بن ارم بن سام اوغللری
ثمود وجدیس وغار بن شالح ارفخشد بن سام اوغلی
قنطور دركه انلر یدی نفر در حق سبحانه وتعالی بونلره
دینی تفهیم ایتدردی بس عبیل اول یثرب ارض یثربه نزول ایلدیلر
اندنصكره اولادیرندن خراج اولوب جحفه یه نزول ایلدیلر
بعده بر عظیم سیل كلوب انلری اجحاف ایلدی یعنی اخذ ایدوب
رمی ایلدی انوكیچون دركه اول یر جحفه ایله تسمیه اولندی ✿
وبعض اقوال ده ارض مدینه ده اول كی كنه یثرب بن فانیه بن مهلائیل

بن ارم

بن ارم بن عبیل بن عوص بن ارم بن سام بن نوح علیه السلام وبعض اقوالده
بودركه مدینهٔ منوره ده اول كی كنه كه اول یابوب وقلعه ایدوب وزرع
وغرس ایدن عملاق بن ارفخشد بن سام اوغللری عمالیق ایدیلر وانلر
عمان ایله بحرین ما بینی حجاز وشام ومصره وارنجه المسلر ایدی
جبابره وفراعنه قومی انلردن ایدیلر حجاز ولایتنده پادشاه
ارقم ایدی ومدینه ده بنو هف وبنو مطر وبنو ازرق ومكه ده جرهم
ویمامه ده قنطور اوطسم وجدیس ایدیلر ودخی زبیر ابن اسلم دن
روایت دركه دیمشكه بو طائفه دن بر غجنندن كوزی دكنده بر
ضبع یاوریلری ایله بله بر اكلدوكنی كورمشلردر قیاس اولنه كه نه
مرتبه عظیم باشلری وار ایمش ودخی زبیر بن بكاردن روایت اولنوركه
درقیو زیارتچی ارالرنده بر میته استغاثه اولنمازدی تا قمار اوله
ندر زیدا او زد عملیقی اولور ایمش ایكی عدل ثقه دن روایت ایلرلركه
دمشلردر بیزه خبر یتشدیكه حضرت موسی علیه السلام
حج شریف ایلدكده بنی اسرائیلدن بر جماعت كندوسی ایله بله حج ایلمشلردی
رجوع ایلدكلری زمانده مدینهٔ منوره یه واصل اولدقلری
وقتده ارض مدینهٔ منوره ده خاتم الانبیا عنوانیله مذكور اولان
پیغمبرك والنبی صفتی اوزره كوردیلر پس انلردن بر طائفه بوری قره ده

عصا ایدوب اول محلده نزول ایلدیلر و بنی قینقاع سوقی دیمکله
معروف یرده متوطن اولدیلر بعده عرب طایفه سندن بعضیلری
انلره ملحق اولدیلر دیرلر که مدینه ده اول ساکن اولانلر ایکی
و بو دخی مذکوردر که عمالقه دن بر قوم بونلردن اقدم ساکن اولمشلردی
و دخی سند صحیح ایله جابر رضی الله عنه دن مروی اولان روایت ایلمشدر که
حضرت موسی و هارون علیهما السلام حج شریفه گیدرلرکن مدینه یه
اوغرایوب یهود طایفه سندن قورقمغین احد طاغنه واروب
صقلندیلر هارون علیه السلامک اجلی گلوب حضرت موسی انی اوراده
قبر و لحد قازوب اینده ای برادر اجلک یتشمشدر هارون دخی
قالقوب لحده گیروب روح شریفی قبض اولندی بعده موسی اندن
اوزرینه طپراق صاچوب آنی دفن ایلدی اشبو قصه دلالت ایدر که
حضرت موسی علیه السلام زماننده مدینه منوره ده یهود طایفه سی
ساکن اولمشلردی والله اعلم و دخی ذکر اولنور که اسماء بقاع بابنده
جماده بر قبر بولنوب اوزرنده بر طاش اوزرینه یازلمشدر انا رسول
رسول الله سلیمان بن داود علیهما السلام الی اهل یثرب و بر روایتده
رسول الله عیسی علیه السلام بن مریم الی اهل قری عرینه ابن زباله اهل مدینه دن
بیرلرندن روایت ایدر که دیمشلردر که مدینه منوره ده گچمش زمانده

صعد ایله

[illegible]

صعد ایله فالج ساکن ایدیلر و داود علیه السلام انلره غزا
وانلردن یوز بیلدن قزا اسیر ایلدی و دخی دیرلر که حق سبحانه و تعالی
جمله انلری هلاک ایلدی لر و قبرلری جرف جانبنده صحراده
و طاغده واقع اولمشدر و بر خاتون اول قومدن باقی قالمشدی
زهره دیمکله معروف که مدینه منوره ده ساکن ایدی زهره
بر گون ذکر ایدوب بر جانبه گیتمدی ایچون حاضر اولدقده
بنمکه وقتنده معهود اولان قوردلر او خاتونی احاطه
ایدوب هلاک ایلمشلردر او وقتده خاتون دیدیکه
بنم قومیمی دخی بونلر هلاک ایلمشلردر و اشبو کلمات اول خاتوندن
صادر اولدیکه ∴ رب جسد مصون و مال مدفون
بین زهره و رانون ∴ اندن صکره قوردلر آنی هلاک ایلدیلر
عروه بن زبیردن مرویدرکه عمالیق قومی اطراف عالمه منتشر
اولوب مکه ده و مدینه ده و حجازده ساکن اولمشلردی اندن
صکره تکبر ایدوب حددن زیاده تجاوز ایلدیلر حق تعالی
حضرت موسی علیه السلامی فرعون لعین اوزرینه منصور ایلدیکی زمانده
شام شریفه دخی حضرت موسی علیه السلام عسکری ایچون تقدیر و
تجهیز ایدوب اول دیاره مفسدلرینی دخی هلاک ایتدیردی

و تعالی اول طایفه اوزرینه قومی مسلط ایلدی [illegible]

وحضرت موسى عليه السلام بني اسرائيلدن بر مقدار عسكر مدينهٔ منوره
جانبنه تعيين ايدوب انلره بيوردیكه بالغ اولنلري قتل ايدوب
وقزلريني اسير ايده لر پس عساكر مزبوره مدينهٔ منوره يه كلوب حق تعالى
انلره نصرت ويروب اول مزبور اولان قومي جمله هلاك ايلديلر وارا
لرنده پادشاه اولان ارقم نامده اوغلي اكرچه بالغ اولمش ايدي
فاما غايتله صاحب جمال اولمغين آني قتل ايتميوب اسير كتورلركه
بلكه آني دخي كتوروب ديدلركه حضرت موسى مزبورك حقنده
هر نه لايق كوريرسه آني ايلسون حضرت موسى عليه السلام دخي انلر كلمزدن
ايكي اوچ آي مقدم رحمت حقه ملحق اولدي پس عساكر مزبوره شام شريفه يقين
اولدقده خلق انلري استقباله چيقوب انلردن احوالي تفحص ايلديلر كه
پادشاه زاده نك احوالي معلوم اولنجق بني اسرائيل قومي عساكر
مزبوره يه خطاب ايدوب ديديلر كه سز پيغمبر صلوات الله عليه وسلامه
مخالف ايلدكيز عاصي اولمشسز پس شمدن كره كوزوكزه آمزه دخي
كلمه كوزديو عسكري منع ايلديلر وانلره ديديلر كه اكرچه ولايتيه
منع اولنديكوز اما حلالكوز ولايتيه كيدر رجوع ايله كوزكده انده
بيك بر اولمانز واندن يدي بر يوقدر واول زمانده حجاز اشرف ولا
يتلر ايدي زيرا صوي غايتله چوق ايدي پس بو قصه دن معلوم اولديكه

عماليق طايفه

عماليق طايفه سندن صكره مدينهٔ منوره ده يهودك اول سكنالري بو ايدي
وجميع يهود قومي زهره نام بر كرده كي اولديلر حره ايله سافله ارسنده و
ماللري وعزقلري سافله ايدي وجمهورلري يثربده نزول ايلمشلر ايدي
زغابه قربنده سيللر مجتمعنده محمد بن كعب قرظي روايت ايدركه قرظيه
وقرنداشلري ابي هدل وعمرو صرنج اوغللري ونضير بن النجام بن الخزرج
بن صريح هرون عليه السلامك ذريتلرندندر طشره چيقوب مدينه
ويرودن كلوب انده نزول ايلمشلردي ابو هريره رضي الله عنه ذكر
روايت ايدركه بكا خبر يتشمشدر كه اول زمانده بخت نصر بني اسرائيل
قومنه دكدكي شوكه ديدكي بني اسرائيل متفرق اولديلر وحال بو ايدي كه
انلر بزم پيغمبريموز صلى الله عليه وسلمك وصفني ونعتني توراتده كوروب
بلمشلر ايدي كه ظهور شريفلري عربيه نام قريه لرندن بر قريه ده اوله
كركدر كه خرمالري چوقدر پس شام شريفله يمن ارالغنده هر قريه يه
واصل اولدقده ملاحظه ايدوب نظر ايدرلر ايديكه يثرب
صفتيله متصف مدر تاكه انده نزول ايده رسيد الاولين والاخرين
حضرتلرينك لقاي شريفلري ايله مشرف اولالر اخر الامر هرون عليه
السلامك اولادندن بر جماعت توريت موجبنجه يثربه نزول ايليه
بو اميد اوزره كه حضرت پيغمبر عليه السلامك ملاقات شريفلري ايله مشرف

اولانلردن اولادلری انلره میسّر اولمیوب حضرت صلی الله علیه وسلم
مبعوث اولمزدن اوّل وفات ایدوب اولادلرینه تنبیه و ترغیب
ایلدیلرکه اول جناب عالیجنابه محمّدا اتباع اولنه اولارتیس انلردن
بر طایفه سرور کاینات علیه ازکی التحیات حضرتلرینک زمان
شریفلرینه واصل اولوب کفرلری قالدیلر بونلرک برلکه حضرت
صلی الله علیه وسلم بونلرینه زیرا تورینده کوروب بابالرندن
دفعاتله استماع ایلمشلر ایدی امّا کفرلرینه باعث حسد
شومللری انصار حقنده زیرا انصار مقدما اسلام شریف
ایله مشرّف اولمشلر ایدی انصار اخیار رضی الله عنهم اجمعین بودر که
ذکر اولنور بونلردن اصللری اوس و خزرج در مدینهٔ منوّره ده
بو دو طایفه سندن صکره کلوب واندن متفرق اولوب بعضلری
مدینه نک اعلا اسنده وبعضلری اسفلنده متوطن اولوب
وبعضلری دخی بو قریه لرنده انلر ایله بیله کی اولوب یهود ایله عهد قرار
ایلدیلرکه بربرلرینه معین وظهیر اولوب غیردن شرّدن امین اوله لر
نیجه زمان حاللری بو منوال اوزره ایدی قوّت وشوکت بولوب
مال ومناللری چوق اولنجق بنی نظیر وقریظه طایفه لری یهود
ایدیلر انصاردن خوف ایدوب نقض عهد ایلدیلر بو دو طایفه
پادشاهلری

پادشاهلری که فطیون نام کمسنه ایدی اوس وخزرج طایفه سندن
قزلرینک قزلقلرینی آلوب ابدن صکره ارلرینه تسلیم ایدرلردی
انصار طایفه سندن مالک نام کمسنه نک ارهٔ ویرجک قزقرنداشی
وار ایمش بو دنائتی قبول ایتمیوب عورت صورتنه کیروب خنجر ایله
فطیونی قتل ایدوب کندو قومی ایچنه کلدی اندن صکره شام
شریف پادشاهی قومندن اولمغین حاللرین اکا عرض ایلیوب یهودیدن
شکایت ایلدکلرنده شام پادشاهی دخی ابو جبیله نام کمسنه یی سردار
ایدوب وافر عسکر ایله یهود اوزرینه کوندردی انلر دخی کلوب یهودی
قتل عام ایدوب اول کوندن عزت واکرام وشوکت اوس ایله خزرجه
اولدی بر قول که دخی بو ایله در که انصاردن اولان پادشاه خزرج
تبّع اخیر بیه اسمی کرب بن حسان ابن سعد الحمیری ایدی واروب شکایت
ایلدکده تبّع زبور قسم ایلدیکه مدینه یه واروب بو دو طایفه سنی
خورده وحقیر ایده برضا تونه بقیبلوا ایدوب خرمن قومیه
مدینهٔ منوّره یه کلوب احد طاغنده نزول ایلدی ویهود قومندن
طلب ایدوب انلر دخی اوچ یوز کمسنه یی انواع عقوبت ایله قتل
ایدوب مدینهٔ منوّره یی خراب ایلمک استدکلرنده بو دو طایفه سندن
بر اولوکمسنه که یاشی ایکیوز اللی ییل ایله وارمش ایدی تبّع زبوره کلوب

دیدیکه سبحان الله نه دکلدر شول انکه بو شهرکه جزئی سنه ایچون
غضب ایدوب مدینهٔ منوره یی خراب ایتمکه قادر دکلسین زیرا آخر
پیغمبر علیه السلام امتی نسلندن آخر الزمان پیغمبری ندر مدینه محل
هجرتیدر که کعبه دن کلسه کرکدر پس تبع اول داعیه دن ترک ایدوب
مزبور یهودی بر آخر یهودیله آلوب مکهٔ مکرمه یه وارور کسوه
کیوروب انده مکره اولان کچی هودایله یمن جانبنه توجه ایدوب
دینلرینی اختیار ایلدیلر و دخی خبرده وارد در که ابو ایوب انصاری
رضی الله عنه دیمشدر که تبع اول بناسی درکه آنده اسمی بیان سعدی
کلکیکرنده در اول مدینهٔ منوره یه ورود ایلمشدر علمادن درت یوز کمسنه لر
ایله بله اولدر بو درت یوز علما بربری ایله عهد ایلمشلر که مدینهٔ منوره ده
متوطن اولالر تبع دخی اجازت استدکلرنده تبع انلره دیدیکه نه
سبب ایله انده قلورسز انلر دیدیلر که کتابلرده کوردک که بو مقام
بر پیغمبرک محل هجرتیدر که اسمی شریفلری محمد علیه السلام در امیدیمز
مقام شریفده اقامت ایدرز شول امید ایله اولدر اتباعکانله
مشرف اولاورز پس تبع هر بریسینه مسکن یاپوب و بر ارسلوب
جاریه ویروب و وافر مال بغشلیوب مسکن یاپوب و بر ارقلوب
و درمشدر و حضرت سید الانام علیه الصلوة والسلام ایچون اعزاز

واکرام

واکرام ایچون نامه یازوب و التون ایله مهرلیوب و دخی بو نامه یی کرکدر
اللرینه ویروب امر ایلدیکه اکر سز و یاخود اولادکوزدن
برکمسنه اول حضرت سرور انبیا ایله ملاقات ایدوب دیدار
دیدارلریله مشرف اولورسه اشبو نامه یی تسلیم ایده و نامهٔ
مزبوره ده بو ایکی بیت وار ایدی • شهدت علی احمد انه •
رسول من الله باری النسم • فلو مد عمری الی عمره •
لکنت وزیرا له وابن عم • دخی بر مسکن بنا ایدوب پیغمبر صلی الله علیه
وسلم حضرتلری ایچون بنا ایدوب بنا اتمام ایلمشدی که حضرت
صلی الله علیه وسلم مدینهٔ منوره یه تشریف بیوردقلرنده
مزبور مسکنده کی اولادلر دیرلرکه اول مسکن ابو ایوب انصاری رضی الله عنه
مسکنی در و دخی بو ابو ایوب انصاری اولادندن اوبیدرکه
واقع در که نامهٔ مزبوره آنده دخی الندن ایلدی و سائر انصار دخی
ذکر اولنان سائر علمانک اولادلریدر دیرلر و مشکره سود
اکرم صلی الله علیه وسلم مدینهٔ منوره یه واصل اولور نامهٔ
مزبوره دخی انلره واصل اولدقده حضرت رسالت پناه بیوردیلرکه
تبعه لعنت ایلمکوز زیرا مؤمن ایدی اما اختلاف ایلمشلرکه
ایمانی حضرت ابراهیم علیه السلام ایدی یاخود بزم پیغمبرمزه ایدی علیه السلام

صاحب تاریخ دیر که تاریخ کبیرده بیان اولنمشدر که مشرکلر
اوس ایله خزرج طایفه‌سی نیجه سنه بربرلریله غایتله موافقت
اوزره اولدیلر آخر الامر ما بینلرنده اختلاف واقع اولوب
قتاله منجر اولدی و آخر مقاتله‌لری یوم بعاثده اولدی که حضرت
پیغمبر علیه السلام مدینهٔ منوره‌یه هجرتلرندن بش سنه مقدم ایدی
اصح قول اوزره و اشبو مقاتله‌ده اوس و خزرجدن جمیع سردارلری
قتل اولندی آنجق ابن ابی دن غیری و هذا انلرینه بو باعث اولدی
و کذا ام المؤمنین عایشه رضی الله عنها بیورر دیرلر کم بعاث گونی
بر گون ایدی که حق سبحانه و تعالی اول گونی رسول علیه السلامه مقدم
فتح و نصرت ایلمشدر انصاردن زمرهٔ مسلمینه دخوللری سببیله
و دخی اهل سیر دیمشلردر که رسول اکرم صلی الله علیه و سلم مدینهٔ منوره‌یه
واصل اولدقده اوس و خزرج طایفه‌سینک سردارلری ابن
ابی ایدی و اندن اول و صکره بو ایکی قبیله بر کمسنه‌یه تابع
اولمامشلردر و بر کمسنه دخی اوس قبیله‌سندن که ابو عامر فاسق
دیرلر ایدی ترهب ایلمشیدی و پیغمبر صلی الله علیه و سلمک قدوم
شریفلرینه منتظر ایدی ابن ابی ایله حبیر یاسنه اعتبار ایدوب
شقاوت ابدیه‌یه گرفتار اولوب ضلالت وادیسنده کی اولدیلر

ایکنجی

ایکنجی فصل حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلمه
اوس و خزرجک عقبهٔ اولیده و ثانیه‌ده متابعت و مبایعت
ایتمکله مشرف اولملریدر و اول حضرتک صلی الله علیه و سلم
مکهٔ مکرمه‌دن مدینهٔ منوره‌یه اولان هجرتی و قباده نزوللری
بیانندهدر مخفی اولمیه که حق تعالی پیغمبر علیه السلامک دینی
شریفلرینی اظهار ایلمک استدکده رسول صلی الله علیه و سلم
بر موسمده انصاردن بعض نفره ملاقی اولوب انلره اسلام
عرض ایدردی و هر بار دخی عادت شریفلری بو ایدی تا که
بر موسمده منا عقبه‌سنده خزرج قبیله‌سندن بر قومه ملاقی اولدی
انلردن سؤال ایلدی که سزلر یهود قومندن موالیسندنمی سز انلر دخی بلی
یا رسول الله دیدیلر پس انلری اسلامه دعوت ایلدی بوندن اقدم
انلر یهوددن استماع ایلمشلر ایدی که بنیمز مبعوث اولاجقدر
و بز انک ایله دخی اتفاق ایلمشوز که انصار ایله مقاتله ایدهوز
پس انلر بر بریله دیدیلر که اول نبی موعود بودر ایمدی بز انلردن
اقدم ایمانه کلهلم تا که انلر بزم ایله غلبه ایتمیه اوله و پیغمبر صلی الله علیه
و سلمه ایمان گتوروب دیدیلر که بز قومیمزی ترک ایدوب کلدک تابع
اولدق زیرا قوممز ما بینلرنده عداوت و شرارت بر مرتبه‌ده در که

اكرچه حق سبحانه وتعالى سنده بر كاندن سببى ايله قومنزى اصلاح
ايدوب اراليرنده اولان عداوت ونزاعى رفع اولورايسه سندكى
اعز واكرم وارليق كمسنه اولمز ديدليلر آندن صكره بز وار تكمنلر مدينهٔ
منوره يه رجوع ايلديلر وچون اولرينه واصل اولديلر مدينهٔ
منوره ده براوى بوقيدى كه حضرت رسالت پناهدن ذكرى هنگام (؟)
خالى اوله واشبو جماعتدن التى نفر كمسنه لر ايدى وبر روايتده يدى
ايديلر وبر روايتده ايكى ايدى ديرلر واو طائفه نك ايكنجى سنه
موسمنده مدينه دن اون ايكى كمسنه حجه كلوب التى نفر اولا اقل
كلنلردن والتى نفر دخى ورح (؟) قبيله سندن زياده كلوب انلر دخى
ايمان كتوردىلر وحضرت صلى الله عليه وسلم انلر ايله برابر مصعب بن عمير رضي
مدينه يه كوندردى كه تا كم انلره اسلام ودينى تعليم ايليه روايت
آخرده ديرلركه طائفهٔ مزبوره مدينهٔ منوره يه كتدكدن صكره حضرت
صلى الله عليه وسلم اردلرنجه مصعبى وابن مكتومى رضى الله عنهما ارسال
ايلدى ومصعبه امر ايلدى انلره امامت ايدوب وقرآن ونماز تعليم
ايده مدينهٔ منوره يه كلدكلرنده اسعد بن زراره كه رضى الله عنه اول
كيجه كلن التى نفردن بيدر آندن منزلنده قونديلر كى ولديكر مسلمانلر
انده جمع ايدوب امور دينى تحصيل ايدرلردى بعده سعد بن معاذ واسيد بن

حضير

حضيركه بنو عبد الاشهلدن اولورلر ايدى بو قصه دن استماع ايدنجه
بو سعد ابا اسيده ديديكه وار شو ايكى كمسنه كه ضعفامزى سفيها
ايدن بولرى بزه كلمزدن اول انلرى نهى وزجر ايله اسيد دخى حربه سنى
الوب آنلره طوغرى روانه اولدى چونكه اسعد رضى الله عنه اسيدى
كوردى مصعب رضى الله عنه يه ديديكه اشبو كلن كمسنه قومنده اولى
لرندندر ما هو الحق كوكلنى الله ايلدردى بو اسيد كلوب واشكى
اوزرلرنده طوروب انلره اطالهٔ لسان ايدوب ديركه سزلو بنه
كتوردى وبنه الجاز ايلدى كه ضعفامزى سفيها ايدرسز بس امدى
سزلر بو يردن ايراق اولورداكر باشكز سزه كركدر ابن مصعب رضى الله عنه
اكا ديديكه هله دكله بزنه سويلرز اكر مقبولدن اولورسه قبول ايدرسن
واكر طبعكه مكروه كورنورسه مكروهى كندكدن ازاله ايله مصعب رضى الله
عنه قسم ايدوب ديديكه اسيد بكا جواب وير مدن سزدن نور ايمانى بنى آنده
بوزنده مشاهده ايلدم وجواب بو ايديكه ما احسن هذا واجمله
يعنى نه كوزلدن ونه زيبا دربو اندن صكره سوال ايلديكه بو دينه كرملك
استنه مجدن نه ايشلر قلورسز بس مصعب وابن مكتوم ديديلركه اول
غسل ايدوب پاك اولد قدن صكره پاك لباس كيوب دخى كلمهٔ
شهادتى كتوروب اندن صكره بش وقت نمازى قيلوب مداومت اوزره

اولور اسید دخی انلرک امرینی یرینه کتوروب دیکه بنم اردمده کرکدر
واردر اکر اولسزلره تابع اولورسه قومندن بر کمسنه قالمیوب جمله سی
ایمانه کلورلر پس امدی بن آنی سزلره فی الحال کوندره یم دیو
اسید سعد بن معاذه رجوع ایلدکده کوردیکه سعد قومی ایله جمیعا
بر یرده طورردی و سعد اسیدک یوزینه نظر ایلدکده یمین ایدوب
دیدیکه اسید کلدی بورا اما یوزی تغیر اولمشدر برکونه دخی اولمشدر
اسید کلیجک سعد انکا دیدیکه نیلدک اول دیدیکه واردم اول
کمسنه یه سویلدم اما انلرک بر یرمز سوز اشتمدم و یمین ایله موکد
ایدوب اسید دیدیکه بن انلری نهی ایلدوکمده بکا دیدیلرکه سکا
خوش کلمین نسنه یی ترک ایدرلوم و بو اثناده اسید سعده دیدیکه
اشتدم بنی حارثه طایفه سندن بنی کسنه چیقوب کلمشلر که سعد بن زراره
رضی الله عنه یه که حقا رق خاله سی اوغلی اولدوغنه بناء قتل ایده لر
سعد بو سوزی ایشتدکده غضبه کلوب مصعب و سایر
یولداشلری جانبنه متوجه اولدی مصعبی و ابن امّ مکتومی فارغ
البال و مطمئن الحال کوردکده بلدیکه اسیدک نه اراده ایلمشدر سعد
کلوب بونلرک باشلری اوجنده بر مقدار سویلدکدنصکره ایدیکه
اکر سزکله قرابتمز اولمیدی کورر ایدوکز سزه بن نه اشلر ایدردم بزم

مکروهی

مکروهمز اولان شیء بونده بر یوردمزه نیچون کتوررسز و حتی دیدی اسعد
رضی الله عنه مصعبه دیدی و الله قومنک سیدی بودر اکر
بو مسلمان اولورسه قومندن بر احد تخلف ایتیوب جمیعا ایمانه
کلورلر اندنصکره مصعب رضی الله عنه سعده دیدیکه کاشکی
بر مقدارجه اوتوروب سوزیمزی دکله سک اکر طبعکه ملایم
کوررسه قبول ایلیه سن و اکر قتنکده مکروه عد اولنورسه مکروهی
سندن ازاله ایدهلم سعد دیدیکه انصاف ایله سویلدک دخی
اندنصکره مصعب سعده اسلام عرض ایلدی و قرآن اوقودی
روایت اولندیکه سعد دخی جواب ویرمدن یوزنده اسلام نوری
و ضیاسی مشاهده اولنوردی پس سعد بونلره دیدی اسلام
اراده اولندقده نه اشلمک کرکدر بونلر اول اسیده نیجه بیان
اولنمشیدی سعده دخی اول نیجه بیان ایلدیلر و اول دخی ایمانه کلوب
کما ینبغی نه ایراد ایلدی اندنصکره سعد و اسید رضی الله عنهما قوم
لرینک مجلسنه کلوب و سعد قومنه دیدیکه ای بنی عبد الاشهل
اراکوزده بنی نیجه بلورسز انلر دیدیلرکه افندیمز و اولومز و افضلمز
بلورز سعد بونلره دیدیکه امدی معلوم اولسونکه سزکله و سزدن
ارککدن و دیشیدن و بیوکدن و کوچکدن هر کیم وار ایسه سویلشمک بکا حرام اولدی

تاکیم جمله گوز الله و رسولنه ایمان گتورمینجه و دیمشلر که الله فتح ایدوب
اولکونه هنوز دخی کیجه کلمزدن اقوام بنی اشهلدن بر فرد قلمادی که
ایمان گتورمش اولهلر دوغری ذکر و نسوان و کوچکلری جمیعاً ایمانه
کلدیلر پس مصعب رضی الله عنه اسعدک یاننه رجوع ایدوب انلرک
یاننده اقامت ایدوب خلقی اسلامه دعوت ایدردی انصار
اولوندن بر اوقلی یا دیکه مسلمان اولمامش اولالر مگر اوس طایفه سندن
بنو امیه بن زید و خطمه و وائل و واقف بر شاعرلری سببی ایله که
اکا حیلی منقاد ایدیلر مزبورلر ایمانه کلمدیلر زیرا اول شاعر انلری
ایمانه منع ایدردی تا که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم
هجرت ایدنجه اما بدر و احد غزاسندن صکره و خندق جمیعاً اسلامه گلدیلر
طبرانی عروه دن روایت ایلمشدر عروه نام کمسنه درکه دمشقده بنی عبد
اشهل اسلاملری قصه سنده که بنی عبد الاشهل قومی اسلامه کلدکده
بنی النجار نام کمسنه اسعد بن زراره رضی الله عنه‌دن اوزرینه شدت
گوستروب مصعبی رضی الله عنه اخراج ایلدیلر پس مصعب دخی بو سبب ایله
سعد بن معاذ جانبنه انتقال ایدوب ناسدی دعوتلرینه و هدا
یتلرینه اشتغال اوزره ایکن انصار اولوندن بر اوقلی قالمامشدر که
مسلمان اولدیلر الا بر قاچ او که بو قاروده ذکر اولندی بر روی عمرو بن الجموح

دخی جمله بونلر بنی صیو یا اولدی اخی شرف ایمانله مشرف اولوب
مسلمان اولدیلر بوندن صکره مدینه منوره ده نصرت و شوکت
عزت مسلمانلرک اولدی مصعب دیرلرکه بعده مصعب رضی الله عنه
انصاردن بر جماعتله که مسلمان اولمشلر ایدی حج شریفه
گتمکه نیت ایدوب قوم انصاردن مشرکلر بیله حج قافله سی ایله
بیله مکه یه متوجه اولدیلر تا کیم لقای مبارکه سید کونین و شرف
بیعت رسول ثقلین بر له مستسعد اولوب ذو فضیلتین اولالر
پس مکه مکرمه یه واصل اولیجاق بو طایفه رسول الله صلی الله
علیه و سلم ایله وعده ایلدیلر که ایام تشریقده عقبه ده جمع
اولالر و بو عقبه درکه مراد مکه مکرمه دن شول شعبدر که منایه
متوجه اولان کمسنه نک صول جانبنده کلور بو عقبه یه کلمزدن
اول و کعب بن مالک رضی الله عنه مصعب ایله مدینه دن کلمشیدی
اول دیرکه وعده کیجه سی قومیموز آراسندن بر مقدار ایو وق
زیرا حالمزی انلردن اخفا ایلردک و کیجه نک ثلثی مقداری کچدکده
قالقوب میعاده متوجه اولوب و بر کز لوجه یولدا اختیار ایلدک
تا کیم بو شعبده جمع اولدق یتمش اوچ نفر ایدک و ایکی نفر خاتون
بزم ایله بله ایدی بری ام عماره بنت کعب و بری اسماء بنت عمرو

وبر روایتده اوسدن اون نفر و بنی الحارث بن خزرج قومندن
ایتمش ایکی نفر و خلفاء خزرجدن قومندن دخی بر نفر بو تقدیرجه
یتمش اوچ عدددن زیاده اولور اکر بو ایکی روایتین توفیقی ایلسه
خلفاء خزرجدن درت نفر ایتمش درت وزنجی اولان انفاره
درج ایدوب خزرج خلفاسی اوغیری انلری مستقل اعتبار
ایتمیوب جمله معتبر اولانلر یتمش اوچ نفر اولور والله اعلم
وبعض روایاتده یتمش واقع اولدیغی فهمی ظاهردر انی کیمی دخی
ذکر اولنمادی بوندن صکره رسول اکرم صلی الله علیه وسلم کندو
لرینه عم شریفلری بلکه حضرت عباس رضی الله عنه دن منبوری
طایفه نک حضورلرینه کلوب عباس رضی الله عنه اول طایفه یه سویدیکه
محمد صلی الله علیه وسلم بزم ارامزده شویله درکه سز دخی بیلورسز
اوعشیرت وبزکی منع ایلدیکز سزدن اراکوزه وارمقدن و حضرت
صلی الله علیه وسلم ابا ایدوب سزلودن غیری کیتمزلره وارمغی قبول
ایلمدی پس سز دخی انکا وفا کوسترورب اعداسنی وانکا مخالفت
ایدنلری انکا نقضدن وانکا ایذا ایلمکدن منع ایده بلورسه کوز فبها والا
شمدیدن حالکوزه نظر ایدوب ملاحظه اوزره اولوک پس انلر حضرت عباس
رضی الله عنه یه جواب ویروب دیدیلرکه هر نه سویلدک ایراشتدک

امدی یا رسول الله سن دخی نه بیورر سک و نه سویلرسک کندوکیچون و
الله تعالی ایچون بزدن نیجه استرسک عهد ایله که بز عهدمزه اویوب
طورویز مخالفتدن بعید اولورز پس رسول صلی الله علیه وسلم
بیوردیکه حق سبحانه وتعالی یه عبادت ایدوب شرک دن بری اوله
وانلره قرآن کریم اوقیوب بونلری اسلامه ترغیب ایتدی واندن صکره
بیوردیکه سزدن ایله بیعت ایدرم بو شرط اوزره که بندن منع
ودفع ایده سز شول نسنه لرکه کندو اولادیکوزدن خاتونلریکوزدن
منع ایدرسز نتکه براء بن معرور رضی الله عنه حضرت رسول صلی الله
علیه وسلم مبارک اللرینی الینه آلوب بلی یا رسول الله دیدی سندن
منع ایدرز هر نسنه که اولادمزدن و اهل عیالمزدن منع ایدرز
و ابو الهیثم بن التیهان دیدیکه یا رسول الله بزم ایله یهود قومی بیننده
عهد واردر و بز انی نقض ایدرز اما حق سبحانه وتعالی سکا
ویروب دینکی اظهار ایلدوکده بزی ترک ایدوب کیرو
قومکه رجوع ایلمیه سز حضرت رسالت پناه تبسم ایدوب بیوردیکه
قانکوز قانمزه و هدمکز هدمزدر و بن سزدن وسز بندن سز کیمکله
مقاتله ایدرسه مقاتله ایدرم وسز کیمکله مصالحه ایدرسه مصالحه
ایدرم والله اعلم امام احمد ایله حاکم روایت ایلمشلرکه عبادة بن

رضی الله عنه که مدینه دن کلنلرك بری ایدی اول دیدی که
یا رسول الله حق سبحانه وتعالی ایچون وکندك ایچون بزم ملەهرنه
استرسەڭ عهد ایله حضرت رسول صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که
حق تعالی ایچون بونی شرط ایدرم که اکا عبادات واکا شریك قومیه سز
تعالی عن ذلك علوا کبیرا ∴ وکندم ایچون شرط ایدرم که شول
نسنەیی که کندو نفسکزدن منع ایدرسز بندن دخی انی منع ایده سز
انلر دیدیلر که بیوردیگڭ شرطلری قبول ایدوب ادا ایدرسەك
مقابله ده جزامز نه اولور حضرت رسول بیوردیلر که جزاگوز جنت
اولور انلر دیدیلر که تجارتمزده اصلا ایلدك بو بیعی اصلا وقطعا
اقاله واستقاله اتمزوز پس بو آیت کریمه نازل اولدی ∴
إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنَّ لَهُمُ
الْجَنَّةَ یعنی تحقیقا حق تعالی مؤمن قوللردن نفسلرینی ومالرینی
جنت ایله صاتون آلدی اندن صکره حضرت صلی الله علیه وسلم
انلره بیوردی قوملرندن اون ایکی نفر اختیار ایدیڭ لرکه انلر
سایرلره اوزرینه سردار نقیب ایدەلر پس انلر دخی طقوز نفر خزرجدن
واوچ نفر اوس قومندن تعیین ایلدیلر بردن وانلره پیغمبر علیه السلام
او سردارلره بیوردی که سز قومگزه کفیللرسز وضامنلرسز

ننته کم

نتەکم عیسی علیه السلام حضرتنه قومندن حواریون طایفەسی کفیل ایدیلر
وانلر دخی قبول ایدوب دیدیلر عبادة بن الصامت رضی الله
عنه مرویدر که حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم قومی الله
بو عهدلری ایله بیعت ایتدکی شیطان علیه اللعنه ندا ایلدیکه
ای منازل اهلی تحقیقا محاربه گوز ایچون اجتماع گوسترمشلردر
رسول صلی الله علیه وسلم شیطانه بیوردی سنی فزعه براغمیه
ای عدو الله وانصاره اشارت بیوردیکه منزللری جانبنه
وارەلر فارسی ترجمه ترجمەسی بودر ∴ لا افرغن لك ای عدو الله
ارجعوا الی رحالکم نصرکم الله ∴ شیطان لعینك دخی لفظنه ترجمه
موافق دوشمشدر زیرا شیطان لعینك لفظی بودر ∴ هذا کم والصباة
قد اجتمعوا علی حربکم ∴ کعب رضی الله عنه دیمشدر بوندن صکره
بنا غمزه رجوع ایلدك بعده صباح اولیجاق قریش قومندن
اولوجەلری جزا آلوب بزم منزلمزه کلوب دیدیلر که ای معشر خزرج
استماع اولندیکه سز کلوب صاحبمزی ایچمزدن الوب بزم ایله محاربه
قصدینه بیعت اتمشسز والله عرب ایچنده بز هیچ بر طایفه نك
مقاتله سندن ابا اتمزوز وسزدن مقاتله گوزدن غیری مقاتله گوز ابغض
امور دکلدر قمزده چونکه قریشدن سوزلرینی بزم ایله اولان انصاردن

لا افرغن لك ... مفتاح ... [illegible]
[illegible]

مشکلری ایشتدیلر عین ایله بیلدیلر که بو ایشه و بو سوزلرده
خبر عزیز بو قدر، فی الواقع خبرلری یوق ایدی بوندنصکره انصار
اخیار رضوان الله تعالی علیهم اجمعین رسول اکرم صلی الله علیه وسلمه
دیدیلر که یا رسول الله بزم ایله شمدی بله کتمز میسکوز حضرت
رسول بیوردیلر که شمدی کتمکه مأمور دگلم اما اصحابه رضی الله
عنهم اذن و اجازت ویردم که مدینهٔ منوره یه هجرت ایده کلر
و کندولر اجازته انتظار ایچون تا خبر ایلدیکی اول اثناده بر جماعت
ایکی عقبه آراسنده مدینهٔ منوره یه متوجه اولدیلر و ابن ام مکتوم
الله ایله بیله ایدی و دمشلر که مدینهٔ منوره یه اول هجرت ایلدن
حضرت ابو سلمهٔ مخزومی ایدیکه ام سلمه نك زوجی ایدی اما عقبه
منوره نك جمعیتندن صکره اصحابدن رضی الله عنهم مدینهٔ
منوره جانبنه توجه لری متوالی اولدی اول هجرت ایدنلرده
امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه و حضرت عثمان ابن عفان و حضرت حمزه و حضرت
عبد الرحمن بن عوف و حضرت زبیر و حضرت عمار و قرداشی زید
و طلحه و صهیب و زید بن الحارث ایدیلر و دخی دیمشلر که حضرت
ابو بکر الصدیق و حضرت علی بن ... رضی الله عنهم اجمعین رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم ایله قالمشیدی مشرکین طایفه سی بو حالتی

بو حالتی

بو حالتی کورتجه پیغمبر صلی الله علیه وسلمك دخی ظهور و خروجندن
حذر اوزره اولوب و دار الندوه ده اجتماع ایلیوب و شیطان لعین
بر پیر نجدی صورتنده حاضر اولدی بیله اولوب و مشاوره لرنده ابو جهل
ناهلدن قولینی صواب کوردی اشبو قصه بویله ایدی که اول جمعیتده
قریش آراسنده اختلاف واقع اولدی که حضرت رسول صلی الله
علیه وسلمه نه ایده لر تا کم اندن خلاص اولالر ابو البختری دیدیکه
بنم رأیم بودر که محمدی حبس ایده لوم و قپوسن اوزرینه قپایالوم
و اول اوده بر دلوك ایده لوم که اندن آکا ییجك و ایچه جك ویره لوم
تا اول یخیه دکن اندن جسدنده فالقوم شیطان لعین دیدیکه بو رأی
برامز رأیدر زیرا آنك قومی کلوب انی ضرر حبسدن اخراج ایدرلر
اندنصکره هشام بن عمرو دیدیکه بنم رأیم بودر که انی بر دوه یه
بندروب شهردن اخراج ایده لم که اندن عملی دفع ضرر ایلمیسوز
بینه شیطان لعین دیدیکه بو دخی برامز رأیدر زیرا بوندن کتدوکی
وار ایسه بر قومی افساد ایدوب سزدن اوزره کتوره کلوب سزکله
مقاتله ایدر، اندنصکره ابو جهل ابد نام دیدیکه بنم رأیم بودرکه
هر بر قبیله دن بر دلو قانلو تازه یکیدن قلیج ویروب جمله سی
دفعةً واحدةً اوروب آنی هلاك ایلملر که زیرا بو تقدیرجه

قانی قبیله‌لر ایچنده متفرق اولور بنی هاشم جمیع قبائل ایله مقاتله
ایده‌مزلر اگر فلانی طلب ایدرلرسه ویره‌ورز شیطان نجدی
دیدیکه سوز بودرکه بویکدسو یلدی سنک بو رای اوزره اتفاق
ایلدکلرنده جبرائیل علیه السلام سرور کائنات علیه ازکی التحیات
کلوب خبر ویردی و دیدیکه کفار سنی ضایع ایتمکه استرلر اما حق سبحانه
وتعالی سنی حافظدر و مدینهٔ منوره‌یه هجرت ایله دیو حضرت
صلی الله علیه وسلم امر اولندیلر پس حضرت علی رضی الله عنه کندو یرینه
قویوب کندولری حضرت ابابکر الصدیق رضی الله ایله هجرت نیتی
ایله جبل ثوره غارینه روانه اولدیلر تفسیر قاضیده بویله‌جه
نقل اولنمشدر تفصیل قضیه بودر که حضرت رسالت
پناه صلی الله علیه وسلم حضرت علی رضی الله عنه‌یه امر ایلدیکه بنم
یاتدوغم یرده سن یاته سن دیدی و حضرت ابابکر الصدیق رضی الله
عنه‌یه واروب بیوردیکه هجرته مأمور اولدم و صاحبم [illegible] دیدیکه
حضرت صدیق دخی کندولرینک صحبت شریفلری ایچون احضار ایدوب
ایکی دانه راحله‌لر حاضر ایلمشیدی حضرت صلی الله علیه وسلم
هجرت خبرین استماع ایلدکده موافقت التماس ایلیوب مزبورلرک ایکی
راحله‌دن برینی بوجهه‌سی حضرت رسوله عرض ایلدی و حضرت بهاسیله

هجرت سلطان رسول مدینه‌یه هجرت بیوردقلری

قبول

قبول ایلدی اندنصکره حضرت صلی الله علیه وسلم راحلهٔ قصوایی
ویر روایتده جدعا نام راحلهٔ سکز یوز درهم بهاسیله
اختیار ایلدی والله اعلم اندنصکره ابوبکر الصدیق رضی الله عنه
بنی کنانه قومندن اولان عبدالله ارقیط نام کمسنه مدینه یولنی
ایوجه بیلمکین بونی واروب دلیل اولمغیچون اجاریه الوب وعده
ایلدیکه اوچ کوندنصکره جبل ثورده غارینه کله و سرور کائنات
علیه ازکی التحیات منزل شریفلری جانبنه رجوع ایدوب ایچرو
نظر ایلدیکه کوردی حضرت علی کلوب یرلرنده متمکن اولوب و قریش
قومی قپوده جمع اولوب ابوجهل اللعین اندن اولکی کتلره دیر ایدیکه
جمله کوز دفعهٔ واحده محمدی قتل ایله کوز بعده حضرت رسول
بر آووچ طپراق آلوب انلرک شوم یوزلرینه صاچدی هپ
بونیده کوزلرینی طپراق ایله طولدوروب آز قالدیکه
کور اولالر اندنصکره ابوبکر الصدیق رضی الله عنه‌نک منزلنه
کلوب معاً ثور غارینه واصل اولدیلر مشرکین قومندن
بر کمسنه قریش قومنه ایراق یرده ایکی یاتلرینه واروب دیدیکه
نیه منتظرسز دیدیلر که دلرزکه صباح اوله تا که محمد چیقدقده
انی قتل ایده‌وز اول کمسنه انلره دیدیکه حق تعالی سزلری قبیح

فرسوده ایلدی کوردوکوزکه محمد باشکوزه طپراق صاچوب چیقوب کیتدی
ابو جهل اکا اینانمیوب دیدیکه ایچروده برده ایله بورنوب یاتورلر
محمد دکلمیدر اودر دیو صباحه دک منتظر اولدیلر صباح اولیجاق
کوردیلرکه حضرت علی رضی الله عنه مبارک فراشندن قالقوب ظاهر اولدی
پس ابو جهل دیدیکه محمد کوچدی سویلدیکی اندن صکره قریش
جمعیت ایدوب یوللری طوتوب وعده ایلدیلرکه هر کیم محمدی طوتوب
کتوره اکا عظیم حرمت ایدوب وافر مال ویره‌لر وبالجمله کوزلری ضعیف
ورتلری نحیف اولوب نجه کره غاره واردیلر کلوب کچوب غار قپوسنه
اورمجک اغ واوبایقین غاره مقید اولمدیلر اوچ کون نجه کدن صکره
مزبوره دیر اولدیلر راحله بلسنجه کتوردی پیغمبر صلی الله علیه وسلم
جمعیتلری اولان عقبه‌ده عزوجلی ربیع الاول غره‌سنده
دوشنبه کوننده واقع اولمشدر وبر روایتده پنجشنبه کونی
واقع اولمشدر وعامر بن فهیره نام کمسنه حضرت صلی الله علیه وسلمه
وحضرت ابا بکر صدیقه خدمت ایدوب صدیقک ازادلمشی ایدی
پس مکه مکرمه‌دن طریق ساحلی‌یی اختیار ایدوب ساحل بحره یوندیلر
عسفان التنده توجه ایدوب قدید نام یره ام معبد خزاعیه
اوتاغنه نزول ایدوب دیلر سه‌شنبه کوننده قدیدده یومده سراقه قصه‌سی

واقع

واقع اولدی قریش کفاری برقاچ کون بلمدیلرکه قنغی جانبه توجه
بیورمشلردر برکون ابا قبیس طاغندن برصدا استماع اولندیکه
بو بیتی اوازله انشاد اولنوردی ∴ فان یسلم السعدان یصبح محمد
من الامن لا یخشی خلاف المخالف ∙ یعنی اکر سعد بن معاذ وسعد بن عباده
مسلمان اولورسه‌لر محمد شویله اولاکه مخالفلرک خلافندن قورقمیه
یعنی قوی اوله پس قریشده قوی بلدیلرکه حضرت صلی الله علیه وسلم
مدینهٔ منوره جانبنه توجه بیورمشدر مدینهٔ منوره‌یه یقین
اولدقده ابو بریدهٔ اسلمی کندو قومندن یتمش کمسنه ایله معا
رسول الله صلی الله علیه وسلمه کلدیلر وسؤال ایلدیلرکه سز کیمسز
او دیدیکه بریده حضرت صلی الله علیه وسلم ابو بکر صدیقه التفات
ایدوب بیوردیلرکه برد امرنا وصلح یعنی کونجک اولدی
حالمز صلاح بولدی اندن صکره حضرت صلی الله علیه وسلم بریده‌یه
سؤال ایلدیلرکه قنغی قبیله‌دنسز قنغی قومدنسز بریده دیدیکه قوم
اسلمدنیز حضرت صدیقه التفات ایدوب بیوردیلرکه سلامت
بولدق اندن صکره سؤال ایلدیلرکه قنغی بولوکدنسز بریده دیدیکه
بنی سهمدن حضرت رسول بریده‌یه بیوردیلر سهم یعنی نصیبمز
حصه‌مز ظاهر اولدی اندن صکره بریده حضرت صلی الله علیه وسلم

دیدیکه یا رسول الله مناسب بودر که مدینهٔ منوره یه علم شریفکز بینه
فی الحال دیکدی چونکه اسی اوزره علم واری بغلیوب وحضرت رسول الله
صلی الله علیه وسلمک علم داریکه اولدی اولکجه علم الله یوریدی
ونریده دیدیکه یا رسول الله کجه نزول بیورر سز حضرت
صلی الله علیه وسلم بیوردیکه بنم ناقم مأموردر یعنی مأمور اولدیغی
یرده نزول اولنور ودخی روایت اولنورکه زبیر بن العوام برجماعت الله
شام شریفده تجارتدن گیدرکن یولده حضرت رسول الله ملاقات
ایدوب حضرت علیه السلام وحضرت صدیق رضی الله عنه بیاض
کسوه لر گیوردیلر ایدی بعض روایتده انلره کسوه گیورن طلحه در رضی الله عنه
دهشلو والله اعلم مسلمانلر مدینهٔ منوره ده حضرت رسالتک
صلی الله علیه وسلمک مکه دن خروجلرین استماع ایدیجک
هر صباح حره جانبنه چیقوب گنشک اسینجه منتظر اولورلر ایدی بعده
اولرینه رجوع ایدرلر ایدی برگون گونش قزوب اولرینه رجوع ایلدکلرنده
بر یهودی بر مصلحت ایچون بر یوجه یره چیقمش ایدی ناگاه گوردیکه رسول
صلی الله علیه وسلم اصحاب کرام ایله آقدر گیوب بیدا و گورنیکه اولدیلر
یهودی گورنجه اختیارسز ندا ایلدیکه یا بنی قیله یعنی انصار
ودیدیکه جدیکز گلدی یعنی حظکز گلدی مسلمانلر ایشدیجک

اطرافدن

اطرافدن گلوب سلاحلنوب حضرت رسول صلی الله علیه وسلمک استقبالنه
متوجه اولدیلر حره طاشلقی اوزره حضرت رسول الله ملاقی اولدیلر
پس حضرت صلی الله علیه وسلم انلر ایله صاغ جانبنه میل بیوردیلر قباده
بنی عمرو بن عوف اراسنده کلثوم بن هدمک اوینه نزول بیوردیلر
بر روایتده حضرت صلی الله علیه وسلمک قدوم شریفلری قبایه
کیجه ده اولمشدر دیدیلر اما اصح روایت اولکی اوزره در که ذکر اولندی
ودخی روایت اولنورکه اول زمانده خلق حضرت رسول الله صلی الله علیه
وسلمی حضرت صدیق رضی الله عنه دن تمییز وتشخیص ایدوب بیلمزلر ایدی
تا گنش اوزرینه گلوب بعده حضرت ابو بکر الصدیق رضی الله عنه
قالقوب رسول صلی الله علیه وسلمک مبارک باشلری اوزره
رداسی ایله گولگه ایلدکده معلوم ایدندیلر ودخی مرویدرکه
کلثوم بن هدمک نجیح آدلو خدمتکاری واردی تا نجیح دیوب
ندا ایلدکده حضرت رسول صلی الله علیه وسلم حضرت صدیقه التفات
بیوردیلرکه نجاح بولدق وبیوردیلرکه بزه رطب گتور دیدکده
پس کلثوم بر خوشه خرما گتوردیکه بر مقداری مصنف وبر مقداری
زهو ایدی حضرت رسول سؤال ایلدیکه بوکا نه دیرلر دیدیلرکه عذق ام جرذ
اندن صکره حضرت صلی الله علیه وسلم دعا ایدوب بیوردیکه اللهم بارک فی

فی ام جرذان

اما اكثر روايات موجبنجه قبايه قدوم شريفلري دوشنبه كوننده
واقع اولدي اما بعض روايتلرده شذوذ طريقيله جمعه كوني
ايدي ربيع الاولك اون ايكنجي كيجه سي كلدكده واقع اولمشدر
ابن عباس رضي الله عنهما حضرتلري ديديلركه بني عمرو طايفه سنده اون
كيجه اقامت بيورديلر و نازل اولدقلري مكاني مسجد بنا ايلديلر
اندنصكره بني عمرو مسجدلرك بناسني تكميل ايلديلر بو اول مسجددركه
اساسي تقوى اوزره در و بخاري عروه دن روايت ايدركه حضرت
صلى الله عليه وسلمك بني عمرو آراسنده اقامتلري اون كوندن
زياده اولدي و بر روايتده يكرمي ايكي كون اولدي و بر روايتده
اون درت كيجه اولدي صاحب تلقيح قول اخيري ترجيح ايدر والله اعلم
حضرت علي رضي الله عنه رسول اكرم صلى الله عليه وسلمدن صكره اوچ
كون كعبه ده اقامت ايدوب خلايقه امانتلرين تسليم ايدوب مدينه
منوره يه متوجه اولوب اول دخي حضرت رسول الله ايله قباده كلثوم بن
هدم اوينده ملاقات اولديلر روايت اولنور كه اوس ايله خزرج
قومي آراسنده عداوت اولمغين خزرج قومي قورقديلركه رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم اوس قومي آراسنده نزول بيوره لر و اوس
قومي دخي خوف اوزره ايديلركه حضرت صلى الله عليه وسلم خزرج آراسنده

نزول

نزول بيورديلر اندن اسعد ابن زراره رضي الله عنه بعاث كوننده
قوملرندن بر كمسنه قتل ايلدوكي سببيله حضرت صلى الله عليه وسلمه
اول قدوملرنده صحبت شريفلرندن محروم اولمش ايدي حتي
حضرت صلى الله عليه وسلم سؤال ايلديلركه اسعد بن زراره قنده در
سعد بن خيثمه و مبشر و رفاعه ديديلركه اول بزدن بر كمسنه
قتل ايلمشدر انكا بناءً حاضر اولمدي بعده بر كيجه اسعد بن
زراره اخشام ايله يتسو آراسنده يوزين اورتوب رسول
اكرم صلى الله عليه وسلمك حضور شريفلرنده اولدي صباح اولدقده
حضرت سؤال ديديلركه سعد بن خيثمه و مبشر و رفاعه اسعدي جوار ايتكوزه
ايلكوز انلر ديديلركه يا رسول الله سن جوار كه الكه جوار ويره كز
حضرت رسول بيورديكه كركدر كه بعضي كوزكز آني جوار ويره
آنه سن سعد بن خيثمه ديدي اول اينم جوار ويرمكده در بعده اسعد ابن
زراره كلدي و واروب كمال املا ايدوب و مصافحه ايدوب النبي
الله آلوب بني عمرو قومنه كتوردي اندنصكره اوس خزرج طايفه سي ديديلركه
يا رسول الله اسعد بن زراره جمله مزده جوار ويرمده در و اولكون فخر سعد
خلاصه موجودات من التحيات حضرتلرينك مجلس شريفلرينه
انديلر سنكلو كيدر اولدي حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلمك مسجد قبادي

تأسيس ايلدكلري بشنجي بابده ذكر اولنور ان شاء الله تعالى
اما ابو ايوب قصهسي حضرت رسالت پناه عليه افضل الصلوات
مدينهٔ منورهيه داخل اولوب ابو ايوب انصاري رضي الله عنه
اونده ساكن اولدقلري بياننده درودنجي سنين هجرتده
واقع اولان ابو ايوب انصاري رضي الله عنه اونده ساكن
اولدقلري بياننده در ودخي سنين هجرتده واقع اولان
قضيهلرك بعض احوالي بياننده در مرويدر كه حضرت
صلي الله عليه وسلم بني عمرو بن عوف ارالرنده برقاچ كون اقامت
ايتدكدنصكره بني النجار قومي جانبنه آدم كوندروب انلركه
قليچلرين قوشانوب كلوب حضرت پيغمبرك خدمت شريفلرينه حاضر
اولديلر و بر روايتده بويلهدر كه انلر كلوب رسول حضرتنه و حضرت
ابابكر صديقه سلام ويروب ديديلر كه ايمنلر و كوزه بندكه
امين و واجب الطاعه و اولو الامرسز پس حضرت صلي الله عليه وسلم
راحلهسنه بنوب انلر ايله بيله مدينهٔ منورهيه متوجه اولدقلرنده
بني عمرو طايفهسي ديديلر كه يا رسول الله بزدن ملول مي اولدكوز
و يا خود اولندن خير بكچه اوي استرسز او حضرت كوندن بيورديلر كه
مأمور اولمشم بر قريهيه كه قريهلري بر بوسنده معناسي كتابده

اوائلنده اسماء مدينهٔ منوره اثناسنده ذكر اولنمشدر بني عمرو
طايفهسي حضرت صلي الله عليه وسلمك ناقهلرين طوتوب سويلهشديلر
انوكيچون حضرت رسول بيورديكه قولك ناقهيي كه مأموردر و بو اثناده
جمعه وقتي داخل اولوب بني سالم قومي ارا سنده اولان وادي
اورتاسنده جمعه نمازيني ادا ايدوب اندنصكره مدينهٔ منوره
متوجه اولديلر و بر روايتده ديركه مسلمانلر حضرت صلي الله
عليه وسلمك ركاب شريفلرنده كمي پياده و كمي اتلو و كمي راحلهلي
صباح وصول اولوكلرنده وارد لرنده احاطه ايدوب بله كيدي
يورركن انصار و اخبار يولكرده طوروب حضرت صلي الله عليه
وسلمه هر خانهنه واصل اولدقجه خانه اهلي درلر ايديكه كل عزت و
شوكت جانبنه حضرت صلي الله عليه وسلم انلره خير ايله دعا ايدوب
بيورورلر ايديكه ناقهم مأموردر يولني طوتماكوز بني سالمه قومنه
واصل اولنجاق عتبان بن مالك و نوفل بن عبد الله بن مالك
بن عجلان فالقوب مبارك ناقهلرينك زمامنه يابشوب
ديديلر يا رسول الله ارامزده نزول بيورك كه عددده و عددكز ايله
و دخي بر قوملك اقوي اولوب بزده باغ و باغچه و مال و منازل
بي حددر بنجه و نجه قوتلو كسنهلر منزلمزه كلدكلرنده امين اولشلردر

حضرت صلی الله علیه وسلم تبسم ایدوب انلره بیوردیلر که ناقه مأمور
اولمکور اولمأموردر اندن صکره عباده بن صامت وعباس بن صامت
بن نضله دخی قالقوب منزللرنده حضرتک نزول تشریفلرینی التماس
ورجا ایدوب مزبور جوابله مجاب اولدیلر بو حال اوزره مسجد کنه
وادیده در انده رسول صلی الله علیه وسلم خطبه اوقیوب جمعه
نمازین قلدیلر اندن صکره جانب یمینه میل ایدوب بنی حبلی
طایفه سنه کلدیلر حضرت صلی الله علیه وسلم عبد الله بن ابی منزلنده
نزول اراده ایلدیلر عبد الله بن ابی اجتناب ایدوب اوتورمشین ایکن
حضرت صلی الله علیه وسلمه دیدی سنی طلب ایلینلرک اراالرنده
نزول ایله سعد بن عباده رضی الله عنه بو جوابی ایشدیجک رسول
صلی الله علیه وسلمه دیدیکه خاطر شریفکوزه بو دنکلنی سعدن
سوزندن شه کلمسون پس بنی ساعده قومنه کلدیلر سعد بن عباده
ومنذر بن عمرو وابو دجانه دیدیلر که یا رسول الله بو منزله
نزول ایله کوزه کمز عزت وشوکت ومکان جلادت وقوتده حضرت
صلی الله علیه وسلم بارک الله دیوب وبیوردیلر ایا ناقه نک یوللرنی آچه
که اول مأموردر بعده اوکیردن دخی کچیدکده حرث طایفه سندن
سعد بن ربیع وعبد الله رواحه وبشیر بن سعد بن الحارث ایله رد کلوب

منزللرنده نزول تشریفلرینی التماس ایلدیلر بعده انلر دخی بو
جواب ایله مجاب اولدیلر اندن صکره بنی بیاضه طایفه سندن
زیاد بن لبید وفروه بن عمرو التماس ایدوب عرض عزت وشوکت
ومال وجاه ایدوب بعده انلر دخی مذکور جواب ایله مجاب اولدیلر
اندن صکره بنی عدی بن النجار قومی حضرت صلی الله علیه وسلمک
طایلری جانبیدر انلر دخی مرور ایلدکده ابو سلیط طایفه لرینه
بله قالقوب دیدیلر یا رسول الله بزدن یچاوزیبورمکوز زیرا
بز طاییلریکوزوز بزده قوت وشوکت کثرت اوزره در وقرابتمز
سببیله بز ضراولی سز ده کمی بوقدر حضرت صلی الله علیه وسلم
جواب مزبور ایله انلری جواب ویردیلر و بونلردن غیری دخی نیچه روات
ذکر اولنمشدر وبالجمله ابو ایوب اوینه حضرت صلی الله علیه وسلم
واصل اولنجاق ناقه دری چوکدی و بروایتده ابو ایوبک محله سنه
واصل اولدقده ناقه چوکدی دیدیلر اندن صکره ناس یری قرینه
کر دیلر حضرت رسولک منزلنده ساکن اندوره لر بعده ابو ایوب
ناقه نک قالدروب کندو اوینه التدی پس حضرت رسول بیوردیکه المرء
مع رحله یعنی کشی اسبابیله اولور دیوب ابو ایوب اوینه داخل
اولدیلر و بر روایتده ناقه ابو ایوب قپوسنه چوکدی دیدیلر ناکاه

ناقه‌سی اوبولنده ادخال ایلدکی زمانده یاپشوب حضرت صلی الله علیه وسلم
بیوردیلر که ناقه‌یی قویک انده مأموردر. پس ناقه کلوب مسجد شریف یرینه کلوب
چوکدی حضرت رسالت پناه ناقه‌دن ایندیلر بعده ابو ایوب
کلوب دیدی که بنم مسکنم بو یرده سایر مسکنلردن اقربدر
امدی اجازت شریفکز ایله اسبابکزی منزله الته‌یم حضرت
بیوردیلر که الکت. پس ابو ایوب اوینه قرار بولوب ناقه‌سی قاپوسنه
یاتوردی. و بر روایتده دیرلر که مسجد شریف یرینه کلنجک ناقه
چوکدی و حضرت صلی الله علیه وسلم اوزرنده ایدی پس وحی
زماننده اولدیغی حالت آنلره عارض اولدی اندن صکره ناقه قالقوب
بر ایکی آدیم کیدوب کنه یرینه رجوع ایدوب چوکدی و اول
حالت که حضرت صلی الله علیه وسلمده مرتفع اولوب بیوردیلر که
اسبابی اندورک. و بر روایتده دیرلر که ابو ایوب اوینده ناقه
چوکدکده بنی نجار قومنک جاریه‌لری دفلر ایله قارشویه چیقوب
خوش الحانله ترنم ایدرلردی. بیت نَحْنُ جَوَارٍ مِنْ بَنِي النَّجَّارْ ⁂
يَا حَبَّذَا مُحَمَّدٌ مِنْ جَارْ ⁂ حضرت صلی الله علیه وسلم انلره بنی سور
میسز دیدی. بلی یا رسول الله دیدیلر. حضرت دخی بیوردیلر که بن دخی
سزی سورم و اوچ کره تکرار ایلدی. و مرویدر که قزلر دخی بو وجه بر ده

بو بنی

دیرلر ایدی. طلع البدر علينا من ثنيات الوداع ⁂ وجب الشكر علينا
ما دعا لله داع ⁂ و دخی اوغلنجقلر غایتده شوق و ذوقلرندن
دیرلردی که رسول الله کلدی. رسول الله کلدی. و مرویدر که
اول کونده حبشیلر دخی ذوق و سرور اظهار ایدوب
حربه‌لرین اللرینه الوب اوینارلردی. ابن ماجه‌ده روایت
اولنور که حضرت صلی الله علیه وسلمک قدوم شریفلری کونده
هر نسنه که جمال رسالت پناه علیه الصلوات من الله سبحانه ایله
منور اولمشیدی و بینه عالمدن آخرته انتقال ایلدکلری کونده
جمیع اشیا ظلمت اوزره ایدی. ابو ایوب رضی الله عنه روایت
اولنور که دیر ایدی که قچن سرور کائنات و مفخر موجودات حضرتلری
کلوب منزلمی مشرف و منور ایلدکده آشغه مسکنی اختیار ایدوب
بن و ام ایوب یوقاروده اولور ایدک دیدم که یا رسول الله
انام و اتام سکا فدا اولسون بکا غایتله عظیم کوجدر که
سن اشاغیده اولاسن و بز یوقاروده اولام ایمدی امان ایدوب
سزلر یوقارو چقک و بز آشغه‌ده اولالم حضرت صلی الله علیه وسلم
بکا خلق کلورلر کیدرلر امدی اشغه‌ده اولمق اولیدر و انسبدر یوقاروده
پس سرور کائنات علیه من الله ازکی التحیات آشغه‌ده و بز یوقاروده

اولدق اتفاق بر كون اوی عزده بر كوچك صو ایله طولو ایكن اوفق بر
ابو ایوبك ام ایوب ایله قطیفه لری ایله دوكلن صویی آلوب قوریتدیلر
تا كه اول صودن اشاغه حضرتك اوزرینه بر قطره دامله میه
واول ایكی قطیفه لردن غیری كیجه ده اورتنه جك لری یوغیدی و بر
روایتده دیركه ابو ایوب دائما التماس ایدردی كه حضرت رسول
صلی الله علیه وسلم قبول قلوب ابو ایوب رضی الله عنه نك
مرادی اوزره اولدیلر ودیمشلر كه ابو ایوب انصاری ننك اونده
حضرت علیه السلام یدی آی ساكن اولدیلر و بعض روایتده
زیاده و بعض آثارده اكثر روایت اولنمشدر و ابو ایوب
اوینی مغیرة بن عبد الرحمن صاتون آلوب وقف ایلمشیدی
اندن صكره ملك مظفر شهاب الدین غازی بن سیف الدین ابوبكر ده
اوی بر مشاوی صاتون آلوب مذاهب اربعه ایچون مدرسه بنا ایلمشدی
مزبور اوده كوچك قاعه ده عزمی جانبنده اول صفه سنده بر كوچك
خزینه واردر كه اندن بر محراب دخی واردر درلر مبارك ناقه نك چوكدیگی
مكاندر صاحب تاریخ دیركه بو ایامده مدرسه شهابیه دیمكله معروفدر
و بو حقیر دیركه بزم ایامزده زاویه مشرحی دیمكله معروفدر و كا مشروط
اوقاف چوقدر كه شام شریفده و كه مدینه منوره ده و كه آخر یرلرده

جمله

جمله اوقافندن مدینه منوره ده بر باغچه سی واردر ملیكی دیمكله
معروفدر لكن نظار حضرتك فاتلری سببیله سایر اوقاف كبی
اولان امور عجیبه دن اولدیغی مختار اولمشدر اندن صكره
حضرت سرور انبیا صلی الله علیه وسلم زید بن حارثه و ابو
رافعی مكه مكرمه یه ارسال ایدوب حضرت فاطمه زهرا و ام كلثوم
رضی الله عنهما كه حضرت رسالت پناهك قزلریدر ودخی
حرم محترملری كه سوده نام خاتوندر ایدی رضی الله عنها ودخی
ام ایمن كه زید بن حارثه نك خاتونی ایدی و آنك اوغلی اسامه
رضی الله عنهم كتوردیلر مدینه یه كتورمكده ایچون كوندردیلر
و مكه مكرمه یه واصل اولدیقلری وقتده حارثة ابن النعمان
منزللرنده اسكان ایلدی و آندن صكره عبد الله بن ابو بكر صدیق
رضی الله عنهما صدیقك عیالی ایله بله و مزبور جماعت
مدینه منوره یه واصل اولدیلر و مفخر موجودات علیه من الله
ازكی التحیات هجرت ایدوب مدینه منوره ده اوچ ییل اقامت ایلدیلر
سنه اولده ذكر اولنان وفا بعد زماعكا بری بودر كه اوس قومی ایله
و خزرج قومی ارالرنده عهد نامه یازیلوب مزبور نامه ده یهود
طایفه سی ایله صلح اولوب بعض شرایط بیان اولندیكه نه كیم دكلدر

نافع وکیمی مضر ایدی ودخی مهاجرین وانصار اول روزده عهد اتوب
اولندی جمله مهاجرین وانصار بو طریقله معاهده ایلدیلر
ودخی مسجد شریفده بنا سبیله ودخی ایکی رکعت نماز زیاده اولندی
مسافر نمازی اوزره بر روایتده ودخی اصحاب کرام رضی الله
عنهم حمی ایله مبتلا اولمشلردی ودخی پیغمبر صلی الله علیه وسلم دعوتیله حمی
اولان عبیده بن الحارث رضی الله عنه مهاجریندن التمش نفر کمسنه
اوزرینه امیر اولوب والله سنجاق ویرلمدوکیدی دیمشلردرکه
اسلام عسکرنده اول اولان سنجاق بودر وسعد بن وقاص انلرله
بله اوق اتدی ودیمشلردرکه اسلام عسکرنده اتیلن اوق بو ایدی
مزبور طایفه ابو سفیان بن حرب ویر روایتده عکرمه بن ابو جهل
ایله ومشرکیندن یوز نفر کمسنه ایله رابغ نام محلده ملاقی اولمشلردی
ویر روایتده بو قضیه سنه ثانیه ده واقع اولمشدر ودخی سید الشهدا
حضرت حمزه رضی الله عنه که حضرت رسالت پناهک عم بزرگوارلری
حربی دندر اولدخی اوتوز نفر کمسنه اوزرینه امیر اولوب وانکا دخی
سنجاق ویرلمشدی ویر روایتده بعض انصار ایله قریش قافله سنه
تعرض ایتمشلردی اما روایتک بعضیسنده حضرت حمزه یه سنجاق ویرلدوکی
تقدیم اولنمشدر حضرت عبیده سنجاغی اوزره رضی الله عنهما ودخی حضرت

صلی الله علیه وسلم حضرت عایشه رضی الله عنها اوزره دامادی اولوب
جمع اولدقلری بیدر ودخی سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه یکرمی نفر
کمسنه اوزره امیر اولوب قافله قریش ایچون سنجاق ویرلمشدر ودخی
یهود طایفه سنک حضرت صلی الله علیه وسلم ایله عداوت ایدن احبارلری
عبد الله بن سلام رضی الله عنه نک اسلامیچون نفرت ایلمدی سببیله
انلردن حیی بن اخطب وابو رافع اعور وکعب بن اشرف وعبد الله
بن صوریا وزبیر بن باطا ولبید بن اعصم ودخی بعضیلری نفاق
طریقله کندولری مسلم زمره سنده ایلمشلردی قاتلهم الله تعالی
ودخی عبد الله بن زید واقعه سنده اذانی استماع ایلمشلردی اولزمانده
ذکر نماز ایچون زید الجیش الصلوة جامعة ایدی ویر روایتده
بو قصه سنه ثانیه ده واقع اولمشدر والله اعلم سنه ثانیه ده
جمله وقایعدن بریسی بودرکه حضرت فاطمه زهرا رضی الله عنها انلرک
حضرت علی یه تزوج اولمشلردی وهر بریندن اولکون درکه
عمر شریفلری اون بش سنه اولمشلردی ویر روایتده اون سکز دییلر
اولمشیدی دیرلر ودخی حضرت صلی الله علیه وسلم کندو نفس
نفیسلری ایله غزایه توجه ایلمشلردی مزبور غزوه یه غزوه ابوا
وغزوه ودان دخی دیمشلردی ودخی سرور موجودات علیه ازکی

ایکی یوز مقداری نفر ایله رضوا نام محله قصد ایلدوب بخار قوندیلر
غزا الوی نیتنده واردوغیدی و بو غزایه غزوهٔ بواطه دیرلر
دخی کرز بن جابر فهری مدینهٔ منوره نڭ چارپالرین غارت
ایدوب بعده حضرت صلی الله علیه وسلم مهاجرین رضی الله
تعالی عنهم دن بر جماعتله بدره دڭ عقبنجه واروب اول
بدبخته یتشمیوب فرار ایلدوگیدی • و دخی شهر رجبده عبد الله
بن جحش عسکر اوزره سردار ایدوب وواروب عمرو بن الحضرمی
قتل ایلدوگیدی و برکون و بر گیجه‌لک یولدن نخله دڭ دوه‌لرین
سوروب گتوروب مسلمانلر اول غنیمتی بولایدی
دیمشلردی • و دخی قریش قافله‌سنه تعرض قصدیله جربا طایفه
ایله چقوب و قریش خلاص اولوب بنی مدلج ده خلفالری ایله
صلح گوسترمگدر • و دخی رمضان شریفڭ اوروجی شعبان
آیڭ ابتداسنده فرض اولمقدر • و دخی رمضان شریفده
غزوهٔ ثانیه که غزوهٔ بدردر انصار و اخیار حضرت رسالت
پناه صلی الله علیه وسلم حضرتلرینڭ اوگوز رکاب شریفلرنده
بله ایدیلر که اندن اول حضرت انبیا ایله چقمش دگلر ایدی و حق
سبحانه و تعالی اول غزا ایله دین اسلامی اعزاز و اکرام ایلدی

و دخی حضرت صلی الله علیه وسلم یوم فطرده ایکی کون مقدم خطبه اوقیوب
اول خطبه ده صدقهٔ فطری تعلیم ایلدکیدی • و دخی زکوة اموالڭ
فرضیتیدر، اما بر قولده سنهٔ ثالثه ده و بر قولده سنهٔ
رابعه ده اولمشدر • و دخی بنی قینقاع غزاسیدر که یهودڭ
طایفه‌سندن اوچ مشهور طایفه‌لرندن بریدر بنی قینقاع طایفه‌سی
صلح ایلدکلرندن صکره ینه مسلمانلردن بعضیسنه نقض عهد ایلدیلر
حضرت صلی الله علیه وسلم انلری محاصره ایلدی و حق تعالی انلرڭ
گوگلرینه قورقو براغوب بر مرتبه خوار و ذلیل اولدیلر که قلعه‌ی
حضرت رسالت پناهه تسلیم ایلدیلر که هرنه دیلرسه ایلیه
حضرت صلی الله علیه وسلم انلری قتل عام اراده ایلمش ایکن عبد الله
ابن ابی که خلیفه‌لری ایدی اوگوز حضرت صلی الله علیه وسلم دن رجا
ایلدی انلره بغشلیوب بیوردیکه انلری مدینه‌دن اذرعات طرفنه
اخراج ایلیه و انلردن آلنان مال غنیمتلردن جمله‌سندن بری
بودر که سغده ذرهی ایدیکه حضرت داود علیه السلام جالوت
بدنامی قتل ایلدکده بو ذرهی گیمش ایدی • و دخی شهر ذی القعده
غزوهٔ سویق اولدوغیدی • و دخی بیرام نمازی قلنمقدر • و دخی
خلاصهٔ موجودات صلی الله علیه وسلم بر قوچ قربان ایلدوگیدی و

ودخي حضرت علي رضي الله عنه حضرت فاطمة الزهرا ايله زفاف اولديلر
ودخي رقيه رضي الله عنها بنت رسول صلى الله عليه وسلم وفاتي
سنهٔ ثالثه‌ده واقع اولان قضايادن بري بودر كه حضرت
رسالت پناه بيورديكه من لكعب الاشرف يعني كيم اكا ايليه اولى
واجب القتل قضيه‌سي مجملا كه بو ايدي كه مزبور كعب احبار يهوديدن بر شاعر
ايدي بدر غزاسندن صكره مكه‌يه قاچوب مسلمانلري هجو ايدردي
وقريش طايفه‌سني مسلمانلر ايله مقاتله‌يه ترغيب ايدردي
پس حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلم بو حديث شريفي اول بدبخت
حقنده بيوردي بعده محمد بن مسلمه بر قاچ نفر كمسنه ايله رضي الله
عنهم واروب اول خبيثي قتل ايدوب جهنمه ملحق ايلديلر • ودخي
كدر غزاسيدر كه اكا قرقرة الكدر دخي ديرلر • ودخي انمار
غزاسيدر ابو خاتم غزوهٔ ذات الرقاع وغزوهٔ نخلي ذكر اولنمشدر
مزبور غزوه ايله متحد اولدوغنه بناءً ودخي قرده سريه‌سيدر كه
اميري زيد بن حارثه ايدي رضي الله عنه مزبور قرده‌ده ابو سفيان
بن حرب ايله ملاقي اولوب وتجارتدن حاصل ايلدكلري كمش واسباب
مزبوري دن الوب صحت ايله يينه كلمشلردر • ودخي احد غزاسيدر
كه شهر شوالده واقع اولمشيدي وبر روايتده سنهٔ رابعه‌ده اولمشدر

ودخي

ودخي حضرت عمر رضي الله عنه‌نك قزي ام المؤمنين حفصه خاتوندر
رضي الله عنها تزويجيدر شهر شعبانده قول اصح اوزره ودخي
مبارك رمضانده ام المؤمنين زينب بنت خزيمه تزويجيدر
ودخي مبارك رمضان شريفك نصفنده حسن بن علي رضي الله
عنهمانك ولادتلريدر • ودخي حضرت فاطمة الزهرا حضرت
حسين رضي الله عنه‌يه حامله اولمالريدر • ودخي حضرت رسول
صلى الله عليه وسلمك قزي ام كلثوم امير المؤمنين عثمان رضي الله عنه
تزويج اولمالريدر • ودخي شرابك حرام اولمسيدر • اما بر روايتده
بو سنهٔ رابعه‌ده وبر روايتده سنهٔ ثامنه‌ده واقع اولمشدر • الله اعلم
سنهٔ رابعه‌ده شهر محرمده بير معونه‌ده قراء قتلي واقع اولدي
ودخي شهر صفرده رجيع غزاسي بلاد هذيلده واقع اولدي • ودخي
بني النضير غزاسيدر • ودخي بدر موعوددر • ودخي ام المؤمنين ام سلمه رضي الله
عنهانك تزويجيدر سنهٔ خامسه بو سنه‌نك وقايعندن
بري سلمان فارسينك آزاد اولمسيدر • ودخي جمادى الآخره‌ده
خسوف قمردر • ودخي قدوم بلال بن الحارث مدينه‌يه مسلمانلردن
مدينه‌يه اول كلن بونلردر • ودخي شهر شعبانده مريسيع غزاسيدر
ودخي تيمم آيتينك نزوليدر ام المؤمنين عايشه رضي الله عنهانك

احتباسی سببی ایله اشبه بودرکه مریسیع غزاسی و بنی المصطلق غزاسی
براوله ۰ ودخی بو غزادن صکره خندق قضیه‌سیدر اصح اقواله
بناءً ۰ ودخی بنی قریظه غزاسی قضیه‌سیدر بو اول غنیمتدرکه
هر مسلمه ایکیشر حصه دکدی و خمس دخی اخراج اولندی و سرور
انبیا و خلاصهٔ اصفیا محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم ریحانه بنت
عمرو بن جناقهٔ کندولر ایچون اصطفا ایلدوکیدر ۰ ودخی بو غزاده
سعد بن معاذ رضی الله عنه نك وفاتیدرکه خندق غزاسنده
اوق ایله اورلمق سببیله ۰ ودخی عبد الله بن انیس سریه‌سیدر
ودخی خالد بن ولید و عمرو بن العاص رضی الله عنهما نك اسلاملریدر
ودخی ام المؤمنین زینب بنت جحش رضی الله عنها تزویجیدر الله اعلم
سنهٔ سادسه اشبو سنه‌ده اولنده ثمامه بن اثال نك اسیرلری
کتوردیلر ودخی کونش کسوفیدر ۰ ودخی ظهار حکمی نازل اولدوغیدر
ودخی مشرکلر وقتا اولدلریدر محمد بن مسلمه نك سریه‌سی
بر طریقله که اندن عزیمت سنه خلاص اولدی ۰ ودخی فدك جانبنه
امیر المؤمنین علی رضی الله عنه یوز نفر ایله اول سریه‌لریدر ۰ ودخی دومة
الجندل جانبنه عبد الرحمن بن عوف رضی الله سریه‌سیدر ۰ ودخی قحط اولدی
غلا واقع اولدی رسول صلی الله علیه وسلم استسقا ایلدی یغمور کلدی

ودخی

ودخی وادی القری جانبنه زید بن حارثه سریه‌سیدر ۰ ودخی غابه
قضیه‌سیدر ۰ ودخی عیینة بن حصین فزاری پیغمبر حضرتلرینك دوه
لرین غابه‌ده اوتلار ایکن انلری غارت ایلدی و سلمة بن الاکوع ماجراسی
انلر ایله ۰ ودخی عرنیین قضیه‌لریدر که انلرك ال و ایاقلرین کسوب کوزلرین
چقاروب صلب اولندیلر ۰ ودخی بنی المصطلق غزاسیدر که اندن
رجوع اولندقده مریسیع اوغرانوب اندن افك قضیه‌سی ظاهر اولدی
اشبه بودرکه غزوهٔ مریسیعده ذکر اولندی ۰ افك آنده
پیدا اولدی ۰ ودخی حضرت رسالت صلی الله علیه وسلم جویریه
مصطلقیه‌یی تزویج ایلدوکی سایر ناسدن اسیرلرین انك سببیله
ازاد ایلمکدر ۰ ودخی حج شریف اولمقدر اصح اقوال اوزره و بر روایتده حضرت
پیغمبر صلی الله علیه وسلم هجرتدن مقدم فرض اولمشدر والله اعلم
سنهٔ سابعه حضرت صلی الله علیه وسلم ملوك و سلاطینه اولنلره
ایلچی و نامه کوندرمه‌لری بو سنه‌ده واقع اولمشدر جمله‌دن هرقل و ابو سفیان
قضیه‌لریدر ۰ ودخی خیبر غزاسیدر ۰ صفیه بنت حیی اول غنیمتدندر
اصطفا اولنوب اعتاق و تزویج اولنمشدر ۰ ودخی ماریهٔ قبطیه
رضی الله عنها ودلد اهدا اولندوغیدر ۰ ودخی زینب بنت الحارث
رسول الله علیه وسلم زهر ویرمکلکدر ۰ ودخی ام حبیبه بنت ابی سفیانك

قدومی و پیغمبر صلی الله علیه وسلم آنی تزوج ایلمکلری . ودخی عمرهٔ قضیه‌لری
ودخی میمونه بنت الحارث هلالیه‌نك تزوجلری سنهٔ ثامنه‌ده
وفاتلری مونه غزاسیدر . ودخی مکهٔ معظمه زادها الله شرفاً فتحی
قصه‌سیدر . ودخی هوازن غزاسیدر . ودخی طایف غزاسیدر
ودخی ابراهیم بن رسول الله صلی الله علیه وسلم ماریهٔ قبطیه‌دن ولادتلری
ودخی زینب رضی الله عنها بنت رسول الله صلی الله علیه وسلمك وفاتیدر
سنهٔ تاسعه‌ده اشبو یزده حضرت صلی الله علیه وسلم ازواج
طاهراتدن رضی الله عنهن هجرت ایلمشلر کی . ودخی اسلام نصرتی شوکتی
غالب اولوب یوماً فیوماً متوالیا اسلامه کلورلر ایدی . ودخی امیر المؤمنین
علی رضی الله عنه انذار ارسال اولندیکه خلق اوزره اوقیه ترجمه
شویلجه بیان اولنمشدر . اکرچه صاحب تاریخ عبارتی مجمل واقع
اولمشدر اما تاریخ کبیرده عبارتی بودرکه ثم نزلت براءة
فارسل رسول الله علی بن ابی طالب کرم الله وجهه لینبذ الی الناس
عهدهم یعنی بو سنه‌ده براءة سوره‌سی واقع اولدی . وحضرت
صلی الله علیه وسلم علی رضی الله عنه کوندردیکه تا که نقض عهد ایده
سنهٔ عاشره بو سنه وقایعندن بری عدی بن حاتمك
قدیمنك قدومیدر . ودخی غسان وفدینك قدومیدر

ودخی نجران وفدینك قدومی و مباهله قضیه‌سی . ودخی
جبرائیل علیه السلام رسول الله صلی الله علیه وسلمك صحبت
شریفلرینه کلوب خلقه دین تعلیم ایلدوکیدر . ودخی تبوك غزاسیدر
که آخر غزواتدر . ودخی حجة الوداعدر . ودخی حضرت رسول
علیه السلام صفر آینك یکرمی طقوزنده خسته اولوب ربیع الاول
آینك اون ایکنجی کونی دوشنبه کونی ابتدا آخرته انتقال
بیورمشلردر اجماعاً والله اعلم . درتنجی باب
عمارت مسجد نبوی بیاننده‌در . دخی اکا متعلق اولان
امور و ازواج طاهرات حجره‌لری بیاننده‌در . بو باب
اون ایکی فصل اوزره مشتملدر . فصل اول سرور کائنات
وخلاصهٔ موجودات علیه من الله ازکی التحیات مسجد شریفی
بنا ایلدوکلری بیاننده‌در . ودخی مسجد شریفی حضرت رسول
علیه السلام زمان شریفلرنده وسعتی هر جانبدن قاچ ارشون
ایدی آنك بیاننده‌در . معلوم اولسون که کلام اهل سیردن مستنبط
اولان بودرکه حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم مدینهٔ منوره‌یه
داخل اولدقلرنده ناقهٔ مبارکه‌لری مسجد شریفك قپوسی یرنده
چوکوب حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که ان شاء الله تعالی منزل

ودخی بیوردیلرکه رب انزلنی منزلا مبارکا وانت خیر المنزلین
واول مکان ایکی یتیمه لرک اولوب خالی یر اولغین خرما
قورودجق یر ایدی واول یتیملر اسعد بن زراره حجرنده ایدیلر
رضی الله عنهم ومن بعد اسعد اول مکانده سائر مسلمانلر ایله
نماز قلورلر ایدی حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم اول محل شریفی
مسجد ایلمک ایچون اختیار ایلدکلرنده بیوردیلرکه بو مکانی اول
ایکی یتیمه دن صاتون آلنه اول یتیملر دیدیلرکه صاتمزز ویلکز
هبه طریقیله ویرورز حضرت رسالت پناه قبول ایتمیوب
صاتون آلدیلر اندن صکره ذات شریف ونفس ونفیس لطیفلری ایله
اصحاب کرام ایله موافقت ایلیوب کرپیچ کتوردیلر وبیوردیلرکه ان الاجر
اجر الاخرة فارحم الانصار والمهاجرة وبر روایتده بودرکه
بنی النجاره بیوردیلرکه اول مکانی بهایله دونه لر انلر دیدیلرکه
والله بهاسن الله تعالی رضاسیچون ویروکه موافقدر اول ایکی یتیم
اول مکانی مجانا رسول الله صلی الله علیه وسلمه تسلیم ایدیلر
وبر روایتده سعد بن زراره اول یتیملره بر باغچه نخل عوض
ویروب اول مکانی الوب مسجد ایلدیلر وبر روایتده اول ایکی یتیمه لر
ابو ایوب انصاری رضی الله عنه حجرنده ایدیلر واول انلری

ارضا ایدوب اول محل شریف ومکان منیف حضرت صلی الله
علیه وسلمه تسلیم ایلدیلر وبر روایتده حضرت صلی الله علیه وسلم
اول محل شریفی اون دینار صاتون آلوب ابا بکر الصدیق رضی الله عنه مالندن ویرمش اولالر
یتیملره کندو مالندن ویرمش اولالر ودخی روایت صحیح ده
بودرشول زمانده که حضرت صلی الله علیه وسلم اول محل شریفی
مسجد ایلمک ایچون آلمش ایدی انده کافرلرک قبورلری وبعض خرما اغاجلری
واردی وبعض خرابه لرمش بنالردخی واردی اول محلده بنالری
یقوب وقبورلری داغدوب دوزلدوب وخرما اغاجلرین
دخی کسوب مسجد شریفده قبله جانبنی اول اغاجلر ایله مسقف
ایلدیلر ودخی صحیحده وارددرکه اول زمانده مسجد شریفی کرپیج ایله
بنا اولنوب خرما جریدیله مسقف اولوب دیرکلری خرما اغاجندن
ایدی خارجه بن زید رضی الله عنه دن مرویدرکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم
مسجد شریفی بنا ایلدکده یتمش ارشون التمشده ایدی ویا خود انچون ایدی و
کرکی جیجه بقیعه ایدی چوره سی دیوار اولوب اوزرنه بری آچوق ایدی
وحضرت صلی الله علیه وسلم ایکی خاتونلری ایچون ایکی حجره بنا ایلدیلر
ودیشلردرکه جیجه بقیعی دیدکی بریردرکه ابو ایوب انصاری
رضی الله عنه قپوسی ایله اولوقدر ارالرنده بقیع شریف صولنده که خلا

عنه

مشهور مقبره در • صاحب تاریخ دیرکه بزم قتزده راجح اولان
بودرکه ابو ایوب قپوسی شول قپودرکه بئر ایوب دیمکله معروفدر
بقیع قپوسنده طشره چقان کشینک صول جانبنه براولورکه
اوبولنز بر پانجره به واربلور اولاد الصحی حذیفه لوی دیمکله
معروفدر منبور قپو اول پانجره در زر نردبانی وار درکه اندن صوبه
واربلور اولجوانبلره جنبه جانبینده مسجد شریفک ذرعنده
ذکر اولنان بناء اوله محولدر ذیرا غیر روایتدن معلوم اولورکه
بوزاد شده وبوزادشون فحض بطر بقیلدر ترتیبه اوزره
صاحب تاریخک مرضیسی بودرکه بو معنایه تصریح ایلمشدر
مسجد شریفک اوله اوچ قپوسی واریدی بری کعبه جانبندن ایدی
و ایکنجیسی عاتکه قپوسیدر حالا باب الرحمه دیمکله معروفدر
اوچنجی حضرت رسول صلی الله علیه وسلم کلدکی قپودر آل عثمان قپوسیدر
حالا باب جبرائیل دیمکله مشهوردر بو ایکی قپو حالی اوزره در تغییر اولمامشدر
اما کعبه جانبنده اولان قپو ایله تحویل اتدکدنصکره تغییر اولوب
محاذی سنده قدس شریف جانبنه اولدی ابن زباله بونی تصریح
ایلمشدرکه حضرت رسول علیه السلام زمان شریفلرنده مسجد شریف
ایکی کره بنا اولندی صدد صدرن ایکی ودری دخی خیبر فتحندن صکره

اولدی

اولدی جمیع اطرافده زیاده ایدوب تکرار بنا اولدی ترجمه صاحبی
ایدرکه بو روایت صحیحدر کانه مقداراینکده بیان اولنمامشدر
تمکدرکه سابقا ذکر اولنان بیتلر شوندن التمشدر و اندن صکره
مدد ذرعدن اون زیاده اولنه تا توفیق بین الروایتین
حاصل اوله و مسجد شریف تکرار بنا اولندقده منبر
حضرت رسولدن روی اولانکه مسجد شریفه داخل اولان مکان
صاحبنه بیوردیلرکه سنده ایچنده اول مکان مقابله سنده بیمز
ویررلر اول کمسنه بو سوزی قبول ایتمیوب بعده حضرت عثمان
رضی الله عنه اون بیک درهم اویدی صاتون آلدی رسول الله
صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک حضور شریفلرینه کلوب دیدیکه
یا رسول الله بو مکانی بندن صتون الکه بن انصاریدن صتون آلدم
حضرت صلی الله علیه وسلم بو مکانی جنتده بر قصر ایله اشترا ایدوب
مبارک الیله اولنه بر طاش قویوب اندن صکره امیر المؤمنین
ابوبکر الصدیق رضی الله عنه طلب ایدوب مزبور حجر طاشی قویوب
اندن صکره حضرت عمر و عثمان رضی الله عنهما طلب ایدوب انلر دخی
بر در طاش وضع ایدوب بعده اصحاب رضوان الله تعالی علیهم
اجمعین بر در طاش وضع ایدوب مسجد شریفی بنا ایلدیلر بو معناده

احادیث شریفه چوقدر اکر مراد اولنورسه اصله رجوع اولنه
بیهقی دلائلنده بو تقریر ایله روایت اولنورکه انصار اخیار رضی الله
عنهم اجمعین مال جمع ایدوب حضرت رسول صلی الله علیه وسلمک
حضور شریفلرینه کتوروب دیدیلرکه یا رسول الله بو مسجدی تازه بنا ایله
مزین ایله نجه بر جرید التنده نماز قله لم حضرت صلی الله علیه وسلم
بیوردیلرکه برادرم موسی علیه السلام ایلدوکندن زیاده رغبت
ایلمه‌زم انلرده عریش کبی عریش دیرلر عریشک حقنده حسن
بصریدن روایت ایله دیردیشدرکه حضرت موسی صلوات الله
علیه وسلامه قچن مبارک الینی رفع ایلسه مسجدک سقفنه دکردی
بو حقیر دیرکه صاحب تاریخ بیان ایلدیکی اوزره عریشدن مراد
سقف اعیشیدر والله اعلم سرور کائنات علیه ازکی التحیات
زمان شریفلرنده مسجد شریفک حدودی صاحب تاریخک
کلامی اوزره ملاحظه اولنور بودرکه ذکر اولنور مسجد شریفک قبله
جانبندن حدی رسول حجره‌لرکه روضهٔ مطهره‌نک قبله جانبنده
واقع اولمشدر وشام جانبندن حدی که قبله‌یه مقابلدر ایکی اغاجکه
جهت مزبورده وضع اولنمشدر حالا اول ایکی اغاج یوقدر اما یرلرنده
ایکی طاش واردر مسجد شریفک صحننده بالوجه بیقین موجوددر

ایکی

ومزبور ایکی طاشلر دخی حالا یوقدر فاما برنده ایکی بنا
واردرکه وقت بلمک ایچون اوزرلرنده قواعد منجمین رسم اولنمش
مراد اولا زیرا بالوعد به تعیین انلردر اما بزدن مقدم اولان بعض
عزیزلردن استماع ایلمش ایدیم که حد شمالی حالا باب الرحمه
جانبنده قائم مسجد شریف صحننده اولان باشی سرخ شعله کبی
ویقاریجه دخی موافقدر زیرا اتفاقلری بودرکه اوزرینه کی
باب النسا وباب الرحمه قدیمده شمالدن ایدی بلکه حد شمالی
مزبور ایکی قپو ایدی باب النسا شرق جانبنده وباب الرحمه
غرب جانبنده قائم ایدی یعنی ایکیسی ده شمال دیوارنده اولوب
بری بر طرفده وبری اخر طرفده ∴ اما حد شرقی وحد غربی
حجرهٔ شریفهٔ بوینجه طقوزنجی درجه که واریجه در یعنی مشرق
جانبندن حجرهٔ شریفه ومغرب جانبندن طقوزنجی درجه که
واریجه والله اعلم

ایکنجی فصل

قبلهٔ مکهٔ مکرمه‌یه تحویل ایلمزدن مقدم وصکره حضرت
رسول صلی الله علیه وسلمک مقام شریفلری بیاننده در
وبونلره متعلق اولان امور بیاننده در مخفی اولمیه که حضرت
صلی الله علیه وسلم مدینهٔ منوره‌یه هجرت ایتدکده نماز قیلوب

بیت المقدسه
بر قولده اون التی آی و بر قولده اون یدی آی مقداری جانب
جانبنه قلمشلردر اما دائم خاطر شریفلری کعبهٔ مکرمه
جانبنه توجه ایلمکه مائل ایدی تا که مبارک رجب آینده
نصفنده کعبه جانبنه توجه ایدوب نماز قلمغه مأمور اولدیلر
اما قنغی نماز اولدوغنده اختلاف ایلمشلردر بعضیلر اویله
نمازنده ایکن بعضیلر ایکندی نمازنده ایکن تحویل اولندی دیرلر
و نه یرده تحویل اولدوغنده دخی اختلاف ایلمشلردر کیمی
روایتده قبلتین مسجدنده و بر روایتده مسجد بنو ...ده
تحویل اولندی اما اوکی روایت صحیحدر اما ابن حجر دیر که
تحقیق بودر که اول قلنان نماز قبلتین مسجدنده اویله نمازی
ایدی اندن صکره مسجد بنو ...ده ایکندی نمازی قلندی و عباد بن بشر که
حضرت پیغمبر صلی الله علیه و سلم ایله اویله بله قلمشیدی ایکندی نمازنده
بنو حارثه‌یه مرور ایدوب انلره خبر ویردی که قبله کعبه جانبنه
تحویل اولندی مزبورلر دخی ایکندی نمازنده ایکن کعبه جانبنه دوندی
نمازلرین تمام ایلدیلر و صباح نمازنده اهل قبایه قبله تحویلی خبری
واصل اولدی • روایت اولندیکه حضرت پیغمبر صلی الله علیه و سلم
مکهٔ مکرمه‌ده کعبه‌یه استقبال ایدوب نمازلرین قیلورلردی بعده امر اولندی

زنده

بیت المقدسه

که بیت المقدسه استقبال ایدوب نماز قیلهلر اندن صکره مدینهٔ
منوره‌ده کرو کعبه‌یه استقبال ایله مأمور اولدیلر ابن عبد البر
دیر که اختلاف اولنمشدر که حضرت پیغامبر صلی الله علیه و سلم
کعبه‌ده اولورکن نمازی بیت المقدسه قیلوردی یا خود کعبه‌یه می قیلوردی
مزبور شو کسنه‌نک قولنی استحسان ایلمشدر که حضرت صلی الله علیه
و سلم کعبه‌ده ایکن ایکی قبله‌یه معاً توجه ایدوب نماز قیلورلردی
یعنی کعبه‌یی بیت المقدس ایله کندو ارهسنده ایدرلردی • روایت
اولندیکه حضرت پیغمبر صلی الله علیه و سلم مدینهٔ منوره‌ده مسجد
شریفده قبله‌سینی ملاحظه ایدرکن حضرت جبرائیل علیه السلام
کلوب دیدیکه کعبه‌یه نظر ایدوب قبله‌یی وضع ایله و الیله اشارت
ایدوب اوره‌ده اولان جمیع طاغلر و دپه‌لر رفع اولوب حضرت
صلی الله علیه و سلم کعبه‌یی کوروب مشاهده ایدوب مسجد شریفک
قبله‌سینی وضع تعیین ایلدکدن صکره طاغلر و دپه‌لر کیرو یرلرینه
عودت ایلدیلر مسجد شریف النبوینک قبله‌سی التون اولوغه برابر
اولمشدر اما حضرت صلی الله علیه و سلمک مقام شریفلرینه
اندکی تختینی زیارت ایدنلر اوزرینه واجبدر که کنبد ...
صاحب تاریخ کلامندن مجملاً فهم اولنان بودر که حالا معروف

روضهٔ مشرفه‌ده اولان محراب نبویکه منبر ایله حجرهٔ شریفه اورتا

سنده‌در اما منبر شریف جانبنه بر مقدار رجه مائلجه در اول

محل شریفده طورمش اولور والله اعلم ودخی بو فصلده

فوائد واردر که فارسیله ترجمه اولنمامشدر اکا بناءً

بو حقیر دخی ترک ایلدم اکر کورمک مراد اولنور ایسه تاریخ

عزی‌یه رجوع اولنه اوچنجی فصل

جذع ومنبر خبرنده ومسجد شریفده درکلری بیاننده‌در اما

خبر جذع وحدیثی وحنینی ونالهٔ سی مشهور ومتواتر در اصحاب کرام

رضی الله عنهم دن اون نفردن زیاده کمسنه‌لردن روایت اولنمشدر

هر بوندن بر طریق ایله جمله طرفدن بر یقین بودرکه خصوصیات کثیره

شاملدر بریده حدیثی درکه حضرت رسول صلی الله علیه وسلم هر زمانکه

خطبه اوقوسه‌لر مبارک ایاقلری اوزره طورروب اطاله‌ده

قیام ایدر لردی پس جذعی یعنی خرما اغاجنی سرور کائنات علیه ازکی

التحیات حضرتلرینک یانلرینه طوزغورلردی یقین لحده اوچوق

دلشندلردی اولغاچ اوزره طیانوب استراحت ایدرلردی اول اغاج

اوزره طیانوب بو منوال اوزره ایکی کونلرده بر کون مدینه‌یه اوغراین

مسافرلردن بر کمسنه بو حاله مطلع اولوب دیدکه اکر سرور انبیا صلی الله علیه وسلم

حضرتلرینک رضای شریفلری اولور ایسه انلر ایچون بر کرسی بینا ایدرم

که اوزرنده طوررمق واوتورمق قابل اولا اشبو کلام حضرت رسالت پناه

صلی الله علیه وسلمه واصل اولنجاق حضرت صلی الله علیه وسلم

دخی اول کمسنه‌دن طلب ایدوب اول کرسی‌یی بینا ایلمک ایچون امر ایلدیلر

اول کمسنه دخی اوچ نردبان ویلخود درت نردبان ایله اغاجدن بر لطیف

منبر بینا ایدوب حضرت صلی الله علیه وسلمک حضور شریفلرینه کتوردی

سرور انبیا دخی قبول قلوب جذعدن مفارقت ایدوب منبر مزبوره

توجه ایلدکلرنده مزبور جذعدن حزن وفزع وحنین وانین ظاهر اولدی

کوچه‌کندن آیرلمش دوه‌نک اکلمه‌سی کبی آوازله فریاد ایدوب ناله ایلدی

راوی روایت ایدرکه مشاهده ایدرم که رسول الله صلی الله علیه وسلم

انده ناله‌سنی استماع ایلدکلرنده جناب شریفلری اول جانبنه رجوع

ایدوب مبارک اللرینی اوزرینه قویوب بیوردیلرکه اختیار ایله

بو ایکی امردن برینی یاسنی منبر قویوب مزبور منبری تجدید ایدوب سکا

استناد ایدیم یاخود سنی جنتده دیکم سن دخی جنت انهارندن

ایچوب جنتده زیاده اولوب میوه‌لر ویره سن وسندن حاصل اولان

میوه‌لردن اولیاء الله مغتنم اولوب اول مقام شریفده ابدی

قلاسن راوی دیرکه کمال زیره حضرت صلی الله علیه وسلمدن استماع

اولندیکه ایکی دفعه سوردیلر نعم قد فعلت پس حضرت رسول الله
سوال ایلدکلرنده جنتی اختیار ایلدی دیو بیوردیلر حسن بصری
رضی الله عنه بو حدیث شریفی روایت ایلدکده اغلیوب دیردیکه
بر اغاج حق شوقندن ناله ایدوب بو نجه شرف ایله مشرف اولدی
یا بزم غیریمز نیجه اولدی بعضیلر دیدیلرکه منبر بو جذع محراب شریفده
صاغ جانبنده دیوار قبلی یه امامک صاغنده اولان شمعدان کورسیسنده
یرنده قرار بولدی ۞ منبر منبر بوردی صاغنده یعنی اول منبر شریفی
اشدبن عمنه ده اختلاف ایلمشلردر نه اصل کنه ایدی و آدی
نه ایدی اشهر اقوال بودرکه ادی باقوم نام کمسنه ایدی اندن مقدم
اول کمسنه قریش ایچون کعبهٔ شریفی بنا ایلمشدر و منبر شریف ایکی درجه
ایله بر مجلسی شی الدی حضرت صلی الله علیه وسلم ایکی درجه اوزره
طوروب مجلس شریفه اوزره اوتوردردی حضرت صدیق
رضی الله عنه خلیفه اولیجاق اوچنجی درجه اوزرنده طوروب ایکنجی
درجه اوزرنده اوتوردی و حضرت عمر فاروق خلیفه اولیجاق
بر اوزرنده طوروب اوچنجی درجه اوزره اوتوردی و حضرت
عثمان خلیفه اولیجاق التی یل مقدار حضرت عمر کبی ایدردی رضوان الله
تعالی علیهم اجمعین بعده جمعیت زیاده اولیجق حضرت رسول صلی الله علیه

وسلمک

وسلمک یرینه واروب اوتوردی حتی بو درکه اکثر دفع حرج
ایلمشلردر ۞ منصور خلیفه حکایت اولنورکه بر کون ربیعه ایدی
حضرت عثمان رضی الله عنه به خلق بر امر اوچون لوم سببی نه ایدی
که شیخین رضی الله عنهما نک فعللرینه مخالفت ایدوب حضرت
پیغمبر صلی الله علیه وسلمک مقام شریفلرینه چیقوب اوتوردی
دو عیسی منصور خلیفه نک مجلسنده حاضر اولان ظرفادن
بری ایتدی امدی حضرت عثمان رضی الله عنه سندن اوزرکی
عظیم حق ثابت اولدی زیرا حضرت عثمان رضی الله عنه دن اول
فعل صادر اولمامش اولسه ایدی سن بو زمانده خطبه یی آلتنده
اوقوردک و منبر شریفه اول کسوه شریف گیدورن حضرت عثمان
رضی الله عنه در ۞ معاویه رضی الله عنه خلیفه اولیجق منبر شریفی
الی درجه اولایلدیلر و حج شریفه کلدکده منبر شریفی یرندن
قوپاروب شام شریفه الوب کیتمکی اراده ایلمش ایدی ناگاه
کون منکسف اولوب بر حاله واردیکه یلدزلر کوندزین
کورینور اولدی پس معاویه رضی الله عنه عذرلر ایدوب دیدیکه
مرادم منبر شریفک آلتنه نظر ایلمک ایدی قورت یمش اوله دیو
بر روایتده مرویدرکه معاویه رضی الله عنه مروانه امر ایلدیکه

معاویه رضی الله عنه منبر شریفی ... دلدی

اوزره مصلی ... معاویه رضی الله عنه ... اول منبر شریفی ... حضرت عمر رضی الله عنه ...

منبر شریفی شام شریفه ارسال ایله اولداخی بر موجب امر منبر شریفی
یرندن قوپاردقده بر شدید و عظیم ییل قوپوب عالم اندن
سببی ایله قرانلق اولوب گوندوز یلدوزلر گورینور اولدی
پس مروان بو حالتی گوریجک ایتدی معاویه رضی الله عنه بکا
سو رمسدر که منبر شریفی یوکسلده ایلم فی الحال دوکرلر
طلب ایلدی و بو دکه منبری اولوره الی درجه دخی زیاده
ایلدیلر بو بدر اولکه منبر شریفه زیاده اولنمش درجه‌لردر ٥
اندن صکره دخی زیاده ایلمامشدر ❁ خلفاء عباسیه‌دن
مهدی نام مدینهٔ منوره‌یه کلدکده امام مالکه رضی الله عنه
دیدیکه منبر شریفی اوّلکی حالنه اوزره ایلمک مرادمدر امام
مالک رضی الله عنه بیوردیکه منبر شریف ایلغون اغاجندن اولوب
چوق میخلر ایله محکم اکله مشلردر قورقرم که زیاده
ایروب آلنندن چیقلدوکی وقتنده اصلا دخی هلاک اوله امام
مالک رضی الله عنه نک بو سوزی ایله مهدی عزم ایتدوکی ارادهٔ منبردن
فراغت ایلدی ❁ منبر شریفک بوقاری جانبنه طولی اکی
ارشون ایدی و عرضی دخی کوشه لوسکلنده اولوب هر جانبنه
بر ارشون ایدی و حضرت معاویه زیاده سی ارتفاعی در ارشون

ایدی

ایدی و بو زمان ایله منبر شریف مذکور اسکیوب بر یرندن آیریلوب
دوکولدکده خلفاء عباسیه‌دن بر خلیفه منبر شریف تجدید
ایدوب اسکیدن قالان بقایای طرفلر ایدوب تبرکا اطرافده اولان
اشرافه ناسه هدیه طریقی ایله ارسال ایلدی ❁ صاحب تاریخ
ایدر سنه ست و ثمانین و ثمان مائه تاریخنده مسجد شریف یاندقده ٨٨٦
اغاجدن اولان منبر شریف یانوب اهالی مدینهٔ منوره ظنّا و تخمینا
منبر شریفه یرینه کرچدن کیرو منبر شریف یاپوب کرج ایله صوایوب
اوزرنده خطبه اوقونوردی تا سنه ثمان و ثمانین و ثمان مائه‌ده مدت ٨٨٨
مبارکه رجب آینده اثناسنده اشرف قایتبای قبلندن منبر شریفی
رخامدن یاپوب مدینهٔ منوره‌یه کوندروب واصل اولدقده اهالی
مدینهٔ منوره یاپدقلری منبری یقوب یکی منبر اجویلی قزارلگین
او منبر دکه التنده اولدکده جانب شامیسنده منبر نبوینک آثاری
واطواری ظاهر اولدقده قنّ مدّی فرا افخر ایلدیلر ❁ صاحب تاریخ دیرکه
بن چوق سعی ایلدم که منبر نبوینک وضع اولندوغی منوال اوزره وضع
ایده‌لر متولی عمارت اولان کمسنه حظ نفسه تابع اولوب راضی اولمادی
زعم ایلدیکه اهالی مدینه تخمینا یاپدقلری منبر نبوینک یرنده اولمش
اوله بعده منبر نبوینک آثاری تحقیق اولنمغه قزارلکر خلاف سنده بولندی

واخبار مورخین ومتقدمین دخی شهادت ایدرلر ایکن منبر جدیدی
بو طریق ایله قودیلر قبله جانبنه یکرمی قیراط مقداری منبر بنودن
مقدم اولور وجانب غربیدن که روضهٔ مطهره جانبیدر ایکی
برمق مقداری ایلرو اولوب روضهٔ مطهره‌دن بر مقدار نقصان
واقع اولدی ۰ ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم ۰ اما بو فقیر گلدگم
منبر بو رسم اوزره مستمر اولدی تا مرحوم ومغفور له سلطان مراد خان علیه
الرحمة والغفران حضرتلری سنه طقوز یوز طقسان سکز تاریخنده
بر منقش منبر لطیف گوندروب ومسجد شریفی تجدید ایدوب منبر
مزبوری وضع ایتدکده استاد معمارلر وفرق برگزیده بلارم گوندروب
اما اهالی مدینهٔ منوره واهالی مکهٔ مکرمه مسجد شریفی یقوب
تکرار تجدید ایدمه راضی اولمیوب شیخ الحرم اولان محترم ومسجد شریفده تعمیره
محتاج اولان یرلرینی تعمیر ایلیوب ومنبر شریفی کما ینبغی وضع ایلدیلر وباقی
قلان اقچه سایر لازم اولان وجوه خیراته صرف ایلدیلر والله اعلم
اما اساطین شریفه‌لر یعنی مبارک دیرکلری جمله سندن بری حضرت
رسالت پناه صلی الله علیه وسلمک محراب شریفی اولان دیرکدرکه اکا اسطوانهٔ
مخلق دیمکله معروفدر حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلمک خطبه‌ده
استناد ایلدکلری جذع بو دیرکه ملاصقدر که یوقاروده ذکر اولنمشدر

در بیان اساطین شریفه

مزبور

مزبور جذع حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلمک محراب شریفلری اندر
اما مدفون صاغ جانبنده اولان شمعدان که ویرسبب مخلّق دینلدی دیرکی
حضرت عایشه رضی الله عنها اسطوانه‌سیدر قرعه ومهاجرین
اسطوانه‌سی دیمکله معروفدر اما مطری بو اسطوانه‌نی مخلّق دیو وصف
ایلدی ۰ واین زباله دیرکه بو دیردر منبر شریفدن اوچنجی دیرکدر قبر
شریفدن دخی اوچنجی دیرکدر وقبله جانبندن دخی اوچنجی دیرکدر شمال
جانبندن دخی اوچنجی دیرکدر یعنی زیاده اولان ایکیسی واقفدر اول
وقتده زیاده اولدقدن صکره بو جانبدن زیاده‌جه اولوب نته کم ظاهر
عیاندر روضهٔ مطهره‌نک اورتاسنده واقع اولمشدر قبلهٔ
مکهٔ مکرمیه تحویل اولندقدن صکره حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم
اون گوندن زیاده بو دیرکه متوجه اولوب نماز قلدیلر اندن صکره محراب
شریفه تقدم ایتدیلر وحضرت ابو بکر الصدیق رضی الله عنه وحضرت
عمر وحضرت زبیر وعامر ابن عبد الله رضی الله عنهم اول دیرکه متوجه
اولوب نماز قیلورلردی ۰ ودخی قریشدن مهاجرینک اول دیرکه جمع
اولورلردی اونکیچون دیرکه مجلس مهاجرین دیو تسمیه اولندی وطبرانی
حضرت عایشه رضی الله عنهادن روایت ایدرکه حضرت سرور انبیا
صلی الله علیه وسلم بیوردیکه بنم مسجدمده بر اسطوانه وار که اونده بر بقعه

واردر کرک خلق بلسه لردي فرعد ايله هر کس طالب اولوردي
اصحاب کرام اولادندن بر جماعت حضرت عايشه قتنده حاضر
ايکن ديديلر که يا ام المؤمنين اول بقعه قنغي بقعه در نا شخص
جواب ويرديلر اندن صکره انلر طاشره چقوب عبد الله بن الزبير
بر مقدار ده تاخير ايلدي انلر بر بر نه ايتديلر که البته
ابن الزبير شخص جوابنده تاخير ايلمشدر آني کوزتديلر
برساعتدن صکره ابن زبير چقوب جز بو در که متوجه اولوب
نماز قلدي • ودخي روايت اولنمشدر که اسماعيل بن عبد الله
دن که باباسندن نقل ايدر ديمش که باخير ايشتدم که
مزبور اسطوانه ده اولان دعا مستجابدر • دخي توبه اسطوانه
سيدر ابو لبابه اسطوانه سي ديمکله معروفدر ابو لبابه او بني [illegible]
برکسنه ايدي يعني قريظه خليفه اولمشدي بني قريظه طائفه سي کلکه
مشورت ايله کلدي وقتنده که سرور انبيا حکمي اوزره نزول
ايدم لوم مي ديديلر بو انلره ترحم ايدوب ايدمه ديدي
والکله بغازينه اشارت ايلدي يعني سزلري بوغز کز کز
ابو لبابه ايدر که والله هنوز اياغم يرندن قالدرمدين بلدم که
الله ورسولنه خيانت ايلدم شديدي بو حال رسول الله صلى الله عليه وسلم

کوردي

کوردیکه
بو نوقالاري ديو مسجد شريفده کلوب بر عظيم زنجير ايله اوزرندکي
کندوزين بغليوب ابو ز کوندن زياده بو منوال اوزره قالدي
نماز وقتلرنده قزي کلوب زنجيري اچوب ابو لبابه قضاي حاجت
ايدوب نماز قلوردي و کنه زنجير ايله کندوزين بغلر ايدي
ودخي يمين ايدر ايدي که رسول الله صلى الله عليه وسلم کلوب
اني اچمينجه بو حال اوزره قلسم بر مرتبه يه وارديکه
سامعه سنده وباصره سنده خلل عارض اولدي مزبوره روايت
سهو وار کاينانه عرض اولندقده بويورديلر که اول بکا کلمش اولسه
ايدي انوکيجون استغفار ايدر ايدم اما چون کندوزين بغلمشدر
توبه سي اولنمينجه بن اني اچمزين پس ابو لبابه ندم حالي مکثنده
ايکي بر کون بيچ وقتنده حق سبحانه وتعالى ابو لبابه ندم توبه سي
قبول [illegible] سرور انبيا ام سلمه اونده ايکن وحي نازل اولوب
بعده حضرت صلى الله عليه وسلم کلوب مبارک اليله ابو لبابه نک
زنجيريني اچدي روايت اولنور که حضرت صلى الله عليه وسلم
نوافل نمازلرين بو ستون يرده کاه ادا ايدرردي وبعض علما
دخي نقل اولنديکه حضرت صلى الله عليه وسلم صباح نمازندن
فارغ اولدقده بو اسطوانه يه کلوب ضعفا و مساکين طائفه سيله جمع اولوب

قبوله

انلر ایله مکالمه و ملاطفه ایدرلردی و او کیجه ایمدی کریمه نازل
اولدیغی انلره اوقیوب اعلام ایدردی تا کون طوغوب مرتفع
اولنجه یه دک و دخی روایت اولندیکه حضرت رسول صلی الله علیه
وسلم معتکف اولدقجه مزبور دیرکک اردنده فرش و یاتاغی سریر
وضع ایدرلردی و بر روایتده مزبور دیرکک اوکنده وضع اولنوردی
تا که استناد ایدوب قبله یه مستقبل اولورلر. صاحب تاریخ
دیرکه مزبور دیرکک منبر جانبندن یدنجی دیرکدر و قبر شریف
جانبندن ایکنجی دیرکدر و شام جانبندن زمان غزده بشنجی دیرکدر
و بو اسطوانه حضرت عایشه رضی الله عنها اسطوانه سیله سریر اسطوانه سی
اراسنده واقع اولمشدر والله اعلم دخی اسطوانه سریردر که
روایت اولندیکه پیغمبر صلی الله علیه وسلمک خرما جریدندن سریری
وار ایدی که کاهی توبه اسطوانه سی قربنده وضع اولنوردی و کاه
بو صده ایله قندیللر اوراسنده وضع اولنوردی حضرت صلی الله
علیه وسلم اعتکاف اوزرنده استراحت ایدرلردی صاحب تاریخ
ایدر که بو دیرکده علاقه شریفه شباکنه ملاصقدر و دخی اسطوانه
محرس دیرکه حضرت علی رضی الله عنه یه منسوبدر ایدیکه انده نماز قیلوب
سرور انبیا و خلاصه اصفیاء انده حراست ایدردی اشبو دیرک

شمال جانبنه توزیه دره کیندکی آردنده در. صاحب تاریخ
دیرکه زمان غزده مدینه منوره بکلری اول دیرکک یاننده نماز
قلورلر ایدی دخی اسطوانه وفوددر. محرس دیرکک شمال جانبی
آردنده در. حضرت صلی الله علیه وسلم وفود عرب ایلچیلری بو دیرکک
یاننده اوتوروب انلر ایله ملاقات ایدرلردی مزبور دیرکک ایکی رواق
زیاده اولمزدن مقدم مسجد شریفک صحنی بکی سنده ایدی بو اسطوانه
ایله قبر شریف مربعه سی اراسنده بر اسطوانه دخی وار دیرکه شباک
شریفه ملاصقدر اشبو اسطوانه یه مجلس قلاده دخی دیرلر
دخی اسطوانه مربعه قبر شریفدر حضرت جبرائیل مقامی دیکله
معروفدر بو اسطوانه حجره شریفه جائزنده در شمال جانبنک
صفحه غربیه یه منحرفدر مزبور اسطوانه ایله اسطوانه وفود
اراسنده بر اسطوانه دخی وار دیرکه شباکه ملاصقدر و دخی
دینشلرکه بو دیرکده حضرت فاطمة الزهرا رضی الله عنها انک
اوینک قپوسی بیننده در. قبر شریف مربعه سندن که حضرت صلی الله
علیه وسلم اول محله کلدکلرنده مبارک اللری ایله قپوی دوکوب بویورلردی
السلام علیکم اهل البیت انما یرید الله لیذهب عنکم
الرجس اهل البیت ویطهرکم تطهیرا ای الحجره شریفه اوزره

داير اولان شبّاكدر بو ايكى اسطوانه مانع اولمغين خلق بو ايكيسى كده
متبرّك اولوب عبادت ايدرلر. دخى اسطوانهٔ تهجّددر كه روايت
اولنمشدر كه پيغمبر صلى الله عليه وسلّم هر كيجه بر حصيرى طشره چقاروب
خلق گتدكدن صكره امير المؤمنين على رضى الله عنه نك اوى آردنده
دوشه دوب اول زمانده كيجه ايله نماز قيلورلر ايدى بر كيجه بوكاكم
اولوب حضرت صلى الله عليه وسلّم ايله بله نماز قيلدى بعده
بر آخر كيجه دخى گوروب اولدخى نمازه اقتدا ايلدى بو منوال
اوزره كثرت اولمغين حضرت صلى الله عليه وسلّم مطّلع اولدقده امر
ايلدى كه حصيرى غيرى چقارميه لر وكندولرى ايچرو گيروب
بعده صباح نمازينه جماعت حاضر اولدقلرنده ديرلر كه
يا رسول الله سزلر كيجه ده نماز قيلورايدك وكوزيسكا اويارق
سرور انبيا بيورديكه قورقدم كه كيجه نمازى سزلره فرض اولمسون
وسزلر عاجز اولوب حق تعالى يه عاصى اولهسز بو موضع معلوم
صاحب تاريخ ديركه حريق ثانيدن صكره بو اسطوانه بريره بر
ديرك ايدوب بر محراب بنا ايلديلر والله اعلم. در بيان قصهٔ حجرات
خلاصهٔ موجودات عليه ازكى التحيات حضرتلرينك حجرات شريفه لرى
ودخى حضرت فاطمه رضى الله عنها نك حجرهٔ منيفه لرى بياننده در

ومسجد

ومسجد شريف بنا سنده ذكر اولنشيدى كه حضرت رسالت
پناه هنوز ايكى خاتونلرى ايچون ايكى حجره بنا ايلمشيدى يعنى
برى حضرت عائشه رضى الله عنها ايچون وبرى دخى حضرت سوده
رضى الله عنها ايچون زيرا بونلردن غيرى حرملرى يوغيدى حتى
حضرت عائشه رضى الله عنها يه اول سنه ده زفاف واقع اولمشيدى
آندن صكره عند الحاجه ازواج طاهرات ايچون برر حجره
بنا ايلديلر. ابن الجوزى ديركه حارثه بن النعمانك حرم
حرم شريف قربنده منزللرى وار ايدى هر نه وقت حضرت صلى الله
عليه وسلّم تاهل واقع اولسه كندو منزلندن بر حجره محلى حضرت
پيغمبره ويررلردى تا جميع منازلنى سرور انبيانك ازواج
طاهراتنه حجرات شريفه لرى اولدى. وازواج طاهراتك
بيوتلرى قبله ومشرق وشام جهتلرنده ايدى اما غرب
جانبندن حجره يوغيدى حجرات مزبوره لر خرما اغاجندن
ايدى وبلاس ايله اورتولمشلر ايدى وقبولرى دخى
بر طبقه ايدى. وديرلر كه ازواج طاهراتك حجراتلرينك بعضيسى
كرپيج وبعضيسى جريد ايله اولوب لوزرلرى بالچق ايله صوانمش
ايدى جمله سى بو حجره لر طقوز حجره ايدى جميعا حضرت عائشه

رضی الله عنها حجره‌سیله باب الرحمة اراسنده ایدیلر و حسن
بصری رضی الله عنه روایت اولنمشدر که دیرمش که بالغ
اولمزدن مقدم حجرات ازواج طاهراته داخل اولور ایدم
اللریمی یوقاری‌یه رفع ایلدکده الم سقفنه دوقنوردی
امام مالک رضی الله عنه ثقه‌دن روایت ایدر که رسول الله
علیه السلامک وفاتلرندن صکره خلق حجراته کیروب تبرکا
نماز قیلورلردی خصوصا جمعه کونلرنده مسجد شریفه صیغمیوب
حجره‌لرده قیلورلردی حجرات من بعد مسجد شریفه ادخال اولنمزدن
اما قپولری مسجده ایدی ∴ اما حضرت فاطمة الزهرا
رضی الله عنهانک حجرهٔ شریفه‌لری بر موضعده ایدی که یعنی مزور
الکنجه و بر جانبنه مائل و حضرت عایشه رضی الله عنها حجره‌سیله
اول حجره اراسنده بر کوچک قپو وار ایدی که حضرت صلی الله
علیه و سلمک طهارت خانه‌لری جانبنده واقع اولمش ایدی
روایت اولنمشدر که حضرت صلی الله علیه و سلم طهارته وارنجه
اول قپودن حضرت فاطمهٔ زهرایه نظر ایدوب احوالن سؤال ایدرلردی
بر کیجه حضرت عایشه فاطمه ایله کفت و کو ایدوب ارالرنده فی الجمله
برودت واقع اولمغین حضرت عایشه رضی الله عنها حضرت پیغمبره [illegible]

ایلدیکی

ایلدیکی مزبور قپوی سد ایدرلر پس سد اولندی و حضرت عایشه
رضی الله عنها حضرت رسولدن استفسار ایدوب دیدیکه یا رسول الله
طهارت جانبنه وارمزدن اسرار ظاهر اولماز نه حکمندر
حضرت صلی الله علیه و سلم بیوردیلرکه انبیادن حاصل اولان اذای
یر کتم ایدوب نسنه کوسترمز حاصل کلام فاطمة الزهرا رضی الله عنها
نک حجرهٔ شریفه‌سی قبر شریف نبوینک مربعه‌سیله اسطوانهٔ تهجد
اراسنده‌در و دخی موضع محترمدر که بو زمانده حضرت فاطمهٔ
زهرانک رضی الله عنها قبر شریفلریدر انشاء الله تعالی محلی کلیجکده بیان اولنور
اما اختلافه مبنیدر و دخی قبهٔ شریفهٔ نبوی تحلی قازلدقده اول
مکانده بر لحد ظاهر اولوب آنک اوزرینه معمار بنا اولان کیمسنه
بر درک بنا ایلمشدر صاحب تاریخ خلاصه معرفه دیمش مطری
دیرکه عمر بن عبد العزیز رضی الله عنه حضرت فاطمهٔ زهرا رضی الله
عنهانک حجرهٔ شریفه‌سندن بر مقدار یری قبر شریف نبوی جانبنه
بنا ایلدیکی دیوار ایچنه ادخال ایدوب و حجرت شمالدن اولان قپوسی
خارجنده قالمشدر طبرانی روایت ایلمشدر که حضرت رسول
صلی الله علیه و سلم هر زمانکه سفردن قدوم بیورلر ایدی مسجد شریفه
کلوب ایکی رکعت نماز قیلوب بعده حضرت فاطمه رضی الله عنهانک حجره‌سنه

کیروب اندن صکره ازواج طاهراتی حجراتلرینه بیوررلردی

بشنجی فصل حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم

قپیلرینی ایلرلرایدکلری قپولری بیاننده در وانلردن استثنا اولنان

قپونک بیاننده در محقق اولسون که صحیح بخاریده وصحیح وغیرهمالرده

روایت اولنمشدر که حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیورمشلردر که

سدوا الابواب الا باب ابی بکر رضی الله عنه قپوسنی حالی اوزره قودک

روایت آخرده مسلمده قپولرینه خوخه یعنی پنجره دمشلردر

خاء معجمه ایله فتحی ایله ❁ ابن عباس رضی الله عنهما دن مرویدر که بو قصه لر

حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلمک مرض موتلرنده ایدی ❁ وصحیح

مسلم جندبدن روایت ایدر که حضرت پیغمبر بو حدیث وفاتلرندن

بش کیجه اقدم بیورردیلر جمله احادیثدن بری بخاریدن اولان احادیث

شریفه در که ابو سعید خدری رضی الله عنه دن مرویدر که رسول اکرم

صلی الله علیه وسلم خطبه شریفلرنده بیورردیلر که حق سبحانه وتعالی

بر بنده سنی دنیا ایله کندو یاننده اولان نعمتلر ارسنده مخیر ایلدی

پس اول مخیر اولان بنده حق تعالی یاننده اولان نعمتی اختیار ایلدی ❁ ابو بکر

الصدیق رضی الله عنه بکا ایلدی بز دخی انک بکاسنه تعجب ایلدک آخر الامر

معلوم اولدی که مخیر اولان رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ایمش صدیق رضی الله

عنه جمله مزدن اعلم ایدوکی معلوم اولدی ❁ ودخی حضرت رسالت

پناه خطبه لرندن برنده بیوردیلر که ❁ إِنَّ آمَنَ النَّاسِ عَلَيَّ فِي صُحْبَتِهِ

وَمَالِهِ أَبُو بَكْرٍ وَلَوْ كُنْتُ مُتَّخِذًا خَلِيلًا غَيْرَ رَبِّي لَاتَّخَذْتُ

أَبَا بَكْرٍ وَلَكِنْ أُخُوَّةُ الْإِسْلَامِ وَمَوَدَّتُهُ لَا يَبْقَيَنَّ فِي الْمَسْجِدِ

بَابٌ إِلَّا سُدَّ إِلَّا بَابَ أَبِي بَكْرٍ ❁ یعنی خلق الجنده اوزرمه منتی

چوق اولان صحبتنده ومالنده ابو بکردر واکر بن حق تعالیدن

غیری دوست ایدینه ایدم ابو بکری دوست ایدینور ایدم لکن

اخوت اسلام ومودت اسلام ارامزده در مسجد شریفده قپولرک

جمیعاً بکلنسون الا ابو بکر قپوسی حالی اوزره قالسون ❁ ابن سعد طبقاتنده

روایت اولندیکه انده حاضر اولانلر دیدیلر که بزم قپولرمزی

بکلدوب دوستک قپوسنی ابقا ایلدی پس سرور انبیا خلاصه

اصفیا بیوردیکه سویلدوککز بکا یتشدی ابو بکر قپوسنده

نور کوردم سزلرک قپولریکزده ظلمت کوردم ودخی

روایت اولنمشدر که پیغمبر صلی الله علیه وسلم قپولری سد ایله

امر ایلدوب ابو بکر قپوسنی استثنا ایلدکده حضرت عمر رضی الله عنه

ایتدی یا رسول الله بکا اجازت ویرکه بر دلیجک ایچم نمازه کلدکده

سنی اولدیککزدن نظر ایدیم پیغمبر صلی الله علیه وسلم لا بیورردیلر ودخی

روایت اولنور که قپو خلافتدن کنایت ایدی امدی اشارت
اولندیکه ابو بکر الصدیق رضی الله عنه دن غیری کمسنه خلافت
طلب ایلمسون • ودخی رویدر که ابو بکر صدیقک حجره سی
بقیع یولنده حضرت عثمان رضی الله عنه نک دار صغراسی
قارشوسنده وار ایدی • ودخی روایت اولندیکه حضرت
ابو بکر صدیقک منزل شریفی دار القضاده وار ایدی یعنی باب السلام
ایله باب الرحمه ارالغنده وار ایدی مسجد شریفی توسعه زیاده
اولندقده اول جانبده اولان قپولری هپ بکیدوب ابو بکر
الصدیق رضی الله عنه نک باب السلام ایله باب الرحمه ارالغنده
اولان قپوسی قالدی • بعده اشرفیه مدرسه سی بنا اولندقده بنا
معماری اولان کمسنه باب السلامدن مسجد شریفه داخل اولان
کمسنه نک یسارنده واقع اولان جانبنده اوچ قپو احداث ایلدکده
بری ابو بکر صدیق رضی الله عنه قپوسیدر والله اعلم
حافظ ابن حجر رحمه الله ایدر که سد ابواب حدیث شریفلرینک
ظاهرینه منافیدر سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه ذکر ایتدیکی
حدیث شریف که حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم مسجد شریفنده
اولان ابوابک سدینه امر ایدوب حضرت علی رضی الله عنه نک قپوسنی

استثنا

استثنا ایلدی امام احمد وامام نسائی بو حدیث شریفی
اخراج ایدوب سندنی تقویه ایلمشلردر • طبرانی اوسط
ادلو کتابنده زیاده ایدوب دیدی اشبو حدیث شریفک
راویسی ثقاتدر • ودخی دیشدر صحابه دن کیمی حضرت رسول
علیه السلامدن سؤال ایدوب ایندیلر یا رسول الله قپولریمزی
بکتمکه امر ایلدک حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیکه بن امر
ایلمدم الله تعالی بکتمشدر • ودخی زید ابن ارقمدن روایت اولندی
که دمشدر اصحاب کرام رضی الله عنهم دن برقاچ کمسنه نک قپولری
مسجد شریفه ایچنده اولوب حضرت رسول صلی الله علیه وسلم
بکتمسنه امر ایدوب وحضرت علی رضی الله عنه قپوسنی استثنا
ایلدکده سائرلرینه کوچ کلوب سؤال ایلدکلرنده حضرت
صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه والله بر قپو اچمادم وبر قپو بکتمدم
لکن مأمور اولوب امره تابع اولدم وامام احمد وحاکم ونسائی
بو حدیثی اخراج ایدوب راویسی رجال ثقاتدر دیو تقویه ایلمشلردر
ابن عباس رضی الله عنه دن مرویدر که رسول علیه السلام قپولری
بکتمسنه امر ایلیوب حضرت علی رضی الله قپوسنی استثنا ایلدی
ودخی روایت اولندیکه قپولری بکتمسنی امر اولندی الا حضرت علی

قپوسی وحال بوکه حضرت علینک اخر قپوسی یوغیدی مسجد شریفه
جنابت کرمدن اولوردی بو ایکی حدیث شریفی امام احمد و نسائی
رجال ثقات ایله اخراج ایلمشلردر • و دخی طبرانی جابر بن سمره دن
حدیث مزبور کبی روایت ایلمشدر • و دخی امام احمد اسناد حسن ایله
ابن عمردن رضی الله عنهما انک روایت ایتمشدر که رسول اکرم صلی الله علیه
وسلمک زمان شریفلرنده دیر ایدک خیر الناس رسول الله در
صلی الله علیه وسلم بعده [ابو بکر الصدیق رضی الله عنه] عمر رضی الله عنه در و دخی محققدر که حضرت علی
رضی الله عنه یه اوچ فضلت ویرلمشدر که اگر برسی بنم اولیه ایدی
بنم قاتمده قزل دوه لردن یکرک ایدی برسی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
اکا قزن ویروب واندن اولاد میسر اولدی و غیدر و بری دخی مسجد
شریفده قپولری سد اولوب آنک قپوسی استثنا اولنمقدر و بری
دخی خیبر فتحنده اکا علم ویرلمکدر • و نسائی علاء بن عرار طریقندن
روایت ایدر که ابن عمر رضی الله عنهما دن دیدم که بکا خبر ویر حضرت عثمان
و حضرت علی رضی الله عنهما دن بس بقت ایدن حدیثی ذکر ایلدی بعده دیدی که
امام علی حالنی هیچ کمسنه دن استفسار ایلمه رسول اکرم علیه السلام قتنده
اولان معامله یه نظر ایله که قپولری بکتمکده امر ایدوب و علینک قپوسنی
استثنا ایلدی اشبو حدیث شریف صحیحدر • امام علائی که آنی دخی

ابن معین

ابن معین و غیری صحیحدر دمشلر • حافظ ابن حجر ایدر که بونلرده
برلرکه طرفی من بوره اکا احتجاج ایلمکه قابلدر اما بعضیسی بعض
اخری تقویت ایدر • اما ابن جوزی بو طرقدن بعضیسنی موضوعاتنده
کتورمشدر و بعض روایتده تعلیل دخی ایلمشدر اما بوقدر
صحتنه قدح ویرمز و دخی بو نکاله تعلیل ایلمشدر که حضرت
ابو بکر صدیق رضی الله عنه نک قپوسنی استثنا ایدر احادیث
صحاحه مخالفدر و زعم ایلمشدر که رفضه وضع ایلدکلری موضوع

عائد اوله

اما ابن حجر ایدر که ابن جوزی بونده خطاء شنیع ایلمشدر
و احادیث صحیحه معارضه توهمی ایله رد ایدوب بونلرک برلرکه
جمع و توفیق قابلدر ••• وجه جمع ده بزاردن روایت ایدر که دیشکه
اگر ثابت اولورسه حضرت علی رضی الله عنه نک قپوسنی استثنا ایلدیکی
احادیث ابو سعید خدری رضی الله عنه حدیثی ایله توفیق قابلدرکه
ترمذی اندن روایت ایلمشدر که حضرت رسالت پناه صلی الله
علیه وسلم بیوردی برا حدکه حلال دکلدر که مسجد شریفدن جنابت
ایله مرور ایدم بندن و علیدن غیری کمسنه یه اشبو کلام اکا بناء در که
حضرت علی رضی الله عنه نک آخر قپوسی یوغیدی اما سایر صحابه
کرامک رضی الله عنهم غیری قاپولری اولغیر مسجد جانبندن اولوب

قپولری بکتمکله امر اولندی اما حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه
ندن غیر قپوسی واریدی مع هذا اندن قپوسی دخی استثنا اولنمغه
خلافتنه اشارت ایتدیکی سبقت ایلدی وحضرت صلی الله علیه وسلم
مرض موتلرنده واقع اولدوغی دخی قرینه سیله واضحدر اما حضرت
علی ندن قپوسی استثنا اولندوغی بکتمکدن توهم دفع ایچون اولمغله
والله اعلم یلجق اول مامور اولدیلر مسجد شریف جانبنده اولان
قپولری سد ایله الا حضرت علینک قپوسی رضی الله عنه اندن صکره
استیذان ایله هر کیس اولندی مسجد شریف جانبنه بر قپو فتح
ایدمیه ثانیا مامور اولدیلرکه فتح اولنان قپولری سد ایدلر الا ابوبکر
الصدیق رضی الله عنه ندن قپوجغی که ابقا اولندی ؞ وحافظ
ابن حجر دیرکه بو وجه اوضحدر وتایید ایدر بو وجهی حضرت حمزه
رضی الله عنه دن مروی اولان ایله که اوندن صورلدی وشدت ایله
چقوب وظیفه سنی چکردی وبر مقدار دخی پرده [illegible]
واغلایوردی حضرت صلی الله علیه وسلم سوردیلرکه بن کمسنه
اخراج ایلمدم ودخی کمسنه ابقا ایلمدم بلکه حق سبحانه وتعالی
ایلدی اشبو قصه صریحدر حضرت علی رضی الله عنه قضیه سنده
تقدمنه زیرا حضرت حمزه رضی الله عنه اوایلده شهادت ایله مشرف اولمشدر

وحضرت

وحضرت ابوبکر رضی الله عنه قضیه لری حضرت صلی الله علیه
وسلمک مرض موتلرنده ایدی وبو ذکر اولنان حدیثلرک غیری
دخی بعض اخبار دلالت ایدرکه حضرت علی رضی الله عنه قضیه سی
مقدم اوله بو مقداره وزره اقتصار اختیار اولندی والله اعلم
التنبیه فصل امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه مسجد شریفده
زیاده ایلدیکی بیاننده ودخی اتخاذ بطیحا اولنا جهده ؞
مخفی اولمسونکه امیر المؤمنین ابوبکر صدیق رضی الله عنه مسجد نبوی اوزره
نسنه زیاده ایلمدی انجق روایت اولنورکه مسجد شریفک
دیرکلری چورومکله خرما اغاجیله تجدید ایلمشدر اما امیر المؤمنین
عمر رضی الله عنه زیاده ایدوب کرپیج ایله بنا ایلمشدر قبله جانبنی
مقصوره ندن قبله سنده واقع اولان دیرکلره دکین ایتدرمشدر مقصوره
کلیجه زیاده ایلمشیدی ودیرکلرینی اغاجدن ایلمشیدی وبو وجه صحیحه
معارضه ایلمز زیرا اولکه حضرت عمر رضی الله عنه دیرکلری کرپیجدن
بنا ایدوب اغاجلری اخراج ایلمشیدی ؞ ابن عمر رضی الله عنهما
مرویدرکه حضرت عمر رضی الله عنه زماننده مسجد نبوینک
طولی قبله جانبندن شام جانبنه وارنجه یوز قرق ارشون ایدی
وعرضی دخی یوز یکرمی ارشون ایدی وجانب مغربیدن زیاده ایلدوکنده

انتهاسی یدنجی درکدر و مشرق جانبندن ازواج طاهرات حجره‌لری
ابقاسیچون زیاده ایلمدیلر و جانبندن درکلر حدینه دك زیاده
اولنمشدر و دخی اون آرشون مقداری یسی و توز آرشون شام جانبندن
دخی زیاده اولنمش اوله والله اعلم • و دخی روایت اولنورکه
مسجد شریفك سقفی یوجه‌لکی اون بر آرشون ایدی و مسجد شریفك
تملی آدم بوی قدر طاش ایله بنا اولنمشدی و دخی حرم محترمك
آلتی قپوسی وار ایدی ایکیسی قبله ندن صاغ جانبنده یعنی باب
السلام و باب الرحمة و ایکی قپو دخی صول جانبنده وار ایدی
یعنی پیغمبر صلی الله علیه وسلمك کلدکلری قپو که باب جبرائیلدر
و دخی باب النسا و اوچنجی قپو دخی قبله اردندن یعنی شام جانبنده
ایدی • امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه‌دن مرویدرکه بیورمشدر
اگر رسول الله صلی الله علیه وسلمدن استماع ایلمامش اوله ایدم
مسجدمزه زیاده ایلمك گرکدر دیو اصلا مسجد شریفه زیاده
ایلمزدم • و دخی روایت ایدرکه پیغمبر صلی الله علیه وسلمدن
اشتدم که بیورر ایدی اگر مسجدمی ذو الحلیفه‌یه دك زیاده
ایلسلر جمیعا مسجدم اولور • و ابو هریره رضی الله عنه‌دن روایت
اولنورکه حضرت رسول صلی الله علیه وسلم بیوردیکه اگر بو مسجدی

صنعایه دك

صنعایه دك چکسه‌لر جمیعا مسجدمدر صنعا یمنده بر شهردر و دخی
روایت اولندیکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بر گون مصلاده
تمنا طریقیله بیوردیلرکه بو مسجدی زیاده ایلسك و مبارك
الیله قبله جانبنه اشارت ایلدیلر پس امیر المؤمنین عمر رضی الله
قبله جانبندن زیاده ایلدی • امام یافعی رحمه الله ایدرکه بو قصه
هجرة نبویه‌دن صکره اون یدنجی سنه‌ده واقع اولمشدی و دخی
ابن سعد و یحیی روایت ایتمشلرکه مسلمانلر چوغالدقده حضرت
عمر رضی الله عنه حضرت عباسه دیدیکه مسجد شریفه جماعت صغمان
اولدی و بن مسجد نبوینك اطرافنده اولان اولری صاتون آلدم
سنده اولکه‌دن غیریسنی و ازواج طاهراتده اولرینه جراءت
ایدمزین و اما سنده منزلکی یا بکا بیع ایله دلدوگك ایله
و یاخود آخرته آنده مقدارینی سکا ویره‌یم یاخود وقف ایله
که تا مسجد شریفه الحاق اولنه حضرت عباس رضی الله عنه دیدیکه
هیچ بریسن ایلمزین زیرا حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم بو منزلی
بکا ویروب مقابلنده ایله بنجه ایلمشدر ما بینلرنده کثرت و نزاعدن صکره
ابی بن کعب رضی الله عنه قاضی ایلیوب الحاصل شمدیده منبور اولره
داود علیه الصلوة والسلامك قصه‌سنی نقل ایلیوب دیدیکه حضرت

رسولی

اشتدم که بو دیلر حق تعالی داود علیه السلامه وحی ایلدیکه
بنم ایچون بر او بنا ایله که انده بنی ذکر ایده‌لر پس بیت المقدسی
تعیین ایدوب حیثیت تربیع اوزره خط چکدکده مربعک
بر زاویه‌سی بنی اسرائیلدن برکمسنه‌نک اوینه واقع اولدی
داود علیه السلام مزبور اوی بهاسینک اضعافی ایله استیام
اوصاحبی ویرمدکده داود علیه السلامک خاطرینه بو کلدیکه کوجله اوی
اندن آلوب مسجده الحاق ایلیه پس حق تعالی وحی ایلدیکه بن سکا
امر ایلدم که بنم ایچون بر او بنا ایله‌سن و سن مراد ایلدک که انده مغصوبی
یعنی کوج ایله بلا اذن المالک ادخال ایده‌سن غصب خود بنم شانم
دکلدر ایمدی ای داود سنک عقوبتک بودر که مزبور اوی سن ایلمیه‌سن
حضرت داود علیه السلام دعا ایدوب دیدیکه یا رب اوغلم
بنا ایلسون حق سبحانه وتعالی دعاسنی قبول ایلدی وحضرت سلیمان علیه السلام
بناسنی تمام ایلدی ❀ وابی بن کعب رضی الله عنه اوی حضرت عباسه
حکم ایلدکده حضرت عباس رضی الله عنه ایتدی بن اوی
مسلمانلر ایچون وقف ایلدم خصومتدن ایچون دکل بلکه الله ایچون
تقبل الله منه ❀ مزبور اولان اولوغی ایچون دخی حضرت عمر ایله حضرت
عباس رضی الله عنهما انلرک ارالرنده خصومت واقع اولمشدی امدی قضیه

بودرکه عباس رضی الله عنهک اوی اولوغی مسجد شریف اوزره
یاغمور قیوسی اوزره صوین دوکردی حضرت عمر رضی الله عنه
میزابی یرندن قوپردی پس عباس رضی الله عنه دیدیکه والله بو میزابی
اشبو مکانده وضع ایلمدی الا رسول الله صلی الله علیه وسلم
کندی مبارک اللری ایله پس عمر رضی الله عنهما عباسه دیدیکه والله
بو میزابی یرینه قومزسن الا سنک ایاقلرک بنم اوموزم اوزره
ایکی قومیه‌سن یعنی عمر رضی الله عنه یمین ایلدیکه حضرت عباس
رضی الله عنه آیاقلرین بنم ایکی اوموزم اوزرینه قویوب
میزابی یرینه محکم ایلدی ❀ ابن عمر رضی الله عنهما روایتی اوزره
منبر امین بوراده بری مروان منبرلینک یلیسنده اولان
اسطوانه مربعه ایله باب السلام ارهسنده‌در وحالا
منبر مروانک یرنده باب السلامک طهارت خانه‌لریدر
مزبور اسطوانه منبر شریف نبوینک بشنجی اسطوانه‌سیدر و مربعه
تابنده مزبور اسطوانه‌نک تربیعی یانوب غربی جانبنده حرم علیه اولدی
اما بطحا اتخاذی یعنی بطحا ایدنمکی سالم ابن عمر رضی الله عنه
دن سند صحیح ایله رویدر که عمر رضی الله عنه مسجد شریفک کعبه‌سنده
رحبه بنا ایلدیکه اکا بطیحا دیرلر ❀ ودیدیکه هرکیمکه کلام

باطوغی انشا شعر اراده ایدوب اوازنی یوكسلدوب ایلمسك
استرسه كركدركه رحبه ده ایلیه مسجد شریف نبوی ایچنده یلیمیه

یدنجی فصل امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه زیاده

ودخی مقصوره بیانندهدر مرویدر كه حضرت پیغمبر صلی الله
علیه وسلمك هجرت شریفلرندن سنه اربع وعشرینده امیر المؤمنین
عثمان رضی الله عنه خلیفه اولدی بعده خلق جمع اولوب دیدیلركه
جمعه كونلرنده مسجد شریفده خیلیجه مضایقه اولور بعضی كیمسنه‌لر
خارجده مسجدده نماز قلورلردی بو معناده اظهار شكایت ایلدیلر
امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه اصحاب رأی اولان اصحاب كرام ایله
رضی الله عنهم بو بابده مشورت ایدوب مسجد شریفك دیوارنی
یقوب مسجد شریفی زیاده ایلیه‌لر پس امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه
اویله نمازندن صكره منبر شریفه چیقوب حمد وثنا ایلدكدن صكره
ایتدی بر اراده ایلدم كه مسجد شریفی یقوب دخی زیاده ایلیوب بنا ایلیم
زیرا حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیورمشدر كه هر كیم الله ایچون
مسجد بنا ایدرسه حق تعالی انوكیچون جنتده بر او یاپار و بو بابده
مقتدام حضرت عمر رضی الله عنه در ودخی دیدی كه اصحاب
كرام ایله رضی الله عنهم مشورت ایلدم كه انلر دخی معقول كوروب

بو معناده

بو معناده اجماع ایلدیلر پس اول كونده حاضر اولنلر تحسین ایلیوب
خیر دعا ایلدیلر صباح اولدقده معماری كتوروب كندو نفس
نفیسی ایله مباشرت ایدوب بونده بر له كه حضرت عثمان رضی الله عنه
صائم الدهر وقائم اللیل ایدی مسجد شریفك طشره‌سنه چیقمازدی
وبنا تمام اولدقده كرچ ایله صوغ متقن ایلدی ابتداء عمل سنه
تسع وعشرینده ماه ربیع الاولنده اولوب وانتهاء بناسی سنه
ثلاثینده ماه محرم غره‌سنده اولدی پس مدت عمل اون آی
اولمش اولور سنن ابی داودده ابن عمر رضی الله عنهمادن مرویدركه
حضرت عثمان رضی الله عنه انلری تغییر ایدوب چوق نسنه‌لر زیاده
ایدوب مسجد شریفك دیوارنی منقش طاشیله یاپوب كیرج
ایله صوایوب دیركلرینی دخی منقش طاشدن ایلیوب ساج اغاجیله
مسقف ایلدی صحیح مسلمده مرویدركه حضرت عثمان رضی الله عنه
اراده ایلدیكه مسجد شریفی تجدید ایلیه خلق تجدیدی مكروه
كوروب مرضی‌لری اولمیدی كه قدیمكی هیئت اوزره ابقا اولنه
پس عثمان رضی الله عنه دیدی رسول اكرمدن بن استماع ایلدم كه
بیوردی هر كیم كه الله ایچون مسجد بنا ایدرسه حق تعالی انوكیچون
جنتده بنا ایلدكی مسجد كبی بر او بنا ایدر اما دیمشلركه خلق

خلق مکرومه عد ایلدکلری منقش طاشیله بنا اولندوغیدر
اما مرضی دکیلدر دیو ابیدیکه کرتیج ایله وخرما اغاجیله اولنه ایدی حضرت
عثمان رضی الله عنه ایلمشیدی اصلی زیاده وتوسعه مکروه عد
ایلمدیلر والله اعلم حضرت عثمان رضی الله عنه زیاده لرینده
تجدیدنده روایات کثیره مختلفه دن مستفاد اولنان بودر که
قبله جانبندن حالا موجود اولان دیواردرکه حضرت رضی الله
عنه یه منسوب محراب شریف اندهدر • ومغرب جانبندن برددی
مقداری زیاده اولندیکه منبر شریفدن سکز یخی در کلدد
وباب السلامدن مسجد شریفه داخل اولانک سننده مواجهه
واقع اولدیردکه آشغه سی مرتبه در حضرت عثمان رضی الله
عنه نک مسجد نبویه زیاده ایلدوکی بنانک منتهی سیدر بعده
ولید زیاده ایلدوکی بنانک ابتداسیدر دیو دیرلر اوکه فقد والله اعلم
اما جانب شامیه دن بر روایتده اللی ارشون و بر روایتده اون ارشون
اولمق لازم کلور زیرا مرویدرکه مسجد شریفک طوالنی یوز التمش
ارشون ایلدی • ومعلومدر که حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلمک
زمان شریفلرنده صحیح روایه اوزره یوز ارشون ایدی حضرت عمر
رضی الله عنه قرق ارشون دخی زیاده ایلدی پس مجموع طول زائد اولور

اما صاحب

اما صاحب تاریخ ایکی روایت اراسنده توفیق ایدوب ایدرکه
حضرت عمر ایله حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه نک مجموعا زیاده سی
یوز التمش ارشون اولور والله اعلم اما بو حقیر ایدرکه بو کلامک
ظاهری اشکالدن خالی دکلدر زیرا توفیق بین الروایتین مقتضاسی
بودرکه ایکیسی بله اللی اوله ویاخود ایکیسی اون اوله پس صاحب
تاریخ توفیقی نجه اولور بیاننده دیدیکی جایزدر که اولکی
روایتده که اللی دنلمشدر مراد جانب شامده اولان زیاده
بیانی اوله یعنی حضرت عثمان رضی الله عنه جانب شامدن
اون ارشون زیاده ایلمشدر وحضرت عمرک زیاده سی قرق
پس ایکیسی اللی اولور وایکنجی روایت اوزره که التمش ارشون دنلمشدر
حضرت عثمان رضی الله عنه نک جمله طولده واقع اولان زیاده سی
بکرم ارشون اولور حضرت عمرک رضی الله عنه زیاده سیله معا که
قرق ارشوندر جمله سی التمش اولور والله اعلم اما حضرت عثمان
دخی مشرق جانبندن زیاده ایدوب حجرات ازواج طاهراتدن
نسنه ادخال ایلمدی لکن بر روایتده فهم اولنورکه حفصه خاتونک
رضی الله عنها نک حجره شریفه سینی ادخال ایلمشدر والله اعلم
اما مقصوره حقنده قاموسده ایدرکه • المقصورة الدار الواسعة

المختصة اوهي اصغر من الدار لا يدخلها الا صاحبها يعني مقصوره
بر اوه ديرلركه بولا اوله و محفوظ اوله ويا خود بر موضع اولاكه
سايرلر اوراده كوچوك اوله صاحبندن غيرى كيمسه كرمز اوله
معنى اولسونكه اولكرنج ايله مقصوره بنا ايلين كمسنه حضرت عثمان
رضي الله عنه ايدى و مقصورهنك ديوارلرنده پنجرهلر قومشدى كه
اندن امامه نظر ايدوب حالنه مطلع اولورلر ايدي ٭ و عمر بن عبد العزيز
وليد بن عبد الملك جانبندن مسجد شريفي بنا ايلدكده مقصوره
ساج اغاجندن بنا ايتمش ايدى و امام مالك رضي الله عنه روايت ايدر كه
امير المؤمنين عثمان رضي الله عنه خليفه اولدقده كندو ايچون بر مقصوره
بنا ايتديركه حضرت رضي الله عنه يه واقع اولان قضيهدن خوف ايتدوكى
مقصورهده ايچنده خلق ايچون امامت ايدر ايدى ٭ و دخى امام
مالكدن رضي الله عنه روايت ايدر كه اول مقصوره بنا ايلين مروان بن
حكم ايدى يمانى طايفه سندن مجروح اولدوغى زمانده و امام
نووى بدن روايت ايدر كه ديمشدر اول مقصوره ايدن معاويه رضي الله عنه
اولدى خارجيلردن مجروح اولدوغى زمانده اما حقير ديرمكه
اشبو روايات مقصوره تفسيرنده قاموسدكى ايكنجى تفسيرينى ترجيح
ايدر والله اعلم سكزنجى فصل

وليد

وليد بن عبد الملك زيادهسى بياننده در ٭ و دخى محراب و شرفات
و منارات اتخاذنده و دخى مسجد شريفده سبيل غازى فلمنى
منع ايلمدكى بياننده در ٭ زبير بن روايت ايدر كه حضرت عثمان
رضي الله عنه دن صكره حضرت على رضي الله عنه و معاويه رضي الله عنه
و اوغلى يزيد و مروان و اوغلى عبد الملك مسجد شريفه نسنه
زياده ايلمديلر تا وليد بن عبد الملك خليفه اولنجه يه دك
و مزبور وليد قرنداشى اوغلى عمر بن عبد العزيز كه اندن جانبندن مكه و
مدينهده حاكم ايدى مزبور عبد العزيزه مال كوندروب امر ايلدى كه
هر كيمكه مسكنلرينى بيع ايدنلرى صاتون آلوب بهاسينى ويرهسز و هر كيمكه
بيعدن ابا ايدرسه آنلرى يقوب مسجد شريفه الحاق ايلسون و بهاسنى
ويرهسز اكر قبول ايلمزسه فقرايه صرف ايدهسز ٭ و دخى امر ايلدى كه
ازواج طاهراتك حجرات شريفهلرينى مسجد شريفه ادخال ايدهسن
و اقدى عطاء خراسانيدن روايت ايدر كه امهات مؤمنينك
حجرات شريفهلرينى مسجد شريفه ادخال اولنسون ديو وليد بن عبد الملك
امرى اوقندوغى مجلسده بن حاضر ايدم اول كونكى كوندن دخى
كورمدم كه ناس مكدر اولوب اغلرلر ايدى و سعيد بن مسيب دن
اشتدم كه دير ايدى والله مراد ايدرم اشبو حجرات شريفهلر كه حالى اوزره

بقالر ایدیگه بر ذهن شکره کلنلر اکثر مدینه ده و اکثر اطرافدن کلن
افاقیلر گوروب بللر ایدیکه حضرت رسول اکرم اولدیغی حجره لرده
کونشی دنیاده نه طریقیله معیشت اختیار ایلمشلر ایدیگی آنلره
دخی بونی گوروب مشاهده ایلمگله زهد و ورع حاصل اوله ایدی
ننه کیم لیس الخبر کالعیان مقتضاسیدر • ولید بن عبد الملک هدم ایتدردی
کرها و جبرا اولدیغی ایچون بانیده بعض اخیار ولیدک بو فعلنده
سوء ظن ایلمشلرکه باعث اولمش ایدی اما چون عمر بن عبد العزیز مباشر ایله
اولمشدی امیدر که حق تعالی عفو ایلمش اوله • اختصار اختیار ایلدکلرین
اخبار مشار الیهده ترجمه لرینه قلمی صرف ایلدک مراد اولنورسه
اصله رجوع اولنه اما ولید بن عبد الملک زیاده سنده تجدیدنده
روایات کثیره مختلفه در مفترق اولان بر وجه اختصار و اجمال
بودرکه جانب مغربدن ایکی درده و جانب مشرقدن دخی درده
زیاده ایدوب حجرهٔ شریفه لر اول جانبنه داخل اولمشدر و جانب
شامدن دخی اون درده زیاده ایدوب درت دیرکی مسقف
التنده که قبر شریفده مرتبه سنه متصلدر و اون درده مقداری
مسجد شریفک صحننده و درت درده دخی مسقف تحتنده زیاده اولمشدر
واشبو روایتی ارشون اعتبار ایله تأیید ایلدیلر والله اعلم

ابن زباله روایت ایلرکه من بعد ولید روم پادشاهنه نامه یازوب
ایتدی که حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلمک مسجد شریفنی
عمارت ایلمک استرم پس سندن استادلر ایله فسیفسا امداد
و اعانت رجا ایدرم و فسیفسا رنگین شیشه لردیرلرکه
روم جانبنده کی کاورلر دیوارلره و بعض یرلره استعمال ایدرلر
حالا اسلامبولده قمریه دیرلر روم پادشاهی نظیری یوز نفر استاد ایله
بر فارچه یوک فسیفسا و سکز بیک دینار و وافر قنادیل ایله
سلاسل ارسال ایلدی • روایت اولنورکه فسیفسا ایچون
اول نوره نیک بنیانی خمیر ایدوب و بنا و اساسی طاش ایله یاپوب
و دیوارلرینی گوزه ایله صیوه یوب و دیرکلرینی طاشدن یاپوب ایچلرینی
دمور دیرکلر ایله و قورشون ایله طولدوروب و مسجد شریفک دیوار
لرینی ایچروسندن مرمر ایله و فسیفسا ایله مزین ایلدی و آلتون ایله
نقش ایدوب و دیرکلرینی و قپولرده طرفلرینی آلتون ایله و لاجورد ایله
مزخرف و منقش ایلدی • و روایت اولنورکه عمر بن عبد العزیز
رضی الله عنه محراب شریفی و شرفاتی ابتدا کندی بنا ایلمشدر یعنی اولا
ایلمشدر و اولوقلرینی قورشوندن ایدوب و مسجدک جانبلرینده درت
مناره بنا ایلدی و هر مناره نک طولی التمش ارشون ایلدی و بر روایتده

شام جانبنده اولان مناره قبله جانبنده اولان ایکی منارهدن بر مقدار
آلچقدر دیدی. اما باب السلامده اولان مناره مروان دارینه حواله
اولنوب اذان وقتلرنده مؤذنلر کوکبهسی مروان اوینه دوشردی
انکا بنا سلیمان بن عبد الملك مزبور منارهنك یقلمسنه امر ایلدی
یقلوب یاندقده کره مسجد شریفك اوچ مناره اوزره قالدی تا شول
زمانه دکین که محمد بن قلاوون زمانی اولدقده یدی یوز التمش التی تاریخنده
مزبور امر ایلدی مناره مزبوره تکرار بنا اولنه امری موجبجه کبیر
بنا اولنوب سایر منارهلر اوزره اطول اولوب اوزنلغی طقسان
ارشون اولدی لکن اکا برابر اولان مناره که حجره نبوی یاننده واقع
اولمشدر رئیسیه دیمکله معروفدر ● اما سکز یوز ایکی تاریخنده
کم آخرکی بناده مصر پادشاهی اولان سلطان قایتبای علیه الرحمة والغفران
حضرتلرینک امری ایله که مزبور مناره یوز یکرمی ارشون اولوب الآن
موجوددر ● اما مسجد شریفده میت نمازینی منع ایلمکه مرویدر که
عمر بن عبد العزیز رضی الله عنه آدملر تعیین ایلمشیدی که مسجد شریفده
جنازه نمازینی قلمغه کلنلری مسجددن سوروب اخراج ایدرلردی
ابن النجار دخی بو قضیهیی ذکر ایدوب دیمشکه اشبو تعیینک بزم زمانمزده
دخی واردر یعنی منع ایلمک قضیهسی مکر علوی طایفهسندن اولانلر ویا خود

امرا

امرا و اعیاندنکه مسجد شریفده نمازلرینی قلمق دیلسلر آنلرک
جنازهلرینی روضه مطهرهده قلنوردی اما سایر عامهنك
جنازهلری مسجد شریفك شرقی جانبنده اولان دیواری آرتنده
قلنوب مسجد شریفه ادخال اولنمازدی ● اما صاحب تاریخ
دیرکه بزم زمانمزده دخی میت نمازی مسجد شریفده و روضهده
منیفده قلنوردی مکر شیعه طایفهسی که اشرافدن اولمیهلر مزبورلرک
جنازهلری مسجد شریفه ادخال اولنمازدی ممنوعدر بو حقیر دخی دیرمکه
بزم زمانمزده دخی بویلهدر. اما علمای حنفیهدن مشهوردر که
مسجدده جنازه قلمق مکروهدر کرک میت ایکی وجه اوزره در
بری بودر که مسجد بش وقت نماز قلمق ایچون بنا اولنمشدر جنازه
نمازی بش وقتدن اولمدوغی اجلدن لایق اولان بودر که مسجددن
طشرهده قلنه و ایکنجی وجه بودر که مسجد ملوث اولمق احتمالی واردر
خارجده قلمق اولیدر دیمشلر اما امام شافعی ایدر که مسجدده
قلمق اولیدر. اما امام ابو یوسفدن روایت صحیحه واردر که
میت نمازینی مسجدلرده قلمق اولیدر. حرمین شریفین اهالیسی
اقتدا ایتمکی حرمین شریفین میت نمازینی مسجد شریفلرده قلدقلری
اجلدن سایر مساجدده قلمق دخی اولیدر. و مشایخدن بعضلری

دخی امام یوسف قولنجه اوزره فتوی ویرمشلردر باخصوص که ایکی علت منع
ایچون ذکر اولندی کما ضعف اوزره در امدی حرمین شریفین ده میت
غازینی مسجده قلمق اولی ایدوکنه اشتباه یوقدر نیجه وجه اوزره که برو حجره
بودرکه سیّئه شریفه حاصل اولور وکثرت جماعته باعث اولور وبری دخی
مدینهٔ منوره ده جنته داخل اولور جنته داخل اولنلر خود جمع کرکدر امیددرکه
انلر غازی قلنانلر جنته لر جنت ایله متنعم اولالر وبری داخی اصحاب کرام
رضی الله عنهم دن حضرت ابو بکر الصدیق رضی الله عنه وحضرت عمر رضی الله عنه
غازلری روضهٔ مطهره ده قلنمشدر ونیجه بونلر ممکن روجوع خصنه بولنق
جایزدر امیددرکه حق سبحانه وتعالی بزی دخی بو نعمتلردن محروم ایلمیه

طقوزنجی فصل مهدی زیاده سی بیانندهدر

معلوم اولسونکه مسجد شریف ولید بن عبد الملک عمارتندن صکره
اول بنا اوزره قالدی تاکه خلفاء عباسیه دن اوچنجی خلیفه که
ابو جعفر منصور دیمکله معروف ومشهوردر ایدی دلدیکه مسجد
شریفه برمقدار زیاده ادخال ایلیه اما توفیق اولمیوب دار فنادن
رحلت ایلدی اندن صکره سنه ستین ومائه ١٦٠ تاریخنده اوغلی مهدی
نام خلیفه اولوب جهتن منصرف اولدقدن صکره مدینهٔ منوره یه
کلوب جعفر بن سلیمان نام کمسنه مدینهٔ منوره یه حاکم نصب ایدوب

ومسجد نبوینک زیاده اولنمه امر ایدوب وعبد الله بن عاصم بن عمر بن
عبد العزیز بن عبد الملک بن شبیب غسانی بنا اوزرینه معمار متولی
نصب ایدوب بعده عبد الله بن عاصم وفات ایلدکده یرینه عبد الله
بن موسی الحمصی نصب ایدی که مزبورلر مسجد شریفک جانب شامیدن
اون درت مقداری زیاده ایدوب اوچ جانبندن غیری جانبنه زیاده
ایلمدیلر صاحب تاریخ ایدرکه بو روایتده معلوم اولدیکه مزبور
مهدینک بناسی دخی فسیفسا ایله مزین ایدی حتی بر بقیه سی
مطلع اولندی اما حریق آخرده اخراولدی ومزبور مهدینک زیا
ده سنده درکه مسقف شرقیده بر دیرک وارکه اشاغه سی بر آدم اوتو
قادر درجه ده کوشلی واقع اولمشدرکه اوطقوزنجی دیرکدر وقبر شریفدن
مربعه نیدن اوردیره که وارنجه مهدینک زیاده سی ابتداسی علامتیدرکه
اندن آخر مسجده وارنجه جمله مهدی بناسیدر اندن صکره علی الصحیح
مسجد شریفه کمسنه زیاده ایلمدی که خمس وستین ومائه ١٦٥ تاریخنده مزبورلر
بنادن فارغ اولدیلر والله اعلم

اونبجی فصل

قبور شریفه لرچوره سنده وحجرهٔ شریفه یه متعلق امور واخبار وقبور
منوره نک صفتی وحجرهٔ شریفه یه دایر اولان دیوارلرک بیانندهدر
نیجه که ذکر اولندی که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک

راجع

قبر شریفلری ام المؤمنین عایشه صدیقه رضی الله عنهانڭ اوده‌سنده
واشبو اوده‌نڭ ایکی ارشون مقدار دیواری و یوقاروسی یوجه‌لکی
سکز بچق ارشون ایدی و ایکی قپوسی وار ایدی بری مغرب جانبنه
وبری مشرق جانبنه ایدی حضرت عایشه رضی الله عنهادن منقولدر که
منزلمزده یوروده باشمدن چادریمی کیدروب کیچه‌کدن بیله منفصل اولور
ایدم حضرت عمر رضی الله عنه دفن اولندیغندن صکره چادریمی یعنی
ارتوکمی باشمدن اندرمیوب حیاسندن اوزره اولوردم حتی قبور شریفه
جانبنه دیوار بنا ایلدم که بکا ساتر اوله • ودخی روایت اولندیکه
ناس تبرکا ایچون قبور شریفه‌نڭ طپراغندن آلورلر ایدی ام المؤمنین
عایشه رضی الله عنها دیوار بنا ایلدکده دیوارده بر دلک ایدوب خلق
اول دلکدن طپراق آلورلر ایدی مزبور دلوکی دخی حضرت عایشه رضی الله
عنها بکندردی • ودخی روایت اولندیکه مدفن یعنی قبر شریف اولدیغی
مکان دائما آچق ایدی تا که حضرت ولید خلافتی واقع اولوب
عمر بن عبد العزیز مردیوار بنا ایلدی واول دیوار درت کوشه‌لکلی
ایدی که کعبه‌یه مشابه اولوب خلق آنی قبله ایتمیه‌لر هشام بن
عروه‌دن منقولدر که پدرم یعنی عروه‌دن روایت ایدرکه مزبور دیوار
بعده ساقط اولدقده زمان ولید دولتنده بنایه شروع اولندقده

اساس

اساس حفرنده یعنی قزار ایکن عمارتنده بر ایاق ظاهر اولوب
ناس فزع ایدوب حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلمڭ قدم
شریفلری اولمقدن خیلیجه قورقوب وبلورمیوب مغموم بولندی
بعده عروه دیدیکه والله بو رسول اکرمڭ مبارک قدملری
دکلدر بلکه حضرت عمرڭ ایاقلریدر • ور روایت اولندیکه عمر بن
عبد العزیز رضی الله عنه ابن دردانه نام کمسنه‌یی بنایه امر ایلدیکه ایچرویه
اوکمنه دخی کندویه یاردم ایچون بر اخر کمسنه دخی طلب ایلدی
عمر بن عبد العزیز ساقلرینی آچوب مزبوره یاردم ایچون ایچرویه
وارمق اراده ایلدکده قاسم بن محمد و سالم بن عبد الله دخی ساقلرینی
صفایوب ایچرو کیرمکه حاضر اولدقلرنده عمر بن عبد العزیز انلره دیدیکه
سز بونه اولدی دیدیلرکه مراد ایدرز که سنکله معاً ایچرو کیره‌وز
عمر بن عبد العزیز دیدیکه کثرت ایله کرمکه انلره جفا وایذادن
قورقارم وصن احمد نام کمسنه‌یه امر ایلدیکه یردم ایچون کیره وکندوسی
کرمدی • وبر روایتده بویله‌درکه عمر بن عبد العزیز رضی الله عنه
ابن دردانه امر ایلدی که حجره شریفه‌نڭ ثمانه نظر ایلیه مزبور دخی
واروب ملاحظه ایدکه بو رکن مضطرب اولوب آنی قالدروب
بر جانبده مکث ایلدکده پس عمر بن عبد العزیز رضی الله عنه کلی خوف ایدوب

عبد الله بن عبید الله اکا دیدکه قورقه که بو ایکی قدم عمر بن الخطاب رضی الله عنه نك قدم شریفلریدر که حجرهٔ شریفه حیطان نك دیوار التنده واقع اولمشدر بعده حجرهٔ شریفه نك قبلهٔ جانبنده حضرت عمر رضی الله عنه قدم مبارکلری اوزرینه بنا ایلدیلر و عمر بن عبد العزیز رضی الله عنه مزبور درزانه دیدکه کوردکم کوردن نه سنه ایله و دخی روایت اولنورکه سنهٔ سبعین و خمسمایه تاریخنده اهالیٔ مدینهٔ منوره تحمینا و تقریبا اولنجه شریفه دیوارده شعل اوازینه پیشدیلر و اول زمانده خلیفه اولان مستضی بالله نام کمسنه یه عرض ایدلر مزبور خلیفه علما و فقها ایله مشورت ایدوب خدام حرمدن فقیر و متدین کمسنه ایچرو کیروب بو خدمته مباشرت ایلیه دیو فقهادن فتوا ایله امر ایدوب بنی العباس طایفه سندن بدر نام کمسنه که صیام و قیام لیل ایله موصوف و اخلاص ایله حرم شریفه خدمته قایم ایدی خدمت مزبوره ایچون اول کمسنه اختیار اولنوب دیوار حجرهٔ شریفه یه کیردکده کوردیکه ایچروده اولان حجرهٔ شریفه نك غربی دیواری دوشمش بولنوب و مسجد شریفه عطر رغنده کرچ دوکلوب دیواری اعاده ایلدی و حجرهٔ شریفه ده اولان اغلب زبالهٔ ضرف بولنوب دیوار اوزرینه دوشکیله مزبور ظرفده که انلردن بر مقدار حصه سنی ایچنه ذکر اولنان ظرفی

برمقدار طهر اغیله تبرکا بغداده ارسال ایلدیلر بغداده داخل اولدوغی کون جمیع اهالی بغداد کسب و کارلرندن فراغت ایدوب استقبال ایچون اجتماع اولنمشلر ایدی و الله اعلم و دخی ابن النجار دیرکه سنه ثمان و اربعین و خمسمائه تاریخنده دیوار دوشدوکی استماع اولندقده امیر مدینه قاسم بن مهنا به خبر ایدوب مزبور دیدیکه بر صالح کمسنه نازل اولوب کورسونکه واقعه ندر اندن صکره تفحص ایدوب عمر نام شیخ شیوخ صوفیه که مدینهٔ منوره ده مجاور ایدی و زهد و صلاح ایله معروف اولوغیز آنی اختیار ایلدیلر مزبور عمر باللنه ایپ ایله بغلنوب دکدن حجرهٔ شریفه یه نزول ایدوب عمر بن عبد العزیز بنا ایلدیکی حظیره یه اولدیکدن اینوب اندن صکره حجرهٔ شریفه یه داخل اولدقده کوردیکه سقف یقیلمش قبور شریفه اوزرینه بر مقدار بلچق اینوب دوشمش پس آنی قالدروب یرینی صقلیله سپردیکی و دخی اربع و خمسین و خمسمائه ربع آخرنده مزبور دولتنده حجرهٔ شریفه جانبندن برامر رائحه کلمکین بس امیر قاسم مزبور دیدیکه خدام صلحالرندن بریسی اینوب کورسون حقیقت حاله خبر ویره بیزه بیان نام اسود خصی که حرم محترمده خدام اولمش مزبور بیان بنا معماری امینی ایله و هارون شادلی صوفی ایله ایچرو کیروب ایچروده

عمر بن عبد العزیز بنا ایلدیگی دیوار ایله حجرهٔ شریفه دیواری آراسنده
بر گدیک الوسع بولدیلر ابن نجار ایدر که اول تاریخه [illegible] زمانه
گلنجه یه دک غمنه ایچرو گیرمشدر • صاحب تاریخ ایدر که
ظاهر بودر که سبقت ایدن قضیه ایله ابن نجارک نقلی بین ابراو المغیرین
بیان ایلمشدر حجرهٔ شریفه نک تصویرنده صاحب تاریخ ایدر که
شدی بوقدر که عمر بن عبد العزیز بنا ایلدیگی مخمس دیوار ایچنده
کی اولان بنادن کوشه‌ک ابن نجار واکا تابع اولانلر که مخمس
تصویر ایلمشلردر خطا ایتمشلردر • بو حجرهٔ شریفه ایچرودن کیرکن
ارشون یوب اولدی جانبی که قبله یانی سنده در اون ارشون و ثلث
بولدم و آخر جانبی که شام یانی سنده در اون بر ارشون و ربع وکسب
بولدم • و عرضنده ارشونینی مشرق و مغرب جانبندن یدی ارشون
و نصف و ثمن در • و دیوارلرک اینی جمیع جوانبدن بر بچوق ارشون و ایکی قیراطکا
الا جانب شرقیده مجدّدا اولان دیوار بر ارشون و ربع و ثمندر • و عمر بن
عبد العزیز بنا ایلدیگی دیوارلرک اینی بر ارشون و ثلثدر • و بعض
جهاتده اون اوچ ارشوندن جزئی زیاده جه واقع اولمشدر
اشبو دیوار غیر مطابق حجر غشیم ایله بنا اولنمشیدی اما بر مقدار ارشون
مقداری سقف خاطرچون آجر ایله یعنی کرپیچ ایله بنا اولنمشیدی و دخی

ابن نجار

ابن نجار ذکر ایلدی که جمال الدین اصفهانی رحمه الله حجرهٔ شریفه نک دورنده
حائطی ایچون صندل اغاجندن و آبنوسدن شباک ایدوب حجره سینی
سقف یتیشنجه دگین بو شباک چویردی • صاحب تاریخ
رحمة الله علیه ایدر که حجرهٔ شریفهٔ نبوی اشبو صورت اوزره
بولندقده تصویر اولنمشدر ••

منورک عمارتی اولان ابن زمن نام کمسنه نک تبدیل و تغییراتی و دخی
تروجه او زره قرار بولدوغی بوندن صکره ذکر اولنور اما بعضیلرک
کلامی که قبر شریفک مسجد شریف سقفندن غیری سقفی یوقدر
دیو بیان ایلمشلردر دیدکلری مردوددر بلکه صدر اولده
دخی مسقف ایدی • و کذا دارمی صحیحنده روایت ایدر که اهالی
مدینهٔ منوره یه بر سنه ده غایت ایله محکم قحطلق اولوب ام المؤمنین
عائشه رضی الله عنها یه شکایت ایدوب پس حضرت عائشه رضی الله
عنها سویلدی که حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلمک حجرهٔ شریفه لری

ساحه حجرهٔ بو فقیر تحریر نسخه‌ده
بو یلچه بو سمت زنبیم

سقفندن کوکك جانبنه بر دلوك آچوککه قبر شریفه ایله کوکك آراسنده
حجاب و حائل رفع اوله پس امر بنی یرینه کتوردیلر بعده شول قدر
یغمورلر یغوب اوتلر بتوب دوه لر بر مرتبه ده سمردیلر که نیجه
دوه لر سمزلکندن و کثرت شحمدن چاتلایوب هلاك اولدیلر انوکیچون او
اول سنه یه عام الفتق ایله تسمیه ایلدیلر و زین مراغی ایدر که زمانده
آچوق قتلقلرده بو آنه دك اهل مدینه نڭ عادتلریدر
اما صاحب تاریخ ایدر که حجرهٔ شریفه نڭ اطرافنده اولان مقصوره دن
وجه شریفه مقابل اولان قاپویی آچوب انده جمع اولوب حالا استسقا ایدرلر
اما حجرهٔ شریفه ده صفة قبور منیفه ده اختلاف کثیره واقع اولمشدر
مجموعی یدی صورتدر صورتلر بوراده ادلّه سیله معاً صاحب
تاریخك تاریخ کبیرنده جمله سنی بیان اولنمشدر اما بو تاریخده
همان اوچ صورت که قوی اولمغین اختیار ایدوب ما عداسنی ضعفلرندن
اوتوری ایراد ایلمدك اول اوچ صورتلردن بری بودر که رسول
اکرم صلی الله علیه وسلمك قبر شریفلری شیخین رضی الله تعالی
عنهمانڭ قبر شریفلرینڭ مقدمنده واقع اولمشدر بو وجهله که
حضرت ابو بکر الصدیق رضی الله عنه نڭ مبارك باشی حضرت رسولڭ
اوموزلرینه برابردر و حضرت عمر بن الفاروق رضی الله تعالی عنه نڭ

مبارك باشی حضرت ابو بکر الصدیق رضی الله عنه نڭ مبارك
اوموزلرینه برابردر اشبو صورت اوزره . النبی صلی الله علیه وسلم
ابو بکر رضی الله عنه . عمر رضی الله عنه . مراغی دخی ابن زباله دن
و یحیی دن نقل ایدر که بو صورت اوزره جزم ایدنلر
اکثر علما بونده اوزره درلر . و دخی اوچنجی صورت قاسم بن محمد
بن ابو بکر رضی الله عنهم دن روایت ایدر که بن بوردیشده حضرت
عایشه رضی الله عنها یه دیدم یا ام المؤمنین بکا رسول الله
صلی الله علیه وسلمڭ قبر شریفنی و صاحبین قبر شریفلرینی
کوستر پس کشف ایلدی و اوچ قبر شریف ایدی که مشرق دکل
و یره داخی ملاصق دکل و اوزرلرنده عرصه نڭ قزل قومی
دوکلمش یعنی عرصه نام یرڭ قومی که قزل و ارتجه در طاشی
اوفاقچق و من بوردیدی که رسول الله صلی الله علیه وسلمڭ قبر
شریفلرینی کوردم مقدم ایدی و حضرت ابو بکر الصدیق رضی الله
عنه نڭ مبارك باشی رسول الله صلی الله علیه وسلمڭ مبارك
اوموزلرینه برابر ایدی اما حضرت عمر رضی الله عنه نڭ مبارك
باشی حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلمڭ مبارك ایاقلری
اوجنده واقع اولمشیدی اشبو صورت اوزره که تصویر اولندی

النبي صلى الله عليه وسلم • عمر رضي الله عنه • ابو بكر رضي الله عنه

صاحب تاريخ ايدر كه روايت اولى اشهردر اما روايت ثانيه يي

حاكم تصحيح ايلمشدر پس بو روايات ارجح روايات اولور

و اول جنبى صورت دخى بودر كه رواة ثقاتدن مرويدر اگرچه

بعضيلر في الجمله حفظ جهتندن طعن اولنمشدر و روايت ايدرلر

عمرو ديمشدر كه حضرت عايشه رضي الله عنها سرور كايناتك

و صاحبين عليه وعليهما التحيات الزاكياتك قبور شريفه لريني بزه

وصف ايلدي بو وجه اوزره كه حضرت رسول الله صلى الله عليه

وسلمك مبارك باشلرى مغرب جانبنده اولوب حضرت

ابو بكرك رضي الله عنه مبارك باشى رسول الله صلى الله عليه وسلمك

مبارك اياقلرى اوجنده اولوب و حضرت فاروق رضي الله

عنهنك قبر شريفى حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلمك

اردنده واقع اولمشدر اشبو صورت اوزره كه تصوير اولندى

النبي صلى الله عليه وسلم • ابو بكر رضي الله عنه • عمر رضي الله عنه

اولان روايت كه حجرهٔ شريفه نك ديوار شريفى يقلدقده عمرو قزلرك

امير المؤمنين عمر رضي الله عنه نك مبارك اياقلرى ظاهر اولمش ايدى

ننه كم بو فارووده ذكر اولنمشدر قبور شريفه نيجه ايديلر بر قولده مسنّم

يعني مسطح اولوب يره برابر دكلدر و بر قولده مسنّم دكلدر مشده

آمدي قولين مذكورينى توفيق بودر كه ابتدا مسنّم دكل ايمش

بعده حجرهٔ شريفه نك ديوارى دوشدكده مسنّم ايلديلر

اما ابو حنيفه ايدر كه اقرب طريقه دخى توفيقدر بايله يعنى مسنّم دريني

مسنّم نك مرادى يره برابر دكلدر ديمكدر او كه مسنّم دكلدر ديين

مسنّم نك مرادى يردن يوقارو جه اولوب دوه هرگجى كبى كلدر

ديمكدر اولديكه تربيع هيئتى اوزره اوله ننه كم حالا اكثريها

وضع اولنور بو وجه اوزره توفيق اولى كوردنور زيرا بو تقديرجه

تغييره احتياج يوقدر اما اولكى توفيق اقتضا ايدر الله اعلم

سعيد بن مسيّب دن و غيريلردن رضي الله تعالى عنهم مرويدر كه

حضرت عيسى عليه الصلوة والسلام حجرهٔ شريفهٔ رسول الله ده

دفن اولنجقدر • و دخى حضرت عايشه رضي الله عنهادن روايت

اولنمشدر كه عبد الرحمن بن عوف محتضر اولدقده حجرهٔ شريفهٔ

رسول الله ده دفن اولنمقلغى عايشه رضي الله عنهايه عرض ايلدي • و دخى روايت

اولنمشدر كه حضرت حسن رضي الله عنه حجرهٔ شريفه ده دفن اولنمق ايچون

حضرت عايشه رضي الله عنهادن اجازت ويرمشيدى اما بنى اميه طايفه سى

مانع اولديلر و بو ذكر اولنان روايتلردن لازم ايدر كه حجرهٔ شريفه ده

بلادم دفن [illegible] الله اعلم

اونبرنجی فصل رسول اکرم صلی الله علیه
وسلمك رأس شریفی و وجه منیری علامتی و مقام جبرائیل علیه السلام
و حجرهٔ شریفه مرمر ایله تأزیر و تحلیقی و سعایقی و حجرهٔ شریفه نك
اطرافنده چوبین مقصوره و اوزرنده اولان قبهٔ شریفه بیاننده در
معلوم اولاكه حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلمك مبارك
باشلرینك علامتی گمش التون یالدزلو تخته لر ایله قپلانمش اولان
صندوقدر و اول صندوق حجرهٔ شریفه نك دیوارینه ملاصق اولان
دیرك التنده در اول دیوار صفحهٔ غربیسی یانینده که قبله جهتنده
منتهی اولور اسطوانهٔ توبه و اسطوان سریر صفنه برابردر [illegible]
صاحب تاریخ ایدرکه اشبو صندوقی ابتدا کم بنا ایلدی
بلمزم و دخی دیرکه صندوق اوزرنده سابقده بر قایم وار ایدی
ظاهر اسطوانه محیط حجرهٔ شریفه نك رخامی اوزرینه وارنجه
و اشبو قایم یالدزلو کمش تخته لر ایله مختتم و مصفح ایدی حریق
آخرده صندوق ایله بیله یاندقده صندوقی اغاجدن تجدید ایدوب
و قایم یرینه رخام [illegible] اندن بسمله و صلوات و سلام و غیرلری یازوب
مزین ایلدیلر اما وجه شریفه علامتی مسمار فضه در که صفحهٔ غربیه ایله
مسمار فضه اراسی [illegible] ارشوندر بوگونده معتبر اولان اما سابقا نجه ایدی

برابری ۷

بلمك

بلمك مراد اولنور ایسه تواریخه رجوع اولنه ● اما مقام جبرائیل
علیه السلام قبر شریفك مربعه سی قربنده در و اول یرده مرانجی ذکر
ایلدیکمز اوزره دخی مسمار فضه وار ایدی ● و حجرهٔ شریفه دیوارینك
زاویهٔ شمالیه جانبنه مربعه نك انحرافی محلنده ایدی کویا اشبو
مسمار دوشوب کیرو یرینه اعاده اولنمدی ● اما حجرهٔ شریفه نك
مرمر ایله تأزیر ایلمسی ظاهر المتوکل علی الله نام پادشاهك
زماننده کم سنه اثنتین و مائتین تاریخنده واقع اولمش ایدی
و دخی ابن نجار ایدر که سنه ثمان و اربعین و خمسمایه ده مقتفی [illegible]
بنی زنگی وزیری اولان جمال الدین اصفهانی تجدید ایلدی
و حجرهٔ شریفه نك اطرافنی بر آدم بوبی مقداری مرمر ایلدی ظاهرا
بو تجدید حریقدن صکره اولمش اوله صاحب تاریخ ایدرکه
بزم زمانمزده سلطان قایتبای دولتنده ایکی کره تجدید
اولدی اولکی تجدید سنه احدی و ثمانین و ثمانمایه تاریخنده
حریقدن مقدم تجدید اولنمشدی و ایکنجی تجدید حریقدن صکره
سنه سبع و ثمانین و ثمانمایه تاریخنده واقع اولدی ● بوندن
غیری حجرهٔ شریفه ده و روضه ده نقدر مرمر دوشنمش کورینور ایسه
جمیعا عمارت ثانیه ده حادث اولمشدر ● و صکره کی یانقن اولدی

مسجد شریفده قبله جانبنده کی دیوارنده حضرت عثمان رضی الله عنه
محرابندن غیری بر پرده مرمر یوغیدی اما سلطان قایتبای
رحمه الله عمارت ثانیه سنده که حالا مسجد شریف نبوینده بناسی آنده
اوزره در ایدر که بناء شرقیه و باب السلام و منبر شریف و مؤذنلر
دکه سی و بعض حادث اولان دیرکلر که حجرهٔ شریفه حوالیسنده اولنلر
بونلر مرمر قلندی اما حجرهٔ شریفه نده کی کسوه سی ابن نجار حجرهٔ
شریفه نده کی ترخیمی ذکر ایلیوب اصفهانیه منسوب اولان صندلدن
و آبنوسدن اولان شباکه شریف مذکوری بیان ایلدکدن صکره
دیدیکه لایزال بو وضع اوزره ایدی تا مصر پادشاهلرینه وزیر
اولان حسین بن ابی الهیجا نام کمسنه بیاض دیبقدن بر پرده که طرازی و اکمامی
مرقومه واریدی و قرمزی ابریشم ایله یس سوره سی اوزرنده یازلمش ایدی
ارسال ایدوب حجرهٔ شریفده تعلیق اولنه امیر مدینه اولان قاسم بن مهنا
منع ایدوب تا خلیفهٔ زمان اولان مستضیء باللهدن اذن کتوروب
بعده تعلیق ایتدیردی و ایکی ییل مقداری معلق طوردی اندن صکره
خلیفه جانبندن مور ابریشمدن قلابدون ایله مطرز پرده که طرازنده
مستضیء بالله اسمی یازلمش ایدی کلوب واصل اولوب بعده اوکی
پرده ایندروب برینه مزبور پرده کیوردیلر و اوکی پردهٔ حضرت علی

رضی الله

رضی الله عنه نده کی مرقدینه کیوردیلر اندن صکره ناصر الدین اللهده
پرده سی کلوب مزبور پرده اوزرینه کیوردیلر اندن صکره والده سی
جانبندن بر پرده دخی کلوب اول دخی تعلیق اولندی ابن نجار
دیمشکه بزم زمانمزده اوچ پرده بری بری اوزره آصلمش ایدی
ظاهر بودرکه حجرهٔ شریفه یه اول کسوه کیدورن بوقاروده ذکر اولنان
ابو الهیجا نام وزیر ایدی والله اعلم و سنه ستین و سبعمائه ٧٦٠
عشرنده سلطان صالح اسمعیل بن ناصر مصر بیت المالندن بر قریه
صاتون آلوب وقف ایلدیکه غله سیله هر ییل کعبهٔ معظمه و بش
ییلده بر حجرهٔ شریفه و منبر نبوی کسوه لندوره لر حالا مشاهده
اولنان صفت اوزره و کسوهٔ جدیده کلدکده کسوهٔ عتیقه بر موجب عادت قدیمه
توزیع و تقسیم ایدرلردی نته کیم حالا عادتلری بدر اما بو حقیر ایدرکه
کسوهٔ عتیقه خلیفهٔ زمانی اولانک امرینه مفوض ایدردلرسه تقسیم
ایدروب دلرسه آخر یره صرف ایدرلر نته کیم کتب حنفیه ده مسطوردر
اما عادت تغییر اتمدکلری و انسب کوردیلر والله اعلم اما عالاکی
دیرکه کسوهٔ قدیمه نده جواز قسمتنده تردد یوقدر زیرا ملکی
استقرار عادتدن صکره اولمشدر اما حجرهٔ شریفه نک تخلیقی یعنی خلوق
سورمه که کوزل قوقولردن مرکب اولان طیبدر که زعفران و مسکدن

وصندل وغیر ذلك مجموعندن حاصل اولان مركبه فتح خاء معجمه ایله
خلوق تسمیه اولنور. ومرویدر که سنه سبعین وثمانمائه ده خیزران
نام خاتون مدینهٔ منوره یه کلوب امر ایلدیکه مسجد شریفی تخلیق ایده لر
ومونسه نام بر جاریه سنی بو خدمت اوزره تعیین ایلدی اندن صکره
قبر شریفی بتمامه واسطوانهٔ نبویه ومحراب نبویده اولان اسطوانهٔ
شریفه یه فصل اولدی مزبور اشیا ایله خلوق سورر لردی صاحب تاریخ
ایدر که زمانمزده خلوق قضیه سی متروکدر اما حجرهٔ شریفه نك معالیقی
یعنی حجرهٔ شریفه نك حوالیسنده اصیلان آلتون وکمش قندیللر
وغیریکه واردر انشاء الله ذکر اولنور. صاحب تاریخ ایدر که
ابتداء حدوثنه مطلع اولمادم لکن ابن نجار ذکر ایلمشدر که مسجد شریف
سقفنده دیوار قبلی ایله حجرهٔ شریفه اراسنده زیارت ایدن کمسه لرك
باشی اوجنده قرقدن زیاده قندیل آصلمشدر که بعضی بیوك وبعضی کوچکدر
وبعضی نقشلو وبعضی ساده آلتون وکمشدن وبلوردن مزبور قندیللری
پادشاهلر واکابر واعیان اطراف اقالیم وبلداندن تحفه ونذر طریقیله
کوندرمشلردر صاحب تاریخ ایدر که اول قندیللر حالا مفصوع
ایچنده در واطراف واکنافدن عادت قدیمه اوزره تحف ونذرلر
منقطع دکلدر هر قچان چوغالورسه برلرینه اندیروب بر یلرینه یکی

بر کرینه اصارلردی واسکیلری مسجد شریف اورتاسنده اولان قبه ده
قورلر ایدی وقبهٔ مزبوره ده بو مقوله تحفه حیلی اسباب جمع اولمشیدی
تا که سنه احدی عشر وثمانمائه تاریخنده جمیع حجاز بطنی
حسن بن عجلان حسنی یه مفوض اولمغین مزبور حسن ثابت بن نعیر منصوری
نام کمسنه یی امیر مدینه ایدوب مزبور ثابتك امارتی یرلی دخی واصل
اولمدین وفات ایدوب اندن اول عجلان بن نعیر الجمازی امیر مدینه اولمغین
بو اثناده اظهار عصیان ایدوب آلتوندن وکمشدن اون بدی
قنطار آلتون وکمش اولدیغی آلوب ایکی خوشخانه طوقوز اخذ ایدوب
واهالی مدینهٔ منوره نك اوبرینی یغما وغارت ایدوب حجرهٔ شریفه ده
اصیلان قندیللری ایندرمکچون نردبان قوردروب اندرمکه
صددنده ایکن حق تعالی آنی صرف ایلدی روایت اولنور که اشیاء
مذکوره یره دفن ایدوب کندوسی سنه اثنی عشر وثمانمائه تاریخنده اولدی
دفن ایلدیکی اشیانك یری معلوم اولمیوب ضایع اولدی ثم واقعه دن
بنا اشیاء کثیره قبهٔ مزبوره ده جمع اولنوب تعداد سنه اربع وعشرین
وثمانمائه تاریخنده امیر عزیز بن هیازع بن هبة الجمازی بر مقدار
بطریق القرض الذی یکن بعده لا یزال تحفه ونذور تزاید اوزره ایدی وسنه
ستین وثمانمائه تاریخنده برغوث بن بتیر الحسینی ودبوس بن الحسینی

الطفيلي نام كمسنه لر موسم حجده قناديل مزبوره كوردكلرنده طمعلري
حركته كلوب حيله ايله مسجد شريفك ديوارينه چقوب وينه سقفدن
ايچرو اينوب حجره شريفه نك قناديللرندن قادر اولدقلريني قدرن
چالوب آلورلر ايدي بو منوال اوزره خيلي اسباب و تحفدن
آلوب كتمشلر ايدي حاللرينه واقف اولنمامغله مدت مديدن صكره
مزبورلرك قصه سي افشا اولوب مزبورلر عقوبت و دوتوسي معا
اخذ اولنوب الدقلري تحفدن نه مقدار اولدوغي قدر آلوب
انلري قتل ايله ديلر صاحب تاريخ ايدر كه بزه خبر يتشديكه
حرم شريفدن مقدم بنا اوزره معمار و ناظر اولان ابن زمن نام كمسنه
سلطان قايتبايه عرض ايلديكه حجره شريفه ده جمع اولان تحف
و نذورلري مصره الته وب مسجد شريفك عمارتنه صرف اولنه بو حقير
دخي ديرم كه بزم زمانمزده دخي قناديل مزبوره دن بر مقدارني
مشايخ حرم شريفدن بر شيخ الحرم رأي اقتضا ايلديكه وجوه
خيراته صرف ايليه بناء على ذلك بر مقدارني آلوب وجوه خيره
صرف ايلدي والله اعلم اما حجره شريفه ايله حضرت فاطمه
الزهرا رضي الله عنهانك بيت شريفلري كه حجره سنده واقع اولان مقصوره
سلطان بيبرس نام كمسنه احداث ايدوب اغاجدن آدم بويي قدر بر

پنجره لر

پنجره لر ايدوب اوچ قپوسني ايلدي شمالده مذكور سببيله
روضه شريفه دن قبلي و شرقي و غربيه دن بر مقدار بر
حجره اولنديغي و مقصوره ايچنده نماز قلمغي منع اولنوب علما كرام
و صلحادن مسموعي اولديكه منع ايلمش اولالر اشبو بابده
عمر بن عبد العزيز رضي الله عنه مقتدادر دعدن خطا و غلط
محضدر كه يوقاروده ذكر اولنمشدر اما واقع اولدوغي
تقدير جه ده قبر شريفي محافظت ضروري انجون ايدي تا كيم كعبيه مشابه
اولميه نه آنكه ضرورت سنز واقع اولمش اوله لكن مجد الدين لغوينك كلامندن
معلوم اولور كه قپوسي دائما مفتوح اولوب نماز قلمغه مانع دكل ايدي
ابن جماعه كلامندن دخي مفهوم اولور كه ايام موسمدن غيري كونلرده مقصوره
قپولري دائما آچوق اولوردي صاحب تاريخ ايدر بوندن صكره قپولري
باغلديلر بو طريقله كه بر كمسنه ايچرو كيروب نماز قلمق ميسر اولماز
مكركه دولتلو اولوب جاهندن قورقوب يا خود مالنه طمع ايدر
بو مقوله كمسنه يه ميسر اولدي و بوندن صكره بر سنبايي نام كمسنه نك زماننده
حادث اولمشدر اندن صكره سنه اربع و تسعين و ثمانمائه تاريخنده زين الدين
كيبغا نام كمسنه سقفه منتهي اولور بر شباكي دائر مزبور اوزره بنا ايلدي
و دربدني قپوسي زياده ايلدي كمسنه تسع و عشرين و سبعمائه تاريخنده

زيرا عمر بن عبد العزيز زماننده بعض شيعه حجره شريفه يه ...

ناصر نام کمسنه دولتنده مسقف قبلی نده موخرنده اولدی بعده
ثلاثه وخمسین وثمانمائه تاریخنده ظاهر چقمق نام کمسنه دولتنده ٨٥٣
ذکر اولنان دربچه قبوسنده اوکنده بر لطیف سقف که اللی ارشون مقداری
بردر احداث اولنوب وفرشنی رخامدن مزین ایلدی اشبو ذکر اولنان
امور بوج ثانیده جمیعا باغمین ینه جهت قبلیده نحاسدن شباک
ایدوب کبوتر منبعیجون اوزرینه نحاسدن زرده کبی شبکه دوزوب
منتهی ارتفاعدن قلندی ودخی جهات ثلاثه یه دموردن شباک
ایدوب یوقاریسنی ینه شبکه ایدوب اطرافینی طوتدیلر وقبولرینی
دخی دموردن ایلدیلر وبر مسنده دخی که حجرهٔ شریفه ایله رحبه ارسنده در
وحجرهٔ شریفه نده مثلث ایدرنده ایلدیلر بر طریقله که مزبور مثلثه نده
بعضیسی آنده داخل اولوب مستقر محل اولدیکه ایکی قبوسی واردی
انلردن مقصوره یه داخل اولورلر ایدی کویا حضرت فاطمه رضی الله
عنها نده منزل شریفی بردیر والله اعلم اما حجرهٔ شریفه یه محاذی اولان
قبه که یوقارو جانبنده در قلعه دن یوغیدی تا منصور قلاون
نام کمسنه زمانینه دکن بلکه قلعه اولان حجرهٔ شریفه یه برابر یوقارو
جانبنده مسجد شریف سطحنده علامت ایچون بر آدم بوینجه کرپیچ ایله حظیره
بنا اولنمشیدی که ثمان وسبعین وستمائه تاریخنده بر قبه که التی تیج واوزری ٦٧٨

مثمن

تخته لر ایله

مثمن اولوب اوزرینی قورشون ایله مخیوب یاپدیلر بعده ناصر بن
قلاوون ایامنده قورشون تخته لری مختل اولمغین ینه قبهٔ مزبوره تجدید
اولندی که سنه خمس وستین وسبعمائه تاریخنده اشرف برسبای زماننده ٧٦٥
کنه تجدید اولندی وقایتبای زماننده دخی ینه مرقدی اولنوب اول
بعض یرلری اصلاح اولنمیدی واما مرقد شریف صکره اولان فصللر
صکره کلان فصلده تفصیل ایله ذکر اولنور ان شاء الله تعالی
اون ایکنجی فصل مسجد عمارتی بیاننده در ودخی حجرهٔ
شریفه نده سقفنی مسجد شریف سقفینک آلتنده قبهٔ مختصرهٔ
لطیفه ایله تبدیل اولندی قبهٔ شریفه مقفل اولدوغی وجهله قورشون تصویر
بیاننده در وبونده صکره معلوم اولاکه محروسهٔ مصر دیارندن
سلطانی اولان سلطان قایتبای مرحوم مسجد نبوینک تعمیری
احتیاجی اولدیغین عرض ایلدکلرنده سنه احدی وثمانین وثمانمائه ٨٨١
تاریخنده شمس بن زمن نام کمسنه مدینهٔ منوره جانبنه کوندروب
وخدمت مزبوره اوزره ناظر ایدوب مزبور ناظرک نظری
اقتضا ایلدیکه حجرهٔ شریفه نده رخامنی تجدید ایدوب اسطوانه
صندوق مقداری چتلمغله آنی دخی اصلاح اتمکه قصد ایدوب
بنا علی ذلک مزبور اسطوانه نده بعضی خرزاتنی اخراج ایدوب

ومسجد قبادن غزا رتبله اسطوانه‌لر کتوروب اسطوانه مزبوره
اصلاحنه صرف ایلدي اندن صکره عمر بن عبد العزیز رضی الله عنه
بنا ایلدیکی حائطك زاویهٔ شمالیه‌دن تا زاویهٔ شرقیه‌یه کلنجه‌یه
قدرینی چقاروب کوردیلر که حایط مذکورده بر شق ظاهر اولمغله
قدیم الایامده شق اولمغین تعدادی شقی کرنج و کرج ایله اصلاح
ایلمشلر بیننده شق مزبورده کرجی و کرنجلرینی چقاردقدن صکره
اولشقدن حجرهٔ شریفه‌نك مربعه‌سی دیواری ظاهر اولوب و مزبوره
شقه محاذی حجرهٔ شریفه‌نك مربعه‌سنده بر شق ظاهر اولدی یعنی عماره
بنا اولنمه متولی و ناظر اولانلر هپ مشاهده ایدیجك مبارزده
شعبانك اون اوچنجی کوننده مقصوره‌نك ایچنده عقد مجلس ایدوب
بو بابده مشورت ایلدیلر و متولی مزبورك رأیی بونك اوزرینه
اولدیکه عمر بن عبد العزیز بنا ایلدیکی حائطك شقنه سبب اولان
حجرهٔ شریفه‌نك شقیدر اندن حاضر اولنلردن بعض کمسنه‌لر کا موافقت
ایدوب رأیني تصویب ایدیجك ماه مزبورك اون درنجی کوننده
عمر بن عبد العزیز حائطندن هدمه شروع ایدوب دیوارلر شوندن
مقداری یره یقین قالدقده حریق اولدیغی آثارندن ایکی بنا راسنده
حجره جانبی باقی بعض اغاچلر ظاهر اولوب و بعض یرلرنده لطهور ایدوب

اندري

اندري پارکی اکثیوز عتله و مسیحادموریه محتاج اولوب
بعده مزبورلر آلکن ایلدلر العلی پاکی ایلدکلرنده قرز قوم ایله
دوشندیکی ظاهر اولوب و اول دیوارلرك اشاغه‌سی طاش ایله
بنا اولوب و حجرهٔ شریفه‌نك مربعه‌سی دانی سیاه طاش ایله
بنا اولندوغی معلوم اولدی اما اصلا بر یردن قپوسی وزی یری
وشام جانبنده اولان دیوارلرك آردنده قبر شریفك مربعه‌سی
صفه‌سنده بر اسطوانه ظاهر اولدیکه بعضسی دیوارلر ایچ دالمشده و بعضیسی
خارجنده ایدیکی بنا اوزره متولی اولان امور مزبوره مشاهده
ایلدکده قصد ایلدیکه حجرهٔ شریفه‌نك شام جانبنده‌کی
اولان دیوارینی تجدید ایلیه صاحب تاریخ ایدرکه بن بو امری
مکروه عد ایلدم محلّ ادبدر اولمغیر ممکن اولدوغی مقدارینی
اقتصاد جانبنه دلالت ایلدم اما متولی اولان کمسنه قبول
ایتمیوب عزم و جزم ایدوب پس حجرهٔ شریفه‌نك دیوارلرینی
میسنی و دیوار شرقیسنی یره برابر ایدوب و دیوار قبلی‌دن
دفعی دوره‌دن ارشون و دیوار غربیه‌دن نصفی ده‌ده ارشون
یقوب جهت غربیله جهت قبلی‌ده اری ارپچه کرنجلر ایله که
اوزنلغی بر ارشون و ایکی یرم ارشوندن زیاده هدم مذکوره

سببيله ظاهر اولدي اوليكي بنادن اولمغين تبركا ينه طاشلر
ال اسنه بنا ايلديلر ولهذا بو ايكي جهتدن خالي ايدي
او ديواري يقيق سببي ايله واقع اولان طاش وطپراغي قبور متبركه
اوزرندن برگون كثرت وازدحام ايله موضع شريفدن كيدرمگه
اشتغال گوسترديلر صاحب تاريخ رحمه الله ايدر كه سوء ادبدن
قورقوسندن اشبو واقعه ده حضورندن اجتناب ايلدم اما
متولي عمارت ادم گونده روب بني طلب ايلمكين حجره شريفه ده
مشاهده سيله مشرف اولمق داعيه سي بكا غلبه ايدوب اول محل شريفي
گورمكلكه اشتياق وارزو ايله نفس طالب وراغب اولدي وبكا ديدي
شعر ولو قيل للمجنون ارض اصابها غبار ثرى ليلى لجدد واسرعا ده
خضوع وخشوع ايله رسول اكرم وحبيب افخم صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرنده عظمتني ملاحظه ايدوب حق سبحانه وتعالى يه
حسن ادب تضرع ودعا ايدوب بعد الاستيذان حجره شريفه ده
خلفندن گيروب بر رايحه طيبه دماغمه ايرشدي كه هر گز انده
رايحه شامه ايرشمه دي سرور موجودات وخلاصه كائنات
عليه ازكى التحيات حضرتلرينه سلام ويروب شفاعت طلب ايلدكدنصكره
غايبلريني تحفه اخذ ايتمكله بصرمده دخي اول محلده بر انوار دن مقتنع

ايدوب

ايدوب گوردم كه حجره عنبر شميم اراضي دوم دوز اولوب
قبر شريفدن اصلا اثر يوقدر الحاق اوزرنده بر مرتفع جه
بر گوربنور كه عامه ناس آني قبر شريف صانوب تبركا موضع
مزبوردن طپراق آلورلر ديو مقنادر وارد اولان اخبار
آثاردن بري بودر كه ابن عساكر نام محدث جابر رضي الله عنه دن
روايت ايدر كه دعيشه رسول الله صلى الله عليه وسلم دن قبر
شريفلري اوزرينه صو سرپديلر وصويي سرپن كيمسه بلال ابن
ابي رباح ايدي ومبارك باشلري جانبندن ابتدا ايدي
مبارك قدم شريفلرنده منتهي اولدي ومزبور جابر دخي روايت
ايلمشدر كه قبر شريفك اطرافنده يورومك قابل اولمادوغي
اجلدن ديوار اوزرينه دخي صو سپردي ودخي ابن سعد طبقاتنده
محمد بن عبد الرحمن دن نقل ايتمشدر كه عبد الرحمن ايدر كه وليد نام خنكار
دورنده حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلمك قبر شريفلري ننده
حايط ساقط اولدوغي زمانده بر طائفه نك ارسنده ايدم كه
قضيه مزبوره يه انلر مطلع اولديلر پس بز دخي واروب سرور
انبيا صلى الله عليه وسلمك قبر شريفنه نظر قلدم گوردم كه قبر شريف
ايله عايشه رضي الله عنهانك حجره سي حايطي ارسنده بر قارشدر
زياده فاصله يوغيدي

بن بلدم كه حضرت رسول صلى الله عليه وسلم وفات ايلدكلرنده
اوده آشريفده بولنديلر انوكيچو اول يرده دفن اولنديلر
زير الشريف بقاع روح بر فتوح منور ومطهرلري قبض
اولندوغي يردر والله اعلم امور مزبوره دن بريسي ذكر النار
مباركده شعبانك يكرمي اوزنجي كوننده حجرۀ شريفه نك
اعادة شروع ايدوب رأيلري بوني اقتضا ايلديكه
ديوار شاميه ملاصق اولان ديركي ديواردن اينته ادخال
ايده لر نيسن بوكه بناء ديواردن ايني بر مقداره زياده اولوب منفاوت
العرض اولدي جانب شرقي ايني اوچ ارشون قدر اولوب اما
جانب غربي ايني بچوق آرشون شرقيده نك اكسيكده اولدي وشرقي
جانبنده حجرۀ شريفه نك آخرکه ثلثنده كه مبارك قدم شريفلري
جانبيدر بر قپو بنا ايلديلر تا كم مربع اولوب اوزرينه قبه يغلمغه
ممكن اوله زيرا حجرۀ شريفه اول زمانه دك غربيله شرقي ارابي
طولاني ايدي وبين الجدارين اولان فرجه جانب مشرقده كي
قپوي مزبوردن ديواري عرضنده ادخال اولندي قبله جانبني دخي
بو يله ايدوب ايكي ديوار اراسنده فرجه قالمدي الا شام جانبنده
ودخي قپو مزبورده سطح يعني قبه ايله ديوار شرقي وجدار قبلي ارانده

قضا اولدي

قضا اولدي وجانب شاميده دخي برستيره بنا اولندي ودخي
رؤس شريفه مطهره جانبي سياه طاشلر ايله قبه اولوب بياض
بياض يونلمش طاش ايله بينه تكميل اولندي وقبۀ شريفه مزبوره
نك يوكسكلكي حجرۀ شريفه نك يرندن تا قبه ء متبركه نك
هلالنه وارنجه اون سكز ارشون وربع اولدي وقبو مزبوردن
ارتفاعي كه قبۀ شريفه نك بر جانبي آندن اوزرينه بنا اولنمشدر
حجرۀ شريفه يرندن تا سطحه وارنجه اون ايكي ارشون مقداريدر
ودخي ديوار شاميده اورتاسنه يقين يرده بر كوچك قپو
قپو مزبور قپودن متولي داما اول مسجد شريفده
دوشنمش قزل قومدن قوم كتوروب قبور شريفه اوزرلرينه
دكوب اشهر اقوال اوزره ديوار قبلي جانبندن قبور متبركه
تصوير ايدوب قومي اوزرلرينه دكوب تمام ايلدي ومعود عنبر ايله
تبخير وتعطير ايلدي اما طيب طيبۀ حبيب رب العالمين جمله قوقولردن
اوزرينه غالب ايدي ولله در القائل شعر
بطيب رسول الله طاب نسيمها فما المسك والكافور والمندل
الرطب وتا سدن جماعت كثيره سرور كاينات عليه ازكى
التحيات نشفع وتوسل ايدوب ورقه لر بازوب حجرۀ شريفه

براقدیلر اندن صکره خوخه‌لر بورغو سد ایلدیلر و مسجد شریفک
سقفنه یقین قبهٔ شریفهٔ مبارکه اوزرینه صاری بقردن
بر هلال اشلدوب قودیلر و سنه ۸۸۱ تاریخنده شوال معظمک
یدنجی کونی که پنجشنبه کونی ایدی اشبو بناء عالی منیف
و عمارت ستر که شریفه اتمام میسر اولدی و حجرهٔ شریفه‌نک وجه
اوزرینه قرار بولدی فی صورت بودر که تصویر اولنور
یعنی اول مسوّنکه تصویرده سرخ له اولان خط عمر بن عبد العزیز
رضی الله عنهنک بنا ایتدیکی دیوارده اشارتدر و سیاه اولان
خط ایچروکی بنانک علامتیدر و قبو اوزرینه اولان خط اولکه
قبولرک حتی اوزره‌در و دخی سایر خطوطکه قبولر دیوارک
اوزره‌در حجرهٔ شریفه‌دن اوطه‌دن عنه اشارتدر والله اعلم

اوتکو جنبی فصل حجرهٔ شریفه‌نک اطرافنده خندق قازوب
قورشون ایله طولدرلدی و دخی اکا متعلق اولان کلام
بیاننده‌در معلوم اوله که اسنوی نام کمسنه ذکر ایلمشدر که
شام و حلب سلطانی اولان ملک عادل سلطان نور الدین شهید
رحمة الله علیه بر کیجه‌ده پیغمبر صلی الله علیه و سلم اوچ کره واقعه‌ده
کوروب ایکی بد صورت کمسنه‌لر اشارت ایدوب بونلردن بنی قورتار دیرکن
بنی بونلردن خلاص ایله همان اول کیجه‌ده وزیر بر تدبیرنه آدم
کوندروب طلب ایلدی استصواب ایله مشاوره‌لریله بو
اولدیکه اول کیجه‌نک باقی‌سنده یکرمی راحله ایله و یا نیجه
وافر مال کوتوروب علی التعجیل مدینهٔ منوره‌یه واصل اولوب
تمام زیارت ایلدکدن صکره اهل مدینه‌یه تصدق ایتمک ایچون
احضار ایدوب و اسملرینی یازیلوب دفتر اولنمسنه امر ایدوب حاضر
اولدقلرندن صکره واقعه‌سنده کوردوکی مشار الیه اولان بد صورتلری
بلمکیچون بکلن کمسنه‌لرک یوزلرینه نظر ایدردی جمیع اهل مدینه
نظر شریفنه کلدکدن صکره سؤال ایلدیکه دخی کمسنه قالدی‌می اهل
مدینه دیدیلر که کمسنه قالمدی انجق ایکی عزیز صالح مغربی که
فقرایه صدقه ویرمکیله معروفلردر پس انلری دخی طلب ایلدی

کلوب حاضر اولدقلرنده نظر ایدوب واقعه‌سنده گوردیکی اکی هیئت
خبیثی مشاهده ایدوب بلوب صنعتلرندن سؤال ایلدی دیدیلرکه
حجرهٔ شریفه قربنده بر رباطده اولورلر پس انلرایله بله مکانلرینه
واروب گوردیلرکه اکی مصحف شریف و وافر کتب و اموال وارکه
نیه مذکورلری اهالیٔ مدینهٔ منوره مدح ایلیوب و حفظ کرلرنده
خیر ایله دعا و ثنا ایلدیلر سلطان نور الدین شهید اولرنده اولر
حصیری قالدروب گوردیلرکه بر لغم ظاهر اولدی حجرهٔ
شریفه جانبنه منتهی اولور اهالیٔ مدینه بونی گورنجه متحیر
اولوب مضطرب اولدیلر سلطان شهید مزبور خبیثلردن سؤالی
ایلدیکه بونده نیچون گلدوگز دیو وافر اشکنجه‌دن صکره اقرار ایدوب
دیدیلرکه نصرانیلر بزه بی حد مال ویروب بزی حجاج صورتنه
قویوب بو جانبه گوندردیلرکه تا که اول کماهل مدینه‌یه تصدیق
اتمکله ایله حجرهٔ شریفه‌یه یقین بر دکانی اولوب مراد فاسدمزه ایرشوروز
اول خبیث ملعونلر رباطده گوردکیجه ایله قازدقلری طپراغی
صباح اولدقده صوره صالاح اوزره اهل بقیعی زیارت
طریقیله طپراغی محفظه ایچنده یعنی کتابگیسه ایچنده خفیةً برآغور
دوکردی
قبر شریفه یقین اولدیغی عظیم زلزله اولوب گوکدن گوریلوب و شمشادن ظاهر

اولوب

اولوب صباحنده سلطان شهید مدینهٔ منوره‌یه داخل اولدی
پس سلطان قصهٔ انلردن اشیدنجه اغلدی و اول اکی نصرانینک
بوینلرین اورمغه امر ایلدی بد بختلری حجرهٔ شریفه‌یه یقین اولان
پنجره التنده اصدیلر اندن صکره سلطان شهید بیوردیکه حجرهٔ
شریفه‌نک اطرافنی خندق قازوب وارزیز ایله خندقی طولدردیلر
بعده امر شریفی موجبنجه عمل ایلدیلر و حجرهٔ شریفه‌نک اطرافی قلعه کبی
قورشون ایله طولو اولدی ابن نجار بغداد تاریخنده بو حادثه‌یه
یقین بر حادثه دیدیلرکه حضرت رسول صلی الله علیه وسلمی صاحبین رضی الله
عنهما ایله مصره نقل ایلمک میسر اولور ایدی اطراف عالمدن اکابر و اعیان
و اشراف مصر زیارتنه توجه ایدوب مصر مزار مشار الیه اولوردی
اول ابی نصیر حیاتنده که بو سوز مقبول اولوب خواصندن اولان ابو الفتوح
نام کمسنه‌یی بو خدمته مدینهٔ منوره‌یه گوندردی واصل اولدقده
اهل مدینه ایله مصاحبت واقع اولدیغی مزبور مرادینی فهم ایدوب
اثناء مصاحبتده اهل مدینه دن بر خوش آوازلی کمسنه اسمی زلبانی
دیمکله معروف ایدی بلند آواز تلاوت ایدوب بو آیت کریمه‌یی
اوقودی وَإِن نَّكَثُوا أَيْمَانَهُم مِّن بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا فِي دِينِكُمْ
فَقَاتِلُوا أَئِمَّةَ الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَا أَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنتَهُونَ أَلَا تُقَاتِلُونَ

قوما نكثوا ايمانهم وهموا باخراج الرسول يعني اهل مدينه
ايت كريمه دن اشارت صريحه ايله ايشتدكلرنده مابينلرنده
كفت وكو اولوب ابو الفتوحي جماعتي ايله قتل اتمك قصدين ايلدي
اما حجاز ولايتي مصره تابع اولوب مصر حاكمندن كلي تسلط
اولمغين اقدام اتمديلر ابو الفتوح دخي بو حالي كوزتمكده ديدكه
الله تعالى دن قورقمق اولمي دعيه لردن قورقمقدن ودبدبه واكر
مصر حاكمي بني قتل اتمكه مقيد دخي اولورسه بن بو محل شريفه تعرض
ايلمزم بن ومن بوره بو مرتبه ضيق صدر وخوف حاصل اولمشيدي كه
مجلس درس وجمله قالقوب كنديكي يلمديكي او كوز دخي تمام اولمدن
حق سبحانه وتعالى بر قوي يل كوندروب وبرلر يره نوب دوه لرين
واثقالين اكرلري واسبابلري ايله طوبرلتوب جوغيني هلاك ايلدي ابو الفتوح
بو حالتي مشاهده ايدنجه انشراح صدر واطمنان قلب تحصيل ايلدي
بعده مصره داخل اولدقده مصر حاكمندن بو قضيه لري بسط اعذار ايلدي
محب طبري رياض نضره ايله مسمى كتابنده آكي واسطه ايله شيخ خدام حرمدن
كه صالح ومتدين وكثير الخير كمسنه ايدي انذر روايت ايدركه بز خدام حرم
ديديكه امير مدينه خدمتكارلرندن بري دوشنم وار ايدي كاه كاه كلوب بعض
مصالحمه متعلق اموري كورردي كوندردن بر كون ديديكه بو كون بر امر عظيم

واقع

واقع اولدي امير مدينه يه حلب جانبندن بر جماعت كلوب وافر
هدايا واموال بذل ايدوب امير مدينه دن الناس ابي بكر وعمر شيخين
رضي الله عنهمانك حجره شريفه دن اخراج ايلمك بابنده مساعدت ايله
امير خبيث جزاه الله ما يستحق بو امر شنيعي قبول ايلدكده ديدي من بو كيجه
بو كلامي تمام اتمدين آدم كلوب بني طلب ايلدي حضورينه وارد قده ديديكه
بو كيجه بر جماعت مسجده واروب قپويي دوكسه لر كركدر انلر ايچون
قپويي آچه سن وهرنه ديلرلر ايسه انلري منع ايلميه سن واعتراض
دخي ايلميه سن ديدم سمعا وطاعه ولا يزال بعده حجره شريفه نك
اردنده اوتوروب اغلر ايكن امير مدينه اوتنه قارشو اولوب قپويي دوكدي يعني باب السلامي
دوكديلر ثلث ثانيندن اوائلنده بن بو قپويي اچوب كرديلر بن قپونك ارتنده
طوروب ايچرو كيرنلري صايدم قرق نفر كمسنه لر ايدي كندولري ايله
معابير وزنبيل وشمع وسائر آلات هدم وحفر ايله ايچرو كيروب حجره شريفه
متوجه اولديلر والله منبر شريفه برابر اولمازدن اول جمله سي آلات واسبابلري
ايله يره بر آلتنه كيدوب ناپديد اولديلر بر مدت كجوب امير انلردن
خبر وارميوب امير بني طلب ايليوب ديديكه اول كمسنه لر سكا وارمديلرمي
بن ديدم كلديلر ولكن بر آلتنه كنديلر بو قصه دن اميره بيان ايلدم امير بكا ديدكه
نه ديرسن بن واقعه بوديديم ديديكه قلقوب بكا يرلرين كوستر كه كوره يم

انلردن اثر قالمامشدر اندن صكره بو قصه‌نك اخفاسنه اراده ابدوب
اكن بو قصه استماع اولنوب باشقه كتبده مفسردر مطری و ابو محمد
عبيد الله رجاني بو قصه‌یی مدينه‌ء منوره تاريخنده آزه جوق خلاف ايله
شيخ مذكوردن نقل ايلمشلردر والله اعلم ❊ اوده دخی قصه
حريق اولدكه حرم محترم شريفده جميع مسقفلری اوليش ايدی و اندن
اولان اشيايه و دخی ايكنجی حريق واقع اولمشدر اولان امورده بيان ايدلديكی
معلوم اولدكه سنه اربع و ثمانين و ثمانمایه تاريخنده مبارك رمضانی غره‌سنده
جمعه كيجه‌سي ايكن رمضان شريف كيجه‌سي كه ماه مزبورك غره‌سي كيجه‌سي جمعه كيجه‌سي
حرم شريف ياندی سببی بو ايدی كه ابو بكر بن احمد نام فراش مسجد شريفك
جهت شماليسنده غربی زاويه‌سنده اولان خزينه‌يه كيرمش ايدی منارده
ايچون قنديللر چيقارمق الدنده اولان چراغی قنديللر قفصلرندن بر قفصه
قويوب اول قفص يانوب في الحال خزينه‌ده اولان خاليلره و حصيرلره كچوب
سقفه دكين يانوب احاطه ايدوب سرعت تام ايله قبله جانبنه متوجه اولوب
امير مدينه و شهر اوده بولنانلر و كوچجه كم وار ايسه متوجه اولوب چاليشوب
آتشی سوندرمكدن عاجز اولوب حرم شريف جميعاً يانوب ايچنده
مصاحف شريفه‌لری و كتابلری و حجره‌ء شريفه كسوه‌سي و ساير اسبابلری بتون
صاغ قورتولمادی ❊ قسطلانی ايدر كه اول زمان حجره‌ء شريفه اوزرنده

اون بر كسوه وار ايديكه بر بر اوزرينه كيدرلمش ايدی مسجد شريفده
نقدر نقوش و زيب و زينت كه شرعاً جايز دكول ايدی آتش جميعاً يا قوب
بلورسز ايدی اشبو حريق سبقت ايدن نار حجاز ظهورندن صكره
ايدی و دخی ديركه بو آتشده ظهوره كلمه‌سي و مدينه‌ء منوره‌يه مستولی
اولمه‌سي حقيقتده روافض سببی ايله ايديكه قاضيلری و خطيبلری
اديسزلر ايدی حتی حريقدن صكره مسجد شريفده ديوارلری
اوزرنده بعض يرلرده بو ابيات يازلمش بولندی ❊ شعر ❊
لم يحترق حرم النبي لحادث ❊ يخشى عليه وما به من عار
لكنما ايدي الروافض لامست ❊ تلك الرسوم فطهرت بالنار
بودخی بعض ديوار اوزره يازلمش ايدی ❊ رباعی ❊
قل للروافض بالمدينة ما بكم ❊ لقيادكم بالذم كل سفيه
ما اصبح الحرم الشريف محرقا ❊ الا لسبكم الصحابة فيه ❊
اشبو حريقده ناصر لدين الله حرم محترمك ذخيره‌سي ايچون بنا ايلدكی
قبه‌دن غيری بر نسنه خرابيدن و صندوقلردن سالم قالمايوب
جميعاً ياغشيدی قبه‌ء مزبوره‌ده مصحف شريف عثمانی و بعض بيوك
صندوقلركه سنه ثلثمایه تاريخنده اشلنمش ايدی اسباب
و نذور وضع اولنماق ايچوندركه بو كونلرده موجود ديشلر قبه‌ء

زبوره مسجد شریفك اورته سنده اوکیز حجره یه سالم قالمشدر
مورخلر دیمشلر که بو حجره یه صکره مسجد شریفده دکلری حرمها
اغاجلری کبی قالوب یالاسدیکه حرکت ایندردی اما بو عجب کورینور
زیرا دکلر اغاجدن دکل ایدیلر حرکت ایده لر ۞ الله اعلم
بعض دکلرك قورشونی ارسوب دکلر دوشدی و حجرهء شریفه
اوزرنده اولان سقف دوشوب حجرهء شریفه دخی اولسببدن
قبور منیفه اوزرینه دوشدی اندن صکره مبارك جمعه کوننك
صباحنده نماز قلمق ایچون ممکن اولان برلری سپوروب حاضر ایلدیلر
بو احوالی خلیفهء وقت اولان مستعصم بالله نام کمسنه یه عرض ایلدیلر
حج شریفه موسمنده الات بنا واعلا اوستادلر عراق قافله سیله
یعنی بغداد و نواحی سنده کلن حجاج ایله واصل اولوب خمس و خمسین
وستمائه نك اولکنده ابتداء عمارته شروع اولندی ۞ شروع ایلدکلری
وقتده رادلری بو ایدیکه قبور شریفه اوزرینه دوشن پارچه اغاجلری
وغیری نسنه لری کیده روب پاك ایدهلر اما مهابت قبور شریفه
و حرمت و عزتی سببی ایله کمسنه جرأت ایده مدی ۞ پس امیر مدینه نك
رأیی و حرم محترم بنو بیده اولان اکابر واعیان رأیلری بوندن اوزره
اولندیکه کنه تکرار خلیفه یه عرض اولنه وهر نه وجه ایله جواب کلور ایسه کوره

عمل اولنه

عمل اولنه خلیفه یه عرض اولندقده خلیفه وارباب دولت جمیعا
تاتار غوغاسیله مقید اولمغین کندو حاللری ایله کرفتار
ومشغول اولوب اولنمه ده جواب کلمدیکی حجرهء شریفه حالی اوزره قالدی
مطرزی دخی کا تابع اولان کمسنه لرك سوزلرندن فهم اولنور که ظاهر اولدی
شباکك شریفی وحجرهء منیفی تا دکلره باشنه وارنجه بنا ایدوب
ومسقف ایدوب بر وجهله که مسجد شریفك سقفی وحجرهء شریفه
سقفی بر اولدی اما بو خطادر زیرا مرقی تا نیلاده حجرهء شریفه ورنده
برغیری سقف مشاهده اولندیکه مسجد شریفك سقفی التنده ایدی
بو معنایه فصل عاشرده اشارت اولنمش ایدی پس مطرزی کلامی
شبهه سز رد ایدر اول کمسنه ده حجرهء شریفه و حجره نك تا حایط قبلی یه
وارنجه و حایط شرقی تا باب جبرائیل علیه السلام انتهاسنه وارنجه
وغرب جانبندن روضهء مطهره منبر شریفه وارنجه جمیعا معمور
اولدی اندن صکره سنه ست وخمسین وستمائه تاریخی اولوب سنهء مزبوره
محرمنده تاتار واقعه سی بغدادکه دار الخلافت ایدی انلره واروبنه
تاتار مسلط و هجوم ایلمکین مسجد شریفی بنا ایلمکه انلردن حاره المعتز
مصر حاکمی اولان منصور صالحی نام کمسنه دخی مسجد شریفی یاپمغه الات
واسباب عمارت کلوب بعض اسباب والات دخی یمن حاکمی اولان

ندر

شمس الدين يوسف ديمكله معروف ايدى اندن كالوب بين باب السلامه
كلنجه مسجد شريف تعمير اولندي سنه سبع وخمسين ومايه ذي القعده سنده
باب السلامدن باب الرحمه يه وارنجه وباب جبرائيلدن باب النسايه
كلنجه يابلدي اول سنه نك آخرنده طاهر بن صالح نام شخص
مصره متولي اولوب حاكم اولدقده مسجد شريفك بناسنه
وتعميرنه زياده اقدام واهتمام ايليوب اوج يوز اللي نفر اشجي گوندروب
وافر اسباب و آلات ايله جميع لازم اولان مصرفلرين خزينه سندن
امر ايلمش ايدي تا حرم شريفي معمور ايدنجه ايكي سقف ايله يعني ايكي سقفي
بر برى اوزره ايلمشيدي فاما جانب شمالي بر سقف ايله اكتفا
اولندي مسجد شريف بو منوال اوزره قالدي تا كه محمد بن قلاوون
صالحي نام سنه ست وسبعمايه تاريخنده مسجد شريفك سقف غربي
شرقيسني كه صحن مسجدك صاغنده وصولنده ايدي بر سقف ايله تجديد
ايدوب آني دخي سقف شمالي يه موافق ايلدي اندن صكره سنه تسع وسبعمايه
تاريخنده محمد بن قلاوون ايكي رواق دخي مسقف ايلدي قبله جانبندن
مقدما بش رواق ايدي ايكي دخي زياده ايليوب يدي رواق ايلدي
بو سببله كه مسجد شريفك سقفي بول اولوب خواص وعوام منتفع اولدلر
سنه احدى وثلاثين وثمانمائة تاريخنده اول رواقلره خلل وضرر ونقض

اشرف

اشرف برسباي نام قبرص مالي حواليسندن تجديد ايدوب سقف
شمالي دخي بو مقداريري تجديد ايلدي اندن صكره سنه ثلاث وخمسين
وثمانمائه تاريخنده ظاهر جقمق مسجد شريفك اوج جانبندن روضه
مطهره نك وغيري بر چوق يرده سقفلريني تعمير ايلدي اندن صكره
سنه تسع وسبعين وثمانمائه تاريخنده اشرف قايتباي زماننده سقف
شرقيدن بر مقداري بعد الهدم تا جانب شرقيده شامي مناره سنه
وارنجه تجديد ايلدي ابن زمن نام كمسنه توليتي ايله اندن صكره احدى
وثمانين ومايه تاريخنده متولي بو زماننده كه تبديل وتغير ايدوب
ييقمغه مائل ايدي مسجد شريفك اوج جانبي سقفندن و روضه
مطهره نك وما يليسندن تجديد ايدوب سائر امور كه مفصلا ايكنجي
فصلده بيان اولندوغي اوزره ايدي اندن صكره سنه ست وثمانين
وثمانمائه تاريخنده مبارك رمضانك اون اوچنجي گيجه سنده ثلث اخيرنده
ايلكجي گره يانلذي اشبو قصه نك تفصيلي بو دركه مؤذنلر رئيسي اولان
شمس الدين نام مزبور كيجه نك ثلث اخيرنده تذكير وتمجيد ايچون قالقوب
مناره رئيسيه يه چيقمش ايدي كوك گورليوب وافر بولود اولوب
يلدرم شاقيوب بر مرتبه ده بر عظيم يلدرم اول مكان شريفه اوزره دوشوب
اول يلدرمك بر مقداري او مناره نك هلالنه دوقنوب اول سبب

ايله

اول مناره نك باشى و مسجد شريفك جهت شرقيسى يقيلوب مزبور رئيس اول
ساعتده وفات ايدوب اول بلده رمدك آتشى كبى بلا زيسى اولوب
اوبلالرندن مناره يه و مناره دن مسجد شريفك يوجه سقفنه اينوب
ياقوب التندهكى سقفنه سرايت ايدوب توتوشدقده مسجد شريفده
قپولرين اچوب ندا اولنديكه مسجد شريفه اوزر دشدى دريوبيسى امير مدينه
اهالى مدينه ايله جمع اولوب نجه صو ايله يوقارو سطوحه چقوب آتشى
سوندرمكه ابجى زونجه عجز وجهله وبالجمله سوندرمكدن عاجز اولوب
يقين قالمش ايديكه آتش اندرى يقوب هلاك ايده بس نجه قاچو اندرى
ونجه درمان بوليوب آتشه ياندى يعنى بقا ودن اشاغه اوچوب
دوشوب هلاك اولدى خلاصه كلام آتشى سويوب خلق عالم سوندرمكدن
عاجز اولوب جميع سقف و مسجد شريفده اولان خزينه لرى و كتابلرى و
مصاحف شريفلرى و جزلرى ياقوب ينغن قومدى الا بعض اجزا و مصاحف كه
انلرى ابتدء حالده جرئت ايدوب چقارمشلردى و صحن مسجد شريفده اولان
قبه سالم قالدى اشبو بلايى پر نار كيجه يارودن درجه مقدارنده [اوچمش] ايدى
مسجد شريف آتشه دريا كبى اولوب حرم محترمك ايچنده موج اولوب
قونشولراونيه دوشوب مسجدك طشره ده هيچ كمسه يه ضرر ايليه كى صاحب تاريخ
ايدركه بنا ناظرى و معمار باشى اولان كمسنه اشبو حريقده اعتماد سببى ايله كعبه ده اوفير(?)

ما حضر بو

حاضر بولنميوب امير مدينه اولان قسيطل(?) نام كمسنه يه خبر ويرديكه
بو قضيه واقع اولمزدن مقدم بر كيجه اعرابدن بر صادق القول كمسنه
واقعه سنده كورمش ايديكه مدينه يه وافر چكرگه كلوب عقبنجه عظيم آتش
پيدا اولدى رسول اكرم صلى الله عليه وسلم آتشى الوب بيورديكه بن
بو آتشى امتمدن منع ايلدم و دفع ايتدم ديكه بر جماعت خبر ايلديلركه
مزبور آتشك اطرافنده بياض قوشلر مشاهده اولنوردیكه
آتشى بر طريقله سوندررلر ايديكه آتشدن جوارنده اولنلره
ضرر اصابت ايلميه بوندك برله كه سائر قوشلر اول آتشدن
قاچوب چقمشلر ايدى صباح اولنجاق حجره شريفه سقفى اوزرنده
اولان قبه نك اوزرنده واقع اولان آتش آثارينى كيدرمكه ايچون
خلق مبادرت ايدوب كيدردكدن صكره بلديلركه سقفدن بر [لوح]
قبه لطيفه يه اصلا آتش تاب ضرر ايلميوب بيورك قبه شريف مسجد شريف
سقفى ايله يانوب اول قبه شريفه اوزره صاچدك آثارى باقى
ايدى حتى سياه طاشلر تاثير ايدوب بنجدر كارى دستور شكرى(?)
و بوندك برله كه اول قبه ده اوقطاشلر وار ايديكه انكا آتش تاب
تيز تاثير ايدر و بالجمله مزبور آتشده حجره شريفه يه ذره قدر ضرر
يتشميوب محفوظ قالدى اگرچه انكا محيط اولان عظيم قبه و ضريح

مطهرده اولان خزینه لر ومصاحف شریفه لر و یوز یکرمی بیکدن زیاده
سیاه طاشلر کوزکلر جمله سی یانوب هلاک اولمشدی لکن بعض یرلرکه
حجرهٔ شریفه یه ملاصق ایدیلر انلر قورتولدیلر یمن امیر مدینه و قاضی
طیبه و جمیعاً اهالی طیبه اردن وعورتلردن بیوک وکوچک جمله سی
قالیوب حسبة لله ومحبة لرسول الله مسجد شریفده پاک
و تنظیف ایلمکه سنده زیاده اهتمام وسعی ایلیوب اشتغال اوزره
ایکن سلطان وقت اولان مرحوم قایتبای حضرتلرینه واقع
حالی عرض ایدوب هنوز مسجد شریفده اولان خزینه حریقدن اثر وار ایکن
حجاج بیت الله مدینهٔ رسول الله صلی الله یه داخل اولوب یانوق
اثرینی که بو امته عظیم عبرت ایدی مشاهده ایلدیلر ماه ذی القعده ده
حجاج مکهٔ مکرمه یه داخل اولمدین بر عظیم سیل کلوب دره لری و قیولری
طولدروب کعبهٔ معظمه نک بحنه کیروب آدم بوینندن آرتوق
صو طوروب نیجه اولر هلاک ایلدی و نیجه اموال و نفوس کثیره یی
ایدوب بر وجهله که هر قچن یالکز ایندیلر سکسان نفر میتدن
زیاده بولنمشدی زمان جاهلیتده و زمان اسلامده بویله عظیم سیل
کلدوکی نقل اولنمامشدر مزبور سیل سببی ایله مکهٔ مکرمه نک
حرم محترمنده اولان اوسخلری و چوب چوبی کیدوب مدتدن مقدم حجاج

مکه یه

مکه یه کلوب اثارینی مشاهده ایلدیلر که یغین یغین طاغلر کبی
بر یره جمع ایلمشیلردی اشبو خبر موحش وقضیهٔ ناخوش ایله
سلطان جهان آرای مرحوم و مغفور له قایتبای مسامع شریفنه واصل
اولیجق خدمت حرم محترم رسول اکرم صلی الله علیه و سلم تعمیرینه موفق
اولمقلغی سعادت عظیم و دولت دنیا و عقبا بلوب اهتمام
تام ایله عمارته شروع ایدوب و مکهٔ مکرمه ده اولان عمارتی
معطل ایلیوب مکهٔ مکرمه اوزره ناظر و معمار باشی اولان
سیف نام شمسی سنقر جمالی دیمکله معروف ایدی اعلا اوستادلر
و معلملر وافر دوه و اشتر و بیکرمی بیک التون ایله مدینهٔ منوره یه
کوندردی وآلات بنا تجهیزینه و تدارکنه شروع ایدوب بر طریقله
کطوره ده و ینبوع ده و مدینهٔ منوره ده نیجه و نیجه آلات عمارت
و موناتندن خزینه لر طولوب جمع اولمش ایدی بوندن صکره اوتکی
معمار باشی که شمس بن زمن دیمکله مشهوردر ربیع الاول آیی
اثناسنده ایکی یوزدن زیاده دوه و یوز اشدن و اوچیوزدن
زیاده اوستادلر و معلملر ایله بله مدینهٔ منوره یه ارسال
ایلدی و اول ایامده بر و بحر عمارت و بنا اسبابی ایله مشحون
اولوب متصل کلمکده ایدی مدینهٔ منوره اطرافنده اولان

دوم اغاجندن وسایر اشجاردن نهایت اشجار قطع ایدوب جمع
ایلمشلر ایدی وبالجمله محال مرتبه ده جهد واجتهاد ایله اشتغال اوزره
ایدیلر منارهٔ رئیسیه عملنه وارنجه یعقوب دیوار قبلی یه باب السلام
مناره سندن تا اول دیوارک آخرینه کلنجه یعقوب ودیوار شرقی دخی اوزرنده
باب جبرائیله کلنجه یعقوب دیوار شرقی بر بچوق ارشون مقداری برطشره
بایدیلر وحضرت عثمان رضی الله عنه محراب شریفنی بو بولدوب بوله
ایلدیلر کنج ایله عمرلر بغلیوب اول عمرلر اوزره سقفه اغاجلرینی
وضع ایدوب بو سقف ایله اکتفا ایلدیلر بوندن مقدم درکلر
شرقی وغربی وشامی سقفه متصل ایدی وحضرت عثمان رضی الله
عنه نک محراب شریفلری اوزرنده درکلر اوزرینه قبه بغلدیلر وحجرهٔ
شریفه نک اوزرنده واطرافنده مسجد شریفده درکلری اوزره عالی
قبه لر بغلدیلر وحجرهٔ شریفه نک مقصوره سی ایچنده اولان درکلرک
بعضیسنی بیوک درکلر ایله تبدیل ایلدیلر واول عظیم قبه ایله
دیوار شرقی ودیوار قبلی ودیوار شمالی که منتهیده متصله جهات
ثلاثه ده یعنی بو اوچ جانبده عمرلر ودرنجیره لر بغلدیلر وقبه نک
برکوچجک قبه ایدوب جوکنده دخی اوچ کوچک قبه لرکه محاریبه
دیرلر بغلدیلر بو عمرلر ایله رئیسیه منارهٔ آراسنده آیدنلق

ودورده کار کرمک ایچون بر بیوک دلوک ایلدیلر رئیسیه منا
ره سنک قپوسی اول مغرب جانبنده ایدی شام جانبندن
ایدوب اوکنده دورت درجه بنا ایلدیلر واول قپونک یانینه
خطیب ایچون بو حجره بنا ایلدیلر که خطبه وقتنده دلوککی
انده منتظر اوله اندن مقدم مناره قاپوسی یاننده منتظر
اولوردی بو حقیر دیرکه حالا دخی اول منارهٔ مزبوره نک
قپوسی مغرب جانبندن اولوب خطیب قپوده منتظر اولور
شام جانبندن اولان قپو ازاله اولنمشدر انده اولان درجه لری
دخی یوقدر باب السلام ایچنده دخی ایکی قبه بغلدیلر
وباب السلامی آق وسیاه مرمرلر ایله مزین ومنقش
ایدوب مسجد شریفک اول جانبی روضهٔ مطهره یه کوره بر
سهلجه ایچون ایلدیلر تا که حالا مشاهده مصلای نبوی
اوکنده کی صندوق یرینه بردکی بنا ایدوب محراب شریفی
اول دیرکک اوزره ایلدیلر اشبو محراب شریف نبوی ومحراب
عثمانی یی الاجه مرمرلر ایله غایت لطافتله اوزره مزین
ومنقش ایدوب حجرهٔ شریفه یی واطرافنی اولکی کبی مرمرلر
تزیین لو ایلدیلر ومنبر شریفی ومؤذنلر ایچون کرسی کنه مرمردن

وجهت شرقیده باب السلامدن مسجد شریف آخرینه کلنجه صفه
شمالیده کی الحاجق صفه یغلدیلر و مسجد شریف دیوارینی باب السلام
باب الرحمه یه وارنجه یقوب ابو الفتح سلطان قایتبای ایچون
مدرسه و رباط بنا ایدوب مسجد شریف جانبنده اوج
طبقه ده پنجره لر ایدوب اوتوز عدد پنجره لر اولوب
طبقهٔ اعلاده باقر تللر شبکه ایلدیلر و آشاغه ده اولان پنجره
لردن بری حضرت ابابکر صدیق رضی الله عنه نك خوخه دیدکی
نك کمی ذکر اولندیکی وانده بر خزینه ایتدیلر ابواب ثلاثه
مسجد شریف جانبنه نافذدر متولیء مذکورك مقصودی
بو ایدیکه مدرسه و رباطی قبله جانبندن ابلیه اما بناء قبله
جانبندن اولان پنجره لری یکتدی الا محراب عثمان رضی الله عنه ده
اولان پنجره لری یکتمه دی الآجه شیشه لر ایله مزین ایلدی
باقر تللر ایله شبکه ایلدی مسجد شریفك عمارتی بناسی تمام
اولمغله قریب اولدقده مدرسه و رباطی بنایه ابتدا ایلدیلر
باب الرحمه قریبنده مدرسه و رباط ایچون مناره بنا ایلدیلر و [illegible]
رباط مزبور یرنده اولان رباط که حصن عتیق دیمکله معروف
ایدی انك بدلینه باب السلامده میضات جانبنده رباط

بنا ایدوب قارشوسنده کی حمام بنا ایلدیلر سنه ثمان و ثمانین مائه
تاریخنده مبارك رمضان شریفنده کی آخرنده مسجد شریفك
سقفی ایام سابقه ده اولان آلات ایله تمام اولدی تسع و ثمانین
تاریخنده متولیء عمارت اولان بعضی مساهلات ازاله سی
ایچون که جمله دن بری بودر که مسجد شریفك سقفنی بیاض ایله
بویامش ایدی لاجورد و سایر الاتیله تزیین ایله استاد
نقاشلر ارسال ایدوب سلطان وقتنك خاطر شریفی متولی کی
سابقه بو سببدن انجنمکین یرینه بر غیری تعیینه نظر و تعیین
ایلیوب وافر کتابلر که علوم کثیره یه شامل ایدیلر حرم نبویه وقف
ایلیوب ارسال ایدوب و مفصلاً ذکر اولناجق ساعات
اجزاسنی اکا تفویض ایدوب آنکله معاً اهل مدینه منوره یه
وافر بغدای و اون بیوك قزانلر و سایر آلات مطبخ ارسال
اولندی جزاه الله تعالی خیراً تمت بعض خیرات بنا ننده که
سلطان وقت لحسبة الله مسجد شریف ایچون و ائمه و خطیب طیبه
و اهالیء مدینه منوره و آفاقی و غربا و سایر فقرا ایچون
احداث ایلمشدر جمله دن بری رباط و مدرسه در که ذکر اولندی
غایت حسن و نهایت وسع اوزره و بری دخی حرم شریفده ضایع اولان کتابلر

ومصحف شريفلري ابدال ايدوب يرينه انواع تضاعف ايله
مصاحف شريفه وكتب كثيره علوم شتى دن وضع ايلدي
وبر دخي صو سبيلى وكتب كثيره علوم شتى دن وضع ايلدي
وبر دخي صو سبيلى وفرون ومطبخ كه دشيشه ايچون
احداث ايلمشيدي وبر وكاله دخي كه نيجه مسكنلره مشتملدر
و دخي كه اهالي مدينه منوره ايچون ترتيب ايلدوكي سماط دركه
انى مقدم كسنه ايلمش دكل ايدي وتفصيلى بودركه ذكر اولنوركه
سابقا مدينه منوره نك اعيان وشرفاسندن عياللري كثرتله
معروف كمسنه منزللريني و اطرافنده اولان يرلريني خريد ايدوب
سماط مصلحتي ايچون صاتون آلوب مسجد شريف يانينده قدوركه
وكالة مزبوره آنده بنا ايدوب سماط مزبور ايچون اوقاف كثيره تعيين
ايلمشيدي كه جمله دن بري بيوك بشبوز اردب بغداي ايديكه
مزبور سماط ايچون مقرر ايدوب اهالي مدينه دن هر نفر ايچون
يدي مصار دجي كه حالا مدينه منوره ده مدى ايله بش مد
اولور هر آيده تعيين ايدوب بيوك و كوچك ده شريف و وضيع
وحر و عبدلري بو بابده برابر ايلمش ايدي و آفاقيلر ايچون و غربا
ايچون يومي ايكيشر اوكده ايله كفايت ايده جك مقدار ديشيشه

سنوي باشي

سنوي باشي هر نفر ايچون تعيين ايلمشيدي بو حقير ديركه زمانمزده
سلاطين آل عثمان ابقاهم الله تعالى الى آخر الدوران بو سنت حسنه
يوما فيوما ازدياد ايدوب بسنه زياده ايتمدكي اوزره ديرلر
فاما حكام مدينه تغيرلري سببي ايله توزيع باننده تقصير بو مرتبه يه
وارمشدر كه سنه كامله ده دورت آي ويريلوب سايرنده
ويرلمزدي تاكه حق سبحانه وتعالى اهالي مدينه منوره يه عنايت
ايدوب سنه احدى والف تاريخنده سلطان مراد خان عليه الرحمة
والغفران حضرتلري عبد الله ثالث العمرين شيخ الحرم عمر افندي يي سائر
امور اوزره ناظر و متكلم نصب ايدوب كوندروب مرحوم عمر مدينه
منوره يه وصول بولدقده تفتيش وتفحص ايدوب اون ايكي آي تمام
تفرقه بغداي ويريلور اولدي جزاه الله خيرا و ما لا ضريح مرسله
وابقا خلفه مسرورا و محبورا و دخي مكوسي ابطال ايليوب مقابله سنده
عوض امير مدينه يه بيك اردب بغداي تعيين ايلديكه مصردن
كلوب ينبع بندرنده آكا تسليم اولنور و دخي سنه سكز يوز طقسان
بر تاريخنده قبه شريفه يه ومناره منيفه يه ضرر وخلل واقع
اولمغين مرحوم سلطان قايتباي كنه تعمير ايچون شاهين جمالي نام كسنه
شيخ خدام و ناظر سماط طعام ايدوب وافر اموال ايله مدينه منوره يه

كوندردي واصل اولدقده كما ينبغي قبه شريفي ومناره سي وسائر
محتاج اولان يرلري تعمير ايدوب تجديد ايلدي الله اعلم
اون بشنجي فصل مسجد شريفه شامل اولدوغي امورك بياننده در
رواقلر ودركلر واطرافنده اولان حجره لرك تعييني هر نه ايسه دخي
مسجد شريفه قم دوكوب وتبخير وتطييب ايدوب وچراغلر ياقلوب انكا
بكجي رسملرك بياننده در اما رواقلر قبله جانبنده يدي
وشام جانبنده دورت وغرب جانبنده دخي دورت وشرق
جانبنده دخي اوچ رواقدر واما كلدي ابن زباله ذكر ايلديكي
ايكيوز طقسان التيه كلرده لكن اندن صكره شام طرفنده بر رواق كه
اوزره مشتمل ايدي صحن مسجده الحاق اولنمغله اون عدد اكسلدي
لازم كلوب وقبله جانبنده ايكي رواق كه اوزره مشتمل ايدي
صحن مسجده الحاق اولنمغله اون عدد اكسلمك لازم كلوب وقبله جانبندن
ايكي رواق كه يكرمي دركه مشتملدر زياده اولنمغله مجموعي عددي اوچيوز اليه
درده اولور اما مسجد شريفك ارشوني جانب قبله دن اليوز التمش يدي
ارشوندر ومؤخرندن ايكي بش ارشوندر ومسجد شريفك صحني قبله دن
شام جانبنه وارنجه يوز اللي ايكي ارشوندر وشرقدن غرب جانبنه وارنجه
طقسان بش ارشون دخي بشلر اما مناره لر فصل تاسعده مفصلا كچ

ذكر اولنمشدر ابن زباله ويحيى ذكر ايلديلر كه مسجد شريفك صحني
التمش درت بالوعه يه مشتملدر كه هر بالوعه نك آغزنده بر دلكلو
دكرمن طاشي قومشلر كه اندن صواقه حالا بر بالوعه دن غيري
يوقدر كه ايكي اغزي واردر كه حدود مسجده ذكر اولنان ايكنجي طاق
قربنده بيان اولنمشدر ظاهر دكلدر ابن زباله ديركه بزم زمانمزده
مسجد شريف اورتاسنده طقوز سقايه واردر ابن فرحون ديركه
مسجد شريف اورتاسنده اولان نخيل قربنده بر عظيم سقايه وار
ايديكه مشايخ حرمدن بعضيسي آني احداث ايدوب انكا مصرف
دخي تعيين ايلمشيدي اما ازاله نجاسات واذي سببي ايله شري ضرري
زياده اولمغين قضات واعيان كفت وكو ايدوب ازاله ايلديلر
ابن نجار ديركه مسجد شريف اورتاسنده شام شريف بكلرندن بريسنه
درونده بر حوض احداث ايلمشيدي كه فواره ايله اكا عين زرقادن صو كتورورلردي
مطري ايدركه اول حوضده ناس ابدست الورلردي كيده رك بر مرتبه يه
واردي كه حرم شريفك هتك حرمتنه باعث اولمش ايدي پس بركه
مزبوره يي سد ايلديلر ودخي ابن نجار ديركه موويد كه ناصر الدين الله
والده سي مسجد شريفك شامي ناحيه سنده ابدست ايچون بر سقايه احداث
ايلمش ايديكه وافر خلالري وار ايدي مسجد شريفك شامي جدارندن

سقایه‌مز بو ریه قبولر اچلمشیدی بو حقیر دیر که ترجمه ایدنلره
مرادی ذکر اولاندر اما تاریخ عزیده همان بر قبو واقع اولمشدر
نته کیم حالا مشاهده‌در پس اول ترجمه ایدنلرک خطا واقع اولمشدر
والله اعلم اما مسجد شریفده حجره‌لر جمله‌دن بری مسجد شریفده
اورتاسنده اولان قبه‌در که بحث کره ذکر اولندی و دخی درت
مناره‌لرک اوکلرنده بر حجره‌لردر که اندن مؤذنلر مناره‌یه
چقارلر و دخی مناره شرقیه شمالیه‌یه متصل ایکی حجره‌یه ویر
بیوک حجره واردر و دخی مناره غربیه شمالیه‌نک جانبنده
بر کوچک حجره و اکا متصل ایکی بیوک حجره داخی واردر و دخی
باب جبرائیل ایله باب النسا آراسنده بر حجره‌در که اول اغاجلرک
حالا بنا اولنمشدر اکا متصل بر صندوق در که مصحف مسجد شریفده
اولان قبه‌دن چقان چراغ یاغنی انده قورلر ایدی بو حقیر دیر که
حالا اول حجره‌در که اغالر اوتوردقلری صفه‌نک شرقیسنده‌در
والله اعلم و دخی مسجد شریفده جانب غربیسنده‌در که خوخه [illegible] بر حجره
ابو بكر الصديق رضي الله عنه‌یه برابردر خوخه‌مز بورده سابقا
رجبه قضایا بولنمش حالا اول محلده اوچ حجره واردر که قبولری
مسجد شریفه نظر اوچ حجره باب السلام جانبنده‌در خوخه

ابو بكر

ابو بكر الصديق رضي الله عنه‌در و دخی النبی فنردر که تیسون نماز دنصکره
حرم محترم خداملری کتوروب فلقی مسجد شریفدن اخراج ایدرلر
بعده حرم شریف قبولرین قپارلر مزبور فنرلری شیخ خدام
شبل الدوله کافور نام احداث ایلمش ایدی اندن مقدم خرما
جریدی شعله‌سی ایله اخراج خلق ایدرلر ایدی و دخی درت مشعله‌کی
متبرکه بحجره‌ده مسجد شریفده اورته‌سنده یقرلر انی کیم احداث
ایلدوکی معلوم دکلدر و دخی حرم شریفده اورته‌سی اوجحره
اوتی خرما اغاجلری یکدر واردر شیخ خدام عزیز الدوله نام
احداث ایلمش ایدی عظمت شانی و طول طغیانی سببی ایله ابو احمد
اکا انکار ایلمکه قادر اولمدی بو حقیر دیر که زمانمزده اوچ
درت دانه خرما اغاجی وار ایدی اما حالا بر دانه‌سی قالمشدر
و دخی مسجد شریفده امام بر ایمش که حضرت سرور انبیا علیه السلام
محراب شریفلرنده نماز قلوب امامت ایدردی مکر ایام موسمده که
حضرت عثمان رضي الله عنه محراب شریفنه تقدیم ایدردی تا سکز یوز
التمش تاریخنه کلنجه اندن صکره بعض اتراک سعی ایدوب اشراف بنا
نمازنده امام حنفی دخی مقرر و تعیین اولنمش بو حقیر دیر که اگرچه
امام حنفی مقرر اولنمش ایدی اما جمعیت اولوب کروه ایله نماز

قلنمازدي نهايت درلو التنده برقاج كمسنلر اولوب قلورلردي
تا سلاطين آل عثمان ابقاهم الله تعالى الى آخر الدوران سلطنت و
دولتلرنده سلطان سليمان خان عليه الرحمة والغفران حضرتلرينك امر شريف
واجب الامتثاللري موجبنجه محراب حنفي ذكر اولنان بنا اولنوب امام
حنفي تعيين اولنوب برقاج ييل قرار بولدقدن صكره كنه تكرار
امر شريف سلطاني كلديكه مقام شريف نبويده امام شافعي ويره‌لر و
امام حنفي قلا امر شريف موجبنجه عمل اولنديغي الى يومنا هذا
بو منوال اوزره در والله اعلم واما مسجد شريفه قوم دوشمه‌سي
لكده سنن ابو داودده ابو الوليددن روايت اولنديكه ايتدي
كه سؤال ايلدم ابن عمر رضي الله عنهما دنكه مسجد شريفده اولان قمدن
ايتديكه بر كيجه يغمور ياغوب صباح اولدقده مسجد شريفده نه
قلجاق يبلجق و ملوث اولمغين هر كس بر مقدار قم كتوروب
مسجد شريفده نماز قلدوغي يرالتنه دوشيوب اوزرنده
نماز قلدغي يره آلتنه دوشيوب اوزرنده نماز قلدي حضرت
پيغمبر صلى الله عليه وسلم نمازدن فارغ اولنجق بيورديلر كه نه كوزل
ننده در بو قم پس سؤالك جوابندن صكره معلوم اولديكه مسجد شريفده
قم دوشمه‌سي اول زمان مباركدن ايمش اما كلام حديث شريفده

معلوم

معلوم اولوركه امير المؤمنين عمر رضي الله عنه اختراع ايلمش اوله والله اعلم
يحيى ابن عبد الحميد بن عبد الرحمن ازهريدن روايت ايلديكه عمر بن
الخطاب رضي الله عنه مسجد شريفي تعمير ايلديكي زمانده بيورديكه مسجد شريفه
عجبا نه دوشه نلسه حاضرلردن بعضيسي حصير ايله دوشنسون ديديلر وبعضيلر
حضرت عمر رضي الله عنه بيورديكه اشبو وادئ عتيق مباركدر
حضرت عمر رضي الله عنه مسجد شريفي وادئ عقيق قمندن دوشه‌دي
ابن زباله روايت ايدركه سفيان بن عبد الله ثقفي امير المؤمنين
عمر رضي الله عنه حضورنه كلديكي قم دوكلزدن مقدم اندن صكره حضرت
عمر رضي الله عنه ايله خطاب ايدوب ديديكه سزلرك وادي كوزيدن قمنكه
امير المؤمنين اكا ديديكه وار بس ديدي بني وادي قمندن دوشنه
اندن صكره امير المؤمنين عمر رضي الله عنه امر ايلديكه مسجد شريفي
وادي قمندن دوشه ديلر اما چراغلر و قنديللر بر روايتده
اولدركه مسجد شريفده چراغ يالقلدي امير المؤمنين عمر رضي الله
عنه دن خلق بر امام اوزره جمع ايلديكي زمانده قرطبي
تفسيرنده روايت ايدركه تميم داري رضي الله عنه شام
شريفدن قنديللر و زيت يانغي وايلر كتوروب مدينهٔ منوره
واصل اولدقده جمعه كيجه سنده واقع اولمش پس ابو البراء نام

خدمتکارینه امر ایلدیکه ایلری ترتیب ایلدوب قندیللری آصوب
زیت یاغی ایله صو قیوب و فتیل قویه کیجه اولدقده [illegible]
قندیللری یاقوب حضرت رسول علیه السلام چراغلری کوروب
سؤال ایلدیکه بونی کم ایلدی ایتدیلر تمیم داری ایلدی پس حضرت
صلی الله علیه وسلم تمیم داری رضی الله عنه یه خطاب ایدوب
بیوردیکه اسلامی منور ایلدک ننه کم حدیث شریفده بیان
اولنمشدر • اما مسجد شریفی تخلیق ایلمک یعنی مسک و زعفران
وغیری قوقولری قرشدروب و دخی حجرهٔ شریفه نک اطرافنده
و کوکب شریفه و تابوت منیفه سورمک ابو داود ابن عمر
رضی الله عنهمادن روایت ایدرکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم برکون
اوقورایکن مسجد شریفک قبله سنک دیوارده یاپشوق بر توکروک
کوروب غضب ایلدوب اول توکرکدیکی قازدیروب [illegible] راوی دیر که
کمان ایدرم که زعفران طلب ایدوب توکرکک یرینه سوردیلر
و بیوردیلر ان الله قبل وجه احدکم فلا یبزقن بین
یدیه • اکر قبل تخفیف و کسر ایله معنی بودرکه تحقیقا
حق سبحانه و تعالی بریکوزک یوزنی قبول ایلمزسه پس کرکدرکه
اول کمسنه حق تعالی یه قارشو تف ایلمیه • واکر تشدید و فتح

بایله

بایله در یعنی معنی بودرکه حق تعالی بریکوزک یوزنی تقبیل ایلمزسه
پس کرکدرکه حق تعالی یه قارشو تف ایلمیه و تقبیل غایت قبولدن
کنایتدر والا حقیقة تقبیلدن حق سبحانه منزهدر تعالی
عن ذلک علوا کبیرا • بو حقیر دیرکه ترجمه ایدن عزیز بو مقامده
تعالی عن ذلک علوا کبیرادن غیری کلامنده خطای فاحش ایلمشدر
و حدیث شریفه تأمل ایلمیوب ایکی وجه ایله ویردوکی غلط
محضدر معنای صحیح بودرکه ذکر اولنور تحقیقا حق تعالی بریکوزک
مواجهه سنده پس حق تعالی یه اولنده تف ایلمسون یعنی نمازده اولان
کمسنه حق تعالی نک مواجهه سنده در تف ایلمسون حق تعالی نک مواجهه سنده
یعنی بیت الله مواجهه سنده در والا حق تعالی جهاتدن و مکاندن
منزهدر پس قبل کسر قاف و فتح موحده ایله اسم در جانب معناسنه
اشبو مضمونده ابن عمر رضی الله عنهمادن برقاچ وجه اوزره احادیث
شریفه روایت اولنمشدر که حاصلی بودرکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم
زمان شریفلرنده مسجد شریف دیوارینه [illegible] قباحتی تدارکی
ایچون زعفران بیورلمشدی و بعضی طرقده مرویدرکه توکرکک
صاحبی توکوردوکی یره زعفران طلا ایلمشیدی حضرت رسول
علیه السلام تحسین ایلدیلر امدی احادیث شریفه دن معلوم اولدیکه

مسجد شریفی تحلیق ایلمدی سرور انبیا صلی الله علیه وسلمک زمان
شریفلرنده پس جابر رضی الله عنه دن مرویدر اولانکه اول
عمنه که مسجد شریفی تحلیق ایدوب مؤذنلره وظیفه تعیین ایدن
حضرت عثمان رضی الله عنه ایدی آنی ترتیب ایدوب معین ایلمشدر
اوزره محولدر ودخی عمر بن عبد العزیز رضی الله عنه خلافتی
زماننده امر شریف ایله مسجد شریفده قبله جانبنی تحلیق ایدرلر
دخی یوقاروده سبقت ایلمشدرکه خیزران نام که هارون
رشیدک اوطه لغی ایدی بو زینتی تاریخنده پیغمبر صلی الله
علیه وسلمک زیارتکاهلری ارایدیکه مسجد شریفی وقبر منیفی و
غیر مواضع متبرکه‌یی تحلیق ایدرلر اما مسجد شریفی تبخیر ایلمک
یعنی حجرهٔ شریفی ومسجد منیفی تبخیر ایلدرتمک بحثی دخی مرویدرکه امیر
المؤمنین عمر رضی الله عنه بر بیردن بر مقدار عود بولندرلمش ایدیکه
ناسه تقسیم ایلدوکی تقدیرجه وفا ایلمزدی پس بیوردیکه اول عودی
ایله مسجد شریفی تبخیر ایلیه لرکه مسلمانلر رایحهٔ طیبه‌سندن منتفع اولالر
یعنی دیرلرکه مسجد شریفک تبخیرلغیسی بو زمانه دک موجود تابنده
خلفاء سلاطین هر سنه بو معنا ایچون بر مقدار عود ارسال ایدوب
جمعه کیجه لرنده وجمعه کونلرنده خطبه اوقندوغی زمانده منبر شریف

ومحراب

ومحراب منیفی صلی الله علی مشرفهما تبخیر ایلرلردی ودخی روایت
اولنمشدرکه شام شریفدن امیر المؤمنین حضرت عمره کلمشدر بر
مجمره ارسال اولنمشدیکه صورتلر ایله منقش ایمش امیر المؤمنین
عمر رضی الله عنه بو مجمره‌یی مؤذنلر رئیسی اولان سعد نام کمسنه‌یه
ویروب بیوردیکه مذکور مجمره ایله جمعه کونلرنده ومبارک
رمضان شریفده حجرهٔ منیفی ومحراب لطیفی وروضهٔ مطهره‌یی
تبخیر ایلیه ومذکور سعد بو خدمتی ادا ایدوب مجمرهٔ امیر المؤمنین
عمر رضی الله عنه قورایدی وابو یعلی مسندنده ابن عمر رضی الله عنه
دن روایت ایدرکه حضرت عمر رضی الله عنه مسجد شریفی جمعه کونلرنده
عود ایله تبخیر ایلردی الله اعلم اوزن التبخیر فصل ١٦
مسجد شریفک قپولری وخوخه لری یعنی کوچک قپولری
بیاننده در معلوم اوله که مدینهٔ منوره تاریخلرنده مؤرخلر
ذکر ایلمشدرکه حضرت ولید بن عبد الملک بنا سندن صکره
مسجد شریفده یکرمی قپوسی واریدی سکزی مغرب جانبنده
وسکزی مشرق جانبنده ودرت قپوسی شام جانبنده ایدی
ودرت قپوده مخصوص وارایدی قبله جانبنده که ایکیسی
مروان احداث ایدوب وایکیسینی دخی غیری کمسنه احداث ایلمشدر

بودرت قپودن عامهٔ ناس گیرمز ایدی فامّا ذکر اولنان قپولردن
حالا دورت بولنور قپودن غیری قپو یوقدر که ایکیسی شرقی جانبنده
بری حضرت عثمان رضی الله عنه قپوسیدر حجرهٔ شریفه یه یقیندر
بعض روایتده باب النبی اطلاق اولنمشدر امّا باب عثمان ایله تسمیه
اولندوغی حضرت عثمان رضی الله عنهك منزل شریفلری مقابلنده
واقع اولدوغیچون فامّا حالا باب جبرائیل مشهوردر بو اسم ایله
تسمیه اولندوغی سببی بودر که حضرت جبرائیل علیه السلام
بنی قریظه غزاسنده زرهن گیوب آته بنوب اول قپوده طوروب
اوطهٔ مزبور قپونك مقابلنده مرحوم جمال الدین محمد بن ابی المنصور
اصفهانی رباطیدر بنی زنگی وزیری ایدی اول رباطی فقرای عجم ایچون
وقف ایدوب کندو نفسی ایچون اندن قبل تهیا ایلمش ایدی مرحوم مزبور
وفات ایتدکده برکه اسد الدین شیرکوه که صلاح الدین بن ایوبك
عمسیدر ما بینلرنده قول و عهد ایلمشلر ایدی که هر بری جمال الدین ایله
هر قنغیسی مقدم وفات ایدرسه صاغ اولان میتنی مدینهٔ منوره یه گتوروب
دفن ایتدوره بس بونلر اسد الدین شیرکوه صلاح الدین ایله عهدی وفا ایدوب
کفایت قدر مال و ذخیره ایله مزبورك میتنی شیخ ابو القاسم نام
کمسنه یه ویروب امر ایلدیکه کعبهٔ شریفه جنازه سیله طواف ایتدردی

کعبهٔ

کعبهٔ معظمه ده نمازینی قلدروب مدینهٔ منوره یه گتوروب
کندو مکثر جنازه نمازینی قلدروب مزبور جمال الدینك کندو
نفسی ایچون مهیا ایلدیکی تربه ده بشیوز اللی سنه‌سنده دفن ایلدیلر
حرمین شریفینده خیراتی زیاده ایله چوقدر ایکنجیسی باب
ریطه‌در رانك فتحی ایله حالا باب النسا دیمکله معروفدر
وریطه ابو العباس سفاحك قزی آدیدر که خلفای عباسیه‌نك
اوّلی ایدی مزبوره ریطه‌نك منزلی اول قپویه مقابل
اولدوغیچون باب ریطه دیو تسمیه اولندی اول منزل یرنده
حالا بر مدرسه واردر که شام شریف امرالرندن یارکوج نام کمسنه
یاپوب حنفیه یه مشروط ایلیوب کندو نفسی ایچون مدرسهٔ
مزبوره ده قبر تهیا ایدوب وفات ایتدکده شام شریفدن
گتوروب اول قبره دفن ایلدیلر مدرسهٔ مذکوره‌نك جانب
شرقیسنده بر منزل واردر که حضرت ابا بکر الصدیق رضی الله عنه یه
نسبت اولنور که اول منزلده آخرته رحلت بیورمشلردر
و باب النسا ایله تسمیه اولندوغی سببی بودر که امیر المؤمنین عمر
رضی الله عنه بو قپویی احداث ایدوب تعیین ایلدیکه عورتلر طائفه‌سنه
مخصوص اوله ایدی ابو داود وغیریلر روایت ایدرلر که ابن عمر رضی الله

عنهما قيد حياتنده اكثر اول قپودن مسجده گيررلردي فاما ايكنجي غربي
قپونده بري باب عاتكه در كه مزبوره عبد الله بن يزيد بن معاويه
نك قزي ايدي اوي اول ابوابدن بري قاپوسيه مقابل ايدي
قديمده باب السوق ديمكله معروف ايدي زيرا مدينه
منوره بازاري اول جانبده ايدي بعده زمانده باب الرحمة
ديمكله معروفدر صاحب تاريخ ديركه باب الرحمة ايله تسميه اولنديغي
حكمته تعرض ايله وگنه مطلع اولمدم اما حضرت انسدن رضي الله عنه
رويتدركه جمعه گوننده دار القضا ناحيه سندن بر كمسنه مسجد شريفه
داخل اولوب حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلم خطبه ده ايكن سرور
انبيايه توجه ايدوب ايتدي يا رسول الله مالكر هلاک اولدي
يوللر كسلدي دعا ايله كه حق تعالى يغمور ويره حضرت صلى الله عليه
وسلم دعا ايلديكده همان اول ساعت گوك يوزنده قلقان
كبي بر بيوك بلوت سلع طاغي جانبندن ظاهر اولوب متوسط
اولدقده منتشر اولوب احاطه ايلدي وافر يغمور ياغمشدر
حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلم زماننده اول جانبده اول قپودن
غيري قپو يوغدي امدي وجه تسميه بو اولمقدر ايكنجي باب باب مروان كه
حالا ديمكله معروفدر وباب الخشوع دخي ديرلر اما باب مروان الله

مستمي

مستمي اولدوغيننده سببي مروانك اوي اكا متصل اولدوغيدر
كه حالا يرنده منصور قلاوون بنا ايلديگي ابنيه لردر كه
سنه ست وثمانين وثمانمائه (٨٨٦) تاريخنده بنا اولنمشدر اما
خوخه لر يعني كوچك قپولر كه جمله سندن بري خوخه صديق
رضي الله عنه يه مقابل اولاندر كه مسجد شريف توسعه اولندقده
مزبوره خوخه يه مقابل بر كوچك قپو وضع اولنمشدي دخي
زياد بن عبد الله كه سفاحك دايي سي ايدي كه منصور نام خليفه
جانبندن مدينه منوره يه والي اولمش ايدي امير المؤمنين عمر رضي الله
عنه نك دار القضاسني هدم ايدوب مسجد ايچون رحبه ايلمشيدي
ومزبور رحبه دن بر كوچك قپو وضع ايلمش ايديكه انكا باب
زياد ديرلر ايدي خوخه مزبوره خوخه ابابكر الصديق رضي الله عنه
يه برابردر كه اولدخي رحبه مزبوره ده مسجد شريفدن يول ايتدي
اندن صكره بو خوخه خارجندن رحبه قضاده مبني اولان حاصل
ايچون مسجد شريف جانبندن قپو ايدليلر والله اعلم اما
مسجد شريفك اطرافنده اولان منازل بو صكه ذكر اولنور اول
عبد الله بن عمر رضي الله عنهما منزل شريفلريدر كه مسجد منيفك قبلي
جانبنده اولان ديوارك جانب شرقيسنده در اشبو منزل ام المؤمنين

حفصه رضی الله عنها نک ایدیکه بطریق الارث عبد الله بن عمر
رضی الله عنهمایه دکمش ایدی منزل مزبور اصلده حرمه قپوسنده
بر خالی یر ایدی. امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه مسجد شریفی
زیاده ایلدکده ام المؤمنین حفصه رضی الله عنها منزلینه محتاج
اولوب طلب ایلدکده ام المؤمنین ایتدیکه بنم حرم شریفه کیدجک
یولم نیجه اولور امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه بیوردیکه سکا
بروجهله منزل کیدن واسع اولوب اندن مسجد شریفه یول
رفع ایدهم شمدیکی یولدکی بیش اولعه ما فوق و داخی بیری
اکا ویروب منزل ایدوب اندن مسجد شریفه یول ایلدی
و اول منزل حالا آل عمرده کا معروفدر دیمشلر و بو زمانه
دک دیاری عشره دیمکله معروفدر منزل مزبورک غربیسنده
دار مروان در که بعضیسی حضرت عباس رضی الله عنه منزلیدر
و دار عباسدن بعضیسنی امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه مسجد شریفه
داخل ایلمشیدی دار مروان دخی برنده حالا باب السلام میضاتی
در ننه کیم ذکر اولندی اشبو منزلک غربیسنده یزید بن عبد الله
دار یدرکه یرنده الا ابی سفیان دار یدرکه مدینه منوره ده
اول تاریخده اندن بی نظیر منزل یوغ ایدی حالا یرنده سبیل و وکاله

درکه قپوسنده محتسب اولانلر اوتوروب بازار احوالنه
مباشرت ایدرلر مزبور منزله متصل قبله جانبندن
و مغرب جانبندن مرحوم سلطان قایتبای عمارتیدرکه
مغرب جانبنده شوربا پشر و مشرق جانبنده ماکل
قبله جانبنده اتمک فرونیدر و بعض وقفلری که
وکاله مزبوره نک طرفیننده واقعدر انلر دخی سلطان قایتبای
اوقافندندر. بو حقیر دیرکه سلطان مزبورک اگرچه حالا
دخی
عمارت مزبوره سی معمور اولوب اتمکی و دشیشه سی هر گون منقطع دکلدر
اما سلاطین آل عثمان ابقاهم الله تعالی الی آخر الدوران عمارتلری
و انواع خیراتلری اکا غلبه ایلمشدر زیرا سلطان سلیمان
طاب ثراه خاصکیلری اولان خاصکی سلطان عمارتنده علی
الدوام دشیشه شورباسی پشوب و اتمک دخی پشوب
فقرایه توزیع عام اولونور و دخی سنه الف دن بیکره بنه سلاطین
آل عثمانه ادام الله تعالی شوکتهم الی انقراض الزمان نسلندن
اون ایکنجی طبقه ده اولان سلطان مراد خان علیه الرحمة و الغفران
حضرتلری قبلهسنده برکوم راه عمارت بنا اولدیکه کونده ایکی کره بشوب شوربا
و اتمک پشوب فقرایه توزیع و تقسیم عام اولور صباح پرنج چورباسی

واحتشام بغدادی چوبهاسی وجمعه گیجه‌لرنده ومبارك رمضان
شریفده هر گیجه‌لرنده دانه‌دن‌ها ویاخود زر وابشوب فقرایه
توزیع اولنغاق اوزره در تقبل الله منه ونور مرقده بو جمله
بو مقامده مناسبت ایله ذکر اولنمشدر حتی بو رحیمه امکی [?]
مزبور وکاله وسبیل مواجهه‌سنده اویس بن سعد بن ابی سرح
منزللیدر که حالا باسطیه دیمکله معروفدر باسطیه‌یه
ملاصق مطیع بن الاسود منزللیدر که میوه صتانلر تجمعلرنده [?]
اوتوروب میوه صترلر ایدی بو حقیر دیرکه عین او یرنده اولان
منزل اولمقدر والله اعلم ودخی مسجد شریفك غربی جانبنده
ابن مکمل منزللیدر که حالا یرنده جوبانیه مدرسه‌سیدر بو منزله
مقابل منزل نخام عدویدر که اول منزل ایله جوبانیه آراسی
التی آرشون مقداری طریق عامدر دار نخامه متصل جعفر بن
یحیی البرمکی منزللیدر که عاتکه بنت یزید منزلی ایدی وحسان
بن ثابت الطبی دار مزبوره داخلدر حالا یرنده رباط زهریه
وشامی جانبنده کلبرگیه دردخی نصیر منزللیدر که سابقا سکینه
بنت حسین بن علی رضی الله تعالی عنهم منزلی ایدی حالا یرنده صنعا [?]
تاریخ منزللیدر اقرباسنه وقف ایلمشدر ودخی منیره نام خاتونك

منزلیدر

منزللیدر که اصلی عبدالله بن جعفر ابی طالب منزلی ایدی
اندنصکره بش آرشون مقداری یول آراندنصکره خلیفه
خالصه نام جاریه‌سنك اولربدر اندك جانب شرقیسنده
منتصر بالله نام پادشاهه منسوب اولان بیمارخانه در
اندنصکره ابو المغیث بن المغیره بن حمید عبد الرحمن بن عوف رضی الله
تعالی عنهم منزللیدر که اول زمانده دار حمید دیمکله معروف ایدی
حالا یرنده تخمینا ظاهریه رباطیدر وآکا متصل دار الضیفه دیرکه
حالا دار الضیافه دیمکله معروفدر اندنصکره ابن مسعود
رضی الله عنه دارینك بقیه‌سیدر که بعضیسی ولید زیادته‌سنده
مسجد شریفه ملحق اولمشیدی صاحب تاریخ دیرکه مقتضای
ظاهر بودر که دار مذکورك بقیه‌سی مناره شرقیه شامیه‌یه
متصل اوله اندنصکره شرقی مسجد شریفده طریق عامه مقابل
موسی بن ابراهیم المخزومی منزللیدر اندنصکره فاضل قایم [?]
رباطیدر دخی دار سالم که سلالی وقفیدر حالا المجنبیدیکره [?]
منفلقدر دیسلر اندنصکره طریق عامدر که حالا [?]
محلی ضوشنه چقار اندنصکره الثنن [?] طریق عامدر واندنصکره
عمرو بن العاص داریدر آنی وقف ایلمشیدی طریق مزبوره متصل

رجاله مشروط اولان رباط سبیل مؤخرنده در اندن صکره
خالد بن ولید رضی الله عنه منزلیدرکه دار لغنه حضرت رسول
صلی الله علیه وسلمک حضور شریفلرینه کلوب شکایت ایلدکی
بیوردیلرکه ارتفع فی السماء یعنی اوستی جانبندن یول ایله
یعنی اونرنده اوده لر یاپ بن بری اوستنده حالا برنده رباط
سبیل مذکورک مقدمیدرکه متصل اسماء بنت الحسین عباسیه
منزلیدرکه حالا نسایه مشروط اولان رباط سبیلدرکه متصل
ربطه بنت ابی العباس منزلیدرکه شرقیسی ابو بکر الصدیق
رضی الله عنه منزل شریفلرندن الینوب ملحق اولمشدر اندن صکره
حضرت عثمان رضی الله عنه دار عظمی لریدرکه مقابلنده حالا طریق
عام ونماز جنابزه قلنوب اندن صکره قبله جانبنده طریق عامه در
بش ارشون مقداری اشبو طریق حضرت عثمان رضی الله عنه نک
دار کبری لری ایله مدرسهٔ شهابیه آراسی فاصلدر اندن صکره
ابو ایوب انصاری رضی الله عنه منزل شریفیدرکه حضرت صلی الله
علیه وسلمک قدوم شریفلری ایله محترم وممتاز اولوب مدینهٔ
منوره یه کلدکلرنده انده کی اوتورمشلر ایدی حالا برنده مدرسهٔ
شهابیه در که سلطان نور الدین شهید قرنداشی اولان شهاب الدین

غازی

غازی رحمهما الله مذاهب اربعه ایچون وقف ایلمشیدر مزبور
شهابیه یه متصل امام جعفر صادق رضی الله عنه نک منزل
شریفیدرکه امام جعفر صادق رضی الله عنه سبیل اللدکی صوینی اول
منزلده ناسه ویررلر ایدی مزبور منزلده امام جعفر صادق
رضی الله عنه نک محرابی وبعض محرابلر آثاری وار ایدیکه شاهدن
جمالی ابی علمدک ایدوب کندو ایچون انده منزل بنا ایدوب امام جعفر
صادق رضی الله عنه نک مسجدینی تجدید ایلمش ایدی مزبور
منزله مقابل جانب غربیه حسن بن زید بن حسن بن علی رضی الله عنهم
منزل شریفیدرکه حالا ایکی منزل ایله مجاورها کی شریف حسن بن ابی نمی
بن برکات ادام الله تعالی برکاته حضرتلرینه منسوبدر اندن صکره
طریق عامه در بش ارشون مقداری اول منزل ایله دار فرج خصی
آراسنده که مدرسهٔ شهابیه یه مقابلدر فرج خصی دار ینده
برنده رباط مراغه ایدی حالا برنده دار السعاده مخدامندن یحیی
اغانک رحیمی سبیل وکوچک باغچه یاپلمشدر اول رباط
مراغه نک غرب جانبنده عامر بن عبد الله بن الزبیر العوام رضی الله
عنه منزل شریفیدر اندن صکره عبد الله بن عمر رضی الله عنهما نک منزل
شریفیدرکه اول قصه ده ذکر اولندی الله اعلم او دینی بنی نضیر

مسجد شریفک اطرافنده واقع اولان بلاط و مدینهٔ منوره نك قهوه
و بازاری بیاننده در؛ معلوم اولاکه بخاری رحمه الله صحیحنده
بر باب وضع ایدوب عنوانی بو عبارت ایله درکه باب من عقد
بعیره بالبلاط او باب المسجد یعنی کیمسنه اجی که دوه سنی بلاطده
بغلیه یاخود مسجد قپوسنده مزبور بابده جابر حدیثنی روایت
ایلدیکه دیدی پیغمبر صلی الله علیه وسلم مسجد شریفه داخل اولدی
وبن دخی داخل اولدم و دوه می بلاطده بغلادم حدیث آخرده مرویدرکه
ایکی یهودی بلاطده طاشلدیلر حدیث آخرده مرویدرکه حضرت
عثمان رضی الله عنه صو کتوروب بلاطده ابدست آلدی بس احادیث
مذکوره اقتضا ایدرکه بلاط حضرت علی کرم الله خلافتندن مقدم
اوله والله اعلم صاحب تاریخ اقوال کثیره ذکر ایلدکدن صکره دیرکه
اهل سیر کلامندن حاصل اولان بودرکه مسجد شریفک اطرافی جمیعا
مبلطدر باب الرحمه دن ممتد ایدی تا قپوجیلر و عطارلر بازارندن
تجاوز ایدوب امرای مدینه منزللرندن دخی تجاوز ایدوب مال الربیع
رضی الله عنه مرقد مطهره لرندن منتهی اولوب باب السلامدن آخر جنوبه میل
ایله ممتد اولوردی تا باب الرحمه بلاطنه متصل اولنجه و دخی باب السلامدن
طوغریجه ممتد اولوردی تا شهر قپوسنه وارنجه یعنی باب سویقه دیمکله معروف

قپویه که اهالی مکه و اهالی مصر اول قپودن شهره داخل اولورلر
اندن صکره عید مصلاسنه طوغرو ممتد اولوب ابن هشام منزلنده
منتهی اولوردی بو حقیر دیرکه ترجمه ایدر عزیز بو ایکی قپویه منقول اولان
بلاطی بیان ایلیوب آخر نواحی یه مقید اولمدی اما صاحب
تاریخ بیان ایلدوکی اوجه ذکر اولنور مزبور بلاط جانب شرقیدن
ممتد ایدی بقیع یولندن مغیره بن شعبه منزلنه وارنجه شام جانبنده
مسجد شریفک آردندن ممتد ایدی بر جانبی باب الرحمه بلاطنه
واصل اولنجه و اندن صکره حضرت عثمان رضی الله عنه نك دار کبیرینه
واصل اولنجه ایدی اما قبله جانبندن ذکر اولنمامشدر غالبا
متصل منزللر اولمغین اول جانبنده بلاط یوق ایدی والله اعلم
اما امام اعظم بلاط باب السلامدن مصلای عیده وارنجه دك
آنی کچوندرکه مصلای عیدن مسجد شریفه متوجه اولنکنده عنده
وصولنده نقدر مسافه وار ایدی بیان ایلمشلرکه ذکر اولنور ابتدای
صول جانبنده ابراهیم بن هشام منزلیدرکه بلاطك انده منتهی اولور اندن
وصاغ غربیه مایل سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه منزلیدر اشبو
ایکی منزل اراسی طریق عامدر سعد منزلندن صکره صاغ جانبنده
کنه سعد منزلیدر ابو رافعدن آلوب اکابر غیرینه ویرده اوله منزللردن منزل

ويرمشيدي و صولده سعدك ايكنجي منزلنه مقابل كنه سعد منزلنك
اشبو ايكي منزل ارالغي كنه يولدر اوزون رشون مقداري و سعد
مزبورك منزللري جميعا وقف ايدي سعد مزبورك ايكنجي منزلندن
صكره صاغده آل خراش منزللريدركه نوفلداري ديمكله
معروفدر و آنلرك آردنده قبله جانبندن عروه نام كمسنه نك
مكتبي در اشبو مكتبده بني زريق نام كمسنه نك مسجدي واردر
آل خراش منزللرندن صكره صاغده ربيع نام كمسنه نك منزللري كه
الحاله هذه بني منزلجي ديرلر مدينه منوره خلقي آنلري تقضيبيه ديركه
ربيع نام كمسنه نك منزللري قبله سنده اوچ منزل دخي واردركه
بربري قبله لرنده واقع اولمشلردر و آنلرك جنوبيسي عمار ياسر
رضي الله عنه منزلينك جهة شرقيسنده عبد الرحمن الحارث منزللري
اشبو ذكر اولنان منزللركه قبله جانبنده در مسكنلري وجهت غربيلرنده
عروه مكتبي و بني زريق مسجديدر اول منزللرك جانب شرقيلرنده
عبد الرحمن بن الحارث سوقاغي بلمكلري والله اعلم ربيع نام منزللري نك صكره
صاغده عبد الرحمن بن الحارث منزلينك سوقاغيدر عمي قريب اشبو
زقاق ذكر اولنور حضرت رسول صلى الله عليه وسلم صلات عيددن
رجوع ايلدكلري تقريبيله ابو هريره رضي الله عنه منزلينه ذكري

دخي

دخي كلسه كركدر صاحب تاريخ ديركه بكا تأملدن صكره ظاهر اولدي
بودركه شهره داخل اولوب مسجد شريفه متوجه ايكن اول زقاق
مالاقي اولمز يا خود يا خود شه قابوسنه مقبل ومتوجه اولان
كمسنه نك صاغ جانبنده قالان زقاق عبد الرحمن بن الحارث
زقاغيدر و بني زريق مسجدي بو آنلرك جانب قبله سنده صاغ
جانبنده قالان حوشده قبلي جانبنده در آندن صكره صولده آل خراش
منزللري ايله ربيع منزلينك جهة شاميسنده نافع بن عتبة بن
ابي وقاص منزللريدركه آني ربيع صانوز المغيبين آنلرك اسمي ايله
معروف اولدي آندن صكره صولده خويطب منزللريدر اشبو
منزللردندر شارعه اولان منزللركه بلاطده خانه سنده واقع
اولمشلردر خاتمه بلاط طريقي ممتد دركه اوكا مالاقي اولمز مدينه ده
منوره قبوسندن كيرن كمسنه نك صول جانبنده عبد الرحمن زقاغنده
صكره صاغده عبد الرحمن بن عوف منزللريدر آندن صكره صاغده
ابي امية بن المغيرة زقاقيدر آندن صكره صاغده خالد بن سعيد
منزللريدركه ابن عتبه منزلجي ديرلر آندن صكره ابو الجهم منزللري
آندن صكره نوفل بن عدي منزللريدركه مقابله مرويدركه
مالك بن ابي عامر اتيديكه عمر بن الخطاب رضي الله عنه تلدن شتم

مطلب مدینهٔ منوره بازاری

استماع ایدر ایدی ابو الجهم منزلنده كه بلاطده در اوتوز عزیز یورده یاد
بو منزلیدر والله اعلم ❊ اما مدینهٔ منوره نده بازاری
روایت اولنور كه پیغمبر صلی الله علیه وسلم حضرتلری اهالیٔ مدینهٔ منوره
ایچون بازار تعیین اراده ایلدكده بازار اولنجاق یره كلوب مبارك
ایاقلری ایله اوروب بیوردیلر كه بودر بازاریكوز كركدر كه بری
بریكوزه مضایقه ویرمیوب خراج آلنمیه ودخی روایت اولنمشدر كه
پیغمبر صلی الله علیه وسلم بنی ساعده قومی یانلرینه كلوب بیوردیلر كه
سزلره بر حاجت ایچون كلدم حاجتم بودر كه مقبره كوزی یرینی بكا ویره
سز كه بازار ایدهیم انلر دخی ویروب پیغمبر صلی الله علیه وسلم اول مكانی
بازار ایلدی ودخی مرویدر كه مدینهٔ منوره بازارینده عرضی یعنی
اینی مصلای عید ایله سعد بن عباده جراری ارالغی قبله جانبندن مصلادن
وشام جانبندن جرار مذكوره اشبو جراری سعد رضی الله عنه
والده‌سی وفاتندن صكره جرار یورده صو دوب ناسه ایچورر ایدی
بر ثنیهٔ وداعه یقین ایدی نته كم اهل تاریخ تقریر ایلرلردی
فهم اولنور ودخی دینلمشدر كه مدینهٔ منوره نده بازاری بقیع
الخیر دیمكله معروف ایدی حضرت عائشه رضی الله عنها بقیع
المصلی عنوانیله روایت اولنمشدر والله اعلم ❊

اما مدینهٔ

مطلب مدینهٔ منوره حصاری

اما مدینهٔ منوره نده حصاری مخفی اولمیه كه مدینهٔ منوره نده
قدیم الزمانده حصاری یوغ ایدی ذكر اولنانها جریر وانصار
رضی الله عنهم منازللری تأمل ایدركمی یعلوم اولور مدینهٔ منوره نده
عظیم شهر ایدوكی وقرانلك مدینهٔ منوره یه متصل اولدوغی نته كم
كلسه كركدر قبا رسول الله صلی الله علیه وسلم شهرینه متصل
بر عظیم شهر ایدی پس مدینهٔ منوره ده اول حصار بنا ایدن عضد
الدوله نام كمسنه ایدیكی اوچیوز التمش تاریخنده هجرهٔ نبویه دن صكره
مرور زمان ایله اول حصار خراب اولوب اثارندن غیری نسنه قالمدی
ابن خلكان تاریخنده ذكر ایلمشدر كه مزبور خراب اولدقدن صكره
آنی جمال الدین محمد اصفهانی كه رباط عجم صاحبیدر سنه درت یوز
قرق تاریخنده تجدید ایلدی اندن صكره حصارك طشره سنده ناس
چوق ساكن اولوب پادشاه سلطان نور الدین شهید محمود بن زنكی
كوردكی واقعه سببی ایله مدینهٔ منوره یه كلوب رجوع ایلدیكی
زمانده خارج حصارده اولان كمسنه لراندن استغاثه ایدوب
حصار ایله دیلر كه اولری ودوه لری محفوظ ومصون اوله پس بوز التمش
تاریخنده حصار یاپلمغه امر ایلدی صاحب تاریخ دیر كه حالا
موجود اولان حصار اولدر بقیع قاپوسی اوزرنده دمیر تخته ده

يازلمشدركه هذا ما امر بعمله العبد الفقير الى الله تعالى محمود بن زنكى
بن آقسنقر عفر الله له سنه وخمسين وخمسمائه بو حقير ديرگه حالا
موجود اولان حصار اولدر اما مرحوم ومغفور له سلطان سليمان
خان حضرتلرى زمان شريفلرنده بعض جوانبى تغيير وتجديد اولندوغى
استماع اولنور والله اعلم ابن اثيردن منقولدركه ايتدى بر كمسنه
گوردم كه مدينهٔ منوره ده جمعه نمازندن صكره جمال الدين جوادى خيرده
اطناب ايلدى اندن سبب سؤال اولندقده ايتديكه مدينهٔ
منوره دكى اولان مسلمانلره لازمدر كه مذكورى بو يله دعا ايلمكده
زيرا بزعرب النده عاجز اولمش ايدك بزى صو بوب جليله يالوكزى
الوب گيتمكده عادتلرى ايدى بزه او حصار ايله نفسلرمزى
ومالمرزى مصون ومحفوظ ايلدى مزبور ايچون خطيب بويله دعا
ايدردى ، اللهم صن حريم من صان حرم نبيك بالسور محمد
بن على بن منصور رحمه الله تعالى عليه ، ابن اثير كلامندندر كه مزبور
مدحنده ايتدى لو لم تكن له الا هذه الكرامة لكفاه فخرا فكيف وقد اصابت
صدقته تخوم الارض ودخى ذكر اولنمشدركه سنه خمس وخمسين وسبعمائه ٧٥٥
تاريخنده ناصر بن قلاون اوغلى حصارى تجديد ايلدى وسلطان اشرف
قايتباى دخى بعض مواضعى تجديد ايلدى ، بدر بن فرحون ايدر كه امير مدينه

سعد بن

سعد بن ثابت بن جماز سنه يدى يوز اللى بر تاريخنده حصار
مزبورده بعض اطرافنى خندق قازمغه ابتدا ايلمش ايكن يامر الله
تكميل ايلمزدن مقدم وفات اندن صكره امير فضيل بن قاسم
بن جماز امير اولوب امارتى زماننده خندقى قازوب تمام ايلدى ،

الله اعلم

بشنجى باب

مصلاى عيد ومدينهٔ منوره ده اولان مساجد نبويه
دخى مدينهٔ منوره نك مقبره لرى واحد طاغى فضيلتى وشهدا
فضيلتلرى بياننده در اشبو باب اللى فصل اوزره مشتملدر
اولكى فصل مصلاى عيد بياننده در واقدى ديدى كه
پيغمبر صلى الله عليه وسلم مصلاى شريفده اول قلدقلرى بيرام
بيرام هجرتدن صكره ايكنجى سنه ده ايدى ابى هريره رضى الله عنه دن مرويدر كه
اول فطره واضحى به نمازينى رسول اكرم صلى الله عليه وسلم مدينهٔ منوره ده
ادا ايلدى حكيم بن العلا امرلينده قناسنده صاحب تاريخ ديدر كه
اول منزل مصلاى شريفك مشهوردكى جانب غربيسنده ايدى
احتمال واردركه حالا حضرت على كرم الله وجهه مسجدى ديمكله معروف
اوله كه عريضه ديمكله معروف باغچه نك جانب شمالنه متصلدر
ودخى ديركه امير المؤمنين على رضى الله عنه يه منسوب اولمغه باعث اولمقدر

امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه و اکبر حضرت علی رضی الله اول
محلده جماعت ایله نماز قیلدقلری اولنه نته کم ابن شبه دن روایت
اولنور که والله اعلم ابن زباله روایت ایدر ابراهیم بن امیه دن
بر بیر نقل ایدرلر که پیغمبر صلی الله علیه و سلم اول قیلدقلری بیرام
نمازی جماعت ایله حارّه ده ایدی یعنی دوس محله لرنده ابی ابو الجنوب
منزلی یاننده ایدی و ایکنجی کره دار حکیم فناسنده ایدی
و اوچنجی کره عبدالله بن درّه المزنی منزللری قربنده و دردنجی
کره سیاه طاشلر قربنده مصلّای معروفه قریبدر و اندن صکره
محمّد بن عبدالله بن کثیر بن الصلت منزللرنده و اندن صکره حالا قرار
بولدوغی یرده که مشهور و معروفدر ابو الجنوب منزلی بوادی
بطحان غربیسنده در دار حکیم بیان اولنمشدر آلدره
مدینه دن بر قبیله در که مصلّای معروفک جانب غربیسنده در
کثیر بن الصلت منزلی مصلّای معروفک جانب قبلی سنده در
امّا مذکور اولان سیاه طاشلر ظاهر بودر که مصلّای معروفه
یقین یر اوله حالا ابوبکر الصدیق رضی الله عنه یه منسوبدر و حجّ
نسبت ظاهری بودر که خلافتلری زماننده انده نماز قیلمش اوله
و بر روایتده دخی پیغمبر صلی الله علیه و سلم صلاة عیدی دار الشفا

وبنقادا

قربنده ادا ایدوب اندن صکره دوس حارّه سنده ادا ایلدیلر اندن صکره
مصلّای معروفده ادا اولنوردی آخرته رحلت ایدنجیه دکین
ابن شبه کندو شیخندن که امام مالکک مصاحبی ایدی نقل ایلر که
مسجد شریفه مدینه دن مصلّای عید معروفه وارنجیه دک ارشون
جناح بخار دن مرویدر که اینکدی سعد ابی وقاص قزی
ایله که عایشه نام خاتون ایدی بلدجه مکّه جانبنه روانه اولمش
ایدم بندن سؤال ایلدیکه نه یرده در منزلک بن دیدم که بالاچه
بکا دیدیکه اول منزلی محکم طوت زیرا ابی ابامدن اشتدم دیر
ایدی پیغمبر صلی الله علیه و سلمدن ایشتدمکه بیوردیلر
اشبو مسجدم ایله مصلّام آراسی جنّت روضه لرندن بر روضه در
ابو هریره رضی الله عنه دن مرویدر که دیدی هرگاه پیغمبر صلی الله
علیه و سلم حضرتلری قدوم بیوررلردی مصلّای شریفه کلدکده طوروب
قبله یه توجّه ایدوب دعا ایدرلردی احادیث صحیحه ایله ثابت
اولمشدر که پیغمبر صلی الله علیه و سلم مصلّای شریفدن رجوع ایلدکده
زماندن کلدکلری یولدن غیری یول اختیار ایدرلردی امام شافعی
رحمه الله مطلب بن حنطب دن روایت ایدر که پیغمبر صلی الله علیه و سلم
عید کونلرنده طریق اعظمدن که حالا معروف و مسلوکدر مصلّایه

شریفه وارورلردي رجوع ایلدکلرنده بر عزیزی یولدن که عمار
بن یاسر منزلنه اوغراردي اول یولدن کلورلردي صاحب
تاریخ ایدر که هر کیمکه اراده ایده پیغمبر صلی الله علیه وسلم
سلوك ایلدکلری یولدن واروب کله اکا کرکدر که وارقده
طریق عامدن واروب دوندکده مصلای شریفك جانب
قبلیسنه توجه ایدوب بر مقدار جانب غربه یوره وارنجه
حصاره یقین اولنجه اندن صکره شرقیه سنه کله قبله جانبندن
زیرا بو بابده مروی اولان احادیث شریفه دن معلوم اولورکه
یولده مخالفتك منتهاسی حصار محلنه برابر اولنجه در اندن صکره
ینه طریق اقدسه سالك اولنور والله اعلم بو حقیر دیرکه بو یول
تغییر نصر زاده کثیر مشهوردر پس اکر جمیعا معتبر اوله اولی کوزتمکدر
اما حقیقت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اختیار ایلدکلری
یول معلوم دکلدر والله اعلم ثانیا دیرکه فصلك اولندن
آخرینه کلنجه ذکر اولنان احادیث واخباردن مستفاد اولان
بودر که پیغمبر صلی الله علیه وسلم صلوة عیدی مسجد شریف مدنیده
ادا ایلمامشدر نته کم کتب فروعده مسطوردر پس لایق اولان بودر که
سنت لرینه اتباع اوله امیددر که بو سنت حسنه بعد الیوم [illegible]

وجودلري

وجودلري سببي ایله احیا اولنه آمین

فصل

مسجد قبا و مسجد ضرار بیاننده مرویدر که سرور انبیا
وخلاصه اصفیا صلی الله علیه وسلم مدینه منوره یه
تشریف بیوردقلرنده بنی عمرو طایفه لرنده اون کوندن
زیاده توقف ایدوب انده بر مسجد شریف بنا ایلمکه امر
ایلدیکه اساسی تقوی اوزره در ابن عباس دن رضی الله عنهما
روایت ایلدیلر که پیغمبر صلی الله علیه وسلم مکه مکرمه دن
هجرت ایتدکلرنده بنی عمرو طایفه سی ارالرنده اوچ کیجه توقف
ایدوب محل مذکورده مسجد قبا بری اوله انده نماز قلورلردی
اندن صکره بنی عمرو بن عوف اول محل شریفی مسجد بنا ایلدیلر
واول مسجد درکه اساسی تقوی اوزره در دیرلر که اول محل
شریفك اصلی بر خالی خرما قوروداجق مکان ایدی طبرانی
جابر ابن سمره دن روایت ایدر که اهل قبا پیغمبر صلی الله علیه وسلمدن
التماس ایلدیلر که انلر ایچون مسجد شریف بنا اوله حضرت پیغمبر
صلی الله علیه وسلم بیوردیکه بریکز قالقوب بنم ناقه مه بنسون
پس ابو بکر الصدیق رضی الله عنه قالقوب ناقه یه بندی ناقه قالقمدی
اندن صکره رسول صلی الله علیه وسلم اصحابنه متوجه اولوب بیوردیلرکه

سزلردن برکنه قالقوب بنسونن پس حضرت علی رضی الله عنه
قالقوب بنمك استدکده ناقه قالقدی پس پیغمبر صلی الله
علیه وسلم بیوردیلر که یولارینی بوش قو واپینی طوت و بیور
دیلر که ناقه سیر ایلدیکی مقدار یر مسجد بنا اولنسون که
ناقه مأموره در اما حدیث شریف مزبورده ضعف وار دیمشلر
والله اعلم • دخی مرویدر که رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم مدینهٔ منوره یه داخل اولدقده اصحاب کرامه
رضی الله عنهم بیوردیلر که کلوک اهل قبایه سلام ایدهلم
قبایه واروب آنلره سلام ایدوب مجاب اولدقده بیوردیلر دیکه
ای اهل قبا بو حجره دن بکا طاش کتورك پس وافر طاش جمع اولوب
پیغمبر صلی الله علیه وسلمك مبارك اللرنده عنزه وار ایدی
انکله خط چکوب بر طاش وضع ایدوب بیوردیلر یا ابا بکر
الصدیق سن دخی بنم طاشم یاننده بر طاش قودقده حضرت
عمره دخی بیوردیلر که حضرت ابا بکر الصدیق یاننده بر طاش قویه
اول قودقده حضرت عثمان رضی الله عنه یه بیوردیلر که
سن دخی حضرت عمر طاشی یاننده بر طاش قویه اول دخی قودقده
سایر اصحابه التفات ایدوب بیوردیلر که هر بریکوز استدیکوز

بره بر طاش قوکوز خط اطرافنه پس هر کسنه بر بر طاش
قویوب بو طریق اوزره مسجد قبا عملی تمام اولدی • دخی
طبرانی رجال ثقات ایله روایت ایلدیکه شموس بنت نعمان دیدیکه
نظر ایلدم پیغمبر صلی الله علیه وسلم جانب قبله ده مسجد قبانك
عملنی قورایکن کوردم که بیوك بیوك طاشلر کتوروب آغرلغندن
پیغمبر صلی الله علیه وسلم اکیلور ایدی حتی طاشلرك طپراغی عنه
مبارك کوکسنده بعض آثار مشاهده ایلدم و کوردم که
اصحاب کرام رضی الله عنهم اکا کلوب دیرلر دیکه یا رسول الله
بزم اناموز و اناموز سکا فدا اولسون بو خدمتی بزه اداایدهلم
پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیوررلر ایدیکه سز دخی بویله بر
طاش کتورك مسجد شریفك عملی تمام اولنجه • ودخی حضرت جبرائیل
علیه السلام موانع رفع ایدوب مسجد قبا یرندن کعبهٔ شریفی
حضرت رسوله بعینه کوستردی و بهذا دیمشلر که مسجد
قبا سایر مساجددن اقومدر قبله جهتنده صاحب تاریخ
دیرکه احتمال واردر که اشبو بنا بناء اولدن غیری اوله
زیرا قبله کعبهٔ شریفه تحویل اولنمه بر بیله صکره اولشدر
اختلاف اولنمشدر که مسجد اسس علی التقوی من اول یوم

آیت کریمه سی مسجد قبا حقنده میدر یاخود مسجد اعظم نبوی
حقنده میدر جمهور بوندن اوزرینه در که مسجد قبا حقنده در
ابو داود اسناد صحیح ایله ابو هریره رضی الله عنه دن روایت
ایدر که حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیوردیکه فیه رجال
یحبون ان یتطهروا آیتی قبا شاننده نازل اولمشدر اما
باب ثانینک اوچنجی فصلنده ذکر اولنمشدر که بو آیت کریمه نک
نزولی مسجد اعظم نبوی اراکه منافی دکلدر دفعی وجه جمع
بین الاحادیث که ظاهرلری منافاتدر سبقت ایلمشدر
وتحیی حضرت علی رضی الله عنه دن روایت ایدر که پیغمبر صلی الله
علیه وسلم بیوردیکه اول کوندن تقوی ایله مؤسس اولان مسجد
مسجد قبادر وحق تعالی بیورمشدر که فیه رجال یحبون ان
یتطهروا والله یحب المطهرین صحیحین ده ابن عمر رضی الله عنهما
مرویدر که پیغمبر صلی الله علیه وسلم قبایی زیارت ایدردی
گاه پیاده وگاه دابه ایله بر روایتده ایکی رکعت نماز قلورلردی
آنده • بخاریده ونسائیده مرویدر که پیغمبر صلی الله علیه وسلم
هر دوشنبه کوننده مسجد قبایه کلورلر ایدی گاه پیاده وگاه
دابه یه بنش ابن عمر رضی الله عنهما بو سنتی اوزره ایدی ودخی

ابن المنکدر

ابن المنکدردن مرویدر که مرسلا و متصلا رسول صلی الله
علیه وسلم مبارک رمضانک اون یدنجی صباحنده مسجد
قبایه کلوب زیارت ایلدی ودخی مرویدر که امیر المؤمنین
عمر رضی الله عنه دوشنبه کونی ایله پنجشنبه کوننده مسجد قبایه
کلوب زیارت ایدردی برکون کلوب اهل قبادن کیمسنه بولمیوب
بیوردیکه شول ذات کریم الصفات حقی ایچون بنم نفس
نفیسم انک تحت تصرفنده در کوردم پیغمبر صلی الله علیه وسلم
ودخی ابو بکر رضی الله عنه اصحاب کرام اراسنده اشبو مسجد
عملی ایچون آغر آغر طاشلر کتوروب حضرت پیغمبر مبارک
اللری ایله وضع اساس ایدوب حضرت جبرائیل علیه السلام
کعبه شریفی حضرت صلی الله علیه وسلمه کوستردی والله
اگر بو مسجد شریف عالمک اطرافندن بر طرفده اولایدی اطراف
واکنافدن قافله لر کلوب زیارت ایدرلردی اندن صکره
دیدی بنم ایچون بر خرما جریدی کتورک کتوردکلرنده طرفلرین
بغلیوب مسجد شریفک توزون آنک ایله ازاله ایلدیلر
حاضر اولانلر ایتدیلر یا امیر المؤمنین بز بو خدمتی ادا
ایدیویرز
ایتدی بنم ایدجکمی سز ایده مزسز زید ابن اسلمدن مرویدر که

ديدي حمد وثنا باري تعالى يه كه مسجد قبايه بزه قريب ايلدي
اكر بو مسجد شريف افاقده يعني اطرافده اوله ايدي زيارتيچون
دوه لره بنوب سفر لازم اوله ايدي دخي سعد بن ابي وقاص
قزي عايشه رضي الله عنهادن مرويدر كه بابام دن ايشتدم كه
دير ايدي مسجد قباده ايكي ركعت نماز قلمق بيت المقدسه
ايكي كره وارمقدن اوليدر اكر خلق بلسه لر ايدي مسجد قبانك
اولان عنايت الهيه ده اطراف واكنافدن سفر ايدوب ايديلر ودخي
حديث صحيحده روايت اولنمشدر سعد بن ابي وقاص قزندن
واو غولرندن كه بابالرندن نقل ايدرلر كه ديمشدر بنم قتمده
مسجد قباده نماز قلمق يكركدر مسجد بيت المقدسده نماز
قلمقدن ترمذي بو بابده ديمشدر كه سهل بن حنيف دن حديث
مرويدر واسيد حديثي دخي حسندر بلمزم كه حديثندن
غيري حديث اسيدك صحتنه ارشمش ميدر والله اعلم ابن حبان
ايدر كه ابن عمر رضي الله عنهما ديدلر كه نذره به قصد ايلمش سن ديدي
بني عمرو بن عوفده اولان مسجد شريفه زيرا پيغمبر صلى الله عليه وسلمدن
ايشتدم كه بيورلر دي هر كم بو مسجده نماز قله نمازي بر عمره
ثوابي كبي اوله بعض روايتده كلمشدر كه هر كم اونده ابدست آلوب

مسجد قبايه

مسجد قبايه كلوب نماز قله عمره ثوابي قدر ثواب بوله بعض روايتده
درت ركعت كلمشدر اشبو معناده احاديث كثيره وارد وواقع
اولمشدر كه بري برينه تقويه ايدر والله اعلم مسجد قباده
حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلمدن قبله دونمزدن اول
نماز قلدقلري بر محل اولمشدر كه حضرت رسول صلى الله عليه وسلم
مسجد شريف قپوسندن اوچنجي درك كه اندن صكره مسجد شريف
رحبه سنده درك كيده نوجه ايدوب نماز قلمشدر اول
اسطوانه نك حزنه تورده تذكره جانب شرقيسنده بر بنا واردر كه
محراب اولنمشدر اما قبله مكه مكرمه يه تحويل ايلدكدن صكره
رحبه دن كلرندن اوچنجي دركاره برنده قلمشلردر جانب
مذكوره دمطوران كمزندن مواجهه سنده دوشن محراب اشبودر كه
اسطوانه مخلقه اطلاق ايدرلر اما ابو رقيش دن مرويدر كه
پيغمبر صلى الله عليه وسلم مسجد قبايي بنا ايدوب قبله ديوارنه
بر مقدار جه زياده ايلدي شمديكه اوسلوب اوزره تقاضي
ايدر كه محراب برنده نماز قلورلر ايدي پس بو ايكي قول اراسنده
جمع ايلمك كوكدر كه بري بعد التحويل مصلاي شريف النبوي
اسطوانه مخلقه جانب شرقيسنده ايدي وبري دخي بو كه

قبله دیوارني بر مقدار رحبه مقدم ایلدي صاحب تاریخ بو ایکي
ذکر ایدوب جوابنده ساکت اولدي فارسي ایله ترجمه ایدن عزیز
اشکالدن جوابه تصدّي ایدوب دیر که مگر دیه وزکه تحویل
قبله دن صکره وتقدیم قبله دن مقدم مصلاي شریف اسطوانه
مزبوره نک جانب شرقیسنده ایدي اما تقدیم قبله دن صکره
محراب اولمش اوله والله اعلم اما رحبه دن صکره اولان رواقده
آلتنده اولان دکه که محرابنده بو آیت کریمه بر طاشه اوزره
یازلمشدر لمسجد اسس على التقوى دیرلر که حضرت پیغمبر
صلی الله علیه وسلم مقام شریفلریدر لکن مورخلردن ابن جبیر رحله
آدلو کتابنده ذکر ایلمشدر که دکه مزبوره مسجد شریفده رحبه
سنده در صاحب تاریخ دیر که ابن جبیر تقریرندن بزه ظاهر بوردیکه
دکه مزبوره وحجر منقوش رحبه دن اوچنجی درجه یانندهاولان محرابده
یسن بودکه موضعي اعتقاده قابلیتي بو قدر که تعیین ایلدیکلري
ودخی دیر که رحبه یه یقین برقاچ محراب در که اصلني معلوم ایده مدم
والله اعلم اما مسجد شریفده اورته سنده اولان صفه ابن جبیر
دیر که رسول صلی الله علیه وسلمک ناقه لري چوکدیکي مکاندر
اما ابن جبیردن مقدم اولان ارباب تاریخ کلاملرندن بونده اصلی

ظاهر دکلدر والله اعلم واما مسجد قبانک ابني واوزوني
برابردر التمش الت ارشوندر ورحبه نک اوزوني اللي ارشوندر
وایني یکرم التي ارشوندر ابن شبه ابو سلمة بن عبد الرحمن دن روایت
ایدر که مناره ایله قبله ارالغي حضرت عثمان بن عفان رضي الله
عنه زیاده سیدر اشبو کلام رد ایدرشول کسنه لرک کلاملرینی که
مسجد شریف قبا پیغمبر صلی الله علیه وسلم بنا الري اوزره ایدي
ولید زماننه دک اندن صکره ولید زیاده ایلدي ابن نجار
نقل ایلمشدر که عمر بن عبد العزیز رضي الله عنه بو مسجدي توسعه
ایدوب دخی فسیفسا ایله نقش ایدوب مناره بنا ایدوب
سقف مسجدي ساج اغاجندن ایدوب رواقلر اوزره شتم ایدي
واورته سنده رحبه ایلدي یعني اچق ایلدي طول زمان ایله عمارت
مزبوره خراب اولمغین جمال الدین اصفهاني که موصل سلاطینندن
بني زنکي سلطاننک وزیري ایدي سنه بشیوز اللي بش تاریخنده
تجدید ایلدي اندن صکره سقفنک اکثرینی اشرف برسبای
سنه اربعین وثمانمائه تاریخنده تجدید ایلدي اندن صکره سنه
سبع وسبعین وثمانمائه تاریخنده مناره سي یقلوب سلطان اشرف
قایتباي زماننده تمام یقوب تخته لندن مناره تجدید ایدوب

آنكا متصل اولان ديوارده باب غربي بر كلنجه تجديد اولندي
وحديقهٔ عينيه ده اولان سبيل و بركه بنا اولندي بو حقير ديركه
حالا اول بركه در و سبيلدر انلر قالمامشلر وحديقهٔ عينيه
سلاطين آل عثمان ابقاهم الله تعالى الى اخر الدوران وزرا الرندن
صاحب الخيرات وزير اعظم محمد پاشاء شهيد جمله خيراتندن
ايدوب آنده بر عظيم بركه و سبيل بنا ايلدي تقبل الله منه
ودخي ديركه مسجد قبا بو آنه كلنجه اكرچه امامي و خطيبي معين
وعلوفه لري كلوردي مستمر ايدي اما جمعه نمازي قلنميوب سائر
اوقات دخي كاه قلنوب وكاه قلنمازدي ثالث العمر بن محمد عاليه
لري بركاتيله حالا بش وقت نماز جماعت ايله قلنوب جمعه دخي
قلنوب اولنموب اكثر اوقاتده اذكار و اوراد و مباحث علم اولور
جزاه الله خيرا اما حبيب اكرم صلى الله عليه وسلم قبايه واردقلري
زمانده اختيار ايلدكلري يول بودر كه ذكر اولنور ابن اسحق
بن ابو بكر ديركه رسول صلى الله عليه وسلم مسجد قبايه زيارته
توجه ايلدكلري زمانده مصلاي عيده اوغرايوب اندن صكره
كثير بن الصلت و معاويه منزللري ارالغندن كه مصلاي عيد
جانبنده ايدي چيقوب مصلاي شريفك جانب قبلي سنده واديء

بطحاندن مرور ايدوب قبايه تشريف بيورورلر ايدي قبادن رجوع
ايلدكلري وقتده صفوان ابن سلمه يولنده بني زريق مسجدينه
كلوب اندن صكره عروه مكتبندن بلاطه كلوردي پس معلوم
اولور كه واروب كلمه لري بر يولدن دكل ايدي دخي مرويدر كه
رسول اكرم صلى الله عليه وسلم مسجد قبايه هر قچن كه وارر لر ايدي
عباده ابن الصامت خاتوني اولان ام حرام رضي الله عنها
منزلينه داخل اولورلر ايدي بو تقديرجه بني سالم منازلنه
كه مسجد جمعه نده جانب غربي سنده در مرور اولنمق لازم اولور زيرا
عباده رضي الله عنه انلر ايچنده كن ايدي ودخي قباده اولان
مواضع متبركه دن بري سعد بن خيثمه منزليدر كه مسجد قبانك
قبله جانبنده در ودخي مسجد شريفك جانب قبلي سنده غربي
ركننده بر يردر كه انكا مسجد علي ديرلر رضي الله عنه احتمال واردر كه
سعد منزلينده مسجدي اوله والله اعلم ابن شبه روايت ايدر كه
پيغمبر صلى الله عليه وسلم سعد بن خيثمه منزلنده اولان خانده كه
قباده در اضطجاع ايدردي يعني بر يانلري اوزره استراحت ايدرلردي
ابن زباله ديركه ناس صنورلردي رسول صلى الله عليه وسلم دار سعيد
ابن
مهزا سنده آبدست المش اوله لر والله اعلم ودخي كلثوم ابن الهدم

منقولدر كه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم مدينهٔ منوره يه قدوم
شريفلرى زماننده مبارك قدملرى ايله مشرف ايلدكلرى
مسجد قبانك جانب قبلى سنده ايدى ودخى بر اريس در كه ذكر
اولنوركيدر. اما مسجد ضرار قضيه سى بودر كه ايت كريمهٔ وَالَّذِينَ
اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا تفسيرنده بيهقى ابن عباس رضى الله عنهمادن
روايت ايدر كه انصاردن بر طائفه مسجد بنا ايليوب ابو عامر
انلره ديديكه اول مسجدى تكميل ايديكوز كه بن قيصر ملك رومه جانبنه
واروب وافر عسكر كتوروب محمدى اصحابيله مدينه دن اخراج
ايده وز. پس مسجد مزبورك بناسندن فارغ اولديجق پيغمبر صلى الله
عليه وسلمك حضور شريفلرينه كلوب ايتديلر كه يا محمد مسجد مزبورى
تمام بنا ايلدك سندن تمنا ايدرز كه كلوب انده نماز قلهسن
پس حق سبحانه وتعالى بو ايت كريمهٔ بيوردى لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا يعنى انده
نماز قلمه بو محله كلنجه بيوردى. أَفَمَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَى
تَقْوَى مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَمْ مَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَى شَفَا جُرُفٍ
هَارٍ فَانْهَارَ بِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ. يعنى ايا شول كمسنه كه دينني ابتداء
تقوى اوزره وحق تعالينك رضاسى اوزره ايلمشه خيرلى ميدر
ياخود شول كمسنه كه دينني ابتداء اضعف قواعد اوزره ايلمشه

پس اول اساس ضعيف آنى نار جهنمه براقدى وَاللَّهُ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ. يعنى حق تعالى ظالملره طريق مستقيم موفق
ايلمزه. بر روايتده در كه پيغمبر صلى الله عليه وسلم غزوهٔ تبوكدن
رجوع ايلدكلرى زمانده مدينهٔ منوره يه بر ساعتلك يولده
ذى اوان نام يره كلدكده نزول ايدوب بيوردیلر كه مسجد ضرار
شاننده قران شريف نازل اولدى. پس مالك بن الدخشم
ومعن بن عدى ياخود قرنداشى عاصم بن عدى يه خطاب ايدوب
بيوردیلر كه ايكى كوز واروب اشبو مسجدكه اهلى ظالملردر يقوب
ياقوب يره برابر ايليه سز. پس اول كمسنه لر امر نبوى موجبجه واروب
قلع ايدوب يوق ايلديلر. بر روايتده ايدر كه چونكه اول ايكى
يكت امر شريف موجبنجه كلوب خرما جريدى ايله آتش ايدوب اهل
مسجدى انده بولديلر. پس مسجدى ياقوب يقديلر. اندن صكره
مسجد مزبورك يرى قمامه لك وقوفمق جيفه لر يتيانغى اولدى
وبعض آثارده مزبور يرده حالا دخى توتون مشاهده اولنوردى
ديمشلر والله اعلم. اوچنجى فصل سرور انبيا وخلاصهٔ
اصفيانك نماز قلدقلرى وساير مساجد بياننده دركه ايكنجى
زمانمزده معلوم مدر. مسجد الجمعة اوچنجى بابك دردنجى
فصلنده

ذکر اولنمشدر که رسول صلی الله علیه وسلم مسجد قبادن چیقوب
مدینهٔ منوره‌یه دخول قصد ایله بنی سالم اراضیسنه کلدکده جمعه وقتی
داخل اولوب بذی صلب نام وادی اورتاسنده جمعه نمازینی ادا
ایلدیلر بر روایتده وادیٔ رانونا نام یرك اورتاسنده واقع
اولمش ذکر اولنور کدرکه وادیٔ ذی صلب سیلی وادیٔ رانونا
مسجد جمعه یرنده جمع اولورلر مطری دیرکه وادی اورتاسنده
اولان مسجد کوچك اولوب نصف قامت مقداری طاش ایله بنا
اولنمشدر اما بو بنا خراب اولوب یقلوب بعضی اعجام تجدید ایدوب
اوکونی ایکی عقد ایله مسقف رواق ایلدیلر ایکی عقد اراسنده
بردرده وشمالنده رحبه ایلمشدر اوزونلغی قبله دیواریندن
شامی دیواره وارنجه یکرمی ارشون وایکی مشرق جانبندن مغربه
وارنجه اون آلتی ارشوندر والله اعلم مسجد الفضیخ
مسجد قبانك جانب شرقیسنده بر کوچك مسجددر بر وادی
کنارنده که واقع اولمشدر اطرافنده سیاه طاشلر وضع اولنمشدر
درج کوشه لیدر هر کوشه‌سی اون بش ارشوندر عیشلو ابن شبه جابربن
عبد الله رضی الله عنه‌دن روایت ایدرکه حبیب الله اکرم صلی الله علیه وسلم
بنی النضیری محاصره ایله کلدکی زمانده چادرلرینی مسجد فضیخ یاننده

سیل

قوریش

قوریشلر ایدی اول کیجه نده نمازینی اول مسجد یرنده ادا ایلمشلر ایدی
شراب حرام اولدقده ابو ایوب انصاری رضی الله عنه انصاردن
بر جماعت ایله بله اول محلده فضیخ ایچرلر ایکن استماع ایلدیلر که
شراب حقنده آیت کریمه نازل اولوب حرام اولمش پس کندولری
ایلدولان فضیخی اول محلده دوکدیلر انکیچون مسجد فضیخ دیو تسمیه
اولندی اول محلده فضیخ دوکلدکده مسجد اولمزدن مقدم ایدی یا خود
هنوز نجاست اولدوغی معلوم دکول ایدی والله اعلم فضیخ
فعیل معناسنه ورنکی اوزره بسردن اولان شرابدر قاموسده
مبیندرکه فضیخ عصیر عنب وبسردن اولان شرابدر امام احمد وابو
یعلی ابن عمر رضی الله عنهمادن روایت ایلدیلرکه حضرت پیغمبر صلی الله
علیه وسلمه بر جره فضیخ کتوردیلرکه قبینز ایدی حضرت صلی الله
علیه وسلم اول فضیخی مسجد فضیخده ایکن ایچدیلر پس انوکیچون
مسجد فضیخ دیو تسمیه اولندی صاحب تاریخ دیرکه مطری بو مسجده
مسجد شمس دیو مسمی ایدوکنه مأخوذ کورمدم بلکه بوکا بناءً اولاکه
مسجد مزبور بوجه برده او مغیز کون طوغدقده زیاده اوزرنده
اولدوغیچون اوله اما اعادهٔ شمس قضیه‌سی اول مسجدده واقع اولمق
اصلا وقطعا مظنون دکلدر زیرا واقعهٔ شمس خیبر صهباسنده

واقع اولمشدر والله اعلم مسجد بنی قریظه بنی قریظه نك
حرهٔ شرقیه‌سی یاننده حاجرم دیمکله معروف باغچه‌نك قپوسنده در
روایت اولنور که قریظه طایفه‌سی سعد بن معاذ رضی الله عنه
حکمی اوزره نزول ایلمکین حضرت رسول صلی الله علیه وسلم سعد
مزبوره آدم گوندروب سعد رضی الله عنه دخی مرکبه بنوب
حضرت پیغامبر صلی الله علیه وسلمك خدمت شریفنه کلوب
مسجده قریب اولدقده حضرت صلی الله علیه وسلم انصاره افندیکوزه
تعظیماً آیاق اوزره طورك ابن نجار دیر که اشبو مسجد بو یلده
انده اون التی درع وار در که بعضیلری دوشمشدر اصلده بناسی
مسجد قبا کبی ایدی مطری دیر که مناره‌سی دخی وار ایدی مسجد قباده
اولدوغی یرده اما یقلوب طاشلری قالدروب اثری قالمامشدر
اما یدی یوز اون تاریخنده دیوار یرینه یارم قامت مقداری
خطیره بنا اولنمشدر صاحب تاریخ دیر که سکز یوز طقسان اوچ
تاریخنده شاهین جمالی خطیرهٔ مزبوره‌یی تجدید ایلیوب مناره
یرنده صفه بنا ایلدی اول مسجدك قبله جانبندن شام جانبنه کلنجه
فرق درع آرشوندر مشرق ایله مغرب ارالغی دخی بویلدر والله اعلم
مسجد مشربه ام ابراهیم بن محمد علیه و علی ابوه علیه الصلوة والسلام

مشربه

١٦١

مشربه لغتده غرفه‌در یعنی بوجه بر انبر شبه و غیره روایت ایدر که
حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم ام ابراهیم مشربه‌سنده نماز قلمشدر
اشبو مشربه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم صدقاتلریدر که ذکری
کچمشدی اولمسون که رسول صلی الله علیه وسلم ماریهٔ قبطیهٔ
ام ابراهیم مشربه‌سی دیمکله معروف غرفه‌ده کچن ایندررمش ایدی
و ماریه رضی الله عنها حضرت ابن الرسول صلی الله علیه وسلم
و علی ابنه غرفهٔ مزبوره‌ده تولد ایدوب وقت ولادتنده اول محلده
اولان اغچلره براغاجه دینمشدی پس محل مزبور بو اسم ایله
تسمیه اولندی مجد لغوی دیر که مشربه اول محلده مسجددر که
بنی قریظه مسجدنك جهت شمالیسنده حرهٔ شرقیه‌یه یقین یرده در
دشت دیمکله معروفدر اشراف قواسم دیمکله معروف باغچه‌لر
ایچنده که اول باغچه‌لر حضرت پیغمبرك صدقه باغچه‌لریدر
و مسجدك مشرق ایله مغرب ارالغی اون درت آرشوندر والله اعلم
مسجد بنی ظفر اوس قبیله‌سندندر بقیع شریفك شرقیسنده در
حرهٔ غربیه‌ده حالا مسجد بغله دیمکله معروفدر ابن شبه حارث
بن سعید بن عبید دن روایت ایدر که پیغمبر صلی الله علیه وسلم بنی ظفر
مسجدنده نماز قلدی و دخی مرویدر که پیغمبر صلی الله علیه وسلم

مسجد بنی ظفرده اولان طاش اوزره اوتورمشدر دیرلر که اول
طاش اوزره حامله اولماز خاتون اوتورسه بعنایة الله تعالی
حامله اولماغی نادردر صاحب تاریخ دیر که مسجد مزبورده حالا
کورنور طاش بو قدردر که اوزرنده اوتورلق ممکن اوله مسجده داخل
اولدیغنده صول جانبنه کلوب قپویه متصلدر ودخی مطری
دیر که بو مسجده قریب آثار موجوددر که قبله جانبنده اولان
حرّه‌ده‌در دیرلر که پیغمبر صلی الله علیه وسلمک قاترلرینک طر
ناقلری اثریدر آنک غربی جانبنده برغیری اثر دخی واردر که
طاش اوزره مرفق شکلی کبیدر دیرلر که رسول صلی الله علیه وسلمک
مبارک مرفقلرینک اثریدر که اول طاش اوزره طیانمشلردر
وبرغیری طاش اوزره برمقلری اثری واردر که آنلری دخی ناس
زیارت ایده کلمشلردر ودخی مسجد مزبورده برمرمر طاش اوزره
بو یله یازلمشدر خلد الله ملک الامام ابی جعفر المنصور
المنتصر بالله عمّر سنة ثلاثین وستمائة مسجد مزبور درت کوشه
لیدر هر جانبی یکرمی برآرشوندر والله اعلم مسجد الاجابه
اشبو مسجد بنی معاویه بن مالک بن عوفک که خزرج قبیله‌سنه منسوبدر
مرویدر که رسول صلی الله علیه وسلم برکون عالیه جانبندن اقبال

ایدوب مسجد اجابه‌یه مرور ایلدی اندن ایکی رکعت نماز قیلوب
حاضر اولنلر دخی نماز قیلوب حضرت صلی الله علیه وسلم
چوق دعا ایلدی اندن صکره حاضرلر جانبنه توجه ایدوب
بیوردیلر که حق سبحانه وتعالیدن اوچ حاجت دلدم ایکیسنی
قبول ایدوب برینی منع ایلدی اوّلا دلدم که امتمی قحط ایله
هلاک ایلمیه قبول ایلدی وثانیا دلدم که امتمی غرق ایله
هلاک ایلمیه بونی دخی قبول ایلدی وثالثا دلدم که امتمک
ما بینلرنده اختلاف اولمسون اشبو دلکوم منع اولندی
ابن شیبه عبد الله بن جابر بن عتیکدن روایت ایدر که عبد الله بن
جابر ایتدی برکون عبد الله بن عمر رضی الله عنهما یانمزه کلوب
بنی معاویه ارالفنده که انصاردن برقریه‌در بیس بزه دیدیکه
بلورمیسز پیغمبر صلی الله علیه وسلم حق جل وعلادن اوچ حاجت
دلمشلر ایدی بو مسجدده دیدم بلی بلورم دیدیکه ندر بکا خبر
ویردیدم که اوّلا دیدیکه امتی اوزره دشمانی ظفر بولمیه
ودخی امتی قحط ایله هلاک اولمیه ایکیسنی حق تعالی قبول ایلدی اوچنجی
حاجت بو ایدیکه بری بری ایله مقاتله اولمسون بس منع اولندیلر
دیدیکه صحیح دیرسز قیامته دک امت آراسنده مقاتله اکسک دکل

ودخی مرویدر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اول مسجدک منبرندن
صاغ جانبنده ایکی آرشون مقداری یرده نماز قلمشلردر که
صاحب تاریخ ذکر ایتدکلری کبی زیارت ایدنلر اول مکانی
قصد ایلیوب آنده نماز قلالر بو مسجد بقیع شریفک شمالنده
واقع اولمشدر عریضه نام مکانه کیدرکن یولک صول جانبنه
کلور مسجد منبورک مشرق ایله مغربی ارالغی یکرمی بش آرشوندر
وقبله ایله شام ارالغی یکرمی آرشوندر والله اعلم
مسجد الفتح دخی آنک قبله سنده واقع اولان مساجد
مخفی اولمسون که بو مسجدلر جمیعا مساجد فتح دیمکله معروفدر
لکن عند الاطلاق مسجد فتحدن مراد اولان اوکی مسجددر که بو کوچک
طاغ اوزرنده مرتفع واقع اولمشدر سلع طاغینک مغرب
جانبنده درکه ایکی جانبندن درجه ایله چیقلور درجه لرندن بری
مشرق جانبنده وبری شمال جانبندندر بو مسجد احزاب دخی
دینلور ومسجد اعلی دخی دینلور اما امام احمد مسندنده رجال
ثقات ایله جابر بن عبد اللهدن روایت ایدر که پیغمبر صلی الله علیه
وسلم مسجد فتحده اوچ کون دعا ایلدی دوشنبه سه شنبه وچهارشنبه
کونلرنده اوچنجی کون بین الصلاتین ده دعالری مستجاب اولوب

آثار بشر

آثار بشر مبارکی یوزلرنده ظاهر اولدی دخی جابردن روایت
ایدر که هر وقتکه بر مهم مصلحتم اولسه ایدی اول مسجده واروب
بر ساعتده دعا وتوجه ایلیوب دعا ایلدکده قبول آثارینی
کندمده مشاهده ایدر ایدم ودخی مرویدر که رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم جرفدن کلوب عصر وقتی داخل اولدی مسجد بنی ظفرده
ادا ایلدی ابن زباله مطلبدن ارسال طریقیله روایت ایدر که
رسول اکرم احزاب کوننده اول مسجدده دعایه مشغول اولدی
تا ظهر وعصر ومغرب کچوب بر بنیک نمازی اولنمدی الا
مغربدن صکره جمله سنی بر بردن قلدی ابن ابی شیبه جابر بن رضی
الله عنه روایت ایلدیکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم اول مسجد آلتنده
اولان طاغ اوزرنده نماز قیلوب دعا ایلدی ابو غسان ایدر
غیری واحددن اشتدم که رسول صلی الله علیه وسلم اول مسجدده
نماز قلوب دعا ایلدکلری مکان حالا مسجد منبورک رحبه سنده
اورته درکه مقابلنده یحیی دخی بو منوال اوزره روایت ایدوب
ایدر که حسین بن عبد الله ایله مسجد فتحه داخل اولدق اورته درکه برابر
اولدقده ایتدی پیغمبر صلی الله علیه وسلم نماز قلوب احزاب
اوزره دعا ایلدکلری مکان بودر وهر وقتکه مسجد فتحه کلور ایدی بو مقامده

دعا ایدردی صاحب تاریخ دیرکه حالا دعا مکانی رجبه دن محرابه
مقابلدر زیرا بو مسجدک سقفی بر رواق ایدی اوچ دیرکی اوزره
مشتمل که مشرق جانبندن مغربه وارنجه بر قطار ایدی
پس اورته ده اولان دیرکی محرابه مقابل اولوردی ایدی که حالا
دخی بر سقفدر اما دیرکلرنده تغییر واقع اولمشدر دخی
ایدر که بو دعا بو مقامده اولان دعالردندر لا اله الا الله
العظيم الحليم لا اله الا الله رب العرش العظيم لا اله الا الله
رب السموات ورب الارضين ورب العرش الكريم
اللهم لك الحمد هديتني من الضلالة فلا مكرم لما اهنت ولا
مهين لمن اكرمت ولا معز لمن اذللت ولا مذل لمن اعززت
ولا ناصر لمن خذلت ولا خاذل لمن نصرت ولا مانع
لمن اعطيت ولا معطي لما منعت ولا رازق لمن حرمت
ولا حارم لمن رزقت ولا رافع لمن خفضت ولا خافض
لمن رفعت ولا خارق لمن سترت ولا ساتر لمن خرقت
ولا مقرب لما باعدت ولا مبعد لما قربت اللهم انت
عضدي ونصيري بك احول وبك اصول وبك اقاتل
اللهم صل على محمد وآله وصحبه وسلم واكشف عني كربي وغمي وحزني

وهمي كما كشفت عن حبيبك ورسولك محمد صلى الله عليه وسلم
كربه وحزنه وغمه في هذا المقام استشفع اليك به
صلى الله عليه وسلم في ذلك فقد ترى حالي وتعلم عجزي
وضعفي يا حنان يا منان يا ذا الجود والاحسان
اسئلك من خير ما سئلك منه عبدك وحبيبك محمد
صلى الله عليه وسلم واستعيذ بك من شر ما استعاذ منه
عبدك ورسولك وحبيبك سيدنا محمد صلى الله عليه وسلم
برحمتك يا ارحم الراحمين اول مسجد مسجد فتح ایله تسمیه
اولندوغیندن وجهی بودر که احزاب قومندن قاچدقلری
خبری کیجه ایله حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلمه مسجد مزبورده کلیجک
اولنمشدی صباح اولدقده حق سبحانه وتعالی فتح ونصرتی
میسر ایدوب مسلمانلر شاد اولوب اعدای دین مقهور و
مخذول اولدوغیدر ابن زباله معاذ بن سعد رضی الله عنه دن
روایت ایدر که رسول صلی الله علیه وسلم طاغ اوزرنده اولان
مسجد فتحده نماز قلوب نواحیسنده اولان مساجدده دخی
نماز قلدی لفظ جمع ایله اولدوغی اقتضا ایدر که مسجد اعلادن
غیری اوچ مسجد دخی وار اوله که اقل جمع اوچدر ابن نجار

بو منوال اوزره تصریح ایلمشدر والله اعلم مسجد علی نك
جهت قبلیسنده واسطه سز اولان مسجد شریفدر که سلمان فارسی
رضی الله عنه مسجدیدر اندن صکره اولان مسجد ثانینك قبله جانبندەدر
مسجد علی رضی الله عنه دیمکله معروفدر اندن صکره اولان مسجد
ثالثه کمطری دیرکه اندن اثر قالمشدر صاحب تاریخ دیرکه
اول مسجدلرك قبله جانبندن شرق جانبنه مایل جبل سلعك
طرفینده اوزرنده بر بنا اثری کورنور که ناس آنده وارورلر نماز
قلورلر اول یرده مسجده بکزر اندن غیری نسنه یوقدر ظاهرا
مسجد ثالث اول اولمقدر خلق مسجد مزبوری حضرت ابا
بکر الصدیق رضی الله عنه یه نسبت ایدرلر بوندن برله که
وجه تسمیه ظاهر دکلدر احتمالدر که اول مسجد خراب اولمقله
سبب حضرت ابابکر الصدیق رضی الله عنه یه منسوب اولدیغی
اولمش اوله زیرا مساجد فتحی تجدید ایدن قاضی ایدی سنه
سبع وسبعین وخمسمائه تاریخنده امیر سیف الدین که ملوك مصردن اولان
عبیدیین وزرالرندن ایدی مسجد علی ایله بیلنسنده اولان ایکی
مسجدی تجدید ایلدی وسنه ست وسبعین وثمانمائه تاریخنده
امیر المؤمنین علی رضی الله عنه یه منسوب مسجدی بعد الهدم امیر مدینه

اولان

اولان زین الدین ضیغم تجدید ایلدی والله اعلم مسجد کهف سلع
که کهف بنی حرام دخی دینلور تبرکا زیارت اولنمسی مناسبدر
زیرا مرویدر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اول مسجدده اوتوروب
خندق مسجدلرنده اول مکانده یاتمغه امر ایلمشلر ایدی والله اعلم
مَسْجِدِ الْقِبْلَتَيْن رزین و اکا تابع اولنلر دیدیلر که مسجد بنی
حرامدر که بر خالی صحراده واقع اولمشدر اما تحقیق بودر که مسجد بنی
حرام مسجدندن غیری بر مسجددر که بوکا مسجد بنی سواد دیرلر بنی سلمه دیرلر
باب رابعك فصل ثانیسنده بحث شده صحیح بودر که تحویل قبله مسجد
قبلتینده واقع اولمشدر یحیی روایت ایدر که پیغمبر صلی الله علیه وسلم
سلمه ده ام بشر نام خاتونی زیارت ایلمشلر پس ام بشر رسول الله
صلی الله علیه وسلم ایچون طعام ترتیب ایدوب ظهر نمازی وقتی اولدقده
حضرت صلی الله علیه وسلم اصحاب کرام ایله مسجد قبلتینده ظهر نمازی قیله
یوردلر ایکنی ایکی رکعت قلمشلر ایکن امر اولندی که کعبه شریفه توجه ایدەلر
پس حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم مبارك یوزلرینی کعبه شریف
جانبنه دوندروب میزاب کعبه مستقبل اولدیلر اشبو قبله درکه
حق سبحانه وتعالی بیورر فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا مسجد مزبورك
وجه تسمیەسی بودر دخی محمد بن جابردن روایت اولنور که قبله تحویل اولدی

بو حالتده که رسول صلی الله علیه وسلم بنی سلمه رضی‌لر جماعتی ایله مسجد
قبلتین‌ده اویله نمازینی قیله‌یورلر ایکی بیسن برکعتم انلره خبر ویردیلر دیدیکه
قبله تحویل اولدی انلر ایکی رکعت نماز قلمشلر ایکی یوزلرین کعبه مکرمه
جانبنه دوندردیلر و بو سبب ایله مسجد قبلتین دیو تسمیه اولندی اشبو
مسجد شریف خراب اولمغین شاهین جمالی نام کمسنه ثلاثه وتسعین وثمانمائه ٨٩٣
تاریخنده تجدید و اصلاح ایلدی والله اعلم مسجد السقیا
سقیا بر قیودر که ذکری قیولر تعریفنده کلجکدر اشبو مسجد اول
قیونک جهت شامیسنده مغرب جانبنه مایل قیویه یقین‌در ابن زباله
محمد بن عبدالله دیناری‌دن روایت ایدر که پیغمبر صلی الله علیه وسلم جیش بدری
سقیاده عرض ایدوب مسجد سقیاده نماز قلوب اهالی مدینه منوره
ایچون انده دعا ایلدی که صاعلرنده و مدلرنده حق سبحانه وتعالی برکت ویره
رزقلرین اطراف واکنافدن اسهل وجه ایله میسر ایلیه دیمشلر
آنک قیوسنه بئر سقیا و ارضنه فلجان دیرلر صاحب تاریخ دیرکه
مطری بو مسجدی ذکر ایلمامشدر بلکه محلنده تردد ایلمشدر اما
بن طلبنده سعی و اهتمام ایلیوب تخمیناً بر یرده بعضی طاشلرک ویرانه
شکل آثاری و محراب اثری دخی ظاهر اولنجا معلوم اولدی پس قدیم
محل اوزره بنا ایدوب دورت کوشه و ایکی جانبی یدیشر ارشون ایدی دینه

اول

اول منوال اوزره تجدید اولندی والله اعلم مسجد ذباب
حالا مسجد الرایه دیمکله معروفدر اشبو مسجد ثنیة الوداعه یقین
ایکی کوچجک طاغ اوزرنده درکه شام شریفدن کلن کمسنه‌نک صول جانبنده
قالور مرویدر که رسول صلی الله علیه وسلم چادرلرینی ذباب طاغی
اوزره قورمشلر ایدی دخی مرویدرکه مروان ذباب طاغی اوزرنده
ذباب نام کمسنه‌یی صلب ایدوب قتل ایلدکده ام المؤمنین عایشه
رضی الله عنها مروانه آدم کوندروب عتاب ایلدیکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم
اول محلده نماز قلورلردی سن آنی آدم صلب ایده جک یر ایلدک و وقعه‌ی
نام کمسنه خندق غزاسنده عسکر اسلام صف بغلدقلری صفتنده ذکر
ایلمشدرکه یزید بن هرمز موضع ذبابده مواینده بیر اقلرین دیکوب
انلر کسفلری اول محلدن ثنیة الوداعه وارنجه ایدی بری بریکه
ارنجه ایدی والله اعلم مسجد جبل احد احد طاغنه
مالاصقدر مدرسه متوجه اولان کمسنه‌نک صاغ جانبنده شعب
یولنده مسجد در بو کوچجک اولوب حالا ویرانه اولمشدر مسجد فتح
دیمکله معروفدر صاحب تاریخ دیرکه دیرلرکه اشبو آیه کریمه
اول مسجدده نازل اولمشدر یا ایها الذین آمنوا اذا قیل لکم
تفسحوا فی المجالس الآیه و دخی دیرلرکه رسول صلی الله علیه وسلم

احد غزاسی کونلرنده بر کون چندی وقتا الدن صکره اویله نمازینی و ایکندی
نمازینی انده قلدیلر مسجد رکن جبل عینین اوطاغی شرقنده
بر دپه اوزرنده در سید الشهدا حضرت حمزه رضی الله عنه نک
قبر شریفلرینک جانب قبلی سنده در غزا کوننده اوق اتجیلر
مزبور دپه اوزرنده طورر لردی بر روایتده بودر که حضرت صلی الله
علیه وسلم احد غزاسی کوننده اویله نمازینی جبل عینین باشنده
قنطره قربنده ادا ایلمشلردر ظاهر بودر که قنطره دن مراد اولان
قدیمدن اولان عینندر احتمال واردر که غزوه احدده واقع اولان
احادیث شریفه ده که پیغمبر صلی الله علیه وسلم اصحابیله صباح
نمازینی قنطره یرنده ادا ایلدیلر مسیح اولدقلری حالنده بو قنطره
اوله اشبو مسجدک مکانی احتمال واردر که عن قریب مذکور اولان
مسجد اوله والله اعلم مسجد الوادی جبل عینینک کنارنده
شام جانبنده حالا ذکر اولان مسجده قریبدر دیمشلردر که حضرت
حمزه رضی الله عنه شهید اولدقلری مکان بودر یعنی اولدیکی یرده مجروح
اولوب بو مکانه کلنجه دک دوشمش اوله پس بو مکانده رسول صلی الله علیه
وسلمک امر شریف واجب الامتثالری ایله بطن وادیه کتوروب کتوریلدی
و بو موقع حضرت رسالتک پناهه منسوب اولمغله باعث صباح نمازینی

آنده

آنده قلدقلریدر نته کم ذکر اولندی و لهذا بعضیلر مسجد
معسکر تسمیه ایلمشلر یا خود حضرت حمزه رضی الله عنه غازیلرین حضرت
او محلده قلدقلریدر نته کم مرویدر والله اعلم مسجد طریق سافله
حضرت حمزه رضی الله عنه مزار شریفلرینه متوجه اولان کمسه نک صاغ
جانبنه کلور شرقی یولدر بو مسجد نخیر دیمکله معروف نخیله قریبدر
بقیع الاسراق صاغنده کوچجک مسجددر طولی سکز ارشون اولور
شعب ایماننده عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه دن مرویدر که مسجد
رحبه سنده ایکن حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم کوردیکه مقبره لو جانبنه
اولان قپودن خروج ایلدی عبد الرحمن دخی اردنجه چقوب حضرت ایله
بله جه کیدرلردی اسواق نام یره بر باغچه یه کیروب اول باغچه ده
ابدست آلوب ایکی رکعت نماز قلدی اندن صکره سجده یی طویل ایلدی
و دخی پیغمبر صلی الله علیه وسلم روایت ایلمشدر که جبرائیل
علیه السلام بکا بشارت ایلدی که هر کم بکا صلوات ویره الله تعالی
اکا صلوات ویره و هر کم بکا سلام ایده الله تعالی اکا سلام ایلیه
صاحب تاریخ دیر که اسواق بو مسجده قریبدر پس احتمال واردر که
بو مسجد حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم نماز قلوب سجده یی اوزون ایلدکلری
یر اوله بر قولده بو مسجد ابوذر غفاری رضی الله عنه مسجدیدر والله اعلم

مسجد البقیع قپوسندن طشره چقانلر کمسنه صاغ جانبنده حضرت عقیل
وامهات المؤمنین ازواج النبی علیه السلام مزار شریفلری ینه صاغ جانب
غربیسنده در صاحب تاریخ ارباب تواریخدن بو مسجد حقنده اختلاف
نقل ایلدوکدن صکره دیر که ظاهر اولان بودر که اشبو مسجد ابی کعب
رضی الله عنه مسجدیدر که اکا مسجد بنی حدیله دیرلر اندن صکره
کلام طوپلا ذکر ایلیوب دیدی که حضرت صلی الله علیه وسلم بو مسجد
شریفده مکرر نماز قلوب وبیورمشلردر که اگر فارسلک بو مسجده
کلی میل ایلمکلرندن ملاحظه ایلسم بو مسجدده نمازی چوق قلور
ایدم ابن زباله دن مرویدر که حضرت پیغامبر صلی الله علیه وسلم مسجد
بنی حدیله ده که ابی کعب مسجدیدر نماز قلدی والله اعلم

دردنجی فصل مخصوص برلری معلوم اولمیوب
جهت وجوانبی معلوم اولان مسجدلرک بیانندهدر که حضرت
پیغمبر صلی الله علیه وسلم انلرده نماز قلدقلری مرویدر بو حقیر دخی
برلری معلوم اولمغین ذکرندن چوق فایده مترتب اولمدوغندن
اگرچه فارسی ترجمه ایدن عزیز ذکر ایلمشدر متصلا ذکرینی ترک ایلدم
فاما مجملا فرق مسجددر والله اعلم

بشنجی فصل
مدینهٔ منوره مقبره لرنده واندن دفن اولنان اهل بیته واصحاب کرامدن

رضوان الله تعالی علیهم اجمعین دخی مدینهٔ منوره ده دفن اولنان امت محمددن
فضیلتلری بیانندهدر کعب احبار رضی الله عنه مرویدر که
بقیع شریف شاننده دیدی که بز آنک وصفنی توراتده کوردک مشرق
بقیع اسمی ایله میحی دردنجی بقچه لر آنی احاطه ایلمشدر ودخی ملائکه
اکا موکلدر که هرنه چقن طولدقلرنده اطرافندن دوتوب انده اولان خلایقی
دوکرلر دخی مرویدر که مدینهٔ منوره مقبره لرندن یتمش بیک کمسنه
حشر اولنه انلره حساب وعذاب یوقدر یوزلری اون دورت کیجه
ای کبی اولوب اطراف عالمی منور ایدر والله اعلم اما بقیع
شریفده مدفون اولان اصحاب کرام وسادات اهل بیت عظام
وکبار تابعیندن حضرت صلی الله علیه وسلم وفاتلرندن اول
وصکره سان اولنور ظاهر ومعین اولان مزار شریفلرندن بری
حضرت ابن الرسول صلی الله علیه وسلم وعلی ابنه در وحضرت عثمان
بن مظعون مزار شریفلریدر رضی الله عنه روایتدر ونقل اولنمشدر که حضرت
پیغمبر علیه السلام اول بقیع شریفنده اول دفن ایلدوکی کمسنه عثمان
بن مظعون رضی الله عنه در اندن صکره حضرت ابراهیم وفات ایتدکده
حضرت علیه السلام دیدیلر که یا رسول الله حضرت ابراهیمی نره ده
دفن ایدهلم حضرت علیه السلام بیوردیلر که مقدمیموز [illegible]

عثمان بن مظعون یاننده دیو بیوردیلر و دخی مرویدر که حضرت
ابراهیم آخرته انتقال ایلدکده حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلمدن
امر شریف واجب الامتثال وارد اولدیکه عثمان بن مظعون یاننده دفن اولنه
اندن صکره اهالی مدینهٔ منوره سایر یاتن بقیع شریفه غیدر کوستردیلر
واندن اول آغجلری قطع ایدوب هر قبیله بر جانبی کندولره اوجون
مقبره لره اختیار ایلدیلر دخی اخبار و آثاردن معلوم اولور که
اول ایکی قبور شریفه نک مکان منیفلری زوار و روحا ایله تعیین
اولنمشدر دخی رقیه بنت الرسول علیه السلام و رضی عنها
احادیث اوزره فهم اولنور که حضرت رقیه نک قبر شریفی و قز قرنداشی
ام کلثوم و زینب قبور شریفه لری [illegible] عثمان بن مظعون جوارنده اولوب
زیرا عثمان بن مظعون رضی الله عنه دفن اولندقده حضرت پیغمبر
صلی الله علیه وسلم مبارک قبر شریفلری اوزرنده بر طاش قویوب
بیوردیلر که بو طاش علامت اولسون که عثمان بن مظعونک قبری معلوم
اولوب اگر اهل بیتمدن هر کیم وفات ایتسه یاننه کتوره ورز
اشبو حدیث شریفی ابن ماجه وحاکم روایت ایلمشلردر والله اعلم
دخی فاطمه بنت اسد قبر شریفیدر که امیر المؤمنین علی رضی الله عنه
والده سیدر مذکوره نک قبر شریفی حقنده وارد اولان اخباردن

بری بودر

بری بودر که رسول صلی الله علیه وسلم انی روحاده حمام ابی
قطیفه مقابله سنده دفن ایلدی حمام ابی قطیفه حضرت ابراهیم
ابن الرسول علیه و علی ابنه السلام مزار شریفلرینک جانب شرقی
سنده اولان باغچه لردر و ایکنجیسی بودر که حضرت عباس رضی الله
عنه قبر شریفلری قربنده در که بنی هاشم مقبره لرینک اولیدر که
دار عقیلده در بو ایکی روایت صحیحدر حالا معروف اولان
موضعه مخالفتی بونک برله که غایت ایله بعیددر که
پیغمبر صلی الله علیه وسلم آنی اقصای بقیعده بچکیده بقیعدن
طشره ده اولان یرده دفن ایلیه زیرا کرکدر که حضرت عثمان بن عفان
رضی الله عنه نک مزار شریفلری بقیعدن خارجده ایکن دخی
بعیددر که حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم عثمان بن مظعون
جوارنی ترک ایده حدیث مزبور وجودی ایله که عثمان بن مظعون
رضی الله عنه دفن اولندقده روایت اولندی دخی زبور و فاطمه
الزهرا رضی الله عنها دفنی بابنده مرویدر که قبرینی قازدی
ولحدندن فارغ اولنجاق حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم
فاطمه بنت اسد رضی الله عنهانک قبر شریفلرینه اینوب مبارک
یانلری اوزره یاتوب انده قرآن شریف اوقیوب اندن صکره مبارک

یانلری اوزره یاتوب انده قرآن شریف اوقیوب اندن صکره
مبارك قمیص شریفلرین چقاروب بیوردیلر که حضرت فاطمه
ام علی رضی الله عنهاکی کوملکه صاروب قبر یاننده اوزرنده
نماز قلوب الله اکبر دیوب بیوردیلر که ضغطهٔ قبردن یعنی قبر
صقمسندن کمسنه خلاص اولماشدر الا فاطمه بنت اسد رضی الله
عنها بعض روایتده کلمشدر که مبارك باشی یاننده اوتوروب
بیوردیکه بنم آنام الله تعالی سنی رحمت ایلیه ودخی بر روایتده
اللهم اغفر لامی فاطمه بنت اسد ووسع علیها مدخلها بحق
نبیك والانبیاء من قبلی فانك ارحم الراحمین ⁂ ودخی عبد الرحمن
عوف رضی الله عنه مزار شریفیدر مرویدر که عبد الرحمن عوف رضی الله عنه
موت حالنده واصل اولدقده حضرت عایشه رضی الله عنها اکا آدم
کوندروب ایتدیکه یا عبد الرحمن کل سنی حضرت رسول یاننده
قرنداشلرك یاننه دفن ایدلم دیدکده عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه
جواب ویردیکه سنك یروکی سکا دار المیزم آخرته انتقال
ایلدکده بر یکی برکوز یاننه دفن اولنه وز اندن صکره ام المؤمنین
عایشه رضی الله عنها بیوردیکه جنازه سنی بکا احضار ایلیه کوز
امر ایلدیلر جنازه سن کتوروب ام المؤمنین عایشه رضی الله عنها

غازن قلدی

غازن قلدی ودخی مرویدر که عبد الرحمن عوف رضی الله عنه وصیت
ایلدیکه مدینهٔ منوره ده وفات ایدرسم عثمان بن مظعون رضی الله عنه
یاننه دفن اولنم وفات ایتدکده انی کیجی دار عقیل زاویه سنده قبر قازوب
انده دفن ایلدیلر ودخی سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه مزار شریفیدر که
ابن دهقان اندن مرویدر که دیمشدر که بنی سعد بن ابی وقاص
طلب ایلمشدی بن انوکله بله بقیع جانبنه روانه اولدق حالا دوکه
انوکله بله انده بر قاچ دمورلر قازوق وار ایدی دار عقیل
رضی الله عنه نك زاویهٔ شرقیهٔ شامیه سنده کلدکده بکا امر ایلدیکه
اول قازقلری یری قازوب انده وضع ایلدم وبکا امر ایلدیکه
اکر بن اولورسم اشبو یره دلالت ایله که بنی بونده دفن ایدهلر وفات
ایلدکده بو واقعه یی مزبورك اوغلنه دیدم وانکله بله واروب
اول محلی اکا کوستردم قازوب کوردکده قازوقلری انده
بولوب انده دفن ایلدیلر ودخی عبد الله بن مسعود رضی الله عنه
مزار شریفیدر مرویدر که دیدی بنی عثمان بن مظعون رضی الله عنه
مزار شریفی یاننده دفن ایلیه کوز خنیس بن حذافه السهمی رضی الله عنهما
زوجی ایدی حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم تزوج ایلمزدن اول وایکی
دخی اصحاب هجرتین ایدی احد غزاسنده مجروح اولوب اول سبب ایله

مطلب سعد بن ابی وقاص قبریدر

مطلب عبد الله بن مسعود رضی الله عنه قبریدر

مطلب اسعد بن زراره قبرلری

مدينهٔ منوره ده وفات ايدوب عثمان بن مظعون يانينه دفن اولنديلر
اسعد بن زراره رضي الله عنه مزار شريفيدر بو دخي عثمان بن
مظعون رضي الله يانينده مدفوندر پس كركدر كه حضرت ابراهيم بن
الرسول صلي الله عليه وسلم وعلي ابنه نك قبر شريفني زيارت ايدن
كمسنه لر انلره دخي سلام ويره فاطمه بنت الرسول صلي الله عليه وعلي بنيه
اصح وارجح اقوال بودر كه حضرت فاطمة الزهرا رضي الله عنها انلرك
قبر شريفلري بقيع ده در بر روايتده دار عقيلك زاويه سنده در يانينه
بقيعك شارعنده دخي روايات كثيرهٔ مختلفة التعبير واقع اولمشدر كه
جمله سنك مقتضاسي دار عقيلك قربنده اولمقدر نتهم مرويدر كه
امام حسن بن علي رضي الله عنهما بو ديكه بني والده م يانينده دفن ايله كوز
بو كاموئيددر مروي اولان بودر كه اهل بيت رضي الله عنهم حضرتلرينك
قبر شريفلري يانينده بر مرمر طاشي اوزره يازلمش ايديكه هذا
قبر فاطمه بنت الرسول صلي الله عليه وسلم سيدة نساء العالمين
وقبر حسن بن علي وقبر محمد بن علي وقبر جعفر بن محمد عليهم السلام شيخ
ابو العباس مرسيدن منقولدر كه قبهٔ عباس رضي الله عنه جانب
قبله سنده طوروب اول سيدهٔ نسايه سلام ايدوب دير ايديكه
حضرت فاطمه نك رضي الله عنها قبر شريفلري كا كشف اولنمشدر

وبر روايتده حضرت فاطمة الزهرا رضي الله عنها كندو اوندة
دفن اولنمشدر حجرهٔ شريفه نك اردنده كي مقصوره ايچنده
ابن جماعه ديركه اظهر اقوال بودر بو حقيردير كه اهالي مدينهٔ
منوره ده حالا استعارف اولان بودر اكرچه حضرت عباس رضي الله
عنه مزار شريفلرنده دخي زيارت اولنور مز بوردن غيري روايات
كثيره ذكر اولنمشدر اختصارا ترك اولندي جمله دن بري بودر كه
دار الحزن ديمكله معروف مسجدده در كه حضرت پيغمبر صلي الله
عليه وسلمك آخرته انتقال ايلدكلرندن صكره مدت حزنده
حضرت فاطمه رضي الله عنها انده اقامت ايلديكي اجلدن دار الحزن
ايله تسميه اولندي اكرچه مسجد فاطمه دخي دينلور اهالي مدينهٔ منوره
قتلرنده معروف مسجددر حسن بن علي رضي الله عنهما مزار شريفلريدر
مرويدر كه امام حسن رضي الله عنه موتنه يقين اولدقده ام المؤمنين
عايشه رضي الله عنها دن اجازت طلب ايلدكه حضرت پيغمبر صلي الله عليه
وسلم جوار شريفلرنده دفن اولنه حضرت عايشه قبول ايدوب بيورديكه
بر قبر يرندن غيري يوقدر آني دخي كندو نفسم ايچون ملاحظه ايدرم
اما حضرت حسن ايتا ايلدم ديو بيوردي بو واقعه دن بني اميه ايشيتدكده
منع يانينده بنو هاشم ايله مقاتله ايلمك صددنده اولدي ايتديلركه

لا نفع حضرت عباس رضي الله عنه [illegible]

نه احتمال در که حضرت حسن رضي الله عنه انده دفن اولنمق واقع اوله
حضرت حسن بو نزاعي استماع ايلدكده اهل بيته خبر كوندروب
ايتديكه اول محل شريفده دفن اولنمقدن فراغت ايلدم بني مقبره بقيعده
والده م يانندة دفن ايده سز ابن سعد ذكر ايلمشدركه امام حسين
رضي الله عنه نك مبارك باشلري دخي حضرت فاطمه رضي الله
عنها مزار شريفنده دفن اولنمشدر ودخي حضرت عباس بن عبد المطلب
مزار شريفلري بدركه رضي الله عنه ديمشلردر كه فاطمه بنت اسدك
مزار شريفي قربنده بني هاشم رضي الله عنهم اول مقبره لري يانندة كه دار
عقيلده در ديرلركه مسجد شريفك مقابلنده در صفيه بنت عبد
المطلب رضي الله عنها مزار شريفلري مرويدركه باب بقيعك طشره سنده
مدفوندر ابو سفيان بن الحارث بن عبد المطلب رضي الله عنه مزار شريفلري
ديرلركه موتندن ايكي كون مقدم ياخود اوچ كون مقدم كندو مقبره
سين قازوب حاضر ايلمش ايديكه وفات ايتدكده دفن اولنه آثار
منقوله دن ظاهر اولوركه مدفن شريفي حضرت عقيل رضي الله عنه به
منسوب اولان قبر در ذبر امرويدركه دار عقيلده ايكي قبر قازلمشدر
واول قبرلر دار عقيلدندر والله اعلم ازواج طاهرات سرور كائنات
عليه ازكى التحيات قبور شريفلريدر حضرت خديجه رضي الله عنها

مطلب حضرت عباس ابن عبد المطلب

انده مدفوندر

مكه ده

مكه ده مدفوندر وحضرت ميمونه رضي الله عنها سرفده مدفونه در
اندن غيريلر بقيع شريفده مدفونه در مرويدر كه حضرت عائشه
رضي الله عنها عبد الله ابن الزبير رضي الله عنه يه وصيت ايلمش ايديكه
بقيع شريفده بني صاحبه لرم يانندة دفن ايله حالا قبر شريفي معلوم دكل
دار عقيلك جانب قبلي سنده واقعدر انده دفن اولنمه سنه
سبب بودر كه عقيل رضي الله عنه دارنده قيو قازدقده بر طاش ظاهر
اولديكه اوزرنده بويله يازلمش ايديكه هذا قبر ام حبيبة بنت
صخر بن حرب ام المؤمنين اندن صكره حضرت عقيل اول قيويي
دفن ايليوب برينه او بنا ايلدي امير المؤمنين عثمان بن عفان رضي الله عنه
حضرت عائشه دن رضي الله عنها اجازت المشلر ايديكه حضرت رسول
صلى الله عليه وسلم وصاحبيني رضي الله عنهما يانندة دفن اولنه شهيد
اولدقدن صكره اهل مصر مانع اولديلر وايضا مرويدركه ام
حبيبه رضي الله عنها كلوب مسجد شريف قپوسنده طوروب ايديكه
ياقوكوز بو عزيزي بكا دفن ايده يز ياخود كيرو بيغمبر صلى الله
عليه وسلم بردۀ شريفلرين اچوب سزلره بد دعا ايده م بس قوديلركه
بقيع شريفده دفن اولنه جبير بن مطعم وحكيم بن حزام وعبد الله بن الزبير
صحابه دن بر قاچ كمسنه لر ايله حضرت عثمان رضي الله عنه نك جنازه سين قالدردي

بقیع شریفه کتورمش ایکن ابن بکره و یاخود ابن نجدة ساعدی
انلری بقیعده دفن ایلمکدن منع ایلمکین اول شهید مظلومی قالدیروب
حش کوکبه کتوروب جبیر نمازین قلوب بر روایتده حکیم بن حزام
نمازین قلوب انده دفن ایلدیلر حش کوکب بر بوستان اسمی ایدیکه
اول زمانده ناس انده میتلرین دفن ایلمکدن عار ایدرلر ایدی
وهم تحاشی ایدرلردی بنی امیه اول محلی بقیعه ادخال ایلدیلر وروی
مرویدرکه حضرت عثمان رضی الله عنه بیورمش ایدیکه یقین صکره بر صالح
کمسنه شهید اولوب محل مزبورده دفن اولوب اندن صکره ناس اکا اقتدا
ایدرلر یعنی آنی مقتدا ایدوب جوارنده دفن اولنورلر سعد بن معاذ

مطلب سعد بن معاذ رضی الله عنه زیارتی

رضی الله عنه زیارت شریفلری مرویدرکه حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم
سعد بن معاذ رضی الله عنه نک نمازین قلوب بقیع شریفک اقصی سنده
دفن ایلدی صاحب تاریخ دیرکه سعد بن معاذ رضی الله عنه نک قبر شریفی
بابنده ذکر اولنان آثار دلالت ایدرکه حالا حضرت فاطمه بنت اسد رضی الله
عنها منسوب اولان قبر شریف سعد بن معاذ رضی الله عنه نک قبر شریفی اوله
واما فاطمه بنت اسد رضی الله عنها قبر شریفی اول بعید ایدوکی ذکر اولندی
ابو سعید خدری رضی الله عنه قبر شریفلری روایت اولنورکه ابو سعید

مطلب ابو سعید خدری قبرلری

خدری رضی الله اوغلنه ایتدیکه اوغول بن پیر اولدم بنم اقرانلرم جمیعا

وفات

وفات ایدوب بنم اجلم دخی قریبدر اوغلم المدیابشن بقیع
شریفه وار و بنم بن دخی بابا مدک الذی یاپشوب بلجه بقیع شریفه
کلوب اقصای بقیعده بر مکان وار ایدیکه خالی اولوب انده کیمسنه
دفن اولنمامشدی پس بکا دیدیکه اوغول وفات ایتدوکومده
بنی بو مقامده دفن ایله اما مدینه منوره ده حالا معروف اولان
مزار شریفلردن بری حضرت عباس بن عبد المطلب و حسن بن علی رضی الله

مطلب عباس بن عبد المطلب و حسن بن علی رضی الله عنهم و سائر اهل بیت زیارتلری

عنهم سائر مشهور اولان اهل بیت ایله که اوزرلرنده بر عظیم قبه
بنا اولنمشدر ابن النجار دیدیکه بو قبه نک بناسی قدیمدر
وابن النجار احمد مستضی نام خلیفه نک زماننده ایدیکه التیوز
یکرمی ایکنجی سنه ده متوفی اولمش ایدی قبه نک زیرنده ایکی
یوکسک تابوت شریفلرکه ساج و صفایح صفردن اشلنمشدر
مسترشد بالله نام خلیفه امریله بش یوز اون طقوز سنه سنده
اشلنمسی ظاهر بورکه او قبه شریف تاریخ مذکوردن مقدم
بنا اولنمش اوله والله اعلم ودخی امهات المؤمنین که
ازواج النبی صلی الله علیه وسلم ورضی عنهن مزار شریفلریدرکه
حضرت عقیل رضی الله عنه یه منسوب اولان قبر شریفه واردرکه
ازواج طاهرات خصوص ایله کملرک قبر شریفلری ایدوکی معلوم

دکلدر صاحب تاریخ دیرکه حالا مزارمز بورده علامت قبوردن اثر اولمیوب
خالی رحبه‌در اما سابقا طاش ایله یاپلمش ایدی اوزری آچوق
بر دیواری وار ایدی اندن صکره سکز یوز اللی اوچ تاریخنده معمار اولان
بردیلی نام امیر قبه بنا ایلدی اندن صکره شاهین جمالی سلطان
قایتبای جانبندن ناظر وصی ایدی سنه سکز یوز طقسان بش
تاریخنده قبه‌سن بوزوب ترمیم ایلدی ذکر حضرت عقیل
رضی الله عنه مزار شریفلریدرکه ابن النجار روایتی اکا تابع اولان ارباب
سیردن مرویدرکه حضرت عقیل رضی الله عنه نک مزار شریفلری نزده
قرنداشی ابو علی عبد الله بن جعفر طیار جواد ایله قبر واحده
مدفونلردر لکن منقول اولان بودرکه حضرت عبد الله بن جعفر
طیار جواد شام شریفده وفات اتمشدر والله اعلم
ودخی دیرلرکه دار عقیلک زاویه‌سی شول مقامدرکه حضرت
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم انده طوروب اهل بقیع ایچون
دعا واستغفار ایدوب دعا مستجاب اولان اماکن متبرکه‌دن
ذکر اولاد رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مزار شریفلریدر دیرلرکه
حضرت عقیل دارینه یقین یعنی امهات المؤمنین مزار شریفلرینه
یقین مزاردرکه انده اولان اولاد رسول صلی الله علیه وسلم دن اوچ

نفر

مطلب ابراهیم بن الرسول صفیه بنت عبد المطلب رضی الله عنهما مزار شریفلری

اوچ نفر کمسنه مدفونلردر فاما کیملر ایدوکی معلوم دکلدر بو صفحه‌دیرکه
حالا بنات النبی علیه السلام دیو زیارت اولنور والله اعلم ذکر
ابراهیم بن الرسول علیه السلام مزار شریفیدر ودخی صفیه بنت عبد المطلب
رضی الله عنها مزار شریفیدر بقیع قپوسندن چیقانلرک نزدنده صول جانبنده
واقع اولور ذکر حضرت عثمان بن عفان رضی الله عنه مزار شریفلریدرکه
اوزرنده صلاح الدین ایوبی بکلرندن اسد بن سنان نام کمسنه التی یوز
تاریخنده عالی قبه بنا ایلمشدر وبر روایتده اول قبه شریف
عز الدین نام کمسنه بنا ایلمشدر والله اعلم ذکر فاطمه بنت اسد
رضی الله عنها یه منسوب اولان مزار شریفدرکه اقصای بقیع شریفده
ذکر اولنمشدر ظاهر بودرکه سعد بن معاذ رضی الله عنه نک مزار
شریفلری اوله حضرت علی کرم الله وجهه نک والده‌لری
فاطمه بنت اسد رضی الله عنها نک اولدیغی نته کیم سابقده بیان
اولنمشدر ودخی مالک بن انس رضی الله عنه مزار شریفلریدر بقیع
قپوسندن چیقانلرک نزدنده مواجهه‌سنده کلور اشبو مزار شریفک جانب
شرقیسنده شامیه‌سنه کلور بر کوچک قبه واردرکه مطری واکا تابع اولان
واندن صکره اولان ارباب سیر اکا تعرض ایتمیوب اسمی اولنورکه شیخ قرا
امام نافع انده مدفونلردر والله اعلم بعض مورخلرک کلامی ایدرکه

حضرت ابراهیم بن الرسول مزار شریفی ایله امام مالک مزار شریفی
اراسنده امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه نک اوغلی که ابو شحم نامکه
اکابابا حد اوروب آندن خسته اولوب وفات ایدوب اول مکانده
مدفوندر و آنکله قریب دخی اسمعیل بن جعفر صادق رضی الله عنهما
مزار شریفیدر که حضرت عباس رضی الله قبه سنه مقابل جانب غربیده
عالی قبه الجنده در مدینهٔ منوره نک حصاری الجنده درکن قبلهٔ
شرقیه سنده واقع اولمشدر بشیوز قرق التی تاریخنده عبیدیین
وزیری اولان حسین بن ابی الهیجا نام کمسنه بنا ایلمشدر اندن اول
قبوکه اولکی قبو ایله ایکنجی قبو ارالغنده واقع اولمشدر دیرلرکه امام
زین العابدین رضی الله عنه نک قبو سیدر اول قبونک یانینده درد لولر
وخسته لر درد لرینه ومرضلرینه شفا بولمشلردر والله الشافی
بو حقیر دیرکه فارسی ایله ترجمه اید عزیز اولمحلده کلامی تمام ایتمشکه
بیانی بودرکه ذکر اولنور مزار شریفه داخل اولان کمسنه نک صاغ جانبنه
قالور اورته قبو ایله صول قبو اراسنده بر طاش اوزرنده
یازلمشدرکه مشهد مزبورک جانب غربیسنده اولان باغچه یی حسین
بن ابو الهیجا مشهد مزبوره وقف ایلمشدر که ومزبور مشهد جانبنه
اولان طرفده واقع اولمسجد امام زین العابدین مسجد شریفیدر رضی الله عنه

ومسجد

ومسجد مزبورک بری امام زین العابدین رضی الله عنه نک اولکی
ودخی اولکی قبو ایله مشهد شریف اراسنده که قبو امام زین العابدین
رضی الله عنه قبو سیدر اول قبو ایله ناس دردلرینه دوا ایدرلر کن
مخفی اولمسون که اندن قبو ایکیدر بری اولکی قبودر داخل اولان کمسنه نک
صاغ طرفنه کلور وبری دخی ایکنجی قبودر انجق ده واقع اولمشدر
بتردکه اولان قبودر مراد اولکی قبودر غفلت اولنمیه ایشبو احتیاط
بو فقیر ایدوب صاحب تاریخ کلامنه مراجعت ایلیوب فارسی ترجمه
مراجعت ایتوب قناعت ایلمدک بو مصلحت ایچوندر والله اعلم
ودخی مدینهٔ منوره ده اوچ مزار شریف واردرکه انلره بقیع
شریفده واقع اولمامشدر بری مالک بن سنان رضی الله عنه
مزار شریفیدرکه ابو سعید خدری رضی الله عنه نک بابا لریدر
مدینهٔ منوره نک حصارینک غربی جانبنده دیوارهٔ متصل
واقع اولوب اوزرنده بیوک قبه سی واردرکه بناسی قدیمدر
وقبله جانبنده محراب واردر حالا معروف ومشهوردر ودخی
نفس زکیه محمد بن عبد الله بن حسن بن حسین بن علی رضی الله تعالی عنهم
قبر شریفیدرکه خلفاء عباسیه دن منصور نام خلیفه نک زماننده که
شهید اولمشدر شهادته سبب بو ایدیکه مزبور منصور ایامنده

ملک بن سنان ابو سعید خدری قبریدر

اهالی مدینهٔ منوره دن چوق کمسنلر نفس زکیّه ایله بیعت ایدوب
منصور نام اوزره خروج ایلمشلر ایدی مدّت مدیده محبوس
اولدقدن صکره پس منصور عیسی بن موسی نام عمی سنی درت بیک
عسکر ایله سردار ایدوب نفس زکیّه ایله مقاتله ایچون تجهیز ایدوب
کوندردی دیرلر که احجار الزیت دیمکله معروف یرده که مالک
بن سنان رضی الله عنه مزارینه یقین در شهید اولوب بقیع شریفده
دفن اولندی اما اهالی مدینهٔ منوره آرالرنده مشهور بودر که
مطری و ابن نجی دیمشلردر که سلع طاغینک جانب شرقیسنده کی
و منبر شریفک قبله سنده حالا عین زرقا صوینی وارد و برکی
سید الشهدا حمزه رضی الله عنه مزار شریفیدر سنه بشیوز طقسان التی تاریخنده
الناصر لدین الله نام خلیفه نک والده سی حضرت حمزه رضی الله عنه نک
اوزرینه محکم بنالو عالی قبه بنا ایلدی اندن صکره سکز یوز طقسان
اوچ تاریخنده سلطان قایتبای اشرف جانب غربیده بر مقدار
زیاده ایدوب و بر فارج طهارت خانه یاپوب اول جانبده اولان
قپو ایچروده قالمغین طشره جانبده بر قپو آچوب صو یتشمکده رجه لر
بنا ایلدیلر که کلن کیدن خلق انتفاع ایدرلر و دخی کرکدر که حضرت حمزه
رضی الله عنه زیارت ایدن کمسنه لر عبد الله بن جحش و مصعب بن عمیری

رضی الله

رضی الله عنه یه دخی سلام ویره اما حضرت حمزه رضی الله عنه نک
مبارک ایاقلری اوجنده اولان قبر او قبهٔ شریفه نک و تربهٔ منیفه نک
بنا ایلین معمار باشینک قبریدر اسمی سنقر کمنه در و صحن مسجدده
اولان قبر مدینهٔ منوره بکلرندن بر کمسنه نک قبریدر اشرافدن ایکی
بو حقیر دیر که حضرت حمزه رضی الله عنه نک باشلری اوجنده
اولان قبر حرمین شریفین حاکمی اولان شریف حسن بن ابو نمی اوغللرندن
سید عقیل نام کمسنه نک قبریدر بو ذکر اولنان اوچ قبر قبور شهدا
دکلدر والله اعلم ● النبی ص احد طاغینک
فضیلتنی بیاننده در ● و دخی یاننده اولان شهدانک فضیلتی
بیاننده در ● مرویدر که حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
احد طاغنی کوردکده بیوردیلر که اشبو طاغ بزی سور و بز دخی آنی
سورز احادیث شریفه دن معلوم اولان بودر که حضرت رسول اهل سفردن
رجوع ایلدکده بو کلامی کرات ایله بیورمشلردر اما امام احمدک
مرویدر که احد طاغی جنت طاغلرندندر طبرانی نک کبیرنده مرویدر که
پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که بو طاغ بزی سور و بز دخی
آنی سورز و دخی بیوردیلر که بو طاغ جنت قپولرندن بر قپو اوزرنده در
و دخی مرویدر که دورت طاغ جنت طاغلرندندر بری احد طاغیدر

احد طاغی قبور شهدا بیانلرندهدر

بزی سوره و بزدانی آنی سوررز و بر دخی ورقان طاغیدر و بری
دخی طور طاغیدر و بری دخی لبنان طاغیدر احد طاغینك
وجه تسمیه‌سی یالکز اولدوغیچون در یا خود اهلی موحد اولدوغی
اوچوندر والله اعلم احادیث شریفه‌ده واقع اولان محبتك حقیقته
محمول در زیرا حق تعالی حضرتلرینك قدرتنده در که طاغده
محبت خلق ایلیه ممکناتدر اول قبیلدن نته کیم سویلمك قوتن خلق ایدوب
تسبیح ایدر حقیقته حمل ایلمك مؤیددر جنتده موجود اولمغی
زیرا حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم المرء مع من احب دیو
بیورمشلردر دخی خطاب مستطاب رسول صلی الله علیه وسلم
اکا وقت اضطرابده اسکن یا احد دیمکله دلالت ایدر معنای
مذکوره زیرا خطاب و سویلمك ذوی العقوله مخصوص در
دخی هیچ کمسنه انکار ایلمامشدر جماداتك اتصافنی انبیا
علیهم السلام استوانه حنین کبی که پیغمبر صلی الله علیه وسلمك
مفارقتی ایچون واقع اولمشدی و غیر ذلك و دخی مرویدر که
حضرت موسی قرنداشی حضرت هارون علیهما الصلوة والسلام
احد طاغنده بر شعبده مدفوندر که شعب هرون دیمکله معروفدر
اما بو روایتده استبعاد اولنمشدر زیرا مفسرلر تیه‌ده دفن اولندی و غیره

متفق

متفق درلر نته کیم ذکری مرور ایلمشدر اما شهداء احد فضیلتلری
رضی الله عنهم ابو داود و حاکمدن مرویدر که پیغمبر صلی الله علیه وسلم
بیوردیلر که قرنداشلریکوزه احد طاغنده دکجدیکده
حق سبحانه و تعالی ارواح طیبه‌لرین بیشل قوشلر الجنده قویوب
جنتك انهارندن و جنت یمشلرندن ایچوب تنعم اوزره اولورلر
حدیث طویلدر آخرنده بیوردیلر پس بو آیت کریمه شهدا حقنده
نازل اولدی ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا
بل احیاء عند ربهم یرزقون دخی مرویدر که پیغمبر
صلی الله علیه وسلم شهداء احد اوزره سکز ییلدن صکره نماز قلوب
صاغ کمسنه‌لر ایله وداع ایدر کبی وداع ایلدی دخی روایت اولنور که
پیغمبر صلی الله علیه وسلم هر ییل باشنده بر شهداء احدك
قبرلرینه وارووب بویله بیوررلردی السلام علیکم
بما صبرتم فنعم اجر العاملین دخی مرویدر که السلام علیکم
بما صبرتم فنعم عقبی الدار بیوررلردی و دخی مرویدر که حضرت
فاطمة الزهرا رضی الله عنها حضرت حمزه‌نك قبر شریفنی زیارت ایدردی
مرمت و اصلاح ایدردی حتی قبر شریفی اوزره علامت ایچون
بر طاش قومش ایدی دخی مرویدر که حضرت علی رضی الله عنه بیوردی که

حضرت فاطمة الزهرا رضي الله عنها هر جمعه ده حضرت حمزه قبرینی زیارت
ایدوب اندە نماز قلوب اغلردی دیمی مرویدر که حضرت فاطمة الزهرا
رضي الله عنها ایکی کون واوچ کونده بر کره قبور شهداء احدی زیارت
ایدوب اندە نماز قلوب دعا ایدوب اغلردی بو منوال اوزره ایدی
تا آخرته انتقال ایدنجه امام بیهقی دلائل نبوتده روایت ایدر که رسول
صلی الله علیه وسلم قبور شهداء احدی زیارت ایدوب بیوردیکه
حق تعالی یه خطاب ایدوب یا رب بن که سنک قولک و پیغمبرک ایدم
شهادت ایدرم که اشبو طایفه شهدادر هر کم بونلری زیارت
ایده یاخود سلام ویره قیامته دک بونلر دخی جواب ویررلر که
عطاف دیدیکه بنم خالهم بکا دیدیکه شهداء احدی زیارته ایلدوم
انلره سلام ویردم علیکم السلام دیوب دیدلر که بز سزی بیلورز
نته کم سز بزی بیلورسکوز ما بینکوزده پس بو سوزی استماع ایدنجه
بکا غایت قورقو حاصل اولوب تویلرم اوربلدی ● فاطمه خزاعیه
دخی مرویدر که قزقرنداشم ایله بله حضرت حمزه رضي الله عنه زیارتنه
واروب سلام ایلدکده وعلیکم السلام ورحمة الله دیدکلرین ایشتدک
● معروف مشهوردر که احد طاغی قربنده اولان شهدا وسعدا
یتمش نفردرکه نورلری جمله لرندن بری سید الشهدا حضرت حمزه رضي الله عنه

در ● ودخی قزقرنداشی اوغللری عبد الله بن جحش ومصعب بن
عمیر رضي الله عنهما دخی مرویدرکه حضرت حمزه رضي الله عنه کوچک قزل
طاغ آلتنده که وادی اورته سنده در اول محلده شهید اولوب
همان یرنده دوشوب قالدی مزبور اوق آتجیلر مکانلری ایدی
اندن صکره پیغمبر صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک امر شریفلری ایله
مکاندن قالدروب کوتوروب قبر شریفلری یرینه کتوردیلر ●
پس رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بردۀ مطهره لرینه قویوب
مصعب بن عمیری دخی بر آخر برده یه قویوب ایکیسنی بر قبرده
دفن ایلدیلر ● بعض روایتده عبد الله بن جحش ایله بله شهید اولوب
قبر واحدده مدفونلر اولدی بر روایتده مصعب وعبد الله
رضي عنهما حضرت حمزه ایچون بنا اولنان مسجد آلتنده دفن اولندیلر
بعض حضرت حمزه ایله بریسی دفن اولندی اما احتیاطا اوچنه
دخی سلام ویره لر دیشلر والله اعلم ● ودخی سهیل
بن قیس رضي الله عنه در که حضرت حمزه رضي الله عنه نک قبر شریفلری
جانب شامیسنده احد طاغی ایله قبر شریفلری آلتنده مدفوندر
ودخی عمرو بن الجموح وعبد الله بن عمرو بن حزام دیرلر رضي الله
عنهما موطاده مرویدر که ایکیسی بر قبرده سیل اوغراغنده دفن اولنوب

سیل مکانلرین بوزوب قبرلرین آخر یره تغییر ایلمک استیوب
قبر شریفلرین آچوب میتلرینی شویله بولدیلر که کویا هنوز
شهید اولنمشلردر حتی انلردن بری مجروح اولوب مبارک
النی جراحتی اوزره قویوب دفن اولنمش ایدی کوردیلر که دخی
اول حالت اوزره در مبارک الی جراحتی اوزرندن قالدردیلر
کنه یرینه عودت ایلدی شهید اولدقلری زمانده قبرلرینی
قازوب کوردکلری زمانه کلنجه قرق التی یل اوتمش ایدی
والله اعلم بر روایتده دیرکه مجروح اولان عبدالله درکه الی
جراحتی اوزرینه قومش ایدی اوزرندن قالدردقلرنده یرینه
قان کلوب ارکلدی قرق التی یلدنصکره بو حالت اوزره ایدی
واقدی ایدر که عمرو بن الجموح ایله بر قبرده در خارجه بن زید
وسعد بن الربیع ونعمان بن مالک وعبدالله ابن الحسحاس رضی الله
تعالی عنهم ودخی دیمشلردر که ابو ایمن وخلاد بن الجموح رضی الله عنهما
بر قبرده دفن اولنمشلردر پس مزبورلره دخی سلام ویرمک
کرکدر مذکورلرک قبر شریفلری یری حالا ظنا وتخمینا اول مکانده
سیلی غربیسنده بر بوجه بر یرده در انلره یقین قبله جانبنده
عینین مجراسیدر اما شهداء احد رضوان الله تعالی علیهم اجمعین کلیا قبسنده

قبر شریفلری معلوم دکلدر لکن ظاهر و متبادر اولان بودر که
اول محلده حضرت حمزه رضی الله عنه نک مزار شریفلری نوا
حیسنده اولانلر ابو سعید خدری دن مرویدر که رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که شهداء احددن هر کیمکه
نقل اولندی مدینه منوره یه هر نه مکانده که وفات
ایدرسه آنده دفن اولنه پس بابام مالک بن سنان رضی الله
عنه که نقل اولنان شهدادن ایدی اصحاب عبا
یاننده وفات ایدوب آنی اول محلده دفن ایلدک اصحاب
عبادن مراد پشت عبا صتان کهنه لردر ودخی مرویدر که
شهداء احددن بعض کمسنه لر بنی سلمه مقبره لرنده دفن
اولندیلر وعبدالله بن سلمه والمجذر بن زیاد که شهداء
احددندرلر قباده دفن اولندیلر رافع بن مالک
زرقی بنی زریقده دفن اولندی والله اعلم

التنجی باب ـــــ مدینه منوره نک
مبارک قیولری وغراس وعینین وحضرت پیغمبر صلی الله علیه
وسلمه منسوب اولان صدقات بیاننده در بو باب
ایکی فصل اوزره مشتملدر اولکی فصل مدینه منوره ده

مطلب بئر اريس

اولان مبارك قيولر بياننده حروف هجا اوزره ترتيب
اولنوب بيان اولنمشدر • بئر اريس • جليس وزنيله كه
يهودن بر دهقانه منسوبدر اريس شام لغتي ايله
دهقاندر صحيح مسلمده احاديث مشهوره ايله ابو موسى
اشعرى حديثي نقل اولنمشدر كه ابو موسى اوندن ابدست آلوب
طشره چقمش ايدي كه كوردي رسول صلى الله عليه وسلم
بئر اريسده ابدست الوب قيو اوزره اولان اغاج اوزره
اوتوروب مبارك ايافلرين قيو ايچنه صارقتمشلر ايدي كه
حضرت ابو بكر الصديق وحضرت عمر وحضرت عثمان رضي الله
عنهم برى برى اردنجه كلوب هر برى بعد الاذن جنت ايله
مبشر اولوب حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلمك حضور
شريفلرينه كلديلر اما حضرت رضي الله عنه يه جنت ايله مبشر
اولدوغندن غيري محنتلر چكوب زماننده واقع اولان فتنه بودر
دخي خبر ويرديلر بو بابده واقع اولان حديث طويلدر حاصل
معناسيدر خصوص حديث شريفه مطلع اولمق مراد اولورسه
تاريخ عربيه مراجعت اولنه صحيح بخاريده انس رضي الله عنه دن
مرويدر كه پيغمبر صلى الله عليه وسلمك مبارك خاتملري مبارك

برمقفلر

برمقفلرنده ايدي اندن صكره حضرت ابا بكر الصديق رضي الله عنه نك
مبارك اللرنده ايدي اندن صكره حضرت عمر رضي الله عنه نك مبارك
اللرنده ايدي اندن صكره حضرت عثمان رضي الله عنه نك مبارك
اللرنده ايكن بر كون بئر اريس اوزرنده اوتوروب مبارك خاتم
حضرت عثمان رضي الله عنه نك اللرندن ايكن ناكاه خاتم قيو ايچنه
دوشدي حضرت انس رضي الله عنه ايتدي اوچ كون حضرت عثمان ايله
بله بئر اريس اوزرينه كلوب آنده اولان صويي جميعا چقاروب كمال مرتبه
آرايوب تفحص ايلدك خاتم شريف بولنمادي • بئر اعواف • صدقات
نبويه نك بريدر مرويدر كه پيغمبر صلى الله عليه وسلم اول قيونك
اوزرينه اوتوروب ابدست آلوب ابدست شريفلرندن صو اول
قيونك ايچنه افراغ ايدي قيونك ايچنده كي اولان ديوار كه اكا صو سيلان
ايدردي انده اولنلر توب بشلجي اولنديدي الى يومنا هذا ايشيلي
چمندر • مرويدر كه پيغمبر صلى الله عليه وسلم بر خرمه طلب ايلدي
اول خرمه قاچمش ايكن اعواف ايله شطبيه آر العنده بر طاش خرمه دوا يا عنه
طوقنوب خرمه دوشوب رسول صلى الله عليه خرمه نك شوشوق اول طاشه
دعا ايدوب مبارك اياقلرني دكدرديلر بو طاش حالا بئرك اوكنده
ناس آنى زيارت ايدرلر اما بو حقير اول طاشي بلمزم اما اعواف ده

مطلب اعواف صدقات نبويه دندر

بر بولدی جزع واردرکه قبله‌سی ربوع وشامیسی خافه‌در وشطیه حالا
معروف دکلدر احتمالدرکه قدیم الزمانده معروف اولان طاشلق یری
شویله دیمشلر والله اعلم • بئر أنّا ضمّ همزه ایله وتخفیف نون ایله
یاخود فتح همزه وتشدید موحده ایله حنّی وزننجه اوزره روایت
اولنمشدرکه رسول صلی الله علیه وسلم بنی قریظه‌یی محاصره ایلدکده
جادرلرینی بئر أنا اوزره قورمشلردی • وآنده اولان مسجده غار قلوبن
اول قیودن صو ایچدیلر واول قیو یاننده اولان تبلر آغاجنه دابه‌لرین
باغلمشلر ایدی صاحب تاریخ دیرکه اشبو قیو حالا معروف دکلدر
بئر انس بن مالک • رضی الله عنه‌دن روایت پیغمبر صلی الله علیه وسلم انسک
منزلنده اولان قیویه مبارک توکرکلرین برقمشلر ایدی پس اول قیونک
صوینی بر مرتبه واردیکه مدینهٔ منوره‌ده اندن طاتلو ولذتلو صو
بولنمازدی اشبو مبارک قیو حقنده بو حدیث شریفدن غیری نیجه
احادیث دخی روایت اولنمشدر صاحب تاریخ دیرکه ابن شبه بیان
ایلمشدرکه دار انس بنی جدیله ایدی دخی دیرکه کلامندن مخلص اولنور که
راجح بودرکه مزبور قیو حالا رباطیه دیدکی ایله معروف مشهوردر که
عینلر رباطی اوزره وقفدر رومیه دیمکله معروف اولان باغچه‌نک
جانب شامیسنده در صوی غایتله طاتلودر الله اعلم • بئر اهاب

مرویدرکه پیغمبر صلی الله وسلم اول قیو اچنه مبارک توکرکلرین
برقمشدر ودخی مرویدرکه رسول صلی الله علیه وسلم بئر اهابه کلوب
بیوردیکه یقین در بنیان یعنی معمور اولور بو یره ایرشه کمرکه غریبه‌ده
ارباب سیر کلامندن مستفاد اولان بودرکه اشبو حالا بئر زهم دیمکله قیوصی
معروفدر حدیقه‌نک دیوار قبلی طرفنده بنا قدیمدن اثرلری
کورنور ظاهر بودرکه اول بنا اسمعیل بن الولید بن هشام مدنی
قصری اثرلری اوله زیرا مزبور اسمعیل اول قیونک نصفنی اشترا ایلمش ایدی •
مطوی درکه اول قیونک صوینی اطراف عالمه تبرکا اهالی مدینه
منوره نقل ایدرلر نته کم اهالی مکهٔ مکرمه زمزم شریف
صوینی نقل ایدرلر • بئر البصّه • ضمّ موحده ایله وتخفیف
صاد مهمله ایله نته کم اهالی مدینهٔ منوره دلرنده شایع
ومستعملدر • امّا مجد لغوی تشدید صاد ایله ضبط ایلمشدرکه
بصّ الماء رشح معناسنه • ابو سعید خدری رضی الله عنه‌دن مرویدرکه
پیغمبر صلی الله علیه شهدای احدک اهل مدینه وعیاللرینه کلوب تسلیهٔ
خاطر وتعهد ایدرلر ایدی • برکون ابو سعید خدری رضی الله عنه
یاننه کلوب بعد الکلام بیوردیکه یا ابا سعید هیچ سدر وارمیدر
که جمعه کونی اونکله باشمی یویوب اسرم بو مانندم یکی واردر یا رسول الله

پس بو مقدار سندر آلوب حضرت رسول صلی الله علیه وسلم ایله
بیر بصّه یه کلدکده حضرت اول قیودن بر نره مبارکده باشلرین
یویوب حالا بو غسنده حاصل اولان آب زلالی کرچه انلره شفا ویروب
قیو ایچنه براغدیلر اشبو قیو قبا بولنده بقیع شریفه یقین در زرکوبی
بن صالح انده اولان آطم سقیفه برنده بر منزل یاپوب و قیو ایچنه
صو ینمکه نردبان ایلدی و اول قیو اولدوغی باغچه‌ده شیخ خدام
ریحان نام بدری شهابی فقرایه صادروب وادا اوزره وقف ایلمشن ایدی
والله اعلم • بئر بضاعة • مشهور و معروف قیودر ضمّ با ایله
کسر دخی منقولدر ضاد معجمه مهمله دخی دینلمشدر یعنی مهمله ایله اعزنده ها
اشبو قیو بئر حا نام قیونک جانب غربیسنده در جهت شمالنده باغچه‌ده در
ابو سعید خدری رضی الله عنه دن مرویدر که دیدی پیغمبر صلی الله
علیه وسلمدن ایشتدم کندولره اعلام ایلدکلری حالنده که بضاعه
قیوسنده صو ینوزسز صو کتورلر بو حال بودر که اول قیو ایچنه حیض نفاس
بزلری و ادم نجاستی براغورلر دیدی • حضرت پیغمبر علیه السلام بیوردی که
صو مطهردر یعنی پاکدر ایله مجیدر آنی هیچ نسنه مردار ایلمز بر روایتده
الا طعمنی و قوقوسنی و رنکنی تغییر ایلدرسه مردار در • و دخی مرویدر که پیغمبر صلی الله
علیه وسلم اول قیو حقنده برکت ایله دعا ایلمشدر • و بر غیری حدیث

بئر بضاعة

شریفده مرویدر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اول قیوده ابدست آلوب
صوینی قیویه دوکدیلر و دخی مرویدر که حضرت صلی الله علیه وسلم عهده
زمان شریفلرنده اول قیو صوینه شفا ایچون مریض اولانلر کندولرن غسل
ایدروب شفا بولورلردی اشبو قیو ایکی باغچه اراسنده در که ایکیسی
شاهین کتخدا نام شیخ خدام صاتون آلوب ایکیسنی بر ایدوب اول
قیو یاننده مسجد و برکه بنا ایلمشدر بو حقیر دیر که مزبور
باغچه حالا اینه وقفدر والله اعلم • بئر جاسوم • جیم ایله
دخی دینمشلر مرویدر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مزبور قیودن
ایچوب باغچه‌ده نماز قلمشلردر اشبو قیونک صاحبی ابو الهیثم
بن تیهاندر صحابه دندر رضی الله عنه فامّا حالا اول قیو معروف دکلدر
والله اعلم • بئر جمل • دوه معناسنه در وجه تسمیه‌سی اول قیویه
بر دوه دوشوب اولدوکیدر یا خود اول قیونک قزلقنه نادک
اسمی ایله تسمیه اولنمش اوله آنده کی اسمی جمل ایدی دخی مرویدر که عبد الله
بن رواحه دن و اسامه بن زیددن رضی الله عنهما دیمشلر که پیغمبر صلی الله
علیه وسلم بئر جمل جانبنه روانه اولوب بز دخی آرد ایچنه واروب رسول
صلی الله علیه وسلم ایچرو کیروب بلال دخی کندو ایله بله کیروب بز طشره ده
طوروب حقد قلرنده بلالدن سؤال ایلدک دیدی که پیغمبر صلی الله علیه وسلم

آبدست آلوب خفیتن اوزرینه مسح ایلدیلر ویره‌لری اوزره بئر
مزبور ردی‌یاننده نماز قلدیلر بعضیلر دیرکه اشبو قیو جرف ناحیه‌سنده
وادی عقیق منتهاسنده‌در اما صاحب تاریخ دیرکه صوابی بودرکه
اول قیو بقیع نواحی‌سنده اوله والله اعلم بئر حا فتح موحده و کسری
دخی مرویدر فتح را و ضم ایله همزه مدی ایله دخی لغتدر ثانی
لغت یتعلی وزنی اوزره‌در بر احددن شتوف آچوق بر معناسنه
بو حقیر دیرکه بو تقدیرجه بئر حا دیمک مناسبدر تا سیاق
کلامه موافق اوله والله اعلم مرویدرکه انصاردن ابو طلحه‌نک
مالی و باغچه‌لری چوق ایدی فاما سوکلو باغچه‌سی بئر حا ایدی
اشبو قیو مسجد شریفک جانب قبلی‌سنده واقع اولمشدر پیغمبر صلی الله
علیه وسلم اول قیویه وارروب صوینی ایچوب باغچه‌نک کولکه‌سنده
کولکه‌لنوردی و دخی مرویدرکه ابو طلحه اول باغچه‌یی اقرباسنه وقف
ایلمش ایدی انلر بو بابده عناد ایله ولدقده جواب ویروب دیدیکه
برصاع خرمایی برصاع اقچه‌یه صاتیه‌یمی بطریکی کلامنده دیرکه
بو قیو مدینه منوره حصارینک جانب شمالنده واقع اولمشدر
آنوکله حصار اراسنده یول فاصله‌در حالا نوبیریه دیمکله معروفدر
زیرا اول باغچه‌یی نوبتی خاتونلردن بر خاتون صاتون آلوب مدینه

منوره

منوره اولان فقرا ایچون وقف ایلمشدر والله اعلم • بئر حلوه
حاء مهمله ایله مرویدرکه رسول صلی الله علیه وسلم اول قیوده یاننده
اولان اغاج کولکه‌سنده قیلوله بیورمشلر اما حالا معروف
دکلدر • بئر ذرع ذال معجمه ایله مرویدرکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم
بنی خطمه‌یه کلوب بر خاتون نجدک اونده نماز قلوب اندن صکره
مسجد بنی خطمه‌ده نماز قیلوب آندن صکره انده اولان ذرع نام قیویه
اوغرایوب قیو اوزرنده اولان اغاج اوزره اوتوروب تازه
آبدست آلوب مبارک توکرکلرین قیو ایچنه براقدیلر قیوده آبدستی
و توکرکی برقچ نجه کره روایت اولنمشدر فاما بو قیو حالا معروف دکلدر اخبار
قریه بنی خطمه ماجسونیه قربنده‌در والله اعلم • بئر رومه
راء ضمه‌سیله همز ایله دخی مرویدر بعد الرالحدیث شریفدرکه
حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیورمشدرنکه کیمدک قیوی
مزینی قیوسی یا عثمان آنی صاتون آلوب وقف ایله دیو بیورمشلرکه
حدیث آخرده مرویدرکه نکه کیمدک حفره رومنی حفره‌سی یعنی
بئر رومه پس حضرت عثمان رضی الله عنه ایشیدیجک قیونک
نصفنی یوز دوه‌یه صاتون آلوب اول قیودن صو آلورلر ایدی
صاحبی کوروب بلدیکه قیونک صویی الیسلمیون آلکی حالی اوزره

قالمشدر بيس نصفني دخي آزه جوق بها ايله حضرت عثمان رضي الله
عنه يه صاندي حضرت عثمان دخي آلوب وقف ايلدي اول قيو حقنده
چوق احاديث شريفه ذكر اولنمشدر جمله دن بري بودر كه مهاجرين
رضي الله عنهم مدينهٔ منوره يه كلدكلرنده صويندن اصلا حظ
ايلميوب بئر رومه دن ثمن كثير ايله صو صاتون آلوب ايچرلردي پس
رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلري اول قيونك صاحبنه بيورديلركه
بو قيويي جنت عينلرندن بر عين ايله بزه بيع ايله اول قيو صاحبي
ديديكه يا رسول الله بنم اول قيودن غيري ملكم يوقدر حضرت
عثمان رضي الله عنه آني ايشدجك اوتوز بش بيك درهم صاتون آلوب
عامهٔ ناسه وقف ايلدي اشبو قيو جاهليت زماني قيولرندندر قوم
مالدن تبع ايچون حفر بو قيودن صو چكلمشدر وادئ عقيق منتهاسنده در
سيللر جمع اولدوغي يرده واقعدر بو قيو هر اولوب طاشلري
ايچنه دوشمشدي مكهٔ مكرمه ده قاضي اولان محب الطبري بيك بيوز
تاريخنده اول قيويي احيا ايدوب تجديد ايلمش ايدي بو قيو دخي بوكه
سنه اربعه بعد الالف تاريخنده مدينهٔ منوره ده شيخ الحرم سلحدار
امير اغه زاده ناظر النظار خليفهٔ زمان سعادتلو كتخدا محمد اغا حضرتلري
وكيل مطلقي اولان ثالث الحرمين مرحوم عمر افندي اول قيونك اطرافني

معمور

١٨٤

معمور و عجله جوانبني زراعت ايله وساير اشجار ايله باغچه و بستان
ايليوب و ياننده مسجد بيل اوبر كوچك بركه بنا ايدوب مسلمانلر
منتفع اولورلر ايدي جزاه الله تعالى خيرا جزيلا و جعل الله تعالى
في قبره سراجا و منيرا اوچ بيل مقداري بو منوال اوزره معمور اولوب
صكره مرحوم عمر افندي آخرته انتقال ايلدكده حرم شريف نبويده
خدمت ايدن طواشي اغالرينك بعضلري بزه وقفدر ديو باطل احوال
دعوى و غلو ايليوب او آيام مدينهٔ منوره قاضيلكي اولان
احمد بن حسين نام كمسنه كه مرحوم سلطان قايتباي وقفنده كرالري
زياده اولورسه و زياده ايدنه لعنت ايتمش ايكن بو لعنتلري قبول
ايليوب اوقاف قايتباي وسائر وقفلرك كرالرين زياده ايليوب
لعنتلري كندو نفسنه قبول ايدوب فقراء و ضعفاء جيران
حبيب الله صلى الله عليه وسلمك كوزلري ياشني و دردمندلرك
بد دعالرين الدوغندن غيري بو قيونك خراب اولوب و اطرافنده
اولان باغچه سيني نابديد ايليوب بتقدير حكم ايليوب كيتمش سبع بعد الالف
تاريخنده كنه خراب و ويرانه ايلديلر بئر السقيا ضم سين مهمله و سكون
قاف ايله احوالي مجملا مسجد سقيا ده ذكر اولنمشدر ام المؤمنين
عايشه رضي الله عنها دن روايت اولنور كه حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلم

ايچون

[illegible]
صح

بیر سقیادر طتلو صو کتوررلر ایدی بو بابده احادیث کثیره واردر
اولمشدر مرویدرکه اشبو قیو مطری قوتلی اورر نقا نام موضعدن
آخرندر که بیر علی جانبنه متوجه اولان تکزندن صول جانبنده
واقع اولور بر اوپلمش طاش ایچنده در خراب ومعطل اولمشدر ایکی
اما فقرا محمدن بیر غزیدیو زسکز تاریخنده تجدید وتعمیر
ایلدی انوکیبی بیر اعجام دیمکله معروفدر حقنده روایات
مختلفه واقع اولمشدر مراد اولنورسه تاریخ عزمی یه مراجعت اولنه
بو حقیر دیرکه اول قیو حالا بئر مصر دیمکله معروفدر والله اعلم
بئر عقبه • بعضیلر دیرکه بو قیو شول قیودر که حضرت پیغمبر صلی الله
علیه وسلم وحضرت ابوبکر الصدیق رضی الله عنه اوزرنده
اوزرنده اوتوررب مبارک ایاقلرین قیو ایچنه صارقتمشلردر ایکی
لکن مشهور اولان بودرکه بو قصه بئر اریس ده واقع اولمشدر
اگر ایکسنده ده واقع اولدی ایر قضیه متعدد اولمق لازم گلور
والله اعلم بو فقیر دیرکه جایزدرکه بئر اریس وبئر عقبه بر اوله
بر قیو ایکی اسم ایله تسمیه اولنمق مقولهٔ سندن اولور بو تقدیرجه
قضیه متعدد اولمق لازم دگل والله اعلم • بئر ابی عنبه
عنبه واحدر اوزم معناسنه در مرویدرکه بدر غزاسنه

کیده جک

کیده جک عسکر اسلامی حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم
اول قیو یاننده یوقلمه ایلدوب کوچکلری اولانلری گیرو یه
دوندردی اشبو قیو بیر وردی دیمکله معروفدر والله اعلم
بئر عهن • کسر عین مهمله ایله وسکون ها ایله بویانمش
صوف معناسنه دیرلرکه بو قیو عالیه ده در یعنی مدینه نک
منورهنک قبله جانبنده اولان جانبنده درکه قبا ونواحی سندن
عبارتدر اول مکانده زراعت ایدرلر اول قیو یه یقین سدر
اغاجی واردر دیرلر فاما حالا سدر اغاجی یوقدر اشبو قیو
عوالیده معروفدر صویی غایتله طتلودر وطاغده در دیو
منقولدر صاحب تاریخ دیرکه بکا بعد التامل ظاهر اولان بودرکه
بو قیودن صکره ذکر اولنجاق قیو که بیسیره در بئر عهن در والله اعلم
بئر غرس • ضم عین معجمه ایله وسکون را ایله بعضیلر فتحه تحریک ایله
تحریر وزنی اوزره دیمشلر بئر اغرس دخی دیمشلر اشبو قیو مسجد قبانک
جانب شرقیسنده شماله مایل مسجد قبادن بر میل مقداری
ایراقچه واقع اولمشدر مرویدرکه رسول صلی الله علیه وسلم
ایچون مزبور قیودن صو بنکز کتورلردی ایدی انس رضی الله عنه دن
مرویدرکه دیر ایدی بکا بئر غرسدن صو کتوردک زیرا گوردم

رسول صلى الله عليه وسلم مزبور قيودن صوانجيلر دي وكيلي سـ
آورلر ايدي و دخي امير المؤمنين علي رضي الله عنه مرويدر كه
پيغمبر صلى الله عليه وسلم سويردي كه هر كيجه كه بن آخرته انتقال
ايدم بني قوي يوم غرس قيوسندن يدي قربه صو ايله يويه سكوز
اشبو قيو قباده اولور پيغمبر صلى الله عليه وسلم اندن صوايچورلردي
بو معنا طرق متعدده ايله وارد اولمشدر حقنده نيجه احاديث
شريفه لر روايت اولنمشدر صاحب تاريخ ديركه اشبو قيو خراب
اولدقده خواجه حسين بن شهاب الدين احمد قادانى اول قيوي
صاتون آلوب چوره سنه ديوار ايدوب باغچه ايلدي و قيو ايچون درجه
ايدوب باغچه ايچنه و دخي طشره سندن قيويه يول ايلدي سكز يوز
سكسان ايكي تاريخنده بو حقير ديركه مزبور يول قرن عاشره دك
اول منوال اوزره ايدي قرن عاشرك اواخرنده طشره جانبندن اولان
يولي منع ايلديلر والله اعلم • بئر قراصه قاف و را و صاد
مهمله ايله بعض نسخه لرده عين مهمله در قاف برنده و ضاد معجمه ايله
صاحب تاريخ ديركه كمان ايدرم كه صولري بو اوله جابر بن عبد الله
رضي الله عنه دن مرويدر كه بابام شهيد اولدقده بئر قراصه اصحابي ايله
و باغچه سي ايله و ميوه سي ايله اهل ديوانه عرض ايلدم قبول ايتديلر ابا ايلديلر

بس

بس رسول صلى الله عليه وسلم اصحاب كرامدن رضي الله عنهم بعض
كمسنه لر ايله قراصيه چقوب مبارك توكركلرين بئر قراصه يه ايچنه
براغوب بركت ايله دعا ايلديلر و دخي دعا ايلديلر كه حق سبحانه و تعالى
حضرت عبد الله رضي الله عنه دينندن خلاص ايليه اشبو قيو حالا
معروف دكلدر اما قياس بودر كه مساجد فتح جانبنده اوله
مسجد خربه جهتنده • بئر يسيره ضد عسيره در اولا يسيره دن توكر
مرويدر كه پيغمبر صلى الله عليه وسلم بني امية بن زيده كلوب قيوي
اوزرنده اوتوروب بيورديلر كه بو قيونك اسمي ندر ايتديلر كه
عسيره در • پس پيغمبر صلى الله عليه وسلم بيورديلر كه بويله ديمكز
بلكه اسمي يسيره در ديوب مبارك توكركلرين قيو ايچنه براغوب
حقنده دعا ايلدي • ذكري سبق ايلين بئر غرس اشبو قيودر المقصد
پس بو تقديرجه مبارك قيولر اون طقوز اولدي • و يدي عدده
حصر ايلديكلري مردوددر لكن ابيار نبويه دن مشهور اولان قيولر حالا
يديدر • بري بئر اريس • و بري بئر حا • و بري بئر رومه • و بري
دخي بئر غرس • و بري دخي بئر بضاعه • و بري دخي بئر البصه • و بري
دخي بئر السقيا • يا خود بئر عهن و يا خود بئر جمل ديديكي قيودر اوچ
قول ايله اختلاف ايلمشلردر • نته كم حافظ عراقي احاديث

اجياد تحتنده ذكر اولنان بيرلری قوا اسامی سنده بو نظمی بيورمشدر

إذا رمت آبار النبي بطيبة • فعدتها سبع مقالا بلا وهن •

أريس وغرس رومة وبضاعة • كذا بصة قل بيرحاء مع العهن •

تتمه • مخفی اولمسونكه حالا مدينۀ منوره ده اقان صو نك

اسمی عين زرقادر فاما اول سبی عين ازرق كورك ايدی زيرا اول صو يی

حضرت معاويه امری ايله مروان نام بر كمسنه مدينۀ منوره يه اقتمشيدی

ومزبور مروانك كوزلری كوك اولمغله ازرق ديمكله ملقب اولمشيدی

پس عين زرقاديمه عين ازرق ديمك كركدر والله اعلم •

ايكنجی فصل پيغمبر صلی الله عليه وسلمك وقفلری

بياننده در • زهری رحمة الله عليه ديركه رسول صلی الله عليه

وسلمك اوقافلری جميعا مخيريق نام يهودينك اموالی در كه بنی النضيردن

بر حبر ايدی حضرت پيغمبره ايمان كتورمش ايدی اما واقدی ديركه

مزبور يهودی ايمان كتورمامشدر لكن حضرت رسول عليه السلامه محب

اولوب بعض غزالرده مساعده ايلمش ايدی وفات ايلدكده

مسلمانلر مقبره لرينك بر جانبنده ايله ديلر فاما نمازی قلنمادی

زهريدن مرويدر كه مخيريق نام يهودی جميع اموالنی حضرت پيغمبر عليه السلامه

وصيت ايدوب احد غزاسنده حاضر اولوب كفار ايله مقاتله ايدوب

انده

انده مقتول اولدی رسول اكرم بيوردی كه مخيريق سابق يهوددر سلمان سابق

فارسدر وبلال سابق حبشه در بو حقيرديركه اشبو حديث

شريفدن معلوم اولوركه مخيريق ايمانه كلمش اوله ودخی مثبت نافيه

اوزره راجح اولمق اصلی اقتضا ايدر مخيريقدن اسلامنه حكم اولنه

والله اعلم زهريدن مرويدركه حضرت پيغمبر صلی الله عليه وسلمه

متعلق اولان مخيريق ماللری بونلردركه ذكر اولنور • الدلال

وبرقه • واعواف • وصافيه • ومثيب • وحسنا •

ومشربه ابراهيم درلر • فاما صافيه وبرقه ودلال ومثيب

بونلرك ديوارلری بر برينه متصلدر • اعلای صوريه ديمكله معروف

يرده مروان بن الحكم قصری آردنده كه وادی مهروزدن صو آلورلر

صافيه حالا مدينۀ منوره نك شرقی سنده جزء زهيره ديمكله

معروفدر • دلال اول ناحيه ده قبله جانبنده واقع اولمشدر

معروف باغچه در • صافيه نك جانب قبلی سنده مليكی به نام

باغچه در • يانند مدرسۀ شهابيه يه وقفدر • مثيب اكرچه

حالا معروف باغچه دكلدر فاما مذكور اوچ ديواره متصل ايدوكی

معلومدر • فاما مشربۀ ام ابراهيم عوالی مدينۀ منوره ده

اولان باغچه لرده در مسجد مشربۀ ام ابراهيمده ذكر اولندی • فاما حسنا

قیقی نوآحیه‌سنده بر باغچه‌در بوده وادیء مهروزدن صو آقور
حسنا ضمّ حا و سکون سین مهمله ایله و فتح نون ایله حالا بو اسم ایله
معروف دکلدر اگر حسنا که حادن صکره نون ایله اندن تصحیف ایدرسه ماجشونیه
قربنده جانب غربیسنده معروفدر • صاحب تاریخ دیرکه
ظاهر اولان بودر که حالا حسنا حسینات دیمکله بر معروف
باغچه‌در که جزء دلال یاننده‌در والله اعلم • فاما اعواف
بر باغچه‌در که مدینهٔ منوّره‌نك عوالیسنده بئر اعوافده حدّی
بیان اولندی بوده وادیء مهروزدن صو آقور بو حقیر دیرکه
حسنا ایله اعواف وادیء مهروزدن صو آلنجاق جمله‌سی بر یرده
ذکر اولنمق مناسب ایدی لکن بر محلده ذکر اولنمادوغی یریدر بینه
متصل اولمدوغی اوچوندر والله اعلم • واقدی روایت ایدر که حضرت
رسول صلی الله علیه وسلم هجرتلرندن صکره یدنجی یلده بو یدی باغچه
وقف ایلمشلر ایدی والله اعلم • فاما حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم
مبارك اللری ایله غرس ایلدکلری اغاجلر بیاننده امام جعفر رضی الله
عنه‌دن روایت اولنور که حضرت سلمان رضی الله عنه بنی النضیردن
بر خاتونك قولی ایدی اول خاتون حضرت سلمانی مکاتب ایلمش ایدی
که بدل کتابتنده شرط ایلمش ایدی که حضرت سلمان رضی الله عنه اول خاتونه

بر مقدار

بر مقدار خرما اغاجلری غرس ایلیه • پس سلمان رضی الله عنه حضرت
پیغمبر صلی الله علیه وسلمه خبر ویردکده حضرت پیغمبر دخی سلمانك
اوچون بعض اشجاری مبارك اللریله دیکدیلر اول اغاجلر اول سنه‌ده
یمش ویردیلر اشبو اغاجلرك برنده اختلاف ایلمشلردر
بعضیلر دلال و بعضیلر مثیب و بعضیلر برقه نام
باغچه‌لرده دیمشلر • ظاهر بودر که پیغمبر صلی الله علیه وسلمه دخی
ملکلری اولمازدن اول بو باغچه‌ اول خاتونك ملکی ایمشدر
فائده • بو یدی وقف باغچه که ذکر اولندی حضرت رسول
صلی الله علیه وسلم آخرته انتقال ایلدکلرندن صکره اول
باغچه‌لری و خیبر و فدکدن حاصل اولان اسهمی غزا مالدن
حاصل اولان بر بلوك دوه‌لری حضرت فاطمة الزهرا رضی الله عنها
مراد ایدنوب حضرت ابابکر الصدیق رضی الله عنه‌دن طلب ایلدی
حضرت صدیق رضی الله عنه ویرمیوب بیوردیکه بابا ک پیغمبر
صلی الله علیه وسلمك ایلدوکی نسنه‌نك خلافی ایدرم
دیو جواب ویردی حضرت ابابکر الصدیق رضی الله عنه آخرته
انتقال ایلدکدن صکره حضرت عمر رضی الله عنه اول وقف باغچه‌لری
حضرت علی ایله حضرت عباس رضی الله عنهما یه مشترکا نظارتلرینه

ويروب فاما خيبر وفدكدن حاصل اولان بربلورى دوه لر
ويرمدى مرويدركه حضرت ابابكر الصديق رضى الله عنه
لا نورث ما تركنا صدقة حديث شريفيله عامل اولوب
اول وقفلرى اولاد نبى عليهم السلام ويرمدى وقفى مرويدر
حضرت على رضى الله عنه وحضرت عباس رضى الله عنه بو حديث
شريفه معترف ايكن اول وقفلرى طلب ايلديلر فاما طلبلرينه
سبب ملكلرى اولمغيچون ذكر اولنديلر بلكه همان اول وقفلره
ناظر ومتولى اولمق ايدى فاما حضرت ابابكر الصديق رضى الله عنه
نك نظر عاليه لرى اقتضا ايلديكه نظارت وتوليت خليفه يه
مفوض دراينوكيچوندركه امير المؤمنين عمر رضى الله عنه اول وقفلرى
حضرت على رضى الله عنه يه وحضرت عباس رضى الله عنه يه ويردكى
زمانده انلر ايله شرط وعهد ايلديكه حضرت رسول عليه السلام
وحضرت ابابكر الصديق رضى الله عنه نه وجهله تصرف ايلديلرسه
انلردخى اول منوال اوزره تصرف ايده لر انده نصكره اول وقفلر
حضرت على رضى الله عنه تصرفنده ايدى انده نصكره حضرت امام حسن
متصرف اولدى رضى الله عنه انده نصكره امام حسين رضى الله عنه تصرفنده
ايدى انده نصكره على بن حسين رضى الله عنهما تصرفنده ايدى انده نصكره حسن

حسن رضى الله عنهما تصرفنده ايدى انده نصكره زيد بن حسن
رضى الله عنهما تصرفنده ايدى انده نصكره عبيد الله بن حسن رضى الله
عنهما تصرفنده ايدى بنى العباس رضى الله عنهم خلافتلرينه
كلنجه انده نصكره بنى العباس متصرف اولديلر والله اعلم

يدنجى باب حضرت پيغمبر صلى الله
عليه وسلم سفرلرده وغزالرده نماز قلدقلرى مسجد
شريفلرك بياننده در بو باب اوچ فصل اوزره مشتملدر

فصل اول پيغمبر صلى الله عليه وسلم مكه مكرمه يه
كيدركن سلوك ايلدكلرى يولده واقع اولان مساجد شريفه لر
بياننده دركه مزبور يولده طريق انبيا عليهم السلام ديرلر
مخفى اوليه كه اشبو يولده روحا نام مكانده مسجد غزاله نام مكان
شريفدن صكره متعارف ومشهور اولوب حنيف وصفرا ويدر نام
اماكنده اوغرامزلر بلكه مسجد غزاله دن كچوب وادى نازيه
نام يره وارنجاق صول جانبنه دونوب قبله جانبنه طوغرو كيدرلر
مسجد الشجره بو شجره بر مغيلان اغاجيدركه ذو الحليفه ده
يعنى على قيوسى نام يرده حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلم مزبور اغاجك
كولكه سنده اينر ايدى اشبو مسجده ذو الحليفه مسجدى دخى ديرلر

مسجد الشجره

اهالی مدینهٔ منوره مکهٔ مکرمه یه کیتدکلری زمانده
احرام کیمجدی میقات ایدرلردی مرویدرکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم
ذو الحلیفه ده ایکی رکعت نماز قلوب مبارک ناقه لرینی یاتوروب
بنوب ناقه قالقدقدن صکره بو مسجد قربنده تلبیه ایدرلردی
بو بابده احادیث کثیره وارد اولمشدر مطری دیرکه مزبور
مسجد ذو الحلیفه ده بیوک مسجدرکه غربی شمالی رکننده
مناره سی وار ایدی که طول الزمان ایله منهدم اولدی صاحب تاریخ
دیرکه مزبور مسجد سکز یوز التمش بر تاریخنده تجدید و تعمیر اولنوب
مسجد مزبور قربنده اولکن قبوره درجه احداث اولندی
اشبو مسجدک قبلی جانبنده بر کوچک مسجد دخی واردرکه
بناسی عمریدر مطری دیرکه بعید دکلدرکه حضرت پیغمبر صلی الله
علیه وسلم مسجد صغیرده نماز قلمش اوله والله اعلم

مطلب مسجد المعرس

مسجد المعرس اسدی دیرکه ذو الحلیفه ده ایکی مسجد واردر بری
بیوک مسجدرکه خلق آنده احرام کیرلر و بری دخی کوچک مسجددر
مسجد معرس اولدر اشبو مسجدلرک بر برینه ایراقلقلری بر اوق
آتمی یردر اما سبب مسجد معرسه مزار ایلمشدر ابن عمر رضی الله
عنهمادن مرویدرکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم حج شریفه وغزوه یه

متوجه

متوجه اولدقلری زمانده ذو الحلیفه یه کلوب انده اولان مغیلان
اغاجی التنده که حالا یرنده بیوک مسجد واردر اول محلده نزول
ایدرلرایدی فاما مکهٔ مکرمه دن رجوع ایلدکلری زمانده وادینک
اورتاسنده قونلقده دوه لرینی چوکوروب صباحه دک
استراحت ایدرلرایدی اشبو حدیثک آخرنده درکه اول مکانی
سیل خراب ایلمشدر اول مکانده حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم
واقعه لرنده کوردیکه بطحای مبارکه ده سین دیو خطاب اولندیلر
مسجد شرف الروحا صحیح بخاریده درکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم
مسجد صغیره که شرف روحا مسجدنه یقیندر آنده نماز قلدیلر
اسدی دیرکه سیال نام یردن مسجد شرف روحایه وارنجه
ایکی میلدر و سیال ایله روحا ارالغی اون بر میل یردر و
دخی روحا ایله ملل ارالغی یدی میلدر مطری دیرکه شرف روحا
آخر سیالدر مکهٔ مکرمه یه متوجه اولدغوکز زمانده و مزبور
سیال شول مکاندرکه فرش ملل آنده قطع ایدر سیز یعنی کاروکز
اینوب تمام نام بیوک طاشلقلر جانبنه کلور و مللدن نزول
ایدوب صول جانبنه که قبلیه مستقبل اولورسین سو سیاله ندکه
آخرنده که شرف مذکوردر مسجد اکا قریبدر و اکا قریب قبور قدیمه

قديمه واردر كه مدفن اهل سيا اله ايدي و مسجد باننده اولان
قبور قبور شهدا ديمكله معروفدر احتمال واردر كه اهل
بيت النبوي قبرلري اولا كه سويقه نام يرده ساكن اولورلركن
ظلماً قتل اولنمشلر ايدي والله اعلم مسجد عرق الظبيه
وادئ روحايه نزول ايلدكدن صكره قبله يه متوجه ايكن صول
جانبنه كه بر دره در كلور يول غرب جانبنه دونوب بر طاغ اتكنه
كلنجه صاغ جانبنده زاولو كه كلن مسجد دركه سنوال صاغ
جانبنده واقع اولور قبله سنده بنا وار ايدي دوشوب خراب اولمشدر
مسجد مزبور يرده پيغمبر صلى الله عليه وسلم نماز قلمشلر ايدي
بو مكان عرق الظبيه ديمكله معروفدر جبل ورقان آنده
صولنده واقع اولمشدر ديرلر كه بو مكانده پيغمبر صلى الله عليه وسلم
غزاء بدره كيدر ايكن كفار ايله محاربه يه مشورت ايلمشلردر كه
بو مكاندن روحايه وارنجه ايكي ميلدر صاحب تاريخ ديركه
مزبور مسجد شريفك اثارى حالا موجوددر والله اعلم
مسجد الروحا و افقدر كه حضرت رسالت پناه صلى
الله عليه وسلم غزاء بدردن رجوع ايلدكلري زمانده هيچ بر يرده
قونميوب تا روحايه كلنجه يوروديلر مبارك رمضانك نصفنده

اوبشنجي كيجه سي ايدي كه چهارشنبه كيجه سي ايدي بس روحا
قربنده نماز قلديلر اول زمانده روحاده بر قاچ قيولر وار ايدي
حالا بر قيودن غيري يوقدر والله اعلم مسجد المنصرف
حالا مسجد غزاله ديمكله معروفدر وادئ روحانك
اواخرنده طاغ دبنده در مكهٔ مكرمه يه كيدركن
صول جانبنه كلور فاما حالا خراب اولوب اثارندن غيري نسنه
قلمامشدر مسجد مزبور قربنده صول جانبنه كلور پيغمبر
صلى الله عليه وسلمك مكهٔ مكرمه يه سلوك ايلدكلري يولده
والله اعلم مسجد الرويثه مرويدر كه پيغمبر صلى الله عليه وسلم
مسجد رويثه قربنده كي يولك صاغ جانبنده سرحهٔ ضخمه
كوكنده نزول ايدردي و دخي اسدي ديركه رويثه نك
اولندن مسجد نبوي واردر و رويثه روحادن اوج ميل
قدر يردر قيولري و حوضلري اولوب باغ و باغچه لري وار ايدي
حمراء ديمكله معروف بر بيوك طاغ واردر انكا مقابله ده منزل
خراب اولمشدر والله اعلم مسجد ثنيه ركوبه فتح را ايله
مرويدر كه پيغمبر صلى الله عليه وسلم ثنيهٔ ركوبه نام يرده
نماز قلمشلردر و مسجد بنا ايتمشلردر ثنيه نك صاغ جانبنده

عايشه دركه عقبهٔ عرج ديرلر اندن صكره اوچ ميل مقداري يرده
عرجدر والله اعلم مسجد الاثايه ثاء مثلثه وياء تحتانيه
ايله نوايه وزني اوزره دار رحا اقوالده مرويدر كه سرور انبيا
عليه السلام بر اثايه ده ايكي ركعت نماز قلمشلردر بو مسجد عرجدن
ايكي ميل مقداري ايلرودر والله اعلم مسجد عرج مرويدر كه
سرور انبيا صلى الله عليه وسلم مسجد عرجده قونوب قيلوله ايدوب
نماز قلمشلردر والله اعلم مسجد طرف تلعه بو مسجد عرج آلتنده
مرويدر كه پيغمبر صلى الله عليه وسلم اول مسجدده نماز قلمشلردر
والله اعلم مسجد لحيي جمل اسدي ديركه بو مسجدي طلوبه نام
يره وار نجه بر ميل قدر يردر مرويدر كه پيغمبر صلى الله عليه وسلم
محرم ايكن اول مسجدده نماز قلوب حجامت ايتدردیلر يعني قان
بعض روايتده بو مسجد سقيا نام مسجد ايله ابوا نام مسجد ارالرنده در
مسجد سقيا اسدي ديركه سقياده مسجد واردر كه پيغمبر صلى الله
عليه وسلم انده نماز قلمشلردر بر طاغ كنارنده در وانده طنلو عين
واردر والله اعلم مسجد مدلجه تعهن مرويدر رسول صلى الله
عليه وسلم اول مسجدده نماز قلوب مسجد بنا ايلديلر مسجد سقيا ايله
مسجد تعهن ارالغي اوچ ميل قدر يردر مسجد الرماده بو مسجد ابوادن

حج

ايكي ميل قدر يردر مسجد الابوا روايت اولنور كه پيغمبر صلى الله
عليه وسلمك ابوا نام يرده مسجدي واردر و مسجدك يا ننده
بركه لر و قيولر واردر والله اعلم مسجد بيضه بو مسجد مسجد
ابوادن بش ميل قدر يرده در مأثور مسجددر مسجد عقبهٔ
هرشي بو مسجد عقبه آلتنده در عقبهٔ ابوا نام مسجددن سكز ميل
مقداري يولده در مكهٔ مكرمه ايله مدينهٔ منوره
ارالغنده وضع ايلدكلري علامت اول عقبه دن صكره بر ميل ايچنده
يرده در والله اعلم مسجد بني جحفه دمشلر كه جحفه ده اولان
مسجده مسجد غورث ديرلر وكير وجحفه ده ايكنجي مسجده مسجد آئمه
ديرلر ايكي سي بله پيغمبر صلى الله عليه وسلمك مسجد شريفلريدر
والله اعلم مسجد بغد الجحفه ظاهرا مسجد غدير خم ديمكله معروف
مكاندر مساجد مأثوره دندر مسجد قبر قديد صاحب تاريخ
ديركه اشبو مسجد قديد نام يره قريبدر يولك صاغي يا ننده در
مسجد عقبهٔ خليص عقبه ايله خليص آرالغي اوچ ميلدر عقبه
يا ننده مأثور مسجددر مسجد خليص خليص كوبهٔ مكرمه يولنده
كونجه بر كه ديدكلري مكاندر مشهور و معروف منزلدر كه
انده اقرصو و بيوك بركه و باغچه واردر حالا موجوددر

وف

مسجد عقبه الجحفه

دیرلرکه اول محلده مسجد مأثوره واردر والله اعلم مسجد بطن
مر الظهران اسدکه دیرکه مکۀ مکرمه ایله بطن مرالغی اون
ایکی میلدر حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلمه منسوب اول محلده
مسجد واردر دخی سبیل الجوز برکه واردرکاه اولورکه مزبور برکه
عقیق نام عیندن طولدورلر مرانی دیرکه بو مسجد مسجد فتح
دیمکله معروفدر وادی مردن جموم قریب اولان مکانکه
جمومدن مکه یه ذاهب اولانک صول جانبنده در مسجد مزبور
انده اولان مسیله قریبدر دمشلر والله اعلم مسجد سرف
سین مهمله ایله فتحی وراء کسری ایله ام المؤمنین میمونه رضی الله
عنها اول محلده مدفوندر ودخی سرور کاینات علیه ازکی التحیات
انده آنک ایله جمع اولمشلر ایدی . والله اعلم مسجد تنعیم
میمونه رضی الله عنهانک قبر شریفلرندن اوچ میل افدر یولده در
دیرلرکه مسجد مزبور مأثوره دندر . مسجد ذی طوی عبدالله
بن عمر رضی الله عنهمادن مرویدرکه رسول صلی الله علیه وسلم مدینۀ
منوره دن مکۀ مکرمه یه متوجه اولدقلری زمانده مسجد مزبوره
قونوب کیجه ایله اول محلده یاتوب صباح نمازینی آنده قلوب
مکۀ مکرمه یه داخل اولورلر ایدی ذی طوی مکه ده بین الثنیتین

درکه اهل مکه بین الحجونین دیرلر اول یرده مکه بیوک
بر میر یردر . فصل ثانی ما بین مدینۀ
منوره دن مکۀ مکرمه یه واروب کلنلن معروف ومشهور
اولان طریق عامه راهنده واقع اولان مساجد مأثوره بیانندهدر
جمله دن بری ذات اجدال نام یرده اولان مسجد درکه مضیق
صفراده در . وبر مسجد دخی جبیرتین نام یرده اولان مسجد درکه بو دخی
مضیق صفراده در . وبر مسجد دخی ذفران مدبره در مرویدرکه
پیغمبر صلی الله علیه وسلم ذفران عقبه منتهی سنده نماز
قلمشلردر . ذفران بر معروف وادیدر صفرادن آز چوق
یولده واقع اولمشدرکه سیلی مغرب جانبنه کلور مصر
حجاجی مدینۀ منوره یی زیارت ایدوب رجوع ایلدکلرنده
صفرانک صول جانبنده قونوب مزبور وادیدن ینبوعه روانه
اولورلر . ودخی صفراده بر مسجد در عبیدة بن الحارث بن عبد المطلب
رضی الله عنه بدر غزاسنده مجروح اولوب صفراده متوفی اولوب
اول مسجد یرنده دفن اولندی . ودخی مسجد بدر در که غزای بدر
کونلرنده پیغمبر صلی الله علیه وسلم ایچون باغلدقلری عریش مسجد
مزبور یرنده ایدی مسجد مزبور حالا بدر باغچه لرینه یقین معروفدر

وعين بدر دخي اكا قريبدر دخي مسجد مزبورك قربنده قبله
جانبنده بر غيري مسجد واردر كه اهل بدر مزبور مسجده
مسجد نصر ديرلر اصلي معلوم دكلدر والله اعلم

فصل ثالث حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلمك
مبارك غزالرده نماز قلدقلري مساجد شريفه بيانندهدر
جملهدن بري عصر نام يرده بر مسجددر كه حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلم
خيبر غزاسنه توجه ايلدكلري زمانده اول مسجدده نماز قلمشلردر
ودخي صهبا نام يرده بر مسجددر كه خيبردن قوشلق مقداري
يولدهدر ديرلر كه كنشدن ردّ اولنمه حكايتي كه وقوعي مشهوردر
بو مسجدده واقع اولمشدر دخي خيبر قربنده بر مسجددر دخي خيبرده
شق ونصاه نام مكانلر الغنده كي مسجددر ودخي خيبرده شتر نام
يرده اولان مسجددر اما تبوك غزاسي مساجدي تبوكدن ذي
خشب نام يره كلنجه بر مرحلهدر مدينهٔ منورهدن جمله يكرمي مسجددر
اولدر تبوكده اولان مسجددر ديرلر كه عمر بن عبد العزيز رضي الله عنه
اول مسجدي بنا ايلمشدر ثاني ثنيهٔ مدران نام يردهدر تبوله
مقابل ثالث ذات الزراب مسجديدر كه تبوكدن ايكي كوننده
يولدهدر رابع اخضر نام يرده اولان مسجددر كه تبوكدن درت كوننده

يولدهدر

يولدهدر خامس ذات الخطمي ده اولان مسجددر كه تبوكدن
بش منزل يردهدر سادس باء لا نام يرده اولان مسجددر كه
بعضيلر بولا ديرلر بو مسجد دخي تبوكدن بش منزل يردهدر
سابع كواكب نام يرك منتهاسندهدر بتراء كنارندهدر
ثامن تاركا نام يرك طرفندهدر تاسع ميقاتدن غيري
ذو الحليفه نام يرده بر مسجددر عاشر ذو الحليفه ده اولان تك
خيفه خاء معجمه كسري ايله بر قولده فتح معجمه ايله وبر
قولده جيم كسري ايله وبر قولده حاء مهمله فتحي ايله دورت
قول اولور والله اعلم حادي عشر شوشق نام يرده مسجددر
ثاني عشر حوض نام يردهدر ثالث عشر وادي القراده مسجددر
رابع عشر صعيد قرح نام يردهدر خامس عشر كند وادي القرا نام
يردهدر سادس عشر بني غدرهدر قريهسندهدر سابع عشر رقعه نام
يردهدر وبعضيلر رقمه ديمشلر وبعضيلر سقيا ده ديمشلر
ثامن عشر ذي المروه نام يردهدر مدينهٔ منورهدن اون سكز
بريدلك يولده واقع اولمشدر تاسع عشر فيفا نام يرده
دركه مدينهٔ منورهدن بر كونلك يولدهدر يكرمنجي ذي خشبدهدر
دركه مدينهٔ منورهدن بر مرحله يولدهدر [illegible]

صلی الله علیه وسلمک مساجد متبرکه‌لرندندر مسجد حدیبیه
دخی مکهٔ مکرمه ایله جدّه ارالغندهدر دخی ذات عرقدن
ایکی بچق میل قدر یرده اولان مسجد دخی مسجد جعرانه
درکه وادینک آلتنده‌در مکان متباعدده امّا قریبده
واقع محل مرتفعده اولان بنای قریشه زیرکنه بنا ایلمشکه
پس مساجد مأثوره‌دن دکلدر دخی مسجد لیّه طریقی دیرلر
اشبو مسجد معروفدر وادی لیّه ارالغنده اکا قریب بر طاش
اوزره بر اثر واردرکه دیرلرکه پیغمبر صلی الله علیه وسلمک
مبارک دوه‌لری اباغندن اولمشدر وادی لیّه ایله وادی
طایف ارالغی سکز میلدر والله اعلم دخی مسجد

مطلب مسجد طائف

طائفدرکه پیغمبر صلی الله علیه وسلم طایفی محاصره ایلدکلری
زمانده کندولری ایله بله حرم محترملرندن حضرت عایشه
رضی الله عنها و حضرت ام سلمه رضی الله عنها بله اولمغین
انلر ایچون باشقه باشقه بر چادر قوروب حضرت رسالت
پناه ایکی چادر اراسنده نماز قلمشلر ایدی حالا اول یرده
بر جامع بنا اولنمشدر اول جامعک قبلی کوشه‌سنده حضرت
عبدالله بن عباس رضی الله عنهمانک قبر شریفیدر و مسجد نبوی

علیه السلام

علیه السلام جامع منبرینک صوڭ جانبنده‌در ایکی کوچک قبه‌لر اندنده
که صحن جامعده واقعدر دیرلرکه اول ایکی کوچک قبه
ازواج طاهرات رضی الله عنهن ایچون قوریلان چادرلر
یرینه وضع اولنمشدر والله اعلم معلوم اولاکه اشبو بابده
خیلی جه اختصار واقع اولمشدر یعنی فارسی دلیله ترجمه
ایده عزیزو یکنی ترکی دلیله ترجمه ایدن عزیز اختصار
ایلمشلردر و هیچ بودرکه بو ذکر اولنان مسجد شریفلرک
اکثرینک یرلری مخصوص دکلدر اما فی الجمله ذکر اولنمغه سبب
بودرکه شاید اشتیاقی غالب اولان مشتاقلرک بعضی
توجه ایدوب راسخ کلوب الدال علی الخیر کفاعله مقتضا

نسخه

اشبو حقیره دخی مثاب اوله والله اعلم ۞ اعلم

سکزنجی باب

وادیلر و آطام و بعض اعمال و جبال مدینهٔ منوره
صلی الله علی منورها بیاننده‌در اشبو باب ایکی فصل
اوزره مشتملدر فصل اول مدینهٔ منوره‌نک وادیلری
بیاننده‌در ۞ وادی عقیق اشبو وادینک فضیلتنده
احادیث کثیره واقع اولمشدر فصحا و بلغا و شعرا بو وادینک

مدحنده خیلیجه نسنه سویلمشلردر جمله‌دن بری ابن عمر رضی الله
عنهمادن مرویدر که ایتدی ایشتدم پیغمبر صلی الله علیه و سلمدن
بیوررلر ایدی بو کیجه بر کیمسنه بکا خبر ویردی و دیدی بو مبارك
وادیده نماز قیل ابو غسان ایتدی مدینهٔ منوره‌دن جمع کثیر
بکا خبر ویردیلر که حضرت عمر رضی الله عنه هر قچن استسقاء ایدردی
که وادی عقیق سیلی کلیر بیوررلر ایدی که کلوك کیده‌لوم
اول مبارك وادیه بله کیدوب صوینه الحوب تبرکا
استعمال ایدرلر ایدی انس دخی مرویدر که پیغمبر صلی الله علیه و سلم
وادی عقیق جانبنه نبوب متوجه اولوب سعادتله رجوع
ایلدکلرنده حضرت عایشه رضی الله عنها حضرتلرینه خطاب ایدوب
بیوررلر ایدیکه وادی عقیقدن کلدك بری نه کوزلجدی و مشاق
یردر و صوقی نه کوزلجدر طتلو صودر پس حضرت عایشه
رضی الله عنها ایتدی یا رسول الله نیچون اول وادی شریفه انتقال
ایتمزز حضرت پیغمبر صلی الله علیه و سلم جوابنده بیوردیلر
نیجه انتقال ایدم خلق بو یرده منزللر بنا ایدوب متوطن اولمشلردر
دخی انسدن رضی الله عنه مرویدر که سرور کاینات علیه
اکمل التحیات بکا خطاب ایدوب بیوردیکه یا انس اشبو مطره

اولوب

اولوب بو مبارك وادیدن طولدر که بزی سور و بز دخی
آنی سورز دخی سلمة ابن الاکوعدن رضی الله عنه روایت
اولنور که شکار ایدوب صیداتنه پیغمبر صلی الله علیه و سلمه
هدیه ایلردم کونلرده بر کون حضرت بکا بیوردیکه
قنغی جانبده صید ایدرسن ایدك بن ایتدم ایراق واروب
وادی قنات اوزره یثرب جانبنده شکار ایدرم حضرت
پیغمبر صلی الله علیه و سلم بکا بیوردیکه اگر وادی عقیقده
شکار ایدیم ایدك هر قچن صیده کیدر ایدك سنی کوندروب
بله چقار ایدم و کلدکده سکا قارشو چقار ایدم بو حدیث
شریفلردن غیری احادیث کثیره وادی عقیق فضیلتی
حقنده وارد اولمشدر مخفی اولمسونکه عرصهٔ عقیق
تعیینینده
و حدودی بیاننده اختلاف کثیر و کلام طویل نقل
اولنمشدر که ذکری باعث ملال اولمسون دیو احادیث
شریفهٔ مذکوره ایله اکتفا اولندی مراد اولنورسه تاریخ
عزیه مراجعت اولنه والله اعلم وادی بطحان
پیغمبر صلی الله علیه و سلمدن مرویدر که بیوردیلر وادی
بطحان جنت ترعه‌لرندن بر ترعه اوزرنده‌در ترعه ضم تا ایله

فوقاينده ايله مقامه مناسب معاني سندن روضه‌دن
ياخود درجه ويلخوج قيوو والله اعلم اشبو واديده سيلي
مدينهٔ منوره‌نك منازلي اكثرندن غربي جانبنده مرور ايدوب
حره اوزرندن جفاف نام يره وارر مبدأ ماجشونيه‌يه
قريبدر واخري مسجد فتحك غربي جانبنده‌در وادئ
رانونه دخي ديرلر اشبو واديده سيلي رانجي وادئ
بطحا سيلي ايله بريرده جمع اولورلر وادئ قنات
وادئ شظات دخي ديرلر سلطان تبع مدينهٔ منوره‌يه
كلدكده اول واديده نزول ايلمشلردي قاموسده ديركه
بو واديه اهالئ مدينه وادئ قنات ديرلر دخي قاموسده
ذكر اولندي حرهٔ آتش سدي قربنده بر واديه وادئ
شظات ديرلر اشبو وادي قنات سيلي وجه طائفه‌دن
كلوب رحضيه نام يره دخي قرقرة الكدر نام يره دوكلور
اندن صكره بئر معونه‌يه مرور ايدوب اندن صكره طرف قدوم
نام يره واصل اولوب اندن صكره شهداء جبل احد قبرلرينه
مرور ايدوب تازغايه نام يرده كه سيللر جمع اولدوغي
يرده اولمحلده منتهي اولور بس بو غابه سيلدر كه اكثر طائفه‌دن

جمع اولور ايمش وصيحي حددن تجاوز ايدوب مدينهٔ منوره‌يه محيط
اولور قبله وشام جانبندن نته كيم تاريخ عربيده تفصيلا
بيان اولنمشدر وادئ مذينب ماجشونيه اردنده اولان
فضاده‌در وادئ مهزور بر شعبه ايله جمع اولوب سيلي وادئ
بطحانه دوكولور وادئ مهزور حرهٔ شوران نام يرك
بني قريظه موالي اوزره مرور ايدوب اندن صكره مدينهٔ منوره‌يه
مرور ايدوب قديم الزمانده مسجد شريفه مرور ايدردي
حضرت رسول صلى الله عليه وسلمك وقف باغچه‌لري
مشربيه ام ابراهيم دن غيريلري جميعا بو واديدن صولنورلر
ودخي مرويدر كه حضرت عثمان رضي الله عنه خلافتي زماننده
وادئ مهزور بر مرتبه‌ده سيلان ايلديكه مدينهٔ منوره
غرق اوله يازدي والله اعلم فصل ثاني
مدينهٔ منوره‌نك مباركه ومباركه طاغلري واطام
واعمالنه متعلق اولان الفاظ ضبطنده‌در حروف تهجي ترتيبي
اوزره وبو ضمنده مواضع ايجوكه بو آنه كلنجه ذكر اولنمامشدر
بيان اولنور انشاء الله تعالى حروف الالف آره
جاره وزني اوزره فرعي جانبنده بيوك طاغدر مزينه نام

يره متعلق كه اطرافنده چشمه لر واردر كه بنجه قريه لر اول چشمه لردن
معموردر قريهٔ فرع وقريهٔ ام عيال وغيرهما كبى • اباره همزه نك
ضمى ايله بر بردر • ابكين تصغير ابار اجردوا ديلرندندر كه
سيلى ينبوعه دوكلور • ابرق العراق عين مهمله وراء مشدده
ايله اقرى فادر مدينهٔ منوره ايله ربذه نام مكان ارا سنده در
مدينهٔ منوره دن يكرمى ميل قدر ايراقدر ابراقلغنده بوقبه يره
ديرلر كه طاشدن وقومدن و بالچقدن خالى اوله • ابلى
حبلى كبى برقاچ طاغدر بنى سليم طايفه سنه متعلق سوارقيه
نام قريه ايله ربضيه ارا سنده در مدينهٔ منوره دن دورت
كونلك يولده در • ابوا حلوا كبى مسجد ابواده ذكر اولندى اصح
بودر كه پيغمبر صلى الله عليه وسلمك والده لرى آنده مدفونه در كه
مدينهٔ منوره دن رجوع ايله كلرنده وفات ايلمشدر • اثايه
مسجد اثايه ده ذكر اولندى همزه ده فتح وكسر وضم جايزدر • اثبه
تحرير ثاء مثلثه ايله قصبه كبى اثب جمعيدر شجر معروف معناسنه
برطاغدر ايچيدر كه آنده عبد الله بن زبير رضى الله عنه نك مالى واردر
اثيفيه ضم همزه وفتح مثلثه وسكون تحتانيه مخففه ايله كسر فا
وذخى ياء تحتانيه مخففهٔ مفتوحه ايله آخرى هاء عقيق واديلرندندر

اثير

اثيل • اثل تصغيرى بدر ايله صفرا ارا سنده در آل جعفر بن ابى طالب
عين لرى آنده در پيغمبر صلى الله عليه وسلم بدر غزا سندن رجوع
ايله كلرنده ايكندى نمازينى اول محلده قلديلر • اجرد بيضه نام
نام يرده اولان بنى حدره آطمى دخى جهينه قومنه متعلق بر طاغدر
كه بواط نام يرك شامى سنده در دخى تقهن نام يره داخل اولور كه
بر طاغ آديدر • اجش جيم متحركه وشين معجمهٔ مشدده ايله
بنى انيف آطمى در قباده در آطم لغتده يوجه يره در لر كه حضرت
پيغمبر صلى الله عليه وسلم ياننه وارمق ايله يا خود اوزرينه
چقمق ايله مشرف اولمش اوله • اجم بنى ساعده همزه نك وجيمك
ضمى ايله بنى ساعده يه متعلق آطمدر ذباب نام يره يقيندر
احباب • حبيب جمعى وزنيله سوارقيه ياننده بلددر
احجار الزيت زيت طاشلرى معناسنه مالك بن سنان رضى الله عنه
قبر شريفيدر قربنده اولان طاشلردر كه زيت صاتجيلر اوزرنده
زيت قويوب بيع ايدرلردى فاما طراق اول طاشلرى اورتوب
نابديد اولمشدر • احجار المرا مجاهد نام كمسه بو مكانى قباده
ديمش والله اعلم • احد ضمتين ايله معروف ومشهور ومذكوردر
احيا • حى جمعيدر ثنيهٔ مره آلتنده در كه رابغ دن عبيده بن الحارث

رضی الله عنه سرّیه لری انده ایدی • آخرم • افضل کبی صلا ایله
روحا آراسنده هلاکی نیم دیمکله معروفدر • احضر اوزکبی
ضاد معجمه ایله منازل شریفه بنو نیبر دندر تبوکه قریبدر • اذاخر
اذخر جمعی بر وادینده آدیدر • ارابن ضم همزه ایله و فتح را
وکسر موحده ایله آخرنده ر برمنزلدر که صفرا مضیقنده
منحدر اولور • ارثد ثاء مثلثه و دال مهمله ایله احمد وزنی
اوزره ابواده وادی آدیدر • ارحضیه حاء مهمله ایله
ضاد معجمه و یاء تحتانیه مشدده ایله رحضیه دخی دیرلر
رانده ضمه سیله برقریه در که مزرعه لره و قبوره مشتملدر
ابلی نام مکانک ناحیه سنده حجر نام قریه یه محاذیدر • اسقف
رابغ جانبنده بر طاغدر • اشواق همزه نک فتحی ایله آخرنده
فاء افعال وزنی اوزره بقیع شریف جانبنده در جبل احده یقین
اشاویق دخی دیرلر • و دیرلر که بو مکانک زید بن ثابت رضی الله عنه
صدقه سیدر بو قصه که پیغمبر صلی الله علیه وسلم قیو اوزرنده
اوتوروب شیخین رضی الله عنهما و حضرت عثمان رضی الله عنه کلوب
جنت ایله مبشر اولوب بعد الاذن داخل اولمق نته کم بئر اریسده
بیان اولمشدر اسواق قیولر دکز بیقولر زرنده اولدوغی دخی مرویدر

فاما

فاما بو روایتده مبشر حضرت بلال رضی الله عنه اولمشلردر
اشعر • جهینی دیرکه اشعر او اجرد صفتنی جهینه طاغلرندر
ایکی طاغدر مشاهده ایلدم اشعر طاغینده حدیبیه طرفنده
روحا وادیسیدر شام طرفندن بواطان • اشنق
مسجد حربه مقابل آطمدر • اضاده بنی غفار ضاد معجمه و
همزه مقصوره ایله صو جمع اولاجق یردر • اضاخ
معجمتین ایله غراب وزنی اوزره وضاخ دخی دیرلر عرفجا
نام یردن برکیجه لک یولده بر بازاردر • اضافر برقاچ ثنیه در که
حضرت رسول صلی الله علیه وسلم بدره متوجه ایکن زفرانده
ارتحال ایدوب مزبور ثنیه لره مرور ایلدیلر • اضم
عنب وزنی اوزره بر وادیدر که ضیقه دیمکله معروفدر
اطوک • بنی عبید منزللرنده آطمدر مسجد حربه قریبنده جانبنده در
اعشار جمع عشر عقیق وادیلرندندر • اعظم ظاء معجمه ایله
ضمه سیله بر عظیم طاغدر ذات الجیش نام یرک جانب
شمالنده در افعل تفضیل وزنی اوزره دخی بعضیلر
تصحیح ایلمشلردر بو طاغده اردنده بر نبی الله یاخود بر ولی الله
مدفوندر والله اعلم • اعماد دورت آطمدر که مدادو بنی

ارالغنده در • اعواف • صدقات نبویه نڭ بریدر عواف دخی دیرلر
اعوص • احمر گبی مهملتین ایله سائب و مطلب قبولریدر مدینهٔ
منوره نڭ جانب شرقی سنده در • اعواق • فا و قاف ایله اسواق
وزنی اوزره مدینهٔ منوره باغچه لرندندر بعضیلر همزه کسری ایله
ضبط ایلمشلر والله اعلم • الآب • سراب گبی اشعر و ادیلر نڭ
الین • همزه نڭ و باء موحده نڭ فتحی ایله و لام نڭ سکونی ایله
افصح لغته نته گم بیلین ده کلام کرکدر • الهان • بنهان گبی بر موضعدر
بنی قریضه ده • ام العیاك • بر عیندر که اندن بر قریه منتفع
اولورلردر مزبور قریه حضرت فاطمه رضی الله عنهانڭ وقفیدر
ابن حزم دیرلر اشبو قریه طلحة بن عبد الله اوغلی تکدرکه اول
قریه نڭ باغچه لرینه سکسان بیڭ التون خرج ایدوب میوه سندن
سنوی دورت بیڭ التون حاصل اولوردی یکرمی بیگدن زیاده
خرما اغاجی واردر دیشلر والله اعلم • اتج • ایکی فتح ایله
بر وادیدرکه اد لو عزان نام وادی که بنی سلیم حره سنکه
دریایه دوکلورلرمکه گبی تمنع غلیصدن ایکی میل آیرلدقدن صکره
اولا ایکی وادینڭ اوتکی سندن پیچوب اندن صکره بر میل کتدکدن صکره
ایکیسی بر دخی بکجرکه انکا و آدی ازرق دیرلر والله اعلم • اثرة

همزه

همزه کسری ایله کسره گبی ستاره یه جبلنه قریب بر یردر بعض همزه فتحیله
ضبط ایلمشلر والله اعلم • الغم • عین مهمله نڭ ضمی ایله بر طاغدر
عقیق جانبندن کلمکن کینه نڭ صاغ جانبنده در و عین مهمله نڭ
فتحی ایله عاقل نام یر او رته سنده در حمای ضریه قربنده در • اهاب
کتاب گبی بهاب دخی تختاینه ایله ضبط اولنمشدر • اوساط
سین و طاء مهملتین ایله سعد بن عباده رضی الله عنه دارنده بر یر در
والله اعلم • حرف الباء • بئر اوما همزه نڭ
فتحی ایله راء نڭ سکونیله سلمی و زنیله مدینهٔ منوره در اوچ کون
یولده در که ذات الرقاع غزاسی آنڭ قربنده در • بئر جسم
جیم نڭ ضمی و سین مهمله نڭ فتحی سیله احقالدر که بنی
مالك جدی اولان خزرج اوغلی نڭ اسمی اولان منزلگی
رانونا غربی سنده در بنی بیاضه ارالغنده در فاما شوکه
بعضیلر دیمشلرکه بئر جشم جرفده در صحیح اولدوغی تقدیرجه
مذکور دکلدر والله اعلم • بئر خارجه خاء معجمه و کسر راء ایله
قبوی احداث ایدن ثلثه نڭ اسید حالا بو قبو بیان دکلدر
بئر عریف بئر اریس ده مجملا ذکر اولندی • بئر خضر خاء معجمه ده
ذکر اولنمز کرکدر • بئر ذروان ذر اولی تصغیری درکوفه قافله

ذكر اولنمشدر • بئر ذروان • مروان وزني اوزره ذي اوراه
دخي دنلمشدر بئر اوران داخي دنلمشدر اشبو قيو بني زريق ده
دركه لبيد بن الاعظم منافق لعنة الله عليه حضرت پيغمبر صلى الله
عليه وسلمه سحر ايدوب اول قيوده دفن ايلمش ايدي اول قيونك
صاحبي ايدي اشبو قيونك صوي حنا كبي صاري اولوب
واندن صو الجق خرما اغاجي شيطانلرين باشنه بكزر ايدي
پس امر واجب الامتثال نبوي ايله قيودن سحري چقاردقدن
صكره قيوني طپراغله طولدرديلر • بئر رئاب • راء مهمله نك
كسري ايله اندن صكره همزه والف وباء موحده ايله مدينه
منوره ده بر قيودر • بئر ركانه عراق يولنده در مدينه منوره يه
اون ميل قدر بعيددر • بئر زمزم ايكي زا ايله مكه مكرمه ده
اولان مشهور زمزمدن اداسي بئرلر ابواندن ذكر اولنمشدر • دخي
بئر سائب • مدينه منوره دن بركونلك يولده در نجد يولنده
اكا مشرف اولان طاغه جبل شياع ديرلر كتاب وزني اوزره
مرويدر حضرت ابراهيم پيغمبر على نبينا محمد وعليه الصلوة والسلام
مزبور طاغ اوزره نزول ايدوب رمشلردر • بئر عايشه بني واقف
بر كشي نك اسميدر اشبو قيو اوزرنده مزبور كسنه نك قصري وار ايكن

مجد

مسجد فضيخ دن جانب قبلي سنده در • بئر غدق • فتح مهمله
وسكون معجمه ايله قباده بني اينف منازلنده معروف بر مكاندر
بئر عروه • مبارك عقيق واديسنده در غايتله مشهور
قيو صودخي آنده واقع اولان قصر حقنده شعرا وبلغا نيچه شعرلر
ايله مدح ايلمشلردر • بئر ذات العلم فتحتين ايله روايه
مقابله ديرلر كه علي كرم الله وجهه آنده جنيلر ايله مقاتله
ايلمشدر • بئر غاضر امير المؤمنين عثمان رضي الله عنه وقفلرندن
قبا جانبنده در • بئر فاطمه بنت الحسين رضي الله عنهما مرويدر كه
جده سي فاطمة الزهرا رضي الله عنها منزل شريفلرندن انتقال
ايلدكده اول مبارك مكاني حضرت وليد رضي الله عنه الوب
مسجد النبوي يه الحاق ايلدوكي اجلدن حره غربيه ده اول
قيو يرنده ايكي ركعت نماز قلوب دعا ايلدكدن صكره اول قيونك
قازلمسنه امر ايلديلر امرين موجبجه قازدقلري وقتده كمال سرعت
ايله اول قيو اتمام اولدي • بئر نجار • شطبيه ده كله كرگره
نجار جيمك تشديدي ايله • بئر مدري ميمك كسري
دال مهمله نك سكوني ايله حضرت عثمان رضي الله آنده قرينده
سيل مهروز ايچون سد ياپمشدر • بئر مرق ميم وراءنك

فتحی ایله دررانک سکون ایله داخی ذکر اولنمشدر اخری قاف اشبو
قیو بنی ظفر باغچه‌لرنده در • بئر مطلب • مطلب بن عبد الله بن
خطب مخزومی یه منسوبدر مدینهٔ منوره‌دن الشام میل قدر یولده
نجد یولی اوزرنده در • بئر معونه • میمک فتحی ایله عین مهمله‌نک
ضمی ایله بعدها واو ایله نون مفتوحه اندن صکره بنی سلیم
قیولرندندر طاغلر اراسنده که حرّهٔ بنی سلیم قربنده در
معونه وادی اسمیدر که قیو اول وادیده در • بئر الملک •
لامک کسری ایله ملکدن مراد سلطان تبّع یمنیدر که اول
قیوبی کندو منزلنده قازمش ایدی • بئر الحجیم • جیم ایله
تصغیر صیغه سیله عصبه‌ده آطمی در • بئر الا • فتحات ثلثه ایله
مساجده ذکر اولنمشدر • بئر آکد • بو دخی مساجد تبوکده
ذکر اولنمشدر باء موحده ایله جیمک فتحی ایله مصغر اداخی
ذکر اولنمشدر جبل اشوراننده جمع اولان یغمور صویدر الله اعلم
بحران • باء موحده نک ضمی ایله بعضیلر فتحی ایله دیمشکه
حاء مهمله‌نک سکونی ایله اخری را ایله دخی دینلمشدر معدندر
فرعدن یوجه واقع اولمش اشبو موضعده غزوه و سریه دخی واقع
اولمشدر • بحر حج • قباده بر آطمه در • بدا • بانک فتحی ایله ودا لک

تخفیفی

تخفیفی ایله وادی القرا یه یقین بر یردر • البدایع • مسجد شیخینده
ذکر اولندی • بدر • باء موحده‌نک فتحی ایله و دالک سکونی ایله
بر قیودر که بدر نام کمسنه مزبور قیوبی قازمشدی و بدر ایله
موصوف اولان غزا الرآنده واقع اولمشدر ایکی بدر الموعد و بدر القتال
و بدر الاولی و بدر الثانیه دخی دینلور • بئر اق حبیث • باء موحده‌نک
کسری ایله و خاء معجمه‌نک فتحی ایله اندن صکره اولان موحده‌نک
سکونی ایله آخرنده تاء فوقانیه بر صحرادر که مکّه یه متوجه اولان
کمسنه بدردن الکامرورایدر • بر ام • باء موحده فتحیله
کسری ایله دخی دینلمشدر چادره بکزر بر طاغدر بقیع اعلاسنده
مغرب جانبنده عسیب نام بر اکا مقابلدر مغرب طرفندن • برق •
باء موحده ضمی ایله فتحی ایله دخی دیرلر رانک سکونی ایله صدقات
نبویه‌ده ذکر اولنمشدر • برقة العیرات • عین مهمله فتحی ایله تحتانیه
سکونی ایله خرّه ایله بستان ابن الغندره بر فضادر امرئ القیس
شعرنده ذکر اولان بودر • برک • موحده‌نک کسری ایله شوط
نام یره مقابل بر وادیدر سوارقیه ناحیه‌سنده ثنیهٔ مبرکه دخی
برک دیرلر • برکه • باء موحده کسری ایله عین ازرق سیدده که
مدینهٔ منوره‌ده معروف بردر • برمة • باء موحده کسری ایله

بلاكث نام يره قريب در خيبر ايله وادئ القرا ارالغنده اندن چشمه لر
و باغچه لر وار در محل مزبوره ذو البيضه درلر • بروك • باء
موحده نك فتحى ايله و رانك ضمى ايله طرف معلا و طرف اسفل
ارالغنده بر حره نار جانبنده بر يره دخى ديرلر • برواك •
زا ايله حلوا وزنى اوزره بر بياض بلده در ساحل بحرده بو جبر يرده
غيقه نام مكان ايله جار دور ار نام مكان ارالغنده بر يردر
غايت ايله اسيدر • بضيع • باء موحده ضمى ايله ضاد معجمه فتحى ايله
تصغيره بضيع جارك يسارنده در عين غفار در اشغه جد ننه كم ياقوت
ديمشدر ظاهر بودر نون حرفنده ذكر اولنور • بطحان • باء موحده نك
ضمى ايله طانك سكون ايله و بر روايتده اولانك فتحى ايله ثانينك
سكون ايله اوچ لغت اوزره در وادیلرده بيان اولندى • بعاث •
مدينه منوره ده ايكى كونلك يولده در انجق مدينه منوره اراسنده در كه
طرفده ذكر اولنور كركدر موحده نك حركات ثلاثه سى ايله كلمشدر
بعضيلر ضم موحده ايله دريمشلر و ضم عين مهمله ايله آخرنده
مثلثه بعضيلر عين معجمه ايله ضبط ايلمشلردر و بعضيلر معجمه ده تصحيف
حمل ايدوب البتده مهمله ايله در ديو جزم ايلمشلر بر يردر قريظه نك
عالى يه سنده ياخود حصننده ياخود مزرعه ده در بنى قريظه نك مدينه

منوره ده ايكى ميل مقدارى ايرافده حالا قوران ديمكله معروف در
دلالندن اشغه جه بر يردر • بقيع • باء موحده نك ضمى ايله عين
مهمله ايله قتاده براطمدر • بقيبقه • ايكى غين معجمه ايله بغيبغ تصغيرى
رشايه يقين قيودر و شاقصه اى معناسنه بغيبغات دخى
ديرلر چشمه لردر كه امير المؤمنين على رضى الله عنه اول كره ينبع نام
مكانه كلدكده انلرى ايجاد ايدوب وقف ايلدى انلرك زمانيله
حاصل اولان خرما بيكك وسق اولوردى • احيف الاربد • نام مكان
اولجمله دندر حيف ليلى و حيف فسطاس دخى ديرلر والله اعلم
امام حسين رضى الله عنه ابى عبد الله بن جعفر رضى الله عنه يه ويرمشيدى كه
عيشن بيوب محصولندن اداى دين بابنده استعانت ايليه بوشرط
ايله كه قزينى عبد بن معاويه يه تزويج ايليه عبد الله اول مكان
شريفى معاويه يه بيع ايلدى رضى الله عنهما نوبت بنى هاشمه اولدقده
عبد الله بن حسن قصه ء ابو العباس نام خليفه يه عرض ايدوب
اول آنى حضرت على رضى الله عنه وقفلرينه الحاق ايلدى والله اعلم
بقاك • بانك فتحى ايله قافك تشديدى ايله بر يردر كه منزللى
اولوب بعضيسى بقيع زبيره ملاصق و بعضيسى بقيع غرقده ملاصقدر
بقع • باء موحده ضمى ايله بر قيو اسميدر ديرلر كه سقيا قيوسيدر كه

دتلرنده

كه بني دينار منسوبدر والله اعلم. بقيع بطحان. فتح
ايله مذكور اولان وادي بطحانه مضافدر. بقيع الخبخبه
ابو اثير ديركه ايكي خاء معجمه نك فتحي ايله اولكي موحده نك سكونيله
ايكنجي نك فتح ايله آخرنده هادر براغاجك اسميدركه انده بتر
سهيلي ديركه ايكي جيم ايله در بعضيلر اولكي خاء معجمه در ديو ايكنجي
جيم در ديمشلر اوچ لغت اولور. بقيع الخيل. مدينه
منوره بازارنده مصلاي عيده مجاور اولانك اسميدر بقيع
مصلا دخي ديرلر. بقيع الزبير. وجه تسميه بودركه رسول
صلى الله عليه وسلم اني زبير رضي الله عنه فيروب اوادخي آنده
كندو ايچون منزل بنا ايلمشيدي بيني تميم جوارنده ايدي بقال
جانب شرقيسنده در صاحب تاريخ ديركه ظنم بودركه بو مكان
همام خدام محله لرنده اولان رحبه دركه بقيع يولنده در والله اعلم
بقيع الغرقد. عين معجمه فتحيله در غرقد كبار عوسجه اسميدركه
اول محل مباركده بتر ايدي اندن كسوب مقبره لك ايلديلر
حالا معروفدركه مقدس بقعه در لو احاديث كثيره وارد اولمشدر
بكرات. حماي ضربه ده در. بلاط. در دنجي بابده فصل
اخرنده بر وجه اتم بيان اولندي. بلاكث. موحده فتحي ايله

وكاف

وكاف كسرى ايله آخرنده ثاء مثلثه اضم نام يرك اورتاسنده
بر منزل نام يركه بر طرفنده در. بلحان. باء موحده فتحي ايله
ولام سكون ايله شجره ديمكله معروف باغچه ده بر آغاچ در حالا
شجيره ديمكله معروفدركه شجره نك تصغيريدر. بلده. لامك
سكونيله. بليده. بلده نك تصغيري ايله ايكيسي دخي
معروفدر فقره ايله تسميه اولنان يره قريبدر. بواطان
اولك ضمي ايله فتحي دخي نقل اولنمشدر طاء مهمله ايله ايكي طاغدر
اشعرك جانب شاميسنده دركه ديليري بردر وباشقه
متفرقه دركه محمد اشرف الكامرور ايدر. بويرمه. بني الحا
بن الخزرج ده بر قيودر ابن شبه نسخه سنده بو صيغه اوزره
در اما احتمالدركه بويره نك تصغيري اوله اما حالا مسجد قبانك
قبليسنده اولان يردركه بويره ايله مسميدر بعدكلر غفلت اولنمه
بلكه ماجشونيه قريبدر نته كم تاريخ غربيده فهم اولنور
بعضي روايتده بويله لام ايله رانيرنده واقع اولمشدر والله اعلم
بيداء. ذو الحليفه ايله مفرح طانعي ارسنده معروفدر
بيسان. موحده فتحي ايله تحتانيه سكونيله و سين مهمله و الف
و نون بر آبي صودر مدينه منوره ايله خيبر ارالغنده كه پيغمبر عليه السلام

اوصوینی نعمان دیو تسمیه ایلدیلر دخی طیبه ایله توصیف ایلمکین
حق سبحانه وتعالی انی تغییر ایدوب صوینی طاتلو ایلدی اندن
صکره اول مکانی طلحه رضی الله عنه صاتون الوب وقف ایلدیلر
والله اعلم • حرف التاء • تاراء مد ایله
عزاء تبوکده واقع اولان مساجد بزدگرنده بیان اولندی
تبوك • صبور کبی وادی القرا ایله شام اراسنده بر یردر
صاحب تاریخ دیرکه مدینهٔ منوره دن تبوکه وارنجه اون ایکی
مرحله در • اما بزه ظاهر اولان بودرکه اون ایکی مرحله دن زیاده
اوله بر عین وخرمالق وبستان واردر که پیغمبر صلی الله علیه
وسلمه منسوبدر دخی حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیوردلر
ایدیکه انده نزول ایلدکده هیچ کمسنه صودن شیء سنه الدکرمیه دیو
پس ایکی کمسنه تقدم ایدوب صویرینه کلوب کوردیلرکه صودن
خالی اولیوب یانجه یانجه صیزار پس طوروب اوقلدی
او حیله صو چوق اولسون دیو تخریف ایدرلر ایکن حضرت پیغمبر
صلی الله علیه وسلم کلوب بیوردیلر • ما زلتما تبوکانها
یعنی لا یزال حرکت ایدر یکوز ایکی کوز او صویی پس اول کوندن
تبوك ایله مسمی اولدی مرویدر که حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم

مبارك الترنده اولان جدایی اوچ کره یره صابخوب اوچ
چشمه روان اولدی صحیح مسلمده مرویدر که پیغمبر صلی الله علیه
وسلم منوّر یوزینی ومعطر الینی بر بورصو ایله یویوب غساله
یوبوبینی آنده دوکدیلر • ترباآن • تانك ضمی ایله را انده سکون ایله
ذات الجیش ایله ملل ارالغنده بر وادینك آدیدر • ترعه •
قبله جانبنده بر وادیدر که اضم نام وادیه جمع اولور
حضرت علی رضی الله عنه وقفلرنده اولان وادی ترعه فدك
ناحیه سنده در حرة لابتین ارالغنده • تشریر • حمای ضریه نیك
ایکی ضلعی ارالغنده بر وادیدر سریر لفظی ایله در دیمخطاری
تضارع • ضم اول وضم را ایله را انده کسری وتانك فتحی ایله
دخی ذکر اولنمشدر جمادات عقیقده بیان اولندی • تعار •
تانك کسری ایله ایکی سینك فتحی ایله دخی دنلمشدر اولده ضمی ایله
وثانینده فتحی ایله وثالثده کسری ایله دخی دنلدی دال ایله
دعهن دخی دیمشلر بعضیلر تانك ضمی ایله وهانك کسری ایله تعا
هن ضبط ایلمشلر
وبالجمله بدیلغتدر مقصود مکهٔ مکرمه یولنده سقیادن
اوچ میل کچدکدنصکره حرا برچشمه در • تغتن • ایکی فتحی ایله ونون
مشدده نك کسری ایله بر یردر که مدینهٔ منوره یه متوجه اولان کمسنه عقبه

هرشادن نزول ایله کدن صکره اکا اوغرارلر آنده بر قاچ طاغلر
واردر که انلره بیض دیرلر. تناضب ضم اول و کسر ضاد ایله
رود انام وادیدن بر دره که سیللی وادی عقیقه دوکلور اما
تناضب فتح تا ایله ضم ضاد و بر روایتده کسر ضاد ایله بنی غفار
اضاتندن مکهٔ مکرمه قربنده در. تیدد. فتح اول و سکون
تحتیه ایله آخرنده ایکی دال مهمله مابیننده اسماء شریفه‌لرینده
بریدر نته کم بیان اولندی. تیس. فتح اول و سکون یا ایله
آخرنده سین مهمله بنی ساعده قبیله‌سنده بنی عثمان آطمی در

تیم. ایکی فتح ایله مدینهٔ منوره شرقیسنده بر طاغدر. تیماء
فتح اول و مد همزه ایله مدینهٔ منوره توابعندن بر بلده در سکز
مرحله قدر یولده در والله اعلم.

حرف الثاء

ثاجه. جیم مشدده ایله بر صودر. ثافل اصغر ثافل
اکبر اوجنجی حرفی فادر مکهٔ مکرمه یولنده ایکی طاغدر. ثبار
کتاب وزننجه اوزره آخری را خیبردن التی میل قدر یولده در
ثرا. کسر و قصر ایله رویثه صحراسنده بر یردر. ثریا
حمای ضریه‌ده بر صودر. ثغال غراب کبی روحا ایله رویثه آراسنده
بر شعبه در. ثم. ضم ایله ثمامه ذهبی دیرلر صخیرات الثمام اکا

مضافده

مضافده مغاربه مثلثه بر ثنیه تحتانیه ایله روایت ایلمشلر
حالا صخیرات دیمکله معروفدر. ثمغ. فتح اول و سکون ثانی [ایله]
آخرنده غین معجمه مدینهٔ منوره‌نک جانب شامیسنده بر باغچه‌در
کرمه ابی الحمرا قربنده که حضرت عمر رضی الله عنه یه بنی حارثه یهودیلر
دکمش ایدی و حضرت عمر رضی الله او باغچه‌یی وقف ایلمش ایدی
دیرلر که اسلامده اول وقف اولنن باغچه بودر
ثنیة البوک. ذی خشب نام بر ایله مدینهٔ منوره آراسنده‌کی
ثنیة الحوض. ظاهر بودر که مدرج قربنده در و حوض
مروانه منسوبدر. ثنیة الشرید عقیق وادیسنده که
بنی سلیمدن بر کسنه ملکی ایدی باغ و باغچه‌لری ثمر اوکوع
میوه‌لرک انواعی ایله معمور ایدی دیرلر که اشبو عالمده مثلی
کورلمش دکل ایدی معاویه بن سفیان طلب و استدعا ایله
اول مکانی صاحبندن صاتون آلوب ملک ایدنمش ایدی
ثنیة العاثر. رادن اول یا ایله عینی بعضیلر معجمه ضبط
ایلمشلر دیرلر که رکوبه یولنده جانب یمیننده در حضرت رسول
صلی الله علیه و سلم مدینهٔ منوره‌یه هجرتلری سفرنده او ثنیه‌یه
مرور ایلمشلر ایدی. ثنیة ذی عثعث سلع طاغنه منسوبکه

کدحالا قلعه‌ده اولان حصین اورکوچه‌دن طاغدن اوزرنده‌درکه
اول زمانده مدینهٔ منوره بکجیلری آنده ساکن اولورلر ایدی اول
ثنیه انده ایله سلع طاغی اراسنده‌در • ثنیة مدران •
میمک کسری ایله تبوک مسجدلرنده • ثنیة المره میمک کسری ایله رانک
تشدیدی ایله احیا ایله مسمی اولان مکانه قریبدرکه رابغ جمله‌سندندر
ثنیة الوداع • واوک فتحی ایله معروفدر مدینهٔ منوره‌نک
شامیسنده مسجد رایه ایله مشهد نفس زکیه ارالغنده سلع
طاغی قربنده‌در وجه تسمیه بودرکه آنده وداع ایدیلر خیبرده متعه ایله
ایلنان خاتونلر ایله و بر روایتده حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم
غزاء تبوکه توجه ایله کلرنده مدینهٔ منوره‌ده قالان صحابهٔ
کرام ایله اول مکانده وداع ایدرلر ایدی اصح اقوال اوزره برقاج
قوللر فاما ذکر اولنان اصح اولمغین غیریلری ترک اولندی • ثور
مدینهٔ منوره‌نک حدودی ذکرنده مفصلاً بیان اولندی •
ثبیت اولک فتحی ایله یانک سکونیله آخرنده باء موحده‌در
بو نفی حدود حرمدر ابن زباله دیرکه ثبیت مدینهٔ منوره‌نک شر
قیسنده برطاغدر بعضیلر دیمشلرکه ثبیدر فتح اول و سکون
ثانی ایله همزهٔ مفتوحه و بعضیلر دخی ثبید دیمشلر تاء مضارع

صیغه‌سی

صیغه‌سی اوزره‌در والله اعلم • حرف الجیم • جار
مدینهٔ منوره‌نک ساحل بحر اوزرنده برقریه‌درکه قدیم الزمانده
مصر جانبندن و حبشه نواحیسندن وارد اولان کمیلر اسکله‌سی
ایدی مدینهٔ منوره‌یه برکونلک و برکیجه‌لک یولده‌در • جاعس
مهمله‌نین ایله اسم فاعل وزنی اوزره بنی حرام اطمه‌سیدر مساجد فتح
غربیسنده‌در • جبار موحده ایله آخرنده راء بر مکان آدیدر
جناب جانبنده غطفان نام ارضدندر • جنابه ندمانه وزنی اوزره
مقبره معناسنه‌در مدینهٔ منوره‌نک شامیسنده بر مکاندر مسجد
ذبابه یقیندر • جسر بنی عبید انلرک منزللرنده‌در مساجد فتح
غربیسنده‌در • جبوب فتح اول ایله ایکی با ایله اصلی غلیظ یره دیرلر
بعض شعرا کلامنده واقع اولان جبوب المصلی بو معنادر • جثجاثه
سیل عقیق الحاقار خلیفه ایله شدید ارالغنده‌در قدیم الزمانده
آنده قصرلر و بنا الروار ایدی • جحاف جیمک فتحه‌سی ایله حاء مهمله‌نک
تشدیدی ایله مدینهٔ منوره عوالیسنده بر باغچه‌در • جحجبا
جحفه ضم ایله حانک سکونی ایله احرام بغلانجق مکاندر مکهٔ مکرمه
یولنده حالا رابغ دیو تسمیه اولنور • جداجد ایکی جیم ایله و ایکی دال
ایله مشتری بر معناسنه در زی کشد ایله ابرد اراسنده‌در والله اعلم

جدّ الثاني ضم اوّل وتشديد دال مهمله ايله در قديم قيو
معناسنه عقيق وادیلرندندر جدّ الموالي دخي ديرلر رواتيقه
دخي ديرلر. جذمان ذال معجمه ايله عثمان كبي اوسر موضعندر كه
انده بر آطم وار ايدي كه تبّع آنلره غزا ايلدوكي زمانده نخلني
كسمش ايدي. جراذح جيمك فتحي ايله دال وحاء مهملتين ايله
بر قارچ سياه عقبه در كه سويقه نام مكان ايله منغر نام مكان
اراسنده در. جرف ضمّتان ايله ياخود ضمه وسكونيله مدينه
منوّره دن اوچ ميل قدر يرده در جانب شاميده. جرهشام
جيمك فتحي ايله رانك تشديدي ايله هشام بن اسمعيله سقيايه
عقيق واديسنده در. جزل جيمك فتحي وزانك سكون ايله
قورواودن معناسنه بر واديدر كه آخنه ملاقي ذي المروه ده
سقيا الجزل كه منسوبدر. جفاف جيمك كسر ايله ايكي فا ايله
مدينه منوّره عواليسنده بر معروف يردر اعلا بانجه لر يرودر كه
بوستانلره مشتملدر. جفر فا ايله اوّلي جيم دور دور آيلق
اركلكي معناسنه ضريه ناحيه سنده بر عين در دخي فرش نام يره يقين صوير
جلس جيمك فتحي سيله نجدده در. جماءات جماء نك جمعي در
جيمك فتحي سيله ميمك تشديدي ايله همزه ممدوده ايله عقيقده برطاغدر

جمدان جيمك ضم سيله ميمك سكون ايله دال مهمله ايله واديدر
ازرق قربنده بر طاغدر. جموم جيمك فتحي ايله مابين قباكه
يعني كشب نام بر ايله مروان جهتنده اولان قبا كه بصره يولي جهتنده در
والله اعلم جيمك فتحي ايله وميمك تشديدي ايله خيبرده بر تپه در كه
حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلم آني قسوة الملائكة ايله تسميه اولنمشدر
صويندن ايكي بولوكي بر جانبه وبر بولوكي دخي بر جانبه روانه اولور
بو طريقيله كه اكر اوچ جزما اعلي سنده دوشسه ايكي بر جانبه وبري
وبري بر جانبه كيده اصلا التخلف ايلمز بر كمسنه قادر دكولدر كه
وجه مزبور دن تغيير ايده وب ايكي جانبندن برينه آرتق ياخود
اكسك آقيده سبحان ما اعظم شانه. جناب جيمك كسري
ايله خيبرده فيدار اسنده بر مكاندر. جنفا تحريك ايله ومد
وقصر ايله جيمك ضمي ايله دخي مرويدر بو اسمده خيبر ايله فيد
اراسنده بني فزاريه منسوب صولر واردر. جنينه
جنّت تصغيري بوستان معناسنه وادي القرا ايله تبوك
اراسنده در. جواء جيمك كسري ايله همزه نك مدّي ايله حماي
ضريه ده بر صودر. جوانيه جيمك فتحي ايله وواوك تشديدي ايله
كسر نون وتحتانيه مشدّده ايله ياخود مخففه ايله مدينه

منوره ایله احد طاغی آراسنده حرّۀ شرقیه طرفنده بر یردر
فرع جانبنده دیز خطا ایلمشدر • جبار • کتاب کبی جنیره
بر قطعه در • جمّی • جیمک کسر ایله تحتانیه تشدیدی ایله عرنه
نام مکان ایله رویثه نام مکان آراسنده در انده خوب
منزللر وایکی دانه طتلو قیو واردر بر طاغ آلتنده والله اعلم
حروف الحاء • حاجز • نقا نام یرک غربیسنده
وادی عقیقده حرّه وبره منتهی سنده در اشعارده ذکر
ایله کلری بو مکاندر بو فن منازل حجاجدن بیدا نام یره
اولان دکلدر وحاجز البثنا مکه مکرمه یولنده معروف
مکاندر • حاطب • طاء مهمله نک کسری ایله مکه ایله خیبر آراسنده
بر یولدر • حبره • اولینک کسری ایله مدینه منوره ده بر آطمدر
حبش • اوّلک ضمی ایله وموحده نک سکونی ایله آخر سین مهمله
بر وادیدر باب اوّلک اونیجی فصلنده ذکر اولندی الله اعلم
حبشی • شین معجمه ایله تصغیر صیغه سیله بنی عبیده منسوب
بر آطمدر • حجاز • کسر حا ایله مکه در ومدینه در ویمامه دن
عبارتدر اصمعی دیر که حجاز بر یردر که حرّه ایله محترم اولمش اوله
یعنی قارا طاشلر که کویجک طاغ کبی اولوب انی احاطه ایلمش اوله

جمله بنی سلیم منزللری مدینه منوره یه کلنجه حجاز تسمیه اولنمغه
طاغلر احاطه ایلدیکی اجلدندر نیته مرویدر که پیغمبر صلی الله
علیه وسلم بتوک ثنیه سی اوزرینه چقوب بیوردی اشبو
جانبده اولان شامدر دیو شام جانبنه اشارت ایلدیلر
ومدینه منوره جانبنه اشارت ایدوب بیوردی که اشبو جانبده
اولان یمندر پس بو تقدیرجه معلوم اولور که حجاز یمندر
امام نووی قولنه مخالف اولور که دیمشدر مدینه منوره
شامی دکل یمنی دخی دکلدر یعنی مابینده بر مستقل یردر بعضیلر
دیدیلر که مدینه منورهنک نصفی حجازیدر ونصفی تهامیدر
بر قولده نجدیدر والله اعلم • حجر • کسر ایله جیمک فتحی
ارحضیه نام یره محاذی چشمه لره وقیولره شمالده بنی سلیم
طایفه سنه منسوبدر • محجبه دیمکله معروفدر مقابلنده
بر کوچک طاغدر که اکا قبّة الحجر دیرلر بعضیلر فتح اوّل
دخی دیمشلر والله اعلم • حدیله • دال مهمله ایله جهینه وزنی
اوزره منازل بنی حدیله اکا مضافدر • حراض • ضم ایله
وضاد معجمه ایله جوره نام یرک شامی سنده اشعر وادیلرندندر
حربا • مسجد قبلتین ایله نراد نام مکانلر آرالغنده در رسول

آنی تغییر ایدوب صلح ایله تسمیه بیوردیلر حضرت شیخ مجد الدین
لغوییر نقلی بو منوال اوزره اولدی اگرچه قاموسده
اولان کلامنه مخالفدر نته کم حرف خاده ذکر اولنمشدر کرکدر
حرض ایکی ضمه ایله اخری ضاد معجمه در فتح ثانی ایله احده
قریب وادیدر و ذخر ضرنک کله دخی ذکر اولنور انده حرض
چوق اولدوغی اجلدندر حرض خراد اشنان دیدکلری
اوتدر • حرة اشجع حرهٔ ناردهدر • حرهٔ بنی بیاضه مدینهٔ
منورهنک غربی سمتندهدر • حرهٔ حفل • وادی آذره ده در
حره حوض مدینهٔ منوره ایله عقیق ارسنده در حوض
زیاد بن ابیه نام کمسنه نکدر • حرهٔ راجل • بنی
القین دیارنده در مدینهٔ منوره ایله شام ارالغنده در
اشبو حره ده حضرت علی رضی الله عنه وقعلرندر وادی احمر نام
وادیدر • حرهٔ رماح رانک ضمه سیله آخرنده حاء مهمله
هنا نام یرده در • حرهٔ زهره رانک ضمه سیله آخرنده حاء
مهمله در واقم حره سندندر • حرهٔ بنی سلیم شرقی جانبنده
حمای بقیعه محیطدر • حرهٔ شوران • وادی مهروزده
شین معجمه حرفنده ان شاء الله ذکر کرکدر • حرهٔ عباد

مدینهٔ

مدینهٔ منوره قربنده در • حرهٔ بنی عضیبکه عین مهمله نک ضمی
ایله ضاد معجمه فتحی ایله وادی بطحاننک غربی سمتنده در • حرهٔ قبا
مدینهٔ منوره نک قبلی سمتنده • حرهٔ لیلی غطفاندن بنی مره یه
متعلقدر مدینهٔ منوره ایله وادی القرا ارالغنده کشتا
مجاجی اکا مرور ایدوب گچرلر انده باغچه و چشمه لر واردر
حرهٔ معصم • بر بوکسک حره در که بطحان سیلی نک ابتداسیدر
حرهٔ میطان بنی قریظه شرقینده بر طاغدر • حرهٔ النار
حرهٔ لیلی قربنده در خیبر ناحیه سنده بر قولده وادی القرا ایله
تیما ارالغنده در • اصمعی کلامنک مقتضاسی بودر که حرهٔ فدکده در که
خالد بن سنان رضی الله عنه سیوندردوکی آتش اندن سیلان
ایتدی • حرهٔ واقم • مدینهٔ منوره نک شرقی جانبنده در بنی الحجید
شهل اطمی ایله تسمیه اولنمشدر آول حره نک اردنده بنی قریظه
ساکن اولمغین حرهٔ بنی قریظه دینلدی و بنی زهره یه یقین اولمغین
حرهٔ بنی زهره دخی دینلدی اشبو حره در که یزید بن معویه علیه اللعنه
واقعهٔ هائله سی انده اولمشیدی • حرهٔ دوبره وادی موحره نکدر
فتحی ایله موحره نک سکونیله دخی دینلمشدر مدینهٔ منوره نک
حرهٔ غربی سمتنده در وادی عقیق یسارنده مکه مدینهٔ منوره دن

اوج ميل قدر يولدر حضرت عايشه رضي الله عنها حديث شريفده
ذكر ايلديكي اشبو حره يه منسوبدر خيف حرة الوبره وعروه نام
كمسنه‌نك قصري ومزارعي بونده در • حزره فتح ايله وزانك سكونيله
اشعر نام مكان واديلرندندر فرعده مليحه بونده در وسويقه
اندن مختصدر • حرم بني عوال طرف نام يره يقين دريتر اليه
اكا منسوبدر • حزن ايشنالك وفرح ضدي بريولدر
مدينه منوره ايله خيبر ارالغنده كه حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلم
اوليولدن سلوك ايلينلري منع ايلديلر • حزن بني يربوع
عربدك بومكاندن اعلا اوج كوده جادك يرلري يوقدر ديمشلر
حسنا فتح اول وسكون ثاني ايله نون ايله والف مقصوره ايله
ينبع بدرنه يقين برطاغدر دخي عذيب نام مكان ايله جار ارا لغنده
برصحرادر دخي صدقات نبويه‌دن برسيدر ننه كيم ذكر اولندي
مراغي ديركه هناضم اول ايله در • حسيكه حكه تصغيريكي
ذباب طرفنده بريردر • حشا شين معجمه ايله الف مقصوره
آره نام مكانده صاغ يانندهدر ياخود ابوا نام يرك طاغيدر
حشان كسر اول ايله حش جمعيدر فتح ايله بوستان معناسنه
اطمدر يهودك شدا يوللرنده صاغ جانبنده در • حش طلحه

بني

بن ابي طلحه انصاري مسجد نبويه محاذيدر جهت شامي وجهت
شرقيده عبد الرحمن عوف رضي الله عنه‌نك دره • مضن حضر
سركه معناسنه خرقصبه‌يدركه ذكري كلم كركدر • حضوه
اولك كسري ايله معجمه‌نك سكونيله واوك فتحي ايله مدينه
منوره‌دن اوج مرحله يرده برمكاندركه اسمي عفره ايدي
پيغمبر صلى الله عليه وسلم آني حضوه ايله تبديل بيورديلر
سرويدركه اول مكانك اهلي كلوب امير المؤمنين عمر رضي الله
عنه‌نك حضور شريفلرينه كلوب وباديه شكايت ايلديلر آنلر
دخي بيورديلركه اول مكاني ترك ايله كوزانلر ايتديلركه نيجه
ترك ايدهلم وطن ايدنمشزدر اول مكانده اهليمز وعياليمز
وماليمز ودوه‌لريمز ايچون منازل واماكن وبوستانلر ايدنمشزدر
امير المؤمنين عمر رضي الله عنه حارث بن كلده‌يه توجه ايدوب
ايتدي اشبو بابده سن نه درسن رأيك ندر حارث ايتدي
كيدرركه اول مكاندن برغيري مكانه انتقال ايدهلركه اكا يقين
اوله ودخي كرآت ايله باغ يبه‌لر ودخي آچ قرنله تازه ياغ
ايچه‌لر وخوش قوقو استعمال ايدهلر يالين اياق كزمه‌يه‌لر وكوندز زن
اويومية‌لر پس امير المؤمنين آنلره اوبحادثه ايلدي والله اعلم

حصبين • امير وزنى اوزره در مرويدر كه بر دوز جد يردر كه
انده قيولر و مزرعه لر واردر و نقيع انده منتهى اولور و ابتداء
عقيق اندندر • حفيا حانك فتحى فانك سكونيله تحتانيه
والف ممدوده الف مقصوره ده دنلمشدر حيفا يا تقديميله
ودخى دنلمشدر حفيا غابه نام يرك التنده در حفيادن ثنيه‌يه
وداعه كلنجه بش ميل يا خود التى ميل يا خود يدى ميلدر والله اعلم
حفير • امير كبى حفردن مشتقدر يعنى قازمق دهنا نام مكانده
بر صودر كه انده بنى سعد باغچه‌لرى واردر دخى مدينهٔ منوره ايله
مكهٔ مكرمه ارالغنده بر مكاندر كه دخى آكريان شرفالرينده
منزللرى حفر ديمكله معروفدر • حفير تصغير صيغه‌سيله
ذو الحليفه ايله ملل ارالغنده بر منزلدر كه حدود حرم محترم مدينه
حفير ديمكله مسمى در حقل فتح حا و سكون قاف ايله آره حقل
نام و روضهٔ حقل نام و حرهٔ حقل نام مكانلر حقله اكا مضافدر
حلائه • حانك كسرى ايله و الفدن مقدم لام ايله هاء مفتوحه دخى
دنلمشدر واحدى حلائدر بر قاج اولو طاغلردر ميطان
نام يره يقين اولور آنده هيچ بر نسنه بتمز ذكر من طاشى آورلر • حليت
حانك كسرى ايله سكينت كبى فيد نام مكانك حماسنده سياه طاغدر

انده اولان

انده اولان طاغلرك بيوكيدر انده آلتون معدنى وار ايديكه
نظيرى يوق ايدى اول مكاندن اولقدر آلتون آلنديكه كوزلر
كورمش و قولاقلر اشتمش دكل ايدى اما صوڭره ايلر كمسه
منفعتدن قالمش ايدى • حليف • حلف مصغريدر نجدده
بر منزلدر بنى كلابه مصدقى مدينه‌دن خروج ايلدكده آنده
نزول ايدر • حليفه • جهينه كبى حلفه تصغيريدر جابر
معناسنه مشهور وادى عقيقدندر اهل مدينه ميقاتنه
دخى دينلور ولهذا بعض روايتده كلمشدر كه يهل اهل
المدينة من العقيق • يعنى مدينهٔ منوره اهلى عقيقدن احرام
بغلسونلر عقيق مدينه بلادندندر اما حليفه نك مدينهٔ
منوره دن بعدى مقدارنده صاحب تاريخ ديركه بن مسجد نبوى
قپوسندن يعنى باب السلامدن مسجد شجره‌يه يعنى مسجد ذو الحليفه‌يه
وارنجه ارشونلدم اوز طقوز بيك يدى يوز اوتوز ايكى نجو ارشون
بولدم كه بش ميل و ايكى ثلث اولور بو ارشون عجزيدر واركه
دخى انده اولان قيونى حضرت على رضى الله عنه يه نسبت ايلمك
كذبدر نته كم ابن جماعه تصريح ايلمشدر • حمانان بليده‌يه
قريب بر بردر كه حرم الحمانين ديدكلرى مكانه اكا مضافدر

حمام ضم ایله و میم مخففه ایله اکا مضافدر عیس الحمام فرش وملال الغنده در. حماضیه ضم ایله و تشدید میم ایله بنی بیاضه ده بر باغچه در. حمت فتح حا ایله سکون میم ایله ورقاه طاغنده بر اسمدر. حمراء الاسد مد و اضافت ایله مدینهٔ منوره دن سکز فرسخ یولده مکهٔ مکرمه یولنده در عقیق سوننده دخی صفرادن مقدم جه بر مکاندر انده نخل و باغچه وار در معروفدر. حمی کسر ایله و مد ایله قصر ایله دخی سموعدر قوروق در یعنی حکام چهار پا الرانچون غیردن منع ایلدکلری بر مدینهٔ منوره ده برقاچ حما در مشهوردر که انلرک بعضی سنی پیغمبر صلی الله علیه وسلم صدقه دوه لری ایچون قورومشدی و بعضی سنی امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه صدقه دوه لری ایچون قورومشدی انلردن بری حمای نقیع در نون مفتوحه و قاف مکسوره ایله که پیغمبر صلی الله علیه وسلم انی قورومشدی مدینهٔ منوره نک یاننده وادی عقیق صدرنده مدینهٔ منوره دن درت برید یولده در بر قولده التمش میلدر مدینهٔ منوره دن املا احتمال وار در که بو فایلدن مرادی حمانک اقصاسی اوله. دخی حمای ربذه در را مهمله فتحی ایله و موحده و ذال معجمه ایله که پیغمبر صلی الله علیه وسلم

اول مکانی صدقه دوه لری ایچون حمای قورومشدی و ابو ذر غفاری رضی الله عنه انده اولوردی و هم انده دار فنادن دار بقایه رحلت ایلدی و بر روایت صحیحه ده کلمشدر که حضرت عمر رضی الله عنه دخی انی قورومشدی پس توفیق بین الروایتین بودر که اولا پیغمبر صلی الله علیه وسلم قوروب ثانیا انلردن صکره حضرت عمر رضی الله عنه قورومشلر اوله بو حقیر توفیقده شویله بیان ایلدی اما ترجمهٔ فارسیه دن مفهوم اولان بودر که حضرت عمر رضی الله عنه جوانبندن بعض اماکنه زیاده اوله انلر زیاده ایلمش اولالر والله اعلم. دخی حمای شرفدر که امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه انی قوروب ایلمش اول اشبو مکان نجد اوزرنا سنده در ربذه قریب یردر. دخی حمای ضریه در ضاد فتحی ایله و را کسری ایله و تشدید یا ایله مدینهٔ منوره دن یدی مرحله یرده بصره حجاجی یولنده بر قریه در اول انی حضرت عمر رضی الله عنه قورومش ایدی اندن صکره حضرت عثمان رضی الله عنه خلافتی زمانینده صدقه دوه لری زیاده اولوب تا قرق بیکه عدد اولنمش ایدی انوکیچون الحق قوروبی جوانبندن زیاده ایلدی. دخی حمای فیددر فانک فتحی ایله و یانک سکون ایله اشبو منزل عراق حجاجی یولنده در که بازاری و برکه لری

ونخلستان و چشمه لر واردر مدینهٔ منوره دن طقوز مرحله
یولده در بونی اولا کم قورومشدر معلوم دکلدر • حنان
نون مخففه ایله طاغدر بکر قوم دن بر بنی عمر در زفراندن بریره
وارن کمسنه نک صاغ جانبنده در • حنذ فتح ایله و ذال
معجمه ایله اجیحة بن الجلاح منسوب بر قریه در • حورتان
ایکی طاغدر بری یمانی و بر شامی جانبنده در مدینه نک
حالا حوره و حوبره دیمکله معروفدر • حوضا مساجد تبوکده
ذکر اولنمشدر • حوض مروان عقیق ده بیان اولنمشدر • حوض
ابن هشام حرهٔ غربیه ده • حیفا لغتدر حفیاده والله اعلم
باب ——— الخاء • خاخ ایکی خاء معجمه ایله خاخ
خاخ روضه سی دخی دیرلر حمراء الاسدک بر جانبنده بر شهر در که
صاغ جانبنده در شرق جانبنه مائلجه در آنده محمد بن جعفر و علی بن
موسی الرضا رضی الله عنهم وغیرهمانک منزللری وار ایدی و اوقدی
دیرکه خاخ مدینه دن بر برید یولده در • خاص خیبر ده وادیدر
خبار فتح و سکون و همزه ایله قبا التنده بر وادیدر حبار
سحاب وزنی اوزره یوم شوطیرا و معناسینه مسجد فیفاء الخبار
بویره منسوبدر • خبتان قباز کیبی کومستن کهمدنی ایله فدک

ارالغنده

ارالغنده بر طاغدر • خبراء العذق عین مهمله نک کسری و ذال
معجمه نک فتحی ایله اخری قافدر صمان ناحیه سنده بر دوز جبه
بردر عبارتدر که صویی چوقدر و بنی نمایه سدر اغاجنه نخل
قرار • فتح و تشدید ایله غدیردر متعرک شامینده
هجرت سفرنده حضرت پیغمبر صلی الله علیه و سلم اول مکانه
مرور ایلمشلردر جحفه یه قریبدر سعد بن ابی وقاص
رضی الله سریه سنک اولان حجاز ارضندندر • حزبا جبلی
کبی مسجد قبلتین ایله مذاد اراسنده بنی سلمه یه متعلق
منزللردر که رسول صلی الله علیه و سلم اول محلک آدنی
تغییر ایدوب تفاؤل اکو هراب اسمندن احتراز ایدوب ایلمش دی
قاموس ده بویله دیمشدر • صاحب تاریخ بو کلامی تصویب
ایلمشدر • حمراء مهمله ده بکجن سوزینک خلافی اوزره جمع
حمراء وادی صفراده بر عیندر • حریق حریق کیبیدر
ایله مدینهٔ منوره ارالغنده بر عقبه در که حضرت پیغمبر
صلی الله علیه و سلم بدر غزاسندن رجوع ایلدکلری وقتده
اول عقبه دن مرور ایلدیلر • خشب معجمتین ضمی ایله و موحده
ایله مدینهٔ منوره دن بر کیجه لک یولدر انده مروانک قصری وار ایدی

واندن غیری منزللره دخی خشب دیرلر. خشرمه ینبع
نام یره یقین وادیدر که سیلی دریایه دوکلور. خشین
خشن تصغیریدر حنیزده درکه یزید بن حارثه رضی الله عنه
غزا ایلدکی خدام خشین نام یرده در. خصن خابه زمعنا سننه
مسجد قباشرقی سنده در بر اطمدر بئر الخصی اوزرنده
خضرم اوللک فتحی ایله وثانیننک کسری ایله نام یردکه اوده
لرندن دخی بخذیرلرندندر محاربه منسوبدر که ابو قتاده
رضی الله سریه لری آنده واقع اولمشیدی ابوداود دکن
مرویدر که پیغمبر صلی الله علیه وسلم غفره ایله مسمی اولان یری
تغییر ایدوب خضره ایله تسمیه ایلدی وشعب الضلاله دخی شعب
الهدی ایله تسمیه ایلدی وبنی الزنیه یی بنی الرشده ایله تسمیه ایلدکی
خفیین اول وثانی فتحی ایله تحتانیه سکونی ایله نون اولی فتحی ایله
مدینه منوره ده ینبع اراسنده بر وادیدر یاخود بر قریه در و بر
قولده ایکی دره که درکه بر بینده سیلی ینبعه دوکلور و بر بیننده مکی
خشرمه نام یره دوکلور. حفیله جلبیه ضدی عقیق وادیلرندندر
خلالق خلیقه جمعی که عن قریب کلور خلیقه عبد الله بن ابی احمد
بن جحش نام کسنه یه منسوبدر درکه اول محلده مزارع وقصور

ونخیل واردر آل زبیره وآل ابی احمده منسوبدر عقیق سیلی اکا
مرور ایدر مطری دیرکه شنیع یلی خلیقه دیمکله معروفدر
علیایه یتشور اشبو یرده آبار کثیره واردر جمله دن بری خلیقه در.
فلص فتح اول وسکون ثانی ایله آخری صاد مهمله آره نام برده
وادیدر. فخ مکه مکرمه ایله مدینه منوره آرالغنده مرجح
نام مکانه قریب بر یردر. خلیقه قاف ایله سلیقه وزنی اوزره
خلاتقده ذکر اولنان دره شیخ مجد دیرکه مدینه منوره دن اون ایکی میل
قدر یرده منزلدر. خم برکشینک اسمیدر که اکا مضاف اولمشدر
غدیر خم که جحفه یه قریبدر و یاخود انده اولان وادینک بر و ادینک
اسمیدر حافظ منذری دیرکه اول محلده دوغن بن و بیوغه ایر شهر
مکر اندن غیری یره ارتحال و انتقال ایلیه یعنی اول محلده مکثرده وبا
وشدت حما اولدوغیچون اکثری قبل البلوغ هلاک اولور الله اعلم
خندق یعنی پیغمبر صلی الله علیه وسلم سلمان فارسی رضی الله عنه
مشورتی ایله غزوه احزابده مدینه منوره نک طشره سنده
خندق حدودنده وعدد ایام حفرده اختلاف کثیر واقع اولمشدر
اختصار اگر ترک اولندی مراد اولنورسه تاریخ کبیره مطالعه اولنه
خوبیفه صاحب مسالک وممالک مدینه منوره توابعندندر

خیبر • بر شهردر که آنده قلعه لر و مزرعه لر و باغچه لر
واردر مدینهٔ منوره دن اوچ کونلك یرده حجاج شامی یولنك
یسارنده واقعدر و خیبر یهود لسانی اوزره قلعه یه دیرلر
و دخی دنلمشدر که اولا او محله نازل اولان کمسنه یثرب قرنداشی
خیبر اولمغین اول ولایت خیبر ایله تسمیه اولندی • و دخی
پیغمبر صلی الله علیه و سلم برای مقداری مزبور بلادی قدوم
شریفلری ایله تشریف بیورمشلردی و اول ولایتده اولان
جمیع قلعه لری فتح ایلدی و اول ولایتده متمکن اولان خلقی
ولایتلرندن آخر یره سورمك اراده ایلدکده اول ولایتك
خلقی دیدیلرکه بزی آخر یره سورمه کوز بونده خدمت ایده لوم
زیرا اشبو ولایتك احوالنه اطلاعیموز کلیدر پس پیغمبر صلی الله
علیه و سلم انلری حاللری اوزره تقریر ایدوب بیوردیلرکه خرمای
و نقد ایدکن هرنه حاصل اولورسه مناصفه طریقی ایله معامله
ایده رز تا دیله دوکوز زمانه دك بر روایتده حق تعالی دلدکی
زمانه دك مزبور معامله اجرا اولنه پس اول کمسنلر انده اولدیلر
حضرت عمر رضی الله عنه نك خلافتلری زماننه دك انده حضرت
عمر رضی الله عنه انلری اول ولایتدن اخراج ایلدی و الله اعلم •

خبط

خبط • ایلدی معناسنه بنی سواده منسوب بر اطمدر مسجد
قبلتینك شرقیسنده • خبکر آت معناسنه بقیع الخیل
انکا مضاف قدر سوق مدینه ده ذکر اولندی • زید بن ثابت داری
قربنده در • حرف الدال ـــــ دار القضا مسجد شریف
نبوی قبوسی ذکرنده بیان اولندی • دار نخله واحد نخله مضافدر
او محلده نخل اولمق سببی ایله دار مزبوره سوق مدینه یه
محاذیدر دورا قربنده در • دبه • فتح اول و تشدید ثانی ایله
تخفیف ایله دخی روایت اولنور صفرا مضیقنده بر یردر که
دبة المستعجله دمکله معروفدر قاموسده دیرکه دبه
ضم ایله بدره یقین بر یردر • در • فتح اول و تشدید را ایله حرهٔ
بنی سلیم تختنده بر غدیردر نقیع اوستنده • درکدی • ایکی فتح
ایله بصغر ایله دخی مرویدر بر یردر که آنده ایام جاهلیتده
اوس ایله خزرج آرالرنده صواش و مقاتله واقع اولمش ایدی
دعان • فتح اول ایله مدینهٔ منوره ایله ینبع آراسنده بر یردر
ضاد معجمه ده ذکر اولنور • دهنا • فتح اول و کسر ثانی ایله و نون
و الف ممدوده ایله مقصوره دخی مرویدر ینبعه قریب بر یردر •
دوران حوران کبی طرف قدیده بر وادیدر جحفه یه قریبدر و الله اعلم

دومه فتح اول ایله بشر ارسنده ذکر اولندی • دومة الجندل
ضم اول و فتح دخی مرویدر اما ابن درید فتحی انکار ایلمشدر
دوما الجندل دخی دیمشلر ابن الفقیه انی اعمال مدینه‌دن
عد ایلمشدر دخی دوما ابن اسمعیل علیه السلام ابو عبیده
دیرکه دومة الجندل شام ایله مدینه ارالغنده جبل طی قربنده
قلعه و برقاج قریه درکه بو بحثده ذکر اولندی و دخی دنلمشدرکه
انده محکم قلعه واردرکه آنی مارد ایله تسمیه ایدرلر اول اکیدر
بری ملاع حصنیدرکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم خالد بن ولیدی
تبوکدن آنده جانبنه کوندروب بیوردیلرکه تیز اولکه آنکله
ملاقات ایدرکین صید وحش ایدر اوله حدیث شریف اخرینه دکین
ابن سعد دیرکه دومة الجندل شامدن بر طرفده درکه
آنده ایله دمشق ارالغی بش کیجه‌لکدر یولدر آنکله مدینه منوره
ارالغی اون بش کیجه‌لکدر و یاخود اون ایکی کیجه‌لک یولدر آنی رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم غزا ایدوب آنده نزول بیورمشدر
و آنده حضرت رسولکه بلما مشدر و اول یردن مدینه‌یه رجوع
بیورمشلر ایدی ابن هشام دیرکه رسول صلی الله علیه وسلم اول محله
واصل اولمازدن مقدم رجوع ایلدیلر • ذو بخیل دال ضمی ایله

تصغير

تصغیر صیغه‌سی ایله ایکی طاغدر برطاغدرکه مساجد فتحکده
غزنی سنده دربنی عبیده منسوبدر والله اعلم •
حرف الذال المعجمه • ذات اجدال • جیم ایله صفرا مضیقنده
بر یردر • ذو امر • همزه و میم فتحی ایله مدینه منوره‌دن
اوچ منزل یردر قریه نخیل نام یرده ابن حزم دیرکه حضرت
پیغمبر صلی الله علیه وسلم آنی غزو ایدوب جمعینی بطریق مقاطعه
و یرمش ایدی • ذو اوان • زمان وزننده ابن اسحق دیرکه پیغمبر
صلی الله علیه وسلم تبوک غزاسندن رجوع ایلدکلرنده ذو اوان
نام یرده که مدینه‌دن بر ساعتلک یولدر نزول بیوروب مسجد
ضرار خبری سمع شریفلرینه واصل اولدی • ذو الجدر • جیمک
فتحی ایله و دالک سکونی ایله قبا نواحیسنده‌در والله اعلم
ذات الجیش • جیمک فتحی ایله تحتانیه‌نک سکونی ایله مدینه
منوره‌نک حرم محترمی حدودندندر دیرلر ذو الحلیفه‌دن
آلتی فرسخ بعیددر و بر قولده ایکی فرسخ و اون فرسخ بعیددر
منازل مکرمه بنویه‌دندر بریدر • ذو الحلیفه • مساجد تبوکده
مذکوردر • ذات الحماط • مساجده ذکر اولندی • ذات الخطمی
مساجد تبوکده سبقت ایتدی • ذات الرضم محرکدر و سکون ضاد معجمه ایله

صفرایه قریبدر ضمتان دخی دیرلر • ذات الرقاع • ایام جاهلیتده
برقیودرکه نخل نام یره قریبدر بر قولده برطاغدرکه آنده
اوچ رنک جمع اولمش یعنی بیاض وسیاه وقزل بر قولده
انده براغاج واردرکه اشبو اسم ایله مسمّیدر وبر قولده آنده
علملر ترتیب وترقیع اولنغین ذات الرقاع ایله تسمیه اولندی
برقولده آنده صلوة خوف قلنماغین بو اسم ایله مسمّی اولدی کانّه
نماز آنده مرقع اولدی موسی اشعری دن مرویدرکه سبب تسمیه بودرکه
غزوهٔ مزبورهده اصحاب کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین ایاقلرینه
خرقه لر باغلمشلر ایدی والله اعلم • ذات النصب • ضمّ نون
وضاد معمله وبای موحده ایله بریردرکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
آنی بلال ابن الحارثه بطریق المقاطعه ویرمشدی ومدینهٔ منوره ایله
آنده ارالغی درت برید • ذباب • غراب ویافوخ کتابی
برطاغدر مسجد رایه اوزرنده در • ذرع • حطمیه منسوب
برقیودر • ذروان • بنی زریق منازلنده در بئر ذروان آکا
منسوبدر • ذفران • فتح اول وکسر ثانی ایله اندن کره رای
واعز کلیده نوندر بر وادیدر طریقده اولان مساجدده ذکر اولندی
ذوحلفه • حاء معمله ایله ذباب جانبنده بریردر بو مقامده فائ سی الله

ثنيه

ترجمه ایده نلر نسخه سی کنارنده بعض اسامی زیاده اولنمشدر که
تاریخ عربیده صغرنده وکبرنده بوقدر الکانباع بزدخی ترک ایلدک
مراد اولنور ایسه فارسی ترجمه یه مطالعه ایلیه حرف الراء • رابغ
وادی عقیق ده رابغ موحده وبعجمه ایله جحفه دن بروادیه دخی
نام یره قریب برغدیردرکه اول محلده صو بولنماموغ نادردر قدیم الزمان
اسمی رابوغ ایدی • راتج • برآطمدرکه اول ناحیه آنک اسمی ایله تسمیه اولنمشدر
ذباب شرقیسنده شام جانبنه مابینی دهطری دیرکه راتج
بنی عبید طاغلری قرنبده برطاغدر اکر بو قول صحیح ایسه ذباب ایدی
بوندن غیریدر • رازان • یاقوت دیرکه بو محل مدینهٔ منوره
نواحیسنده ابن مسعود رضی الله عنه حدیثنده مذکوردر دخی
ایکی قریه در عراق سوادنده بو اسم ایله تسمیه اولنمشلر • رامه • حجاج
عراق یولنده بر منزلدر امره دن بر مرحله قدر یولده در بعضیلر
رامتان دخی دیمشلر • رانونا • ایکی نون ایله الف ممدوده ایله عاشوراء
وزنی اوزره در اودیه بیاننده ذکر اولندی • رایة الاعمی •
عقیق وادیلرندندر • رایة الغراب • بو دخی عقیق وادیلرندندر
• ربابة • سحاب وزنی اوزره مدینهٔ منوره قیدنده برطاغدر
• ربض • ضمّ اول ایله ربوه جمعیدر مکهٔ مکرمه یولنده ابوابله

ندر

سقیانام اراسنده در • زبنه بانک تحریکی ایله ذال اعجمی ایله
نجدده بر قریه در مدینهٔ منوره اعمالندندر مدینه یه دورت
کونلک یرده در حضرت پیغامبر صلی الله علیه وسلم اوایری
صدقه دوه لری ایچون قورو مشدی بر قولده اول مکانی
حضرت ابابکر الصدیق رضی الله عنه قورو مشدی و بر قولده
حضرت عمر رضی الله قورو مشدی امّا حضرت قورودی دین قول
مشهوردر • ربیع فتح وکسر با وسکون یا ایله مدینهٔ
منوره نواحیسنده بر یردر که اوس قومی ایله خزرج قومی ارالرنده
اول مکانده مقاتله اولمشدر • رجام کتاب وزنی اوزره
بر اوزون طاغدر اهل اضاخ یولنده ضریه دن اون اوچ میل فه
یولده در مزبور طاغک غربی سنده بر صو واردر اسمی ایله مسمی
رجلا حرة الرجلاده بیان اولندی • رجیع امیر کبی خیبر
قربنده بر وادیدر پیغامبر صلی الله علیه وسلم انده لشکر چکوب
اوتورمش ایدی تا که خیبر ایله غطفان ارالرنده حائل اولوب
انلری بری برینه مدد ایلمکه قومیه اهل خیبر ایله جنکه مقیّد مه
ایدی • رجله بنی بیاضه ارالنده بر یردر • رحبه رقبه کبی
بلاد عذره ده وادی القرایه وسقیا الجزوله قریبدر یاقوت

ضمّ

ضمّ وسکون ایله ضبط ایلمشدر • رضیه کسر قول وضاد معجمه
نجینه کبی مذکور اولان ارض حضیه • رعقان ضمّ را وسکون
حائل وقاف ونون ایله وادی ناز بردر متجلد به متوجه
اولان کمسه نلک یمیننده بر وادیدر که سیلی بنا سالم حیفنه
دوکولور • رجیب رجب تصغیری اراین قربنده معروف
طاغدر • رجیبه رحا تصغیری مدینهٔ منوره ایله جحفه
ارالسنده بر قیودر • رویجه عقیق اودیه سندندر رسیس
فتح او و تشدیدک ایله اودیهٔ قبلیه دندر ابی ورید
دیرکه رسیس ایکی وادیدر یاخود نجد ولایتنده ایکی
مکاندر • رشاد اجرد اودیه سندندر قدیمی اسمی غوی ایدی
حضرت رسول اکرم علیه السلام انی تغییر ایدوب رشاد ایله
تسمیه ایدوب اهلنه بنی رشدان دیعنیور دیلر • رضوی
سکری کبی ینبع دن بر کونلک یرده بر طاغدر مدینهٔ
منوره دن دورت کونلک یولده در بلکی طاشلرینی اندن
آلوب اطراف عالمه ارسال ایدرلر • رعقل اوللک کسری وثا نینک
سکونیله بنی عبد الاشهل منازلنده بر اطمدر • رفحتان
حرّه عربیه نیته لرندندر که رنکی قزل اولوب صاروبه مائلدر

ورقه دخی بر مفرد صیغه سیله وایضاً رقمه بر یردر وادی الکری
قربنده ودخی نجدو نصره قربنده بر یردر وایضاً بنی اسده
منسوبدر رقمتان ایله مسمّی بر یردر . رقم . تحریکی وسط
وسکون ایله بر یردر مدینهٔ منوّره شرقیسنده که اول یرده
زیدبن حصین نام ملعون حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلمی اولدرمکه
اولدرمکه اراده ایلدکده حق سبحانه وتعالی ملعون مزبوره
اوزرینه یلدرم اینديروب هلاک ایلمشدر . رقیبه . رقبه
تصغیری کبی در بعناسنه خیبر اوزره مشرقده بر طاغدر غینه
وذنی اوزره دخی مرویدر . رکابیه . رکابه منسوبدر مدینهٔ
منوّره دن اوج میل قدر یرده بر مکاندر . رکوب . خلوب
کبی یاء موحده ایله عرج دن اوج میل مقداری مقدم بر عظیم
مشقتلو عقبه در . رمه . رانک ضم ایله وکسر ایله دخی مرویدر
میمک تخفیفی وتشدیدی دخی مرویدر ارض نجدده بر عظیم صحرادر که
اینی اوزونی بر طرفدن بر طرفه وارمغه بدی کیجه لک یولدر . روا وه .
ضم اول ایله رواونان دخی مرویدر بر یردرکه انده بیوک کول وار که
سیلی عقیق الجنه مرور ایدر . روحا . فتح اول وسکون ثانی ایله
وصاد ایله بحکله مدینهٔ منوّره دن التی قرق میلدر بر قوله اوتوز میلدر

ویرقولده

وبر قولده اوتوز میلدر دیرلر ملاذی تبع اهل مدینه قتالندن
رجوع ایلدکده اول محلده قونوب استراحت ایلمشدی پس اولزماندن
روحا تسمیه ایلدیلر وبعضیلر دیدیلر که سبب تسمیه اول محلده سبع
ودخی بقیع شریفده حضرت ابراهیم النبی صلی الله علیه وسلم
وعلی ابنه مزار شریفی اولدوغی یره دخی روحا دیرلر . روضة الاوجال
جیم ایله دوان نواحی سنده در . روضة الاجداد بلاد غطفانده
بر قریه در خیبر قبلی سنده . روضة الجام همزه فتحی ایله ولام سکونی
ایله اندن صکره جیم والف ومیم وادی عقیق دندر . روضه
خاک ضمی ایله ورانک سکونیله مدینهٔ منوّره نواحی سندندر
روضهٔ خزجین دخی دیرلر . روضة الخزرج . مدینهٔ منوّره
نواحی سندندر وخزرج انصاردن بر طائفه نک اسمیدر
روضة الحماد . عقیق وادیلرندن ذات الجماعه منسوبدر .
روضة الصّهاء . ضم صاد مهمله ایله ها ایله صهوه جمعیدر
مدینهٔ منوّره نک شامی سنده اوج کونلک یولده بر قاج طاغدر
بو روضه او طاغلر قربنده در سهاذی دیرلر . روضة عرینه
جهینه کبی حصینه ناحیه سنده بر وادیدر که اول وادی زماندن
جاهلیتده وزمان اسلامده قوررلر ایدی . روضة عقیق

فرع

تاریخ عند بیانده روضة الاجداد
آما تاریخ کبیرده روضة الاجاوادر
والله اعلم

یعنی مدینهٔ منوره عقیقی که معروفدر. روضة الفلاج
فلجه کلمسی سنده ذکر اولنور. روضهٔ مروخ میم و رانک
تخفیفی ایله آخری خاء معجمه مدینهٔ منوره ده بر یردر والله اعلم
رویثه ضم اول و فتح ثانی و سکون یا ایله ثاء مثلثه
مکهٔ مکرمه یولنده بر منهلدر مدینه دن [illegible] میل
قدر یولده در و منهل صو اچق یره دیرلر. رهاط
فراح وزنی اوزره طاء مهمله ایله ینبعده بر مکاندر
ودخی مکهٔ مکرمه قربنده بر قریه درکه اهالی رهاط
دیرلر. ریان عشطان ضدی بنی حارثه نک
آطمیدر دخی بنی زریق آطمیدر یعنی عالی بنالر دخی جبل
ضرییده بر صور ریان ایله تسمیه اولنور. ریدان سلمان
وزنی اوزره بنی واقفه منسوب آطمدر یعنی عالی بنادرکه
مسجد فضیح قبلی سنده واقع اولمشدر. ریم کسر اول
و سکون یاء آخری میمدر مهمو لعین دخی مروید مزینه
منسوب وادیدرکه ورقانه دکراندن صکره عقیق سیلی انک قارشوسنه

حرف الزای. زبالة یثرب اولی در مدینهٔ
منوره نک شامی سنده در. زج ضم اول و تشدیدیله جیم ایله

وعطشان

مجد لغوی

مجد لغوی قولی اوزره فاما اخر قولی اوزره خاء معجمه ایله که
ناحیهٔ ضریه ده بر یردر. زراب کتاب وزنی اوزره ذات
الزراب دخی دیرلر. زرود فتح اول و ضم ثانی آخر کلمه
دال مهمله ابرق العراق نام یره قریب بر یردر سبحانه
غین معجمه ضم اول ایله دخی دنلمشدر عقیق سیللرینک
جمع اولاجق یریدر حضرت حمزه رضی الله عنه مزار شریفیکه
زمزم. مدینه نک مبارک قیولرنده ذکر اولندی. زور
فتح اول و سکون ثانی ایله آخری راء سوارقیه قربنده بر طاغدر
یاخود بر وادیدر. زوراء فتح اول و سکون ثانی ایله
مدینهٔ منوره بازارندن بر یردر. مالک بن سنان رضی الله عنه
مزار شریفی قربنده که اول یرده امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه
نک زورا نام یرده منزلی وار ایدی که مبارک جمعه نک نداء
اولی که خطبه نداسی اوزره مقدمدر انلرک زمان شریفلرنده
مسنون اولوب منزل مزبور اوزرنده ندا اولنوردی دخی
ابراهیم ابن الرسول علیهما السلام دفن اولندقلری یره دخی زورا
دیرلر. زهره ضم اول و سکون ثانی ایله حرهٔ شرقیه ایله
حرهٔ سارالغنده قف جانبنده قریه ایکی غابه ایله بیوک

قریه ایدی حتی اوچیوز قیو مجی اول قریه ده متوطن اولمشلر ایدی
زبین • شین مقابلی جرفده بر مزرعه در که پیغمبر صلی الله
علیه وسلم آنده زراعت ایله امر ایله دیلر ایدی نته کم ابن زباله ذکر
مرویدر والله اعلم • حرف السین المهمله
سایره • فاعل صیغه سیله اوزره سایره دخی مرویدر مدینهٔ
منوره نواحی سندندر • سافله عالیه مقابلی مدینهٔ
مشرفه منقسمدر عالیه و سافله یه آخر عالیه مسجددر یعنی
طوزلو یردر مسجد نبویه دن علی ساکنها افضل التحیة بر میل
قدر یرده در آندن اشغه اولان سافله دیرلر مخفی اولمسون که
سافله مدینه منوره شامی سنه مخصوص دکلدر نته کم بعض
عبارتدن فهم اولنور والله اعلم • ساهیه عقیق وادیلرندن
سایه • بر عظیم وادیدر که طاغنه شنصبر دیرلر اشبو وادیده
یتمش عیندن زیاده صو چشمه لری وار ایمش که انواع میوه لر ایله
معمور ایدی موز و انار و اوزم و خرما سیله غایتله چوق ایدی
ستار • کسر فوقانیه ایله حمای ضریه ده بر طاغدر و بنی سلیم
دیارنده دخی بر آخر طاغه ستار دیرلر و دخی ینبع ده اوچ
طاغ ستار دیرلر • ستد ضم و تشدید ایله عبد الله بن عمرو بن غنم

بغلدوغی

بغلد وغی بندر یعنی حاجز و مانع که وادی ذی رانوناء
انده وار مق منعی ایچون سد ایلمشلر ایدی عیر و غیری دخی چوق
مواضع وار در که سد ایله تسمیه اولنور • سراة فتح و تخفیف
ایله بر بیوک طاغدر نجد و تهامه ارالغنده جبل حد
فاصل دیدکلری بو طاغدر زیرا بو طاغ یمن جانبندن کی
اما بر طرفی شام جانبنه دک واصل اولور و فاصله
اولمشدر عقد ایله نجد اراسنده یعنی ایچی و یوجه ارالغنده
فاصله اولدی و لهذا حجاز دیو تسمیه اولندی • ذو سرح سین
مهمله فتحی ایله و رانک سکونیله آخری حاء مهمله ملل قربنده
بر وادیدر • سرع کسر ایله نجد ده بنی اسد که منسوبدر برکی
یعنی بنی تمیم بلادنده بر یردر ضم ایله مزینه دیارنده
بر یردر • سراره فتح و تشدید ایله بنی بیاضه منا زلنده کی
قبا قربنده اولان بانجه دن غیری که حالا بو اسم ایله معروفدر
سرغ فتح و غین معجمه ایله تبوک و وادیسنده بر قریه در کی
مدینهٔ منوره دن اوچ مرحله قدر یولده در مدینهٔ منوره نک
آخر اعمالندندر نته کم مجد لغوی دیمشدر • سریر زبیر کبی
جار قربنده بر وادیدر • سعد فتح اول و سکون مهمله ایله

ذات الرقاع قربنده بر طاغدر • سفا • قفاوزنی اوزره
مدینهٔ منوره نک نواحی سندندر • سفان • وادیدر که
بحره قریب بر یرده آخره ملاقی اولور • سنوان • فنحات
ایله بدر ناحیه سنده وادیدر که غزوهٔ بدرده اوتکسی آنده
واقع اولمش ایدی • سقیا که سلیمان بن عبد الملک جرفده در شام
حجاجی اول محلده شامه متوجه اولورلر • سقیا ضم اول
وسکون قاف ایله بر قاج یردر که سقیا ایله تسمیه اولنور
جمله دن بری حرهٔ غربیه ده سقیای سعددر دخی مکهٔ مکرمه نک
قدیمی یولنده فرع اعمالندن بر بیوک قریه در دخی مدینهٔ
منوره دن یدی مرحله لک یرده وادی القری قربنده وادیٔ
جزلده بر یردر • سقیفهٔ بنی ساعده هر مسقف بنا که اوکی
اسلوبی اوزره اوله اکا سقیفه دیرلر فارسیده ایوان
دیدکلری کبی وسقیفهٔ بنی ساعده حضرت ابوبکر الصدیق
رضی الله عنه بیعت لری حدیثنده مذکوردر • سکاف •
قطام کبی مدینهٔ منوره طاغلرندن بر طاغدر • سلاح •
بودخی قطام کبی خیبره تحتنده بر یردر که غطفاندن بر جماعت
بشر بن سعد انصاری ایله یمن طرفنه کیدر ایکن آنده ملاقی

اولدیلر

اولدیلر سلاسل جمع لفظی ایله بر صودر وادیٔ القری
آردنده مدینهٔ منوره دن اوچ کونلک یولده در • سلالم
ضم اول ایله خیبرده بر یرک اسمیدر که آخرده فتح اولندی
سلع فتح اول وسکون لام ایله آخری مهملهٔ مدینهٔ
منوره ده معروف طاغدر مساجد فتحده ذکر اولاتن
کهف بنی حرام انده در • سلیع • سلع تصغیری ومضافاتیدر
زبو طاغک اوزرنده امیر مدینه نک منزلی وار ایدی
التیوز یتمش تاریخندن مقدم جماز بن شیحه نام امیر مدینه
سلیع طاغینک دیبه سنده ساکن ایدی بو حقیر دیر که حالا
اول موضعده قلعهٔ مدینهٔ منوره اغالری ایچون بر بوجه
مسکن بنا اونمشدر که دزدار اولان کمسنه لردر تشا ادام الله
ترک ایلمشلر والله اعلم • سلیکر • امیر کبی عقیق عرصه سیدر
سلیم • سلم تصغیری وذات السلم عقیق وادیلرندندر
سمران • خیبرده بر طاغدر که پیغمبر صلی الله علیه وسلم
انک اوزرنده نماز قلمشلردر عوام سمران تسمیه ایدرلر
بعضیلر شین معجمه ضبط ایلیوب تسمیه ایلمشلر سمیحه تصغیری
هاء مهمله ایله مدینهٔ منوره ده قدیم شیو صوبی چوق

قیودی

سنام زنده يه قريب كوچك طاغدر • سنج ضم وسكون ايله
بلخو دانكى ضى ايله حارث اوغللرى جشم وزيدك آطمى در
اطم بناء عاليه دن عبارتدركه محصوره دن خارجده احتياطا بنا
اولنور اشبو سنج دركه مدينهٔ منوره نك عاليه سى ادناسنده
اولناحيه سنج ايله مسمى ايدى وحضرت ابا بكر الصديق رضي الله عنه
زوجهٔ انصاريه لرى ايله بلده آنده ساكن اولور ايدى • سن
كسر ايله شوران ومبطان مقابلنده بر طاغدر • سواج
ضم اول ايله آخرنده جيم ضربه طاغلرندندر ديرلركه اول طاغ
جنيلر مسكنيدر • سوارق سوارقيه قربنده بر واديدركه
صوبى غايت ايله طاتلودر • سوارقيه فتح وضم ايله راء مكسوره
قاف وياء نسبت سويرقيه دخى ديرلر تصغير لفظى ايله بر بيوك
قريه دركه مسجد منبرى ونخيلى اولوب فواكه كثيره ايله معمور ايدى
بنى سليم طايفه سندن بر كمسنه يوق ايدى آنده ملكى اولميه الله اعلم
سوق بنى قينقاع • يعنى بازارلرى بطحان قربنده ايدى
جاهليتده هر يلده آنده يغنه كره بازار قديم اولوب انده بري
بريله اوزره تفاخر ايدرلر ايدى وبو معناده شعرلر اوقنور ايدى
اشبو بردر كه حسان بن ثابت بنى دينار نابغه سيله جمع اولمشدي

نابغه

نابغه بر خاتوندر شعرده وفصاحتده مشهور ايدى بنى دينار
قينقاع ايكى قاف ايله ارالرى ياء ونون آخرنده عين مهمله الله اعلم
سوئيدا • سواد تصغيرى ذى خشب دن صكره بر يردركه
مدينهٔ منوره دن ايكى كيجه لك يرده در • سويكه آطمدر بنى
بياضه ده حماضه شاميسنده • سويقه ديرلركه على رضي الله عنه
صدقاتندندر دخى بر طاغدر مدينهٔ منوره ايله ينبع
اراسنده دركه حالا سويقه منازل بنى ابراهيم ديمكله معروفدر
سيال سحابه كبى مسجد شرقى روحاده مدينهٔ منوره دن اون ميل
مقدارى يولده در • سيح كسر اول ايله وسكون يا ايله آخرى
حا مساجد فتحك غربى سنده اولان نواحيه ديرلر • سبر
فتح اول وتحتيه ايله حبر كبى ياخود موحده مشدده مكسوره
ايله ياخود شين معجمه مفتوحه وتحتيه مشدده مكسوره
تيتب كبى وادى نازيه ايله صفرا اراسنده در بدر غزاسنده
حاصل اولان غنيمتى يعنى طوبلنى اول محلده تقسيم ايلمشلر ايدى
صاحب تاريخ ديركه فوكات حيف ديمكله معروف اولان
يراولمقدر والله اعلم • حرف الشين
شابه • موحدهٔ مخففه ايله بوزنه ايله سيله اراسنده بر طاغدر

شاس قبا حنده شاس بن عطیه بن زیده منسوب
بر آطمدر . شبا عصا کبی اشجار نام برده وادیه الله اعلم
شبارع کتابکبی بر سایب اوزره مشرف بر طاغدر .
شباك کتاب وزنی ایله مدینهٔ منوره ایله ابرق العراق
اراسنده بر طاغدر . شبعان ضد جیعان مدینهٔ
منوره اطامندندر . شجره مسجد شجره که ذی الحلیفه ده در کا
منسوبدر دخی بر مالدر که انده بنی قریظه آطمیدر . شدخ
دال مهمله سکونیله اخری خاء معجمه در بر وادیدر که انده
نخل ایله مسمی بر بیر واردر . شربه اوج فتحه ایله و باء
موحدهٔ مشدده ایله هر بیر که علو جوق اولوب انده اشجار
اولمیه اکا شربه لرسیل ایله ربذه ارالغنده دخی بر مکان
بو اسم ایله تسمیه اولنمشدر . شرج فتح اول و سکون راء ایله
اخری جیم در مدینهٔ منوره خارجنده بر بیردر شرج العجوز
دیمکله معروف اشبو مکان کعب ابن اشرف قتلنده مذکوردر
دخی نجدده بو صو بو اسم ایله مسمیدر دخی قرار طایفه سنده
بو اسم ایله وادیلر بدر . شرعبی فتح اول و سکون راء ایله عین
مهمله فتحی ایله کسر موحده آخرنده یاء ذباب تحتنده بر اطمدر

شرف

شرف لغتده عالی بره دیرلر . شریعت . شرق تصغیری
قاف یرینه فا ایله دخی روایت اولنور وادی عقیقده بر یردر
شطان ضم اول و سکون طاء مهمله ایله مدینهٔ منوره
وادیلرندندر . شطمان بنی قریظه ده مالدر الشطیبه
اعواف قربنده بر مشهور مالدر . شطاط قطاط کبی
وادی قناده در عزری دخی دنلمشدر . شعب ضم اول
ایله بر وادیدر که سیلی صفرایه دوکلور و اما شعب کسر ایله
جمعی شعابدر طاغ دره سیدر که جمله دن بری شعب جبل
احددر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم احد کوننده اول
یری مشرف ایلمشلر ایدی . و شعب العجوز مدینهٔ منوره نك
خارجنده در که کعب بن الاشرف انك قربنده مقتول اولدی
اکا شرج العجوز دخی دیرلر شعب المشاش جبال العاقل
آرهسنده عقیق اراضیسندندر حالا شعب علی دیمکله معروفدر
شعبی ضم اول و سکون مهمله ایله و فتح موحده و الف
مقصوره ایله بر طاغدر یا حمای ضریه ده بر قارح بوجه طاغلردر
شغبه ضم و سکون ایله یلیل قربنده بر عین در دخی ابلی
وادیلرندندر . شعت ضم و سکون و مثلثه ایله اشعت جمعی

شعب نوعیه

سوارقیه ایله معدن بنی سلیم ارالغنده بر یردر شعبا فتح
اول و سکون معجمه ایله مدینهٔ منوره ایله ایله ارا سنده بر
قریه در شغر زفر کبی شغیر جمعیدر بر طاغدر که
اندن بطن عقیقه آقیلور شقر قاف ایله زفر کبی زبده
نام یرده بر صودر و دخی معدن ماذان نام یره مشرف بر طاغدر
شقرا اشقرک تأنیثی بادیه ده بر صودر یعنی صحراده والله اعلم
شقراة نقیع نام مکان غربی سنده بر طاغدر شقرة
ضم ایله و سکون ایله فیدیولنده طاغلر ارا سنده بر
مکاندر نخیل نام یردن اوچ سکز میل مقداری بولده
مدینهٔ منوره دن ایکی کونلک یولده غزاء یوم احدده بعض
کلنلر قاچوب اشبو یره کلمشلر ایدی شق فتح
ایله یاخود کسر ایله خیبر قلعه لرندندر یاخود بر یردر که انده
خیبر قلعه لرندن قلعه لر واردر شلوک صبور کبی
مدینهٔ منوره نواحی سنده بر یردر شماء تشدید ایله و مد ایله
بعضیلر یاء ایله شیاء دیمشلر حمای ضریه ده عرفجا نام
مکان جانبنده بر بوجه یردر شماخ فتح اول ایله و تشدید
ثانی ایله آخری خاء معجمه بنی سلیم منزللری قربنده قبله جانبنده

بر آطمدر

بر آطمدر شنصیر اول و ثانی فتحی ایله نونک سکونیله
صاد مهمله مکسوره ایله تحتانیه ایله آخری راء سایه نام
برده بر طاغدر شناصیر مدینهٔ منوره نواحی سنده در
شنوکه فتح اول و ضم ثانی و سکون ثالث ایله فتح کاف
شرفیه و حادن بکره بر طاغدر شعب علی دیمکله معروف
دره یه مقابل که شعب شنوکه دینور شنیف
زبیر کبی قباده بنی ضبیعه آطمیدر شواحط ضم اول
و کسر حاء مهمله آخری طاء مهمله سوارقیه قربنده بر طاغدر
شوران سلمان کبی میطان نام یره محاذی بر طاغدر که
حرهٔ شوران اکا منسوبدر پیغمبر صلی الله علیه و سلم
انده اوتلانوب بعض اولان دوه لری کتوروب سؤال ایلدیلر که
بونلره نه یرده اوتلندیلر جواب ویروب دیدیلر که بیر
بیوردی بارک الله فی شوران شوطا شینک
فتحی ایله حرهٔ بنی سلیم قربنده بر یردر که سیلی وادی
عقیق اوزره مرور ایدر شیخان ایکی آطمدر واجد
ناحیه سنده که بر اسم ایله تسمیه درلر انده اولان شیخ و شیخه سببی ایله
حرف الصاد صاحه رامه کبی بر یره دیرلر که

اولیره برسنه حاصل اولماز چولستانده امّا بو مقامده
مراد وادئ عقیق قربنده بش دپه در • صادر کسر راو تخفیف
یا ایله مدینهٔ منوره نك جانب قبلیسنده بر طاغدر
صحره • ضم اول وسکون حاء مهمله ایله بر یرك اسمیدر که
جانب غربیه حمای نقیعی احاطه ایلمشدر • صحن فتح اول
وسکون حاء مهمله ایله سوارقیه دن بو جه بر طاغدر که طتلو
صویی واردر که انوکله زراعت ایدرلر • صخیرات الثمام خاء معجمه
وثاء مثلثه ایله ثاء مثلثه ده بیان اولندی • صدار
ضم اول ایله وادئ روحاده صدار دیمکله معروف بر یردر
صراره • کسر ایله مدینهٔ منوره نك شامیسنده اکمه در حرهٔ شرقیه ده که
اول جانب بو اسم ایله مسمی در بر یر که انده صو وار ایدی و حدیث شریفده
چوق یرده مذکوردر حتی بعضیلردن منقولدر که قرقرة الکدر غزانده
حاصل اولان غنیمتلر اول محلده توزیع اولنمش ایدی و دخی حضرت عمر
رضی الله عنه انصاردن بر جماعته که مزارعه تعیین اولنمشلر ایدی
بو یره دکین دوندرو کلمش ایدی • صعیب تصغیر ایله • صعیب ایله
صادك فتحی ایله وعین مهمله ایله لیلی قربنده بر بوداقلو صولی
قیودر که انده زراعت ایدرلر • صفاح صادك کسری ایله وفا ایله

وحاء مهمله ایله که روحا یریدر • صفا صف عصبنام یر ایله
عبد الله علی بن عثمان رضی الله سدی اراسنده بر یردر
صفرا صادك فتحی ایله فانك سکونیله صولری و نافع و
باغچه‌لری و خرما اغاچلری چوق معمور وادیدر پیغمبر صلی الله علیه وسلم
اکا کرامت ایله اوغرامشلردر مکه یولنده • صفر فتح اولاز اول
وثانی ایله قریش مالده بر قزل طاغدر اول محلده حسن بن زیده
منسوب بنا واردر • صفنه فتح اول ایله خفته کبی مجلده قباده
رحبه سنده بنی عطیه منزلیدر • صفینه سفینه کبی نکی معناسنه
بنی سالم ایله قبا اراسنده بر یردر قاموسده بیان ایدرکه
جهینه کبی عالیه ده بر شهردر • صلیحه ضم و سکون ایله بنی سلمیه
منسوبدر پیغمبر صلی الله علیه وسلم آنی تسمیه ایلمشدر بو اسم
ایله بعضیلری طلحی دیمشلر • صلصل • مدینهٔ منوره دن
یدی میل قدر یولده بیدا اثناسنده بر معروف طاغدر
بعضیلر دیمشلر که آیت تیمم صلصلده نازل اولدی بکری
دیر که بو طاغ ذو الحلیفه قربنده در • صلاصل جرهٔ بطحا الله
بر یردر • صمك فتح اول و سکون میم ایله مدینهٔ منوره قربنده
بر صودر • صمغه غین معجمه ایله بر مزرعه در • صحان فتح صاد

وتشدید میم ایله بر طاغدر که سرخدن تجاوز ایدر دهنا دن
که بدی طاغ ورملدر وهذا دیمشلر که صمان رمل عالج نام
یره قریبدر • صوار ضم صاد ایله آقری راده مدینهٔ منوره
دن بر یردر • صوری فتح ایله جمزکبی نقیع جانبنده
وادیدر حالا صوریه دیمکله معروفدر • صوران
تثنیه صیغه سیله بر یردر بقیع غرقد اقصاسنده یعنی
مقبرهٔ مشهوره پیغمبر صلی الله علیه وسلم بنی قریظه یه توجه
اتدکده عبور ومرور بیوردیلر • صهباء حمرا لفظنه مرادف
لفظ ایله خیبرده ادنا سیدر که ابن عباس رضی الله عنهما نک
آنده اولان مالینی تصدق بیورمشدی • صیاصی قباده
اون درت آطمدر صیصه شیسه کبی قبادن آطمدر
حرف الضاد • ضاحك کلجی معناسنه فرش
ملله ده بر طاغدر که آنکله ضو محاذی اراسنده بر وادی واردر
اکا بین دیرلر • ضارج راو جیم ایله فاعل وزنی ایله عذیب
نام یره قریب بر یردر که امرء القیس شعرنده وآندن غیری اشعارده
مذکوردر دخی یمن ده بر قریه در ویا خود بر یردر والله اعلم
ضاس سین مهمله ایله ناس کبی ینبع ایله مدینه اراسنده

بروادیدر

بر وادیدر • ضاف نقیع عزنی سنده وادیدر که نواحیسی
طاغلردر جمله بری قدس دیر ضافدن غربیسنده واقع در
داخی بر دوز یردر ینبع تثنیه سنده آینه یوریکن اثناسنده
الزبیره منسوبدر • ضباء مدینهٔ منوره اعمالنددر که آنده
طتلو صولر وقیولر واردر وشجر مقدار دخی آنده چوقدر
ضبع موحده سکونی ایله ضم ایله دخی مرویدر عقیق وادیلرندن
ضبوعة یلیل نام مکان قربنده منزلدر • ضجنان
فتح اول وسکون جیم ایله مکهٔ مکرمه قربنده
بر کونلک یولدر قدیمدن • ضحیان فتح اول وسکون حاء مهمله
وتحتانیه ایله عصبه ده بر آطمدر • ضرتیه فتح اول وکسر ثانی
ایله وتحتانیهٔ مشدده ایله مدینهٔ منوره دن اون یدی
مرحله لک یولده بر قریه در بصره حجاجی یولنده که قریهٔ مذکوره
مسمی اولوبدر اول یرده واقع اولان قیو اسمیله که اول قیولرک
صوینی غایتله طاتلودر وبو ضریه قیو ولوده مشهوردر بعض
اقوالده مکانی اولی قودر ثم حضرت عمر بن الخطاب رضی الله عنه
احداث ایدرکن حضرت عثمان رضی الله عنه خلافتی زماننده اطرافنی
توسعه ایدوب زیاده اولدی • ضغن کسر اول ایله سکون غین

وابن الکلبی دیر که ... ضریه ... ابن ... نزار ... فندی
ام صفوان ... افضل ... رضی الله عنه ...

بجیم ایله آخرنده نون حیبر ایله فید آراسنده فزاریه منسوب
بر صودر • ضفر فتح اول و کسر ثانی ایله مدینهٔ منوره یه قریب
بو بر یردر که ابی عبیده ابن عبد الله بن زمعه بن الاسود بن المطلب بن اسد
بن عبد العزی بر آنده در • ضلع بنی شیصبان کفار جن طایفه سندن
بر بطندر • ضلع بنی مالک جن طایفه سندن بر بطندر که مسلم لوی
ضلعان حمای ضریه ده ایکی طاغدر که وادی اورتاسنده
بو برینه ایراقلغی بر کونلک یولده در اشبو ایکی بطن آرالرنده
قتال واقع اولوب ضلع بنی مالکده ناس نزول ایدوب آنلری
ضبط ایدوب و آنده حیوانلرین کودوب منتفع اولورلر
ضلع بنی شیصبان که آنده هیچ کمسه قونمازلر و نه صید ایدرلر
جنیلر مکانیدر • ضیقه ذات حماطه قریبدر والله اعلم
حرف الطاء • طاشا شین معجمه ایله اشعر وادیلرندندر
صفرا ایله دوکلو بیلی • طخفه کسر طا و سکون خاء معجمه ایله بر
اوزون قزل طاغدر و دخی قیولر که حمای ضریه ده مذکوردر
طرف • فتحتین ایله مدینهٔ منوره دن یکرمی درت میل مقداری
یرده عراق یولنده بر صودر که او محلده قیولر و برکه لر واردر
دیشلر • طفیل بزوی به یقین کوچک طاغدر • طویلع

طالع

حرف الظاء

طالع تصغیری عوام زعمنده مدینهٔ منوره ده بر محلدر
اما فی الحقیقه نجدده در والله اعلم حرف الظاء • ظاهر
مره غربیه ده نقانا عیه یدر • ظبیه دیار جهینه بر یری
ذی ینبع ایله غیقه آراسنده ساحل بحرده بر یردر دخی
نجدده بر صودر • ظلم کتف کبی اشعر وادیلرندن بر یردر
دخی عمرو بن کلاب منسوب بر سیاه طاغدر • ظهار
کتاب کبی خیبرده بر قلعه در • حرف العین
عابد کسر موحده ایله و دال مهمله ایله و عبود فتح اول
و تشدید ثانی ایله و عبید ضم ایله اوچ طاغدر بجیله
بیوکی عبود در که اورته ده واقع اولمشدر فرش ملل ده
عاصر و عوصی حرمین شریفین آرالرنده ایکی عظیم وادیدر
عاصم • فاعل کبی بنی عبد الاشهل طایفه سنه بر آطمدر دخی
قباده بر آخر اطمدر • و ذو عاصم عقیق وادیلرندندر • عاقل
حمای ضریه ده بر طاغدر • عالیه حجازک اعلاسنده
عبارتدر که بلاد واسعه در • و غابه ایله کوچک یرلر که
و دخی مدینهٔ منوره نک عالیه سیدر • ذی عوالیه رکه مدینهٔ
مشرفه نک قبلی جانبنده واقع اولمشدر • مدینه جانبنده دتاسی

بر میل مقداری یردر مسجد نبوی دن عوالی مشرفه ازکی البخه
واقصای معموره‌سی اوچ یا درت میلدر اما اقصای غیر معموره‌سی
سکز یا طقوز التی میلدر • عائذ کسر نون ایله آخری دال
مهمله وادی عائذ اکا منسوبدر که سقیادن مقدمدر فرع
اعمالندن اکا وادی فاحه دخی دیرلر عائذ دخی رویدر بالله
وذال ایله • عابر تحتیه ایله اکا منسوبدر ثنیة عابر
ثنیه رکوبه نك یمین جانبنده در وغابر دخی معجمه ایله
رویدر • عبابید نقهنه یقین بریردر وعبابیب دخی
روایت اولنور اوچ باء موحده ایله وعثیانیه دخی رویدر
مثلثه وتحتیه ایله والف ونون ایله • عباثر عبثر اك
جمعی که معروف اوتدر عباثر اشعرده بر وادیدر نخل ایله بواط
اراسنده • عتن کسر اول وسکون فوقانیه ایله آخری رادر
مدینهٔ منوره قبلی سنده برطاغدر • عتاعث حمای ضریه ده
کوچجک سیاه طاغدر که مروزه شرفده در • عثعث
برطاغدر که اکا سلیع دیرلر بجمتان بجمه تثنیه‌سی وادی
عقیق دنده بطحا جانبنده در • عدنه فتحتین ونون ایله فرش
ملله ده بر مرتفعجه کوچجک طاغدر • عدینه عدنه تصغیری

عصبه ده

عصبه ده براطمدر صفصف ایله وادی اراسنده در • غدق
فتح اول وسکون معجمه ایله بنی امیة ابن زید آطمیدر • عذیبه
عذبه تصغیری ینبع ایله جار اراسنده بر صودر عذیب
دخی دیرلر • عراقیب بربیوك قریه‌در دخی حمای ضریه ده
سعدندر عراغر اکبی وادی نقماده که ذکر اولنور •
عرج فتح اول وسکون ثانی ایله مکه یولنده بربیوك
قریه‌در دیرلر که اندکی طاغی شام طرفنده اولان لبنان
طاغنه متصلدر اندن صکره لکام طاغنه متصلدر که
اول طاغ انطاقیه‌ده در اندن صکره جزیره متصل اولور
طولی بشیوز فرسخ دیمشلر والله اعلم • عرصه فتح
وسکون ایله وصاد مهمله ایله فضای واسعدر که انده
بنا اولمیه وعرصه عقیقده سبقت ایتدی • عرض کسر ایله
مطری دیرکه قبلتن حوالی سنده اولان مزارعدر • عرفات
مسجد قبانك قبلی سنده بر دپه در که رسول الله صلی الله
علیه وسلم عرفه کوننده اوزرنده هقوب آندن عرفات کوسنر
ایدیلر بو کلامی ابن جبیر رحلة سنده ذکر ایلمشدر • عرفی اشتق
صواندن • عرفه عرفه کبی اوچ طاغدر که بری حمای ضریه ده

ودخي عرفه ينبع ودخي عرفة الاجبال. عرق الظبيه
حرف ظاده سبقت ايلدي. عريان ضم عين ايله وسكون
را ايله وتحتيه ايله آطمدر. عريض عرض تصغيريدر حرة
شرقيه قربنده بر واديدر. عريفطان عرفطان تصغيري
ابلاده واديدر. عربنه جهينه كبي مدينۀ منوره قراسندنكه
شام يولنده فدك اوله جمله دندر والله اعلم. عراق
فتح اول وتشديد ايله آخري فا ايله زرود نام مكان قربنده
بني سعده منسوب قمدر. ياخود بني اسدك صولريدركه
ابرق العراق اكا منسوبدر ديرلركه اول بره جن اوازي
استماع اولنوردي ودخي رهنا نام مكانده برطاغ واردر
بو اسم ايله مسميدر. عزور ايكي زا معجمه ايله اولكي مضموم
مكه ايله مدينه اراسنده بر بردر. عسعس صرصر كبي
حماى ضريه ده برطاغدر كه دار عسعس اكا منسوبدر
عسفان. ضم اول وسكون سين مهمله ايله وفا ونون
مكه ايله مدينه ارالغنده قيولره وبركه لره شامل بر قريه در
وانده بر معروف قيو واردر كه عولا ايله مسميدر وعسفان مكه
مكرمه دن ايكي كونلك يولده در بو حقير ديركه حالا عسفانده

بركه لرندن اثر يوقدر والله اعلم. عسيب برطاغدر
برامه مقابل نقيع شرقيسنده. عسيه فتح اول ايله
بر بردر معدن قبلي ناحيه سنده. عشن عقيق اوديه سندندر
ذو العش اكا منسوبدر. عشيره عشره تصغيريدر اوديه
عقيق دندر دخي حرم مدينه نك جمله حدودندندر بر موضعدر
دخي ينبع ايله ذو المروه اراسنده بر كوچك قلعه در
عصبه ضم اول وسكون صاد مهمله ايله ومعصب محمل وزنينه
اوزره قبا غربي سنده بر منزلدر. عضد كسر و سكون ياخود
فتحتين ايله برطاغدر كه حضرت پيغمبر صلى الله عليه وسلم خيبره
توجه ايلدكلري وقتده اوراده مرور ايلمشلردر والله اعلم
عظم. فتحتين ايله اعظم ده ذكر اولندي ذو عظم ايكي ضمه ايله عيبر
اعراضندندر. عقرب روحا شاميسنده بر آطمدر
عقيان. كسر اول وسكون قاف ايله دخي تحتيه ايله بني بياضه
اطمي در بخه جنبنده. عقير با. عقرب تصغيري بني حارثه جانب
شامي سنده بر مالدر. علاء. فتح ومد ايله اطمدر ياخود
بر موضعدر مدينه ده. وعلا ضم وقصر ايله وادي القرى ناحيه سنده در
عموق. فتح اول سكون ثاني آخرنده قاف فرعده بر واديدركه

اکا عمیقین دخی دیرلر وایضا حجاج منازلندن منزلدر سیله
ایله بنی سلیم معدنلر آراسنده که. عمیس فتح اول وکسر میم
وسکون تحتیه وسین مهمله ایله فرش ایله ملل آراسنده وا دیکر
غین معجمه ایله مرویدر. عناب ضم اول وتشدید ثانی ایله
مدینه ایله فید آراسنده اولان یولدر. عنابس
مسجد قبانک جهت قبلیسنده مزرعه لردر. عنابه ها
زیاده سیله عناب ساتلور ولوزه بنی کلاب دیارنده بر صوکه
عناقه نون قاف ایله سحابه کبی ضریه قربنده بر صودر
یاقوت بر مکاندر. عواقن فرش ملکنده بر قاچ دپه جکلردر
عوالی ضم تخفیف ایله اکا منسوبدر حرم بنی عوال اوچ
طاغدن بریدر که طرف انلرک جانب لرنده در بیر ایله اندکی
عوسجا حونسا دخی دیرلر وادی رانونا سیلی عبور ایلدکی
برلردن بریدر که اندن بکوب وادی بطحانده جمع اولور
عویقل عاقل تصغیری حرزده بر نقبدر. عیر فتح وسکون ایله
اخری رادر حدود حرم محترمدن مذکوردر. عیص کسر و
سکون تحتیه ایله اخری صاد مهمله ذی المروه نواحیسنده وط دیکر
مدینه منوره دن دورت کونلک یرده در. عینان عین تثنیه سی

عین

حضرت حمزه رضی الله عنه زیارت شریفنک جانب قبلیسنده بر طاغدر
احد غزاسنده اوق اتجیلر انده ایدیلر اشبو طاغک رکن
شرقیسنده مسجد نبوی واردر. عین ابراهیم بن هشام
فرش ملل ده در. عین ابو زیاد غابه نک ادناسنده که
عین ابی نیزر نونک فتحی ایله تحتیه نک سکونیله زای نک
فتحی ایله اخری رادر نجاشی اوغلی نک اسمیدر که ابی امیر المؤمنین
علی رضی الله عنه صاتون آلوب آزاد ایلمشیدی و بر قوله
کندو اسلامه رغبت ایدوب نابالغ ایکن رسول الله صلی الله
علیه وسلمک خدمت شریفلرینه کلوب حضرت فاطمة
الزهرا رضی الله عنها ایله واولاد کرام ایله بله اولور حضرت
علی رضی الله عنه وعن ابنائه قبلندن عین مزبوره خدمت
ایدردی اشبو عین حضرت علی رضی عنه نک جمله صدقاتلرندندر
که ینبع ده در. عین جدیده آضم ده در. عین حسین
بن زید علی بن الحسین رضی الله عنه اوچ عیندر بری مضیقده
وبری ذی المروه ده در وبری سقیاده در. عین حیف
مساجد فتح حوالیسنده اولانلر آنده صو الورلر خالا
شنبشب دیمکله معروفدر. عین الشهداء کاظمه دیرلر

عين الفور غين معجمه ايله آظمه ده عين فاطمه شول بيرده در كه
مسجد نبوي يه كيتديكى بشور وب بطحان قربنده حرّهٔ غربيه ده
بر قليج طاش قديمده آنده كيتديكى بشر زيركى عين قشيرى
مكه يولنده سقيا ايله ابوا ارالغنده در كه آنده وافر
خرمالق واردر عين مروان اظمه ده در عين النبي صلى الله
عليه وسلم بو موضعده تعيينده و عرضنده ارباب سيرك
كلماتى مختلفه اختلافات كثيره واقع اولمشدر والله اعلم

حرف الغين

غابه موحده ايله سباق
حديثنده يعني امتحان ايچون آت قوشوسى اولان حديث شريف بغده
مذكوردر بر يردر معروف مدينهٔ منوره نك سافله سنده
جهت شاميده آخر جهتده دريو وهم ايدنلر غلط ايلمشلر
والله اعلم غبيب عنب تصغيريله مسجد جمعه بر يردر
غدير الاشطاط اوچ ميل مقداري يولده در عسفاندن
مكهٔ مكرمه جانبنده غراب مدينهٔ منوره شامي
سنده بر طاغدر مدينهٔ منوره ايله محيض نام يرارا سنده
غراب الضائنه و غرابات دخي ديرلر حالا تصغير صيغه سيله
معروفدر راية الغراب اوديه عقيقدندر دخي غراب غديدر

رحيضه

رحيضه يولنده مدينهٔ منوره دن بر كونلك يولده در غزاكن
ضم و تخفيف ايله وادئ ازرقده در غرّه اول ماه لفظى ايله
اطمده كه مسجد قبا مناره سينك يرنده غرزه فتح اول
وتشديد زا ايله بني حطمه منزلي دير مسجدلرى قربنده
وجه تسميه اولديرى تشبيه ايلمكدر شام غزه سينه
اهلي نك كثرتي بابنده غزال آهو لفظى ايله يعني كيك غزال عديه
منسوب بر واديدر عشيه فتح اول و كسر معجمه ايله
وتشديد تحتيه ايله معدن ناحيه سنده بر يردر عصور
جعفر كبي ضاد معجمه ايله مكهٔ مكرمه ايله مدينهٔ منوره
ارا سنده خزاعه ديارنده بر يردر غمره فتح اول وسكون
ثاني ايله ابن سعد آني غمر مرزوق ديمكله تسميه ايلمشدي ها سز
اندن صكره بني اسدك نجدي يولنده بر صودر غوضن بعضيلر
قاف و صاد مهمله ضبط ايلمشدر ضم اول ايله اخرى ضاد معجمه ايله
خيبرده بني الحقيق قلعه لرندندر غميم فتح اول ايله رابع ايله
جحفه ارالغنده بر يردر غور فتح اول ايله وسكون ثاني
سليم ديارنده بر يردر دخي ارض قبليه ده ينبع جانبنده سهل
صوينه غور ديمشلر والله اعلم غول حول كبي ورناحليت نام يرك

غرب سنده بر طاغدر انده وافر خرما لوح واردر • غيقه •
فتح اول وسكون تحتيه ايله قاف وها ساحل بحرده جار
نام يره قريب بر يردر والله اعلم حرف الفاء
• فارع • مهمله ايله صاحب وزني اوزره اطم دركه دار
جعفر برمكي يه داخل اولمش ايدي باب الرحمه قارشوسنده
دائمي سايه در بوجه بر قريه دركه وافر باغ و باغچه و چشمه لره
شغلدر • فاضحه • ضاد معجمه كسر ايله عاليه ده جفاف
ناحيه سنده بر مالدركه انده بني النضير اطمي واردي بر روايتده
بر واديدركه شعباندر تاضربه يه دك • فاضح • ضاد معجمه
كسري ايله آخري حاء مهمله بر طاغدر • فيح • فتح اول وتشديد
جيم ايله سياله دن بكره در • فحلان • فحل تثنيه سي قاموسده
فحلان كسر ايله احده بر قريه در • فدك • فتح ايله ودال
مهمله ايله آخري كاف مدينه منوره ده بر كونلك يولدر وقريه سي
شمروخ ايله تسميه اولنمشدر بر قولده اوج كونلك وبر
قولده التي كونلك ديمشلر صاحب تاريخ آخر قولي صواب ديو
ترجيح ايدر اهل فدك يهود ايديلر خيبر فتح اولدقده
اهل امان طلب ايدوب شرط ايله يكركه اوليري رسول الله صلى الله

عليه

عليه وسلم ايچون تنزك ايدهلر اندن صكره محل مزبور حضرت
حبيب الله صلى الله عليه وسلم خاصلري ايدي وجه تسميه ده ديشلركه
اول اول محلده كي كمسه فدك نام اوغلان اندك اسمي ايله مسمي اولدي
• فراء • غراب كبي مد همزه ايله اگرچه قصر دخي مرويدر عقيقده
بر طاغدر عير طاغي عربي سنده قاموسده ديركه ذو الفراء
عقيق قربنده بر يردر • فرش ملل • تصغيريدر فريش ملل
تصغيريدر فريش ملل قربنده مشهور ايكي واديدركه مدينه
منوره دن يكرمي ايكي مقدار ميل يولده در • فرع • ضمتان ايله آخري
عين مهمله در عينده فتح ايله وراده سكونيله بر واسع بر يردركه
قريه لره شغلدر اول مكانده بر قاج مسجد مأثور واردر مدينه
منوره دن درت مرحله قدر يولده در اما فرع فتحتان ايله سوقيه
قربنده اوديه اسعر دندر • فضا • فتح اول وضاد معجمه ايله
دخي همزه ممدوده يا مقصوره ايله ايكي ييه دخي مرويدر بني
حطمه يه متعلق دركه وادي بطحان سيلي آنده دوكلوب سيلي
مهروز ومذينب ايله انده ملاقي اولور ماجشونيه يا ننده
• نعوه • غين معجمه سكون ايله جبل آراه ده بر يردركه آنده قريه
واردر • فقاره • مذكور اولان جزره بونده در • ملا فقره ذكي كله

معروفدر. فقير: ضد غني لفظ ايله مدينهٔ منوره‌ده ايكي يردر كه
فقيران ديمكله معروفدر حضرت رسول صلى الله عليه وسلم
علي رضي الله ويردكلري دورت بردر ايكيسي بونلردر وبر قولده
فقير بر قيودر. فلجان: ضم فا وسكون لام ايله دخي فتح جيم
ايله آخري نوندر حرهٔ غربيه‌ده سقياي سعددر. فلجه:
فتح اول وسكون لام ايله اودية عقيقدندر فلاج دخي
دمشلردر كه بوزنجا اوزره. فليج: تصغير ايله بر عيندر كه مدينهٔ
منوره‌نك منبع اصولري آنده جمع اولور. فويرع: ضم اول
ايله بني غنم منسوب بر اطمدر بني النجار قبيله‌سندن. فيفاء الخيار:
فيفا صحرا معناسنه وخيار خاء معجمه ايله مذكوردر والله اعلم

حرف القاف

قائم: فاعل صيغه‌سي اوزره
قبا قبلي سنده بر مالدر. قاحة: مدينهٔ منوره‌دن اوچ مرحله
مقداري يولده بر واديدر كه وادي العبادية دخي ديرلر. قاه: مدينهٔ
منوره قريه‌لرندندر قاء مسجد بني حرام ده بو يردر مساجد فتح غربي سنده‌در
ودخي مكه يولنده بر يردر ودخي بني سليم بر يره قاع النقيع درلر. قباء:
قافك ضمي ايله مقصور وممدود مدينهٔ منوره‌نك عوالي سنده بر قريه‌در
صاحب تاريخ ديركه مسجد شريف نبوي على مشرفه ازكى التحية بكر قپوسندن

يعني

يعني جبرائيل قپوسندن قبا مسجدينك قپوسنه وارنجه طريق شرقيدن
سفيد اولوب ارشون بولدم يدي بيك ايكي يوز آرشون بولدم آزه چوق
زياده‌سي دخي واردر كه ايكي ميل وايكي خمس يدي ميل اولور ودخي
قيولر ومزرعه‌لر وباغ وباغچه‌لر مشتمل بر بيوك قريه‌در كه
افاعيه ومروان ناحيه‌سنده طريق ضربيه‌ده. قناب: مدينهٔ
منوره اطامندندر يعني مدينهٔ منوره‌نك عالي بنالرندندر
قبكيه: ايكي فتح ايله يا خود كسر اول وحركت ثاني ايله فرع
نواحي سنده اولان معادن قبليه‌كا منسوبدر ضم اول وسكون
قدس صح
ضم اول وسكون دال مهمله ايله هجري ديمشدر كه جبال قدس
نقيع غربي سنده منتصب طاغدر غايت ايله بيوك وكثير الخيرات
مكاندر وانده بوستانلر ومنازللر وفواكه‌ني حد وبي عددر
اسدي ديركه بر طاغدر جابن ابيرده قشيري عيني اوزره. قدوم:
صبور كبي بر طاغدر دخي بر عقبه‌در سيراة قدوم ايله مسمي‌در
دخي نعمانده بر يردر دخي بر قيودر كه حضرت ابراهيم خليل
صلوات الله على نبينا وعليه انده سنت اولنمشدي. قدية:
زبير كبي بر بيوك قريه‌در بغايت صوق چوقدر مكه يولنده طرف
قديد اكا منسوبدر. قديمة: جهينه كبي مدينه‌ده بر طاغدر

قراصه كسر اول ايله وصاد مهمله ايله بئر قراصه يه منسوبدر

قراقر مساجد كبي ايكي قاف وايكي را ايله مدينهٔ منوره اعراضندن

بر يردر كه آل حسين بن علينكدر رضي الله. قرايتن عبد الرحمن بن عوف

رضي الله عنه نك اوج داريدر كه مسجد نبوي عليه السلامه داخل

اولمشدر. قران ضم اول وتشديد را ايله واديدر

ابلي قربنده در. قرح قافك ضمي ايله ورانك سكوني ايله وادي

القرا بازاريدر. قرد فتحتين ايله وذو قرد اولور ده در

غزوهٔ غابه ده مسلمانلر اول يره دك وارمشلر ايدي ديرلر كه

مدينهٔ منوره ايله خيبر ارالغنده در مدينه دن ايكي كونلك ياخود

بر كونلك يرده در. قرده سجده كبي فا ايله دخي روايت اولنور

نجد صولرندن بر صودر كه زيد بن حارثه رضي الله عنه انده اولوردي

قرصه فتحتين ايله وصاد مهمله ايله سعد بن معاذك رضي الله عنه

محل غله وزراعتي ايدي يعني چفتلكي ايدي. قرقرة الكدر

حرف كافك كسر كدر وقرقره خيبرده بر يردر. قسيان

عثمان كبي قاف ايله سين مهمله وتحتيه ايله در. قسيان وبكي نك

تصغيريدر عقيق اوديه سندندر. قصر اسمعيل بن الوليد بن ابراهيم اوزرنده

در. قصر ابراهيم بن هشام بني اميه بن زيد منازلنده در. قصر ... ايله

حاء مهمله نك ضمي ايله در بيرحاده ذكر اولندي. قصر

خل خاء معجمه ايله ديرلر كه بعلجانده حمزه غزنيه ظاهرنده دومه

يولنده بر قلعه ايديكه معاويه رضي الله عنه ابن نعمان بن بشير انه

ويرمش ايدي وجه تسميه بودر كه خرجي طريقنده ايدي ولهذا خرده

اولان ياخود قوملقده اولان يولجيلر خلده ديشلردي كه او قلعه

بر زمان زندان ايدي ضم اولنان مجرملري انده ايلدرلردي

قصر ابن عراك. ياقوت بن عوان كنارنده بني عبد الاشهل مقبره لري

جانبنده احد يولنده در. قصور العقيق. مشهور ومعروف

اولان وادي عقيقده واقع اولان قصرلردر صاحب تاريخ ديرلر كه

بن واديء مذكور فضلنده منقل فصل ايدوب يازمشيدم

حاصلي بودر كه اول محلده كمال لطافتي سببيله مدينهٔ منوره

مكانتي وارباب اموال اول مكاني اعتنا ايدوب انده

كوشكلر وعالي بنالر يابوب حقنده احاديث شريفه وآثار

كثيره لر واقع اولمغين شعرا دخي اول محل شريفك حقنده

نيجه فصيح وبليغ شعرلر ديمشلردر اكر اطلاع مراد اولنورسه

تاريخ عربيه مطالعه اولنه چونكه فارسي ترجمه ايدن بو قدر اوزره

اقتصار ايلمشن بو حقير دخي اكا بناء بو مقدار ايله اكتفا ايلدي

قصر ابن ماه. بئر هجیم نام یرده اولان تلده در. قصر مروان بن
الحکم صورینی قربنده در حالا اول جانبده برقاچ یر
وادر که قصور ایله معروفدر. قصر نفیس نونک فتحی ایله
وفانک کسری ایله مدینهٔ منوره دن ایکی کونلک یولده واقع
حره سنده در. قصر بنی یوسف آل عثمان موالیلری قصر
مروان تحتنده در. قصیبه. ضم قاف وفتح صاد مهمله ایله
وسکون تحتیه وموحده فتحی ایله مدینهٔ منوره ایله خیبر آراسنده
وادیدر. قف. ضم قاف وتشدید فا ایله اصل لغتده
بر یوجه یره عبارتدر که محکم اوله یعنی جوانبی اوزره مشرف
اوله وآنده ایری طاشلر اوله اکثری یرده یاغنور اولدقجه
اول یرده بشلستان اوله بعض یرلری اشجاردن
خالی صحرا اوله اما مدینهٔ منوره ده بر مشهور وادیدر که
صدقات نبویه دن حسنا ومشربهٔ ام ابراهیم اول وادیده
واقع اولمشلردر والله اعلم. قلاده. مدینهٔ منوره نک
قبلی طاغلرندندر. قدهیا. ایکی فتحه ایله کسر ها ایله وتحتیهٔ
مشدده ایله حفیره در یعنی بر یردر که آنی صو ایچون قازمش اوله
سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه تعلقاتندندر ایکی

امیر

امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه شهید اولدقده کره ناس عزلت
اختیار ایدوب بیوره شدیدکه اخبار ناسدن بعضیکا نقل
اولنماسون تا مسلمانلر آرالرنده صلح اوله یا نجه رضی الله عنهم
قلهیا. فتحات ثلاثه ایله یاخود لام سکونیله ذی المروه
وادیسنده بر قریه در. قموص. قاف فتحی وضم میم ایله
وصاد مهمله ایله بر طاغدر که بنی الحقیق قلعه سی آنده طورغنده در
قواقر. ایکی قاف ایله جمع صیغه سیله اطم در. قناة. بر وادیدر که
جهتی معلوم دکلدر. قوران. حره اقرو وادیدر انده اورتا سنده
ملحاکم سوارقیه قربنده در. قوری. سکری جنبی بعاث ده
ذکر اولندی والله اعلم. حرف الکاف. کاظمه
مدینهٔ منوره قربنده در بعضیلر دیر که بصره یولنده مکه
مکرمه دن اوچ کونلک یولده در. کبا. کاف فتحی ایله
موحده تشدیدی ایله بطحانده بر یردر. کتانه. ضم ایله وفو قانیه ایله
اخرنده نون ایله ها صفا ایله اینلر اسنده بر عیندر
کتیبه. فتح کاف وکسر فوقانیه وسکون تحتیه وموحده ایله
خیبرده بر قلعه در که خمسی الله ورسوله ایچون مفرز ومتعین اولندی
کدر. ضم ایله اکدر جمعی در فرقرة الکدر اکا منسوبدر انتهی

كديد • كاف فتحى ايله ايكى دال مهمله ارالرنده تحتيه ايله تخييل
قربنده واديدر كه قيدبولى انى قطع ايدر مدينهٔ منوره يه
كلوركن خليص ديمكله برعيندر يولده صاغ جانبنده در
سكز ميل مقدارى يولده در • كراع الغميم عين معجمه ده مذكوردر
كس • ايجى دكزده برجزيره دركه جحفه دن التى ميل يولده در
كشب • كتب كبى برسياه طاغدر معروف • كتفه • كافك
فتحى ايله وفانك سكونيله بقيع شريفده مقبرهٔ سيدر • كلاب •
ضم ايله اخره موحده ناحيهٔ ضريه ده برصودر • كلب • مدينه ده
بر اطمدر • كليته • كليه تصغيريدر برقريه دركه برتوزلوقيو
قربنده جحفه دن اون ايكى ميل قدر يولده در • كملى • فتح
اول وسكون ميم وفتح لام ايله بترزوران اسميدر • كنثر حصير
كافك فتحى ايله نونك سكونى ايله سين مهمله ايله حصين تصغير
صيغه سيله قباده اهل قربنده بر اطمدر • كواكب • كاف اولك
ضمى ايله ياخود فتحى ايله ثانينك كسرى ايله مدينهٔ منوره ايله
تبوك ارالغنده برطاغدر • كومة ابى الحمراء يعنى ابوالحمراء
سيورى ندوكى حالا كومة المدر ديمكله معروفدر • كوير •
تصغير صيغه سيله ضريه ده برطاغدر • كويرة • مصغرها زياده سيله

قبلى

قبلى طاغلرندندر • كيدمة • كافك فتحى ايله مثناة تحتيه نك
سكونى ايله فتح دال مهمله وميم اخرى هادر بنى النضيرده
عبدالرحمن بن عوف رضى الله سهمى دركه اميرالمؤمنين عثمان رضى الله عنه
اول سهمى قرق بيك ديناره بيع ايدوب وحضرت عثمان دخى
انى رسول اكرم صلى الله عليه وسلمك ازواج طاهرات
لرى ايله وبنى زهره ايله فقراء مسلمين ارالرنده وقف ايلمشدر
ايدى رضى الله عنه وعنا • حسر الكلاب • لاى • مدينهٔ
سوره نواحيسندندر • لابتان • مدينهٔ منوره نك حرتينه
عبارتدر لاى عقيق واديلرندندر • لحيا جمل • فتح لام
ايله كسر دخى روايت اولنور حانك سكونى ايله تثنيه سى لحيى
كه الت چكنك ايكى كوكنه عبارتدر كه دشلر انلره اوزرنده
بتر جمل دوه معناسنه مكه يولنده ذكر اولنان مساجد بياننده
مذكوردر ونزهة الطرق فيده برطاغه ديرلر • لفظى • نارده مرادف
لفظ ايله ذات لظى جنبرده جهينه نك منزليدر • لعبا • موحده
ومد ايله كثير الاحجار اولان يره ديرلر حرم بن عوالده اولان بنوغور
صونيه كه عطفانه منسوبدر • لعلع • ايكى عين ايله مدينهٔ منوره
قربنده برطاغدر دخى باديه ده برصودر • لغت • فتح اول

وسكون ثاني ايله مكه يولنده بر عقبه در و بر قولده هرشا
جنبنده بر واديدر • لِقف • لامك كسري ايله قافك سكونيله
آخرنده فا طائف قبوري قوران اوزرنده ودخي ناحيه سوارقيه
ده واديدر • لوآ • كسر لام وقصر ايله آلحمدر دخي بني سليم يولنده
ومنازلنده واديدر دخي ضريه دن قرق ميل مقداري يولده
بر موضعدر والله اعلم • حرف الميم • مآبه قتاده
بني اينفه منسوب بر مالدر • مبرك • مقعد كبي ابو ايوب
انصاري رضي الله عنه منزلنده اولان رسول الله صلى الله عليه وسلمك
مبارك ناقه لري چوكدوكي يردر دخي ينبع دن مدينه منوره
جانبنه ايكي طاغ اراسنده بر يولدر اول مكانك عرضي دورت ميل
وياخود بش ميلدر ثنيه مبرك اكا منسوبدر ماجشونه
منسوبدر وادي بطحاانده بر باغچه دركه شفا طبراغي النان
مكاندر اكا قريبدر • ميثب • ميم دن صكره همزه ايله وثاي
مثلثه نك سكوني ايله قافك فتحي ايله اخري موحده در
مدينه ايله مكه اراغنده بر يولدر دخي مكه دن كوفيه بر يولدر
والله اعلم • محدث • فتح اول وسكون حا وفتح دال مهملتين ايله
سقياء سليمان بن عبد الملك نام مكانه مقابل مزرعه ده بر

آلحمدر

بر الحمدر دخي هذيل منازلنده بر منزلدر • محرّ • فتح ميم
وسكون حاء مهمله ورا ايله ملحا هو الحنده غديردر • مختبي •
فلاج نام يرده غديردر ذي رولان طايفه سنه تابعدر • مخرّي •
ضم ايله فتح خاء معجمه ايله وكسر راء مشدده ايله صفرانك
ايكي طاغندن بر بيندك اسميدر كه اخرينه مسلح ديرلر • مخيض •
بر طاغدر كه حضرت رسول صلى الله عليه وسلم اكا سلوك
ايلمشيدي • مدراج • عقبة العرج مدارج مدرجه جمعيدر
اشبو مدارج عقبه دن اوچ ميل مقداري مقدمدر والله اعلم
• مدجّ • ضم اول وتشديد جيم مكسوره ايله مكه يولنده
بر واديدر • مدران • تثنيه مدران كه مساجد تبوكده
مذكوردر • مدرّج • راء مشدده نك فتحي ايله وادي عقيقه
انز عقبه در مجددير كه ثنيه وداعدر • مدعا • كسر ايله سكون
دال وعين مهملتين ايله آخرنده الف مقصوره ذو عقبه دوكلو
واديدر • مدين • كه بحر قلزم قربنده كه تبوكه محاذي اول
مكانده بر قيو واردر كه موسى عليه السلام شعيب عليه السلامك قيونلري
ايچون اندن صو چكمشدر والله اعلم • مذاذ • فتح اول وذال معجمه ايله
اندن صكره مهمله در مساجد فتح غربي سنده آطمدر • مذاهب • مدينه

ده

منوره ده بر بردر مذينب مذنب تصغيري مدينه وادیلرندن
مرابد مربد جمعي عقيقده بر موضعدر مراخ ضم ميم وخاي
معجمه ايله عقيق وادیلرندندر مراض فتح ميم ايله مدينه منوره دن
اوتوز التي ميل قدر يولده در مران فتح ايله وياخود ضميم ايله
ورانك تشديدي ايله اخري نونده كشب جهتنده بر بیوك
قريه در مراوح مروح جمعيدر قباده آطمدر مربد الغنم
ميمك كسري ايله امير المؤمنين عمر رضي الله عنه زمان شريفلرنده
قيونلري آنده ضبط ايدردي ديرلر مدينه منوره دن
بر ميل يولده در مربع منبر كبي بني حارثه ده آطمدر مزنج
فتح اول وسكون زا ايله وكسر فوقانيه ايله آخري جيم در مدينه
منوره قربنده واديدر ياخود وادان قربنده در كه حضرت حسين
بن علي رضي الله عنهمايه منسوبدر مزحج فتح اول وسكون زا و فتح
جيم آخري حاء مهمله مكه يولنده بر بردر مرحب اوتكي كبي وزنا و آخري
مهمله ايله آخري مقدم يوللر لنجنده بر يولدر كه خيبر سفرنده حضرت
پيغمبر صلي الله عليه وسلم اول يولي اختيار ايلمشدي مزنخ
تصغير صيغه سيله آخري خاء معجمه بني قينقاع اطمي در مرتخ
خاء معجمه ايله مرتخ تصغيري كه ينبعه قريب يرده شجره معروفه اسميدر

مريسيع

مريسيع ميم ضمي ايله را فتحي ايله سين مهمله كسري ايله اكي تحتيه
ايله آخري عين مهمله قديد ناحيه سنده اهل يحرم وارنجه بر صوكه
بعضيلر ديرلر كه فروعدن بر كوندن يولده خزاعه منسوب
صودر مزاحم ضم اول وكسر حا ايله بر آطمدر مزدجه ضم اول
وسكون زا ايله فتح دال مهمله ايله كسر لام آخري فا مسجد جمعه قربنده
مالك بن عجلان آطمي در متعملك مضيق ديكي بازنه قطع ايلدكي
خيفه متوجه اولان آكا وارر مستندر شهدا نفر زكيه
رضي الله عنه نك شرقي سنده شام حجاجي نزول ايله كلري
يرده بر كوچك طاغدر مسلح فتح اول وسكون سين ايله مهمله
ايله فتح لام آخري حاء مهمله مدينه منوره اعمالندندر مسلح
اسم فاعل صيغه سي او زره مخزيده ذكر اولندي مشعل
منبر كبي مكه مكرمه ايله مدينه منوره اراسنده
بر يردر مشفق مدينه منوره ايله تبوك آراسنده
بر واديدر مشلل قديده مشرف بر عقبه ده در
مصلوق عمر بن كلاب صولريدر مضيق آرده بر
قريه در مطلوب مدينه منوره قربنده بر نيچه يرلرده
قيودر كه عبد الملك آنده بر قريه معمور ايدوب بني اميه

قریه‌لرندن اعلی‌سیدر • مفرقه ضم اول وسکون معجمه وکسر
را ایله بر یولدر بحر کنارینده واقع اولمشدر • مفسکه
فتح اول وسکون غین ایله کسر سین مهمله وفتح لام ایله آخری ها
مدینهٔ منوره باغچه‌لرندندر بو حقیر دیرکه حالا معروف
ومشهوردر اما فتح سین ایله در • مقاعد • مقعد جمعی اولور جمع
یر معناسنه برقاچ دکاندر امیرالمؤمنین عثمان رضی الله عنه
نک دار قربنده که باب جبرائیل قربنده در مسجد شریفک
شرقیسنده • مکرعه فتح اول ایله قباده بئر عذق فوقنده
بریردر • ملتند • اسم مفعول وزنی اوزره عقیق ده
بریردرکه روضهٔ ملتند اکا منسوبدر • ملل • ایکی لام ایله
مدینهٔ منوره دن یکرمی ایکی میل مقداری یولده در مکهٔ
مکرمه یولنده بر وادیدر یاخود اون یکز میل قدری یاخود
ایکی کیجه لک یولده در مرویدرکه حضرت عثمان رضی الله عنه
جمعه نمازین مدینه ده قلوب ایکندی نمازین ملل ده ادا ایلدی
فرش ملل اکا منسوبدر وجه تسمیه‌سنده دیرلرکه سلطان تبع
اول مکانه کلدکده یوروب اکا ملال حاصل اولدوغیچون
مناصع • بریردرکه مدینهٔ منوره خاتونلری اول یرده خلا ایچون

ایکن

ایکن قضاء حاجت ایچون اول یره چقرلردی حالا بئر ایوب
دیمکله معروف اولان محلدرکه بقیع غرقدک شمالنده در ظنا وتخمینا
اول مقدر • منحنا ضم اول وسکون نون ایله فتح حاء مهمله
مصلا قربنده قبله جهتنده در بطحان شرقیسنده در •
منیح • فعیل کبی مسجد قبلتین یمانیسنده بر آطم در •
مهانع سایه قربنده بر سوادک قریه در که سابقا امیر
مدینه جانبندن اکا حاکم تعیین اولنوردی • مهراس کسر اول
وسکون ها ایله آخری سین مهمله در شعب جبل احد قهناسنده
بر صودرکه بعض صوینه جمع اولور ابنده اولان غار قربنده
مرویدرکه امیرالمؤمنین علی رضی الله عنه احد غزاسنده
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ایچون بو مکاندن صو کتوردی
حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم رایحه سی متغیر اولمغین
بو صودن ایچمیوب مبارک باشلرینه دوکوب قال [illegible]
آنکله ازاله ایلدی والله اعلم • مهزور ضم را ایله آخری زاء
مدینهٔ منوره بازارنده بریردر • مهزور اولکی کبی لکن
زا مقدم در راء اوزره مدینهٔ منوره وادیلرندندر
مهزول لام ایله حمای ضریه ده اولان قیونده اوکنده بر وادیدر

نهیعه • مرحله کبي وياخود معيشه کبي جهه‌سندن اسميدر

ميطان • فتح اول ياخود كسرايله سكون يا ايله طاء مهمله‌ ايله

والف ونون شورانه محاذي بني قريظه شرقي سنده برطاغدر

حرف النون

نابع • فاعل كبي مدينهٔ منوره

قربنده بر يردر • ناجيه • جيم ايله بني اسيده منسوب

بريردر ياخود صودر • نازبه • زا ايله مكه يولنده معروف

براوه‌در غزنی وادی ديمكله معروفدر • نازيتين •

تثنيه ايله بر مكاندر كه ابي معويه عبيده بن الحارث قبري انده در

ناعم • فاعل وزنی اوزره خيبرده بر قلعه‌در • ناعمه • عواليده

معروف باغچه‌در • نويعم آنك جانبنده‌در حالا نواعيم ديمكله

معروفلر • نخل • نجدده بر يردر مدينهٔ منوره‌دن

ايكي كونلك يولده‌در شدخ نام واديده كه ديرلر كه حضرت

پيغمبر صلي الله عليه وسلم اول مكان قدوم شريفلري ايله مشرف

ايلمشلر ايدي والله اعلم • نخيل • نخل تصغيري بر عين در كه

مدينهٔ منوره‌دن بش ميل قدر يولده‌در دخي فيد يولنده

بر منزلدر كه انده صولر واردر واول مكانده مسجد نبوي دخي

واردر ديرلر والله اعلم • نشبع • كسر اول وسكون سين مهمله ايله

آخري

آخري جيم مهمله وادي عقيق صدر يدر حماي بنويه‌در • نضيع •

كسر اول واهمال ثاني ايله سياه طاغلردر صفرا ايله ينبع آرا سنده

• نضيع • تصغير ايله مدينهٔ منوره قربنده بر طاغدر • نعمان •

ضم اول واهمال ثاني ايله احد طاغي جانبنده بر واديدر

• نعيم • زبير كبي مدينهٔ منوره قربنده بر يردر آكا نعايم دخي

ديرلر • نقا • فتح اول وثاني ايله مخففا آخري الف مقصوره

وادي بطحان ايله بئر اعجام ديمكله معروف منزلك آراسنده‌در

• نقب • بني دينار نقبه مدينه دخي ديرلر عقيق يوليدر

حره غربيده سقيا آنده‌در مرويدر كه بدر غزاسنده

مزبور ريح اختيار اولنمشدي • نقيع • فعيل وزني

اوزره مشهور حمادر بر صحرا واديدر كه كثيرة الخير طبراني

خوب وصحراسي مرغوب چايري وعلفي بوجه ولطيف اولور

بر طريق ايله كه اگر ايتلو كمسنه اول مكان ايچنه داخل اولوركوزي

اولور مدينهٔ منوره‌دن جنوبنده دورت بريد قدر يولده

التش ميل قدر دير كم نده كلامي انتهاسنه محولدر ديرلر كه

بو قوروقورولرك افضل واولي اولكيسيدر • زيرا مرويدر كه

رسول اكرم صلي الله عليه وسلم انلرك آت آريغي اول مكانشي

قورودوب بيوردندي كه بر اوازي بلند ايله بر بوجدين
چقوب قادر اولدوغي قدر اواز ايله چاغروب اوازي
واصل اولدوغي يره دك قورووده داخل اوله امر شريف
واجب الامتثال نبوي موجبنجه عمل ايلدكدن صكره طولى
بر بريد وعرضى بر ميل اولدى ديرلر كه آنده مسجد شريف
نبوي واردر اندن صكره بني اميه تصرف ايلديلر وانلردن صكره
كلن امرا بو قوروني بيجه وبيجه زياده ايليوب اندن
واسع قورو بوغدي والله اعلم نقيع الخضمات
خاء معجمه فتحي ايله ضاد معجمه كسري ايله مدينهٔ منوره قربنده
حجاز واديلرندندر امير المؤمنين عمر رضي الله عنه اني مسلمانلر
ايچون قورومشدي خضمات لغتده عشق تازه علفه ودني عشق
تازه علف اولدوغي يره ديرلر نوبه نونك ضمي ايله واوك
سكوني ايله باء موحده ايله اخري بر يردر مدينهٔ منورهدن
اوچ ميل مقداري يولده كه غزواتده مذكوردر والله اعلم
حرف الهاء هجر فتحتين ايله مدينهٔ منوره قربنده
قريه دركه قلال هجر اكا منسوبدر قلتين حديثنده
هدبه فتحتين ايله موحده كسري ايله تحتيه تشديدي ايله ادي

قبودر

قبودر سوارقيه دن اوچ ميل قدر يولده در هدن ضمتين ايله
دال مهمله ايله اخري نوندر وادي القرى آردنده بر صودر
هرشي سكري كبي بر طاغدر هموار بر يره كه انده تختنده
ايكي ميل قدر يولده ودان دن كون باطسي جانبنده آنجله دريا
اراسي صحرادر كه ثنيهٔ هرشي اكا منسوبدر اندن صكره بر ميل
قدر يولده بر علم دركه ديرلر مكه ايله مدينه ارالغي نصف
علامتي ايچون وضع اولنمشدر والله اعلم هكر فتح وسكون
ايله آخري رادر مدينهٔ منورهدن قرق ميل قدر بر يرده معروف
يردر هكران فتحتين ايله قبايه محاذي بر طاغدر
حرف الواو وابل فاعل وزني اوزره اعالي مدينه ده
بر يردر وادي اضافتسز بر واديدر علميدر كه فتح
روحا اندهدر وادي الجزل جيم وزا ايله بر واديدر كه
رحبه آندهدر سقيا الجزل وادي القرى قربنده در وادي
القرى بر واديدر كثير القرى ياخود بر شهردر شام ايله
مدينهٔ منوره اراسنده كه اسامة بن زيد رضي الله عنهما
روم غزاسندن رجوع ايلدكده وادي القرى دن سرعت ايله
بدى كيجه ده مدينهٔ منوره يه واصل اولدي ودان فتح اول

وتشديد نون مهمله ايله قريه در جحفه ده بر مرحله قدر يرده
انكله ابواء ارهسي التي ميل يا خود سكز ميل قدر بولندي
ورقان • فتح را يا كسريله معروف ومشهور بر طاغدر
مكه مكرمه يولنده انده نواحي سنده در سياله وعرج •
وروثيه وغيرهم فضل احد بابنده مذكوردر كه ورقان
جنت طاغلرندندر والله اعلم حرف الياء •
ييتب فتح اول وكسر فوقانيه وسكون تحتانيه ايله آخري
موحده حدود محترمده مذكوردر نته كيم مجد لغوي ديمشدر كه
ير اسم بطن وادي نقيع ده بر غديردر كه مرويدر كه حضرت
پيغمبر صلى الله عليه وسلم اندن آبدست آلوب حقنده بيوردي كه
سز مباركه بقعه ده سز • يلبسر • ايكي تحتيه مفتوحه ايله
بر واديدر كه ينبع ايله صفرا ناحيه سنده سيلي دريايه دوكلور
مزبور واديده قم دن چقر بر چشمه وارد عيشلر والله اعلم
ينبع • فتح اول وسكون نون ايله ضم موحده آخري مهمله
ايله مدينه منوره نك بندريدر وجه تسميه اول محلده چشمه لر
كثرتيدر ديرلر كه انده يوز يكرمي چشمه وار ايدي ينبع بندرنده
پيغمبر صلى الله عليه وسلم ينبع دن ذو العشيره امير المؤمنين علي رضي الله عنه

وير

ويرمش ايدي انده صكره امير المؤمنين عمر رضي الله عنه دخي بر مقدار
ير ينبع دن حضرت علي رضي الله عنه يه ويرمشدي انلر دخي
حضرت علي رضي الله عنه دخي بعض يرلري اشترا ايدوب جميعا
وقف ايلدي وهذا حالا اكثري اشرافدن بني حسين اولادلرينه
متعلقدر والله اعلم يهيق • مدينه منوره قربنده
بر موضعدر كه مرويدر كه حضرت صلى الله عليه وسلم بيوردي كه
يقين زمانده مدينه منوره نك بنيانلري يهيق يرينه
واصل اوله يعني كثرت اوله يهيق نام يره واصل اولور
وصلى الله على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه وسلم والله تعالى اعلم

تذييل

اشبو ضعيف ونحيف محرر ومترجم كتابك باباسي ديار رومده
اماسيه نام شهرده قره حافظ نام عزيزك اولادندن
اولوب تجارت طريقي ايله ديار عجمه كلوب هرات نام
شهرده ساكن ايكن مشايخ نقشبنديه دن قدس الله
تعالى اسرارهم حضرت خواجه احرار خواجه عبيد الله افاض الله
تعالى علينا من فيوض بركاته خلفاسندن مير زنكريزدن تكمله
معروف ومشهور عزيز بلده مزبوره يه كلوب اهالي هرات

عزیز مزبورڭ زیارتنه فوجاً بعد فوج واروب کلورلر ایکن
والد مرحوم دخی قصد زیارت ایدوب کلورلر ایکن صباح
نمازندن صکره مزبور عزیزڭ مجلسنه واروب قپودن ایچرو
کردوکی کبی اول عزیز بیورلرکه مشایخ مجلسلرینه طهارتسز
کلمك جائز دکلدر مرحوم ومغفور له پدر عزیزڭ سوزینی
کندویه حمل ایدوب فی الحال قپودن رجوع ایدوب قلبینی
ماسواء اللهدن پاك ایدوب صفای خاطر ایله عزیزڭ مجلسنه داخل
اولدقده میر رنکرز قدس سره العزیز قالقوب پدر مرحومه
انواع اعزاز واکرام ایله یاننه آلدی همان اول مجلسده مرحوم
پدرم یاننده اولان حطام دنیادن نه وار ایسه فقرایه تقسیم و
توزیع ایدوب روانه اولوب اهالی هراتدن حافظ رومی دیوانه
اولوب صحرالرده یالین اياق و باشی آچوق طاغلرده و صحرالرده
قورتلر نصیبی اولدیغی بومقرر ایدندیلر بعده برسنه
کچدکدن صکره هراتده مرحوم پدرم جوارنده ساکن قوکشوسی
بر پیره زنك حجاج ایله حج شریف نیتنه کلوب کعبۀ مکرمه‌ده
پدرمی کورنده بوش و مستغرق بولوب خاتوننه کوستروب
هراتده جوارمزده کی اولان حافظ رومی بودر دیو بلدروب

برفاج کون کچدکدن صکره مزبور کمسنه آخرته انتقال ایلیوب هاتف
عدمدن چکوب خلاص اولدقدن صکره مرحوم پدرم کلوب کندوجی
بلدروب پدرمڭ خدمتنده اولمقلغی اختیار ایدوب مزبوره
داخی ترك ماسوی ایدوب پدرمڭ نکاحنه داخل اولوب بوحقیر
ناتوان محمد بن عمر العاشق مدینۀ منوره‌ده سنه طقوز یوز الّتی
تاریخنده انلردن وجوده کلوب انام و بابام فارسی تکلم ایتدکلرین
بوحقیر ترکیجه دخی بلمز ایدیکم آنی بلدن صکره مرحوم پدرم وارنه‌یه
رحلت ایدوب بوضعیف مکتبه واروب عزیزی دینی مکتبده
اوکرنوب یکرمی ایکی یاشنه کرنجه بوحال اوزره ایدم اندن صکره
بعض رومی قرنداشلر ایله اختلاط ایدوب فی الجمله ترکیجه
تعلم ایلدم اشبو قصه‌یی ذکر ایلمکدن مراد اوچ مطلبدر بری
بوکه لسان ترکیده کمال عجزمز اولدوغنی بیاندر زیرا عربده
یکرمی یاشنه کردکدن صکره حاصل اولان ترکی نیجه اولور کندو بیوب شیمدیه
دکن ایدی بوتواریخ شریفه و مجامع لطیفه نظر ایدن اهل بصیرت
افندیلر سقطاتمزی اصلاح ایدوب معذور بیوره‌لر و بزی دعوات
حقوق والدین تقصیر اولماغین ذکر اولندیلر تاکم ارباب النظر
شریفلرینه کلدکده انلری خیر ایله یاد ایدوب بوفقیرڭ بوکی

وبري بودر كه حضرت پيرزكريا قدس سره العزيز مرحوم
ومغفور لهما والدي بر نظر ايله ارشاد ايدوب والده مي
اكا ملحق ايلمكين المؤمنون لا يموتون بل ينقلون من دار الفناء
الى دار البقاء موجبنجه روح پرفتوحلرندن التماس ايدرم كه
بو بيچارهٔ درماندهٔ بي وجود بشريتدن قورتاروب وجود
الهي يه مستغرق ايدوب بارى آخر دمده يارى قلوب باعث
حسن خاتمه اوله آمين يا رب العالمين والله الموفق وبعنايته
الكتاب تم واستراح القلم قد وقع الفراغ من تحرير
تاريخ المدينة المنورة صلى الله تعالى على خير ساكنها وآله وسلم
في آخر شهر رجب المرجب المنتظم في سلك شهور سنة ثلث وتسعين وألف
عن يد أفقر الحقير المتصف بالذنب والتقصير المرجو
من شفاعة النبي البشير إلى عفو ربه الملك القدير
مصطفى بن محمد الميقلوي غفر الله له ولوالديه
ولجميع المسلمين والمسلمات والمؤمنين والمؤمنات
الاحياء منهم والاموات برحمته
يا أرحم الراحمين آمين
يا معين
تم